DMITRIJ GLUCHOVSKIJ

METRO 2035

Skannat med CamScanner

DMITRIJ GLUCHOVSKIJ

METRO 2033

ERSATZ

Skannat med CamScanner

MOSKVA AR 2035.

Efter atomkriget som ödelade jorden har en människospillra tjugo år senare skapat en ny civilisation i Moskvas vidsträckta tunnelbana. I underjorden jäser konflikterna när en okänd röta drabbar de livsviktiga svampodlingarna. Hela metron hotas av utplåning. Men är invånarna verkligen de enda överlevarna? Finns det kanske fler städer som har klarat sig i atomvintern? Artiom, som redan räddat metron från undergång, är besatt av idén att finna en drägligare boplats och ger sig nästan dagligen ut i stadens livsfientliga ruinlandskap, klättrar upp i de övergivna höghusen och söker kontakt med omvärlden med hjälp av en gammal arméradio. Men etern är död.

METRO 2035 är en fristående och avslutande fortsättning på succéböckerna *Metro 2033* och *Metro 2034*. De bygger på sovjetiska myter om en hemlig stad under jorden och det faktum att Moskvametron byggdes för att motstå en kärnvapenattack. Böckerna har gjort succé och sålt i över 125 000 exemplar bara i Sverige. Det finns även ett datorspel med samma namn.

"DET ÄR EN RUGGIG, KLAUSTROFOBISK, ÖVERTYGANDE ROMAN PRÄGLAD AV PARANOIA."

JONAS THENTE, DAGENS NYHETER

9 789187 891830

PRISGRUPP
K
POCKETSTANDARD

ERSATZ

Skannat med CamScanner

© OLA WALLIN

Född 1973, bosatt och verksam i Moskva, känd för sina sf-romaner och samhällskritiska berättelser som har översatts till över 30 språk. Han är också manusförfattare till datorspelen *Metro 2033* och *Metro 2035*.

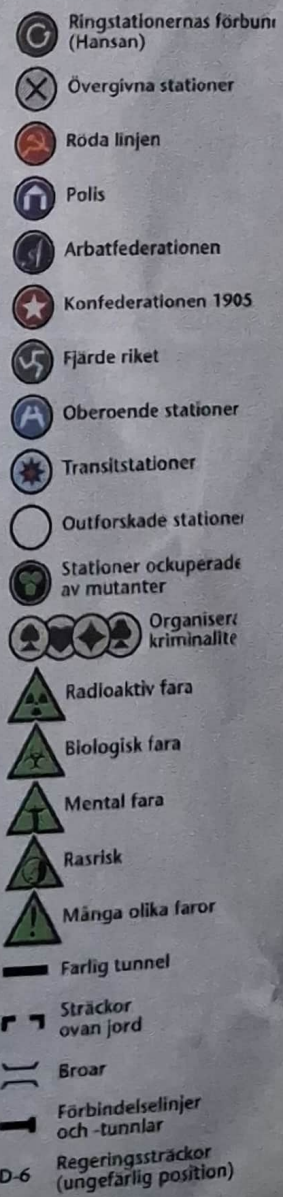

Skannat med CamScanner

★ METRO 2035

Skannat med CamScanner

DMITRIJ GLUCHOVSKIJ

Skannat med CamScanner

★METRO 2035

Översättning Ola Wallin

ERSATZ

Skannat med CamScanner

© 2015 Dmitrij Gluchovskij
© 2018 Ersatz, Stockholm
Agreement by www.nibbe-wiedling.com
Originalets titel Метро 2035
Översättning från ryska Ola Wallin
Omslag Ilja Jatskevitj
Sättning & grafisk form Ola Wallin
Sjätte tryckningen
Tryckt hos Nørhaven, Danmark 2023
ISBN 978-91-87891-83-0

Av Dmitrij Gluchovskij har tidigare utgivits:

Metro 2033 (2009)
Metro 2034 (2011)
Future (2016)

www.ersatz.se

MIX
Papper från ansvarsfulla källor
FSC® C104608
FSC
www.fsc.org

Skannat med CamScanner

I. MOSKVA HÄR 7
II. METRON 27
III. TUBEN 48
IV. BETALNINGEN 67
V. FIENDER 88
VI. ÅTTA METER 114
VII. TSVETNOJ BULVAR 137
VIII. HEIL 171
IX. TEATERN 197
X. RÖD 224
XI. KONVULSIONER 252
XII. ORDEN 281
XIII. LIVSRUM 307
XIV. FRÄMLINGAR 345
XV. ENTUSIASTERNAS VÄG 365
XVI. SISTA SÄNDNINGEN 396
XVII. HELT RÄTT 428
XVIII. TJÄNSTEN 459
XIX. VAD SKRIVA? 489
XX. MIRAKEL 508
XXI. KAMRATERNA 537
XXII. SANNINGEN 567
XXIII. DE DÄR HEMMA 592
POST SCRIPTUM 622

Skannat med CamScanner

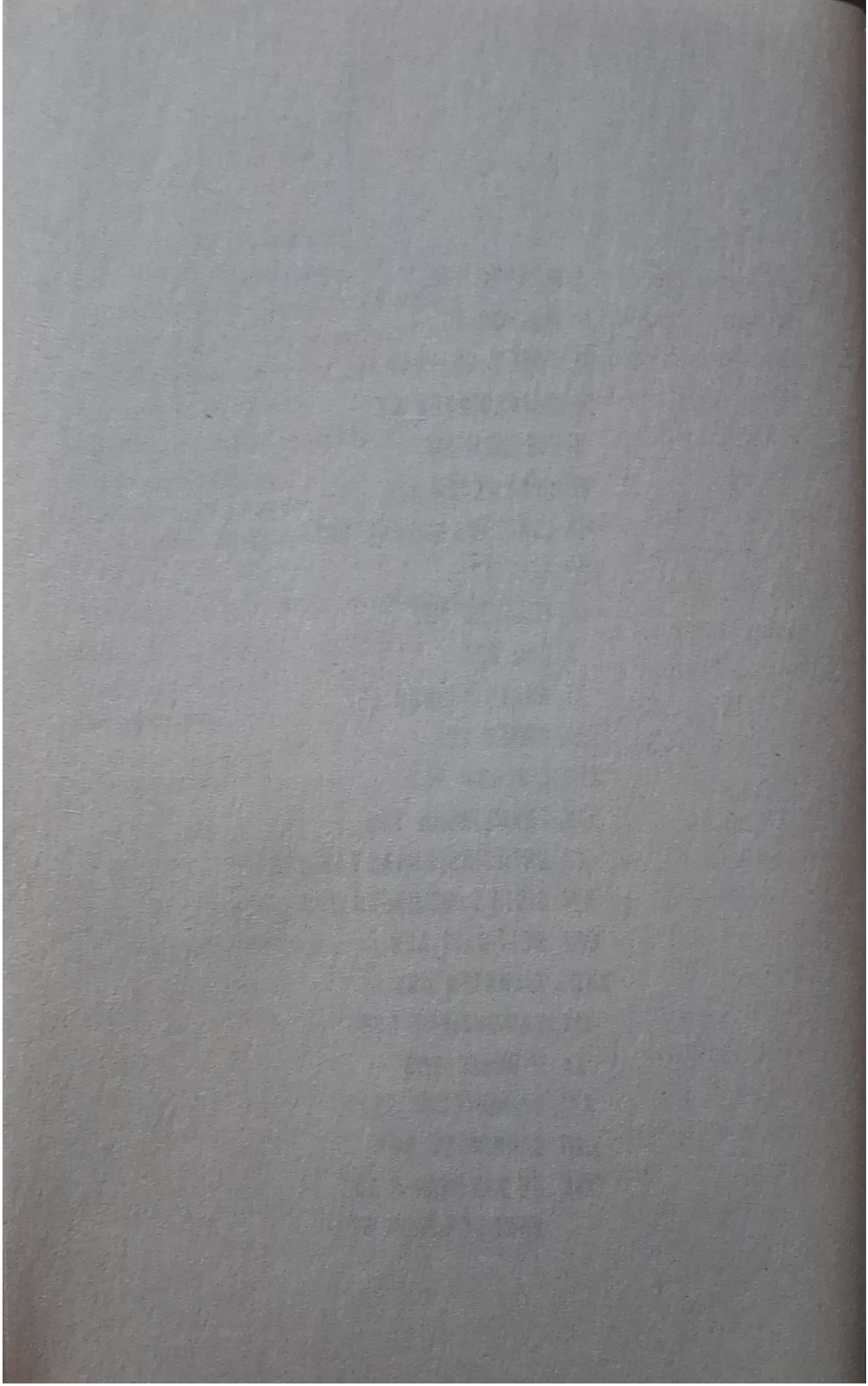

Skannat med CamScanner

1. MOSKVA HÄR

»Du får inte, Artiom.«

»Öppna. Öppna! säger jag.«

»Stationschefens order . . . Han sa att ingen får gå ut.«

»Driver du med mig?! Vad då ingen?«

»Det är ordern jag fick! För att skydda stationen . . . från strålningen . . . ›Öppna inte porten.‹ Jag måste ju lyda order, fattar du väl!«

»Var det Suchoj som sa det? Var det min styvfar som gav dig ordern? Kom igen, öppna bara.«

»Jag kommer att få skit på grund av dig, Artiom . . .«

»Tja, då öppnar jag själv om du inte vill.«

»Hallå . . . Sanseitj . . . ja, vid posteringen . . . Artiom är här . . . Ja, er Artiom. Vad ska jag göra med honom? Okej. Jag väntar.«

»Tjallar du på mig? Fantastiskt, Nikita, du tjallade . . . Dra åt helvete! Då öppnar jag själv. Jag *ska* ut!«

I samma ögonblick kom ytterligare två väktare utspringande ur vaktkabinen, ställde sig mellan Artiom och porten och började knuffa tillbaka honom, försiktigt och beklagande. Trots att ingen tog i med hårdhandskarna hade Artiom inte en chans – dessutom var han redan dödstrött efter gårdagens utflykt till ytan. Nu hade nyfikna lockats dit: några lortiga småknattar med genomskinligt hår, som glas, plufsiga hemmafruar med blålupna spruckna händer av allt tvättande i iskallt vatten, utmattade farmare från den högra tunneln som bara var ute efter en stunds avkopplande underhållning.

Skannat med CamScanner

De viskade sinsemellan, såg på Artiom, men samtidigt inte. I deras ansikten syntes . . . fan vet vad.

»Han ger sig inte. Vad ska han upp och göra?«

»Precis. Och varje gång står porten på vid gavel. Och en massa skit kommer in från ytan! Förbannade tjurskalle . . .«

»Lägg av, säg inte så där . . . Du kan inte prata så om honom. Trots allt . . . räddade han oss. Oss alla. Också dina barn.«

»Visst, det är sant. Men för vad då – det här kanske? Och han får ju själv i sig en massa röntgen där ute, precis som vi här nere . . .«

»Och framför allt: vad i helvete är han ute efter?! Om det ändå fanns en bra anledning!«

I den nyfikna hopen dök stationschefen upp. Minen likgiltig, de sparsamma grå hårstråna kammade över flinten. Ansiktet hade idel skarpa linjer, det fanns ingenting runt och mjukt i det. Och allt annat hos honom var hårt och segt som gummi, som om karln hade gjutits i ett enda stycke. Även rösten.

»Nu får ni skingras, alla går hem till sitt. Hör ni det?«

»Suchoj . . . Suchoj har kommit. Han ska hämta sin pojk.«

»Farbror Sasja . . .«

»Artiom, vad sysslar du med? Vi har ju redan snackat om det här . . .«

»Öppna, farbror Sasja.«

»Gå hem med er! Jag säger det inte en gång till. Här finns det ingenting att glo på. Och du följer med mig.«

Men Artiom satte sig ner på golvet, på den glanspolerade kalla graniten. Han lutade sig mot väggen.

»Nu räcker det«, sa Suchoj ljudlöst, med bara läpparna. »Folk tasslar redan som det är.«

Skannat med CamScanner

»Jag måste . . . jag bara måste upp.«

»Det finns ju ingenting där! Ingenting! Det finns ingenting att söka där ute.«

»Farbror Sasja, jag har ju sagt att . . .«

»Nikita! Vad står du där för?! Sätt fart, se till att medborgarna skingras!«

»Skall ske, Sanseitj!« Nikita började hastigt fösa undan hopen. »Seså, stick härifrån. Marsch iväg . . .«

»Vilka dumheter du pratar«, vände sig Suchoj till Artiom igen. »Hör på . . .« Han suckade djupt, blev plötsligt blek och rynkig i ansikten, och sjönk ner på golvet bredvid Artiom. »Du bara fördärvar dig själv på det här viset. Tror du att den där dräkten skyddar dig mot strålningen? Den läcker ju som ett såll! Du kan lika gärna gå ut i en tröja.«

»Och?«

»Inte ens stalkrarna går upp lika ofta som du . . . Har du någonsin mätt dosen som du får i dig? Vad vill du egentligen: leva eller dö?«

»Jag vet att jag hörde det . . .«

»Och jag vet att du bara inbillar dig. Det finns ingen att sända några signaler till där ute. Ingen, Artiom! Hur många gånger måste jag upprepa detta? Ingen har överlevt. Utom i Moskva. Utom vi här nere.«

»Det tror jag inte på.«

»Tror du att jag bryr mig om vad du tror eller inte?! När håret faller av på dig, då bryr jag mig! När du pissar blod! När du tappar kuken!«

Artiom ryckte på axlarna. Teg, vände sig bort. Suchoj väntade.

»Jag hörde det. Den gången, i tornet. I Ulmans radio.«

Skannat med CamScanner

»Men ingen utom du har hört något. Inte på alla år, trots alla timmar vid radion. Etern är tom ... Så vad händer nu?«

»Nu ska jag gå upp. Det är allt.«

Artiom reste sig upp, sträckte på ryggen.

»Jag vill ha barnbarn«, muttrade Suchoj från golvet.

»Som ska leva här nere? I underjorden?«

»I metron«, korrigerade Suchoj.

»I metron«, upprepade Artiom.

»Och de ska leva ett vanligt liv. Om de alls blir födda, förstås. Men på det här sättet ...«

»Säg åt vakterna att öppna porten, farbror Sasja.«

Suchoj tittade ner i golvet. På den svartglänsande graniten. Tydligen fanns det något att titta på där.

»Har du hört vad folk säger? De säger att du har blivit knäpp. Den där gången i tornet.«

Artiom log ett skevt leende. Tog ett djupt andetag.

»Vet du vad som hade behövts för att du ska få barnbarn, farbror Sasja? Du hade behövt få egna barn. Som du hade kunnat kommendera. Då hade du fått barnbarn som liknar dig – och inte gud vet vem.«

Suchoj rynkade pannan. Några sekunder tickade förbi.

»Nikita, släpp ut honom! Han kan gå och dö. Det gör väl ingen större skillnad.«

Nikita lydde utan ett ord. Artiom nickade belåtet.

»Jag är snart tillbaka«, sa han till Suchoj från slussen.

Suchoj kom på fötter, vände sin krumma rygg åt Artiom och släntrade iväg med släpande steg över graniten.

Slussdörren slog igen, reglarna sköts till. En vit liten lampa tändes i taket – tjugofem års garanti – och reflekterades likt en svag vintersol i det solkiga kaklet som omslöt hela sluss-

Skannat med CamScanner

rummet, bortsett från en järnvägg. En sliten plaststol, för att vila sig eller knyta kängorna, en skitig strålskyddsdräkt på en krok, ett avlopp i golvet och bredvid en vattenslang för dekontaminering. I ena hörnet låg en arméryggsäck. En blå telefonlur satt på väggen, som i en telefonkiosk.

Artiom drog på sig dräkten – den var rymlig, som om den tillhört någon annan. Ur ryggsäcken plockade han fram skyddsmasken. Bände upp gummit, drog masken över huvudet, blinkade för att vänja sig vid de runda, immiga siktskivorna. Sedan lyfte han på luren.

»Jag är klar.«

Det gnisslade till och järnväggen – som inte var någon vägg utan en hermetisk port – gled upp. Utifrån drog ett kallt, fuktigt luftdrag in. Artiom huttrade och böjde sig ner efter den tunga ryggsäcken.

Den oändliga rulltrappans slitna och hala steg ledde brant uppåt. Metrostationen VDNCh låg sextio meter under ytan. Precis tillräckligt djupt för att ett bombanfall från luften inte skulle ha någon verkan. Men visst, om en missil med kärnvapen hade fått in en direktträff på Moskva hade det bara varit en grop kvar av staden, och marken skulle ha förvandlats till glas. Men missilförsvaret hade fångat upp alla missiler högt upp i luften och endast splittret efter dem hade regnat ner över staden – radioaktivt, men inte explosivt. Detta var den enda anledningen till att Moskva fortfarande stod kvar, nästan oskadat, men ungefär som mumien efter den levande faraon. Armarna och benen var fortfarande rätt placerade, liksom leendet på läpparna . . .

De andra städerna hade inte haft något missilförsvar.

Artiom stånkade och rättade till ryggsäcken, korsade sig i

Skannat med CamScanner

smyg, stack in tummarna under de lösa remmarna för att dra åt dem, och sedan påbörjade han uppstigningen.

★

Regnet hamrade dovt mot stålhjälmen; det kändes som om det knackade direkt på skallbenet. Artioms gummistövlar sjönk ner i gyttjan, rostbruna droppar föll från den molntäcksjönk ner i gyttjan, rostbruna droppar föll från den molntäcksta himlen, där inte en reva syntes. De ödsliga husen runtomkring var märkta av tidens gång. Det fanns inte en levande själ i staden. Så här hade det varit i över tjugo år – inte en människa inom synhåll.

I slutet av en allé kantad med fuktiga, kala döda trädstumpar skymtade den gigantiska valvbågen som utgjorde ingången till utställningscentret VDNCh. Området var rena kuriosakabinettet: på taken till imitationerna av antika tempel stod egendomliga statyer som vittnade om hoppet om en storslagen framtid. Den där framtiden som skulle komma inom kort – i morgon. Men morgondagen kom aldrig.

Nu var VDNCh en farlig plats.

För ett par år sedan levde fortfarande alla möjliga odjur här, men nu kunde inte ens de överleva på området. Somliga hade hävdat att bakgrundsstrålningen skulle avta och att människan så småningom skulle kunna återvända till ytan – trots allt rände det ju omkring en massa mutanter överallt och de var ju också bara djur, om än förändrade i grunden . . .

Det blev precis tvärtom: jordens istäcken smälte bort, marken började andas och svettas, och strålningen sköt i höjden. Mutanterna klamrade sig fast vid livet med sina vassa klor och den som inte tog till flykten gick snart under. Samtidigt

Skannat med CamScanner

gömde sig människan under jorden, levde på metrostationerna och vägrade dö. Människan behöver inte så mycket. Människan är uthålligare än alla råttor.

Artioms geigermätare började knattra och räkna på dosen. Nästa gång lämnar jag den hemma, tänkte Artiom. Den går mig bara på nerverna. Vad gör det för skillnad hur mycket den tickar ihop? Så länge jag inte är färdig här uppe kan den knattra bäst den vill.

Låt folk prata, Zjenja. De får väl tycka att jag är knäpp. De var ju inte med den gången ... i tornet. De sätter ju aldrig foten utanför metron. Hur skulle de kunna veta? ... Knäpp ... Jag bombade ju alla åt helvete ... Hur många gånger ska jag behöva förklara: i samma ögonblick som Ulman satte upp antennen uppe i tornet ... medan han ställde in den ... det var då det hände. Jag hörde det tydligt! Och nej, ditt rövhål, det var ingen inbillning. Ingen tror på mig!

En påfart till motorvägen tornade upp sig framför honom. Remsor av asfalt hade veckats i vågor och stelnat igen, tillknycklade bilar låg utspridda på marken som döda skalbaggar, ibland på alla fyra, ibland på ryggen.

Artiom såg sig hastigt omkring och gick sedan uppför påfarten som ledde till en viadukt. Det var inte långt kvar – kanske en kilometer, kanske en och en halv. Vid nästa avfart reste sig »Trikoloren«, de tre höghusen som förr i tiden var målade i vitt, blått och rött. Sedan dess hade tiden målat om dem i grått.

Varför tror de mig inte? De helt enkelt gör det inte. Jaja, ingen har ju hört anropet. Och varifrån försöker de fånga upp signalerna? Från underjorden. Ingen skulle gå upp till ytan för en sådan sak ... Men tänk efter: är det verkligen möjligt

Skannat med CamScanner

att vi är de enda som har överlevt? I hela världen? Vilka dumheter! Eller?

Han hade ingen lust att titta på Ostankinotornet, men det var omöjligt att undvika: hur man än vred på sig hägrade tornet alltid någonstans i ögonvrån – likt en repa i skyddsmaskens siktglas. Svart, fuktigt, kapat vid utsiktsplattformen; det liknade armen på en jätte som med knuten näve försökt kämpa sig upp ur underjorden, men fastnat i den röda Moskvaleran och kvävts till döds.

När jag var i tornet den gången – Artiom nickar stelt åt det hållet –, när vi lyssnade i radion och väntade på Melniks signal … Plötsligt genom bruset … jag svär på vad du vill … då hörde jag det! Jag hörde!

Över den nakna skogen svävade två kolosser: arbetaren och kolchoskvinnan, fångade i en sällsam pose som om de gled fram över isen eller dansade tango på en parkett, men utan att se på varandra, som om de vore könlösa. Men vart tittar de? Kan de se bortom horisonten från sin höjd?

Till vänster stod utställningscentrets djävulska pariserhjul, stort som en kugge i mekanismen som får jorden att snurra runt sin egen axel. Tillsammans med jorden stannade också hjulet som övergivet stod där och rostade bort i tysthet. Här upphörde området.

På pariserhjulet stod siffrorna »850«: så gammalt var Moskva när man reste det. Artiom tänkte att det var meningslöst att korrigera talet. Om ingen är på plats för att räkna tiden, då stannar den.

De fula, trista höghusen, en gång vita, blå och röda, hade redan vuxit sig större: nu var det inte långt kvar. De var de högsta byggnaderna i omgivningen, om man bortsåg från

Skannat med CamScanner

det kapade tornet. Precis vad Artiom behövde. Han tittade upp och mätte höjden med blicken. Det började genast göra ont i knäna.

Kanske i dag . . ., undrade Artiom utan frågetecken, trots att han visste att himlens öron var stendöva.

Där uppe finns det naturligtvis ingen som lyssnar.

En trappuppgång.

En trappuppgång som så många andra.

Porttelefonen var trasig, ståldörren olåst, i portvaktens akvarium låg en död hund. Brevlådornas luckor slog i korsdraget, det fanns varken brev eller reklam i dem. Allt hade för länge sedan samlats in och bränts upp så att man åtminstone fick värma händerna med skräpet.

På bottenvåningen fanns tre glänsande hissar av tyskt fabrikat. Dörrarna stod vidöppna, det rostfria innandömet sken som om det bara var att gå in i vilken som helst av dem och åka upp till översta våningen. Artiom hatade dem för detta. Och bredvid fanns dörren till nödutgången. Artiom visste vad som dolde sig bakom dörren. Han räknade redan: fyrtiosex våningar till fots. Vägen till Golgata gick man alltid till fots.

Alltid . . . till fots . . .

Nu vägde ryggsäcken ett helt ton, och detta ton pressade Artiom mot betonggolvet, hindrade honom från att gå, fick honom att snubbla. Men Artiom fortsatte som i trans, och som i trans talade han för sig själv:

Nähä, inga raketförsvar, säger de . . . Struntprat . . . Det måste . . . någonstans . . . finnas människor . . . Varför skulle det bara finnas här . . . bara i Moskva . . . bara i metron . . . Här är ju marken . . . ganska ren . . . och luften . . . blir allt re-

Skannat med CamScanner

nare ... Så det är inte möjligt ... att hela landet ... och Amerika ... Frankrike ... Kina ... och Thailand ... Vad ställde de till med egentligen ... De hade ingen rätt ...

Naturligtvis hade Artiom, tjugosexåringen, aldrig varit i Frankrike eller Thailand. Han föddes för sent för att få se den gamla världen. Och den nya geografin var en betydligt tristare historia: metrostationen VDNCh, metrostationen Lubjanka, metrostationen Arbatskaja ... Ringlinjen. Men när Artiom bläddrade i en av de sällsynta gamla resemagasinen med fuktskadade bilder av Paris och New York kände han att de där städerna fanns där ute, att de fortfarande stod kvar och inte hade gått under. Att de väntade – kanske på honom.

Varför ... varför skulle bara Moskva ha klarat sig?! Det är ju ologiskt, Zjenja! Fattar du inte det? Ologiskt! ... Och det betyder ... det betyder bara att vi inte kan uppsnappa deras signaler ... inte ännu. Därför måste jag fortsätta. Man får inte ge upp ... får inte!

Höghuset var tomt, ändå levde det och gav ljud ifrån sig: genom balkongerna kom vinden in, slog i dörrarna, andades i hisschaktet, rasslade i främmande kök och sovrum så att man nästan kunde få för sig att de forna hyresgästerna hade återvänt. Men Artiom trodde inte längre på ljuden, han vände sig inte ens om och tittade efter.

Han visste redan vad som dolde sig bakom de oroligt klappande dörrarna: plundrade lägenheter. Kvar fanns bara fotografier som låg och skräpade på golvet, fotografier av döda främlingar som tagit bilder av sig själva, bilder som inte längre tjänade som minnen för någon. Kanske stod det fortfarande någonstans en skrymmande möbel som ingen orkat släpa till metron eller någon bunker. I andra hus hade tryckvågen

Skannat med CamScanner

blåst ut fönstren, medan kompositglasen som monterats här inte hade krossats. Nu, två årtionden senare, var glasen fullständigt täckta av smuts som om de förblindats av gråstarr.

Förr kunde man i en och annan lägenhet stöta på de gamla hyresgästerna som tryckte någon leksak eller något mjukisdjur mot skyddsmaskens filter och grät stilla för sig själv, utan att märka att någon närmade sig bakifrån. Men nu var det länge sedan han mötte någon. Somliga ligger där orörliga, med ett hål i ryggen, bredvid sina idiotiska gamla ägodelar, och själva åsynen var bevis nog för den som tittade förbi: det fanns ingen tillflykt här uppe på ytan. Här fanns bara betong, tegel, gyttja, sprucken asfalt, gulnade kotor, ruttna kvarlevor, ja och strålning naturligtvis. Så var det i Moskva – och så var det på hela jorden. Det fanns inget liv utanför metron. Ett faktum. Det visste ju alla.

Utom Artiom.

Fast tänk om det fortfarande fanns en plats som var bra för människor på denna omätliga jord? För Artiom och Anja? För alla invånare på stationen? En plats där man inte ständigt hade ett järntak över huvudet, där man kunde växa ända upp till himlen? Där man kunde bygga sig ett hus, leva som man ville och varifrån man långsamt kunde återbefolka den förbannade världen på nytt?

Alla våra kamrater skulle kunna leva där . . . i friska luften . . .

Fyrtiosex våningar.

Kanske räckte det med fyrtionde våningen, eller rentav med den trettionde. Trots allt var det ingen som hade sagt åt Artiom att han absolut måste gå ända upp till taket. Det hade han intalat sig själv, att om det här skulle fungera då dög bara översta våningen, på taket.

Skannat med CamScanner

Visst . . . det är inte . . . lika högt . . . som i tornet . . . den gången . . . men . . . men . . .

Skyddsmaskens siktglas hade immat igen, hjärtat hamrade mot bröstkorgen – det kändes som om någon undrade hur man bäst tar sig in under Artioms revben med en hemmagjord kniv. Luften pressade sig mödosamt in genom skyddsmaskens filter, Artiom var nästan svimfärdig av syrebrist. När han äntligen nådde fyrtiofemte våningen stod han inte ut längre och slet av sig – precis som den gången i tornet – den trånga gummihuden från ansiktet och andades in den bittersöta luften. En helt annan luft än i metron. Frisk.

Höjden . . . kanske . . . samma höjd . . . trehundra meter . . . Ja, kanske . . . kan man . . . uppsnappa något . . . här uppe . . .

Han vältrade av sig ryggsäcken: han hade klarat det. Med stel rygg tog han spjärn mot takluckan, tryckte till och kunde snart klättra ut på plattformen. Och först där kastade han sig till golvet. Han lade sig raklång på rygg, tittade upp i molnen som tycktes så nära att man kunde ta på dem; han talade lugnande till sitt hjärta, lät andningen komma till ro. Sedan satte han sig upp.

Vilken utsikt . . .

Det var som om han just hade dött och flög till paradiset, men plötsligt slog emot ett glastak och blev hängande där, utan att komma vare sig vidare eller tillbaka. Men en sak stod klar: det var omöjligt att återvända från den här höjden. Om man en gång hade sett hur leksaksliknande livet på jorden tedde sig här uppifrån, hur skulle man då kunna ta det på allvar igen?

Intill tornade ytterligare två exakt likadana höghus upp sig, en gång färggranna, nu bara grådaskiga. Artiom valde varje

Skannat med CamScanner

gång att gå upp i just det här huset. Det kändes helt enkelt litet hemtrevligare.

Med ens sprack molnen upp och solen tittade fram. I samma stund tycktes något glimra till i grannbyggnaden, kanske på taket eller i ett av de skitiga fönstren på övervåningarna. Som om någon fångat upp en solstråle med en spegel. Men när Artiom vände sig om för att titta efter hade solen redan gått i moln och reflexen var borta. Och kom inte tillbaka.

Hela tiden drogs ögonen ofrivilligt, trots att Artiom försökte titta bort, mot den vildvuxna skogen som växte där Botaniska trädgården en gång låg. Och mot den svarta, kala gläntan i skogens mitt. Platsen var så död som om Gud kastat ner en näve brinnande svavel över den. Men nej, det var inte Gud . . .

Botaniska trädgården.

Artiom mindes den annorlunda. Det var den enda platsen han fortfarande mindes av den förlorade förkrigsvärlden.

Märkligt: hela ens värld bestod av kaklade väggar, tunnelsegment, droppande tak och små rännilar längs spåren, av granit och marmor, av iskall luft och elektriskt ljus. Och plötsligt fann man ett pyttelitet stycke av något helt annat i den: en kylig majmorgon, nyutsprungna gröna löv på underbara träd, vitskimrande parkvägar, en olidligt lång kö till glasskiosken, och sedan själva glassen, i en våffelbägare som smakade inte bara gott utan direkt himmelskt. Och mammas röst – svag och deformerad av tiden som genom en gammal kopparledning. Och värmen från hennes hand som man inte fick släppa för att inte komma bort, så man höll den så hårt man bara orkade. Fast kunde man ens minnas sådant? Antagligen inte.

Skannat med CamScanner

Och allt det andra var så malplacerat och otänkbart att man inte längre visste om det faktiskt hade hänt eller om det bara var en underlig dröm. Fast kunde man drömma om sådant som man aldrig hade sett och vetat om förut?

Artiom såg framför sig kritteckningarna på asfaltsgångarna, solens gyllene spiror genom revorna i lövverken, glasstruten i handen, de lustiga gula ankorna på den bruna vattenytan och den svajiga spången över den lilla dammen. Vad han var rädd för att trilla i vattnet – och ännu räddare för att tappa glassen!

Fast mammans ansikte kunde Artiom inte minnas längre. Han hade försökt, bett i sin ensamhet om natten att åtminstone få en skymt av henne i drömmen, även om han skulle glömma bilden när morgonen kom – men alltid förgäves. Fanns det verkligen inte ett aldrig så litet hörn i hans huvud där hans mamma kunde gömma sig, där hon hade överlevt döden och mörkret? Tydligen inte. Men hur kan en människa existera – och sedan försvinna så totalt?

Och den där dagen, den där världen – vart tog alltihop vägen? Det fanns ju där, så nära, han behövde bara sluta ögonen. Man borde väl kunna återvända dit. Någonstans på jorden måste det ha funnit en tillflyktsort där alla blivit kvar, och nu ropade de till alla vilsna och förlorade där ute: Här är vi! Var är ni? Man behövde bara lyssna efter dem. Man behövde bara kunna höra dem.

Artiom blinkade och strök med handen över ögonlocken för att ögonen skulle se nuet igen, inte ett tjugo år gammalt förflutet. Han satte sig på huk och öppnade ryggsäcken.

Där låg en radio – en otymplig arméradio, grönmålad och repig. Under den fanns ett annat åbäke: en järnlåda med en

Skannat med CamScanner

vev – en hemmabyggd dynamo. Och på botten fyrtio meter kabel och en hopfällbar antenn.

Artiom kopplade ihop alla sladdar, lade ut kabeln i en cirkel på taket, torkade svetten från ansiktet och satte motvilligt på sig skyddsmasken, och slutligen hörlurarna. Han smekte knapparna med fingrarna. Så började han snurra på dynamons vev. En lysdiod blinkade till, lådan började surra och snart vibrerade veven i hans hand som en levande varelse.

Han tryckte på strömbrytaren.

Sedan slöt han ögonen av rädsla för att synen skulle hindra honom från att höra signalen från den där flaskposten som någon överlevare på någon fjärran kontinent hade kastat ut. Han guppade på eterns vågor. Och snurrade och snurrade på veven som om han satt på en luftmadrass och paddlade med en hand.

Det fräste till i hörlurarna och genom bruset hördes ett svagt »iiiiiu . . . «, sedan hostade lurarna, det blev tyst – och fräste igen. För Artiom kändes det som att gå genom en sjukstation för tuberkulospatienter på jakt efter någon att prata med, men ingen av de sjuka var vid medvetande och de stränga sköterskorna lade ett finger över läpparna och hyschade åt honom. Här orkade ingen svara, här hade ingen någon livsgnista kvar.

Ingen från Piter. Ingen från Jekaterinburg.

London teg. Paris teg. Bangkok och New York teg.

Det spelade inte längre någon roll vem som hade startat det där kriget och hur det eskalerat. Vem brydde sig? Historien? Historien skrivs av segrarna, men i det här fallet fanns det inte längre någon som kunde skriva den – och snart inte ens någon som skulle kunna läsa den.

Skannat med CamScanner

Schschsch . . .

Det fanns bara tomhet i etern. Ändlös tomhet.

Iiiiiu . . .

Likt spöklika gengångare rusade satelliterna fram i sina omloppsbanor: ingen anropade dem, och en dag, vansinniga av ensamheten, störtade de mot jorden – de brann hellre upp i atmosfären än fortsatte existera.

Inte ett ord från Beijing. Tokyo var tyst som graven.

Men Artiom bara fortsatte att snurra på den förbannade veven – snurrade, snurrade, rodde, rodde, rodde.

Vad tyst det var! Vad omöjligt tyst. Outhärdligt.

»Moskva här! Moskva här, kom!«

Det var hans egen röst. Som vanligt stod han inte ut med att invänta något svar.

»Moskva här, kom, kom, snälla! Svara då!«

Iiiiiu . . .

Inte sluta. Inte ge upp.

»Petersburg, kom! Vladivostok, kom! Moskva här! Rostov, kom!«

Hur är det fatt med dig, staden Piter? Var det verkligen så enkelt att krossa dig, stod du inte emot lika lyckosamt som Moskva? Vad finner man nu där du en gång stod? En sjö av glas? Eller har möglet slukat dig? Varför svarar du inte?

Var gömmer du dig, Vladivostok, du stolta stad vid världens ände? Du som låg så långt härifrån, och nu ska du också vara helt förgiftad? Skonade de dig inte?

Ksch . . . Ksch . . .

»Svara Vladivostok! Moskva här! Kom!«

Hela världen ligger framstupa på marken, med ansiktet i gyttjan, och känner inte hur det oupphörliga regnet drop-

Skannat med CamScanner

par över ryggen, hur munnen och näsan långsamt fylls med rostigt vatten.

Men Moskva . . . finns kvar. Det står på benen. Som en levande.

»Vad är det med er, har ni dött allihop?!«

Schschsch . . .

Kanske kommer ljudet från deras själar som väser ur etern? Eller är det bakgrundsstrålningen som låter så där? Och döden har väl också en röst. Den här passar säkert bra: en viskning, en väsning. Psst . . . Just det. Gör inget väsen nu. Ta det lugnt. Bara lugnt.

»Moskva här! Svara!«

Kanske hör de honom nu?

Kanske kommer någon när som helst hosta ur hörlurarna, upphetsat bryta igenom bruset och ropa ur den vida, vida fjärran:

»Vi är här! Moskva! Jag hör er, kom! Moskva! Stäng inte av! Jag kan höra er! Gode Gud! Moskva! Vi hör Moskva i andra änden av ledningen! Hur många är i livet hos er?! Här har vi en koloni med tjugofemtusen människor! Våra jordar är rena, strålningen nästan noll! Grundvattnet är inte kontaminerat! Livsmedel? Javisst! Vi har mediciner också. Vi skickar en räddningsexpedition. Håll bara ut! Hör ni det, Moskva?! Håll ut!«

Iiiiiu . . .

Tomt.

Detta är inget kontaktförsök per radio, utan en spiritistisk seans. Och den vill sig helt enkelt inte. Andarna som Artiom åkallar lyssnar inte på honom. De mår säkert finfint i den andra världen. De sitter väl där och tittar ner genom de

Skannat med CamScanner

sällsynta gliporna i molnen på Artioms krumma gestalt och flinar mot varandra: Vart menar han att vi ska komma? Dit ner? Glöm det!

Ksch . . . ksch . . .

Han släppte den förbannade skitveven. Slet av sig hörlurarna från skallen. Reste sig upp, rullade noggrant ihop antennkabeln, långsamt, långsamt, han tvingade sig själv att göra det försiktigt, för allra helst skulle han ha slitit den i stycken och kastat ner alltihop i den fyrtiosex våningar djupa avgrunden.

Han packade ner utrustningen i ryggsäcken igen. Hivade upp den satans förföraren på ryggen. Och så påbörjade han nedstigningen. Till metron. Till morgondagen.

★

»Dekontamineringen genomförd?« ekade det i den blå luren.

»Genomförd.«

»Högre!«

»Genomförd!«

»Jaså, det säger du . . . « Någon smackade tvivlande i luren. Artiom blev arg och kastade på luren i klykan på väggen.

På andra sidan porten gnisslade låset till när det drog in sin tunga. Sedan öppnades porten långsamt knarrande och metron pustade honom rakt i ansiktet med sin tunga, nattståndna andedräkt.

På tröskeln stod Suchoj och väntade. Antingen hade han känt på sig att Artiom hade kommit tillbaka eller så hade han stått där hela tiden. Förmodligen hade någon meddelat honom.

Skannat med CamScanner

»Hur gick det?« frågade han trött, utan ilska.

Artiom ryckte på axlarna. Suchoj undersökte honom med blicken. Försiktigt, som en skicklig barnläkare.

»Någon har sökt dig. En man från en annan station.«

Artiom tittade upp.

»Är det Melnik som har skickat honom?«

Det hördes ett klirr i rösten, som om någon hade tappat en patronhylsa på stengolvet. Var det hopp? Oro? Eller något annat?

»Nej. En gammal gubbe.«

»Vad då för gubbe?« Den sista droppen av kraft som Artiom hade sparat för den händelse att styvfadern skulle svara »ja« rann ur honom och försvann i närmaste avlopp. Artiom ville bara gå och lägga sig.

»Homeros. Han heter Homeros, säger han. Känner du honom?«

»Nej. Nu går jag och sover, farbror Sasja.«

★

Hon låg blick stilla. Sov hon eller inte? Artiom tänkte nästan mekaniskt att han struntade fullständigt i om hon sov eller bara låtsades. Han kastade sina kläder i en hög vid ingången, tog sig huttrande om axlarna, lade sig som en föräldralös pojke bredvid Anja, vände sig på sidan och drog täcket över sig. Om de ändå haft ett täcke till, då hade han sluppit störa henne.

Stationsklockan hade visat kring sju på kvällen. Anja måste upp klockan tio, för att gå till svampodlingen. Artiom var befriad från svamptjänsten. I egenskap av hjälte. Eller invalid?

Skannat med CamScanner

Så han kunde fördriva dagarna bäst han ville. När hon kom tillbaka från sitt arbetspass vaknade han – och gick upp till ytan. Och han stupade i säng medan hon låg och låtsades att hon sov. På det viset levde de ur fas med varandra. I samma koj, men i två olika dimensioner.

Försiktigt drog Artiom det röda bomullstäcket över sig. När Anja märkte det slet hon ilsket i andra änden, men utan ett ord. I en minut pågick den löjliga kampen, sedan gav Artiom upp och blev liggande naken på madrasskanten.

»Tack så hemskt mycket«, sa han.

Hon teg.

Hur kommer det sig att en lampa som lyser kan förlora sin glöd?

Han begravde ansiktet i kudden – tack och lov fanns det två –, värmde det med sin andedräkt och somnade snart. I en ensam dröm såg han den andra Anja: den glada flickan som retades, skrattade och skämtade med honom, när de fortfarande var unga. Hur lång tid hade förflutit sedan dess? Två år? Två dagar? Fan visste. På den tiden hade de trott att de hade hela evigheten framför sig. Alltså måste det ha varit för en evighet sedan.

Också i drömmen fick Anja honom att frysa – hon jagade honom naken genom stationen, men inte av hat utan bara för att det var skojigt. Och när Artiom vaknade trodde han i en yrvaken minut att evigheten ändå inte var över, utan att Anja och han befann sig någonstans på halva vägen. Han ville ropa på henne och förlåta henne, skämta bort alltihop. Sedan mindes han igen.

Skannat med CamScanner

II. METRON

»Kan du inte ens försöka lyssna?« sa han till Anja. Men hon var inte längre i tältet.

Kläderna låg kvar vid ingången. Anja hade inte plockat upp dem eller ens föst dem åt sidan. Hon hade helt enkelt klivit över dem, som om hon var rädd för att röra vid dem. För att inte bli smittad. Kanske var hon verkligen rädd för det.

Hon hade nog alltid varit den som haft mest behov av täcket. Han fick finna ett annat sätt att värma sig.

Bra att du gick. Tack, Anja. Tack för att du inte pratade med mig. Tack för att du inte svarade.

»Tack så jävla mycket för det!« sa han högt.

»Ursäkta?« svarade en röst genom tältduken, precis intill örat på honom. »Artiom? Är du vaken?«

Artiom kröp fram till sina brallor.

På en fällstol utanför tältet satt en äldre man och väntade. Ansiktsdragen var milda och mjuka för hans ålder. Han satt bekvämt, balanserat, och hade tydligen suttit där en stund och verkade inte ha för avsikt att gå sin väg. Gubben kom inte från stationen: han rynkade på näsan när han oförsiktigt nog andades genom den. Det var på det man kände igen nykomlingar.

Artiom skyddade ögonen med handflatan mot det röda ljuset i stationssalen och tog en närmare titt på gästen.

»Vad vill du, gamling?«

»Heter du Artiom?«

»Kanske.« Artiom andades in genom näsan. »Beror på.«

Skannat med CamScanner

»Jag heter Homeros«, förklarade gamlingen utan att resa sig upp. »Det är så man kallar mig.«

»Gör man?«

»Jag skriver böcker. En bok.«

»Så intressant«, sa Artiom utan minsta intresse i rösten.

»En historiebok. På sätt och vis. Men den handlar om vår tid.«

»En historiebok«, upprepade Artiom dröjande och såg sig omkring. »Varför då? Det sägs ju att historien har tagit slut. Den är över!«

»Fast vi finns ju kvar? Någon måste ju berätta om allt som ... som vi har varit med om här nere. Någon måste vittna för de efterkommande.«

Om han inte kommer från Melnik, tänkte Artiom, vem är han då? Vem har skickat honom? Och varför?

»För de efterkommande? Visst, absolut.«

»Det viktigaste måste nedtecknas, men framför allt själva livet här nere. Historiens milstolpar, uppgångarna och nedgångarna, så att säga, allt måste finnas med. Men frågan är hur, i vilken form? Torra fakta glömmer man så snabbt. Historien måste vara levande för att människor ska minnas. Det behövs en hjälte. Så jag gav mig ut och sökte efter material. Prövade ett och annat. En gång trodde jag att jag hade hittat vad jag behövde. Jag började skriva ... men det fungerade inte. Ville sig inte. Och då hörde jag talas om VDNCh, och ...«

Det var uppenbart att den gamle hade svårt att förklara, och Artiom tänkte inte hjälpa honom på traven. Han fattade inte ens vad gubben for efter. Han tycktes inte ha onda avsikter, även om han betedde sig en smula besynnerligt, och ändå

Skannat med CamScanner

kändes en förändring i luften, något höll redan på att hända mellan honom och Artiom, det var en laddning som i vilket ögonblick som helst kunde explodera och sätta allt i brand.

»Man berättade om VDNCh . . . om de svarta mutanterna – och om dig. Det var då jag förstod att jag måste söka upp dig för att . . .«

Artiom nickade. Polletten hade trillat ner till slut.

»Den perfekta historien.«

Artiom reste sig upp, tvärt, utan att säga adjö, med de alltid lika kalla händerna djupt nedstuckna i byxfickorna. Den gamle satt kvar på sin bekväma stol och riktade sina ord till Artioms ryggtavla. Men han hade bestämt sig för att slå dövörat till.

Han blinkade – ögonen hade vant sig vid ljuset, han behövde inte kisa längre.

Vid ljuset uppe på ytan hade ögonen behövt mer tid för att vänja sig. Ett helt år. Och det var snabbt! De flesta invånare i metron skulle antagligen ha bländats för alltid av solljuset, till och med när det dämpades av molntäcket. De hade ju tillbringat hela livet i mörkret. Artiom däremot hade tvingat sig själv att lära sig se ovanför ytan. Att se världen han föddes i. För om man inte tål solljuset, hur ska man då kunna återvända upp när tiden är kommen?

Alla som var födda i metron hade vuxit upp utan sol – som svampar. Ingenting märkligt med det: det är inte solen människan behöver, hade det visat sig, utan vitamin D. Solljus kan man käka i pillerform. Och för att överleva räcker det med känselsinnet.

I metron fanns ingen gemensam belysning. Ingen gemensam strömförsörjning. Det fanns ingenting gemensamt alls:

Skannat med CamScanner

stationerna fick klara sig själva. Vid somliga hade man nästan lyckats producera så mycket elektricitet så att det lyste som förr. Vid andra räckte elen bara till en enda lampa mitt på perrongen. Åter andra badade i djupaste mörker, precis som tunnlarna. Om någon kom dit med en lampa i fickan kunde han uppfånga små brottstycken av ingenting: golvet, taket, en marmorpelare, och snart kom stationsinvånarna krypande ur mörkret, framlockade av ljuskäglan och önskan att se något en liten stund. Fast det var säkrast för besökaren att hålla sig på avstånd: invånarna klarade sig bra utan ögon, och munnen hade inte vuxit igen på dem och de var alltid hungriga och inte kräsna i maten.

På VDNCh gick livet sin gilla och strängt reglerade gång, och folk var direkt bortskämda: i en del tält brann små lysdioder som hämtats från ytan, och på allmänna platser användes den gamla nödbelysningen, det vill säga röda glödlampor i glaskupor. Förr i tiden hade man framkallat film i det ljuset. Och det var så Artioms själ långsamt hade framträtt och fått konturer i det röda ljusets framkallningsvätska, och sedan visade det sig att själen hade fotograferats redan där uppe, på ytan, en vacker dag i månaden maj.

Och en annan dag – en dyster oktober – hade bilden överexponerats för alltid.

»Den perfekta historien, eller hur, Zjenja? Minns du de svarta?« viskade Artiom. Fast det var alltid någon annan som svarade. Det var alltid fel person som svarade.

»Tjena, Artiom!«

»God morgon, Artiom!«

Alla hälsade på honom. En del bara log, andra rynkade pannan, men hälsade gjorde alla. För alla mindes de svarta

Skannat med CamScanner

mutanterna, inte bara Artiom och Zjenja. Alla mindes den där historien, även om ingen kände till några detaljer.

VDNCh var linjens slutstation. Hemstationen. Tvåhundra meter på längden, tvåhundra invånare. Precis lagom med plats: lite mindre och man hade kvävts, lite större och man hade aldrig kunnat värma sig.

Stationen hade byggts knappt hundra år tidigare, på det stora Imperiets tid, av de typiska imperiematerialen: marmor och granit. Den var storslagen som ett palats, fast nedgrävd i jorden, som ett slags mellanting mellan museum och mausoleum. Den ålderdomliga stilen här, precis som på de andra stationerna, till och med på de nyare, präglade fortfarande atmosfären. Trots att många invånare hade vuxit upp och blivit vuxna i metron satt de fortfarande i bronsknät på sina gamla förfäder – ingen ville släppa taget om det förflutna.

I arkaderna mellan de överbelastade, sotiga pelarna hade man slagit upp medfarna gamla armétält som vart och ett inhyste en familj eller två. Ifall någon plötsligt skulle få för sig att blanda om familjerna skulle sannolikt ingen märka någon skillnad. Så blir det till slut när samma människor har levt tillsammans på samma station i över tjugo år och det bara finns en tunn tältduk mellan dina och grannens hemligheter, mellan dina stön och grannens skrik.

På andra ställen hade folk säkert för länge sedan ätit upp varandra – av avundsjuka, av bitterhet över att Gud älskade andra barn mer än det egna, av vägran att dela med sig av maken eller av frun, eller helt enkelt av den knappa boytan – alltihop fullt legitima skäl att strypa sin nästa, men inte här, inte på VDNCh. Här hade man funnit en enkel lösning – och man höll ihop.

Skannat med CamScanner

Stationen var som en by eller ett kollektiv: här fanns inga främmande barn. Om grannkvinnan födde ett friskt barn, då blev det gemensam fest. Om en annan fick ett sjukt barn, då drog alla sitt strå till stacken. Om det inte fanns plats för ett tält, då makade de andra på sig och skapade plats. Om två vänner hade bråkat, då såg man till att de försonades igen. Om någon blivit övergiven av sin fru förlät han henne förr eller senare. Egentligen hade hon ju inte lämnat honom, hon befann sig trots allt i samma marmorsal under miljoner ton jordmassor, nu sov hon bara under en annan tältduk. Och varje dag träffades de, och inte bara en gång utan hundratals gånger. Till sist måste de tala ut. Det var ju omöjligt att låtsas att hon inte existerade och aldrig hade gjort det. Huvudsaken var att alla levde, allt annat ordnade sig . . . Kort sagt, det var som ett kollektiv i en grotta.

Det fanns bara en väg härifrån: den södra tunneln som ledde till Aleksejevskaja och vidare till den stora metron, fast . . . Kanske berodde det på att VDNCh var linjens slutstation att alla som levde här inte ville eller inte kunde gå någon annanstans. För dem var detta ett hem.

Artiom kom till ett tält och stannade. Han stod tyst en stund, hans silhuett skuggade den slitna tältduken, tills en liten gumma med svullet ansikte kikade ut genom tältöppningen.

»Hej, Artiom.«

»Goddag, Katerina Sergevna.«

»Zjenja är inte här, Artiom.«

Han nickade åt kvinnan. Helst hade han smekt hennes hår, gripit hennes hand. Och sagt: Ja, jag vet, jag vet. Jag vet alltihop, Katerina Sergevna. Eller säger ni det där till er själv?

»Gå, Artiom. Stå inte här. Gå till köket och drick lite te.«

Skannat med CamScanner

»Visst, okej.«

I båda ändarna var stationssalen avhuggen vid rulltrapporna. Invånarna hade murat in sig själva och tätat väggarna så väl att den förgiftade luften från ytan inte skulle tränga in . . . Ja, och en massa andra oönskade gäster, förstås. På ena sidan, vid den »nya« utgången, var det faktiskt ganska tätt. På den andra, vid den äldre utgången, hade man byggt en luftsluss som man måste passera om man skulle upp till staden.

I den slutna änden låg köket och »klubben«. Här stod några spisar där man kunde laga mat åt sina familjer. Vattnet kluckade i rören med kolfilter och samlades upp i tunnor, nästan helt klart. Då och då började en vattenkokare vissla, och någon från arbetslaget vid farmen tittade in efter varmt vatten, torkade av händerna på byxorna, sökte med blicken efter sin fru eller make vid spisarna för att ge dem en puss och kanske passa på att nappa åt sig en munsbit ur grytan.

Spisar, vattenkokare, bestick, stolar och bord var gemensam egendom, men man var ändå försiktig så att ingenting gick sönder.

Bortsett från maten hade alla inventarier hämtats från ytan – i metron kunde man inte tillverka några mer avancerade saker. Tack och lov hade de döda, när de fortfarande trodde att de hade hela livet framför sig, lagt upp stora förråd med alla möjliga föremål: glödlampor, dieselgeneratorer, kablar, vapen, patroner, husgeråd och möbler. Och man hade sytt massor av kläder som överlevarna nu fick ärva som efter en äldre bror eller syster. Förråden skulle räcka i många år: det levde högst fyrtiotusen människor i hela metron, och före kriget hade Moskva haft femton miljoner invånare. Alltså hade var och en gott och väl trehundra »syskon« av det slaget. Tysta

Skannat med CamScanner

trängdes de döda runt överlevarna och höll fram sina begagnade saker: Ta mina, ta dem bara, bad de ordlöst. De är som nya och jag har ju vuxit ur dem nu.

Man behövde bara kontrollera plaggen med geigermätaren – det tickar väl inte för mycket om dem? –, tacka artigt och klä på sig.

Artiom kom fram till köket och ställde sig sist i tekön.

»Artiom, vad gör du? Raring, inte ska väl du stå i kö! Sätt dig ner bara ... Hur skulle det smaka med en kopp varmt, rykande te?«

Det var Päls-Dasja som basade i köket, en mycket bestämd dam kring de femtio, men hon ville absolut inte bli påmind om sin ålder. Hon hade anlänt till Moskva från en håla utanför Jaroslavl tre dagar innan den stora smällen för att köpa sig en päls. Det hade hon också gjort – och inte tagit av sig pälsen sedan dess, vare sig på dagen eller natten, knappt ens när hon gick på toaletten. Artiom hade aldrig gjort sig lustig över henne. Tänk om han själv hade ägt ett litet stycke av sitt gamla liv? Ett stycke majdag, en tugga gräddglass, en skugga av popplarna eller en rest av mammas leende?

»Gärna. Tack, tant Dasja.«

»Varför kallar du mig tant hela tiden!« utbrast hon förebrående, men lugnade sig genast. »Så, något nytt på ytan? Hur är vädret?«

»Lätt duggregn.«

»Jaha, då blir det snart översvämning igen ... Hörde du det, Aygül? Han sa att det regnar.«

»Det är Allahs straff. För våra synder. Men Dasja, bränner du inte vid fläsket nu igen?«

»Du och din Allah! Du ska då alltid komma dragande med

Skannat med CamScanner

den karln. Men du har rätt: fläsket bränns vid ... Hur är det med din Mehmet, har han kommit tillbaka från Hansan ännu?«

»Han har varit borta i tre dagar. Tre dagar!«

»Jaga inte upp dig så där ...«

»Jag kan svära på han har träffat en annan, Dasja! En av er sort! En kvinna som lever i synd ...«

»En av er, en av oss ... Vad menar du egentligen, raring? Vi sitter ju alla i samma båt. Vi måste hålla ihop, Aygül.«

»Han har en ny tjej, det svär jag på, vid Allah ...«

»Du är kanske för sträng mot honom ... Här nere är ju karlarna som katter ... De stryker omkring överallt tills de hittar någon ...«

»Vad är det för struntprat?! Mehmet har åkt till Hansan i affärer. Han är ju handlare, för sjutton!« lade sig en man i samtalet. Han var knappt större än en pojke och hade barnsliga, men samtidigt härdade anletsdrag. Av någon anledning hade han inte vuxit som man ska.

»Lägg av, Kolja! Du behöver inte ta din kompis i försvar. Och du, Artiom, lyssna inte på oss fruntimmer. Här kommer teet. Akta, koppen är het.«

»Tack.«

Då dök det upp en flintskallig man med ansiktet fullt av blekta gamla ärr, men under de buskiga ögonbrynen var blicken lugn och mannen talade bildat.

»Jag hälsar alla närvarande, i synnerhet damerna! Finns det något te i dag? Nej men goddag, Kolja! Har du hört senaste nytt från Hansan?«

»Vad är det med Hansan?«

»De har stängt gränsen. Som en klassiker har skrivit: Det

Skannat med CamScanner

är rött ljus, mina barn, nu får man inte gå över gatan. Fem av de våra sitter fast där borta.«

»Där ser du, Aygül. Oroa dig hellre för svamparna, raring.«

»Hur ska det gå för min man! Vad ska jag ta mig till?! Fast . . . hur kan de bara stänga gränsen så där? Konstantin?«

»Hur? De bara gjorde det. De lyder order och skiter i konsekvenserna.«

»De krigar väl igen! Med Röda linjen, tror ni inte det? Jag tycker att de kan gå och dö allihop i den förbannade Hansan!«

»Är det någon som vet vad som händer, Konstantin? Vem ska jag prata med? Stackars Mehmet . . .«

»Det är bara en försiktighetsåtgärd«, sa Homeros. »En sorts handelskarantän. Jag kommer precis därifrån. De öppnar nog snart igen.«

»Åh, goddag, herrn! Inte varje dag vi får besök här ute. Men vem är ni, var kommer ni ifrån?«

»Från Sevastopolskaja. Får jag slå mig ner?«

Artiom slutade andas in de heta ångorna och slet blicken från den spruckna vita koppen med guldrand på kanten. Den gamle hade fått syn på honom och närmade sig nu med vaggande gång, samtidigt som han förstulet mönstrade honom ur ögonvrån.

Jaja, tänkte Artiom, orka bry sig . . .

»Och hur kom du igenom, farfar? Om det nu är så stängt överallt?« Artiom spände blicken i Homeros.

»Jag slank igenom i sista sekunden«, svarade den gamle utan att blinka. »De stängde porten bakom ryggen på mig.«

»Vi klarar oss nog utan den där Hansan. Men vi får väl se hur de klarar sig utan vårt te och vår svamp, de parasiterna! Med Guds hjälp härdar vi ut!«

Skannat med CamScanner

»Ja, vi kanske härdar ut, men hur ska det gå för min Mehmet?«

»Aygül, raring, gå och prata med Suchoj. Han kan säkert få tillbaka din Mehmet på nolltid. Han lämnar ingen i sticket. Har ni smakat vårt te förut?« vände hon sig till besökaren igen. »Det är något alldeles extra.«

»Lite te tackar jag aldrig nej till.«

Gubben med smeknamnet Homeros nickade värdigt med skägget.

Nu satt han mittemot Artiom och sippade på svampdrycken som man stolt, men grundlöst kallade te – den äkta varan hade för länge sedan tagit slut. Han bidade sin tid. Det gjorde Artiom också.

»Vem står i kö för kokat vatten?«

Artiom hajade till: det var Anjas röst. Hon stod med ryggen mot honom och hade inte märkt honom.

»Jobbar du i dag, Anja?« frågade Päls-Dasja och torkade av händerna på den skabbiga pälsen. »På svampfarmen?«

»På svampfarmen«, upprepade Anja över axeln utan att vända sig om. Så hon hade märkt honom ändå.

»Ont i korsryggen igen? Inte så konstigt som man måste stå böjd hela tiden.«

»Det känns som om ryggen ska gå av . . . «

»Svampen är ju ingenting mot svinen!« utbrast Aygül och såg surt på Anja. »Hon tycker att det är jobbigt att böja sig! Ha! Kom tillbaka när du har mockat skit hela dagen!«

»Mocka kan du göra själv. Man väljer ju det jobb som passar en bäst«, svarade Anja likgiltigt.

Artiom visste att när Anja lät så där likgiltig och lugn, då kunde hon när som helst klippa till. Ja, hon var i stånd till

Skannat med CamScanner

precis vad som helst, det hade hon fått lära sig tidigt i livet. Av sin far.

»Bråka inte nu, flickor«, muttrade den luttrade Konstantin. »Alla yrken behövs, alla yrken är viktiga, som en klassiker har sagt. Vad skulle vi mata svinen med om det inte fanns svamp?«

Champinjonerna växte i den inrasade nordtunneln, en av de två som förr i tiden hade lett till stationen Botaniska trädgården. Där fanns trehundra meter svampodlingar, och bortom dem låg svinfarmen, så långt bort som möjligt för stankens skull. Som om trehundra meter skulle räcka … Räddningen låg någon annanstans: i de mänskliga sinnenas konstruktion.

Nyanlända uppfattade den vidriga svinlukten i en dag eller två, sedan vande de sig. För Anja var det svårare att vänja sig, medan stationsinvånarna inte hade känt stanken på länge. De hade ju inte heller någonting att jämföra med. Till skillnad från Artiom.

»Bra att det finns dem som föredrar svampar«, sa Artiom högt och tydligt och spände blicken i Anjas nacke. »Det är ju mycket lättare att prata med svampar än med människor.«

»Synd bara att somliga ser ner på svampar«, svarade hon. »Och så finns det folk som man inte genast kan skilja från svampar. De har till och med samma sjukdomar.« Till slut vände sig Anja om. »I dag, till exempel, hittade jag angrepp av röta hos hälften av svamparna. En helt ny röta, förstår du. Men var kom den ifrån?«

»Vad då för röta?« sa Aygül oroligt. »Åh, ruttna svampar är det sista vi behöver!«

»Mer te, någon?« ropade Päls-Dasja.

Skannat med CamScanner

»Jag plockade en hel låda med rutten svamp«, fortsatte Anja och såg Artiom stint i ögonen. »Förut var svampen som den skulle. Fullständigt frisk.«

»Ojoj, vilken olycka!« sa Artiom ironiskt och ruskade på huvudet. »Svampen ruttnar.«

»Så vad ska vi nu käka?« undrade Päls-Dasja med all rätt.

»Är det verkligen en sådan olycka?« sa Anja tyst och gav Artiom en hård blick. »Den stora olyckan är väl att ingen tar metrons store hjälte och räddare på allvar längre!«

»Kom, raring, så går vi och svalkar oss en stund«, sa Päls-Dasja till Aygül och himlade med ögonen. »Det är alldeles för hett här inne.«

»Hm . . .«, grymtade Homeros och reste sig för att följa efter.

»Nej, stanna«, hejdade Artiom honom. »Du ville ju veta mer om den där hjälten. Om Artiom som räddade hela metron. I så fall ska du spetsa öronen. Nu får du höra sanningen. Men är folk verkligen intresserade av den, tror du?«

»Folk har fullt upp med det egna. Med det som är viktigt i livet. Arbeta. Föda familjen. Uppfostra barnen. Och när någon bara driver omkring utan att göra något vettigt och sedan får alla möjliga idiotiska idéer – ja, då är det faktiskt en olycka.« Anja avlossade orden som skottsalvor från skyttegraven: pang, pang, pang-pang-pang.

»Nej, olyckan är när en människa inte vill leva som en människa utan som ett svin eller en svamp«, svarade Artiom. »När hon bara tänker på en enda sak . . .«

»Olycka, det är när en svamp tror att den är en människa«, sa Anja nästan hatiskt. »Och när ingen säger sanningen till svampen för att hålla den på gott humör.«

Skannat med CamScanner

»Ursäkta, men det där med svamprötan – är det sant?« frågade Päls-Dasja innan hon smög iväg.

»Ja, det är sant.«

»Tvi vale!«

»Det är Allah som straffar oss!« ropade Aygül en bit därifrån. »För våra synder! För att vi äter fläsk!«

»Du måste nog gå nu, Anja. Svamparna ropar på dig«, sa Artiom till Anja som stod blick stilla. »Hör du inte hur de hostar och snorar? Var är du, mamma? undrar de.«

»Din skitstövel. Din jävla odugling.«

»Stick!«

»Jag tror mer på svamparna än på dig.«

»Stick! Stick härifrån!«

»Sticka kan du göra själv. Ja, ska du inte upp till ytan snart? Jag tycker att du kan dra din antenn över hela jävla stan och snacka tills du tuggar fradga. Det finns ingen där ute, fattar du det?! Ingen. Alla har gått under. Jävla radioamatör.«

»Vänta bara tills du får höra själv en dag . . . «

»Den dagen kommer aldrig, Artiom. Aldrig.«

Anjas ögon var snustorra. Fadern hade lärt henne att man inte ska gråta. För hon hade ju en far. En helt riktig, helt levande far.

Så vände hon på klacken och gick.

Artiom satt kvar, återigen böjd över sin kopp: vit, med nött guldkant. Homeros satt bredvid, tyst och avvaktande. Långsamt kom folk tillbaka till köket. Man diskuterade den vita rötan som angripit svampen, suckade »tänk om det blir krig igen«, skvallrade om de senaste romanserna och så vidare. En liten rosa spädgris kom plötsligt förbipipande, förföljd av en blek, lungsiktig flicka, samtidigt som en katt dök upp

Skannat med CamScanner

under bordet med svansen i vädret och gned sig mot Artioms smalben – den var hungrig. Ångan från koppen hade svalnat, teet hade täckts av skum. Och det var ungefär så han kände sig: täckt av skum. Han ställde ner koppen på bordet och tittade upp. Där satt den gamle.

»Ja, där har du historien, farfar.«

»Jag ... jag beklagar.«

»Så du kom hit helt i onödan, inte sant? Det där vill ju ingen efterkommande höra. Om det ens blir några.«

»Nej, inte alls i onödan.«

Artiom smackade med tungan. Gubbstöten var otroligt envis.

Han reste sig från stolen och gick. Frukosten var över, hög tid att träda i tjänst. Homeros följde honom hack i häl.

»Ursäkta mig, men ... vad talade den unga fröken om? Hon nämnde en antenn ... kallade dig radioamatör ... Ursäkta, det angår mig naturligtvis inte, men ... du går alltså upp till ytan, är det korrekt? Och lyssnar efter radiosignaler?«

»Korrekt.«

»Söker du efter fler överlevare?«

»Korrekt.«

»Och någon framgång?«

Det fanns inget hån i rösten, det hörde Artiom. Karln var helt enkelt nyfiken och tycktes betrakta Artioms föresats som något helt normalt. Som om han fraktade rökt skinka till Hansan.

»Nej, inte än.«

Homeros nickade med rynkad panna. Han verkade vilja säga något, men ändrade sig tydligen. Tänkte han uttrycka

Skannat med CamScanner

sin sympati? Försöka få Artiom på andra tankar? Eller hyckla intresse? Artiom struntade i vilket.

De kom fram till inhägnaden med cyklar.

Svampen ogillade Artiom för att Anja arbetade där, svinen på grund av stanken – han var en av få invånare som fortfarande led av den. Därför hade han sett till att bli arbetsbefriad – han var ju en hjälte och så vidare. Men den som inte jobbade på VDNCh fick inte heller något att äta. Efter den obligatoriska vakttjänsten i tunneln måste man också fullgöra ett visst pensum vid stationen. Artiom hade valt cykeltjänsten.

Det fanns fjorton cyklar. De stod uppradade mot väggen på vilken det hängde affischer med olika motiv: Kreml vid Moskvafloden, ett bleknat porträtt av en skönhet i rosa baddräkt, New Yorks skyline, ett insnöat kloster från en ryskortodox högtidskalender . . . Man valde cykel och affisch efter humör och började trampa på pedalerna. Cyklarna stod på bockar med remmar fästa vid hjulen som drev en dynamo. Framtill lyste en liten lampa över den utvalda drömaffischen. Resten av elektriciteten skickades till ackumulatorer som i sin tur försåg hela stationen med ström.

Cyklarna stod i en av de södra tunnlarna. Den här hade murats igen, eftersom man inte ville att främlingar skulle kunna komma åt detta samhällsviktiga objekt – elstationen. Den besynnerliga gubben hade tydligen inte varit här förut.

»Han är med mig«, sa Artiom åt vakten och pekade på Homeros. Den gamle släpptes igenom.

Artiom hoppade upp i sadeln, böjde sig fram över den rostiga ramen och grep styrets gummihandtag. Ur mörkret tonade Berlin fram, en affisch som antagligen hade köpts i en av Hansans boklådor: där fanns Brandenburger Tor, det

Skannat med CamScanner

berömda tevetornet och en svart skulptur av en kvinna med båda händerna om sitt huvud. Den där stadsporten, Brandenburger Tor, liknade ingången till VDNCh uppe på ytan, tyckte Artiom, och Berlins tevetorn påminde, trots den kulformade svulsten på mitten, om tevetornet i Moskva, Ostankinotornet. Och så statyn av kvinnan – grät hon eller höll hon bara för öronen? Nej, det känns inte ett dugg som att resa till Berlin, tänkte Artiom.

»Vill du också ta en vända?« sa Artiom till Homeros. »Det är bra för hjärtat. Då lever du längre. Där har du en cykel.«

Den gamle svarade inte. Med glasartad blick stirrade han på de upphängda hjulen, hur de snurrade, hur de försökte finna fäste i tomma luften. Ansiktet var förvridet som hos någon som drabbats av ensidig förlamning: ena hälften log, den andra var död.

»Är allt i sin ordning, farfar?« undrade Artiom.

»Ja … Jag kom bara att tänka på något. På någon«, svarade Homeros hest, harklade sig och hade snart samlat igen.

»Jag förstår.«

Vi minns alla en massa människor. Det finns säkert trehundra skuggor kring varje människa. De bara väntar på att man ska komma att tänka på dem. De gillrar snaror, riggar snubbeltrådar, kastar ut krokar, spinner nät – och väntar. Någon börjar minnas vid åsynen av en enkel cykelram hur han lärde sina barn att cykla, hur de kretsade runt, runt där hemma på gården. En annan hör tekokaren vissla och tänker att den låter precis som den föräldrarna hade i köket när hon besökte dem på helgerna för att berätta om allt som hänt sedan sist. Det räcker med en blinkning, och i bråkdelen av en sekund mellan nu och nu börjar ögonen skåda det förflutna

Skannat med CamScanner

– och ansiktena från den tiden. Med åren blir det allt svårare att känna igen dem. Det är helt i sin ordning.

»Hur hörde du talas om mig?«

»Du är en kändis«, log Homeros. »Alla vet vem du är.«

Artiom gjorde en grimas.

»Kändis«, spottade han ut.

»Du räddade metron. Alla invånare. Om du inte hade förintat de där mutanterna med raketerna den gången . . . Ärligt talat, jag förstår inte varför du inte vill berätta om det . . .«

För sin inre blick såg Artiom tevetornet, porten till sin hemstation, den svarta kvinnan med höjda armar. Han borde ha valt en annan cykel, men alla andra var upptagna, därför hade Artiom fått just den här. Helst av allt hade han trampat åt andra hållet och backat undan, bort från tornet, men i så fall skulle det inte genereras någon ström.

»Det var Melnik som berättade om dig.«

»Vem?«

»Melnik. Känner du inte honom? Ordenskommendören. Du känner väl till Orden, eller hur? Spartanerna . . . Om jag inte tar miste var du själv medlem . . . en gång i tiden?«

»Var det Melnik som skickade dig?«

»Nej, men Melnik berättade om dig. Att du informerade honom den gången. Om de svarta mutanterna. Att du genomkorsade hela metron. Nå, sedan dess har jag själv grävt fram ett och annat. Så mycket jag kunde. Men en hel del är fortfarande höljt i dunkel. Jag insåg att jag inte kommer längre utan din hjälp, därför beslutade jag att . . .«

»Sa han något annat?«

»Vem då?«

»Melnik. Har han sagt något mer om mig?«

Skannat med CamScanner

»Ja.«

Artiom slutade trampa på pedalerna, hoppade över ramen och landade på golvet. Han lade armarna i kors över bröstet.

»Nå?«

»Att du ... att du gifte dig. Och att du numera lever ett vanligt liv, precis som alla andra.«

»Var det så han sa?«

»Det var så han sa.«

»Ett vanligt liv.« Artiom log.

»Om jag inte minns helt fel.«

»Men att jag gifte mig med hans dotter, det sa han inte?«

Homeros ruskade på huvudet.

»Ingenting mer?«

Den gamles kindkotor arbetade. Han suckade. Och gav upp.

»Han sa att du har förlorat förståndet.«

»Naturligtvis. Vad annars.«

»Jag berättar bara vad jag har hört ...«

»Ingenting mer?«

»Jag tror inte det ...«

»Till exempel att han vill döda mig? För sin dotters skull ... Eller ...«

»Nej nej, ingenting åt det hållet.«

»Eller att han väntar på att jag ska inrätta mig ... i ledet?«

»Inte vad jag minns ...«

Artiom teg och smälte informationen. Han kände Homeros forskande blick på sig.

»Förlorat förståndet!«

Artiom skrattade så muntert han kunde.

»Jag delar inte den uppfattningen«, underströk Homeros.

Skannat med CamScanner

»Andra får säga vad de vill, men själv är jag djupt övertygad om att . . . «

»Hur kan du vara så säker på det?« avbröt Artiom.

»Bara för att du fortsätter söka efter fler överlevare? Skulle du vara galen bara för att du inte vill ge upp? Hör på . . . « Den gamle såg allvarligt på Artiom. »Du riskerar ju livet för oss andra, och då förstår jag ärligt talat inte varför de behandlar dig så här.«

»Jag går dit varje dag.«

»Upp till ytan?«

»Varje dag, året om, går jag uppför rulltrappan. Bort till höghuset. Uppför trappan, till taket. Till fots. Med ryggsäcken.«

Nu trampade grannarna på cyklarna intill långsammare och lyssnade som förhäxade.

»Och nej! Inte en enda gång har jag fått något svar! Än sen? Vad bevisar det?!« Nu skrek Artiom inte längre åt Homeros, utan åt alla förbannade cyklister som tigande stirrade in i väggen. »Det bevisar ingenting! Varför fattar ni inte det?! Det måste helt enkelt finnas fler människor där ute! Och städer! Vi kan ju inte vara de enda som överlevt i den här hålan, i den här grottan . . . «

»Nu räcker det, Artiom! Kom ner på jorden någon gång!« ropade en ung kille otåligt. »Amerikanerna bombade hela världen tillbaka till stenåldern! Ingenting blev kvar. De nitade oss, och vi nitade dem. Så vad gnäller du om? Punkt slut!«

»Tänk om vi faktiskt inte är de enda?« sa Homeros stillsamt. »Tänk om jag berättade att . . . «

Men killen lyssnade inte på det örat:

»Gå upp du bara, medan vi andra går till jobbet! Du har

Skannat med CamScanner

säkert redan skadats av strålningen och nu sprider du den bland oss andra, till råga på allt. Ett vandrande lik, det är vad du är! Och nu vill du förgifta oss alla.«

»... att det ... att det finns överlevare? Tänk om jag berättade att det har kommit signaler från andra städer? Och att någon har mottagit dem?«

»Säg det där en gång till.«

»Det har kommit signaler från andra städer«, sa Homeros högt. »Som någon har mottagit här i Moskva. Det hördes röster.«

»Du ljuger.«

»Jag känner själv en person som har radiokontakt med ...«

»Du ljuger!«

»Och tänk om den personen står framför dig?« Homeros blinkade åt Artiom. »Vad skulle du säga då?«

»Att du har en skruv lös, farfar. Eller att du ljuger. För visst ljuger du? Eller hur?!«

Skannat med CamScanner

III. TUBEN

På stationen var taken inte särskilt höga, medan tunnlarna mätte fem meter från vägg till vägg och det var lika högt i tak.

Långt därifrån, i andra änden av metron, fanns det vildar som trodde att tunnlarna var gångar som hade grävts av Stora masken, en gud som hade skapat Jorden och fött människorna ur sitt sköte. Först senare tog människorna avstånd från sin Skapare, byggde om gångarna efter sina egna behov, ersatte Masken med tåg av järn och intalade sig att tågen alltid hade funnits där och att det aldrig existerat någon Mask. Och varför skulle vildarna inte tro på den guden? Den var ju bättre anpassad till livet i underjorden än någon annan.

Tunnlarna var mörka och otäcka, utmed väggarna sipprade grundvattnet som långsamt upplöste järnfogarna mellan tunnelsegmenten och när som helst kunde få hela linjer att rasa samman. Ur pölarna på banvallen steg fukten och den kyliga dimman slukade ficklampornas ljus. Tunnlarna var inte skapade för människan, den saken var klar, och människan var inte skapad för tunnlarna.

Redan här, bara trehundra meter från stationen, kände man sig illa till mods. För att överrösta den viskande fasan småpratade man gärna med varandra.

Lägerelden bolmade av de fuktiga vedträna. Tunneln var ett levande väsen: den flåsade med långsamma andetag, sög lystet i sig röken från elden med sina håliga lungor, som om den tog en sista cigarett. Röken slingrade sig, sökte sig uppåt och försvann in i ventilationsschaktens mossbelupna luftstrupar.

Skannat med CamScanner

Ett kort stycke därifrån stod den handdrivna dressinen som tagit vaktlaget till posteringen trehundra meter från stationen. Om det kom någon mot VDNCh ur den becksvarta nordtunneln var det väktarnas uppgift att ta stöten, med livet som insats om så krävdes, och högst en man fick skickas tillbaka till stationen för att varna invånarna så att barnen kunde sättas i säkerhet medan kvinnorna och männen grep till vapen och spärrade av stationsingången.

Hittills hade det alltid fungerat och därför hade VDNCh varit bebodd i över två årtionden. Men de senaste två åren hade det snarast varit av misstag om någon vågat visa sig i tunneln. Det sista stora hotet mot stationen – och hela metron – var de svarta mutanterna som förintades i raketattacken för ganska exakt två år sedan. Alla på stationen mindes vem det var som räddade människorna från de kreaturen: Artiom.

Numera fanns det bara en rad utdöda, övergivna stationer norr om VDNCh, med början från Botaniska trädgården. Den stationen låg nära ytan och de hermetiska portarna som skulle skydda underjorden från världen ovan jord var uppbrutna och sönderslagna. Själva stationen var obeboelig och vad som började efter den struntade man i. Därför fann man världens ände precis på den punkt dit lägereldens ljuskrets nådde. Sedan började kosmos.

Med bara några sandsäckar som bröstvärn mellan elden och detta vakuum satt väktarna. Karbinerna stod lutade mot varandra i en pyramid. Över elden hängde en sotig, bucklig tekittel.

Artiom satt med ansiktet mot elden och med ryggen mot den kolsvarta tunneln. Bredvid satt Homeros som Artiom med avsikt tagit hit till tystheten och tomheten. Han hade

Skannat med CamScanner

inte velat prata med den gamle i sydtunneln, inför alla »cyklister«. Helt utan åhörare var man aldrig här nere, men ju färre desto bättre.

»Sitt inte med ryggen mot tunneln så där!« fräste Levasjov nervöst.

Men numera litade Artiom på den här tunneln. Han hade utvecklat ett väderkorn för den.

De andra väktarna hade spridit ut sig så att de hela tiden kunde hålla ett öga på det svarta svalget. Artiom hade sagt åt Homeros att inte prata för högt så att de andra inte skulle tjuvlyssna, men Homeros hörde dåligt och kunde inte tala tyst.

»Poljarnyje Zori heter den lilla staden. Den ligger på Kolahalvön. Utanför staden finns ett kärnkraftverk, och kan du tänka dig – det fungerar fortfarande. Och bränslet räcker säkert i hundra år! Det försörjer ju bara en enda liten stad. Och själva staden har man förvandlat till en fästning, med en palissad av stockar och andra befästningsanläggningar. Man har ett ordentligt försvar. Det fanns en militärstyrka som bevakade kärnkraftverket, nu är det stadens garnison. Resten av Kolahalvön är naturligtvis livsfarlig, det är ju norden. Men invånarna härdar ut. Kraftverket förser dem med ljus och värme – till odlingarna. Ja, på det viset kan . . . «

»Vad fabulerar du om där borta?!« ropade Levasjov från andra sidan elden. Karln hade röda, glansiga ögon, blomkålsöron och det otvättade håret var tovigt. »Vad då för satans Zori? Efter Botaniska springer det bara omkring en massa byrackor i tuben! Som om det inte räckte med en knäppgök – nu har han fått en kompis . . . «

»De kan väl bilda en intresseklubb«, sa Armentjik och blinkade, samtidigt som han med en nagel försökte peta bort

Skannat med CamScanner

lite fläsk som hade fastnat mellan tänderna. »Klubben för drömmare och romantiker.«

»Vem var det som mottog signalen? Vem berättade för dig?« Artiom stirrade på den gamles läppar som om han tänkte läsa dem som en döv.

»Jag . . .«, tog Homeros sats, »jag kommer själv från den trakten. Kring Archangelsk. Och jag ville så gärna veta om någon av mina släktingar och vänner fortfarande var i livet. Jag lyssnade, sökte . . . och fann till slut. Archangelsk tiger förvisso, men i stället hörde Poljarnyje Zori av sig. En hel stad, kan du tänka dig? Uppe på ytan! Hett vatten, elektricitet . . . Och det bästa av allt: de har till och med ett fantastiskt elektroniskt bibliotek. På magnetiska minnesmedia, cd-skivor. Hela världslitteraturen, filmer . . . Förstår du? Ström har de ju hur mycket som helst . . .«

»På vilken våglängd? Vilken frekvens?« avbröt Artiom den omständliga berättelsen.

»Kort sagt är det ett slags Noas ark«, fortsatte Homeros sin förklaring som om han ingenting hört. »Visst, de har inte räddat en hona och hane av varje djurart, men i gengäld vår civilisations kultur . . .«

»När var den senaste kontakten? Hur ofta hördes ni av? Var hade du placerat din mottagare? Vilken sorts radio använde du? På vilken höjd kunde du motta signalen? Varför har det inte fungerat för mig?!«

Den gamle hade väntat sig ett samtal, ett trevligt samspråk kring lägerelden, och inte ett förhör. Men Artiom hade drömt för länge om detta ögonblick för att slösa bort det på nostalgiskt småprat. Nu gällde det först och främst att ta reda på om det var sant eller inte.

Skannat med CamScanner

Artiom visste av egen erfarenhet att man kunde inbilla sig vad som helst bland ruinerna där uppe. Nej, han hade ingen lust att beundra några hägringar, han ville ta på dem, granska dem.

»Nå!« sa han uppfordrande. Han tänkte inte låta gubben slå blå dunster i ögonen på honom. »Berätta nu! Varför fungerar det inte för mig?!«

»Jag . . . « Homeros suckade, tänkte efter, vände blicken ut i mörkret. Till slut gav han upp: »Jag vet inte.«

»Vad då vet inte? Varför vet du inte?! Du lyckades ju själv ta emot signalen!«

Homeros teg en stund, sedan erkände han skamset:

»Det var inte jag som satt vid radion. Jag bara träffade personen. En radiotelegrafist. Det var han som berättade för mig.«

»Var träffade du honom? På vilken station?«

Den gamle suckade igen.

»På Teatralnaja, tror jag. Ja, på Teatralnaja.«

»Mitt i lejonkulan alltså? Tror du kanske att jag inte vågar gå dit och kontrollera, va?«

»Jag tror ingenting i den vägen, unge man«, svarade han värdigt.

»När var det?«

»För ett par år sedan. Minns inte.«

»Han minns inte . . . «

Den enda gången Artiom själv hade uppfattat ett ekot av en avlägsen, svag röst i den brusande, knastrande etern hade ristat sig in i hans minne för alltid och han kunde fortfarande höra rösten i sina öron, så som man lyssnar på suset från ett uttorkat hav i en snäcka – han behövde bara lyssna i sitt inre. Hur var det möjligt att glömma något sådant? Hur var det

Skannat med CamScanner

möjligt att i hela sitt underjordiska liv drömma om att skriva en bok för eftervärlden, för kommande generationer, så att de ska få veta sin historia, så att de inte ska förlora hoppet om att kunna återvända till ytan en dag – och inte minnas något sådant in i minsta detalj?

Och Teatralnaja till råga på allt.

»Du ljuger«, sa Artiom tvärsäkert. »Du ville bara ställa dig in hos mig.«

»Nej, där tar du miste. Jag ville bara ...«

»Du ville ställa dig in hos mig för att jag ska berätta alltihop. Hela min skithistoria. Du ville köpa mig, eller hur? Du letade efter min svaga punkt för att få mig på kroken ... Var det inte så?«

»Absolut inte! Det har verkligen hänt ...«

»Äh, dra åt helvete.«

»Jösses!« utbrast Armentjik och snöt sin brutna näsa. »Nu bråkar drömmarna om vem som drömmer bäst.«

Artiom blev rasande på sig själv och den gamla lögnhalsen, tog sig för pannan och kastade sig baklänges mot sandsäckarna. Förbannade sagofarbror! Knappt hade det bildats en tunn sårskorpa över själen, så kommer det någon idiot och river upp såret.

Den gamle rynkade pannan och försökte inte få Artiom på andra tankar.

Åt fanders med alltihop.

De sa inte ett ord till varandra under resten av vakttjänsten. När de klev av dressinen på stationen gav Artiom gubben inte en blick till avsked.

★

Skannat med CamScanner

»Ja, nu vet man helt säkert. Det har kommit en signal från Kolahalvön. Det finns överlevare där borta!« Artiom såg menande på lille Kirill.

»Är det sant?!«

»Ja, det är sant!«

Kirill hoppade jämfota av glädje. Men så svalde han fel och började hosta. Artiom visste vad det innebar och räckte honom en näsduk för att hålla över munnen. När Kirill hade hostat färdigt tog han bort näsduken från läpparna och kikade förskräckt och skuldmedvetet på tyget. Artiom kände ett styng i hjärtat.

»Det kommer att gå över. Snart är du ute och jagar råttor igen! Lite blod är väl ingenting . . .«

»Mamma blir nog arg. Visa henne inte, snälla!«

»Är du knäpp, eller? Vi är ju polare! Du skvallrar ju inte på mig, så varför skulle jag skvallra på dig?«

»Svär vid Orden.«

»Jag svär vid Orden.«

»Ordentligt.«

»Jag svär dyrt och heligt vid Orden.«

Kirill klättrade upp och satte sig i hans knä.

»Berätta nu.«

»Alltså«, började Artiom. »Nu vet man helt säkert. Det har kommit en signal från Kolahalvön i norr. Där finns ett kärnkraftverk, helt oförstört. Och i närheten ligger en stad som heter Poljarnyje Zori. Otroligt, va? Det betyder att vi inte är ensamma. Fattar du, Kirill? Inte ensamma! Det finns andra överlevare – och vi har funnit dem! Vad säger du om det?«

»Toppen!« sa Kirill och såg på Artiom med stora, bleka ögon. »Fast är det verkligen sant?«

Skannat med CamScanner

»Ja, det är sant. Och kärnkraftverket levererar så mycket ström att man kan värma staden året om. Och över staden har man byggt en jättestor glaskupol. Kan du föreställa dig det?«

»Nä.«

»Som ett dricksglas, fast stort.«

»Men varför då?«

»För att värmen inte ska försvinna. Utanför är det snö och storm, och inne är det varmt och skönt. Träden står i blom. Precis som i din bok. Och det finns riktiga fruktträdgårdar, med äpplen och ... tomater och sånt. Folk går omkring i t-shirt på gatorna. Blommor överallt. Det finns gott om mat. Alla möjliga godsaker. Leksaker, men inte som våra, vi har ju bara tomma patronhylsor, utan riktiga leksaker.«

Kirill blundade och gjorde ett ärligt försök att föreställa sig alltihop. Ett par gånger hostade han till med stängd mun, men fick kontroll över hostan. Sedan andades han långsamt ut. Antagligen såg han det inte framför sig. Det gjorde inte Artiom heller.

»Och på sommaren öppnar man kupolen och då lever folk ute i friska luften. Inte under jorden, utan utomhus, i hus med fönster. Genom fönstren ser man andra hus, eller kanske skogen. Och så lever de. Överallt är det rent, torrt och friskt. Solen skiner dem i ansiktet. Och i sådan luft klarar sig inga bakterier, alla dör. Ja, och människor behöver ingen skyddsmask förstås.«

»Alla bakterier?« Kirill kvicknade till. »Tuberkulosbakterier också?«

»Allihop. Och särskilt tuberkulosbakterier.«

»Vad då, behöver man bara åka dit och andas utan mask för att bli frisk?«

Skannat med CamScanner

»Jag tror det, ja«, svarade Artiom. »Jo, så är det. Här nere i tunnlarna, i fukten, i kylan, mår tuberkulosbakterierna toppen. Och ute i friska luften dör de direkt.«

»Wow! Det måste vi berätta för mamma! Vad glad hon ska bli! Och tänker du åka dit?«

»Nja, Poljarnyje Zori ligger väldigt långt bort. Det är inte så lätt att resa dit. Först måste man samla kraft.«

»Det ska jag samla!« Kirill hoppade upp och ner i knät på Artiom. »Hur mycket behöver man?«

»Väldigt mycket. Vet du hur lång tid det tar att åka dit med en terrängbil? Säkert ett halvår! Över ytan. Genom skogar, genom träsk. På trasiga vägar.«

»Och? Jag vill åka dit!«

»Nej, jag kan nog inte ta med dig. Det är bara Ordenssoldater som får följa med.«

»Varför då för?!«

»Din mamma säger att du inte äter något. Vi kan inte ta med någon som inte orkar något i terrängbilen. Det är bara en börda. Och resan blir ju inte lätt. Alla möjliga hinder. Odjur överallt. Och en massa svårigheter som måste övervinnas. Och hur skulle du klara det om du inte äter något? Du skulle inte ens klara första hindret! Nej, vår Orden behöver riktiga soldater, inte en undernärd liten pojke som du.«

»Men jag vill inte äta svamp varje dag!« Gossen tog till lipen.

»Men grönsaker då? Din mamma har ju ordnat en extraranson grönsaker åt dig. Har du sett tomaten? Den har åkt genom hela metron från Sevastopolskaja till dig.«

»Äckligt.«

»Förresten växer det precis likadana tomater i trädgår-

Skannat med CamScanner

darna under fria himlen i Poljarnyje Zori. Ta och smaka. Det finns ett ton vitaminer i den.«

»Okej, då äter jag väl tomaten. Om de växer där borta också.«

»Lassa in bara. Jag vill se att du äter upp den.«

»Fast då måste du berätta mer om Zori och glaskupolen.«

Kirills mamma, Natalja, stod utanför tältet. Genom duken hade hon hört alltihop, vartenda ord. En skugga for över hennes ansikte, fingrarna kramade varandra hårt.

»Jag fick honom att äta tomaten.« Artiom log vänligt mot Natalja, men hon besvarade inte leendet.

»Var det nödvändigt att berätta de där dumheterna för honom? Nu kommer han att driva mig till vansinne.«

»Vad då dumheter? Kanske finns Poljarnyje Zori på riktigt. Låt honom fantisera om det.«

»I går var läkaren här. Han hade gått hela vägen från Hansan för Kirills skull.«

Artiom glömde genast allt han haft på tungan. Han blev livrädd för vad Natalja nu skulle meddela honom och försökte låta bli att tänka en tanke. Om han tänkte rätt skulle det betyda otur.

»Han har tre månader kvar. Högst. Och då kommer du med ditt Poljarnyje Zori . . .«

Natalja gjorde en skev min, och plötsligt förstod Artiom vad hennes ögon hela tiden hade sagt.

»Alltså finns det inget . . .«

En hinna över ögonen. Torra tårar.

»Maaamma! Artiom ska ta med mig i en terrängbil till norden! Det får jag väl, snälla?«

Skannat med CamScanner

★

Han hade hoppats att Anja redan skulle sova – eller i alla fall låtsas, som hon brukade göra för att undvika honom. Men där satt hon på sängen, med bara ben, i skräddarställning, och höll en halvliters plastflaska med någon grumlig dryck i ett fast grepp med båda händerna, som om hon fruktade att någon skulle ta flaskan ifrån henne. Det stank av alkohol i tältet.

»Här.« Hon räckte fram flaskan mot honom. »Ta en klunk.«

Artiom lydde, svalde den orena spriten, höll andan och blinkade. Han slappnade av lite grann och blev varmare inombords. Och nu?

»Sätt dig här.« Anja klappade med handflatan på täcket bredvid sig. »Sätt dig är du snäll.«

Han satte sig där hon hade klappat. Sneglade på henne.

En enkel top med axelband.

Gåshud på armarna – av kylan?

Hon såg precis ut som när de träffades för två år sedan. Det svarta håret klippt i en kort pojkfrisyr. Tunna, bleka läppar. En lite för stor näsa för det smala ansiktet, och litet krokig, men det gjorde henne bara intressantare. Seniga händer som på en anatomisk modell, inte det minsta flickmjuka. Muskulösa skuldror, nästan som en soldat. Lång hals, pulsådern arbetade snabbt, och den där halskotan där . . . Nyckelbenen stack fram; förr hade han både älskat och beklagat hennes framträdande nyckelben. Bröstvårtorna stack ut bakom det vita tyget. Hur kommer det sig att en lampa som lyser kan förlora sin glöd?

Skannat med CamScanner

»Krama mig.«

Artiom sträckte ut armen, lade den tafatt runt halsen på Anja, fast mer som en bror eller som man håller om ett barn. Hon lutade sig mot honom, men alla hennes senor och muskler var spända, hårda. Också Artiom var stel som en planka. Han satte flaskan mot munnen igen. Kanske skulle det hjälpa ...

Han visste inte riktigt vad han skulle säga: han hade glömt hur man gjorde.

Anja smekte honom över magen. Strök med läpparna över hans kind.

»Du sticks.«

Artiom skakade upp den grumliga bottensatsen i flaskan och tog ännu en klunk – en rejäl den här gången. I huvudet virvlade tankarna på Kolahalvön och terrängbilen.

»Kom ... så försöker vi, Artiom. Vi kan väl försöka börja om på nytt.«

Hon stack in sina kalla, styva fingrar under hans byxlinning. Knäppte upp bältet.

»Kyss mig, Artiom.«

»Jag ...«

»Snälla.«

»Anja ...«

»Klä av mig. Jag vill att du klär av mig. Du, Artiom.«

»Jag ...«

»Jag fryser ...«

»Anja ...«

»Varför är du så frånvarande?«

»Men ...«

»Du är alltid någon annanstans.«

Skannat med CamScanner

»Det är jag väl inte . . . «

»Vill du inte vara med mig?«

»Anjujska . . . «

»Vad är det med dig? Vad är det?!«

»Jag är ledsen . . . «

»Lägg av. Kom igen nu.«

»Jag kan helt enkelt inte . . . Förlåt . . . «

»Nu gör vi det bara . . . Det var så länge sedan . . . Fattar du inte att jag vill ha dig?«

»Det har varit en jobbig dag . . . «

»Tyst nu. Låt mig försöka . . . Lägg dig ner.«

»I dag har jag . . . «

»Vad är det för fel på dig egentligen?«

»Jag vet inte . . . Jag kan helt enkelt inte.«

»Varför?«

»Det är så mycket som snurrar runt i huvudet på mig . . . «

»Vad då? Vad är det som snurrar runt i ditt lilla huvud?«

»Jag är ledsen, Anja . . . «

»Då kan du lika gärna sticka. Stick!«

»Men Anja . . . «

»Var är min tröja?«

»Anja . . . «

»Var i helvete är min tröja?! Fan också!«

»Ta det lugnt. Det är inte ditt fel. Det handlar inte om dig . . . «

»Håll käften. Du tycker bara synd om dig själv.«

»Det gör jag väl inte . . . «

»Jag sa att du kan sticka nu, hörde du inte det?! Dra åt helvete!«

»Om det är så du vill ha det . . . «

Skannat med CamScanner

»Vet du vad jag tror? Jag tror att strålningen har bränt sönder kuken på dig.«

»Varför säger du så där . . . «

»Artiom, fattar du inte att jag lämnade min hemstation för din skull? Bröt med pappa . . . för din skull. Han som sitter i rullstol efter kriget . . . mot de röda . . . Fattar du! Amputerade ben . . . ena armen borta . . . Begriper du över huvud taget vad det betyder för honom? Och så övergav jag honom för din skull . . . mot hans vilja!«

»Vad ska jag säga? Han gillade mig aldrig . . . Jag ville berätta hela sanningen för honom . . . men han . . . han vägrade lyssna . . . Det kan väl inte jag hjälpa?«

»Du och din jävla sanning . . . Här nere går jag och slösar bort min tid på svampar . . . de förbannade svamparna . . . bara för att bli lite accepterad på *din* station! Tror du att det var så jag föreställde mig framtiden? Snart får jag väl sköta svinen också! Och vad gör du? Räddar världen! Du har inte stannat här nere en enda dag. Hur många gånger har jag inte bönat och bett om att du ska stanna hemma. Varför duger inte det vi har? Vill du inte leva med mig . . . eller? Du skiter ju i allt. Det enda du är intresserad av är att rädda världen. Men jag då? Här är jag! Mig skiter du i. Och nu är du på väg att förlora mig . . . Är det det du vill – förlora mig?«

»Men Anja . . . «

»Nej, jag orkar inte mer. Och vill inte mer. Jag vill inte vänta på dig längre. Och jag står inte ut med att bara se på när du förstör dig själv. Hur du utsätter dig för strålningen där uppe. Och om vi mot all förmodan skulle få barn . . . «

»Lägg av! Håll käften!«

» . . . då blir det garanterat ett missfoster, Artiom.«

Skannat med CamScanner

»Håll käften, säger jag!«
»Gå, Artiom. Det är slut mellan oss.«
»Okej, okej, jag går.«
»Gör du det.«
Allt i viskningar. Skriken, suckarna. Tårarna.
Medan grannarna låtsades sova.
Alla visste redan allt om alla.

★

ABC-skyddsdräkten fick precis plats i ryggsäcken. Ovanpå lade Artiom sin utkvitterade kalasjnikov som inte fick föras ut ur stationen, patroner – sex parvis hoptejpade magasin, och en påse torkad svamp. Skyddsmasken glodde dystert på Artiom tills han med en häftig, våldsam rörelse drog igen blixtlåset på locket, som vore det en liksäck med en stelnad kropp inuti. Sedan hivade han upp ryggsäcken – hans förbannelse, hans Sisyfos-sten – över axlarna.

»Farfar! Upp och hoppa. Packa dina saker. Men gör det tyst.«

Den gamle var genast klarvaken, som om han hade sovit med öppna ögon.

»Vart ska vi?«

»Det där du sa om Teatralnaja – är det sant? Om radiotelegrafisten som bor på den stationen?«

»Ja . . . ja.«

»Då så . . . tar du mig dit?«

»Till Teatralnaja?« tvekade Homeros.

»Trodde du kanske att jag skulle få kalla fötter? Glöm det, farfar. Andra får gärna tycka att stationen är helvetet på jor-

Skannat med CamScanner

den. För oss är det bara början på resan. Ska vi gå då? Eller ljög du bara?«

»Nej, det gjorde jag inte.«

»Då går vi till Teatralnaja. Jag måste träffa mannen som du berättade om. Själv. Och fråga ut honom om allt. Jag vill att han lär mig hur man gör. Och att han ger mig sin radio . . . så att jag kan försöka själv.«

»Det här var alltså för två år sedan . . .«

»Jag har ett förslag: om du tar mig till radiotelegrafisten, så berättar jag allt du vill veta. Helt ocensurerat. Om alla svarta, gula och gröna mutanter – alltihop. Hela historien om mina hjältedåd. För dig ska jag berätta allt som jag inte berättat för någon annan. Jag ger dig en grekisk tragedi, från alfa till omega. Jag lovar. Nå, vad säger du?«

Homeros sträckte fram sin hand, först långsamt, tvekande, som om han fruktade att Artiom hade spottat i näven, men sedan tryckte han den hårt.

Den gamle satte i gång att packa, medan Artiom kontrollerade sin handdrivna ficklampa: han tryckte på handtaget några gånger, lyssnade om dynamon surrade och laddade batteriet. Han var som uppslukad av lampan. Plötsligt tittade han upp.

»Förklara en sak för mig. Boken du vill skriva. Vad ska den vara bra för?«

»Boken? Tja, du förstår, vi lever här nere där tiden har stannat. Det finns inte längre några historiker som skriver om oss, om vårt liv i underjorden, och då blir det ju som om vi inte hade något att leva för. Och det är ju inte heller sant.« Homeros hejdade sig. I handen höll han ett hopvikt, grått örngott. »Och om tiotusen år kommer någon och gräver ut

Skannat med CamScanner

oss, och så har vi inte lämnat en enda rad efter oss. De kan bara studera våra kotor och kärl när de ska ta reda på vad vi tänkte och drömde om. Och då blir det bara fel.«

»Vem ska gräva ut oss, menar du?«

»Arkeologer. Våra efterkommande.«

Artiom ruskade på huvudet och slickade sig om läpparna i ett försök att behärska ilskan som kokade i honom. Men trycket var för högt och till sist sprutade det ur honom som galla:

»Men tänk om jag inte vill bli utgrävd här nere! Jag vill inte sluta som kotor och kärl i en massgrav. Jag vill själv vara den som gräver. Det finns redan gott om folk som vill fördriva tiden i den här gravkammaren. Jag dör hellre av strålningen på ytan än sitter och häckar i metron tills jag blir gråhårig. Det finns inget människovärdigt liv i metron, farfar. Våra efterkommande, säger du ... Men jag vill inte att mina efterkommande ska stanna hela livet nere i underjorden. Är det verkligen deras öde att dö av tuberkulos? Nej! Eller skära halsen av varandra för den sista konservburken? Nej! Eller grymta och vältra sig med svinen? Skriv du din bok, men de kommer inte ens att kunna läsa den! Ögonen skrumpnar när de inte behövs. Tänkte du inte på det? I stället kommer de att ha väderkorn som råttor. De kommer inte ens att vara människor längre. Är det sådana vi ska sätta till världen?! Så om det finns en chans på miljonen att det fortfarande existerar en plats där man kan leva på ytan, under stjärnhimlen, under solen, om det existerar en enda plats i den sketna världen där man fortfarande kan andas genom munnen utan något filter, då ska jag finna den platsen, tamigfan! Om det existerar en sådan plats – ja, då bygger jag gärna ett nytt liv där. Och sätter

Skannat med CamScanner

barn till världen. Så att de slipper växa upp som råttor eller morlocker, och får leva som människor. Detta måste man kämpa för! Och inte bara gräva ner sig, rulla ihop och dö i tysthet. Det vägrar jag att göra.«

Homeros var som bedövad av Artioms ord och visste inte vad han skulle säga. Och Artiom som hade hoppats att den gamle skulle börja säga emot så att han fick nöjet att trycka till honom igen. I stället log gubben bara, ett uppriktigt, hjärtligt och halvt tandlöst leende.

»Alltså var det inte förgäves. Jag kände på mig att det inte var förgäves.«

Artiom spottade. Men det var giftet i sig han spottade ut, gallan, för plötsligt kände han sig lättad av den gamles tandlösa leende och anspänningen gav efter. Hur bortkommen, ja komisk gubben än var, förstod Artiom med ens att han och den gamle hade något gemensamt. Homeros verkade känna något liknande när han slog ut med armarna och sa:

»Redo.«

De passerade stationen i tysthet. Klockan över ingången till tunneln, stationens stolthet, visade att det var natt. Det vill säga för alla andra utom för Artiom och Homeros som skulle lämna stationen. Salen låg nästan helt öde, bara i köket höll någon på att koka te åt sig själv. Den purpurröda stationsbelysningen var dämpad. Invånarna låg och sov i tälten. Där inne lyste svaga led-lampor som förvandlade tältduken till en skuggteater. Varje scen gav olika föreställningar. De passerade Suchojs tält och såg en silhuett böja sig fram över ett bord; de kom till tältet där Anja satt med huvudet lutat mot de uppdragna knäna.

Den gamle frågade försiktigt:

Skannat med CamScanner

»Ska du inte ta farväl?«

»Nej, det finns ingen att ta farväl av, farfar.«

Homeros gjorde inga invändningar.

»Till Aleksejevskaja!« sa Artiom till väktarna vid ingången till sydtunneln. »Suchoj är underrättad.«

Mannarna gjorde honnör: om Suchoj var underrättad var det bara att passera. Tack och lov skulle Artiom åtminstone inte upp till ytan igen.

De klättrade ner på spåret längs en hopsvetsad järnstege.

»Tuben . . .«, sa Artiom för sig själv när han klev in i mörkret. Försiktigt rörde han vid tunnelsegmentets mossiga, rostiga järnfogar, mätte det fem meter höga taket med ögat och spände blicken in i det omätliga djupet: »Tuben kallar.«

Skannat med CamScanner

IV. BETALNINGEN

Aleksejevskaja var så att säga en sjaskigare version av VDNCh. Även här försökte man odla svamp och bedriva svinuppfödning, men det gick så dåligt att stationen knappt kunde livnära sig och det blev ingenting över till export. Invånarna vegeterade ungefär som svinen och hade för länge sedan accepterat att livet är dödstrist, och de fattade redan vart allt barkade. Väggarna hade en gång i tiden varit marmorvita, i dag kunde man inte ens avgöra vilket material de var gjorda av. Allt som gått att skruva loss och sälja, det hade skruvats loss och sålts. Kvar fanns bara betong och människovrak. Betongen var svår att knacka loss, dessutom fanns det ingen marknad för den varan i metron. Därför hade invånarna på Aleksejevskaja slagit sig på säkerhetsbranschen. Om det hade funnits fler potentiella köpare av sådana tjänster hade väl priserna varit högre, men förutom VDNCh fanns det inga kunder. Kort sagt hade Aleksejevskaja bara ett enda existensberättigande: att stationen skyddade VDNCh.

Sydtunneln från VDNCh till bundsförvanten Aleksejevskaja gällde alltså för att vara lugn. I metron fanns tunnlar som det tog en vecka att tillryggalägga; Artiom och Homeros behövde ganska exakt en halvtimme för att passera denna, trots alla påbjudna försiktighetsåtgärder. Fast egentligen hade de lämnat själva tiden bakom sig på VDNCh: Aleksejevskajas klockor hade stulits tio år tidigare och sedan dess levde var och en på stationen efter sin egen dygnsrytm. Om någon kände sig trött, då var det natt för den personen. Trots

Skannat med CamScanner

allt rådde det ju evig natt i metron och det var dagen som man måste föreställa sig.

Vaktlaget sneglade uttråkat på vandrarna som närmade sig; deras pupiller var små som knappnålshuvuden. Över posteringen svävade ett vitt moln och det stank som av gamla fotlappar: de rökte *dur*. Vaktchefen suckade tungt och hade uppenbarligen svårt att artikulera sig.

»Öh, vart ska ni?«

»Till Prospekt Mira. Till basaren«, svarade Artiom. Han försökte inte ens ljuga sig förbi.

»Stängt. Där alltså.«

Artiom log vänligt mot karln.

»Mitt problem, kompis.«

»Tangens gånger tangens ger cotangens«, svarade vaktchefen. Uppmuntrad av Artioms vänlighet ville han säga något humoristiskt, men det resulterade bara i ett obegripligt matematikerskämt.

De fick passera.

»Hur går vi nu?« frågade Homeros.

»Från Prospekt? Om vi blir insläppta i Hansan så tar vi Ringlinjen. Hellre det än fortsätta på vår egen. Obehagliga minnen, förstår du ... Hansan är nog säkrare. Jag har ett visum i passet som Melnik fixade åt mig. Har du något visum?«

»Det råder väl karantän?«

»De har alltid någon karantän där borta. Vi tar oss nog igenom ska du se. De riktiga problemen börjar längre bort, vid Teatralnaja ... från vilket håll man än närmar sig den stationen. Det var just en snygg plats du placerade din telegrafist på, farfar. Mitt i minfältet.«

»Men ...«

Skannat med CamScanner

»Jag skämtar bara.«

Den gamle fick plötsligt ett märkligt ansiktsuttryck, som om han vänt blicken inåt och skådade in i sig själv, som om det fanns en utvikt metrokarta där inne. Artiom hade den alltid för ögonen, han kunde se rakt igenom den. Den hade han fått lära sig utantill under året i Melniks tjänst.

»Jag skulle säga . . . att det är bättre att gå över Paveletskaja. Det är längre, men snabbare. Och därifrån norrut längs Gröna linjen. Med lite tur är vi framme på en dag.«

Och så fortsatte de genom tuben.

Den surrande ficklampan jobbade hårt, ändå förmådde den bara kasta ljuskäglan ett tiotal steg framför sig innan ljuset slukades av mörkret. Det droppade från taket, väggarna glänste av fukt, någonstans i djupet hördes en dov gurgling. De fallande dropparna irriterade huden som om det inte var vatten utan magsaft.

Emellanåt passerade de dörrar i väggarna, eller inrasade svarta sidogångar, för det mesta avspärrade med hopsvetsade armeringsjärn.

På de färgglada kartorna fanns, som bekant, inte ens en tredjedel av hela metron, det verkliga tunnelsystemet. Varför förvirra trafikanterna i onödan? Man hade åkt från ena marmorstationen till nästa, totalt uppslukad av sin smarta telefon, man gjorde ett språng i tiden – och vips var man framme vid målet. Då hann man inte fundera över djupen man befunnit sig i. Eller fråga sig: Vad döljer sig egentligen bakom stationsväggarna, vart leder de där gallerförsedda förgreningarna inne i tunnlarna? Bra att ingen hade hunnit. Titta på telefonen bara, tänk på det som är viktigt för dig och lägg inte näsan i blöt.

Skannat med CamScanner

Artiom och Homeros skred fram med det där särskilda tunnelsteget – utsträckt, exakt – så att foten alltid landade på syllarna. Man måste vandra länge för att benen ska vänja sig. De som sitter hemma på stationerna behärskar det inte, de snubblar snart och faller.

»Förresten, farfar . . . Lever du ensam?«

»Ja, det gör jag.«

Allt ljus föll framåt och det gick inte att urskilja vad som avtecknade sig i den gamles ansikte. Förmodligen ingenting alls: utom skägget och rynkorna.

De avverkade ännu ett femtiotal syllar. Ryggsäcken med radioutrustningen började kännas tung på riktigt. Svetten rann utmed tinningarna och ryggen.

»Jag hade en fru. På Sevastopolskaja.«

»Du bor alltså på Sevastopolskaja?«

»Bodde.«

»Lämnade hon dig?« Av någon anledning tyckte Artiom att det alternativet låg närmast till hands. »Din kvinna?«

»Nej, jag lämnade henne. För att skriva min bok. Jag tyckte att boken var viktigare. Jag ville lämna något efter mig. Och frun skulle ju inte springa sin väg. Förstår du?«

»Du lämnade alltså din fru för att skriva en bok? Och hon . . . lät dig gå?«

»Nej, jag smet min väg. Och när jag kom tillbaka var hon borta.«

»Vart hade hon tagit vägen?«

»Hon dog.«

Artiom tog väskan med skyddsdräkten i den vänstra handen för att avlasta den högra.

»Nej, jag vet inte.«

Skannat med CamScanner

»Vad då?«

»Om jag förstår eller inte.«

»Naturligtvis gör du det«, sa den gamle trött.

Plötsligt blev Artiom rädd. Rädd att han var på väg att göra något oåterkalleligt.

I fortsättningen räknade de syllarna i tysthet, lyssnade på det kluckande ekot och några avlägsna stön: det var metron som smälte någon som den hade slukat.

★

I ryggen hotade inga faror, därför stirrade de framåt och försökte i den becksvarta tunneln upptäcka det lätta skrapandet som alltid föregår den namnlösa fasan ögonblicket innan den plötsligt kommer utrusande ur mörkret. Men bakåt kastade de inte en blick.

Ett misstag.

Det knarrade till. Och igen.

Tyst, tyst smög det sig in i örat, långsamt.

Och det blev möjligt att uppfatta med sinnena först när det redan var för sent att snurra runt och höja karbinerna.

»Hallå där!«

Om någon hade velat pumpa bly i ryggen på dem så att de skulle stupa och bli liggande med huvudet ner mellan de murkna syllarna, då hade denne någon haft gott om tid att göra det. En läxa: i tunneln får man aldrig tänka på sig själv – den kan bli svartsjuk. Du glömmer för lätt, Artiom.

»Halt! Vem där?!«

Ryggsäcken och väskan i handen hindrade Artiom från att sikta ordentligt.

Skannat med CamScanner

En dressin kom rullande ur mörkret.

»Hej där, kompis!«

Det var vaktchefen – matematikern. Ensam på dressinen, tydligen en fullständigt orädd människa. Han hade lämnat sin post och gett sig ut i mörkret. Antagligen påverkad av *dur*.

Vad i helvete var han ute efter?

»Grabbar, jag tänkte att jag borde skjutsa er. Till nästa station.«

Ärrad och fårad visade han dem sitt bästa leende.

Naturligtvis bönade ryggen om att få bli skjutsad i stället för att behöva bära allt till fots.

Artiom mönstrade den gode samariten: vaddjacka, rynkor vid tinningarna, svullna, röda ögon. Genom pupillernas knappnålshuvuden lyste det som genom ett nyckelhål.

»Vad ska du ha för det?«

»Nu sårar du mig … Du är son till Suchoj, eller hur. Stationschefen. Därför jag skjutsar er gratis. För världsfreden och så vidare.«

Artiom ryckte på axlarna, ryggsäcken flög iväg i en båge och snart gjorde han det bekvämt för sig på dressinen.

»Tack«, sa Artiom efter en kort tvekan.

»Ingen orsak!« svarade väktaren glatt och vevade med armarna som om han försökte skingra alla år i durdimman. »Du är ju en stor gosse och vet att djävulen bor i detaljerna. Här nere kommer man ingenvart utan kalibrering!«

Sedan knep han käft hela vägen till Rizjskaja.

★

Skannat med CamScanner

»Kommer ni med dynga?«

Den förste som mötte dem – redan före gränsposteringen – var en kortklippt typ med markerade kindknotor och blomkålsöron. Ögonen skelade en smula och var lika cementgrå som himlen. Läderjackan var för stor och under den uppknäppta skjortan kikade Jesus lugnt och självsäkert ner från silverkorset över det krulliga brösthåret och de blå tatueringarna.

Över magen bar mannen en plåthink och från axeln hängde en liten påse, och nu skakade han på påsen så att den gav ifrån sig ett lockande klirr.

»Ingen betalar bättre!« lovade han föga övertygande.

Förr i tiden låg Rigamarknaden precis över stationen, känd i hela Moskva för sina billiga rosor. När sirenerna började yla den där dagen hade människorna sju minuter på sig att inse allvaret, släppa allt de hade för händer och springa till närmaste nedgång till metron. De smarta blomförsäljarna, som hade kortast väg av alla, hade också de vassaste armbågarna när de trängde sig förbi alla andra och därmed dömde dem till döden.

Det var först när man frågade sig vad man skulle leva av under jorden som man öppnade de hermetiska portarna igen, skuffade undan högarna av lik och återvände till marknaden för att hämta rosor och tulpaner. Blommorna hade naturligtvis vissnat, men kunde ändå säljas som minnen av levande blomster och på så vis hade Rizjskajaborna kunnat leva länge på handeln med torkade rosor. Visst, de var mögliga och radioaktiva, ändå kom kunderna för något bättre stod inte att finna i metron. Trots allt älskade och sörjde man fortfarande, och hur skulle man kunna göra det utan blommor?

Skannat med CamScanner

Tack vare de torkade rosorna, en vara som minde om den skenbart näraliggande och oåterkalleligt förlorade lyckan, tycktes Rizjskaja ha en strålande framtid framför sig. Tyvärr kunde man inte odla blommor i underjorden – till skillnad från svampen och människan behöver de sol – och snart sinade källan över stationen, den gamla marknaden.

Krisen bröt ut.

Invånarna hade vant sig vid att leva gott och nu måste de halvera ransonerna och skulle säkert ha fått käka råttor till slut, precis som de arma satarna vid de andra stationerna som inte hade turen att ha något särskilt att sälja. Men återigen räddades de av sitt affärssinne.

De analyserade möjligheterna, studerade fördelarna med sitt läge i metron och föreslog en deal för sina nordliga grannstationer: de erbjöd sig att köpa all överflödig dynga från svinfarmerna och sälja den vidare som gödsel till andra stationer som odlade svamp. VDNCh gick med på förslaget eftersom man hade mer än nog av den varan.

Och Rizjskaja, som varit på väg att slockna och sjunka ner i armod, upplevde en andra blomstringsperiod. Den nya varan luktade visserligen sämre än den gamla, men efterfrågan var desto godare. Och i dessa svåra tider fick man inte vara kräsen.

»Hör ni, grabbar, har ni verkligen ingenting med er?« sa den kortklippte med en missnöjd min.

I nästa ögonblick kom en hop med likadana hinkar framrusande och började skrika i munnen på varandra:

»Dynga, här köper vi dynga!«

»Har ni någon dynga i lasten? Finfina pengar!«

»En kula per kilo!«

Skannat med CamScanner

Som överallt annars i metron betalade man också här med kalasjnikovpatroner, den enda hårdvalutan som återstod. Rubeln hade förlorat sin betydelse redan från början: hur skulle en valuta kunna fungera i en värld där hedersordet inte längre gällde och där det inte existerade någon stat? Då var det en helt annan sak med patroner.

Sedlarna hade för länge sedan förbrukats som cigarettpapper; högre valörer hade stått högre i kurs eftersom de var renare, brann bättre och inte rykte lika mycket. Med mynten lekte de fattigare barnen som inte fick några patronhylsor av sina föräldrar, om de alls hade några. Det verkliga priset på saker och ting angavs numera i »kulor«, som man kallade patronerna till vardags.

En kula per kilo vid Rizjskaja – på andra stationer, till exempel Sevastopolskaja, kunde man med lite tur och skicklighet få tre kulor. Det var givetvis inte alla som fick smak på de här »affärerna«, men desto bättre – då blev det mindre konkurrens.

»Hörru Ljocha, stick! Jag stod först på tur!«

En bastant typ med mustasch knuffade undan den tatuerade Jesuskillen som blottade tänderna och väste, men flyttade på sig.

»Vad sysslar du med, din lilla skit?!« skrek en flintskallig man med gråblå kinder. »Tror du att dyngan är din bara för att du väntar på transporterna inne i tunneln?!«

»Vem fan tror den jävla gröngölingen att han är!«

»Ta det lugnt, gott folk! Vi har ändå ingenting i lasten.«

»Det vill jag allt se med mina egna ögon!«

Ljocha med krucifixet sniffade kring dressinen – hans väderkorn tog aldrig miste. Nej, matematikern hade ingenting att

Skannat med CamScanner

förtulla. Godmodigt slog han ut med armarna och lät Artiom och Homeros hoppa av.

»Här upphör mitt territorium!« ropade matematikern. Sedan backade han tillbaka in i mörkret visslande på en outhärdlig trudelutt.

Posteringschefen förhörde besökarna enligt regelboken och lät dem sedan passera. De påflugna handlarna försvann in i nischerna ur vilka de hade dykt upp. Bara Ljocha, som hade mött dem redan i tunneln, dröjde sig kvar. Tydligen var han den hungrigaste av dem.

»Önskar ni kanske en guidad tur genom stationen? Här finns fantastiska sevärdheter för turister. När såg ni ett tåg senast? Vi har byggt om vårt till hotell. Rena lyxrummen! Med elektriskt ljus och allt. I korridoren. Jag kan fixa rabatt åt er.«

»Jag kan redan stället på mina fem fingrar«, förklarade Artiom vänligt och började gå mot salen. Homeros lunkade efter.

Rizjskaja hade dekorerats i två glada färger: rött och gult, men för att se denna prakt måste man skrapa bort ett fettlager från kaklet med nageln. En av de båda tunnlarna var blockerad av ett livlös metrotåg, som numera användes till bostäder. All verksamhet vid stationen ägde därför rum i den andra tunneln.

»Har ni hört talas om vår bar? Den är helt nyöppnad. Prima öl. Trots att det är bryggt på . . . «

»Tack, jag vill inte veta.«

»Ni får roa er här ett tag, grabbar! Prospekt Mira är stängt. Karantän. Hela spåret är avspärrat, med maskingevär och vakthundar. Visste ni inte om det, eller?«

Skannat med CamScanner

Artiom ryckte på axlarna.

»Det finns väl alltid ett sätt att ta sig fram? Man kan säkert snacka med dem.«

Ljocha fnyste.

»Visst, gå dit och snacka ni bara. Man har just startat en kampanj i Hansan. Mot korruption. Och så kommer du och mutar. De som tar emot klarar sig alltid, förstås. Det är ju deras eget folk. Men någon måste de ju sätta dit.«

»Varför har de stängt gränsen?«

»Någon sorts svampsjuka. En röta av något slag. Den verkar spridas genom luften eller genom människor. Därför har de stoppat all trafik.«

»De förföljer mig«, muttrade Artiom för sig själv. »De lämnar mig aldrig i fred!«

»Hur sa?« Ljocha rynkade pannan.

»Jag hatar de där svamparna«, sa Artiom skarpt.

»Visst«, instämde Ljocha. »Det är en trist business.«

Några män kom förbiskyndande med slamrande plåthinkar. Ljocha ryckte till och tänkte följa med, men hejdade sig. Tydligen var han mer intresserad av de envisa turisterna.

»Er business är väl inte så mycket roligare«, påpekade Homeros.

»Ha inte så bråttom, farfar«, sa Ljocha med en sur min. »Alla är inte födda till mäklare. Man måste ha talang för det.«

»Mäklare?«

»Just det. Sådana som jag. Som killarna där borta. Mäklare. Vad trodde du att det kallades?«

Homeros kunde inte ens komma med något förslag. Han var fullt upptagen med att hålla tillbaka ett leende, men mungiporna rörde sig uppåt hur mycket han än kämpade emot.

Skannat med CamScanner

Plötsligt – noterade Artiom – förändrades hans ansikte, blicken blev kall och tom som hos en död. Han såg förbi mäklaren, mot en obestämd punkt i fjärran.

»Du vet inte vad du snackar om«, sa Ljocha som inte märkte att Homeros slagit dövörat till. »Numera är dyngan själva blodet i ekonomin. Vad får svamparna att växa? Hur gödslar man tomaterna vid Sevastopolskaja? Så ha inte för bråttom.«

Homeros nickade åt mäklaren mitt i meningen – och backade långsamt undan från honom och Artiom. Artiom följde hans steg med blicken, men förstod inte vart den gamle var på väg.

Några meter därifrån stod en slank blondin med ryggen vänd mot dem. Hon pussades med en fet mäklare, som försiktigt sköt undan sin hink med foten för att inte fördärva den romantiska stunden.

»Tror du kanske att vi gör grova pengar?« sa Ljocha vänd mot Artiom, nu när han inte längre hade den gamles uppmärksamhet.

Homeros närmade sig paret och försökte få en skymt av de förälskades ansikten. Hade han känt igen någon? Men han vågade inte heller störa dem.

»Va' ere?« Den fete hade tydligen sett honom med valkarna i nacken. »Va' gör'u, gubbe?«

Flickan som avbrutits i kyssandet hade ett svettigt ansikte och liknade en blodigel. Det var fel person, inte den som Homeros sökte, förstod Artiom utan att fråga.

»Jag ber om ursäkt.«

»Stick«, sa blodigeln.

Moloken anslöt sig Homeros till Artiom och Ljocha igen. Han var blek i synen och fortfarande ganska uppskakad.

Skannat med CamScanner

»Jag tog miste«, förklarade han.

Artiom frågade inte nu heller; han vågade inte öppna ventilen till några bekännelser – kanske skulle gängorna ryka.

»Givetvis skulle hon aldrig ... med en sån typ ...«, sa Homeros för sig själv. »Jag är allt en gammal tok ...«

»Så era affärer går med förlust?« frågade Artiom Ljocha.

»Förlust och förlust ... Hansan tar femtio procent i tull på varje leverans. Och hur ska det gå nu ... med karantänen och allt.«

Hansan – så kallade man förbundet mellan Ringlinjens stationer. Alla varutransporter i metron gick genom Hansans marknader och tullstationer. I stället för att riskera livet under vandringarna i tunnelsystemet föredrog de flesta handlare att leverera sina varor till närmaste marknad vid de övergångsstationer där Ringlinjen korsade de andra linjerna och överlät resten åt de lokala affärsmännen. Också vinsten satte man helst in i en av Hansans banker: på så vis slapp man få halsen avskuren i de mörka tunnlarna av onda människor som spionerat på den lyckosamma affären. De som absolut ville transportera sina varor själva måste ändå betala en massa avgifter. På så vis blev Hansan bara rikare och rikare, oavsett hur det gick för de andra stationerna. Ingen i metron hade något inflytande över förbundet, och invånarna var stolta och lyckliga medan alla andra bara kunde drömma om medborgarskap.

Från mitten av perrongen till gränsövergången var det en lång kö av transportdressiner som inte släpptes in till Rizjskaja. Det var ju mäklarnas jobb att köpa varorna så snabbt som möjligt i nordtunneln och sälja dem i sydtunneln. Därefter var det andra som profiterade på dyngan.

Skannat med CamScanner

»Hela handeln står stilla«, klagade Ljocha. »De asen förstör för oss entreprenörer. Satans monopolister! Här försöker man göra ett hederligt jobb. Men nej! Vem har gett dem rätten att berika sig på vår bekostnad? Här sliter jag i mitt anletes svett, medan de bara blir fetare och fetare. Det är ju diktatur, för fan! Med frihandel skulle hela metron blomstra!«

Plötsligt kände Artiom sympati för den unge mannen, trots att han stank. Samtalet kunde bli riktigt intressant.

»Hansan har det bra redan som det är«, sa Artiom eftertänksamt. »Av en händelse blev jag tvungen att arbeta där en tid. Vid Paveletskaja, Ringstationen. Jag tömde avträdena. Man dömde mig till ett års straffarbete. Efter en vecka lyckades jag fly.«

»Då har du klarat elddopet«, sa Ljocha och nickade.

»De kastade ›varan‹ i gropar och schakt. Det var under deras värdighet att handla med dynga.«

Ljocha log bistert.

»Det är de för rika för.«

Han tog fram ett cigarettetui med papper och en tobakspung och bjöd. Homeros tackade nej, Artiom tackade ja. Han ställde sig under en glödlampa som hängde från taket och försökte tyda bokstäverna på cigarettpapperet innan han fyllde det med »tobak«. Det var en gulnad boksida, med omsorgsfullt typograferade rader. Papperet hade rivits av för hand, ändå gick det att läsa dikten – vad den nu kunde betyda:

... med den nyfödda tyngdkraften
började fåtalets regim.
Gör dig redo att leva i tidens hegemoni
Där varken vargar eller tapirer existerar,

Skannat med CamScanner

Där himlen är havande med framtiden
Och vetet med en mättad eter.
För just i dag har tidens segrare
Lyckats undvika flyktens kyrkogård
Genom att bryta trollsländans vingar –

Och precis vid vingarna hade papperet rivits av. Artiom lade ett lager tobakssurrogat över de meningslösa bokstäverna, rullade ihop papperet, slickade längs kanten så att det skulle fästa och bad om eld. Ljocha tog fram en bensintändare som någon hade tillverkat av en maskingevärshylsa. Papperet brann gott och sött. »Tobaken« smakade förfärligt illa.

»Ni vill alltså ta er till Prospekt så snabbt som möjligt?« viskade Ljocha. Han fick rök i ögonen och blinkade.

»Till Hansan, ja.«

»Har ni visum?«

»Ja, det har vi.«

De tog ett nytt bloss. Homeros hostade till. Artiom struntade i honom.

»Hur mycket är ni beredda att betala?«

»Säg vad det kostar.«

»Ingen aning, kompis. Det avgör andra. Jag kan bara sätta er i förbindelse med varandra.«

»Gör det då.«

Ljocha föreslog att de skulle ta en färdknäpp på en bar som hette »Sista chansen«, men Artiom mindes vad de tillverkade spriten av här på stationen.

De kom överens om tio patroner för eskorten och kontakten. En fair deal.

Skannat med CamScanner

★

Avspärrningen blockerade tunneln precis vid infarten till Prospekt Mira. Formellt var det bara Ringstationerna som tillhörde Hansan, medan de andra linjernas grannstationer med samma namn egentligen var självständiga, men som sagt – bara formellt. Om Hansan ville stänga stationerna på de anslutande linjerna, då gjorde man det.

Gränsvakterna i grå kamouflageuniformer riktade det klara, skarpa ljuset rakt i ansiktet på nykomlingarna och röt att de skulle vända om och gå tillbaka. På en stolpe hängde likt en fågelskrämma ett plakat med varningen KARANTÄN! och en bild av en svamp med egendomliga fläckar. Väktarna vägrade att diskutera saken eller ens se dem i ögonen: de hade dragit ner uniformernas huvor över ansiktet. Och barrikaden kunde bara övervinnas genom stormning.

Ljocha, den erfarna mäklaren, sökte efter bekanta ansikten under huvorna. Till slut gick han fram till en typ i skärmmössa, viskade något i hans öra, vände sig om mot Artiom och blinkade: Kom hit, kompis.

»För dem till arresten!« beordrade mannen i skärmmössa för att ingen skulle undra varför just de här tre plötsligt släpptes in. »Vänd om!« skrek han till några andra som väntat på att få passera. »Ni bär på smittan!«

Väktarna eskorterade dem genom stationen. Det syntes knappt några livstecken: handelsbodarna var igenbommade med brädor, kunderna väntade utanför avspärrningen och försäljerskorna frös rumporna av sig på granitgolvet och pratade om livet, döden och ödet. Och det var nästan helt nedsläckt: man sparade på strömmen eftersom marknaden var

Skannat med CamScanner

stängd. Vanligtvis brukade det vara full ruljangs på stationen. Prospekt Mira var en av metrons knutpunkter och hit fraktades alla möjliga varor från alla möjliga håll. Här fanns kläder för alla smaker, boklådor som Artiom inte kunde gå förbi utan att köpa något, högar av gamla smarta telefoner varav en och annan till och med fungerade, och i deras minnen kunde man finna någons fotografier som tycktes ha tagits så sent som i går ... Men varför köpte man telefoner som inte gick att använda? Tja, kanske för känslan att de där barnen på bilderna hade kunnat vara ens egna, att det fortfarande fanns ett liv att leva. Och givetvis såldes vapen av olika slag. Och priset angavs alltid i kulor. Sälj vad du kan undvara, köp vad du behöver – och vandra vidare.

Eskorten var sträng och såg till att Artiom och Homeros inte smet sin väg. Mannarna tog dem till övergången till Ringstationen. Där fick de vänta utanför en järndörr i väggen.

Tio minuter senare ropades de in.

De måste böja sig ner lite, och igen: tjänsterummen var som gjorda för kortvuxna morlocker. Visserligen var den yngre generationen som fötts under jord ganska kort i rocken, så dagens ungdom kunde säkert göra det bekvämt för sig där inne.

I den lilla kammaren väntade två personer. Den förste hade en brett ansikte och bar glasögon, men hade knappt något hår. Resten av kroppen var dold bakom ett tungt, blankpolerat skrivbord. Det såg nästan ut som om huvudet levde sitt eget liv.

Den andre mannen utmärkte sig inte för något särskilt.

»Vice stationschef över Prospekt Miras Ringstation, Sergej Sergejevitj Rozjin«, sa den oansenlige och nickade vördnadsfullt mot det breda ansiktet.

Skannat med CamScanner

»Jag lyssnar«, sa vicechefen med solid basröst.

»Sergej Sergejitj«, sa Ljocha, »de här killarna måste till Hansan. Visum har de redan.«

Det glasögonbärande huvudet stack upp sin svullna näsa och drog ljudligt in luft. När stanken nådde hjärnans doftcentrum förvreds ansiktet som av kramp. Uppenbarligen var mäklaren en sällsynt gäst på kontoret.

»Tillträde till Hansans territorium är tills vidare förbjudet, punkt och slut!« svarade Rozjin.

Det blev tryckt stämning i rummet.

»Finns det kanske någon alternativ lösning?« undrade Artiom surt medan Ljocha hyschade åt honom.

»Vad för slags alternativ lösning? Menar ni bestickning av tjänsteman?! Det otyget har vi beslutat att en gång för alla sätta stopp för!« sa Rozjins huvud strängt. »Och folk springer runt i hela metron och bär på alla möjliga smittor! Det är därför vi har infört karantän för att få situationen under kontroll. Vår uppgift är att bevara ordningen och det tänker vi göra till siste man, för alla vet vad som står på spel! Vi måste kontrollera allt som förs in! Svamprötan, till exempel! Samtalet är avslutat.«

Rozjin tystnade och en stillhet lade sig över rummet som om avslaget hade spelats in på ett band som plötsligt stängts av. Klick – och tystnad.

Rozjin brände Artiom och Ljocha med blicken genom glasögonens tjocka glas, tystnaden blev tyngre och tyngre, som om man förväntade sig något särskilt av dem.

En tordyvel surrade förbi – tung som ett bombplan. Hade den gömt sig i Ljochas ficka?

Artiom slog ut med armarna.

Skannat med CamScanner

»Okej, då tar jag vägen över ytan. Aleksej, du kan verkligen snacka skit.«

»Fast jag får väl mina tio patroner . . .?«

»Varför gå över ytan?« bröt den oansenlige sin tystnad. »Det är farligt.«

Till skillnad från Rozjin hade mannen inte rynkat pannan eller fnyst en enda gång under samtalet. Över huvud taget rörde han knappt en muskel i ansiktet. Det var slätt och lugnt, rösten sövande.

»Sergej Sergejevitj har uttalat den officiella positionen. Han är ju i tjänst, det får man förstå. Och Sergej Sergejevitj har beskrivit problemet helt korrekt: det är vår uppgift att förhindra spridningen av rötan, en farlig svampinfektion som angriper champinjonerna. Om ni har en kompromiss i åtanke, så kan ni diskutera den med mig. Läget är allvarligt. Hundra patroner för alla tre.«

»Jag är inte med dem«, invände Ljocha.

»Hundra patroner för båda.«

Artiom sneglade på Rozjin: det flagranta regelbrottet borde väcka hans vilda indignation. Men nej, stationens vicechef reagerade inte ens. Det var som om den oansenlige talade med ett slags ultrajud som Rozjins öra inte kunde uppfatta.

Hundra patroner.

Drygt tre magasin – av de sex som Artiom packat ner. Bara för att få komma in i Hansan. Redan i början av resan. Och ändå . . . Alla andra rutter, inklusive den över ytan, kunde kosta dem ännu mer – huvudet till exempel.

Han rådgjorde med kartan inför sin inre blick: först Ringlinjen söderut, med Hansans bekväma, snabba dressiner direkt till Paveletskaja, och därifrån raka spåret, utan svårigheter

Skannat med CamScanner

och hinder, till Teatralnaja. Och de skulle inte behöva korsa gränsen till Röda linjen eller komma i närheten av Riket ...

»Taget«, sa Artiom. »Ska jag betala direkt?«

»Självfallet«, svarade den oansenlige vänligt.

Artiom tog av sig ryggsäcken, öppnade ytterfickan, fiskade upp magasinen underifrån en massa småsaker och började skakade ut matta, spetsiga patroner på bordet.

»Tio.«

Med handen sköt han den första avbetalningen mot Sergej Sergejevitj.

»Det var det fräckaste!« utbrast den oansenlige som for upp och tog hand om patronerna. »Karln är ju i tjänst! Varför tror du att jag sitter här?!«

Tack och lov hade Sergej Sergejevitj inte sett patronerna.

Han harklade sig och började sortera några papper som låg på bordet, det vill säga lade ena högen över den andra. Det var som om han var ensam i rummet och inte kunde uppfatta andras närvaro med sina sinnen.

Åtta, nio, tio ... hundra.

»Det stämmer«, summerade den oansenlige. »Tackar, tackar. Man kommer att visa er vägen.«

Ljocha klappade gillande på sin Kristus.

»Nej, vi måste stoppa detta!« utbrast Rozjins huvud igen. »Det finns ju principer! Särskilt i svåra tider som kräver solidaritet! Rädda svamparna! Utan dröjsmål! Ha en bra dag!«

Homeros, som inte yppat ett ord på hela tiden av ren förvåning, bugade sig uppriktigt respektfullt för det talande huvudet.

»Imponerande«, sa han tyst.

»Ha en bra dag!« upprepade huvudet strängt.

Skannat med CamScanner

Artiom hivade upp ryggsäcken över axlarna. Rörelsen blev så häftig att en grön metallkant kikade fram genom en glipa i locket.

Genast blev det fart på Sergej Sergejevitj som sköt fram sin korta, fylliga bål – så det fanns en sådan ändå.

»Är inte det där en radio? Det ser precis ut som en arméradio, det vill säga olaglig import till Hansans territorium!«

Artiom kastade en blick på den oansenlige, men nu när Rozjin hade vaknat till liv och de hundra patronerna försvunnit i en låda under bordet tycktes han ha förlorat allt intresse för verkligheten och petade hellre bort skiten under naglarna.

»Tack så mycket!« sa Artiom, lyfte upp väskan och drog med sig Homeros mot utgången.

»Glöm inte mina tio!« ropade mäklaren och skyndade efter.

När dörren slog igen bakom dem hörde Artiom en röst inifrån kontoret.

Och på perrongen var de väntade.

Men inte av väktarna som hade fört dem till rummet. Där stod civilklädda män, med öppna anteckningsböcker trots att det var omöjligt att läsa i det knappa ljuset på stationen.

»Säkerhetstjänsten«, sa en lång man tydligt och korrekt. »Major Boris Ivanovitj Svinolup. Vänligen överlämna era vapen och er radioutrustning. Ni är arresterade för misstänkt spioneri mot Röda linjen.«

Skannat med CamScanner

V. FIENDER

Majorens kontor var överraskande trevligt och påminde snarast om en ungkarlslya – det var uppenbart att han bodde här: ett hörn av rummet var avskilt med ett draperi, bakom vilket man anade en säng som i all hast hade bäddats med ett polyestertäcke. Det var faktiskt riktigt mysigt. Den luggslitna mattan hade ett invecklat orientaliskt mönster, men det gick knappt att urskilja några detaljer längre. I det andra hörnet hängde en rikligt utsmyckad ikon: helgonen hade dystra ansikten och i sina späda, långa fingrar bar de bräckliga svärd.

Majoren öppnade dörren och svepte kritiskt med blicken över rummet, böjde sig ner, plockade upp ett par söta plyschtofflor som låg slängda på golvet och kastade förläget in dem under bordet.

»Ursäkta röran. Jag hade bråttom när jag gick.«

Artiom och de andra stod fortfarande och trängdes i hallen. Först när Boris Ivanovitj hade röjt undan det värsta bad han dem stiga på. Fast inte alla.

»Är du mäklare?« frågade han Ljocha och höll honom på avstånd med en långt utsträckt hand.

»Ja«, medgav Ljocha.

»Då får du vänta utanför, min vän. Vi pratas vid senare. Jag äter på kontoret, förstår du. Överhopad av arbete. Fienden sover inte.«

Med de orden skickade han ut den stinkande Ljocha. Dörren var vadderad med mjukt läder på insidan, men klingade av stål när den slog igen.

Skannat med CamScanner

»Varsågoda och slå er ner.«

Han torkade bort några brödsmulor från bordet, kastade en suktande blick i sin blåblommiga porslinskopp och smackade med tungan. Tänkte han bjuda dem på te? Nej, inte Boris Ivanovitj. Han sköt mässingslampan med grön skärm åt sidan, för att inte bländas, och frågade ur den behagliga skuggan:

»Varifrån kommer ni?«

»Från VDNCh.«

»Åhå.«

Boris Ivanovitj smakade på »VDNCh« som på en vitamintablett och gnuggade sin näsa för att dra sig något till minnes.

»Vad hette chefen där borta nu igen? Kaljapin, eller hur, Aleksandr Nikolajevitj? Hur är det med honom nuförtiden?«

»Kaljapin gick i pension för ett halvår sedan. Nu heter chefen Suchoj.«

»Suchoj, Suchoj ... Ja, ja, Suchoj! Den gamle säkerhetschefen, eller hur? En kollega!« Majoren blev tydligt förtjust. »Jag blir verkligen glad för hans skull!«

»Ja, verkligen.«

»Så ni kommer från VDNCh – ser man på ...« Major Svinolup bläddrade i Artioms pass. »Yrke?«

»Stalker«, svarade Artiom.

»Precis vad jag trodde.« Boris Ivanovitj vände sig mot Homeros. »Och ni?«

»Från Sevastopolskaja.«

»Åhå, vad intressant! Inte från grannskapet precis. Sevastopolskaja! Där är ju Denis ... Denis ... Herregud, jag har glömt fadersnamnet ...«

»Michailovitj.«

Skannat med CamScanner

»Precis! Denis Michalitj. Hur går det för honom?«

»I högform.«

»I högform – och i uniform! Haha!« Boris Ivanovitj blinkade konspiratoriskt åt Homeros. »Jag har själv haft nöjet att jobba med karln. Jag har stor respekt för honom. Ett riktigt proffs.«

Svinolup såg ner i koppen igen, som om han hoppades att den hade fyllt sig under tiden. Sedan rörde han försiktigt vid sina kinder. Det var något konstigt med dem, men i halvdunklet kunde Artiom inte avgöra vad. Majorens ansikte verkade . . . målat?

På det hela taget gjorde han ett mycket gott intryck. Han var lång och hade en bred hög panna, men hans figur som vittnade om sportiga ungdomsår var ur form på grund av allt pappersarbete. Ögonen glänste varmt och nyfiket ur halvskuggan. Efternamnet – »svinprygel« – passade honom inte alls, det var snarast en förolämpning. Kort sagt, det var uppenbart att han inte var en man av enkelt ursprung.

»Förresten, ni råkar inte vara jude?« frågade han Homeros.

»Nej, hur så?«

»Nej, hur så?« upprepade värden och brast ut i skratt. »Jag gillar er verkligen. För övrigt hyser jag största respekt för era bröder, till skillnad från många av mina kollegor . . .«

»Jag är inte jude. Ni har ju sett mitt pass. Och har det något betydelse?«

»Passet! Pass tillverkas ju av människor. Jag talar inte om ert pass, utan om ert själstillstånd. Men, för att besvara er fråga, nej, det har ingen som helst betydelse. Vi är ju inte i Riket, gudbevars.«

Skannat med CamScanner

På väggen tickade en klocka med sina visare: det var en enkel modell, ett runt glas med blå plast omkring. På urtavlan fanns en tecknad sköld med bokstäver på. I det matta skenet från bordslampan läste Artiom tyst för sig själv: VTjK – NKVD – MGB – KGB – FSK – FSB – RLST.

»Ringlinjens säkerhetstjänst«, dechiffrerade Artiom automatiskt den sista förkortningen.

»En raritet«, förklarade Boris Ivanovitj. »Det finns bara ett par stycken i hela metron. Kännarna förstår dess värde.«

»Var det något ni ville fråga oss om?« påminde Artiom.

»Ja, just det ja. Och inte så lite heller. Kan ni lägga era händer på bordet, här i ljuset . . . med handflatorna upp, tack?«

Majorens ansikte befann sig fortfarande i skuggorna.

»Åhå, tack. Och så fingrarna – får jag känna på dem? Låtsas att vi skakar hand. Se där, några valkar. Och det där är väl spår av krut? Och nu vill jag se era axlar, om det går för sig? Den högra, om jag får be. Nej, behåll tröjan på. Har man sett – ett blåmärke. Tydligen använder ni automatvapen ibland, eller hur?«

Konstigt: majorens fingrar var lite fuktiga och klibbiga, fast inte av svett utan av . . . I sista sekunden lyckades Artiom hejda impulsen att lukta på fingrarna så snart de hade undkommit majorens grepp.

»Jag är stalker. Det har jag redan förklarat.«

»Jo, jo, men stalkrar bär ju alltid skyddsdräkt och handskar, eller hur? Alltså har ni inte fått blåmärket uppe på ytan. Och nu er tur, Nikolaj Ivanovitj.« Majoren kände återigen på sina kinder – och han hade tilltalat Homeros med hans riktiga namn. »Era händer, är ni så vänlig. Tackar. Ja, det syns att ni är en riktig intellektuell.«

Skannat med CamScanner

Majoren försjönk i tankar och knådade sina fingrar. De var tjocka och starka. Kanske hade han gjort något som fått dem att svullna upp och göra ont. Kanske hade han pumpat dynamon på en ficklampa lite för länge?

Raritetsklockan fortsatte att räkna tiden med regelbundna tickningar: tick-tack, tick-tack, tick-tack. Alla teg och lyssnade på ljudet från klockan. Ståldörren stängde ute alla andra ljud. Om det inte hade varit för det upphackade, tydliga tickandet skulle männen i rummet ha kunnat tro att de var bedövade efter en explosion.

Så kom Boris Ivanovitj till sans igen.

»Får jag fråga om syftet med ert besök i Hansan?«

»Transit«, svarade Artiom.

»Destination?«

»Teatralnaja.«

»Är ni medvetna om att det är förbjudet att föra in oregistrerad radioutrustning på Hansans territorium?«

»Så har det aldrig varit förut!«

»Jodå. Det är nog bara ni som inte har försökt förut, Artiom Aleksandrovitj.«

Fadersnamnet fick Artiom att haja till. Suchoj hade utställt första passet åt honom. Och han hade inte känt till namnet på Artioms riktiga pappa. Inte ens mammans namn hade han uppfattat. Egentligen borde Artiom veta, men hade glömt – han var ju så liten när Suchoj räddade honom. Suchoj hade fört in sitt eget fadersnamn i passet och Artiom hade inte haft hjärta att säga emot. Så fick han sitt nya fadersnamn. Efternamnet ändrade han senare, när Melnik lät utfärda nya id-handlingar åt honom.

»En annan fråga: enligt stämpeln bor och arbetar ni på

Skannat med CamScanner

VDNCh, men passet är utfärdat i Polis. Reser ni mycket i tjänsten? Är ni ofta där?«

»Jag bodde i Polis i ett år. Jag jobbade där.«

»Inte vid Leninbiblioteket möjligen?«

»Jo.«

»I närheten av Röda linjen?«

»Nej, i närheten av själva biblioteket.«

Svinolup log förstående.

»Och nu vill ni till Teatralnaja eftersom stationen ligger i närheten av teatern? Och inte för att båda omstigningsstationerna hör till Röda linjen? Missförstå mig rätt, jag är bara nyfiken. Å tjänstens vägnar.«

»Nästan. Vi har planerat att gå upp till ytan vid Teatralnaja.«

»Naturligtvis, och använda en radio av armémodell ... Och vem tänker ni sända krypterade meddelanden till? Balettensemblen? Eller skelettensemblen kanske? Haha ...«

»Hör på«, avbröt Artiom. »Vi har ingenting med de röda att göra. Jag har redan förklarat att jag är stalker. Det syns väl, inte sant? På ansiktet, på håret. Jag behöver inte ens tända lyset när jag går på toa – det lyser ju om mig. Och ja, jag har en radio med mig. Är det så konstigt? Vad händer om jag fastnar där uppe? Om någon vill käka upp mig? Det är väl inte förbjudet att kalla på hjälp?«

»Finns det någon som kan hjälpa?« frågade Boris Ivanovitj.

Han böjde sig fram ur skuggorna. Och genast stod det klart varför han hade rört vid sitt ansikte. Det var helt täckt av djupa, varande rivsår. Ena rivsåret löpte tvärs över ögonbrynet och ner över kinden, som om någon hade försökt rycka ut majorens öga som han hunnit sluta i sista sekunden.

Skannat med CamScanner

Det var alltså det som hade klibbat på fingrarna: varet ur rivsåren. De var helt färska, blodet hade inte ens hunnit levra sig. Det hade hänt majoren någonting bara några minuter innan de greps.

Jag hade bråttom när jag gick.

»Kanske inte«, svarade Artiom dröjande.

Borde han fråga: Vad har hänt med ert ansikte, Boris Ivanovitj? Fast vad skulle det vara bra för ... vad skulle det ge, utom en stunds förströelse ...

»Jaha, hur som helst borde ni kanske försöka ändå.« Boris Ivanovitj log, men det blev stelt på grund av rivsåren. »För nu behöver ni faktiskt hjälp. Ni är registrerad på en station, men har fått dokumenten utställda på en annan. I packningen har ni ett skjutvapen. Med tre reservmagasin. Och en illegal radio. Förstår ni vad jag pratar om? Den där radion ... Vi har alla skäl att kvarhålla er, Artiom Aleksandrovitj. Tills omständigheterna har klarats ut, så att säga.«

Borde han försvara sig? Förklara vad han behövde radion till? Svinolups svar var lätt att förutsäga: Det hade inte kommit några signaler på över tjugo år, det finns inga tecken på att det finns överlevare någonstans. Så vem driver ni med, Artiom Aleksandrovitj?

Majoren lämnade sitt bröstvärn bakom bordet och började gå fram och tillbaka över den mönstrade mattan.

»Och ni då, Nikolaj Ivanovitj ... Kanske har ni något att förtälja? Nej, kanske inte här, inför den unge mannen. I er väska fann vi bara en dagbok. Det vill säga, era rara krumelurer kan tolkas på olika sätt. Möjligen är det vår tids Nestorskrönika, eller möjligen en rapport till Röda linjens säkerhetstjänst? Eller hur?«

Skannat med CamScanner

Homeros stirrade ner i golvet och teg, men försökte inte heller distansera sig från Artiom. Majoren drog åt tumskruvarna ytterligare en smula:

»Jaha, ni får som ni vill. Tiderna är hårda, och hårda tider kräver hårda beslut. Förstår ni vad jag menar?«

Artiom sökte ett svar där nere, på den luggslitna mattan.

Underifrån bordet kikade de övergivna plyschtofflorna fram. De passade liksom inte in här. Och de var alldeles för små för Boris Ivanovitjs rejäla fötter.

Tillhörde de en kvinna?

»Ni har säkert en bra förklaring till alltihop. Men jag har ju inte hört den ännu. Tänk er in i min situation: jag måste själv finna ut min egen version. Och den version jag ser framför mig nu . . .«

Han hade haft bråttom iväg. Inte hunnit städa undan tofflorna. Rivit ansiktet blodigt. Vem tillfogade honom de såren? tänkte Artiom i stället för att fundera på att försvara sig. En kvinna. Med naglarna. Över hela ansiktet. Hon försökte klösa ut hans öga. Det här var ingen lek. Vad hade han gjort med henne?

». . . är att ni, mina herrar, försökt ta er in på Hansans territorium genom att muta en tjänsteman för att kringgå gränskontrollen. Givetvis i syfte att spionera, eftersom ni betraktar Hansan som er fiende. Eller kom ni kanske hit för att förbereda ett terrorattentat?«

Vad hade han gjort med henne?

Den förbannade lampan snålade med ljuset och i halvdagern gick det inte att urskilja om mattans mönster dolde några blodröda fläckar eller inte. Ungkarlslyan gjorde ett ordnat intryck, här hade det inte pågått någon kamp, ingen

Skannat med CamScanner

hade brottats på golvet eller vält omkull möbler. Men tofflorna ... hade legat på olika ställen i rummet. Alltså hade kvinnan kommit hit ... förts hit ... Dörren hade slagit igen med samma stålklang, nyckeln vridits om i låset. Precis som nyss.

»Hansan har många fiender. Man vill komma över våra tillgångar. Och den där radion ... en odeklarerad och oregistrerad radio som smugglats in ... vad betyder det? Det betyder att ni inte är ensamma. Er otillåtna införsel är en del av en plan. Någon vill koordinera era handlingar. Sippra in på Hansans territorium och ordna vapengömmor, kanske möta kontaktpersoner för att få förfalskade dokument och sedan försvinna under jorden och invänta order ... för att vid fastställd tidpunkt träda i aktion med andra sovande agenter.«

Homeros skärskådade Artiom med sina genomskinliga, ärliga ögon. Men kamraten vägrade besvara blicken och låtsades inte märka den.

Vem var kvinnan? tänkte han. Vad hade hänt med henne?

»Er tystnad betyder att ni inte har något att sätta emot. Gissade jag alltså rätt?«

Kontoret hade ingen annan utgång. Den enda dörren var ljudisolerad och kvävde alla ljud. Bordet. Klockan. Telefonen. Ikonen. Sängen bakom draperiet i hörnet. Sängen. Med täcket av syntettyg. Tänk om ... på sängen ... Draperiet var tjockt och ogenomträngligt, och bakom det ... på sängen ...

»Nå?«

Artiom öppnade munnen för att avlägga sin bekännelse. Svinolup rätade på ryggen, stelnade till och tystnade. KGB-klockan hackade mer tid. Tick-tack, tick-tack, tick-tack. Homeros tog ett djupt andetag och vågade inte andas.

Ingen andades längre.

Skannat med CamScanner

Med sina sista krafter hade hon försökt klösa ut ögat på majoren, därför dödade han henne. Kanske hade han kastat sig över henne . . . och strypt henne.

Det där draperiet. Och bakom det. Den bäddade sängen. Och på den. Där han sover.

Hon var död. Fast tänk om hon fortfarande var vid liv?

Borde han gå fram? Och rycka undan draperiet? Börja skrika? Börja slåss?

Ingen andades. Tänk om det inte var någon bakom draperiet?

»Vem tänkte ni sända meddelanden till?« Majoren förlorade långsamt tålamodet. »Om vad? Och varifrån?«

Artiom stirrade på mannen som förstenad. Huvudet fylldes av smutsigt bottenslam och hotade att sprängas av smärta.

Vem var hon? Vem var den där kvinnan? Varför hade han . . .?

Något måste göras. De kunde inte lämna henne här. Fast . . . vad angick det Artiom?

Han for upp från stolen.

»Anklagar du mig för spionage, major?! Mot de röda?«

Från ingenstans fick Svinolup fram en matt liten Makarovpistol, lade den bredvid sig på bordet med den svarta pupillen riktad mot Artiom. Nu var det för sent att backa. Han måste öppna den ljudisolerade dörren, han måste till varje pris komma ut ur den trevliga lilla lyan. Och han måste få den gamle med sig.

»Du har alltså funnit valkar i mina händer? Och spår av krut? Okej, jag ska berätta varifrån det kommer. Minns du historien om bunkern i fjol? Det borde du göra! Minns du Korbut från Röda linjen? Det borde du verkligen göra. Det är ju din kollega! Orden förlorade hälften av sina soldater,

Skannat med CamScanner

minns du det? När de höll försvaret mot de röda. Mot era fiender, ja era! För om de hade lyckats erövra bunkern ... Och vi bad er, Hansan, om hjälp, minns du det?! När vi trodde att det var ute med oss! Och ni, era hyndor, svarade att alla era styrkor var upptagna på en osynlig front någonstans. Det är därifrån krutspåren kommer! Från platsen där Melnik förtjänade sin rullstol!«

»Kavla upp ärmarna«, beordrade majoren med förändrad röst.

Artiom lydde med en skev min.

Om inte vi, vem ska då göra det?

Tatueringen hade redan bleknat.

»Nåväl, då har vi åtminstone fått klarhet i passfrågan«, harklade sig Boris Ivanovitj.

»Har ni några fler frågor till oss?«

»Ni borde inte bete er så nervöst mot mig. Jag hade faktiskt goda skäl att kvarhålla er tills allt var utrett. Ni vet kanske inte att vi är nära att utropa undantagstillstånd. Bara i förra veckan avslöjades och oskadliggjordes femton agenter från Röda linjen. Spioner, sabotörer och terrorister. Er Orden är naturligtvis upptagen med annat. Det förstår jag. Men er Orden, med all respekt, begriper sig inte på kontraspionage. Ni tror kanske att hela planetens öde ligger bara i era händer. Ni tror nog att freden och stabiliteten i Hansan är något som ger sig självt, eller hur? Men tänk om jag skulle berätta att vi så sent som i går grep en person som skaffat sig tillgång till vårt vattenförsörjningssystem? Och som hade med sig tjugo kilo råttgift? Vet ni hur plågsamt det är att dö av det? Eller ta den där dynghandlaren som verkade lika harmlös som er kamrat – i hinken med dynga smugglade han in en pansarmina till

Skannat med CamScanner

Belorusskaja, visste ni det? Om man placerar den rätt, vad händer då? Och detta är ju bara sabotörerna. Provokatörer griper vi på löpande band. Och agitatorer. De börjar med att gnälla om alla orättvisor hos oss, att de rika bara blir rikare, de fattiga bara fattigare, att Hansan kväver all företagsamhet eller förtrycker alla arbetare i hela metron ... och sedan kommer flygbladen – varsågod, se här!«

Han lade ett grått papper framför Artiom, på vilket metrokartan hade avbildats som ett spindelnät. I mitten satt en fet spindel, och på ryggen stod det HANSAN.

»Och på andra sidan – vänd på papperet: ›Sprid till dina kamrater!‹ eller: ›Kom till mötet!‹ Ja, så ligger det till. De skapar små celler. Och vad är slutsatsen? Rakt framför näsan på oss förbereder de en revolution. Dag som natt. Har ni varit på ett av deras möten, om jag får fråga? Fattar ni vad som väntar oss alla här, ifall ...? De tänker inte ens slösa kulor på oss, utan planerar att helt enkelt slå ihjäl oss med järnstänger. Och de framtida undersåtarna som ska tvingas bli lyckliga med våld kommer att få käka upp varandra – på ransoneringskort. Javisst! All makt åt sovjeterna bara! Och vad kan Orden göra mot ett folkuppror? Hur många man har ni kvar i dag? Trettio? Fyrtio? Så klart, specialtrupper, hjältar förstås, om inte vi så vem, och så vidare. Men mot en rasande folkmassa som hetsats av provokatörer – vad kan ni göra? Kommer ni att skjuta på kvinnor? På barn? Nej, min vän. Ni begriper er kanske på närstrider och stormningar av befästningsverk, men det kan ju hända så mycket annat här i livet.«

Tick-tack. Tick-tack. Tick-tack.

Boris Ivanovitj knöt sin händer på bordet framför sig. Det sista tycktes ha väckt minnen hos honom, för han började ef-

Skannat med CamScanner

tertänksamt betrakta sina tjocka, starka fingrar. Sedan rörde han återigen vid kinden.

»Vad ska du göra på Teatralnaja?« frågade han igen, men lugnare den här gången. »Och vem är det du har med dig?« sa han och nickade mot Homeros.

»Jag ska utföra ett uppdrag åt Melnik«, svarade Artiom. »Kontakta honom och fråga. Jag saknar befogenhet att säga något. Den gamle är min vägvisare. Vi är på väg till Paveletskaja.«

Homeros blinkade till. Vid namnet Melnik. Han mindes ju vart Melnik egentligen hade skickat Artiom. *Förlorat förståndet*. Och själv visste han ju långt ifrån allt. Tatueringen var kvar, men om någon skulle tala om för Melnik att Artiom fortfarande arbetade för Orden ... Om majoren faktiskt skulle lyfta på den kantiga luren och be att få bli kopplad till Melnik ...

»Vägvisare, säger du«, sa majoren förstrött och log. »Farbror vägvisare ... Och vem är mäklaren?«

»Mäklaren ... han är med oss.«

»Var med er. Nu är han med oss. Det var ju han som tog er förbi vaktposteringen, eller hur? En överträdelse mot växtskyddskarantänen. Någon måste ju ha mutat tjänstemännen vid Ringlinjens förbund. Och om det inte var ni, vem var det då, undrar man?«

»Nej.« Artiom ruskade på huvudet. »Mäklaren är med oss.«

Svinolup lyssnade inte på det örat.

»Mäklaren stannar här ... för ett samtal. Och er skickar jag till Novoslobodskaja med en transport. Snabbaste vägen. Ett problem mindre här i världen.«

Skannat med CamScanner

Homeros sneglade på Artiom. Men Artiom hade inte hjärta att lämna den enfaldiga killen här. Ensam med Boris Ivanovitj. Nej, inte i dessa svåra, oroliga tider.

»Du släpper oss alla. Eller ring till Melnik.«

Svinolup knackade med fingrarna mot bordet, snurrade på den lilla pistolen, knöt och öppnade ena näven.

»Försöker du hota mig med Melnik?« sa han till slut. »Han om någon skulle ju förstå mig. Melnik och jag är officerare. Allt annat vore bara dumt. Vi har ju samma fiender. Vi borde kämpa tillsammans, sida vid sida. Ni med era metoder, vi med våra. Vi måste bevara metron från kaos. Skydda den mot blodiga krig. Det kan bara vi göra. Om vi samarbetar.«

Det var varmt i rummet. Ingen luft att andas. Det dunkade i öronen. Ingen luft, malde det i huvudet. Britsen bakom draperiet i hörnet. Tofflorna under bordet. Borde gå fram till det där förbannade draperiet . . . och rycka undan det.

»Du släpper oss alla«, upprepade Artiom. »Alla tre.«

»Till Novoslobodskaja. Så långt sträcker sig mitt område. På andra sidan är det andra som styr. Och jag kan inte ansvara för dig, mäklaren och din Melnik. Förr eller senare är det någon som skvallrar för ledningen. Och då blir det en flod av promemorior.«

»Nu på en gång«, insisterade Artiom.

»Nu på en gång, säger han . . .«

Tick-tack, tick-tack, tick-tack.

De båda helgonen i hörnet rådgjorde viskande med varandra, med dragna svärd. Homeros försökte torka bort svetten ur pannan med handryggen, men fick inte pannan torr.

Till slut lyfte Boris Ivanovitj luren från den platta knapptelefonen.

Skannat med CamScanner

»Agapov! Mäklaren till utgången. Ja. Jag är klar nu. Vad då? Vad är det med Leonov? Ja, men ge det till honom då. Arbete måste löna sig. Ja. Visst är han det! En sagofarbror av Guds nåde! Särskilt det där om de osynliga observatörerna … då spetsar man öronen!« Han skrattade. »Ja. Och ordna det där med mäklaren.«

Artiom knuffade till Homeros med armbågen: Nu går vi. Den gamle reste sig upp, men långsamt, som om något hindrade honom.

»Ge oss våra saker«, sa Artiom.

»Vid gränsen«, lovade Boris Ivanovitj som blivit allvarlig igen. »Jag vet nog att ni kommer att fly och gömma er någonstans. Trots att vi inte har rett ut alla detaljer kring ert uppdrag. Men oroa er inte. Ni får tillbaka allt vid gränsen.«

Innan majoren stängde dörren till kontoret kastade han en rutinmässig blick på rummet. Allt var i sin ordning. Han såg flyktigt mot ikonhörnet, slog militäriskt ihop klackarna inför de heliga svärdsbärarna som vore de hans chefer, och så släckte han lampan. Artiom sneglade på draperiet en sista gång över axeln. Det angår mig inte, intalade han sig.

»I horisonten är himlen mööörk …«, började Svinolup sjunga tyst för sig själv.

★

Ringstationen Prospekt Mira gjorde ett helt annat intryck än dess siamesiska tvilling. Om den oberoende stationen stirrade blint ut i mörkret, så kisade Ringstationen av allt ljus. Om den oberoende stationen var full av handelsbodar, kiosker, högar med gamla kläder och förbrukningsartiklar och

Skannat med CamScanner

mest av allt liknade en suput som tuppat av på en soptipp, så hade Ringstationen inte släppt en lus över tröskeln från grannen, trots att det fanns en gångtunnel mellan dem. Golvets svartvita schackmönster var skrubbat och polerat, bladguldet i taket hade renoverats och på det skeva kassettaket såg man tydligt att det en gång i tiden varit snövitt. Tunga mässingskronor med otaliga lampor hängde från taket. Visserligen lyste bara en av lamporna, men det var fullt tillräckligt för att lysa upp varenda vrå av stationen.

En del av perrongen användes som fraktterminal. Intill en lyftkran som böjde sig fram över en dressin stod den blåklädda personalen och rökte något aromatiskt som uppenbarligen inte var vilket billigt röka som helst. Lådor stod upptravade i raka, disciplinerade rader, och ur tunneln anlände just ännu en transport med balar; godmodiga svordomar ekade i salen. Arbetet var i full gång och livet frodades.

Invånarnas bostäder låg i de bågformade arkaderna mellan själva salen och perrongerna, så att de inte skulle uppta all plats i salen och fördärva dess skönhet. Arkaderna hade murats igen med tegel, väggarna putsats vita och försetts med små fönster som vette mot mässingskronorna i taket. Den som kikade ut genom gardinerna kunde med en gnutta fantasi inbilla sig att han såg solnedgången. Och när det knackade på dörren drog man först undan gardinen och tittade efter innan man öppnade. Här var invånarna rena, ordentligt klädda och välnärda. Om paradiset på jorden fortfarande var möjligt, då var Prospekt Mira garanterat en av dess stationer.

Boris Ivanovitj hade tagit adjö av dem redan innan de kommit ut i ljuset: han hade ursäktat sig och sagt att han genast måste uppsöka en akutmottagning. Hans ersättare, en skäg-

Skannat med CamScanner

gig liten karl, kom ut ur ett av tjänsterummen med mäklaren Ljocha i släptåg. Ljocha hade uppenbarligen fått en ordentlig smäll på käften, men han log lika brett som förut.

»Du åker med oss till Novoslobodskaja«, sa Artiom. »Och sedan fortsätter vi till Mendelejevskaja.«

»Vart du vill!« sa Ljocha lättat.

Den uniformerade tjänstemannen rättade till sin urtvättade tröja som naturligtvis inte var reglementsenlig – med sitt fina snöflingemönster var den alldeles för civil. Sedan klappade han Ljocha på axeln och vinkade åt alla tre att det var dags att gå. En utomstående hade kunnat tro att det var fyra vänner som gick längs perrongen. Fyra vänner som skämtade med varandra under en rökpaus vid en hållplats på resan.

På exakt utsatt tid anlände en av Ringlinjens berömda rälsbussar: en rykande motordressin med en liten passagerarvagn på släp. Visserligen saknade den tak, men i gengäld hade den bekväma stoppade säten som tagits från en gammal metrovagn. Konduktören tog betalt – två kulor per skalle, och tjänstemannen betalade för hela sällskapet. De slog sig ner mittemot varandra och en liten stund senare satte sig dressinen i rörelse.

Vagnen var fullsatt till sista plats. Till vänster om dem satt en något till åren kommen kvinna med blekt hår och struma. Till höger en slarvigt klädd karl som kastade sura blickar omkring sig. Bakom dem en utmattad ung pappa med mörka ringar under ögonen, på armen snusade ett snorande bylte. Bredvid honom en man med en fullständigt grotesk ölmage, och på nästa säte en mörkhyad flicka i sextonårsåldern med en kysk, fotsida klänning. Sedan var det ytterligare några passagerare, och längst bak och längst fram stod soldater på knä

Skannat med CamScanner

med maskingevär, skyddsvästar och titanhjälmar. Till och med här, i Hansans trafikerade, väl upplysta tunnlar, kunde vad som helst hända.

»... och dessutom hade han trettio kilo råttgift i ryggan!« Den sminkade damen med struma var tydligen inbegripen i ett samtal som började i den förra tunneln. »De grep honom i sista sekunden.«

»Vilket odjur«, suckade den fete. »Råttgift! Man borde tvinga de asen att äta det själva. Hur många terrorister ska vi behöva stå ut med? Nyligen var det någon som lyckades fly från de röda, från ... från Sokolniki. Han säger att de äter sina egna barn! Han är Antikrist, den där Moskvin. Och nu vill han ta oss alla. Han är själva Satan!«

»Nja, historien om barnen ...«, sa den utmattade pappan böjd över sitt bylte. »Ingen kan väl äta sina egna barn.«

»Du förstår dig verkligen på livet du!« fnyste den fete.

»Sina egna barn – nej, det kan ingen«, svarade pappan bestämt.

»Ni får väl se när de kommer hit«, sa tjänstemannen.

»Det blir ju bara värre!« ropade damen. »Minns ni i fjol? Striden om bunkern? Det var bara med nöd och näppe som Orden höll stånd. Varför gör de så egentligen?«

»För att folk svälter ihjäl på deras linje!« Den fete kliade sin enorma kagge. »Det är därför de kommer hit. De vill ta ifrån oss allt vi äger och dela upp det sinsemellan.«

»Gud förbjude!« ropade en gubbe längst bak.

»En gång blev jag tvungen att byta tåg på Röda linjen. Och det var inte alls så hemskt hos dem. Ganska välordnat egentligen. Alla var ordentligt klädda. Alltihop är bara skrämselpropaganda!«

Skannat med CamScanner

»Försökte du ta ett steg utanför buffertzonen? Det gjorde jag. Polisen stoppade mig direkt, det var snudd på att de ställde mig mot väggen. Deras ordning är bara en fasad, lita på det.«

»De är helt enkelt för lata för att arbeta«, sa isterbuken. »Hos oss bidrar alla med något. I tjugo år har vi slitit. Medan de ... kommer som gräshoppor. Naturligtvis behöver de nya stationer nu – de har ju skövlat sina egna. De kommer att käka upp oss innan vi ens hinner blinka.«

»Men vad har vi med deras problem att göra? Varför måste vi sota för dem?«

»Vi har ju precis börjat leva som normala människor!«

»Bara det inte blir krig ... Vad som helst, bara det inte blir krig ...«

»De får väl äta sina egna barn bara de lämnar oss i fred. Vad har vi med det att göra ...«

»Gud hjälpe oss! De måste stoppas!«

Under tiden färdades dressinen stillsamt genom tunneln i låg fart och röken som puffade ut luktade gott av bensin, precis som i barndomen. Det var en välskött tunnel: torr, tyst och upplyst var hundrade meter med lågenergilampor.

Plötsligt blev det alldeles becksvart.

Längs hela sträckan. Lamporna hade slocknat – som om Gud hade råkat i koma.

»Bromsa! Bromsa!«

Dressinen gnisslade till och passagerarna – damen, isterbuken och alla andra som inte gick att urskilja i mörkret – dråsade omkull. Spädbarnet vaknade och började gallskrika. Den oroliga pappan visste inte vad han skulle ta sig till för att få tyst på ungen.

Skannat med CamScanner

»Alla stannar på sina platser! Ingen lämnar dressinen!«

Det klickade till och en ficklampa tändes, sedan ännu en. I de flackande ljuskäglorna såg man soldaterna kliva ner på banvallen och bilda en kedja runt rälsbussen.

»Vad är det som händer?!«

En komradio knastrade till, soldaten vände sig bort från dressinen och mumlade något till svar. Han inväntade förhållningsorder – utan order visste han inte vad han skulle göra och blev stående i den allmänna förvirringen.

»Vad är det för något där framme?« frågade Artiom.

»Spelar ingen roll, här är vi trygga«, svarade tjänstemannen sorglöst. »Eller har ni bråttom?«

»Tja, här vill man ju inte stanna«, sluddrade Ljocha och slickade sig om läpparna.

Homeros teg spänt.

»Ja, jag har bråttom!« Pappan med det skrikande barnet ställde sig upp. »Min pojke längtar efter sin mamma!«

»Grabbar, vad är det som händer?« vände sig damen med det blekta håret till soldaterna.

»Sitt ner«, svarade en soldat med hård röst. »Vi avvaktar tills läget är klart.«

En minut spändes till bristningsgränsen, som en sträng. Och en till.

Under tiden hade det otröstliga knytet övergått till att gny.

»De röda får gärna ta över – kanske kan de få ordning på Hansan!« skrek pappan. »Det är ju elavbrott varenda eviga dag!«

»Ja, vad väntar vi på?« sa någon ur vagnens djup.

»Har du långt kvar att åka?« I tjänstemannens röst hördes medkänsla.

Skannat med CamScanner

»Till Park Kultury. Halva metron kvar! Men det ordnar sig. Ingen idé att stressa . . . «

»Vi kan väl fortsätta ändå?«

»Dressinen drivs ju inte av el. Kör någon gång! Till nästa station bara . . . «

»Fast tänk om det är sabotage?«

»Vad gör vår säkerhetstjänst? Var finns den när man behöver den?«

»Ja, herregud, kan vi inte fortsätta snart?«

»Kör långsamt. Bara vi kommer härifrån . . . «

»Och vart går våra skattepengar, undrar man!«

»Vi väntar på order«, sa soldaten i sin radio, men från andra änden hördes bara brus.

»Helt klart sabotage!«

»Men vad är det där?« Tjänstemannen kisade med ögonen och pekade ut i mörkret. »Lys upp där borta . . . «

En av soldaterna följde hans handrörelse med ficklampan – och ljuskäglan träffade ett svart hål. Från tunneln gick en liten sidogång, en smal korridor.

»Vad är det för något?« undrade tjänstemannen.

Soldaten riktade ljuset rakt i ögonen på honom.

»Våga inte undersöka vart den leder!« sa han till på skarpen. »Vem vet vad som döljer sig där inne . . . «

Tjänstemannen tog inte illa upp. Han skuggade ögonen med handen för att se soldaten.

»Man kommer ju att tänka på de osynliga observatörerna . . . Känner du till den historien?«

»De osynliga vad då . . . ?«

»Ja, historien om Metro-2. Det sägs att regeringen – Rysslands gamla ledning, menar jag, när landet fortfarande var

Skannat med CamScanner

ett imperium – att regeringen aldrig försvann. Att den inte flydde från Moskva och dog borta i Uralbergen.«

»Det där om Ural har jag hört. Jamandau, eller vad det hette. Staden under berget. Hela regeringen satte sig i säkerhet där. Enligt mottot: Låt folket ruttna ihjäl, vi är ju statens främsta män ... Jag har hört att de fortfarande lever där borta.«

»Helt fel! De lämnade oss aldrig i sticket. De skulle aldrig förråda oss, folket. De är fortfarande kvar. I bunkrar precis i närheten. Runtomkring oss. Förrädarna är snarare vi. Eftersom vi har glömt bort dem. Det var därför de vände oss ryggen. Och nu avvaktar de någonstans i närheten. Och de bryr sig fortfarande om oss. De är oroliga. I deras ögon är vi som barn. Kanske finns deras bunkrar på andra sidan stationsväggarna. Och deras hemliga tunnlar löper parallellt med våra. De finns överallt omkring oss. Och iakttar oss. En vacker dag, när vi har gjort oss förtjänta av det, kommer de tillbaka och räddar oss. De kommer att lämna Metro-2 och rädda oss ...«

Det blev helt tyst på dressinen. Alla stirrade på den svarta gången, på den ogenomträngliga avgrunden. Sedan började man viska igen.

»Ja, fan vet ...«

»Vilket jävla skitsnack!« utbrast Artiom rasande. »Jag har själv varit i Metro-2.«

»Och vad finns det där?«

»Ingenting. Tomma tunnlar. Tomma tunnlar och en hop vildar som livnär sig på människokött. Där har ni dem, era observatörer. Så sitt stilla i båten och vänta. De får snart ut oss härifrån.«

»Tja, jag vet inte jag«, log tjänstemannen generat. »Jag är

Skannat med CamScanner

väl ingen vidare berättare. Men du skulle ha hört typen som drog storyn för mig. Han var verkligen övertygande!«

»Människoätare – är det sant?« Det var pappan som inte ville tro människor om något ont.

Då kom strömmen tillbaka.

Soldaterna fick klartecken per radio. Dressinen ryckte till och började rulla igen. Hjulen gnisslade. Färden gick vidare.

Passagerarna kunde andas ut, till och med barnet hade kommit till ro.

När de passerade den svarta gången kikade alla ängsligt in genom öppningen. Ett uppställningsspår, visade det sig. En återvändsgränd.

★

Novoslobodskaja var som en enda stor byggarbetsplats. På det fria spåret stod en kö av bärare med säckar, antagligen sand eller cement. Tegel bars omkring, betong blandades, löst murbruk droppade till golvet, sprickor murades igen, vatten från spåren pumpades bort. Någonstans på ytan hade man hittat värmefläktar som blåste varmluft mot den fuktiga putsen. Bredvid var och en stod en vakt i grå uniform.

»Taket läcker«, förklarade tjänstemannen.

Novoslobodskaja hade genomgått stora förändringar under de här tjugo åren. Förr i tiden hade stationen haft färgade glasmålningar, och ljuset hade varit sparsamt för att de skulle stråla ännu klarare. Glasen var inramade av praktfullt välvda dubbelramar täckta med bladguld, och golvet var belagt med svarta och vita stenplattor. För trafikanterna måste det ha känts som att vandra på ett dyrbart schackbräde, kanske en

Skannat med CamScanner

present från en persisk shah till den ryska tsaren ... Nu hade alltihop cementerats igen.

»Alldeles för klena«, muttrade Homeros.

»Vad då?« Artiom vände sig om mot den gamle. Gubben hade inte sagt ett ljud på länge, så det kändes ovant att höra hans röst.

»En bekant till mig berättade att glasfönstren vid Novoslobodskaja hade krossats för länge sedan, eftersom de var alldeles för klena. Det hade jag glömt. Och på vägen hit gladde jag mig åt att äntligen få se dem med mina egna ögon igen.«

»Oroa dig inte. Vi ska allt renovera dem också«, sa tjänstemannen självsäkert. »Vi ska återställa hela stationen i dess gamla skick. Om våra förfäder lyckades bygga stationen, då ska vi allt kunna reparera den också. Bara det inte blir krig ...«

»Kanske det«, sa Homeros skeptiskt. »Det känns lite underligt bara. Jag gillade aldrig de där glasfönstren, och inte Novoslobodskaja heller. Jag tyckte alltid att de var smaklösa. Fast på vägen hit gladde jag mig ändå åt dem.«

»Tja, vem vet, kanske kan vi återskapa glasfönstren också.«

»Knappast«, sa Artiom och skakade på huvudet.

»Jaja, åt fanders med fönstren!« Ljocha log sitt spruckna leende. »Livet går vidare. Var finns utgången här?«

»Vi ska återuppbygga alltihop! Bara det inte blir krig«, upprepade tjänstemannen och dunkade Ljocha i ryggen.

Han visade dem nerför en trappa som ledde till spåret precis vid ingången till Mendelejevskajatunneln. De passerade en kamouflageuniformerad vaktpost, sedan en till, och först därefter syntes den befästa gränsposteringen och flaggorna med Hansans bruna cirkel.

Av någon anledning kastade Ljocha hela tiden blickar över

Skannat med CamScanner

axeln. Hans uppsluppenhet hade något krampaktigt över sig, något oäkta. Homeros bet ihop och tittade upp, som på en osynlig bioduk. Tjänstemannen fortsatte att sprida livsbejakande fraser omkring sig.

Vid den sista vaktposteringen väntade inte bara gränsvakter utan ytterligare två män. De bar skitiga overaller och svetsarglasögon på huvudet. Framför deras fötter låg Artioms saker: väskan med skyddsdräkten och ryggsäcken med radion.

Männen hälsade artigt och öppnade ryggsäcken för att visa att allt fanns kvar, även automatgeväret och ammunitionen. Med en gest föreslog de att Artiom skulle räkna patronerna, men han avstod. Nu ville han bara därifrån, levande, allt annat var oviktigt.

Det var omöjligt att strida ensam mot säkerhetstjänsten. Mot hela Hansan. Och bakom draperiet i majorens rum … hade det inte funnits någon. Bara inbillning. Bara paranoia.

»Det var det hela!« Tjänstemannen skakade energiskt Ljochas smutsiga labb och räckte sedan fram handen mot Artiom. »Gud bevare er!«

En utomstående hade kunnat tro att det var fyra vänner som tog avsked av varandra, medvetna om att de kanske aldrig mer skulle träffas igen.

★

Först när de hade passerat gränsen till Mendelejevskaja och de civilklädda agenterna inte längre kunde höra dem grep Homeros Artiom i ärmen och viskade:

»Du sa precis de rätta sakerna när du pratade med majoren. Det var på håret att vi inte kom undan med livet i behåll.«

Skannat med CamScanner

Artiom nickade bara.

»Jag kunde inte sluta tänka på det«, fortsatte Homeros. »När vi kom in på hans kontor städade han undan tofflorna. Minns du?«

»Och?«

»Det var ju inte hans tofflor. Såg du inte det? De tillhörde en kvinna. Och rivsåren . . . «

»Äh, lägg av!« utbrast Artiom. »Det där är bara spekulationer.«

»Nu vore det inte så dumt att sätta tänderna i något«, avbröt Ljocha. »Det kommer att dröja innan vi kan återvända hem igen.«

Skannat med CamScanner

VI. ATTA METER

»Den här tunneln är enkelriktad«, hade gränsposteringens vaktchef sagt till avsked samtidigt som han klämde en fet finne på halsen med en nagel.

Och då började de undra var de hade hamnat.

Mendelejevskaja låg i halvmörker, kall och fuktig av vattenånga. Trappan från övergången till grannstationen Novoslobodskaja slutade inte på perrongens granitgolv utan i en sjö: här levde invånarna med kallt, brunt vatten upp till fotknölarna. Artiom öppnade sin väska, tog fram sina gummistövlar och hängde karbinen över axeln. Också Homeros fick fram sina gummistövlar – det märktes att han var en rutinerad resenär.

»Jag hade ingen aning om att stationen börjat läcka«, ryste Ljocha.

Här och var syntes små plattformar av murket trä som invånarna kunde stå på, även om de verkade ganska slumpmässigt utplacerade. Ingen hade försökt slå ihop dem till en ö eller en brygga.

»Det är lastpallar«, sa Homeros och klev ner i det kalla, grumliga vattnet för att gå till en plattform. »Förr i tiden användes de till varutransporter. Överallt i hela Moskva satt det affischer på väggarna: Köper pallar, säljer pallar ... Det var big business på den tiden. Och alla undrade: Vem i helskotta behöver så många pallar? Tja, tydligen förberedde sig somliga på syndafloden redan då.«

Men också pallarna var täckta av vatten och låg ett par

Skannat med CamScanner

centimeter under ytan. Först på några meters avstånd kunde man se nästa i det grumliga vattnet och bara om man tittade precis framför sina fötter. På håll såg det faktiskt ut som ett enda stort bibliskt hav.

»Här kan ju alla gå på vattnet som profeter«, sa Homeros och log, medan han iakttog de omkringstövlande stationsinvånarna.

»Stället ser ju ut som om det hade översvämmats av diarré!« sa mäklaren äcklat.

Snart hade deras pupiller vant sig av Hansans utmärkta belysning och nu räckte det sparsamma ljuset gott och väl. På sina håll stod det skålar med brinnande fett som någon kunnat undvara, ibland bakom en lampskärm av en urblekt matkasse.

»Som kinesiska papperslampor«, anmärkte Homeros. »Visst är det vackert?«

Artiom höll inte med.

Genom arkaderna fick de syn på spåren. Fast det var inga vanliga spår, som på de andra stationerna. Vid Mendelejevskaja syntes ingen gräns mellan perrongen och spåret, det grumliga vattnet såg ut som ett enda golv. Man kunde bara gissa sig till var man fortfarande bottnade och var man skulle sjunka ner i djupet och få en livshotande kallsup.

Men nu var den viktigaste frågan: Hur tog man sig vidare härifrån?

Utgången till ytan var igenbommad och förseglad. Övergången var avspärrad. I tunneln var det kallt och det smutsiga vattnet nådde upp till halsen. Dessutom var det säkert radioaktivt – ha det så kul i badet! Om man fick kramp skulle ficklampan falla i vattnet och slockna, och i nästa ögonblick drogs man ner under ytan tills lungorna fylldes med vatten.

Skannat med CamScanner

Längs de osynliga spåren satt invånarna och fiskade efter något med ett slags håvar, exakt vad ville man helst inte veta, och svalde fångsten rå.

»Det där var min mask!« skrek en fiskare och började rycka sin kamrat i håret. »Ge tillbaka den, din skitstövel!«

Här fanns varken båtar eller flottar. Invånarna kunde inte ta sig vidare från Mendelejevskaja och tycktes inte heller ha en tanke på att göra det. Artiom och Homeros helt enkelt måste vidare, men hur?

»Varför är det översvämning här? Ligger stationen djupare än Novoslobodskaja?« sa Artiom.

»Ja, åtta meter djupare«, mindes Homeros. »Därför rinner vattnet hit ner.«

De hade knappt hunnit ta ett par steg från pallen mot övergången förrän några magra barn klängde på deras ben. Hansans gränspostering vågade ungarna uppenbarligen inte komma i närheten av – det hade vakterna sett till.

»Farbror, får jag en patron? Snälla farbror, bara en enda. Snälla . . .«

Barnen var magra men flinka. Plötsligt kände Artiom en liten hand i fickan. En snabb, skicklig hand. Han trodde att han lyckats gripa tag i den, men när han drog upp sin näve var den tom. Och vem det var av de små snorungarna skulle han aldrig få veta.

I hela metron rann det underjordiska floder som tärde på betongen och hotade de djupare liggande stationerna. Den som kunde vidtog åtgärder: stärkte murarna, pumpade bort vattnet, torkade de fuktiga ställena. Den som inte kunde skulle långsamt och obönhörligt gå under.

På Mendelejevskaja var folk för lata både för att reparera

Skannat med CamScanner

stationen och gå under. De hankade sig fram bäst de kunde. Men någonstans hade de hittat rör från gamla byggställningar, lyckats skruva ihop dem och på så vis förvandlat stationen till en djungel av små upphöjda plattformar. På dem satt invånarna ända upp till taket, nästan som i ett nät av järnlianer. De som fortfarande hade en gnutta skam i kroppen hade spänt upp utvikta plastpåsar kring sitt näste, så att ingen skulle kunna glo på deras privatliv. Simplare individer, också på de översta våningarna, uträttade sina behov högt och ljudligt rakt ner i vattnet, utan att bry sig det minsta om grannarnas blickar.

Förr i tiden hade Mendelejevskaja, som med sina vidsträckta valv i vit marmor gjort ett högtidligt och stramt intryck, rentav kunnat fungera som ett bröllopspalats. Men sedan dess hade den ständiga floden av slam slickat bort marmorplattorna från väggarna, kortslutit elektriciteten, släckt de konstfulla mässingskronorna och förvandlat människorna till amfibiedjur. I går hade man haft lust att gifta sig här, i dag klättrade man – för att hålla rumpan torr – upp i en ställning för en snabb parningsakt.

Den som inte fiskade mask hukade apatiskt och deprimerat på sin lilla plattform, stirrade ut i mörkret och babblade något galet eller fnittrade hjärndött för sig själv. Några andra sysselsättningar verkade inte existera här.

»Finns det möjligen något annat krubb här?« undrade Ljocha oroligt. Han hade tagit sig upp på torrt golv och betraktade dystert sina stövlar medan han försökte hålla de tiggande småglina på avstånd.

Också Artioms mage kurrade. De borde faktiskt ha ätit något på Prospekt Mira. Där hade det funnits grillade fläsk-

Skannat med CamScanner

spett och deras skålar skulle ha fyllts med stekt svamp. Här däremot . . .

»Ge mig en patron, farbror!«

Artiom höll hårt i sin väska och jagade bort ungarna. Återigen hade några fingrar letat sig in i hans ficka, hittat något och var redan på väg ut – men den här gången var Artiom på sin vakt. Han hade ertappat en liten flicka i sexårsåldern. Det smutsiga håret stod på ända, varannan tand saknades.

»Nej, nu räcker det, era snorungar! Får jag tillbaka vad du tog!«

Han bände upp flickans fingrar och låtsades vara arg. Flickan såg förskräckt ut, men var inte mindre fräck för den skull. När han släppte hennes hand höll hon upp den som om hon ville att han skulle kyssa den. Långsamt vände hon på handen och öppnade den – i handflatan låg en svamp. Hur hade den hamnat i Artioms ficka? Det var en rå svamp, nyplockad. Hur kom detta sig?

»Snälla, jag kan väl få den!« pep flickan överdrivet inställsamt. »Eller är du snål eller?«

Nu förstod han: Anja.

Hon hade stuckit åt honom svampen till avsked. Det var ett budskap: Detta är du, Artiom. Sådan här är du, det är din natur och ditt väsen, fundera på den saken under dina hjältemodiga vandringar. Tänk på dig själv, men tänk också på mig.

»Nej, den får du inte!« sa Artiom strängt och tryckte barnhanden hårdare än han hade tänkt.

»Aj, det gör ont!« skrek flickan. »Du är dum!«

Artiom släppte taget och genast satte jäntan iväg.

»Stopp! Vänta!«

Flickan hade redan plockat upp en järnstång och tänkte

Skannat med CamScanner

kasta den på honom från tryggt avstånd, men sedan hejdade hon sig och gick med på att vänta. Tydligen fanns det fortfarande en rest av mänsklig tillit i flickan.

»Här har du«, sa Artiom.

Han höll fram två patroner.

»Kasta hit dem!« befallde flickan. »Jag går inte fram till dig. Du är dum!«

Ja, bara en liten rest.

»Hur kommer man ut härifrån? Om man ska till Tsvetnoj Bulvar?«

»Det kan man inte!« Flickan snöt sig i handen. »När de vill så kommer de och hämtar en.«

»Vem då?«

»Den som behöver!«

Artiom kastade åt henne den första patronen, sedan den andra. Den första fångade hon upp, men den andra föll ner i vattnet och genast rusade tre småttingar fram och fiskade efter den i den grumliga sörjan. Flickan sparkade dem över näsan och öronen. »Stick, den är min!« En av ungarna hade redan fått tag på patronen, men i stället för att skrika åt tjuven ropade hon:

»Vänta du bara! Jag ska allt ta dig!«

»Hör du tjejen!« ropade Ljocha till en annan flicka. »Finns det något käk på det här stället? Utan att man blir förgiftad på kuppen? Om du visar mig lägger jag till en patron.«

Hon såg tvivlande på honom, sedan fnyste hon och sa:

»Vill du ha ett ägg?«

»Ett hönsägg?«

»Nej, från en *ödla* … Ja, ett hönsägg såklart! På andra sidan stationen kan man få tag på ett ägg.«

Skannat med CamScanner

Ljocha sken upp, och med ens ville till och med Artiom tro på ägget: gärna kokt, med en ljuvlig vita och en gula som solen på en barnteckning, frisk och mjuk. Han kunde bokstavligen se ägget framför sig, och ännu hellre ett stekt ägg, brynt i rikligt med svinfett. På VDNCh fanns det inga höns och senast han åt ett stekt ägg var för över ett år sedan i Polis. När han och Anja var nyförälskade.

Artiom lade Anjas svamphälsning i innerfickan.

»Jag är med«, sa han till Ljocha.

»Här blir det ägg!« ropade flickan förtjust.

Nyheten väckte uppståndelse bland de andra ungarna. Alla som försökt tigga en patron av Artiom sköt upp sina drömmar till senare och slutade genast att tigga. I stället skockades de tysta och storögda kring nykomlingarna.

Den samlade delegationen vaggade fram som nykläckta ankungar från pall till pall mot andra änden av perrongen, där det tydligen fanns en hönsgård. Barnen klättrade upp på byggnadsställningarna och tog den vägen, även om någon tappade taget i upphetsningen och skrikande plumsade ner i det bruna vattnet.

De halvslumrande invånarna följde delegationen med avtrubbade och orkeslösa blickar från sina plattformar. Lojt försökte de ordna sina orediga tankar:

»Hm, vad är det där för parad?«

»Äh, det är ingen parad. De ska väl nånstans . . .«

»De har rökt för mycket mask«, förklarade flickan för besökarna.

På en av pallarna som stod lite vid sidan av låg ett lik och ruttnade. Artiom såg en råtta som med nosen över vattenytan simmade dit för en munsbit, och han tänkte högt:

Skannat med CamScanner

»Bara åtta meters höjdskillnad, ändå är det som om vi har hamnat i helvetet.«

»Äh, ta det lugnt!« sa Ljocha uppmuntrande. »Det betyder ju att vi har erövrat helvetet. Till och med här talar man ryska – det är väl toppen!«

Till slut hade de hoppat bort till den andra änden och den förbannade hönsgården. Längst in i återvändsgränden.

»Där!« Flickan spottade. »Där är den. Hit med patronen!«

»Hallå där!« ropade mäklaren mot en plattform några meter upp. »Det sägs att du säljer ägg?«

»Det stämmer.«

Där uppe syntes ett tovigt skägg.

»Får jag patronen! Hit med den, din dummer!« upprepade flickan oroligt.

Den snåle Ljocha suckade bittert, men gav vägvisaren den utlovade belöningen. Från plattformarna omkring dem noterades detta med mörka blickar.

»Vad kostar det?«

»Två!« krävde skägget. »Två patroner!«

»Jaha, då tar jag två ägg till mig och ... och tre till mina kamrater. Du gör ditt livs affär i dag, brorsan!«

Uppifrån hördes slammer och stånk. En minut senare stod framför gästerna en kortvuxen karl med bara en kavaj över den nakna överkroppen. I stället för byxor hade han dragit på sig en plastpåse med uppklippta hål för benen. Skägget var tovigt och skitigt, ögonen vattniga och rödsprängda.

I ena handen bar mannen stolt symbolen för sin makt, nästan som ett riksäpple: ett smutsigt hönsägg. I den andra armen höll han en avmagrad, orolig höna i ett mjukt men säkert grepp.

Skannat med CamScanner

»Oleg«, presenterade sig den skäggige mannen värdigt.

»Kan man kanske få rabatt, kompis?« frågade mäklaren och klirrade med sina patroner.

»Allt har ett pris«, svarade Oleg bestämt. »Och ett ägg kostar två patroner.«

»Okej, kör för det då . . . din utpressare. Hit med ägget. Är det kokt? Och så tar jag fyra till. Här har du . . . en, två . . . fem . . . tio.«

»Nej, det går inte«, sa Oleg och skakade på huvudet.

»Vad går inte?«

»Det finns bara ett ägg. Jag vill bara ha två patroner. Mer tar jag inte.«

»Vad då bara ett?« sa Artiom förvirrat.

»Det finns bara ett ägg på hela stationen. I dag. Köp det, annars säljer jag det till någon annan. Och det är rått. Här finns det ingenting att koka med.«

»Men hur . . . «

Ljocha rynkade ögonbrynen.

»Drick det. Knacka hål på skalet och drick.« Oleg visade hur. »Men betala först.«

»Visst, här har du patronerna. Men jag är skraj för råa ägg. En gång blev jag liggande i nästan en månad, det var knappt att jag överlevde. Jag kokar det själv någonstans på vägen.«

»Nänä!« Oleg höll fortfarande i ägget och hade inte tagit emot patronerna. »Du måste dricka det på plats. Framför mig. Annars säljer jag det inte.«

»Varför då?« undrade mäklaren.

»Därför att jag säger det. Min Rjaba behöver kalcium. Vad ska hon annars göra skalet av?«

Tiggarflickan stod bredvid och tittade på. Uppenbarligen

Skannat med CamScanner

lade hon allt på minnet och lärde sig en massa. Även andra kom förväntansfullt krypande ur halvdunklet. Inte bara barn, också vuxna som bodde i närheten.

»Hur då?« frågade Ljocha.

»Har du inte gått i skolan? Skalet består av kalcium. Så för att lägga ett nytt ägg behöver min höna kalcium. Var ska jag få det ifrån här? Alltså, låt dig gärna smaka, men skalet vill jag ha tillbaka. Det pickar Rjaba upp och i morgon kan ni hämta ett nytt ägg.«

»Och betala två patroner för det också?«

»Allt har sitt pris.« Oleg var orubblig. »Jag utnyttjar ingen. För ena patronen köper jag svamp till Rjaba, för den andra svamp till mig själv. Det räcker för en dag. I morgon kläcks ett nytt ägg. Allt är exakt beräknat. Och det fungerar som en klocka. Om du inte vill ha det säljer jag till ett specialkommando. De sockrar gärna budet. Så hur ska du ha det? Köper du?«

»Till vem, sa du?« frågade Homeros.

»Hit med ditt sockrade ägg«, grymtade Ljocha buttert.

»Knacka ägget försiktigt, man får bara öppna skalet inåt.«

»Det vet jag väl.«

Knack.

»Han öppnade det som ett proffs!« viskade någon.

»Gott va?« frågade en pojke med svullen mage.

»Drick det inte för snabbt! Njut av ägget, ta dig tid!« rådde en kvinna som knappt gick att skilja från männen.

»Gulan, har gulan redan kommit – kan någon se det?«

»Äter han ägg varenda dag, eller?«

Ljocha lät sig inte störas av sina beundrare. Han tog ingen som helst notis om dem.

Skannat med CamScanner

»Han tänkte koka det!« sa Oleg och kliade sig i skägget. »Fast ägg är ju godast när de är råa. Vitan flyter som mjölk. Det är nog ungefär så människosjälen ser ut.«

»Hör du«, frågade Artiom, »hur tar man sig ut härifrån?«

»Vart då? Och varför?«

»Vilken station kommer efter er? I riktning mot Tsvetnoj Bulvar.«

»Vad kommer efter oss? Ingenting!« förklarade Oleg.

Medan mäklaren lät sig smaka av resten av ägget började han tänka högt:

»Anta att du fångar mask och lägger undan ett ägg om dagen, och sedan säljer du två dussin på en gång till Hansan, och för vinsten skaffar du en höna till. Då skulle du inte behöva arbeta för att bara uppnå plus minus noll, utan senast en månad senare skulle du få ett överskott. Det vore väl perfekt?«

»Ska jag mata den med mask? Hönor är känsliga djur, hon skulle ju dö om jag gav henne mask. Nej, så dum är jag inte!«

»Fast tänk om du väntar tills det blir kycklingar? Jag kan ge dig några patroner på kredit, så kan du köpa en tupp.« Ljocha klirrade med patronerna igen. »Eller så kan jag investera i en tupp mot en ägarandel på femtio procent av vårt framtida aktiebolag. Vad säger du om det förslaget?«

Plötsligt fick tiggarflickan nog. Hittills hade hon följt proceduren som förhäxad, men nu kunde hon inte längre behärska sin girighet och rusade fram och slog på mäklarens hand underifrån. De spetsiga mässingspatronerna flög upp i luften, föll genom plankorna i träpallen och sjönk till botten i det smutsiga vattnet.

»Din lilla skitunge!« utbrast mäklaren. »Jag ska slå ihjäl dig! Undan allihop!«

Skannat med CamScanner

»Där flög investeringen sin kos!« utbrast Oleg glatt. »Han tänkte lura mig. Nu fick han så han teg!«

»Åt helvete med dig!« Ljocha sjönk ner på knä och började treva i det grumliga vattnet efter de tappade patronerna. Det halvt uppdruckna ägget höll han högt i den andra handen.

Flickan hade satt sig i säkerhet uppe i en av byggställningarna och gömde sig bakom några smutsiga plastkassar. Antagligen bad hon till sin hemlösa gud att mäklaren inte skulle hitta alla patroner. De andra ungarna vågade sig inte fram på grund av Artioms gevär som riktades mot dem.

»Pengar gör ingen lycklig«, muttrade Oleg. »En människa behöver inte så mycket. Vad ska jag med tio ägg? Ett räcker gott och väl för mig. Om jag äter tio ägg får jag bara tarmvred. Så har jag alltid levt och så tänker jag fortsätta leva . . .«

I samma ögonblick hörde stationens onda gud flickans bön, slet ett strå ur sitt toviga skägg, sa abrakadabra – och i stället för en patron satte mäklaren sin svängande hand på en vass glasskärva. Blixtsnabbt drog han upp handen som blödde ymnigt.

»Svin! Era jävla svin!«

Ljocha fick tårar i ögonen av vrede, klämde sönder det förbannade ägget och slungade ut det i mörkret.

Hopen tappade andan av bestörtning.

»Nej! Vad har du gjort . . .«

Oleg stod som förlamad. Plötsligt och brutalt var ägget försvunnet.

»Din satans usling!«

Med hönan i famnen klev Oleg barfota ut i det farliga vattnet för att leta efter det förlorade skalet. Längre fram lyste något vitt, tyckte han, men en hungrig råtta upptäckte det

Skannat med CamScanner

först, snappade åt sig skalet, slank in i en spricka i väggen och försvann för att aldrig mer återvända.

Oleg blev helt förtvivlad.

Han placerade hönan på en stång och kastade sig över mäklaren, men åstadkom mest ett tafatt vevande med armarna. Efter alla år i metron hade han fortfarande inte lärt sig att slåss. Mäklaren gav honom ett lätt slag på vänsterkinden, och genast golvades Oleg. Nu låg han på pallen med skägget mot plankorna och hulkade uppgivet:

»Han har krossat mitt liv … den skitstöveln … hela mitt liv … det är förbi … varför … varför …«

Den upprörda hopen kom långsamt närmare. För säkerhets skull osäkrade Artiom sin karbin och lyfte pipan. Men tydligen tänkte ingen komma till den stackars mannens undsättning.

»Nu är det kört för Oleg«, viskade någon.

»Hans eget fel.«

»Slut med de feta åren.«

»Han får väl leva som vi andra.«

Oleg brast i gråt.

»I Hansan finns det sand«, tröstade Homeros. »Man renoverar Novoslobodskaja. Din höna kan picka i sanden … och kanske kan den värpa ett ägg med sina kalciumreserver …«

»Klokhuvud! Vad vet du om en hönas reserver? Och till Hansan kan du gå själv! De kommer säkert att begrava er i sand.«

Ljocha bet ihop och pressade sina friska fingrar över den skadade handen. Den kusliga glipan på handflatan ville helt enkelt inte sluta sig, och alla visste att såret genast måste tvät-

Skannat med CamScanner

tas med alkohol – i det skämda träskvattnet frodades baciller som säkert skulle ge stackars Ljocha kallbrand inom ett dygn.

»Är det någon här som har en flaska hembränt?« ropade Artiom in i djungeln av byggställningar. »Vi behöver sprit att tvätta såret med!«

Svaret lät som ett hånfullt fnitter från apor. Hembränt . . .? Visst, visst. Att tvätta sår med . . . hoho!

»Stationen är ju full med sopor! Det måste ju finnas något som man kan göra sprit på?«

»Tänk om de bränner på dynga!« sa Ljocha och ryste.

»Här snaskar man mask«, förklarade någon som uppenbarligen kände en gnutta medlidande. »Och maskarna ger en hallucinationer. Men det finns ingen alkohol i dem.«

»De kan ingenting i den här hålan!« skrek mäklaren rasande. »Oduglingar!«

»Ta och fråga soldaterna«, rådde någon.

»Ja, precis, fråga soldaterna vet jag«, instämde en annan och fnittrade.

»De har rätt.« Artiom lade handen på Ljochas axel. »Vi går till gränsposteringen. Du måste återvända till Hansan. Du har ju visum och kontrollanten är redan borta. Där kan de hjälpa dig med såret, och så skiljs våra vägar.«

»Vart?!« skrek Oleg. »Vart ska ni? Men jag då! Vad ska jag ta mig till?!«

»Jag går aldrig mer tillbaka till dem!« sa mäklaren motsträvigt.

»Vart ska ni ta vägen?« Oleg hade inte hört på. »Ni har förstört hela min försörjning!«

»Alltså, passa dig . . .« Artiom fick lust att ge Oleg ett tröstpris och smekte avtryckaren, men förnuftet sa nej.

Skannat med CamScanner

»Din bödel! Tänker du döda mig?! Skjut bara!« Oleg reste sig från knästående, grep tag i pipan och tryckte den mot sitt bröst.

Ett skott gick av.

Hönan fladdrade till så att fjädrarna yrde i luften och hon började panikslaget springa runt på pallen. Hopen stirrade förstummat på Oleg. Ekot rullade bort längs den underjordiska floden.

»Är du från vettet?!« skrek Artiom till Oleg.

Han satte sig ner.

»Ja, nu är jag det i alla fall«, suckade Oleg.

Bröstet på Olegs kavaj fylldes av en glänsande fläck. När det började droppa syntes det tydligt på den vita plastbyxan att det var trögflytande rött blod.

»Är du helt från vettet?« frågade Artiom igen. »Vad var det där bra för?«

Oleg sökte efter hönan med blicken.

»Vem ska nu ta hand om min Rjaba?« viskade han sorgset. »Vem? De får inte äta upp henne . . . «

»Vad har du gjort?!« Artiom skrek av ren förtvivlan – över sig själv, Oleg och hela mänskligheten.

»Skrik inte så där«, bad Oleg. »Det är hemskt att dö ändå. Kom, Rjaba . . . Kom till pappa . . . «

»Vad gafflar du om? Kom och hjälp mig!« skrek Artiom till mäklaren och grep Oleg under ena armen. »Kom igen, upp på fötterna med dig! Nu går vi till Hansan!«

Men Ljocha kunde inte bära något med sin uppskurna hand. Artiom tryckte väskan i Homeros hand, satte ryggsäcken på mäklaren och lyfte själv upp Oleg – som var liten och lätt – på ryggen och bar iväg med honom mot utgången.

Skannat med CamScanner

»Jaha, då var det kört för stackars Oleg«, sa någon ur hopen.

»Lätt fånget, lätt förgånget.«

»Så mycket för allt snack om att det är nyttigt med ägg.«

Homeros lommade efter Artiom, sedan kom Ljocha som tittade olyckligt på sin skadade hand. Under tiden hade hönan hämtat sig från den värsta chocken och skyndade kacklande efter sin husbonde, hoppande från pall till pall. Därefter följde åskådarna i en lång procession; alla gnuggade händerna och fnittrade.

Nästan alla.

Knappt hade hopen avlägsnat sig ett stycke förrän en halvskugga gled ner från en byggställning, tryckte ansiktet mot bräderna och stack en liten hand i vattnet, trots allt det krossade glaset på botten. Ingen fara, hos hemlösa växer ändå allt ihop av sig självt, på dem biter ingen kallbrand. Döden snappar bara efter förvekligade barn som bor i riktiga hem, den har inte lust att tappa några lösa tänder på knapriga föräldralösa barn.

När sällskapet återvände till salens centrum och trapporna som ledde uppför de där åtta meterna från den underjordiska sjön till den avlägsna himlen, då dignade byggställningarna runtomkring av stationens invånare. Tjattret dog ut, alla tycktes vänta på något.

Artiom klev upp på trappan i sina gummistövlar och klampade uppför graniten, med ett band av smutsiga små pölar bakom sig.

»Hallå, grabbar!« ropade han till gränsvakterna medan han gick upp med tunga steg. »Vi har en nödsituation här! Han måste till sjukan! Hör ni mig?«

Skannat med CamScanner

Invånarna vid Mendelejevskaja trängdes viskande nedanför trappan och glodde nyfiket på Artiom.

Från andra sidan kom inget svar. Tyst som i graven.

»Grabbar, hör ni mig?!«

En smal rännil av vatten rann nerför trapporna. Det var det fördärvade »blodet« från den långsamt tillfrisknande Novoslobodskaja till den febersjuka Mendelejevskaja. Portlandet hördes klart och tydligt. Artiom gick ännu ett trappsteg upp och visslade åt Ljocha och Homeros att följa efter.

Mäklaren ruskade buttert på huvudet.

»Jag går inte upp där!«

»Då kan du fara åt helvete!«

Hur kommer det sig, tänkte Artiom, att på ena sidan, i Hansan, är invånarna mätta, rena och välkammade, och precis intill, bara åtta meter längre ner, finner man en grotta med grottmänniskor? Stationerna är ju kommunicerande kärl, hur är det då möjligt att ...

Gränsvakterna var kvar. Chefen verkade uttråkad: hela tiden kände han på sin hals och tittade och luktade oroligt på fingrarna. De båda väktarna rökte, av någon anledning blev Artiom lugnare. De rökte, alltså var de bara människor.

»Mannen här måste till sjukan ...«, förklarade han medan han stånkande bar upp Oleg på bröstvärnet. »En skottskada ... en olyckshändelse ...«

Det stämmer, tänkte Artiom, här har de verkligen mycket sand.

»Ingången till Novoslobodskaja är stängd«, kom svaret. »På grund av karantänen. Vi varnade er ...«

Artiom gick så nära han kunde, men de rökande väktarna höjde genast sina gevär.

Skannat med CamScanner

»Halt!« sa chefen.

Varför var han så irritabel? Artiom tog en närmare titt. Redan på håll syntes det tydligt: vaktchefen hade lyckats peta sönder en finne. Och ur såret sipprade blodet långsamt fram, droppe för droppe. Knappt hade chefen torkat bort det så samlade det sig igen och finnen svullnade. Dags att mjölka den igen.

»Vi har visum. Vi passerade ju gränsen för bara en stund sedan.«

»Var är min höna?«

»Backa undan!«

Vaktchefen bevärdigade dem inte ens med en blick: varken Artiom eller den skadade Oleg. Han tittade bara på sitt finger, de röda dropparna. Och så skelade han åt sidan, som om han hoppades se finnen på sin hals.

»Kanske kan vi komma överens? Vi behöver bara gå till läkaren ... Vi betalar förstås. Se här.«

Soldaterna verkade likgiltiga. De hade blivit lugna av det de hade rökt. Nu väntade de tålmodigt på order från sin överordnade om de skulle skjuta eller inte. Oleg gav de katten i.

»Tänker du föra in en vilde till Hansan?« frågade chefen irriterat.

»Min höna!« stönade Oleg. Rjaba kom hoppande uppför trappan.

»Kolla, det är ju gubben med ägget!« ropade en av soldaterna till slut, nästan glatt. »Jag känner igen honom på kilten.«

Homeros hade fångat in hönan som slog med sina fåniga, tillbakabildade vingar. Den ville till sin husbonde där uppe.

»Vilde? Vad menar du med det?« sa Artiom.

»Backa undan!«

Skannat med CamScanner

»Han kan ju dö när som helst!«

»Har han visum?« kom vaktchefen plötsligt på att fråga. Han tog fram en servett och tryckte den mot såret.

»Nej, det har han inte. Eller . . . jag vet inte . . .«

»Backa undan! Jag räknar till tre. Ett.«

»Bara för några timmar! Så att någon kan ta hand om hans skottskada!«

»Två.«

Chefen tog bort papperet, såg efter om det hade runnit mycket blod och gjorde en missnöjd min.

»Släpp in oss, era svin!«

»Hör på, Don Quijote«, sa en av väktarna. »De dör ju ändå som flugor på den där stationen . . .«

»Vill du kanske rädda allihop?« sa den andre med ett flin och spottade ut fimpen ur mungipan. »Glöm det bara. Det går helt enkelt inte.«

»Snälla, släpp in oss!«

»Tre. Överträdelse av statsgränsen.« Vaktchefen rynkade pannan: finnen bara fortsatte att blöda.

För första gången såg han på Oleg, men bara för att sikta.

Det rasslade till, sedan hördes ett plopp – karbinerna var försedda med ljuddämpare, eftersom Hansan värnade om sina soldaters hörsel. I nästa ögonblick slog en kula in i väggen, och strax därpå en andra i taket. Dammet föll som en ridå över salen.

Det var tjänstgöringen hos Melnik som räddade honom. Kunskapen om kroppen behöver inte förnuftet. Huden känner på sig vart gevärspipan sprutar sin död, och kroppen vet av sig själv att kasta sig till golvet, ducka för hotet innan huvudet ens har hunnit fatta vad som händer.

Skannat med CamScanner

Artiom föll, kastade ifrån sig sin levande ryggsäck, kröp därifrån och drog med sig Oleg. Soldaterna sköt fortfarande, men dammet skymde sikten.

»Era svin!« skrek Artiom.

Och genast började det smattra igen – i riktning mot rösten. Betongdammet regnade ner.

Aporna bakom dem ylade av skadeglädje.

»Nå, vad säger ni? Visst är det en mysig station vi har!«

»Var det inte sand ni sökte, va?«

»Vem tror ni egentligen att ni är?«

»Kom igen, försök en gång till!«

Här dör jag i onödan, tänkte Artiom. Lönlöst.

Artiom backade ner ännu ett trappsteg, sedan ett till, och hela tiden drog han med sig Oleg. Karln andades i stötar, höll händerna över såret för att hejda blödningen, men han blev blekare för varje minut som gick.

»Hör du!« skrek Artiom. »Våga inte dö, fattar du det? Hur tar man sig ut härifrån? På Tsvetnoj Bulvar måste det ju finnas någonting . . . Eller hur, farfar?«

»Tja, där finns åtminstone en bordell«, drog sig Homeros till minnes.

»Aha, och på en bordell borde det ju finnas en läkare. Eller hur? Då sticker vi dit. Hallå, somna inte bort från mig, ditt rövhål! Jag ska allt visa dig . . . Somna inte, säger jag!«

Men det fanns inga fordon som kunde ta dem till bordellen. Och de kunde inte bära Oleg hela vägen genom den översvämmade tunneln. Och ingen båt i sikte. Kanalerna på båda sidorna om perrongen var tomma.

»Meningslöst. Det är redan kört för honom«, uttalade mäklaren domen med sömnig röst.

Skannat med CamScanner

»Vänta ett tag«, sa Artiom.

»Jag vill dö«, stönade Oleg. »Och ägget har ni också förstört. Jag vill inte leva mer.«

»Håll käften!« Artiom stötte till den apatiske mäklaren med gevärspipan. »Sätt i gång och leta efter något som vi kan ro härifrån med. Och du, visa mig din mage.«

Huden var smutsig, förstås, och där fanns ett hål med en strid ström av trögflytande, klibbigt blod. Också Homeros tog en titt och ryckte på axlarna. Om karln skulle dö eller inte visste bara den allsmäktige. Troligen var det ute med honom.

Ljocha grep sitt Kristushalsband som om det vore utlösaren på en fallskärm och sprang iväg för att leta efter en räddning. Efter utgången ur denna varghåla.

Vem bär skulden? undrade Artiom tyst för sig själv. Det är äggmannens eget fel. Jag tryckte inte på avtryckaren. Om han dör så är det hans eget fel.

»Han har lovat att jag ska få hönan om han dör«, sa en krum kvinna direkt i örat på honom. Hon var mager och ena ögat var svullet. »Vi har mycket gemensamt han och jag.«

»Ge dig iväg«, stönade Oleg svagt. »Din häxa.«

»Sona dina synder. Hönan har du ändå ingen nytta av på andra sidan. Säg det åt dem. Innan det är för sent.«

»Ge dig iväg! Nu måste jag tänka på Gud.«

»Ge hönan i arv till mig, sedan kan du tänka hur mycket du vill. Lika bra att ge den till mig på direkten . . . «

Under Homeros arm hade hönan slutit ögonen. Den hade somnat och slapp bevittna scenen.

»Hur kommer vi ut härifrån, tant?« frågade Artiom.

»Vart vill du då, pojk? Och varför? Här kan man ju också bo.«

Skannat med CamScanner

Artiom suckade uppgivet.

Plötsligt hördes en avlägsen melodi.

En marsch.

»Hallå där borta!«

»Va?«

»Det kommer någon – ur tunneln!«

Ljocha bara stod där och glodde förbluffat på sin Jesus, som om det var han som hade skickat hjälp.

Artiom lyfte upp Oleg, som blev lättare och lättare ju mer han blödde, och sprang iväg med honom mot kanalen vid spåret. Och faktiskt, där kom det något flytande. En flotte?

Ja, en flotte! En pannlampa lyste upp mörkret, åror plaskade i vattnet, en kraftig, falsksjungande kör ekade under valven. Flotten kom från Savjolovskajastationen – alltså var den på väg mot Tsvetnoj Bulvar.

Artiom stapplade fram och trillade nästan i kanalen med den skadade äggmannen – en fullständigt idiotisk död.

»Hallå där! Stanna!«

Årorna hejdade sig, men det syntes fortfarande inte vem det var som kom.

»Skjut inte! Skjut inte! Vi vill åka med! Till Tsvetnoj! Vi kan betala!«

Flotten flöt närmare, taggig av gevärspipor. Fem man befann sig ombord, alla beväpnade. Och nu syntes det att det fanns plats för ytterligare passagerare.

Nu stod alla på perrongkanten: Artiom med den döende, Homeros med hönan och Ljocha med sin skadade hand. Den ene efter den andre undersöktes av en stark ljuskägla.

»De ser inte ut som degenererade . . .«

»Ni får åka med för ett magasin. Hoppa ombord . . .«

Skannat med CamScanner

»Gudske-«

Artiom uttalade inte hela ordet. Han hade lika gärna kunnat utbrista i ett halleluja. Med ens kände han sig mycket lättare om hjärtat, som om en domare hade benådat hans egen bror. Han lade Oleg på flotten, som flöt på hundratals hopbundna plastflaskor, och slog sig ner bredvid honom.

»Jag varnar dig«, sa han strängt till Oleg. »Våga inte dö innan vi har kommit fram till Tsvetnoj!«

»Jag åker ingenstans . . . «, svarade Oleg. »Varför ska man åka . . . och vart . . . «

»Ta inte hönan ifrån mig! Krossa inte mitt hjärta!« klagade häxan med det svullna ögat.

»Vart tänker ni föra honom?« ropade andra röster ur djungeln. »Plåga inte karln så där, lämna honom här hos oss. Här har han levt, och här ska han dö . . . «

»Tänker ni käka upp honom innan han ens har dött?!«

»Så oförskämt!«

Men nu fanns det inte tid för något gräl – flotten hade redan satt sig i rörelse.

»Hönan! Lämna hönan hos mig! Måtte du bli blind på båda ögonen!«

★

Mendelejevskaja försvann in i det förflutna. Framför dem låg vägen genom en kloak till världens andra ände, där livet blinkade emot dem som en fyr.

»Vart är ni på väg, bröder?« frågade mäklaren flottfararna.

»Vi ska till Fjärde riket«, svarade de. »Vi ska ta värvning som frivilliga.«

Skannat med CamScanner

VII. TSVETNOJ BULVAR

Flotten körde in i ett vattenlik med ena sidan. Den drunknade flöt med ryggen upp medan händerna strök över botten. Som om mannen hade tappat något. Sorgligt, han hade nästan lyckats simma hela vägen till Tsvetnoj Bulvar. Eller kanske hade han tvärtom försökt fly därifrån och inte kommit längre?

»Hur är det med degenererade hos er?«

Artiom låtsades att han inte hade hört frågan och teg. Men männen gav inte upp.

»Hallå, kompis! Jag snackar med dig. Jag sa, hur är det med degenererade hos er på Aleksejevskaja?«

»Bra.«

»Bra … Betyder det att det finns några eller har ni tagit hand om dem?«

»Hos oss finns det inga degenererade.«

»Jodå, min vän. De finns överallt. Det måste finnas några hos er också. De råttorna gömmer sig överallt.«

»Jag ska ha det i åtanke i fortsättningen.«

»Men de kan inte gömma sig för alltid! Vi ska allt leta rätt på dem, varenda en av de där kräken. Eller hur, Beljasj?«

»Precis. Här i metron finns det ingen plats för degenererade. Vi har ju själva knappt luft att andas.«

»Och det är inte bara det att de käkar svamp, de käkar vår svamp, fattar du? Min och din! Våra barn har inte tillräckligt med utrymme i metron eftersom de tar all plats. Det är vi eller dem …«

Skannat med CamScanner

»Vi normala måste hålla ihop. Det dräller ju av de där missfostren . . .«

En hand lade sig på Artioms axel. Vänskapligt.

Artiom såg sig omkring. Den förste mannen: något överviktig, svarta ringar under ögonen, getskägg, händerna svullna av all rodd. Den andre: prickig av krutfläckar, ansiktet ärrat efter smittkoppor, pannan häpnadsväckande låg. Den tredje: en snaggad kille med sammanvuxna svarta ögonbryn, absolut ingen »arier«. De två andra syntes inte i mörkret.

»De lever som svin, fattar du? Sticker sina trynen i tråget och grymtar. Så länge man ger dem tillräckligt med avfall att äta är de nöjda. Och ingen orkar bry sig. Vet du hur Führern övertygade mig? Han säger: Tänk själv! Om du har färdiga svar på allt, då betyder det att någon har förberett dem åt dig. Man måste själv ställa de rätta frågorna, fattar du?«

»Har ni varit i Riket förut?« frågade Artiom.

»Visst«, sa den koppärrige. »En transitresa. Det övertygade mig. För där är allt som det ska. Man häpnar hela tiden: Förbannat också, varför har jag inte kommit hit förut?«

»Precis«, bekräftade den snaggade.

»Var och en måste börja med sig själv. På sin egen station. I det lilla, man måste börja i det lilla. Hos grannen, till exempel, kolla dem först. Ingen är född till hjälte. Det är något man blir.«

»Och de finns överallt. Precis överallt. Det är ett slags maffia. På det viset hjälper de varandra. Medan vi normala får klara oss själva bäst vi kan.«

»Precis som hos oss på Rizjskaja«, sa Ljocha plötsligt. »Det är som att springa in i en vägg, vad man än gör. Kanske beror det på dem? Hur ser de ut egentligen?«

Skannat med CamScanner

»Fatta en sak, ibland gömmer de sig så bra att man inte ens kan skilja dem från normala människor. Då måste man lära sig att skrapa på ytan för att avslöja dem.«

»Tyvärr är det inte alla som samarbetar«, medgav den överviktige. »Jag började ta itu med de degenererade på vår station ...« Han gnuggade sig om kinden. »Alltså, det är inte alla som samarbetar. En del parar sig rentav med dem!«

»Huvudsaken att man vet vilka de är. Alla som har lyft sin hand mot de våra. Som vill strypa våra bröder. Snart är det dags att göra upp räkningen med dem.«

»Du borde ansluta dig till oss!«

Den koppärrige hade fortfarande inte tagit bort handen från Artioms axel.

»Som frivillig! Till Järnlegionen! Du är väl en av oss?«

»Nej, gott folk, vi är inte intresserade av politik. Vi ska bara till bordellen och få oss ett skjut ...«

Det var som om något snörde ihop halsen på honom. Och den där handen på axeln brände rakt igenom tröjan. Han kände en intensiv önskan att glida ur greppet. Men hur?

»Skäms du inte?! Här uppmanar man honom att rädda metron, och så tänker han bara på att doppa dolmen! Har du aldrig funderat över varför vi befinner oss i den här situationen? Hur ska vi människor kunna överleva, har du aldrig tänkt på det? Tänkt själv? Fan heller att du har! Du tänker bara på brudar, och nationens framtid skiter du i.«

»Hör du, Pansar, strunta i killen. Han är ju bara en liten skit.«

»Men du då, farfar, ska inte du hänga med? I din ålder borde man tänka på sin själ. Och du verkar ju normal. Eller har du cancer? Det har Führern nämligen jämfört med ...«

Skannat med CamScanner

»Äh, vi skiter i dem. När Järnlegionen har samlats, då … Nu är det bara att träna … sedan kommer vi tillbaka och visar vad vi går för. Då ska vi marschera genom hela metron.«

»Vad är det för Järnlegion ni pratar om?« undrade Ljocha.

»Det är en legion av frivilliga. Den ska strida för vår sak. För alla som vägrar låta sig förtryckas av degenererade.«

»Hm, så är det ju hos oss …«, sa Ljocha.

»Sch! Bakom kurvan … vi är nästan framme.«

Vid Tsvetnoj Bulvars gränspostering tändes en stark strålkastare åt deras håll, därför närmade de sig stationen med bländade, hopknipna ögon. I stället för de sedvanliga vaktposterna syntes bredaxlade dörrvakter som inte brydde sig ett dugg om visum och pass. De intresserade sig bara för patroner: Kom man för att festa eller jobba?

»Vi behöver en läkare! Finns det någon läkare här?«

Knappt hade de lagt an förrän Artiom klättrade upp på perrongen och drog mäklaren efter sig i kragen.

Under färden hade Oleg förlorat medvetandet och yrade inte ens längre. Det rann röd fradga ur munnen. Den trogna hönan hade satt sig över såret i bröstet, som om den ville förhindra att själen slank ut.

»En läkare, eller en *sjuksyster*?« gnäggade en ärrad bodybuilder med bruten näsa och blomkålsöron.

»Han kan dö när som helst!«

»Vi kan erbjuda änglar också.«

Till slut hjälpte vakterna till ändå:

»Okej, visst, knalla iväg till läkaren om ni vill.«

»Fast egentligen är hon expert på könssjukdomar. Din gonorré fixar hon direkt, men för skottskador i bröstet ger hon ingen garanti.«

Skannat med CamScanner

»Kanske något för dig?« blinkade Artiom åt mäklaren.

»Lägg av«, sa Ljocha surt. »Vad tror du om mig . . .«

»Stackare«, sa Homeros till medvetslöse Oleg och klappade honom på huvudet, »här är det ingen som behöver dig. Utom din höna.«

»Apropå hönan . . .«, sa Ljocha, men då hade de redan börjat röra sig igen.

Enligt Homeros beräkningar låg stationen egentligen inte djupare än Mendelejevskaja, ändå stod vattnet här inte högre än att spåren visserligen hade förvandlats till kanaler men perrongen var torr.

Hur Tsvetnoj Bulvar än hade sett ut förr i tiden så gick den inte längre att känna igen. I dag var stationen ett syndens näste. Man hade byggt en labyrint av otaliga kabiner, kammare och miniatyrhus av gamla plankor, plywoodskivor, pappkartonger, skärmar och draperier, så att alla dimensioner var fullständigt förvrängda. Stationen tycktes sakna såväl golv som tak. På ett ställe hade man byggt två extravåningar, på ett annat till och med tre. Några dörrar ledde till slingrande, trånga korridorer med rum där bara en enda person fick plats att sova, andra till underjordiska salar som var lika stora som hela stationen, åter andra till fullkomligt okända territorier.

Det rådde ett fruktansvärt larm: ur kabinerna kom en massa olika ljud, och det fanns hundratals av dem. Någonstans var det någon som grät, medan andra skrattade eller stönade någon annanstans, i en okänd kammare dånade skrålande musik och vilda skrik, precis intill brölades berusade sånger och någonstans ifrån hördes ett vettskrämt avgrundsvrål. Detta var Tsvetnoj Bulvars kollektiva röst. En djävulskör.

Skannat med CamScanner

Och jo, där fanns också kvinnorna naturligtvis.

Änglalika horor och dominatrixer med axelklaffar, femmes fatales med spruckna strumpbyxor och sjuksystrar med nakna rumpor. Och givetvis helt vanliga prostituerade – en hel division. Stället var kort sagt proppfullt med folk som på olika vis försökte finna en sista, desperat utkomst i livet. Alla ropade ut sina skamlöst överdrivna lockelser, försökte dra åt sig blickarna för att inte gå miste om en chans. Var och en högg som en orm när en potentiell torsk passerade den halva meter som stod till ens förfogande; om bettet missade målet kunde de inte spruta in sitt bedårande gift i det lilla såret, och då var det för sent och mannen försvann.

Den som inte arbetar får inte heller äta.

Ljocha glömde genast sin smärta, det var rentav som om hans sår plötsligt hade självläkt. Homeros däremot kände sig illa till mods; detta var inte hans element. Men när de dök in i en trång liten korridor som svängde hit och dit, såg han sig plötsligt om och tittade bakåt, gång på gång.

»Vad är det, farfar?« frågade Artiom.

»Jag ... jag har hela tiden en känsla av att ... överallt ...«, svarade Homeros. »En flicka ... som ...«

»Inte så pjåkig, va?« pustade Ljocha och gav Homeros en införstådd blick.

»Skärp er nu. Där framme. Där är dörren!«

De bar in den döende i ett väntrum. Där stod redan en kö av trasiga själar – mest kvinnor. En kvinnlig läkare kom ut ur ett angränsande rum, med tjocka glasögon på näsan och en handrullad i mungipan, hes och maskulin.

»Vi har ett akutfall här!« upplyste mäklaren doktorn för säkerhets skull.

Skannat med CamScanner

Läkaren gick med på att låta Oleg gå före kön – hon ville inte att han skulle bloda ner väntrummet. Man lade honom i en gynekologstol. Läkaren tog ett magasin patroner i förskottsbetalning ifall han skulle lämna in och sa att de inte skulle vänta sig för mycket.

Ljocha fick lite alkohol att tvätta rent såret på handen med, men dröjde ändå kvar i väntrummet.

»Hit kommer de inte som prostituerade, utan som människor«, viskade han till Artiom och nickade mot de sorgliga damerna. »Kanske kan jag träffa någon här?«

Här av alla platser … Visst, tänkte Artiom och tog adjö av mäklaren.

Du gjorde vad du kunde, försökte Artiom intala sig. Den här gången gjorde du allt som stod i din makt.

Du är fri, du kan gå nu.

★

»Alltså, antingen tar vi den här tunneln eller den där.«

De satt i en liten bar. Några meter bort kråmade sig en undernärd flicka på kanske sjutton år runt en stång. Hon hade knappt några bröst, revbenen stack ut och väckte snarast medlidande, och på överkroppen bar hon en urtvättad trikå. Gång på gång kastade hon suktande blickar på Artioms soppskål, och han kände sig bara förlägen eftersom han inte var ett dugg intresserad och hon tycktes inte ha några andra kunder. Därför låtsades han som om varken stången eller flickan existerade. Eller skulle det bara såra henne ännu mer? Även prostituerade värnar ju om sin stolthet. Å andra sidan var soppan dyr och nu måste de verkligen spara på kapitalet.

Skannat med CamScanner

Patronerna var redan på upphällningen – och de hade fortfarande inte lyckats åstadkomma ett dugg.

På väggen hängde en karta över metron. Det var den de satt och pratade om.

Från Tsvetnoj Bulvar ledde två vägar vidare. Ena tunneln gick direkt till målet via Tjechovskaja. En annan – via en övergång – till Trubnaja, och sedan vidare till Sretenski Bulvar. Om man skulle tro kartan ledde båda vägarna till Teatralnaja. Men i själva verket var båda rutterna omöjliga. Kartan hade framställts för länge, länge sedan.

De tre knutpunkterna Tjechovskaja, Pusjkinskaja och Tverskaja hade fått nya namn och utgjorde numera Fjärde riket, som påstods vara arvtagare till det tredje. Kanske var det bara testamentsförfalskare som varit i farten, eller så handlade det om en sorts reinkarnation.

Regimer kan störtas, imperier åldras och gå under, men ideologier är som pestbaciller. De torkar med liket som de har på sitt samvete och kan utan vidare ligga vilande i femhundra år. Sedan gräver någon en tunnel och råkar sätta spaden i en av pestens begravningsplatser . . . de gamla kotorna kommer i dagen . . . dammet yr . . . och sedan spelar det ingen roll vilket språk man talar eller vilken gud man dyrkar. Bacciller gör ingen skillnad på folk.

Den före detta Sokolnitjeskajalinjen, som klyver metron precis på mitten, hade för länge sedan blivit Röda linjen. Inte på grund av sin färg på kartan, utan på grund av sin ideologiska hemhörighet. Det var ett egenartat experiment: bygget av kommunismen på en enda linje. Formeln var urgammal och hade förblivit densamma: elektrifiering av hela linjen plus sovjetmakt. Visst, kanske fanns det ytterligare ett par

Skannat med CamScanner

variabler i liknelsen, men i grund och botten gjorde det ingen skillnad, trots allt vatten som flutit under broarna.

Somliga lik är ju vitalare än de levande.

Artiom ruskade på huvudet.

»Jag kan helt enkelt inte bege mig till Riket. Så Tjechovskaja kan du stryka direkt.«

Homeros såg frågande på honom.

»Det är ju den kortaste vägen. Från Tjechovskaja till Tverskaja, och sedan är Teatralnaja nästa station.«

»Glöm det! Där har jag . . . «

»Du är väl ryss? Och du är vit.«

»Det handlar inte om det. Jag har redan varit där en gång, och . . . « Artiom gjorde ett tecken med handen åt den hungriga flickan som strök omkring deras bord. »Kom hit. Ät lite av soppan. Jag bjuder. Men sluta att besvära mig.«

Efter förhöret vid Hansan var han ur stånd att tala öppet. Överallt trodde han sig se »pullovern«.

»Du kan säga vad du vill, men jag tar inte vägen genom Riket. Vet du, de där asen på flotten . . . jag kunde knappt bärga mig. Om det inte varit fem man . . . helt enkelt för många. Och vi hade ju vår dödskandidat, till på köpet . . . «

»En idiotisk situation . . . « Homeros klappade hönan som låg och dåsade i hans knä. »Jag tycker synd om karln.«

»Det har varit en lång dag.«

Artiom torkade sig om munnen.

»Hallå! Kyparn!«

»Vad ska ni ha?«

Kyparen var en äldre, ovårdad typ som verkade strunta i allt.

»Har ni hembränt?«

Skannat med CamScanner

»På svamp. 47-procentig.«

»Okej, det blir bra. Du också, farfar?«

»Högst femtio gram. Och lite korv till det. Annars får jag huvudvärk.«

»Hundra gram åt mig.«

Beställningen serverades.

»Den här dagen känns helt oändligt lång. Jaja, skål för vår dumskalle. Oleg. Må han överleva. Och skål för att jag inte kommer att drömma om honom och hans ägg.«

»Håller med. En dum historia. Direkt pinsam.«

»Jag fick bara en skråma. Vet du, man märker nog ingenting om man blir ihjälskjuten. Plopp, och så är det över. Och just nu skulle det nog kännas ganska skönt att ha allt bakom sig … Fast hur skulle ett sådant slut fungera i din bok? Pang, en förlupen kula, och slut?«

»Tror du verkligen att de försökte skjuta dig?«

»Vem vet, det hade kanske rentav varit det bästa, eller hur?«

»Tre stationer från Teatralnaja?«

»Tre stationer …«

Artiom tömde ännu ett glas, sedan såg han sig om efter dansösen som ätit upp hans soppa och efter den sure kyparen.

»Existerar han ens, din radiotelegrafist? Säg mig sanningen nu, farfar. Vart är jag på väg egentligen? Och varför?«

»Jodå, han existerar. Pjotr heter han. Umbach i efternamn, tror jag. Pjotr Sergejevitj. Jag känner honom personligen. Han är i min ålder.«

»Umbach … är det ett smeknamn? Det låter som om han hade flytt från Riket.«

»Ska ni också ha ett glas till?« undrade kyparen och sneglade på Homeros.

Skannat med CamScanner

»Nej, tack. Äsch, varför inte ... Ja, tack. Jag tror inte att han kommer från Riket. Han är helt enkelt ...«

»De försökte nämligen döda mig där.«

»Men du är väl inte någon ... eller?«

»Jag sköt ett av deras befäl. Det bara råkade bli så. Och sedan ... strunt samma. Hur som helst var det någon som drog av snaran från mitt huvud i sista sekunden.«

»Bara lite till ... tack, det räcker! Någon drog alltså av snaran från huvudet, sa du? Jag har funderat ... Vem som måste dö, och hur. Var man hamnar i livet. Alltså, jag är förstås en romantisk gammal dumskalle, men ... du dog ju inte i dag, och inte den gången heller. Kanske är det ödet? Kanske var det inte dags för dig ännu?«

»Men alla soldater som försvarade bunkern mot de röda ... grabbarna från Orden. Av mitt förband överlevde bara Letiaga. Med knapp nöd. Hur många var det inte som strök med den dagen? Ulman, Sljapa, Desiaty ... Hur är det med dem? Varför måste de dö? Hade de gjort något fel kanske?«

»Nej, självfallet inte!«

»Exakt. Exakt, farfar. Hallå, kyparn! Ge mig lite mer av ditt ormgift. Jobba för lönen!«

Homeros väntade tills kyparen hade fyllt glasen och avlägsnat sig igen, sedan frågade han försiktigt:

»Är det där ... historien du nämnde på Svinolups kontor? Det handlar om Korbut, inte sant? Chefen för de rödas kontraspionage. Han satte in alla sin män mot Melnik ... utan tillstånd från partiledningen, eller hur?«

I grannkabinen började någon banka i den tunna väggen, antingen med en sänggavel eller direkt med skallen. Ju mer upphetsad mannen blev, desto högre stönade han.

Skannat med CamScanner

De satt tysta, lyssnade och såg på varandra med stora ögon. Artiom böjde sig fram över det lilla bordet mot Homeros och sa knappt hörbart:

»Kontraspionaget ... chefen för KGB. Röda linjen. Med eller utan tillstånd ... kan du tänka dig: självaste chefen! Hur som helst var jag med grabbarna i bunkern. Hela Orden. Hur många var vi? Femtio kanske? Mot en hel bataljon. Och inte vilken bataljon som helst. Om de röda hade erövrat bunkern ... Det fanns ett förråd där.«

»Ja, det har jag hört – konserver eller läkemedel.«

»Vad då konserver! Tror du kanske att de röda behöver käk? Det har de vant sig av med för länge sedan. Nej, det var kemiska vapen. Fast vi slog tillbaka dem och bar upp ›konserverna‹ till ytan. Hälften av oss strök med på kuppen. Men det är en lång historia. Nu skålar vi.«

»Skål.«

De höjde glasen i en tyst skål för de döda.

»Och Melnik ... Du har alltså träffat honom en gång i rullstol. Kände du honom förut?«

»Jadå. Och han är fortfarande en kämpe.«

»Han har på egen hand, helt ensam, byggt upp Orden, man för man. Bara de bästa. Det tog tjugo år. Och sedan, inom loppet av en enda dag ... Jag tjänstgjorde bara i ett år, men Orden blev min familj, så hur kändes det inte för honom? Och så blev han en krympling. Förlorade högerarmen, till råga på allt. Och benen är förlamade. Föreställ dig bara. Den karln – i rullstol!«

»Du gick alltså med i Orden efter historien med de svarta och raketerna ... och raketerna hittade du och Melnik, inte sant? Om ni inte hade hittat dem så hade de svarta tagit över

Skannat med CamScanner

hela metron. Det var därför Melnik lät dig gå med i Orden. För att du är en hjälte. Inte sant?«

»Äh, nu dricker vi i stället, farfar.«

Bakom väggen skreks det nu så högt att till och med Rjaba vaknade. Ögonlocken slogs upp och hönan började flaxa med vingarna.

»*You're my heart, you're my soul*«, gnolade Artiom och trevade berusat efter hönan. »Men nu ska du få höra något intressant. Rutten är exakt densamma. Titta. Hur fortsätter det härifrån? Bara till Trubnaja, om man inte vill passera Riket. Och därifrån till Sretenski Bulvar. Men jag vill inte gå till Röda linjen heller. Beklagar, men jag vägrar. Alltså återstår bara en väg. Till Turgenjevskaja, och sedan längs vår egen linje till Kitaj-Gorod. Fast där är tunneln riktigt dålig ... liksom ondskefull. Och vidare till Tretiakovskaja. För två år sedan gick jag samma rutt ... Satan vad mycket som har hänt på de två åren. Och därifrån fortsätter vi till Teatralnaja. Den gången skulle jag till Polis ...«

»Menar du kanske *den* marschen? När de svarta ...«

»Just det, när de svarta härjade i tunnlarna. Hör du tjejen, ta lite mer av soppan. Jag menar det.« Han vände sig till Homeros igen. »Och nu är jag gift. Tror jag, åtminstone.«

»Vad menar du? Du är väl gift med Melniks dotter?«

»Jo. Förr var hon prickskytt. Melnik tränade henne. Och nu odlar hon svamp ... och jag har också en svamp att plocka någonstans ...«

»Och Melnik, varför har han tagit avstånd från dig?«

»För att jag gifte mig med hans dotter ... Men säg mig, farfar, vad var det där med dig och blondinen förut?«

»Jag ... jag förstår inte?«

Skannat med CamScanner

»Du pratade om en tjej. Du hade något på gång med henne. Du ställer ju hela tiden en massa frågor till mig, så nu får jag också fråga lite.«

»Nej, det var ingenting sånt. Hon ... hon var som en dotter för mig. I fjol. Jag har inga egna barn. Och så träffade jag den där flickan. Fattade tycke för henne. Kände mig som hennes morfar ... och så dog hon.«

»Vad hette hon?«

»Sasja. Aleksandra. Stationen började läcka in vatten. Alla drunknade. Jaja, sånt är livet ... Vi dricker igen, i en tyst skål.«

»Hallå, kyparn! En runda till, och mer korv!«

»Korven är slut. Jag har bara inlagda maskar kvar. Och dem ... ja, man måste veta hur man ska äta dem.«

»Kan man övernatta här?«

»Det finns ett litet rum ...«

»Jag tar det.«

»Ja, alltså, hon dog. Hon finns inte längre bland oss. Ändå ser jag henne överallt. Jag förväxlade henne just med tjejen här ... Hur kunde jag? Sasja var en så fin och glad flicka. Och hon hade just lämnat sin station. I hela livet, fattar du, i hela livet hade hon bott på samma station. Där satt hon på en sådan där cykel utan hjul ... för att generera ström. Och fantiserade ihop någonting. Hon bar alltid med sig en tepåse, en obruten förpackning. Det var en teckning på den. Du vet ... gröna berg, Kina eller vad det var för land. Som i en bilderbok. Det var hela världen för henne, kan du tänka dig, en liten tepåse. Men ... vem är Zjenja egentligen?«

»Zjenja?«

»Ja, just det. När du glömmer dig själv börjar du hela tiden prata med någon Zjenja.«

Skannat med CamScanner

»Det var en vän till mig. Från barndomen.«

»Och var är han nu?«

»Var tror du? På samma ställe som din Sasja. Jag kan inte tala annorlunda med honom.«

»Å, förlåt. Jag ville inte . . .«

»Jag ville inte heller . . . att andra skulle höra. Det ska inte hända igen. Allt jag vet är att Zjenja är borta. För alltid.«

»Förlåt, det var inte meningen att påminna dig om Zjenja.«

»Sluta tjata om honom! Jag orkar inte höra ett ord till. Hallå, kyparn! Du har övertygat mig – duka fram dina maskar. Men var snäll och finhacka dem så att man slipper se vad det är. Ledsen för din Sasja . . .«

»Sasjenka.«

»Kanske borde hon ha stannat kvar på hemstationen? Det borde vi kanske ha gjort allihop. Har du aldrig tänkt på det? Så tänker jag ibland . . . Bara sitta hemma och inte gå någonstans. Odla svamp. Fast . . . Zjenja, till exempel, han stannade ju hemma, och vad hade han för glädje av det?«

»Hm, jag ska berätta en sak . . . Jag var ju tågförare en gång i tiden. I metron. Ja, en äkta metroförare! Och jag har en teori . . . ett slags liknelse. Att livet är som . . . som ett spår. Och på färden finns det växlar som kan leda in dig på ett nytt spår. Och det finns inte bara en slutstation, utan flera. Somliga vill helt enkelt bara härifrån och dit, ingenting mer. Andra vill till depån för att få vila. Och åter andra styr in i hemliga förbindelsegångar som leder till en annan linje. Det vill säga . . . givetvis kan det alltid hända något. Men var och en har ett mål. Sitt eget! Och man måste ställa växlarna rätt så att man når fram. Man måste kort sagt göra det som man sattes till

Skannat med CamScanner

världen för att göra. Förstår du vad jag menar? Kanske är jag bara en gammal stolle och allt detta är bara svagsint romantik ... men att dö av en rikoschett ... eller bara bli sittande hemma ... det är helt enkelt inte ditt öde, Artiom. Så tänker i alla fall jag. Det är inte ditt mål. Du har ett annat. Någonstans.«

»Tja, om du säger det så ...« Artiom suckade högt. »På vilken linje jobbade du?«

Homeros vinkade åt kyparen: ett glas till.

»På ringlinjen.«

Artiom gjorde en grimas och blinkade åt den gamle.

»Mycket lustigt. Hm, maskarna smakar inte så pjåkigt. Om man inte visste vad det var för något så ... Vill du ha?«

»Nej tack, jag avstår.«

»Inte jag. Men nu ska jag säga dig en sak, farfar: jag har många gånger träffat folk som pratat om meningen med livet och ödet ... om något slags förutbestämmelse. Allt det där är bara nonsens. Skitsnack. Fattar du? Det där existerar inte. Det enda som existerar är tunnlar. Det kalla vinddraget i dem. Ingenting mer ...«

Artiom slevade i sig det sista av masken och reste sig på svaga ben. Plötsligt mådde han pyton.

»J-jag går och p-pinkar.«

Han stapplade ut ur rummet och in i nästa, och bakom plywoodväggen såg allt plötsligt annorlunda ut. Där var baren och den stackars flickan vid stången, två meter högt i tak, och här såg han plötsligt en hall framför sig, en korridor med en massa madrasser på golvet, och på dem låg en hop nakna män och kvinnor och tumlade runt, några långsamt, andra stötte nästan ilsket emot varandra. Väggarna var tapetserade

Skannat med CamScanner

med utrivna sidor ur gulnade porrtidningar och det var så lågt i tak att man inte kunde stå upp. Artiom stapplade vidare. Yrseln blev allt värre ...

I en insjunken soffa sitter en fetknopp med kalt huvud, randiga hängslen, en flicka i vardera knät, gammalmodiga tapeter på väggarna, ungefär som i de övergivna lägenheterna på ytan ... Mannen smeker ena flickan över den nakna ryggen, som böjer sig som hos en katt ... Flickorna kysser varandra. Isterbuken guppar av darrande fett ... Mannen griper den andra flickan i nacken, hårt. Lampan slocknade ... Artiom måste treva sig fram.

»Var finns toaletten här?«

»Längre bort!«

Någon klinkar på en trasig flygel, på en riktig flygel! På locket sitter en bastant madame och skrevar med benen, väser med tunn, svag röst, medan en man i läderjacka står på knä framför henne med ansiktet inborrat mellan de fläskiga benen ... Taket böljar ... Vad har man målat där? Nej, han måste ut härifrån ...

Tre män i svart uniform som antagligen hade sytts upp åt metroförarna en gång i tiden. Men också här, i den nya världen, har de kommit till nytta. På ärmarna syns trebenta spindlar, svarta mot en vit cirkel: triumviratet Tjechovskaja, Tverskaja och, just det, Pusjkinskaja. Bara en tunnel härifrån. Antagligen kommer de hit varje dag ... varje natt.

Här finns två dörrar: en till höger och en till vänster.

»Var finns ...«

Inget svar. Han väljer en dörr. Och genast blir inredningen avskalad igen. Ingen dekor, en hög av kroppar, långsamma, repetitiva rörelser ... Det stinker dur, lukten sitter i väggar-

Skannat med CamScanner

na, röken tränger in i ögonen, lungorna, huvudet och hjärtat. Vidare, vidare ... Var är jag? Hur ska jag hitta tillbaka?

Rakt fram eller till vänster?

Rakt fram. Här ligger en djävul på golvet, och bredvid står en bredaxlad kvinna med en piska i högsta hugg ... Herregud, varifrån får de sina underkläder? Antagligen från liken uppe på ytan ... Bra kvalitet, säkert importvaror ...

Ännu en dörr. Kanske här? Någonstans måste det väl finnas en ...

Det pågår en fest av något slag. En maskeradbal. Det vill säga, de hade nog gärna haft masker ... Har de målat sig själva så där?

En kvinna reser sig upp och kommer emot honom, elegant och helt naken. Hon räcker honom sin hand ...

»Kom och sätt dig här. Stanna en stund.«

»Jag ... jag har en svamp, Anja«, säger Artiom frånvarande.

Han trevar i fickan efter svampen, griper den hårt som en talisman.

»Du är allt en lustig prick ...«

»Var har ni toaletten här? Jag måste pissa!«

»Där borta. Men kom tillbaka sedan. Snälla ...«

Nej, hit går jag inte tillbaka. Jag har gått fel.

Och plötsligt känner han sig helt utmattad. Han ser ett bord. Män kring bordet. Och under bordet: flickor. Han mår illa, orkar inte gå vidare. Han sätter sig ner. Taket snurrar och snurrar – beviset på att universum roterar runt jorden. Sedan förs en naken flicka fram – och får ett rapp med piskan över de bakbundna armarna. De andra ser på och applåderar.

»Lägg av!« Artiom reser sig upp på ostadiga ben.

Skannat med CamScanner

»Vem är du?« undrar någon.

»Sluta förnedra flickan!«

Han rusar fram för att slåss, men någon fångar upp honom och håller fast honom.

»Hon vill ju själv! Och vi betalar för det!«

»Idiot!« skrek flickan. »Dra åt helvete! Jag arbetar ju här!«

»Ge henne bara!«

»Ja, kom igen!«

Faktiskt: hon ber om det.

»Och du … kom inte här och lägg dig i!«

»Sätt dig ner och drick ett glas med oss i stället. Du är väl en stalker, inte sant?« säger någon vänligt.

»Nej, aldrig … aldrig med er! Nej, rör mig inte! Ni är ju som djur! Allihop!« skriker Artiom rasande. »Det är som om alla blivit degenererade här nere! Barnen föds med två huvuden! Utan fingrar! Bara slem i stället för ögon! Cancer hos var tredje unge! Struma! Räkna efter hur många som lider av struma! Medan ni fortfarande kan räkna! Era barn kommer att glömma hur man gör. Och ni slår flickor för nöjes skull! Och på grannstationen … Mendel … Mendelejevskaja … finns det bara hålor! Det har gått tjugo år, och så har de bara hålor att bo i …«

»Vet du, stalker, du har alldeles rätt. Visst har han? Han är ju vår kille!«

»Visst har han rätt. Vi degenereras! Våra gener är rena skiten. Det skålar vi för, stalker. Vad heter du förresten?«

»Våra gener är smutsiga. Ge grabben något att dricka … Vi har en liten hemlig ingrediens i drinken, stalker. Skål för dig! För genernas renhet!«

»Hm, för vad då?«

Skannat med CamScanner

»Annars går vi under. Det är ett tungt arbete, ett smutsigt arbete, men någon måste göra det. Skål för oss!«

»Skål för oss!«

»För Riket!«

»För Riket? Nej, lämna mig i fred! Era fascister ... Vi kämpade ju mot ...«

»Titta på stalkern! Han har kämpat han. Mot fascister! Fast du verkar ju inte lyssna så noga på Ledarens tal. Det finns ju inte längre några fascister. Nu är det en annan generallinje. Alltså, så här ligger det till: alla människor är bröder, okej? När generna är de rätta! Vi människor måste hålla ihop ... mot de degenererade. Det finns bara en räddning för metron ... nämligen ...«

Alla i kör:

»Genernas renhet! Folkets räddning!«

»Darwin var ett geni!«

Artiom vill gå sin väg, men benen bär honom inte.

»... att vi bevarar vår genetiska renhet, stalker. Ränn runt där uppe du bara! Hitta en plats där vi kan leva! Haha! Under tiden rensar vi ut här nere. Var och en har sin uppgift. Du verkar ju vara en riktigt bra kille! Riktigt bra! Men pissa inte på dig nu ... till toan med dig!«

Äntligen har Artiom samlat tillräckligt med kraft för att glida av stolen och ner under bordet – men där ligger ju de nakna flickorna.

Han kräks. Kryper därifrån på alla fyra. Sällskapet applåderar och busvisslar.

»Boskap ... ni har förvandlats till boskap ... precis som jag ... era kreatur ...«

Plötsligt börjar väggarna röra sig närmare och rotera, kon-

Skannat med CamScanner

stigt, finns de på riktigt eller är det bara målade pappskivor, kropparna som spökar omkring honom är målade med nakenhet, någon försöker sätta sig och rida på honom, någon annan smyger hela tiden bakom honom – kanske djävulen eller en mördare som skurkarna har skickat och alla borde hängas i galgen för det var kanske någon av dem som dömde honom till döden för två år sedan och fortfarande hörs steg bakom honom så han måste skynda sig härifrån fast hur gör man det på alla fyra och det är nog ingen mördare utan djävulen och satan som slutligen hunnit ifatt och vill dra ner honom åtta meter till nästa krets och jag måste härifrån jag vill inte ha dig var är min svamp var är svampen som Anja lade i min ficka var är min talisman mot allt detta djävulstyg må gud bevara mig . . .

»Kom med mig. Här ska du se. Det finns en skön soffa.«

Vilket märkligt rum och vilket ljus och taket är hur högt som helst kanske fyra meter är det verkligen möjligt men varifrån kommer allt ljus och vad är det han föreslår egentligen och vem är den här mannen jag orkar inte mer och varför står det en vakt utanför dörren?

»Ursäkta, jag råkade höra ert samtal och blev nyfiken. Visst är ni en stalker, eller hur? Och drömmer om att finna fler överlevare? Ni tror inte att vi är ensamma kvar på jorden? Fruktansvärt, jag förstår . . . Blotta tanken att någon kunnat överleva utanför vår metro . . . «

»Vem . . . vem är du?«

»Men vad skulle ni säga om det plötsligt skulle visa sig att världen i själva verket inte alls är förstörd? Tror ni att människorna skulle lämna metron då? Släppa allt? Och bygga sig ett nytt liv på en annan plats? Jag ber att få tvivla . . . «

Skannat med CamScanner

»Omedelbart! Vår nöd . . . vår olycka . . . vi kommer ingenvart . . . vi är fångade här . . . som i ett straffläger . . . i underjorden . . . «

»Ursäkta, vad då kommer ingenvart? Här nere finns ju alla möjligheter. Tänk efter bara: vi har fascister, kommunister och alla möjliga sekterister, det är bara att välja och vraka bland gudarna, eller för all del uppfinna sin egen eller gräva en trappa ner till helvetet, ja ni kan slå ner era bopålar precis var ni vill! Det finns otaliga stationer att välja mellan. Ni kan rädda böcker om ni vill, eller smaka människokött, eller leka krig – gör det bara! Vad mer kan man önska sig? Menar ni att det saknas människan något här nere? Vad skulle det kunna vara? Vad saknar ni, till exempel? Det är ju löjligt. Ni kan rentav välja och vraka bland kvinnorna – de går ingenstans. Förresten har vi en kvinna till er. Sasja! Kom hit. Vi har en gäst. Visst, han är rätt otvättad och sliten, men du vet mycket väl att jag månar lite extra om trasiga människor. Kom, mitt barn . . . Var snäll mot honom, det är en ensam människa med en isskärva i hjärtat, precis som Kaj, så först måste man lära hjärtat andas igen, värma det i sina händer, annars smälter inte isskärvan. Jag vill titta på när du tar hand om honom, ta god tid på dig bara, vi har ingen brådska. Kyss honom. Där. Och sedan får du inte glömma bort mig, mitt barn.«

Nej, stopp, jag håller en svamp i handen och den skyddar mig för du är djävulen men akta dig för svampar som bär på det heliga och du heter Sasja men var har jag hört det namnet förut Sasja Sasja Sasja Sasja Sasja . . .

★

Skannat med CamScanner

»Hallå! Hör du mig? Hallå! Hm, andas han ens?«

»Jag tror det. Håll för näsan. Om han lever så öppnar han munnen.«

»Hallå, broder! Vad är det med dig? Är du helt säker på att det är han?«

Något vitt. Vitt och svullet. En svart spricka. Ungefär som när isen på Moskvafloden spricker upp. Och det gör lika ont som för floden när isen bryts. Vattenmassor. Det är antagligen vår.

»Vänd på honom. Han ska väl inte ligga med trynet mot kaklet?«

Bilden växlar: nu syns ingen snö, ingen flod. Men smärtan fortsätter flyta, konstigt. Kinden bränns. Armen svider. Någons öga dyker upp i tomheten. Ser rakt in i Artiom.

»Det är han! Res dig upp, Artiom! Vad har ni gjort med honom?!«

»Vad skulle vi ha gjort? Han var redan sån!«

»Och var är hans kläder? Jackan? Undertröjan? Och vad är det där på armen? Helvete också . . . «

»Alltså, *det där* var inte jag. Det svär jag på, vid min mor.«

»Vid din mor . . . Lyft upp honom. Lyft, sa jag! Sätt honom med ryggen mot väggen. Hämta vatten.«

Rummet öppnade sig omkring honom. En korridor, dörrar, dörrar, och i slutet av korridoren ljus. Är det kanske dit han måste gå? Väntar mamma där framme?«

»Mamma!« ropade Artiom.

»Nu verkar han höra igen. Det är okej med honom. Han har just återvänt från yttre rymden. Maskar och hembränt, va? En dödlig blandning. Och något annat ovanpå det. Har ni letat länge efter honom?«

Skannat med CamScanner

»Han försvann i förrgår.«

»Bra att ni var snabba. På det här stället hade han kunnat irra omkring i en vecka – eller i ett halvår.«

»Vi lämnar inte våra vänner i sticket. Här är dina tre kulor, som avtalat. Hej, Artiom! Nu är allt bra igen. Res dig upp. Tunneln kallar.«

Något klickade till, smärtan avtog en smula. Den suddiga bilden blev klarare, konturerna skarpare.

»Vem är du?«

»En renhållningsarbetare i läderrock ... Ljocha, vem annars!«

»Vad gör du här?«

Konstigt. Konstigt, tänkte Artiom plågat. Och en ännu konstigare sak: det var inte deras Ljocha. Han saknade något.

Stanken.

★

Homeros hade letat förgäves efter Artiom på hela Tsvetnoj Bulvar. I en av labyrinterna hade han stött på Ljocha, som lovade att hjälpa till. Två dygn senare fann de Artiom i en avstängd toalett, nerspydd, sönderrivna kläder.

»Vad har hänt?«

»Jag minns inte ...«

Du trevar med händerna i ditt minne, men får inte grepp om något. Det är svart som i en tunnel. Om det alls finns något eller inte förblir oklart. Kanske är det bara tomt. Kanske står det någon precis bakom dig, flåsar i din nacke och flinar. Kanske är det inte ens något flin, utan en uppspärrad käft. Ingenting syns, allt är svart.

Skannat med CamScanner

»Din arm … vad har hänt med din arm?«
Artiom sträckte ut den och gjorde en grimas.
»Inte ens det minns du?« Homeros lät orolig.
»Jag minns ingenting.«
»Och din tatuering?«
»Vad är det med den?«
På underarmen hade det stått: *Om inte vi, vem ska då göra det?* Inte ett ord fanns kvar. Allt var täckt med bränt, svullet rött kött som varade. Över varje bokstav fanns ett runt brännmärke.
»Någon verkar ha bränt bort tatueringen med en cigarett«, konstaterade Ljocha. »Vad stod det? ›Din för alltid, Lisa‹? Du har kanske träffat någon som blev svartsjuk?«
Det var en spartansk tatuering. Alla Ordenssoldater hade den. Man taggades så snart man blivit antagen. Som en påminnelse: Detta är för alltid, Orden erkänner inga föredettingar. Så var det också för Artiom. Trots att han lämnat Orden ett år tidigare hade han hellre strypt sig själv än raderat de orden.
»Vem kan ha gjort det?« undrade Homeros.
Artiom teg och kände försiktigt på brännmärkena. Det gjorde ont, men inte så ont som han hade hoppats. Trots att det bara gått ett dygn hade det redan bildats en sårskorpa.
I sitt omtöcknade medvetande tyckte han sig ana en minnesbild av ett bord, några ansikten och han själv, som låg framåtböjd över bordet. Men ingen torterade honom, ingen brände hans hud, i stället fick han applåder, av någon anledning … Resten var otydbart nonsens. Kanske bara en feberdröm? Dröm och verklighet gick inte längre att skilja åt.
»Ingen aning. Jag minns inte …«

Skannat med CamScanner

»Ta en sup mot baksmällan«, föreslog Ljocha. »Då mår du snart bra igen. Här, jag har fixat en jacka åt dig, i stället för den trasiga.«

Artiom nästan försvann i jackan – den var några nummer för stor.

På Tsvetnoj Bulvar visste man inte om det var dag eller natt. Oavsett tid på dygnet var det samma soppa i skålarna, oavbrutet stönade de rastlösa grannarna som fick de murkna väggarna att skaka, den sliskiga musiken skränade ständigt i den stillastående luften och kring den polerade stången dansade alltid en ny flicka. Artiom fick ett glas och svalde en bitter dryck, exakt likadan som på VDNCh och överallt annars i hela metron, och han tänkte långsamt för sig själv: Varifrån kommer brännmärkena? Vem gjorde det? Vem vågar göra något liknande?

Melniks Orden lade sig aldrig i småkonflikterna mellan de olika linjerna. Den stod över vanliga gräl. Melnik avskydde politik. Han erkände ingen överhet över sig själv, lydde ingens order och lät sig inte försörjas av någon. För två årtionden sedan hade han varit den förste att svära eden att aldrig ställa sig på den ena eller den andra sidan och att alltid skydda alla människor i metron, utan undantag, mot faror som ingen annan kunde undanröja, eller faror som ingen ännu hade upptäckt. Orden antog bara ett fåtal, och det först efter lång och noggrann prövning. Melnik behövde ingen armé. De före detta spetsnazsoldaterna, stalkrarna och Ordensagenterna vandrade inkognito genom metron, samlade in upplysningar, sammanställde dessa och rapporterade. Melnik lyssnade. Och när en fara var på väg att uppstå – en riktig, oundviklig fara för hela metron –, då riktade Orden ett exakt,

Skannat med CamScanner

dödligt slag mot den. På grund av sin ringa mansstyrka kunde Orden inte föra några öppna krig, därför försökte Melnik alltid förinta fienden i hemlighet, i dess linda. Så kom det sig att bara ett fåtal ens kände till Orden, och alla som kände till den gick helst ur vägen för den.

Här fanns det någon som inte fruktade den.

Men varför hade denne någon inte löpt hela linan ut?

»När jag letade efter dig hamnade jag i en återvändsgränd. Där såg jag plötsligt – glasfönster. På Novoslobodskaja har de krossats, men här är de fortfarande hela.« Homeros teg en stund, och tillade sedan: »Fast det är en skitstation ändå.«

»Vi måste bege oss härifrån.«

Artiom ställde ifrån sig det tomma glaset.

»Jag sticker om en timme«, sa Ljocha.

»Tänker du gå hem? Tror du att Hansan låter dig passera?«

»Nej, jag har funderat och kommit fram till en sak: jag har vuxit ifrån de där affärerna. Jag tänker ansluta mig till Järnlegionen i stället.«

»Hur sa?« Artiom riktade sina röda, inflammerade ögon mot mäklaren.

Så det var därför Ljocha hade tvättat sig ...

»Jag hörde vad killarna på flotten sa. De har ju rätt! Så länge vi normala inte kastar ut de degenererade blir det ingen ordning här. Därför går jag till Riket med de andra frivilliga. Ja, ni fattar ...«

Homeros bara blinkade med sina fuktiga ögon. Tydligen hade han redan fattat galoppen.

»Är du en idiot, eller?« sa Artiom.

»Kan du vara själv! Vad vet du om de degenererade egentligen? Vet du ens vad det är för brutal maffia som styr hela

Skannat med CamScanner

metron? Och de vidriga typerna på Rizjskaja ... Det är ju sant! Om jag kommer dit igen blir det med järnbeslagna stövlar på fötterna. Man får nämligen otroligt bra stövlar i Riket, sägs det.«

»Degenererade känner jag nog igen«, svarade Artiom.

»Precis!« utbrast Ljocha som om samtalet därmed var avslutat för hans del.

»Okej«, sa Artiom. »Vi kanske ses.«

»Självklart«, sa Ljocha glatt. »Klart att vi ses!«

Han reste sig upp och knakade lyckligt med fingrarna: dags att ta ödet i egna händer. Sedan föll blicken på hönan som pickade runt på golvet.

»Ska vi dela på den?« föreslog Ljocha.

»Hur gick det med Oleg förresten?« mindes Artiom som inte hade lyssnat.

»Han kastade in handduken«, sa mäklaren glatt. »Vad var det jag sa.«

★

Benen kändes fortfarande ostadiga, men Artiom ville inte stanna en sekund längre än nödvändigt på Tsvetnoj Bulvar.

Med ryggsäck och resväska var det ännu svårare att ta sig genom detta Gomorra än när man var naken.

Labyrinten levde. Kalejdoskopet hade skakats om och bildat ett nytt mönster. Den tidigare vägen ut hade redan förändrats. I stället för att spolas upp vid övergången till Trubnaja strandade de på perrongen vid spårkanalen.

»Titta, där kommer vår kämpe! Stalkern!«

Rösten kom bakifrån.

Först fattade Artiom inte att man riktade sig till honom,

Skannat med CamScanner

men sedan klappade någon på hans axel och tvingade honom att vända sig om.

Där stod fyra män i svart uniform med trearmade hakkors på ärmarna. Först kände Artiom inte igen dem, men sedan var det som om han tittade ner i ett stort krus med inlagd svamp, och i den grumliga saltlagen vände sig plötsligt deras ansikten mot honom. Från i förrgår. Han där var mannen som suttit vid bordet, inbillade sig Artiom. Han hade talat snällt och hällt i honom giftet. Födelsemärket på näsryggen. Artiom hade stirrat på det. Och de andra ... ja, vad hade de egentligen pratat om? Varför var de så glada att återse honom efter samtalet? De borde väl hugga honom i strupen i stället?

»Minns ni stalkern, grabbar? Vår man! Som kröp iväg på alla fyra ...«

»Ja, det var verkligen oväntat!«

Ett uppriktigare leende hade Artiom inte sett på länge.

»Vill ni kanske följa med? Vi behöver alla idealister vi kan hitta«, sa mannen med födelsemärket.

Kragspeglarna visade att de fyra var officerare. Bakom dem hade en hel kolonn av patrask radat upp sig för avmarsch. Någonstans längst bak i ledet fick Artiom syn på den före detta mäklaren. Just det ja – frivilliga. Järnlegionen. Genernas renhet. Hade han inte skålat för det? Kanske var det därför han hade spytt?

»Dra åt helvete ...«

Och så vände han sig om och gick därifrån.

Nu kändes det som om varenda invånare i detta Gomorra sneglade på honom, kände igen honom och blinkade roat: Jaså jaha, var det inte du som kom krypande på alla fyra utan byxor häromdagen? Varför hälsar du inte på gamla bekanta?

Skannat med CamScanner

Med ens mindes Artiom: han hade spytt.

Och en sak till: någon hade följt efter, inte lämnat honom ensam en sekund, någon som var nykter, klartänkt och vuxen, medan Artiom hade flytt från skammen som en krypande bebis på ostadiga händer och fötter. Och den mannen hade velat honom något.

Tankarna var tröga som i en mardröm. Hade det bara varit en person?

Här i Gomorra, tänkte han, fanns det egentligen inga bofasta. Alla kom alltid någon annanstans ifrån. Fascisterna var lätta att känna igen – idioterna bar ju uniform. Men vem mer var här, i civila kläder? I princip vem som helst som hade lust kunde ta sig hit från en massa olika håll – stationen var ju en viktig knutpunkt i metron.

Kanske hade han kommit ganska lindrigt undan ändå? Frågan var bara till vilket pris.

På något sätt fann de vägen ut ur labyrinten och stod snart vid övergången till Trubnaja. Artiom med sin packning, Homeros med hönan: den gamle hade vägrat att slakta fågeln och ge hälften till mäklaren. Precis som Oleg hade förutsagt värpte Rjaba inte längre några ägg.

Här väntade en överraskning: passkontroll. Artiom visste inte vad stationen levde på, men uppenbarligen inte på att leverera samma tjänster som här, för gränsvakterna var sura och omedgörliga. Visum krävdes inte, men utan giltiga id-handlingar släpptes ingen igenom. Homeros halade fram sin gröna lilla bok med den krönta örnen: Nikolajev, Nikolaj Ivanovitj, född 1973, Archangelskområdet, Station Sevastopolskaja, och överstruket: gift. På det laminerade fotografiet bar han inget skägg och håret var ännu inte grått, antagligen

Skannat med CamScanner

var han inte ens fyrtio fyllda när det togs. Men man kände igen honom.

Artiom kastade av sig sitt bagage och sökte igenom fickorna.

I byxorna – ingenting. Han kände kalla kårar längs ryggraden.

Passet låg väl inte i jackan? Jackan som försvann tillsammans med svampen som Artiom skulle bevara och plantera på den nya boplatsen som han sökte? Han öppnade resväskan medan resterna av det nyligen druckna giftet trängde ut ur varenda por och lade sig som en klibbig hinna över hans darrande kropp. Han rotade i panik bland sakerna, stack handen här och där, lyfte på allt, slet ut skyddsdräkten, bredde ut sin andra hud på golvet inför allas åsyn, letade i resväskans sidofack, lade geväret åt sidan, hällde slutligen ut alltihop på golvet och lyfte och vände på minsta pinal. Ingenting. Passet var borta!

»Jag kan väl inte ha lagt ifrån mig det någonstans?« sa han tonlöst till Homeros. »Eller har jag tappat det någonstans?«

Homeros slog vanmäktigt ut med armarna.

Passet var borta.

Utan pass kom man ingenstans i metron. Inte till Hansan, inte till Polis, inte till Röda linjen. Inte till Aleksejevskaja och inte heller till någon annan station där invånarna åtminstone försökte tänka på morgondagen. Det enda man hade att se fram emot var att svälta ihjäl i någon förvildad håla eller bli uppäten i någon övergiven tunnel.

En nyfiken hop samlades runt honom – somliga skadeglada, andra deltagande. Förbannade hyenor. Nu var det för sent att vara diskret: han måste leta överallt. Inför allas blickar

Skannat med CamScanner

genomsökte han till och med ryggsäcken, visade upp sin militärgröna radio. Gränsvakterna noterade apparaten med rynkade pannor. Sedan lade han fram alltihop – radion och dynamon. Hopen började sorla.

Inget pass. Satan också, inget pass!

Homeros gick fram till gränsvakterna och började viska med dem – försökte han locka dem med något? De hade två, högst tre magasin kvar, inte fler. Förhoppningsvis skulle de inte behöva använda sina vapen i fortsättningen.

»Glöm det!« frustade den fete gränsvakten. »Om vi släpper in er får vi på pälsen av de röda. Dessutom kommer ni ändå inte längre än till Sretenski Bulvar.«

»Varför inte?«

»De röda ockuperade Sretenski i går och nu har de infört sträng passkontroll. Alla vägar är avskurna: till Röda linjen släpps ingen in, och ingen kommer ut därifrån. Någonting är i görningen hos dem, fast ingen vet vad. Tja, nu har de tagit Sretenski. Och därifrån och hit är det inte långt ... så vi måste undvika alla provokationer. Det sägs att de röda tänker ockupera Teatralnaja också.«

»Säger vem?«

»Folk ... De vill inte att Riket ska ta över stationen och de är rädda att fascisterna ska slå till först. Det här är bara förberedelser för att blockera alla grannstationer till Riket.«

»Och när kommer detta att ske?« Artiom hejdade sig över sin uppfläkta ryggsäck.

»När och när ... Det får du väl fråga dem om. De kan attackera precis när som helst. Och när ryktet börjar spridas ...«

»Vi måste dit ...« Ilsket och nervöst började Artiom packa

Skannat med CamScanner

ihop dynamon, radion och allt annat skräp. »Vi måste helt enkelt dit … Hör på, farfar. Du får gå i förväg, via Sretenski. Du har pass, bra ögon, ser ut som jultomten med ditt stora skägg och den idiotiska hönan, så ingen kommer att röra dig. Själv går jag över ytan … Vi ses där borta. På Teatralnaja. Om inte de röda hinner ockupera stationen innan dess. Och om de gör det …«

Homeros såg på honom och nickade långsamt – vad annat kunde han göra?

»Ifall … ifall jag inte hade beslutat att ta hit Oleg till den här jävla skitstationen …«, muttrade Artiom och stirrade hatiskt på hönan medan han lade tillbaka de sista grejerna i resväskan. »Och helt i onödan! Tänk att han bara gick och dog så där, som den värsta idiot!«

Han satte på sig ryggsäcken, vände sig på nytt mot gränsvakterna, svettig, rasande – och tack vare sin ilska nästan helt återställd från förgiftningen.

»Var finns uppgången här? Till ytan … Är det en rulltrappa eller en vanlig stentrappa?«

Vaktchefen skakade på sin kala skalle och sade nästan beklagande:

»Du är nog en stalker, va? Det finns ingen uppgång här. Den rasade igen för flera år sedan. Och varför skulle våra invånare vilja gå upp? För att promenera, eller?«

»Och hos er, på Trubnaja? Finns det någon där?«

»Den är förseglad.«

»Vad är ni för galningar!« Artiom var nära att förlora behärskningen. »Skiter ni i allt som finns där uppe?«

Vaktchefen nändes inte ens svara. I stället vände han sin feta bak mot Artiom – byxorna var nära att sprängas inifrån.

Skannat med CamScanner

Budskapet var tydligt: Dra åt helvete! Vem tror du att du är? Komma hit och läxa upp mig . . .

Artiom hyperventilerade och försökte samla sig igen. Här hade de letat sig ut ur labyrinten i jakt på en utgång, och plötsligt slutade alla korridorer i en återvändsgränd . . . Och varenda planka som han kunnat gå över hade trillat ner i avgrunden. Vart skulle han nu ta vägen? Han satt fast.

»Artiom.« Den gamle lade armen om hans axel. »Tänk om vi ändå måste gå genom Riket? Via Tjechovskaja . . . Därifrån tar vi oss till Tverskaja . . . och sedan är Teatralnaja nästa station. Vi kan vara där senare i dag, om allt går bra. Det är enda chansen för dig att ta dig härifrån . . .«

Artiom teg. Inte ett ord kom över hans läppar. I stället gnuggade han sin hals: han kände ett märkligt tryck över strupen.

★

»Vi kommer väl inte för sent?«

Officeren med födelsemärket strålade glatt mot dem.

»Vi väntade bara på er!«

Artiom tvekade medan han granskade kolonnen: skulle han verkligen ställa sig i ledet?

»Jag har . . .« Han sänkte rösten: »Jag har inget pass. Tar ni emot mig ändå? Och det är lika bra att säga det direkt: jag har stalkerutrustning med mig. Och en arméradio. Så att det inte blir några frågor efteråt.«

»Klart att vi tar emot folk utan pass!« försäkrade officeren. »Din livsbana tar ju ändå en helt ny riktning nu. Vem bryr sig om vad en Rikets hjälte har gjort i sitt tidigare liv?«

Skannat med CamScanner

VIII. HEIL

De lämnade Tsvetnoj med den sista flotten: Homeros, Artiom, Ljocha, som gladde sig åt det oväntat snara återseendet, och underofficeren med födelsemärket mellan ögonen – han hade presenterat sig som Dietmar. De andra två uniformerade männen, som förblev namnlösa, rodde som dårar och snart såg Tsvetnoj Bulvar ut som ett glänsande kopparmynt i slutet av tunneln bakom dem.

Det luktade mögel. Årorna plaskade och rev upp den skimrande bensinhinnan på ytan och jagade bort skräpet som flöt överallt. Under vattnet bland de böljande algerna slingrade sig otydliga skuggor som liknade avlånga amfibier av en aldrig tidigare skådad art. Radioaktiviteten hade frambringat sina egna vanskapta, absurda och frånstötande varelser.

»Vet ni vilka de röda skickar ut som förtrupper?« sa underofficeren. »En hord degenererade. Det är de som är stöttrupperna. Man tränar upp dem. Beväpnar dem. En del har tre armar. Två huvuden. Och cancer, så de har ingenting att förlora. Det är de som pressar på mot våra gränser. Allt närmare och närmare ... De röda vet nämligen att de där monstren hatar oss. De värvar dem i hela metron. Våra spanare säger att de har upprättat en postering vid Sretenski och spärrat av linjen från Trubnaja. Vaktchefen där har tydligen fjäll i stället för hud. Då undrar man om det är de röda som styr de degenererade ... eller tvärtom. Jag tror mer på det senare. Och därför vill de döda oss. Något är i görningen ... något är i görningen ...«

Skannat med CamScanner

Artiom lyssnade, men hörde inte ett ord. Han tänkte på annat: huvudsaken var att ingen i Riket kände igen honom, att ingen mindes den unge killen som skulle ha hängts i en byggställning inför en jublande folkmassa på Pusjkinskaja, att ingen av de andra fångarna i cellerna vid Tverskaja kunde identifiera honom. En dödsdömd som flytt undan galgen – det förde olycka med sig för alla. Men kunde man glömma sådant?

»Säg mig en sak, stalker . . . « Dietmar rörde vid hans ärm – precis över brännskadan på armen.

»Vad?«

»Vilka är dina områden? Var arbetar du uppe på ytan?«

»Vid . . . vid biblioteket. På Arbat. Jag hämtade böcker åt brahmanerna.«

Homeros stirrade rakt ut i mörker och klappade sinnesfrånvarande Rjaba över huvudet. De hade inte haft hjärta att ge bort henne på bordellen och inte hunnit äta upp henne, därför levde hönan fortfarande.

»Ett bra område.« Underbefälet såg på Artiom. En ficklampas brutna reflexioner klibbade mot hans ansikte.

»Hittar du bra där? Och kring Ochotnyj Rjad? Och bort mot Bolsjojteatern?«

»Jag har varit där«, sa Artiom försiktigt.

»Och varför arbetade du för brahmanerna?«

»Jag älskar att läsa.«

»Bravo!« berömde Dietmar. »Respekt. Riket behöver sådana som du.«

»Och sådana som jag också?« frågade Ljocha.

»Riket behöver alla möjliga slags människor«, sa befälet och blinkade åt mäklaren. »Särskilt nu.«

Skannat med CamScanner

★

De nådde fram till slutet av tunneln.

Den underjordiska floden hindrades av en fördämning. Man hade byggt en liten brygga av säckar med jord, där flotten kunde lägga an. Bakom säckarna gick en murad vägg ut till mitten av tunneln. En elektrisk pump brummade; den såg till att vattnet inte rann över fördämningen. Överallt syntes fanor: en vit cirkel mot röd bakgrund, och i mitten den trearmade svastikan. Triumviratet Tjechovskaja, Tverskaja och Pusjkinskaja. Stationerna hade naturligtvis för länge sedan fått nya namn: Tjechovskaja hette numera Wagnerovskaja, Pusjkinskaja – Schillerovskaja och Tverskaja ytterligare något annat. Riket hade sina egna idoler.

De hoppade upp på bryggan och befälet hälsade på vaktchefen med ett *Sieg heil*. Alla var otadligt klädda i uniformer. De hade hittat Ryska järnvägarnas centralförråd och övertagit deras svartgrå uniformer – fast ursprunget pratade de inte gärna högt om.

Vakterna kontrollerade bagaget och hittade naturligtvis radion och karbinen. Underofficeren kom till deras undsättning: han viskade något, kastade en leende blick mot Artiom över axeln, och gränsvakterna gav efter.

Men man släppte inte in dem på själva stationen.

I tunneln fanns en sidogång med gallerdörr och en vakt utanför.

»Först måste ni undersökas av vår läkare«, meddelade Dietmar glatt. »Järnlegionen accepterar inga veklingar. Utrustningen ... och hönan ... måste ni lämna ifrån er en stund.«

Skannat med CamScanner

De lämnade allt vid posteringen.

Ett vitkaklat rum som luktade karbol. En brits, intill stod en läkare med munskydd och operationsmössa – de buskiga ögonbrynen stack fram underifrån tyget. Två dörrar som ledde till andra rum. Befälet visade dem in och satte sig på en pall. Läkaren log och gav dem en varm blick med sina oliv-bruna ögon. Han började tala med en lätt nynnande accent som han inte helt lyckats betvinga.

»Jaha, vem av herrarna vill börja?«

»Jag kan börja!« sa mäklaren. Han var lite frusen.

»Ta av er allt till kalsongerna. Ni har väl mönstrat förut?«

Läkaren tittade på honom, knackade, kände med sina gummihandskar, bad honom öppna munnen. Sedan tog han stetoskopet och bad honom ta ett djupt andetag.

»Och nu av med kalsongerna. Seså, var inte blyg. Får jag? Aha. Och vad har vi här?«

»Vad då?« Ljochas röst lät spänd.

»Ja, vänster testikel verkar . . . Känner ni inte?«

»Ja, jo . . . nu känner jag.«

»Det där . . . har ni inte tagit hand om. Nej, verkligen inte.«

»Men doktorn . . . jag kan fortfarande dansa!« log mäklaren brett. »Annars är allt i sin ordning med mig, och mig stör det inte ett dugg.«

»Hm, jaså inte – tur för er. Klä på er igen, min herre. Det var allt. Ni kan gå. Den högra dörren, tack.«

Ljocha klädde på sig, knäppte skjortan, och under tiden skrev läkaren något på en lapp. Underofficeren läste och nickade.

»Hjärtligt välkommen!«

Mäklaren blinkade åt Homeros och Artiom: Det här fixar

Skannat med CamScanner

ni lätt. Sedan öppnade han den föreskrivna dörren och försvann nerför en trappa.

»Så var det kanske er tur, min herre?«

Han menade Homeros.

Den gamle klev fram, såg sig om efter Artiom: Vad var det här för slags mönstring? Artiom släppte inte den gamle med blicken. Plötsligt fick han en häpnadsväckande déjà vu – det var som att vakna ur en dröm. Han harklade sig: det kliade i halsen. Läkaren gav honom en uppmärksam blick.

Homeros vek ihop sin smutsiga rock och lade den på britsens fotända, sedan drog han av sig tröjan och det smutsiga linnet med fläckar kring axlarna. Så reste han sig upp, naken, insjunket bröst, blek om magen, några enstaka hårstrån på axlarna.

»Då ska vi titta på halsen ... sköldkörteln ... under skägget ...« Läkaren grep tag i Homeros silverfärgade skägg. »Hm, nej, ingen struma. Nu känner vi på resten ...«

Doktorn knådade Homeros buk – han lät det ske med mörk, bister uppsyn – och sedan fick också han dra ner kalsongerna för en undersökning av de mer intima delarna.

»Jag känner inte några tumörer«, muttrade läkaren respektfullt och rentav en smula förvånat. »Ni tar tydligen väl hand om er, inte sant? Ni går inte på ytan, dricker bara filtrerat vatten, eller hur? Gratulerar. Jag hoppas att jag är i lika god form som ni i er ålder ... Då kan ni klä på er igen.«

Återigen krafsade han ner något på en lapp och räckte den till den gamle.

»Vänster dörr.«

Homeros tvekade, tog avsiktligt långsamt på sig rocken igen. Han sneglade i smyg på officeren, på chefen.

Skannat med CamScanner

»Varför ska han ta den vänstra dörren?« frågade Artiom i hans ställe.

»Därför att allt är i sin ordning med er farfar, min vän«, svarade läkaren. »Läs lappen.«

Normal. Godkänd för immigration och tjänst, läste Homeros på lappen som han misstänksamt höll på avstånd.

Godkänd för immigration. De letar efter tumörer. Och vad händer om de finner någon?

»Och vart leder den högra dörren?«

Dietmar, som fick frågan, bara log.

»Jaså den! Den unge mannen måste genomgå en grundligare undersökning«, förklarade läkaren otåligt, men inte grovt. »Det är något som inte är fullständigt klart. En specialist måste titta på det. Gå ni bara, farfar, ni behöver inte vänta. Nu är det dags att undersöka barnbarnet här.«

Villrådigt tryckte Homeros ner dörrhandtaget, fortfarande osäker på om han verkligen borde lämna Artiom, som i sin tur tänkte: Vad ska jag göra? Kan jag försvara den gamle igen?

Genom dörrspringan hördes ett surrande som blev allt starkare.

Bakom vänster dörr började en grönmålad stentarm; gången var full av frivilliga, alla med bara överkroppar. En bjässe med stora mustascher gick från man till man med en surrande rakapparat och rakade av håret på alla.

»Ingen orsak att oroa sig!« förklarade officeren.

Homeros visade sin upprördhet med en ljudlig suck. Sedan anslöt han sig till de andra normala. Dörren stängdes. Och Artiom kände sig lite bättre till mods.

»Jaha, då var det er tur, unge man. En stalker, ser jag?«

Skannat med CamScanner

»Det stämmer.« Artiom förde handen över nacken där håret redan börjat glesna förrädiskt.

»Ni tar risker, stora risker, unge man! Hm. Ni hostar, hör jag. Ta av er tröjan, vänd er om. Fryser ni? Ni har väl inte tuberkulos? Ta ett andetag. Djupare.«

»Tror ni att jag har något?« sa Artiom och såg orolig ut.

»Nå, nå, ingenting allvarligt. Bara ett litet rassel i lungorna ... Nu ska vi se efter om det finns några knölar.«

Han öppnade dörren och kikade ut i korridoren.

»Vill ni göra oss sällskap?«

De båda muskelknuttarna som vaktat utanför kom in.

»Vad är det här?!« utbrast Artiom.

»Tja ... ni är ju en stalker. Bakgrundsstrålningen avtar inte, som bekant. Folk av er sort hinner inte ens fylla fyrtio ... Men sjåpa er inte nu, sjåpa er inte. Pojkar, håll fast honom. Så där ja. Lägg honom på britsen. En riktig stalker ... Jaha, då kikar vi i halsen. Säg a-a-a ...«

Halsen. Somliga drabbas av cancer i sköldkörteln, det är den vanligaste formen vid förhöjda stråldoser, andra får struma först. Men det händer också att man utan struma bränns sönder inifrån på en månad, medan andra hankar sig fram med struma till hög ålder.

Tänk om han hittar någon knöl? Om han säger: Du har ett halvår kvar. Doktorn har rätt, det händer hela tiden bland stalkrar.

»Vad är det för specialistundersökning? Röntgen?«

»Röntgen! Nu tog ni allt i ... Hm, vänta ... Nej, jag kände fel. Så där, nu på andra sidan. Ingenting än så länge. Nu tar vi magen ... Spänn er inte, slappna av.«

Gummifingrarna – mjuka, kalla – tycktes röra vid levern

Skannat med CamScanner

direkt, genom huden och musklerna, och kittlade de skrämda tarmarna.

»Nej, jag känner ingenting särskilt. Låt oss inspektera könsorganet. Hur står det till med den saken – är den fortfarande brukbar?«

»Den funkar garanterat bättre än er.«

»Nå, det är ni som är stalkern här, därför frågar jag. Just ett snyggt yrke ni har valt. Jag ser inga särskilda åkommor. Ni kan resa er upp. Fast ni borde stanna nere i metron i fortsättningen, som alla normala människor. Annars får jag kanske skicka er också till specialistundersökningen . . .«

»Och hur lång tid tar den där . . . specialistundersökningen?«

Artiom kunde inte låta bli att lyssna: Vad händer bakom den högra dörren? Det var knäpptyst.

Fast brydde han sig egentligen om huruvida mäklaren undersöktes av en specialist eller inte? Tyst där också.

Nu gällde det att vara smart, återförenas med Homeros och komma levande därifrån. Och ta sig till Teatralnaja innan de röda hann dit. Bara en tunnel bort. Ett steg från målet. Och Ljocha . . . Tja, han ville ju kriga mot de degenererade. Då får han väl först bevisa att han själv är »normal«. Idiot.

»Den tar den tid den tar«, sa doktorn eftertänksamt medan han skrev ut friskhetsintyget åt Artiom. »I det här fallet, min vän, finns det inga garantier.«

★

Dietmar såg sig omkring med stolthet.

»Jaha, hjärtligt välkomna till Darwinovskaja, före detta Tverskaja! Har ni haft vägarna förbi här förut?«

Skannat med CamScanner

»Nej, aldrig.« Artiom harklade sig. Det kliade i halsen igen. »Synd. Stationen är nämligen som ny!«

Och faktiskt: Artiom kunde knappt känna igen Tverskaja. Två år tidigare hade de låga valven varit försedda med galler och använts som celler där det satt en massa »icke-ryssar« i sin egen avföring – infångade på grannstationerna. Och i en av cellerna hade också Artiom tillbringat en natt och räknat ner minuterna till avrättningen i gryningen. Där hade han legat, snappat efter luft och desperat sökt efter en utväg.

»Allt har renoverats från golv till tak!«

Cellerna var borta. Det fanns varken sot i taket från facklorna eller rostfläckar från gallerfästena i golvet. Allt hade rengjorts, desinficerats och glömts bort.

I stället för celler stod där små handelsbodar i en ordentlig rad, nymålade och numrerade. En festlig basar. Folkmassan som trängdes i salen gjorde ett lyckligt, fredligt och avslappnat intryck. Där spatserade familjer, ungarna satt på pappornas axlar och dinglade med benen. Andra sökte efter något bland utbudet av varor. Det spelades musik.

Artiom ville gnugga sig i ögonen. Han sökte efter platsen där man skulle hänga honom . . . och fann den inte.

»Ni kommer inte att känna igen er i Riket!« sa officeren. »Sedan partiet ändrade sin generallinje har man genomfört stora reformer. Vi är på väg att bli en modern stat. Utan excesser.«

Bara några enstaka svarta uniformer stack ut i mängden, men inte så många att det störde. Borta var också de handmålade plakaten med slagorden om den vita rasens överlägsenhet, liksom banderollen med texten: METRON ÅT RYSSARNA! Av de gamla parollerna återstod bara en: I EN

Skannat med CamScanner

SUND KROPP BOR EN SUND ANDE! Och faktiskt fanns här alla möjliga ansikten, inte bara uppnästa och fräkniga. Men framför allt gjorde människorna ett sunt och välvårdat intryck, precis som på Tjechovskaja/Wagnerovskaja, som de fått en glimt av precis i början. Ingenstans hördes den plågade hostan som hörde till vardagen på VDNCh, ingenstans syntes några strålskadade och småttingarna sken av välmåga: två ben, två armar, kinderna röda som Sevastopolskajas tomater.

Artiom kom att tänka på stackars Kirill, som längtade efter sin expedition till Norden.

»Det är ju precis som ditt Poljarnyje Zori«, viskade han till Homeros.

Den gamle kom släntrande bakom honom och drog fundersamt i skägget: han sög i sig allt han såg till sin bok. Hönan dinglade i hans armhåla, den hopvikta anteckningsboken stack upp ur bakfickan. Alla andra saker, inklusive Artioms utrustning, hade officeren för stunden vägrat att lämna tillbaka.

»Där framme, bakom hörnet, har vi ett sjukhus i de gamla tjänsterummen. Gratis vård, naturligtvis. Två gånger om året genomgår befolkningen en hälsoundersökning. Barnen till och med fyra gånger! Vill ni se hur det ser ut?«

»Nej, tack«, sa Artiom. »Vi kommer just från läkaren . . .«

»Jag förstår! Men då vet jag vad jag ska visa i stället . . . Här ska ni se!«

Längs spåret reste sig lyftkranar och dressinerna stod i kö. De gick närmare för att beundra verksamheten.

»Numera är Darwinovskaja en viktig knutpunkt för handel«, förklarade Dietmar stolt. »Särskilt stor är handeln med

Skannat med CamScanner

Hansan, och den växer hela tiden. I dessa svåra, oroliga tider måste alla civiliserade krafter i metron samarbeta, anser jag.«

Artiom nickade.

Vad var det Dietmar ville ha av honom? Varför hade han inte, till skillnad från de andra frivilliga, behövt raka av sig håret och öva exercis? Varför hade officeren gått med på att Homeros skulle få följa med? På vilket vis hade han, en enkel menig, förtjänat en rundtur genom stationerna, först Tjechovskaja och nu den här?

I dessa svåra . . . oroliga . . .

»Där framme är tunneln till Teatralnaja.«

Kasta allt och rusa in i tunneln . . .

»Det är det oroligaste gränsavsnittet. Vi förstärker just bevakningen. Förbereder oss. Så att inte en mus kan ta sig igenom. Därför kan vi inte gå dit, tyvärr.«

Jaha, hur ska de nu kunna ta sig till Teatralnaja? Rjaba började kackla och flaxa med vingarna: tydligen hade Homeros råkat klämma till henne så att hon knappt fick luft. Men hon kunde inte göra sig fri: den gamle höll henne i ett hårt grepp. Artiom kände sig precis som hönan. Vad skulle de nu ta sig till?

»Och i den änden tillverkar vi ljus av fett, en av få ljusfabriker i metron, konstigt nog. Och där borta har vi vår syateljé – riktiga stötarbetare! Strumporna är helt enkelt fantastiska. De som lider av reumatism betalar hur mycket som helst för dem. Så . . . vad mer finns det att visa? Kom, så går vi ner i övergången! Det är bostadskvarteret.«

Till övergången mot Pusjkinskaja-Schillerovskaja ledde två rulltrappor som stupade ner mot salens granitgolv. Sällskapet gick nerför de svarta, räfflade trappstegen av metall

Skannat med CamScanner

och kom ut på en riktig boulevard: på båda sidorna av gången hade man byggt små huskabiner, mellan dem slickade facklor i bronshållare marmorväggarna med sina flammor. I ett av pepparkakshusen fanns det till och med en skola, och ackompanjerade av klangen från en klar klocka kom just en ström av rena, friska och glada ungar utrusande på rast rakt emot Artiom.

»Ska vi kika in?«

De gick fram och hälsade på läraren Ilja Stepanovitj som satt fördjupad i en tidskrift, och han visade dem klassrummet: på väggen hängde ett blyertsporträtt av Führern, en ung man med stränga drag och skäggstubb, en karta över Riket, karikatyrer av de röda och slagord om vikten av regelbunden gymnastik.

»Artiom är en meningsfrände som har anslutit sig till Järnlegionen som frivillig«, presenterade Dietmar Artiom för läraren. »Och det här är . . . «

»Homeros.«

»Vilket intressant namn!« utbrast Ilja Stepanovitj. Läraren var en spenslig, kortvuxen man och nu tog han av sig glasögonen och gnuggade näsryggen. »Är ni ryss?«

»Il-ja Ste-pa-no-vitj!« sa Dietmar förebrående. »Spelar det någon roll kanske?«

»Det är ett smeknamn«, sa Homeros. »Dietmar är väl egentligen Dmitrij, eller hur?«

»Det är mitt gamla namn«, medgav officeren. »Och hur fick ni ert, Homeros?«

»Folk tycker ju om att göra sig lustiga över andra. Jag försökte skriva böcker. En berättelse om vår tid.«

»Är det sant?!« Ilja Stepanovitj lade handen över sin skäg-

Skannat med CamScanner

giga haka. »Så fascinerande. Får jag kanske bjuda in er på te i eftermiddag? Min hustru lagar gärna en liten matbit, om ni är hungriga.«

»Ja, gärna! Vad trevligt!« utbrast Dietmar glatt. »Och hur starkt är teet, om man får fråga?«

»Lika starkt som kärleken till fosterlandet!« Ilja Stepanovitj log med sina gula hästtänder. »Vi bor precis i slutet av gången, mittemot zigenarfamiljen.«

»Socialbostad ...« Dietmar lyfte pekfingret mot stuckhimlen. »Det ordnade Führern!«

★

Bostadsområdet var faktiskt helt fantastiskt: golvet i den långa korridoren var gjort av vackra golvplankor, på väggarna hängde reproduktioner av gamla mästare och kalendrar med kattbilder och blommor. I gången mellan husen syntes kvinnor med förkläde och män med hängslen över bar överkropp, och ur något kök kom en väldoftande pust från en puttrande svampgryta, och plötsligt runt ett hörn bakom dem dök det upp en liten knatte på en trehjuling som pilade vidare nerför boulevarden.

»Det finns alltså liv på mars«, konstaterade Artiom.

Officeren vände sig om mot honom och skrattade.

»Där ser ni ... och ändå blir vi så demoniserade!«

Själva övergången till Schillerovskaja hade murats igen till en återvändsgränd. Dietmar förklarade att stationen höll på att renoveras, därför fanns det ingen möjlighet att besöka den för tillfället. De promenerade runt en stund i bostadskvarteret, medan sekunderna långsamt tickade iväg. Och

Skannat med CamScanner

inte under någon av dessa sekunder släppte officeren sina följeslagare med blicken. Därför kunde de inte utbyta några tankar om vad som egentligen var i görningen, utan fick behålla dem för sig själva.

Vid den överenskomna tidpunkten knackade de på hos läraren.

Dörren öppnades och på tröskeln stod en mörkhårig, svartögd ung kvinna med stor rund mage.

»Narine«, presenterade hon sig.

Ur sin ärm trollade Dietmar fram en champagneflaska som var fylld med en gåtfull vätska. Var hade han fått tag på den där? Galant överräckte han presenten till värdinnan.

»Synd att ni inte kan smaka!« sa han och blinkade. »Jag slår vad om att det blir en pojke! Min mor sa alltid: Om magen är rund, då blir det en gosse. Om den ser ut som ett päron, då är ett flickebarn på väg.«

»Det vore fint med en pojke«, svarade kvinnan med ett blekt leende. »En försörjare.«

»En beskyddare!« skrattade Dietmar.

»Var vänliga och stig på. Ilja kommer strax. Ni kan tvätta händerna på toaletten.«

De hade faktiskt en egen toalett, även om den var pyttesen på ytan. Med en riktig toalettstol i stället för ett hål i golvet, ett tvättfat av porslin och en liten regel på trädörren. På ena väggen hängde till och med en tjock matta.

»Underbart!« kommenterade Dietmar.

»Det drar kallt från väggen«, förklarade värdinnan blygt och räckte honom en frottéhandduk. »Vi försöker täta våra rum så gott det går.«

Skannat med CamScanner

De stängde in Homeros höna på toaletten. Hon fick till och med några brödsmulor att picka i sig.

Till slut kom värden hem från arbetet och återigen verkade han vilja äta upp Homeros med sina nyfikna blickar. Han visade dem in i det vackert inredda rummet, bad dem ta plats i en bäddsoffa, sedan gnuggade han händerna och bjöd alla på te med snaps i rena små glas.

»Nå, hur trivs ni här i Riket?«

»Det är imponerande«, medgav Homeros.

»Och ändå berättar folk i stora metron olika skräckhistorier om oss, inte sant?« Ilja Stepanovitj gjorde en lustig min och tömde glaset. »Det är mycket som har förändrats hos oss. Särskilt efter Führerns nyårstal.« Han vände sig om mot blyertsporträttet – det var exakt likadant som det i skolan. »Hur som helst, alla borde komma hit och se efter själva. Ett socialt välfärdssystem som det vi har i Riket finns det inte ens i Hansan! För övrigt har man beslutat om ett nytt program för bättre mottagande av immigranter. Det är därför man bygger om Schillerovskaja . . . «

»Menar ni frivilliga till Järnlegionen?«

»Ja, det också. Ni kan inte föreställa er hur många frivilliga det kommer från hela metron. Och många tar med sina familjer. Bara i min klass har jag fått två nya elever den här månaden. Jag måste medge att det var ett genialt drag att överge nationalismen. Vilket vågspel! Kan ni tänka er modet som krävdes för att offentligt, på partidagarna, erkänna att den politiska kursen under de senaste åren – äsch vad säger jag, det senaste århundradet – hade varit ett misstag? Vilket djärvt steg! Att säga det rakt i ansiktet på delegaterna. Tror ni kanske att partiet består av viljelösa marionetter? O nej! Det

Skannat med CamScanner

kan jag försäkra er, det finns en opposition och den tas verkligen på allvar. Några av dem har varit med i partiet längre än Führern själv. Och så utmanade han de pamparna! Vet ni, jag skulle vilja utbringa en skål för det.«

Dietmar reste sig genast.

»För Führern!«

Till och med Narine lyfte sitt glas.

Det hade varit oartigt att inte skåla, så Artiom och Homeros tömde också sina glas.

»Varför dölja det? Jag och Narine har bestämt oss för att ge Führern en chans.« Ilja Stepanovitj lade ömt sin hand på hustruns arm. »Han tillåter blandade äktenskap. Och så fick vi den här bostaden … Narine bodde vid Paveletskaja förut, ringlinjestationen. Skillnaden är som natt och dag. Som natt och dag!«

»Där har jag varit«, muttrade Artiom som långsamt kände sig illa till mods av lärarens flammande blick. »Den hermetiska porten är trasig, inte sant? Jag minns att det kom en massa kräk från ytan. Och det fanns många sjuka där … på grund av strålningen.«

»Nej, det fanns *aldrig* några sjuka hos oss!« utbrast plötsligt Narine oväntat häftigt, nästan argt. »Ni pratar bara dumheter.«

Artiom blev så förvånad att han inte visste vad han skulle svara.

»Historien utspelar sig inför våra egna ögon!« sa Ilja Stepanovitj glatt och klappade lugnande sin hustru på armen. »Det var ett förbannat bra beslut att börja skriva nu. Och jag funderar själv … Tja, jag undervisar ju mina elever i Rikets historia. Från Hitlertyskland till våra dagar. Och en tanke ger

Skannat med CamScanner

mig ingen ro: Borde jag inte skriva en egen lärobok? Om vår metro? Och så dyker ni upp – en konkurrent!« Han skrattade. »Ska vi skåla, kollegor emellan? För alla dumskallar som frågar varför det är nödvändigt att skriva läroböcker i historia! För alla dumskallar som hånar oss! Och för alla barn som kommer att läsa våra böcker och få veta hur det var!«

Homeros skruvade på sig, men gick med på skålen.

Under tiden sneglade Artiom försiktigt på Narine. Hon åt ingenting och verkade inte följa med i samtalet. Armarna låg beskyddande över den stora magen som härbärgerade en pojke med blandat blod.

»Ja, det är klart att ni ska skriva, Ilja Stepanovitj!« ropade Dietmar, smittad av lärarens entusiasm. »Ska jag prata med myndigheterna? Vi har ju faktiskt en tryckpress. Om vi kan ge ut *Järnnäven* åt armén, varför skulle vi då inte kunna trycka en bok?«

»Menar ni allvar?« frågade läraren och rodnade.

»Självfallet! Det finns ingenting viktigare än våra barns uppfostran.«

»Ingenting viktigare!«

»Och då är det ju av stor betydelse hur man formulerar sig, inte sant?«

»O ja! Av *fundamental* betydelse!«

»Ta till exempel vår opposition mot de röda. Ni vet, den röda propagandan anklagar ju oss för alla möjliga dödssynder. Men nu kan ni själva övertyga er om motsatsen . . .« Dietmar vände sig till Homeros. »Ändå är det många som hela tiden utgår från det värsta och inte vågar sätta sin fot i Riket.«

»Föreställ er bara«, fortsatte Ilja Stepanovitj, »om ni hade skrivit om Riket utan att ha varit här. Vad hade ni då kun-

Skannat med CamScanner

nat berätta för eftervärlden? Skräckhistorier! Bara en massa skräckhistorier.«

»Och vad tänker ni berätta?« kunde Homeros inte låta bli att fråga.

»Sanningen. Sanningen, naturligtvis.«

»Fast var och en har väl sin egen sanning, eller hur?« invände den gamle. »Till och med de röda, förmodar jag. Om man ska tro på vad folk säger så . . .«

»Hos de röda har propagandan för länge sedan ersatt sanningen«, avbröt Dietmar. »Denna ständiga nivellering … Nej, hos de röda har de degenererade tagit över makten bakom kulisserna och hjärntvättat alla normala. Och nu hetsar de befolkningen mot oss. De vill ha krig! Det är sanningen . . .«

»Hungriga, fattiga människor!« föll Ilja Stepanovitj in. »Tror ni att det är svårt att tuta i dem vad man vill? Tror ni att de ens försöker skilja på sanning och lögn, skilja agnarna från vetet? De skulle aldrig erkänna att vi har lyckats skapa en samhällsmodell som inte har sin like i hela metron. I stället försöker de hela tiden jaga upp folk med prat om koncentrationsläger och ugnar.«

Narine höll sin nätta hand framför munnen, som om hon fruktade att råka säga något olämpligt. Sedan reste hon sig hastigt och lämnade rummet. Ilja Stepanovitj noterade det inte ens, men det gjorde Artiom.

»Och vad tänker ni skriva om de degenererade i er läro-bok?« frågade Homeros.

»Vad kan man skriva om dem?«

»Nå, om jag har uppfattat det rätt så är det väl dem som Riket strider mot nu, inte sant? I stället . . .«

»Ja, det stämmer«, bekräftade Ilja Stepanovitj.

Skannat med CamScanner

»Men hur då? Hur strider ni mot dem?«

»Skoningslöst!« utbrast Dietmar.

»Och vart för ni dem? De gripna?«

Läraren rynkade pannan.

»Vad har det för betydelse? Tja, vi skickar dem till korrektionsarbete.«

»Menar ni att de degenererade kan förbättra sig genom arbete? Och hur var det med cancern?«

»Vad då?«

»Cancern. En gång hörde jag att Führern jämförde de genetiskt degenererade med cancer. Då undrar man ju vad det är för slags arbete som kan förbättra dem.«

»Tja, vi visar gärna om ni är så intresserade«, sa Dietmar och log. »Fast tänk om era händer vänjer sig vid hackorna? Då kan fingrarna inte längre hålla i en penna.«

»Vilken bok det skulle bli!«

»Inbillar jag mig bara eller anar jag medkänsla med de degenererade?« frågade Ilja Stepanovitj. »Tänker ni kanske framställa dem som blondlockiga änglar i er bok? Führern har varit mycket tydlig på den punkten: om vi låter de kräken föröka sig så kommer nästa generation inte att vara livsduglig längre. Vill ni kanske att vårt blod ska spädas ut med deras? Så att barnen föds med två huvuden? Är det det ni vill?«

»Barn med två huvuden kan ju vem som helst få i vår förbannade metro! Vem som helst!« skrek Homeros och reste sig upp ur soffan. »Det är ju synd om de sjuka barnen! Och vad gör ni med era tvåhövdade barn? Vad gör ni med dem egentligen?!«

Ilja Stepanovitj teg.

Inte heller Homeros sa något mer, han bara flåsade av ilska.

Skannat med CamScanner

Artiom, som inte hade deltagit i samtalet, insåg att den gamle var modigare än han. Och plötsligt fick han lust att döda någon för den gamles skull, bara för att visa sig lika modig.

»Då tar vi väl och kikar efter vad den ärade historikern och författaren skriver i sin bok«, sa Dietmar och böjde sig fram över bordet – uniformen landade i salladen – och nafsade skickligt åt sig häftet i Homeros ficka.

Artiom for upp, men Dietmar lade handen över pistolhölstret.

»Sitt ner.«

»Låt bli det där!« sa den gamle förnärmat.

Narine kom inrusande med rynkad panna och tårfyllda ögon. Det hade varit fruktansvärt om det hade blivit bråk i det pyttelilla rummet. Ett vådaskott kunde träffa vem som helst här inne.

Narine tryckte sig skrämt mot sin make.

»Allt är i sin ordning, kära du.«

»Ilja Stepanovitj, se efter vad han skriver.«

Dietmar räckte läraren häftet utan att ta bort handen från hölstret.

»Med nöje«, sa läraren med ett nedlåtande leende. »Jaha, då ska vi se. Vi börjar från början. Aha. *De hade inte kommit tillbaka som det var överenskommet, vare sig på tisdagen eller onsdagen* … Hm, handstilen är verkligen … *och det hade räckt med ekot av ett rop på hjälp eller minsta* … eh … *minsta ljus-reflex-ion* … Vad menar han? Åhå, *stöttrupp*. Hör ni, varför använder ni inga kommatecken? Så här långt är det ju ganska litterärt. Nu bläddrar vi till mitten … Vad trist … vad trist … Åh, se här: *Så skulle Homeros, krönikören och mytskaparen, träda fram i ljuset som en vacker endagsvarelse!* Har ni hört på maken?

Skannat med CamScanner

Mytskaparen! Hur skulle ni då kunna skriva en faktabok om historia? Och så skiljetecknen igen ... Det är ju skrattretande. Så kan man väl inte skriva om själv, kära kollega? Eller det här ... *Hon stod ensam ... mot en mördarlegion ... ›Jag vill se ett mirakel!‹ sa hon bestämt.* Åh, vilket patos! Och hur fortsätter det? *Allt ljudligare vällde mörka vattenmassor fram* ... Aha! *›En läcka!‹ ropade någon.* Så ni jämför regnet med en översvämning. Romantiskt.«

Homeros verkade ha svalt sin tunga, för han bara teg. Artiom släppte inte pistolhölstret med blicken.

»Då tar vi en titt på slutet, även om jag nog redan anar vart det barkar. *Han sjöng tyst för sig själv ... som en vaggvisa* ... Hm, helt obegripligt faktiskt ... Åhå, på det viset ... *Homeros fann aldrig Sasjas kropp på Tulskaja. Vad mer?* Slut. Och återigen skriver han om sig själv i tredje person. Men snälla ...« Läraren slog ihop häftet och daskade det mot den fuktiga vaxduken. »Ingenting politiskt. Bara pretentiös kitsch.«

»Dra åt helvete«, sa Homeros, torkade av häftet mot byxorna och stoppade det i innerfickan.

»Äh, lägg av! Lär er skriva ordentligt, utan grammatiska misstag, sedan får ni gärna fila vidare på er *Iliad* vad mig anbelangar. Antagligen var det ni själv som tog smeknamnet Homeros, för det var väl ingen som gav er det, eller hur?«

»Dra åt ...«, upprepade Homeros och sänkte buttert huvudet.

»Halva boken handlar ju om er själv. Vad är det för historieskrivning? Det får ju inte plats någon historia!«

»Det är en gammal bok. Nästa blir annorlunda.«

»Skål för att den nya blir bättre!« Dietmar släppte taget om hölstret för att lyfta sitt glas. »Så där ja, ett litet gräl, men

Skannat med CamScanner

nu räcker det. Skål för nästa bok! Eller hur, Ilja Stepanovitj? De är ju våra gäster ... Hoppas att ni ursäktar oss. Och vi fördärvar ju humöret för frun – en sådan skönhet. Mycket av det som Ilja Stepanovitj läste upp tyckte jag förresten om, åtminstone ett par ställen. Jag är visserligen ingen expert på kommatering, men jag tyckte att det lät bra. Jag ber alltså om ursäkt, Homeros Ivanovitj, vi blev lite för ivriga eftersom det är ett känsligt tema. Det är det ju för oss alla.«

»Ja, för alla«, bekräftade läraren och lade handen på hustruns mage. »Det där ni sa om tvåhövdade barn ... det var mycket taktlöst av er!«

»Det förstår ni nog själv, Homeros Ivanovitj«, inflikade Dietmar och tillade strängt: »Eller hur, det förstår ni väl? Vi uppförde oss taktlöst, men det gjorde ni också. Hur vore det om vi helt enkelt strök ett streck över saken?«

»Visst, det gör vi.«

Homeros lyfte sitt glas från bordet och tömde innehållet i ett svep.

Artiom följde hans exempel.

»Du råkar inte ha någon tobak på dig?« frågade han Homeros.

»Det kan jag stå till tjänst med«, sa Dietmar.

»Rök gärna på toaletten, är ni så vänliga«, bad Narine.

Artiom släppte ut hönan och låste in sig på toaletten. Han satte sig på den äkta toalettstolen, rullade en cigarett med fiendetobak, tände den hemrullade med en tändsticka och blåste långsamt ut sina onda demoner. Han försökte lugna ner sig.

Så fick han syn på väggen och mattan som skulle hålla värmen.

Skannat med CamScanner

Han kände på borsten med handen: var den sval? Nej. Varför hade man då hängt mattan där? Han stack in handen under mattan och kände på väggen. Inte det minsta kall. Varför ljög Narine?

Artiom skyndade sig att röka klart, kastade fimpen i toaletten och satte örat mot dörren: var allt i sin ordning där ute? Ja, tydligen. Dietmar skämtade och skrattade sitt bullrande skratt.

Artiom ställde sig på toalettstolen, trevade sig fram till krokarna som höll mattan uppe och lyfte ner den från väggen.

Vad hade han hoppats finna där bakom?

En dörr med ett lås som Guldnyckeln passade till? För alla lycksökare på stationen låg Det Magiska Landet på den här sidan av mattan – så vad fanns på den andra?

Ingenting alls, visade det sig. En naken vägg. Putsat tegel. Det såg helt enkelt trevligare ut med mattan.

Nu måste han hänga tillbaka den tunga, meningslösa mattan, men det var besvärligt att få krokarna över spikarna. Artiom suckade och lade pannan och kinden mot den nakna, sträva väggen. Och den hjälpte honom inte det minsta att kyla ner sig. Då hade cigaretten varit till större nytta.

Men ...

Var det inte något där bakom? Eller hörde han fel?

Han vred på huvudet och lade örat mot den skrovliga putsen.

Bakom väggen, på andra sidan, hördes dämpade skrik.

Dämpade skrik och gråt, knappt hörbart eftersom väggen var tjock, men visst var det någon som skrek, galet och kusligt. Sedan tystnade det helt kort, för en sekund, som för att hämta andan, sedan började det igen. Någon grät, bönade

Skannat med CamScanner

och bad några obegripliga ord, och skrek på nytt. Avbröt sig själv, snappade efter luft och skrek igen. Det lät som om någon kokades levande i olja.

Artiom rätade på sig.

Vad fanns där bakom?

Schillerovskaja. Detta var ju övergången till stationen. Och nu var den en återvändsgränd, eftersom Schillerovskaja renoverades. Cellerna vid Tverskaja hade tagits bort och flyttats till Pusjkinskaja, det vill säga Schillerovskaja. Det var alltså hela reformen.

»Hallå stalker, hur går det?« hördes Dietmars röst på andra sidan dörren.

»Rännskita! Snart färdig.«

Artiom spände musklerna, lyfte upp den tunga mattan – bara inte toalettstolen skulle välta – och lyckades haka fast krokarna innan kraften tog slut i armarna.

Tyst och försiktigt klev han ner.

Återigen härskade tystnaden inne i toaletten.

★

»Nå, vad tycker du om bostaden?« Dietmar stod fortfarande och väntade utanför dörren, uppenbarligen var han också nödig.

»Toppen.«

»Oss emellan: precis i närheten finns en likadan. Ledig.«

Artiom såg honom rakt i ögonen.

»Socialbostad. Man är snart färdig med renoveringen. Vi militärer får en viss kvot. Det vore väl något för dig, inte sant?«

Skannat med CamScanner

»Rena drömmen.«

»Vi kan dela ut den som belöning till Legionens hjälte. För bragden. Ja, som ett exempel för alla andra.«

»Vad då för bragd?«

Dietmar tände en cigarett och log.

»Du blev visst sur för att vi knäppte den gamle på näsan. Bli inte det. Det var bara ett litet test. Vi ville se hur pålitlig du är. Men oroa dig inte, du klarade dig.«

»Vad då för bragd?«

»En bostad med eget tvättrum. Det vore väl något! Plus militärpension. Då kan du äntligen lägga av med dina utflykter. Tänk bara på vad doktorn sa . . .«

»Vad vill du att jag ska göra?«

Officeren kastade fimpen på golvet. Han granskade Artiom ännu en gång: iskallt. Leendet var som bortblåst och det svarta födelsemärket i det känslolösa ansiktet såg ut som ett skotthål.

»De röda kommer att angripa Teatralnaja. En neutral station, har alltid varit. Den är som ett fiskben i halsen på dem. De har ju Ochotnyj Rjad och Revolutionstorget, men det finns ingen direkt övergång mellan stationerna. Man måste gå över Teatralnaja. Enligt våra informationer har de beslutat att förena dem. Teatralnaja ligger bara en tunnel härifrån. Så nästa slag kommer att träffa Riket. Lyssnar du?«

»Jag lyssnar.«

»Vi har förberett en operation för att rädda Teatralnaja från de röda. Vi måste skära av övergångarna från Teatralnaja till Ochotnyj Rjad och Röda linjen innan de hinner skicka dit sin armé. Det finns tre övergångar. Du tar den övre, genom ingångshallen. Du går upp till ytan, till Tverskajagatan.

Skannat med CamScanner

Tar dig in i entréhallen och placerar en bomb där. Sedan rapporterar du till oss via radio. Och inväntar vår signal.«

Artiom fyllde lungorna med den främmande röken.

»Varför kan inte ert eget folk göra det? Har ni inga stalkrar, eller?«

»Nej, inte längre. För två dagar sedan skickade vi upp fyra man till ytan med samma uppdrag – de försvann. Och vi har inte tid att utbilda några nya. Vi måste agera omedelbart. De röda kan gå till angrepp vilken sekund som helst.«

»Ingången till Teatralnaja . . . är den verkligen öppen? Har man inte barrikaderat den?«

»Det borde väl du veta? Det är ju ditt område.«

»Visserligen.«

»Då gör du det?«

»Om den gamle får följa med. Jag behöver honom.«

»Glöm det!« log officeren. Skotthålet förvandlades på nytt till ett födelsemärke. »Jag behöver honom mer än du. För om du inte upprättar radiokontakt eller spränger den jävla övergången i tid eller om du inte kommer tillbaka, då måste jag ha någon att skicka till . . . en specialistundersökning . . .«

Artiom klev närmare.

Dietmar visslade, i nästa ögonblick rycktes dörren upp och in i hallen kom tre män i svarta uniformer, med höjda automatvapen och redo att förvandla Artiom till ett såll.

»Säg bara ja«, sa officeren. »Det är en stor uppgift. För en god och nödvändig sak.«

Skannat med CamScanner

IX. TEATERN

Han spottade på skyddsmaskens siktglas och gnuggade med rummen för att det inte skulle imma igen. Sedan satte han på radion, lyssnade på bruset. Ställde in rätt frekvens.

»Kom.«

»Nästa kontakt om en timme. Då måste allt vara förberett.«

»Jag har just kommit upp. Jag kan inte garantera att jag hinner på en timme.«

»Om du inte anmäler dig om en timme har du antingen flytt eller dött. I båda fallen är det ute med den gamle.«

»Ni har inte hört ett livstecken från era mannar på tre dygn, medan jag ska . . . «

»Lycka till.«

Etern var tom igen.

Han satt kvar en minut. Lyssnade, vred på ratten – för att höra vad då? Sedan stängde han ryggsäcken, drog försiktigt på sig remmarna, reste sig upp och bar den ömt, som ett skadat barn. Med tio kilo dynamit inuti.

Han knuffade upp den repade plexiglasdörren och klev ut i den täckta passagen. En lång rad handelsbodar, vartenda skyltfönster krossat, överallt damm och smuts. Ficklampan tände han inte: den skulle synas på långt håll. Undrar vad som hände med de andra stalkrarna? Fyra man. Tungt beväpnade. Med radio. Och ingen av dem hann säga ett pip i den förbannade apparaten.

Han smög fram längs väggen, förbi kioskerna. Vad sålde

Skannat med CamScanner

man här förr i tiden? Böcker. Och säkert smartphones. Det finns massor av dem i metron. Man säljer dem per kilo på loppmarknaderna – de flesta döda. Någonstans måste folk ha köpt dem. För att ringa sina släktingar. Du lägger den platta, fyrkantiga grejen mot örat ... och så hör du din mammas röst där inne. En gång när Artiom var liten hade han tjatat på Suchoj att köpa honom en sådan där telefon på Prospekt Mira. Och han hittade en som fungerade. Artiom lekte med den i ett halvår, på nätterna ringde han till mamma under täcket, tills batterierna inte gick att ladda längre.

Sedan försökte han ringa med den trasiga mobilen i ytterligare tre år.

Och nuförtiden ... om man vill snacka med någon nuförtiden måste man släpa med sig en sådan här apparat. Tänk om man hade kunnat ringa till dödsriket med den ... då skulle man göra det, eller hur?

Han gick nerför en kort trappa, kisade i skymningsmörkret.

Hej på dig, Moskva!

Världen öppnades i alla riktningar. Ett gigantiskt torg, tio våningar höga stenhus, utbrända och sotiga, bildade en ravin. Tverskajagatan var full av rostiga bilar med dörrarna på vid gavel, som om de försökt flaxa med sina fjärilsvingar för att höja sig över trafikstockningen och rädda livhanken. Allt hade plundrats: sitsarna lyfts ur, bakluckorna brutits upp. Och Tverskaja korsades av boulevarder: en svart snårskog, knotiga, nakna rötter kröp över marken från båda sidor mot varandra – de ville sluta ringen och drog obönhörligen isär bilarnas skelett.

Enorma reklamskyltar på husen. Utan de gamla skulle

Skannat med CamScanner

ingen förstå vad man velat sälja: Klockor? Mineralvatten? Mode? De sneda latinska bokstäverna, var och en höga som en vuxen person, hade förlorat sin betydelse. Artiom hade inte ens vetat vad reklam var för något om inte någon ur den äldre generationen hade förklarat. Hokuspokus. De demenstas minnen. Nu kunde man bara försöka kränga detta hokuspokus till de nakna trädstammarna och de svarta grenarna, de kringströvande byrackorna och stäpplöparna och skeletten som plundrarna klätt av.

Han kastade en orolig blick in i snårskogen: Någon där? Bäst att inte gå för nära. Staden verkar död, men här har något just ätit upp fyra fullt utrustade soldater. Det är inte långt till Teatralnaja: bara femton minuters gångväg. Tja, så tänkte väl soldaterna också. Om det inte hände här, på boulevarden, så måste det ha hänt någonstans längre fram.

Bör man gå intill husen eller mitt på gatan? Ute i det fria, mellan bilarna, syns man för bra. Men på trottoaren måste man hela tiden vara på sin vakt – det är inte säkert att husen är tomma. Där hemma, kvarteren runt VDNCh, kände Artiom till varenda vrå, men här . . .

Han tog ett stadigare grepp om karbinen och valde vägen längs trottoaren, förbi de väldiga, två våningar höga skyltfönstren. Ända ut till gatan låg det skräp, glasskärvor och skyltdockor, som gamla mordoffer. Det fanns olika modeller: en del skyltdockor liknade människor, andra snarare zombier – gjorda av glänsande mörk plast, många saknade ansikte, näsa eller mun. Här låg de alla tillsammans. Ingen hade flytt.

Juvelbutiken hade plundrats, modeboutiquen hade plundrats, affären som sålde gud-vet-vad hade plundrats och bränts.

Skannat med CamScanner

Samma sak på andra sidan gatan. Tverskaja var en fin gata. För att inte säga fet. Den som bodde på stationerna i närheten hade haft tur. Det var bara livsmedel som saknades, tyvärr.

Husen stod som en tät mur, kvällshimlen hade lagt sig rak-lång över dem med sin feta buk och kviltade vaddjacka. Det fick Tverskaja att se ut som en gigantisk tunnel, och körba-nan, denna frusna flod av järn, var banvallen. I slutet av tun-neln stack Revolutionsmuseets torn upp som huggtänder i luften, och där bakom skymtade Kreml. Stjärnorna på tor-nen hade slocknat, den magiska kraften sinat och kvar fanns bara några skeva silhuetter av svart papper mot en bakgrund av smutsiga moln. De bjöd en tröstlös anblick: ett levande lik är trots allt muntrare än ett dött.

Dessutom var det tyst.

Tyst, knäpptyst, det var det ju aldrig i metron.

»Vad tror du, Zjenja? Förr i tiden var det säkert ett fruk-tansvärt oväsen här. Alla bilar dånade och tutade åt varandra. Och människorna skrek i munnen på varandra. Alla tyckte ju att de hade mer att säga än de andra. Och så ekot från hus-väggarna, som från klippor … Nu tiger de allihop. Det var tydligen inte så viktigt ändå. Synd bara att inte alla hann ta avsked. Det var ju det enda som återstod att säga.«

Plötsligt fick Artiom syn på något där framme.

På trottoaren.

Det var inte någon skyltdocka. De låg inte så där mjukt. Det såg alltid ut som om de led av stelkramp, armarna och benen var märkligt vinklade, och ryggen var spikrak som om de hade svalt ett skaft. Och den här kroppen låg hopkrupen på marken som ett litet barn. Död.

Artiom såg sig hastigt om. Ingen där.

Skannat med CamScanner

Svart skyddsdräkt. Karbinen i händerna. Hjälmen hade glidit av och låg intill. Blicken var riktad mot asfalten, mot det torkade blodet. Ett hål i nacken. Artiom tittade igen – det hade runnit något ur magen, det var en lång rand på trottoaren. Uppenbarligen sårade man honom först och gick sedan fram för att ge den krypande ett nådaskott. Vad han måste ha lidit: han tänkte bara att han inte ville dö och försökte krypa därifrån, han var så upptagen med detta att han inte ens vände sig om och såg skytten i ögonen. Och mördaren brydde sig knappast.

Det var den förste.

Alltså var det ingen som åt upp de försvunna stalkrarna.

Och de tog inte karbinen, den struntade de i. Märkligt.

Artiom satte sig på huk bredvid kroppen och försökte ta vapnet. Men den dödes händer var stela, så man var tvungen att bryta av fingrarna. Okej, behåll ditt vapen.

Han lossade på magasinet och hittade ett reservmagasin. Genast steg humöret. Det kändes som om Dietmar gett honom en förskottsbetalning för operationen. Stalkrar betraktar det inte som stöld. De tänker så här: Om du tar ammunition från en död, då gör du detta för hedra denne. Den döde har ändå ingen glädje av någon ammunition. Han tycker att det är bättre om patronerna kan tjäna ännu en god människa.

Nu var det bråttom.

Varifrån sköt man martyren? Och varför stannade inte de tre kamraterna och förde honom i säkerhet?

Kanske kom den dödande kulan rentav från dem? Men varför lämnade de i så fall kvar karbinen – den måste väl redovisas, om inte annat? Hade de bråttom? Så många frågor …

… och ingen att ställa dem till.

Skannat med CamScanner

Den andre låg trehundra meter därifrån. På rygg, utbredd som stjärna. Karln ville väl kasta en sista blick på himlen, men såg nog inget: gasmaskens ena siktglas var sönderskjutet, och det andra var täckt inifrån av en brun sörja. Och under ryggen syntes en pöl. Alltså hade de gått likadant till väga: först fällde de honom, sedan gick de fram och sköt ett kontrollskott.

Inte heller här hade kamraterna dröjt kvar.

Hm, det hördes något en bit bort.

En vindpust bar fram ljudet. Ett muller. Kanske en motor. Exakt vad gick inte att avgöra: luften brusade för högt i filtret, gummit klämde åt öronen.

Artiom tog snabbt magasinet från den döde, sökte sig intill en husfasad för säkerhets skull och skyndade vidare. Hela tiden kastade han oroliga blickar omkring sig. Det var bara femhundra meter till Ochotnyj Rjad. Bara han inte ramlade nu.

Den tredje såg han inte genast; han upptäckte kroppen i ögonvrån. Den här mannen var smartare och hade lämnat den öppna gatan för att gömma sig i en restaurang. Men gömma sig hur då – väggarna var ju av glas? De hittade honom också och sköt honom med flera skott. De verkade ha dragit fram honom underifrån ett bord och gjort slut på honom.

Nu hördes det igen. Ljudet.

En vrålande motor.

Artiom höll andan. Nej, det hjälpte inte. Då drog han av sig masken – vem bryr sig om vad som händer om ett år? – och vände örat mot vinden för att höra bättre. Där var det igen: ett ansträngt vrål. Någonstans långt där borta, bakom husen, var det någon som tryckte gasen i botten.

Ett fordon. Som fungerade. Vem kunde det vara?

Skannat med CamScanner

Artiom började springa så fort han kunde.

Det var alltså så här det hade gått till.

Det var därför de hade flytt, och därför de inte kommit undan.

Man jagade i fatt dem och sköt den ene efter den andre, och varje gång fick de andra ett försprång på tvåhundra, trehundra meter, sedan stod den näste på tur. Men varför hade de inte skjutit tillbaka? Varför hade de inte förskansat sig i något skyltfönster och försvarat sig?

Hoppades de hinna till Teatralnaja trots allt?

Till en början försökte Artiom skaka så litet som möjligt på ryggsäcken, men plötsligt dånade motorn högt och tydligt precis bakom honom. Artiom sprang med stora kliv utan att se sig om eller stanna upp – bara framåt, framåt. Om dynamiten skulle explodera av skakningarna vore det ändå att föredra framför att först bli skadeskjuten och sedan avrättad ...

Hoppas att det smäller snart ...

Om med ens delade sig ljudet: det var två motorer, inte en. En bakom honom och en från sidan ... antagligen. En på den här sidan gatan och en på den andra. Tänkte de spärra av vägen för honom?

Vem kan det vara? Vem?!

Borde han gömma sig? I ett av husen? Springa in i en port, söka skydd i en lägenhet? Nej ... Fasaden hade inga portar på den här gatan. Bara affärslokaler, utbrända och tomma, utan nödutgångar.

Det var inte långt kvar till hörnet.

Där började Ochotnyj Rjad ... sedan förbi Duman ... och framme.

Den fjärde stalkern syntes inte till någonstans på Tverskaja-

Skannat med CamScanner

gatan, alltså måste han ha lyckats svänga av och då kanske också Artiom kunde göra det, eller snarare måste.

Han såg sin skugga framför sig – lång, flytande. Och en stark ljuskägla.

De hade tänt framlyktorna. Eller var det sökarljus?

Han vände sig om i språnget för att se efter.

En terrängbil. Och förbannat bred. Den körde på trottoaren, körbanan var ju full av rostigt skrot. Sedan skrek bromsar: tydligen var det ett hinder i vägen.

Artiom svalde den kalla luften och sprang runt hörnet.

Och genast hördes den andra motorn från sidan – ett hysteriskt surrande som från en jättemygga.

En motorcykel.

Här stod Statsduman tung och solid som en gigantisk gravsten – bottenvåningen av dyster granit, de övre våningarna stengrå. Vem hade begravts här?

Motorcykeln accelererade och for förbi på sidan. Utan att förlora balansen kastade föraren ut armen och sköt på känn. Det visslade till mot gravväggen. Artiom hann ducka.

Så riktade han också, utan att stanna upp eller dra ner på takten, sin gungande karbin åt sidan där han trodde att motorcykeln fanns och sköt. Och missade, gång på gång. Men föraren gasade för att undkomma kulregnet, fortsatte fram och försvann någonstans i fjärran.

Bakom honom började det dåna igen. Terrängbilen hade fri väg igen.

Nu hade Artiom inte långt kvar till Teatralnaja, till ingången, kanske hundra meter. Gud, måtte ingången vara öppen! Jesus Kristus, är ingången öppen?

Om Du finns, då måste den vara öppen! För Du finns väl?!

Skannat med CamScanner

Den siste soldaten, den fjärde, låg precis framför entréhallen, eller rättare sagt, han satt upp med ryggen mot den stängda dörren. Tröstlös satt han där och betraktade sin genomborrade buk och sina händer, och på livet som runnit bort mellan fingrarna.

Artiom skyndade fram till entréhallen, ryckte i den första dörren, i nästa, och i nästa.

Den hysteriska motorcykeln var på väg tillbaka, motorn surrade allt högre. Sedan dök den kantiga jeepen upp runt hörnet – var den bepansrad? Artiom hade aldrig sett ett sådant fordon förut. Det fanns ingen i metron som kunde ha en sådan där – vad skulle man med en bil i ett underjordiskt rike?

Han ställde sig med ryggen mot dörren och höjde sitt automatvapen, försökte sikta mot den smala springan i det bepansrade fönstret, men det var omöjligt att träffa rätt. På terrängbilens tak dök det upp en liten figur, ungefär som en måltavla på en skjutbana. Det hördes ett kras bredvid Artioms huvud – en kula hade borrat ett perfekt hål i dörrglaset. En prickskytt. Nu var det kört.

Han sköt en kärve på vinst och förlust.

På terrängbilens tak tändes ett helt ställ med strålkastare. Ljuset bländade honom genast. Nu kunde han inte ens sikta ordentligt, bara skjuta i blindo.

Snart är det slut. Snart är det över.

Prickskytten siktar. Artiom blundar.

Ett.

Två.

Tre.

Fyra.

Skannat med CamScanner

Motorcykeln kom närmare, bromsade in och tystnade. Artiom höll upp armen för ögonen och försökte urskilja något. Nej, de båda figurerna var oskadade. De stod blick stilla, Artiom befann sig mitt i ljuskäglornas skärningspunkt.

»Hallå! Skjut inte!« ropade han dovt.

Och lyfte händerna. Snälla, ni kan väl ta mig till fånga?

Fast de struntade i hans rop. Tydligen höll de en ordlös överläggning sinsemellan. Och de verkade inte alls vilja ta honom till fånga.

»Hallå! Vilka är ni?!«

Sextiosju. Sextioåtta. Sextionio.

Plötsligt vrålade motorcykeln, stötte ut ett blått avgasmoln och åkte därifrån; snart var den utom synhåll. Terrängbilen gjorde likadant: den släckte strålkastarna, backade, vände och försvann i skymningen.

Så Du finns ändå? Vem i helvete kunde det annars vara?!

Han knuffade till den sista olycksfågeln, den fjärde stalkern: Du hade visst otur, kompis? Mannen välte av knuffen och kanade till marken. Bredvid honom låg en väska med några trådar som stack ut. Bomben. Du, tycktes mannen säga, det där hade jag kunnat straffa dig för. Reta mig inte.

Artiom bad om ursäkt, men utan ånger.

Han kom på en sak och sökte igenom den dödes fickor.

Sedan sprang han runt byggnaden, snabbt, innan männen i terrängbilen kommit på andra tankar. Han ryckte i dörrarna: någon måste väl vara öppen! Och till slut fann han den, på andra sidan. Han slank in, skyndade nerför den hala trappan och först därefter satte han sig på huk och pustade ut. Först där var han säker på att han inte skulle dö. Åtminstone inte ännu.

Skannat med CamScanner

Trappan ledde till salen med vändkorsen och biljettmaskinerna. Därifrån fanns det två vägar: en inrasad rulltrappa ner till stationen Ochotnyj Rjad och en passage som ledde till Teatralnaja. Mest av allt hade Artiom fruktat att de röda skulle ha skickat hit en patrull som hade kunnat slutföra vad männen i terrängbilen inte hade fullföljt. Men passagen var obevakad: tydligen hade man bara bommat igen den hermetiska porten nere vid stationen eftersom de aldrig gick hit upp för att inte utsätta sig för strålningen – precis som hemma, på VDNCh.

Artiom tog fram bomben. Tittade på den. Hur fungerade den egentligen?

Bomben var lika inskränkt och fruktansvärd som makten. Den rentav *var* makten som överlämnats till Artiom – makten över ett okänt antal människor.

Vad skulle han göra med den nu?

★

Han skyndade genom passagen mot ingången till Teatralnaja. Också där var det stängt, tillbommat och igenmurat, men man hade lämnat kvar en dörr så att stalkrarna kunde ta sig upp till ytan. Artiom tog på sig skyddsmasken och började banka på dörren som besatt. I fem långa minuter ekade någons steg nerifrån stationen, men först ville mannen inte öppna utan förhörde Artiom genom en skjutlucka: han vägrade tro att Artiom kom ensam. Till slut öppnades en springa – för id-handlingen – och Artiom stack in passet som han hade tagit från den döde utanför ingången.

»Öppna! Annars klagar jag hos ambassadören! Öppna nu,

Skannat med CamScanner

hör du det? Annars dödar de mig! Jag är en gruppofficer från Riket! Det blir på ditt samvete! Öppna då, din skitstövel!«

Dörren for upp, och inte ens gasmasken behövde han ta av sig för identifikation. Praktiskt att ha en kannibalstat i ryggen! Praktiskt att marschera i takt med Järnlegionen! Allt blir enklare i livet ...

Artiom gav inte vakten någon tid att tänka efter eller att kontrollera ryggsäcken; han slet passet ur hans hand och på väg nerför trappan ropade han åt honom över axeln att han hade ett viktigt uppdrag, mer behövde den där drängen inte veta.

Så fort han kom ner gick han runt ett hörn, drog av sig det gröna skyddsskinnet som en orm, gömde gasmasken bakom en pelare, men behöll radion.

Om fyrtio minuter måste han anropa Dietmar. Fyrtio minuter, så lång tid hade han alltså på sig för att hitta Pjotr Sergejevitj Umbach, mannen som hade uppsnappat radiosignaler som bevisade att det fanns fler överlevare någonstans där ute. Och sedan måste han få ut Pjotr Sergejevitj från stationen innan de röda – eller de bruna – kom inmarscherande.

Artiom kikade ut ur sitt gömställe: Kom någon efter honom? Nej. Antagligen hade man redan glömt bort honom och återgått till vardagssysslorna. Tydligen fanns det viktigare saker att göra än att jaga eventuella sabotörer. Man undrar vad?

Först då slog det honom vad Teatralnaja egentligen var för något.

Stationens centrala sal – liten, behaglig, lågt rutformat tak – var en teatersalong. Överallt stod det stolar, och längre fram, precis framför scenens sammetsridå, till och med små bord. Även i arkaderna hade man hängt upp draperier, men inte av

Skannat med CamScanner

sammet utan av det som råkat finnas förhanden. Från taket hängde fyrkantiga, matt upplysta och lätt buckliga informationstavlor, men i stället för att visa de olika stationerna på linjen stod det med stora handskrivna bokstäver: »Välkommen till Bolsjojteatern!«

Här bodde invånarna i de metrovagnar som stod på båda spåren. Uppenbarligen hade ett tåg just stannat vid perrongen när strömmen gick i hela världen, medan det andra var inne i tunneln, på väg mot Novokuznetskaja. Det var faktiskt ganska hemtrevligt. Åtminstone betydligt bättre än byggställningar över vatten. Eller en socialbostad vägg i vägg med helvetet.

Trots att tågen inte åkte någonstans och fönstren bara erbjöd en enda utsikt – sten och jord – så trivdes invånarna här: de skämtade och skrattade, överallt pågick samtal och diskussioner. Det kändes nästan som om de satt i sina kupéer och bara väntade på att högtalaren skulle spraka till, och att konduktören skulle be om ursäkt för den tjugo år långa förseningen, varpå tåget skulle sätta sig i rörelse och fortsätta tills det kom ut vid nästa station, ja naturligtvis samma dag som det hade startat: på den sista dagen före jordens undergång. Och under tiden hade de gjort sig hemmastadda i vagnarna.

Smutsiga barn sprang omkring på stationen och lekte, kanske krig, de fäktades med isoleringsrör av plast, utbytte konstiga repliker ur halvsmälta teaterpjäser, slogs hej vilt om någon stulen rekvisita i bjärta vattenfärger, de fnittrade och tjöt.

Alla på stationen, hur många det nu kunde vara, levde av teatern. Somliga spelade, andra målade scenbilder, ytterligare andra tog hand om besökarna eller kastade ut de överförfriskade. På perrongerna gick gummor med glasögon, vif-

Skannat med CamScanner

tade med solfjädrar av biljetter och lockade med spruckna röster: »Till kvällens föreställning! Sista platserna!« De gick fram till perrongkanten och kikade in i tunneln till Novokuznetskaja. Hur många dumdristiga kulturälskare var månne på väg därifrån?

Själv var Artiom mer nyfiken på stationens andra ände. Därifrån gick båda tunnlarna i riktning mot Tverskaja. Till Riket. Och någonstans där inne i mörkret väntade de svartklädda kolonnerna på marschordern. Det tog väl en kvart att ta sig hit till fots. Med motordressiner: två. Två minuter skulle det dröja efter att Artiom hade meddelat Dietmar att allt var förberett, sedan skulle stormtrupperna komma hit.

I mitten av salen ledde två trappor åt varsitt håll över spåren. Båda tjänade som övergång till Röda linjens stationer. Den ena till Ochotnyj Rjad, som kommunisterna döpt om till det gamla namnet Marx Prospekt, den andra till Revolutionstorget. Förr i tiden hörde den egentligen till Arbat-Pokrovskajalinjen, men efter det första kriget mot Hansan hade de röda bytt den mot Leninbiblioteket.

Båda övergångarna var avspärrade med metallgaller. Där bakom stod rödgardister i urblekta gröna uniformer, och på båda sidor fanns en officer i skärmmössa med en numera hallonfärgad emaljstjärna som emblem. De stod mittemot varandra, på tio stegs avstånd, och kastade skämt mellan varandra. Rummet däremellan var neutralt territorium och där hade de ingen makt. Dessutom var det en del av Bolsjojteaterns salong, om än bara galleriet.

Så levde Teatralnaja: inkilad mellan Röda linjens och Rikets båda förposter till sina omstigningsstationer. Mellan hammaren och städet. Men på något vis hade de alltid lyck-

Skannat med CamScanner

ats hålla ödet stången, lura järnet, behålla sin neutralitet och undvika krig – fram till i dag.

Och i dag var det tydligen bara Artiom som uppfattade hotet från den annalkande stormen. Ingen annan verkade ana den förestående, oundvikliga urladdningen. På den smala promenaden längs det stillastående tågsetet spatserade lediga officerare med hakkors på ärmarna, arm i arm med sina damer och fullständigt fredligt förbi lediga blekgröna officerare med hallonfärgade stjärnor som i teaterbaren bara några steg bort utbringade en skål för kamrat Moskvin, generalsekreterare för Leninlinjens kommunistparti. Ur bröstfickorna stack det upp exakt likadana inträdesbiljetter. Alla var här för att se föreställningen.

Alla? Nej, inte alla. Somliga förberedde sig på något helt annat: att på given signal skära av övergångarna till Ochotnyj Rjad och skära halsen av folk. Utöver den centrala övergången fanns det ytterligare två: en längst bort på stationen, precis vid slutet av perrongen, och en trappa som ledde dit, via entréhallen. Det var en svår uppgift att blockera alla tre på samma gång. En tämligen idiotisk operation som Dietmar hade planerat ...

Och Artioms uppdrag var dubbelt så svårt.

Efter samtalet utanför toaletten hade Dietmar inte lämnat Artiom och Homeros ensamma för en sekund. Därför hade den gamle inte kunnat berätta hur telegrafisten såg ut, var han arbetade och bodde. Finn honom, Artiom! Vem? Ingen aning. Snart hade det redan gått en halvtimme.

»Ursäkta ...« Han stack in huvudet hos vilt främmande människor i en kupé. »Råkar Pjotr Sergejevitj bo här? Umbach?«

Skannat med CamScanner

»Vem då? Har aldrig hört talas om honom . . . «

»Ursäkta att jag störde.«

Vidare till nästa.

»Pjotr Sergejevitj? Umbach? Min farbror . . . «

»Om du inte försvinner härifrån så hämtar jag väktarna . . . Att komma instörtande så där hos hederligt folk . . . Tanja, låser du in besticken?«

»Äh, kör upp dina bestick i . . . idiot . . . «

»Vet ni var jag kan hitta Pjotr Sergejevitj?«

»Öh . . . vem då?«

»Umbach. Pjotr Sergejevitj. En tekniker. Min farbror.«

»Tekniker? Din farbror? Jaså . . . «

»Radiotelegrafist, tror jag. Bor han inte här?«

»Jag känner ingen telegrafist. Hm, det finns en Pjotr Sergejevitj på teatern, en ingenjör. Han hjälper till med scenarbeten och sånt . . . ja, du fattar vad jag menar.«

»Kan ni säga mig var jag kan hitta honom nu?«

»Gå dit och fråga. Ja, direktören naturligtvis. Herregud . . . «

»Tack så mycket!«

»Jamen lämna mig i fred någon gång! Fattar du ingenting själv? Herregud, dagens ungdom . . . «

Från salongen hördes klangen av instrument. Det var musikerna som börjat stämma. Artiom rörde sig mot ingången, men en biljettkontrollant stoppade honom bryskt.

»Tror du att man kommer in gratis här, va? Ingenting är heligt längre! Vilken fräckhet! Detta är ju Bolsjojteatern!«

Han blev tvungen att gå tillbaka och köpa en biljett för några av patronerna som han hade lånat av de döda. Medan han stod i kön såg han sig omkring: här någonstans, bland alla flanörer, bland dem som kommit från Novokuznetskaja

Skannat med CamScanner

och gud vet varifrån för att se föreställningen, hade två grupper av sabotörer spridit ut sig. Någonstans bland alla teaterälskare gömde sig dynamitarder eller kanske självmordsbombare som låtsades vara omtänksamma familjefäder, men redan bar sina sprängbälten. Så fort de fick signalen att det var dags att dö för Riket skulle de svettbadande bege sig till Röda linjens gränsposteringar, snegla på sina klockor och sedan gå till synkroniserad attack. Och ytterligare en kvart senare skulle Järnlegionens stormbrigader invadera stationen ur två tunnlar på samma gång.

Artiom tittade på klockan.

Och insåg att om han gjorde allt vid utsatt tidpunkt så skulle det sammanfalla med föreställningens början. Det var inte Artiom som hade räknat ut det på det viset, utan Dietmar. Och enbart genom att överleva uppe på ytan hade Artiom bidragit till att planen skulle gå i lås.

Om han valde att göra ingenting skulle de hänga Homeros. Och då skulle de röda ockupera stationen i stället för fascisterna – kanske inte i dag, men i morgon. Tydligen kan en enda människa förändra hela världen, om så bara en smula. Världen är tung som ett metrotåg, och lika orörlig.

Han skyndade tillbaka till biljettkontrollanten, stack biljetten mellan tänderna på damen och skakade ut ett par patroner ur fickan åt henne. Åsynen av patronerna fick henne att vända sig bort så att han kunde slinka in i salongen, före resten av publiken. Med upptagen min gick han förbi de båda rödgardisterna som höll stället under uppsikt, och han var noga med att inte se dem i ögonen så att de inte skulle lägga hans ansikte på minnet. Sedan tog han sig upp på scenen och stack in huvudet bakom sammetsridån.

Skannat med CamScanner

Bakom ridån var det mörkt. Artiom såg silhuetten av ett lusthus eller kanske ett oskickligt målat antikt tempel ... Han sträckte ut armen och rörde vid det: plywood. Där bakom hördes ett par röster.

»Tro mig, jag skulle också hellre spela något annat! Tror du kanske att jag är nöjd med vår nuvarande repertoar? Men du måste förstå, under rådande omständigheter ...«

»Jag vill inte förstå, Arkadij. Jag är dödstrött på skräpet. Om det fanns en annan teater i metron, i denna världen, då skulle jag genast gå dit, utan att tveka en sekund! Gud vad jag inte har lust att uppträda i dag ...«

»Säg inte så där! Vad kan jag göra? Jag ville ju sätta upp Ionescos *Noshörningen*. En otroligt bra pjäs. Och vi hade bara behövt bära noshörningshuvuden som kostymering, och sådana kan man göra av papier-maché. Men sedan insåg jag: det går inte! För vad handlar pjäsen om? Hur ideologier får vanliga människor att förvandlas till djur. Kan man spela sådant? Riket skulle uppfatta det som kritik, och Röda linjen också. Och då är det kört! I bästa fall blir det en bojkott. Och i värsta ... Dessutom, människor med noshörningshuvuden ... i Riket skulle man omedelbart tolka det som en anspelning på de degenererade. Och så skulle de få för sig att vi gör oss lustiga över deras rädsla för mutationer ...«

»Herregud, Arkadij, du är verkligen paranoid ...«

Artiom tog ett försiktigt steg fram. Han såg några små rum: ett sminkrum, ett rekvisitaförråd och ytterligare ett rum med stängd dörr.

»Tror du inte att jag letar efter nytt material? Det gör jag hela tiden! Men ta klassikerna, *Hamlet* till exempel, vad ser du i den?«

Skannat med CamScanner

»Jag? Frågan är väl snarare vad *du* ser i den?«

»Frågan är hur vår publik från Röda linjen uppfattar pjäsen. Vad handlar den om? Jo, Hamlet får veta att hans far har mördats av sin bror. Alltså av Hamlets farbror. Minns du ingenting?«

Grälet utspelade sig bakom den stängda dörren. Och intill, i rekvisitaförrådet, satt en gråhårig karl med långt skägg framåtböjd över ett bord och lödde någonting. Ögonen tårades av röken. Ungefär som Artiom hade föreställt sig mannen som bar namnet Umbach.

»Jag förstår inte vad du menar . . .«

»Hur dog Röda linjens förre generalsekreterare? I sin krafts dagar! Och vad var Moskvin? Hans kusin! Den anspelningen undgår bara en blind idiot. Hör på, Olga, vi har helt enkelt inte råd att provocera dem. De väntar ju bara på det. Från båda hållen.«

Artiom gick fram och kikade in i rekvisitaförrådet där den gamle mannen satt. Han lyfte på huvudet och gav honom en frågande blick.

»Pjotr Sergejevitj?«

Plötsligt hördes steg från salongen – hårda, vreda, knarrande steg –, av järnbeslagna stövlar som skrapade mot golvet. Flera personer. Artiom höll andan och vred på huvudet för att höra bättre.

»Du är en ynkrygg, Arkasja.«

»Ynkrygg?!«

»För dig är alla pjäser för riskabla, det spelar ingen roll vilken man tar. Påminn mig om varför vi inte kan spela den anspråkslösa *Måsen*. Den anspråkslösa, alltigenom oskyldiga *Måsen*! I den finns det åtminstone en anständig roll åt mig.«

Skannat med CamScanner

»Därför att det var Tjechov som skrev den! Precis som *Körsbärsträdgården*.«

»Och?«

»Ja, det är ju det som är problemet. Att det är Tjechov, och inte Wagner. Jag är bombsäker på att våra grannar från Wagnerovskaja genast skulle uppfatta det som en pik. Att vi valde Tjechov bara för att reta dem. Ja, förut hette ju stationen Tjechovskaja . . .«

Stegen från salongen spred ut sig och skingrades.

»Två bevakar salongen, fyra tar scenen!« viskade någon. »Telegrafisten måste vara här någonstans.«

Artiom lade ett vädjande finger över läpparna, kastade sig till golvet, kröp iväg i panik och råkade finna ett litet utrymme under scenen.

De sökte efter en telegrafist. Det vill säga efter honom, Artiom. Väktarna hade inte försökt gripa honom direkt, utan rapporterat till någon. Till säkerhetstjänsten. Bara den skäggige inte förrådde honom nu . . .

De båda grälmakarna bakom den stängda dörren hade inte hört stöveltrampet.

»*Linje lusta* då? Jag kan spela Stella.«

»Fast den handlar ju bara om att Blanche sitter i ett mörkt rum och skäms över sitt utseende.«

»Jag förstår inte . . .«

»Har du inte hört talas om Ledarens hustru?«

»Det är ju bara lösa rykten!«

»Kära Olga, hör på. Publiken kommer bara för din skull . . . Biljetterna är slutsålda . . . Kan du inte ge mig en kram?«

»Ynkrygg . . . dilettant . . .«

»Vi ger en neutral föreställning. Fattar du, neutral . . . En

Skannat med CamScanner

pjäs som inte sårar någons känslor. Konsten ska inte kränka människorna. Den ska trösta. Väcka det bästa i dem!«

Artioms armar började bli stela, ryggen gjorde ont. Försiktigt, försiktigt sköt han fram handleden mot en liten glipa som släppte in ljus. Tittade på armbandsuret: om tio minuter måste han sätta på radion och meddela Dietmar att bomben var utplacerad, och sedan utföra hans order.

Kvinnorösten höjde tonen:

»Och vad menar du att jag väcker i dem?!«

»Jag hör vad du säger. Men i *Svansjön* visar ju dansöserna sina nakna ben på scenen. Åh, om vi ändå kunde göra *Svansjön* … Men vi har fått tydliga förhållningsorder: folk uppfattar *Svansjön* som en antydan om statskupper och palatsrevolutioner. Situationen är redan så spänd att vi inte får göra någon sida nervös. Och dessutom … med dina vackra ben … Hm, ja, de är verkligen utsökta …«

»Du är ett odjur. En noshörning.«

»Säg nu att du uppträder i kväll … säg att du spelar … Snart kommer balettflickorna …«

»Visst knullar du någon av dansöserna, eller hur? Är det Tina du knullar?«

»Herregud, vilka dumheter! Här pratar jag konst med dig, och du bara … Varför skulle jag flirta med balettflickor när jag är förälskad i den största primadonnan?«

»Och vad är du egentligen ute efter med allt prat om konsten, din lilla noshörning? Säg mig sanningen nu!«

»Du vet själv hur trött jag är på allt det där … neutralitet … konsten … blablabla … Då skulle jag mycket hellre … du vet …«

»Sluta nu. Föreställningen börjar snart …«

Skannat med CamScanner

»Strunta i de röda och de bruna, de kan vänta . . .«

»Vi kan väl inte . . .«

»Jodå, vi kan . . .«

»Vi hinner inte . . .«

Precis ovanför stället där Artiom låg gömd under golvet hördes hyschningar och en persons smygande steg. Vem det än var och vem han än var ute efter så stod han nu utanför den stängda dörren och tjuvlyssnade.

Sex minuter kvar till radiokontakten.

»Vi hinner. Man är väl bara en människa . . . Och herregud, vem har sagt att konsten måste vara fri?«

»Det kittlar i örat, Arkasja . . .«

»Vem har sagt att en konstnär måste svälta? Bara en idiot kan komma på något liknande.«

»Du har rätt . . . Jag önskar bara att reglerna var lite tydligare. Så att man slapp oroa sig hela tiden . . .«

»Du förstår mig alltså? För mig får de gärna ta över, bara vi får entydiga regler. Och kanske en censor, huvudsaken att det bara är en. Då skulle vi äntligen kunna sätta upp *Linje lusta* och *Måsen* . . . Eller tvärtom *Hamlet* och . . .«

»Ja! Ja . . .«

»Som tröst, förstår du?«

»Sch, tyst nu . . . Ja, där . . .«

Det knackade på dörren.

»Goddag, Arkadij Pavlovitj!« Röster var hes, djup – och Artiom fann den märkvärdigt bekant.

»Vem? Vem där?«

»Åh . . .«

»Jaså, är Olga Konstantinovna också här? Kan ni vara så vänliga och öppna?«

Skannat med CamScanner

»K-kamrat major! Gleb Ivanytj! Vad gör ni här? Strax … strax … Vilken oväntad ära … Vi öppnar, vi öppnar … Vi håller just på att … sminka Olga Konstantinovna. Till föreställningen. Vi öppnar strax.«

Artiom kikade ut genom glipan: fyra par järnbeslagna stövlar och ett par snörskor. Dörren öppnades.

»Åh, vad står på? Har ni verkligen rätt att komma hit med beväpnad trupp, Gleb Ivanovitj? Teatralnaja är en neutral station. Självfallet är vi alltid glada att se er här – som gäst – men vad ska detta betyda?«

»Vi har rätt i nödfall. Och det är det nu. Vi har nämligen fått ett tips. Det gömmer sig en spion på stationen. Här är dokumentet. Helt officiellt, från Kommittén för statens säkerhet. Enligt våra informationer står han i olaglig radioförbindelse med fienden. Och förbereder ett sabotage.«

Artiom slutade andas. Av någon anledning slog det honom att ingen av de skjutna stalkrarna på ytan hade haft en radio. Bomben hade han hittat, men inte radion.

»Finns det någon här som äger radioutrustning?«

»Vart ska du ta vägen? Halt! Era id-handlingar!« dundrade det ur det lilla rummet intill. »Grip honom!«

»Vem är detta?«

»Vår medarbetare. Pjotr Sergejevitj. Han sköter tekniken.«

»Så vart är ni på väg, Pjotr Sergejevitj?«

Det hördes ett slammer, ett stön. I glipan syntes plötsligt Umbach som knuffats omkull: en stövel ställde sig över det långa skägget. Artiom bad en bön om att Umbach inte skulle titta in i mörkret under scenen eller utlämna honom åt stövlarna för att köpa sitt eget liv.

Skannat med CamScanner

»Mannar, sök igenom rummet och se efter vad Pjotr Sergejevitj har för grejer här . . . «

»Det där . . . behöver jag till jobbet . . . Jag är ingenjör.«

»Vi vet redan vem du är. Vi har fått en rapport om er. Ni förbereder tydligen ett attentat?«

»Åh herregud, nej, nej . . . Jag är ingenjör! Jag sköter bara tekniken här. På teatern!«

»För bort pratmakaren. Vi tar honom till Lubjanka.«

»Jag protesterar!« Arkadijs röst sprack av upprördhet.

»För bort honom . . . Kom hit, Arkadij Palytj. Helt kort bara.« Rösterna rörde sig bort på scenen, där de fortsatte sitt tysta men tydliga viskande.

»Hör på, din lilla råtta. Vem är det du flirtar med egentligen? Tror du kanske inte att vi kan ta dig också? Vi kan skicka dig till Röda linjens slutstation, där kommer ingen att sakna dig. Och din lilla Olga . . . om du rör henne igen så skär jag kuken av dig. Med mina egna händer. Jag lovar, din lille Casanova. Jag skiter i vad du gör med balettflickorna, men om du ens ser åt Olga igen . . . Fattar du? Fattar du vad jag säger, din skithög?!«

»Jag . . . jag . . . «

»Uppfattat, heter det! Uppfattat, kamrat major!«

»Uppfattat, Gleb Ivanytj . . . «

»Det var allt. Stick nu.«

»Vart då?«

»Vart du vill. Bara du sticker.«

Scengolvet över Artiom började knarra: dröjande, vilsna steg. Arkadij Pavlovitj visste inte vart han skulle ta vägen. Sedan hoppade han ner från scenen, svor tyst för sig själv och släntrade iväg som en misshandlad byracka. Det blev tyst

Skannat med CamScanner

igen: Umbach hade man redan fört bort och de järnbeslagna stövlarna hade försvunnit ur glipans horisont.

Tidpunkten då han skulle ha kontaktat Dietmar hade passerat.

Det knackade på dörren igen. Nu lät det annorlunda: grovt, krävande.

»Olga.«

»Åh, Gleb … Gleb, vad glad jag blir …«

»Jag stod utanför dörren. Låtsas inte att du är glad att se mig, din slampa.«

»Men Gleb … Han utpressar mig. Ger mig inga riktiga roller. Vägrar sätta upp intressanta pjäser på grund av det ena eller det andra … Han leder mig i koppel och håller mig på halster med en massa löften.«

»Såja, det ordnar sig. Kom hit.«

Ljudliga kyssar. Sedan slet de sig från varandra, med hörbar svårighet.

»Jag kommer tillbaka i natt. I kväll blir det arkebuseringar. Vi ska skjuta några förrädare. Och efter jobbet behöver jag lite skön avkoppling, som vanligt. Så håll dig i skinnet och vänta på mig här. Uppfattat? Och ta på dig tyllkjolen.«

»Jag förstår. Jag väntar på dig.«

»Och du ska inte träffa någon annan. Inte Arkasja eller …«

»Nej, nej, naturligtvis inte. Men Gleb, vilka … vilka är förrädarna du pratade om?«

»En präst som predikade. Resten är desertörer. Det är något problem med svampen på Linjen. Någon sjukdom. Och de harlortarna försökte fly. De minns väl fortfarande svälten i fjol. Men de kom inte långt. Nu ska vi arkebusera ett par dussin som varnande exempel, sedan lyder de andra. Nå, det där

Skannat med CamScanner

angår ju inga fruntimmer. Gå hellre och tvätta dig där nere än att ställa en massa frågor. Och glöm inte tyllkjolen.«

»Nej, den ska jag inte glömma.«

En hand daskade till en rumpa, sedan dundrade klackar iväg över scenen, någon hoppade tungt ner på granitgolvet och försvann i samma avgrund som spytt upp honom.

Artiom låg kvar och väntade: Skulle hon börja gråta? Få ett hysteriskt anfall och ropa på sin Arkadij att komma tillbaka?

Nej, i stället började hon sjunga:

»Upp till kamp, To-re-e-e-ro . . .«

★

»Mina damer och herrar! Låt mig preeesentera! Bolsjojteaterns suuuperstjärna . . . Olga Eisenberg!«

En trumpet spelade en bitterljuv melodi och Olga Eisenberg kom ut på scenen med sina långa, vackra ben som inte var det minsta anpassade för livet i metrons katakomber – och stannade vid stången. Ansiktet syntes inte inifrån kulisserna, bara hennes skugga som tycktes tecknad i bläck, men skuggan var helt osannolik.

På scenen bar hon långklänning, men den åkte av redan innan hon lade sina underbara ben kring stången.

Artiom monterade ihop antennen på golvet och riktade den åt det håll han trodde att Tverskaja låg. Han satte på sig hörlurarna och knäppte på apparaten. Tiden var knapp och han vågade inte ta risken att slå sig fram genom den proppfulla salongen med radion på ryggen, slåss med vakterna och sedan springa uppför trappan till ytan. Kanske skulle signalen leta sig fram genom tunneln till Tverskaja-Darwinovskaja.

Skannat med CamScanner

Måtte den gå fram!

»Kom . . . kom . . . «

Det prasslade till i huvudet, det hostade, och så blev han bönhörd:

»Åhå, är det stalkern? Du är sen. Vi testar redan repet på din farfar.«

»Avblås operationen! Kom! Avblås operationen! De röda tänker inte ta Teatralnaja! Det råder svält på Röda linjen. Och de har ställt ut vaktposter för att stoppa desertörer . . . «

Dietmar utstötte ett odefinierbart ljud: någonting mellan en harkling och en grymtning.

»Vad då, skulle det vara en nyhet, menar du?«

»Hur sa?«

»Var är bomben, din idiot? Har du placerat ut bomben?«

»Hör du inte vad jag säger? Det blir ingen invasion av Teatralnaja!«

Så hördes det där ljudet igen, och först nu fattade Artiom vad det var: Dietmar skrattade.

»Vad då ingen invasion? Det är klart att det blir!«

Skannat med CamScanner

X. RÖD

»Hallå där, grabben! Vad söker du?«

Artiom såg på mannen som frågade: en hallonfärgad stjärna skimrade i dunklet. Han ryckte på axlarna.

Framför ingången stod trötta fanstänger med urblekta röda flaggor. Från takvalven hängde stora skyltar: RÖDA LINJEN. STATSGRÄNS.

»Stick, stå inte här och glo!«

Officeren såg strängt på Artioms händer. Rödgardisterna bakom honom väntade på order.

Vad gör jag här? frågade sig Artiom.

Han fick på inga villkors vis höja händerna och ta ett steg framåt. Han fick inte följa efter Umbach – den stackaren låg säkert redan på sträckbänken. Han fick inte avslöja att Umbach inte var den efterlysta telegrafisten, sabotören, utan han, Artiom. De skulle ändå inte låta honom träffa Umbach, han skulle bara bli nästa offer på sträckbänken.

Så vad skulle han göra?

Strunta i Umbach? Strunta i vad han hade hört eller inte hört i Moskvas tuberkulossmittade radioeter? Strunta i Homeros som väntade på honom med en snara om halsen på Pusjkinskaja? Strunta i Dietmar och hans uppdrag? Strunta i alla här på stationen som man snart skulle sticka kniven i? Skulle han säga hej då till den hallonfärgade stjärnan och knalla över till Novokuznetskaja? Så fick det hända vad det ville bakom ryggen på honom. I ryggen har man inga ögon.

Fast vad väntade honom på Novokuznetskaja?

Skannat med CamScanner

Ingenting.

Precis som på VDNCh.

Tomhet. Instängdhet. Och svamp, svamp, svamp ... Bara släpa sig fram utan att gnälla tills man dog. Kanske borde han vända om och gå hem till Anja. Med en död mans idhandlingar.

Visserligen vore passet någon annans, men livet vore hans eget – det gamla livet, svart, krokigt och torrt som en utbränd tändsticka. Önskade han sig det livet? Skulle han uthärda det?

Olga Eisenberg tog av sig korsetten. Strålkastaren följde hennes rörelser så gott det gick. Det starka, bländande ljuset kastade Olgas djupsvarta silhuett mot kulissen.

Trumpeten spelade för fort, för vekt och så vidrigt att man blev spyfärdig. I takt till melodin slingrade sig den kvinnliga silhuetten kring stången, som om den trätts upp på ett spett.

»Är du döv eller? Stick!«

Under vandringen med Homeros, i jakten på Umbach, hade Artiom för en kort stund glömt bort hur det var att sakna ett mål i livet. Den gamle hade gett honom något. En riktning, åtminstone.

Förlåt mig, farfar. Men hur skulle jag kunna rädda dig? Ska jag lyda djävulen och hjälpa honom att ställa till med en massaker? Och skulle han verkligen släppa dig efteråt? Nej, knappast.

Vad jag än väljer blir det fel.

»Fattar du dåligt? Stick!«

Fötterna tog ett steg tillbaka av sig själva. Fötterna hade ännu inte bestämt sig.

I salongen vände man sig om och hyschade.

Någon av de lediga i metrouniform grep tag i Artiom. Kan-

Skannat med CamScanner

ske hade han rentav kastat längtansfulla blickar på Artiom, medan han uttråkat iakttog aktrisen som slingrade sig kring stången.

Fötterna visste att om man väljer vägen rakt fram så finns det ingen återvändo. Men kroppen var inte redo att dö. Samtidigt kunde själen inte gå tillbaka till det gamla livet.

Jag vill inte ha något barn med henne, insåg Artiom plötsligt. Det bara är så. Punkt slut.

Vad fanns det på VDNCh? Ingenting och allt som Artiom inte blev. Allt som han inte ville bli. Då dog han hellre.

Förnuftet tvingade honom att höja händerna – den ena lite snabbare än den andra. Svetten rann nerför pannan, ner i ögonen, där den sved. Den hallonfärgade stjärnan flimrade genom den grumliga blicken.

Kanske har de inte mördat dig än, Pjotr Sergejevitj? Jag har korsat halva metron för att finna dig. Ända hit. Och nu kommer jag inte vidare. Säg att de inte har mördat dig än, snälla?

»Jag har informationer.«

»Vad snackar du om?«

Artiom uppfattade en spindelblick ur salongen – mot sin hud. Därför upprepade han sina ord lika tonlöst:

»Jag har viktiga informationer. Om ett förestående attentat. Från Rikets sida. Jag vill förhandla. Med en officer. Från säkerhetstjänsten.«

»Jag hör inte vad du säger!«

Artiom torkade bort svetten från pannan och tog ett steg framåt.

★

Skannat med CamScanner

Övergången till stationen Ochotnyj Rjad var lång, oändligt lång, som om den hade byggts enkom för att ge Artiom betänketid innan de kom fram.

Utifrån sett verkade Röda linjens gränsbevakning vara i klenaste laget: ett kravallstaket och ett par sömniga soldater. Men därinnanför, osynligt för förbipasserande, fanns tre ordentliga avspärrningar med sandsäckar, taggtråd och maskingevär. Piporna var riktade åt sidan, mot väggen, eftersom ingen visste från vilket håll fienden skulle angripa.

På ena väggen hade man målat en dubbelprofil med hjälp av en schablon: två bistra män med tjocka kinder och begynnande flint, kusligt lika varandra, som en dubbelpräglad medalj, men det var oklart om den ene försökte täcka eller tränga ut den andre ur bilden. Bröderna Moskvin, förstod Artiom. Den i förgrunden var Maksim. Den nuvarande generalsekreteraren. Den andre, som man hade präglat Maksim över, var den gamle som hade avlidit.

För varje steg bort från Teatralnaja hördes Bolsjojteaterns trasiga, buckliga trumpet allt otydligare, för från andra sidan, från Prospekt Marx, dånade allt ljudligare genom korridoren och rakt emot honom en uppsluppen, flerstämmig marsch – antagligen från en hel blåsorkester. Redan vid mitten av övergången började orkestermarschen spjärna emot den smäktande trumpeten och driva tillbaka den, mot teatern.

Gången var dåligt upplyst. Vid det första taggtrådshindret fanns en ö av ljus, längre fram var mörkret som gjutet av gelé. Fram till nästa avspärrning. De mötte inga invånare på vägen, bara några barska väktare. Artiom gick ivrigt sitt öde till mötes, medan soldateskorten inte gjorde sig någon brådska.

Det var knappt att han stod ut hela vägen till Prospekt Marx,

Skannat med CamScanner

det vill säga Ochotnyj Rjad, men slutligen nådde de den sista avspärrningen som såg ut precis som den första: så klen att man kunnat blåsa omkull den. Resten av posteringen syntes inte därifrån eftersom den doldes av en trappa och därför verkade det som om ingen på Röda linjen var det minsta intresserad av Teatralnaja.

Orkestern var däremot synnerligen påtaglig. Den stod precis vid gränsen och blåste, slamrade och trummade för allt vad tygen höll. Den fick åhöraren att vilja ställa sig i givakt, och i det här larmet hade varken trumpeten eller andra ljud från teatern en chans att göra sig hörda.

Den lilla stationen – mysig och trevlig som alla tidiga metrostationer – var full av människor i likadana kläder. Här var det rent, inte en droppe föll från taket och lamporna lyste. Kort sagt var allt precis som det skulle.

Under några få sekunder gjorde blåsorkestern ett uppehåll för att hämta andan innan den stämde upp nästa marsch, och då hördes stationens andra röst, och den lät besynnerligt: i stället för det väsen som en människosamling brukar ge upphov till hördes på Ochotnyj Rjad bara ett sorl. Folk sorlade och såg sig hela tiden omkring i de slingrande köerna, var och en med ett målat nummer på handflatan, man sorlade i valvbågarna vid små bord medan man utförde ett för Artiom obegripligt byråkratiskt arbete, gamla kvinnor sorlade, barn sorlade. Och under pausen, då trummorna och pukorna gjorde ett kort uppehåll, tycktes stationen med ens mindre ljus och ren. Men sedan startade orkesterns rullande band igen och den producerade munterheten fick stationen att genomgå en förvandling. Lamporna brann klarare, de förbipasserandes smilband drogs upp och marmorn började skina igen.

Skannat med CamScanner

Som ytterligare humörhöjare tjänade paroller som också var målade på väggarna med schabloner:

RÖDA LINJEN AVSKAFFAR FATTIGDOMEN, ANALFABETISMEN OCH KAPITALISMEN!

NEJ TILL RÅNET AV DE FATTIGA! JA TILL JÄMLIKHET ÅT ALLA!

OLIGARKERNA ÄTER UPP SVAMPEN FÖR VÅRA BARN!

FULL NORMEN ÅT VAR OCH EN!

LENIN, STALIN, MOSKVIN, MOSKVIN.

Lenins kala hjässa och Stalins mustaschprydda nuna hängde mellan gyllene ramar i stationens huvudände. Bredvid stod en hedersvakt av bleka gossar med röda halsdukar om halsen, på golvet låg ett par blomkransar av plast.

Invånarna tycktes inte ens lägga märke till Artiom och hans eskort: var än han passerade hade folk viktigare saker för sig. Ingen såg på honom. Men så fort han hade avlägsnat sig brände de nyfikna blickarna, som nyss verkat så förströddda och ointresserade, i hans nacke.

Medan han gick där slöt han ett avtal med Pjotr Sergejevitj om att han måste vänta en stund med att dö och inte försvinna någonstans innan de fått talas vid. Och det hade ju bara gått en timme, så chanserna var goda att han fortfarande levde.

KGB befann sig på baksidan av stationen: under golvet på vilket de gråklädda medborgarna hasade omkring fanns det nämligen ännu en våning, som ingen kände till. Ingången såg ut som dörren till en städskrubb.

Men där bakom – som överallt i hela metron – var det en målad korridor, grön till midjan sedan vit, upptill var putsen brunfläckig av fukt och full av blåsor, från taket hängde de

Skannat med CamScanner

obligatoriska glödlamporna som lyste upp den ändlösa raden av dörrar.

En soldat ur eskorten öppnade en dörr och knuffade in Artiom.

»Jag har bråttom! Man väntar på min rapport!«

»Rapporter skriver man i armén«, sa en av soldaterna och blinkade. »Här tar vi bara emot angivelser.«

Dörren smällde igen och regeln sköts för – det kändes som ett piskrapp över Artioms nakna nerver.

Han såg på sina cellkamrater: en kvinna med målade ögonlock och det blonda håret samlat i en knut på nacken, och en butter, kortvuxen karl med vita ögonbryn och slarvigt klippt. Huden var garvad och ärrad som hos en alkoholist.

Umbach fanns inte i cellen.

»Sätt dig«, sa kvinnan. »Du blir inte smartare av att stå.«

Mannen snöt sig i handen.

Artiom kastade en blick på bänken och valde att stå, som om det skulle leda till ett snabbare förhör och frigivning av telegrafisten.

»Du tror väl också att ditt fall kommer att klaras upp direkt, eller hur?« sa kvinnan och suckade. »Vi har redan suttit här i två dygn. Kanske lika bra det, så som de utreder fallen här ...«

»Håll käften«, stönade mannen. »Kan du inte bara hålla käften en stund ...«

»Förde de hit en gammal man före mig?« frågade Artiom. »Med sådana här mustascher?« Han visade med händerna hur Umbachs mustascher såg ut.

»Nej, ingen«, svarade hon. »Inte ens utan mustascher. Vi har varit helt ensamma här. Och gått varandra på nerverna.«

Skannat med CamScanner

Mannen vände sig bort och började frustrerat skrapa med naglarna mot väggen.

»Så vad har du gjort?« frågade kvinnan Artiom.

»Jag? Ingenting. Jag måste bara få ut någon härifrån.«

»Och vad har han gjort?«

Artiom såg på hennes hudfärgade, håliga strumpbyxor och på hennes händer, där det blå blodet rann tätt under huden. Den svarta mascaran runt ögonen hade först fått dem att se stora och intensiva ut, men i själva verket var det ingenting märkvärdigt med dem. Leendet var rynkigt, rynkorna var trötta.

»Han har inte heller gjort något. Vi kommer från Teatralnaja. Och där skötte vi oss själva och störde ingen.«

»Hur har ni det på Teatralnaja egentligen?« Kvinnans röst vibrerade av medkänsla. »Ganska illa väl?«

»Det är helt okej.«

»Här sägs det att ni nästan äter upp varandra. Ljuger de eller?«

»Julka! Hur dum får man bli?« stönade mannen.

»Här har vi det i alla fall bra«, sa Julka. »Så vem bryr sig hur det är hos er.« Sedan tystnade hon och funderade en stund. »Ni får nog köa länge för svamp, eller hur?«

»Vad då köa?«

»Ja, stå i kö för att få svamp. Hur många personer står det i kön?«

»Vilken kö? Om du har pengar så köper du vad du vill ha.«

»Pengar? Menar du kuponger eller?«

»Här behöver vi inga pengar«, lade sig mannen i samtalet. »Den som arbetar får äta. Det är inte som på Teatralnaja. Här är det arbetslinjen som gäller.«

Skannat med CamScanner

»Det så klart«, sa Artiom trött.

»Ni kan väl äta era pengar«, fräste mannen.

»Andrjusja, varför går du på honom så där?« sa Julka till Artioms försvar.

»Jag är ingen provokatör«, sa Artiom.

»Jag vill inte veta något«, sa Andrjusja. »Det angår mig inte.«

Samtalet dog.

Artiom lade ett öra mot dörren. Det var stilla i korridoren.

Han tittade på klockan. Undrar vad Dietmar gjorde? Litar han fortfarande på honom? Men hur länge till?«

»Så det är ingen som behöver köa för svamp hos er?« frågade Julka igen. »Och hur mycket ger de en i handen?«

»Så mycket som pengarna räcker till«, förklarade Artiom, och tillade för säkerhets skull: »Kulorna, menar jag.«

»Det var det värsta!« sa Julka glatt. »Och om man är två?«

»Vad menar du?«

»Får man så mycket som man kan betala för då också?«

»Ja, det så klart.«

»De är som maskarna i fläsket«, sa Andrjusja. »Vems svamp äter de, tror du? Jo, vår svamp! Våra barn får gå hungriga, medan de smörjer kråset!«

»De hungrar väl inte!« sa Julka förskräckt. »Och vi har ju inte ens några barn . . .«

»Jag menar rent figurativt. Bildligt talat, alltså.«

Han såg på Artiom med det där förtvivlade uttrycket som förråder att man just har begått ett irreparabelt misstag. Ansiktet skiftade i djuprött.

»Det där hörde du inte«, sa Julka vädjande till Artiom.

Artiom ryckte på axlarna och nickade.

Skannat med CamScanner

»Tänk själv på vad du hasplar ur dig!« skrek Andrjusja åt sin fru. »Om du inte hade glappat bredvid mun så hade vi varit hemma nu. Har du inte lärt dig någonting av hur det gick för Jefimovs?«

»Jefimovs sa ju inget, Andrjusja!« viskade hon. »Och arresterades ändå. Inte ord hade de sagt mot . . . ja, mot.«

»Då måste de ha gjort något! Ingen rök utan eld!« viskropade han tillbaka. »Det kan inte vara på annat sätt. De griper väl inte folk för ingenting . . . och hela familjen till och med . . .« Han spottade.

»Vad då hela familjen?« frågade Artiom.

»Ingenting. Glöm det.«

»Vad menar du att jag har sagt? Att det inte blev tillräckligt med svamp i år? Att vi har missväxt på kolchosen på grund av den där sjukan . . . vitmöglet. Att det blir svält. Men det säger ju alla. Och det är ingenting jag har hittat på. Och då kommer de och anklagar en för förtal . . . Alltid denna . . . denna propaganda!«

»Och vem sa du det till, din dumma gås? Till Svetka Dementieva! Vet du inte vad Dementievs är för folk?«

»Dasjka Dementieva står ju i konservfabriken och verkar helt bakom flötet.«

»Precis, hon har vett att hålla käften. De griper ju folk för nästan ingenting. Vasiljeva till exempel – varför tog de henne? För att hon sa ›Gud bevare oss‹ och gjorde korsnecknet. Och Igor i cell 105 tog de för vad då? Jo, för att han på rökpausen pladdrade om att det hade kommit utbölingar till Tjerkizovskaja.«

»Vad för utbölingar?«

»Folk från en annan stad, inte från Moskva. Och det sägs

Skannat med CamScanner

att de inte bar några skyddsdräkter på ytan. Ursäkta, vad är det för prat? Det är givetvis bara en skröna. Tydligen arresterade de utbölingarna direkt och redan samma dag ...« Han avslutade meningen genom att dra fingret över strupen.

»Gör inte så där!« sa Julka ängsligt.

»Det är väl bara en skröna? Rena dårpippin! De satans amerikanerna har ju gjort rent bord hos oss. Varenda unge vet att det bara är Moskva som klarade sig. Haha, från en annan stad! Fast Igor släppte de redan dagen därpå.«

»Från vilken stad kom de?« frågade Artiom ivrigt.

»Och det tror du att jag skulle berätta för *dig*«, svarade Andrjusja.

Artiom slet sig från dörren, gick fram till mannen och böjde sig fram över honom.

»Men sa han det? Den där Igor? Sa han vilken stad det var?«

»Tja, han råkade försäga sig.«

»Säg det då! Det är viktigt!«

»Du har ju inte ens hunnit ange din farfar ännu! Är du ute efter mig också nu?« flinade Andrjusja.

»Din jävla skithög! Var kom de ifrån?!«

Artiom grep mannen i kragen och tryckte upp honom mot väggen.

»Släpp honom! Släpp!« skrek Julka allt vad hon orkade. »Han vet ingenting, absolut ingenting! Vakt! Hjälp!«

»Du snackar bara skit.«

»Och om inte?«

»Ja, precis, och om inte?«

»Då kan vi ta oss härifrån! Från metron!«

Andrjusja, som fortfarande hängde i luften, ruskade på huvudet och gjorde en grimas.

Skannat med CamScanner

»Om allt är så jävla bra på ytan, skulle de då komma hit och knacka på?«

Artiom tog ett andetag för att säga emot, men visste inte vad han skulle svara.

»Släpp ner mig«, sa Andrjusja. »Jävla skitstövel.«

Artiom släppte taget, vände sig om och gick tillbaka till dörren. Han tänkte just lägga pannan mot stålet när dörren plötsligt for upp.

»Du från Teatralnaja. Kom med!«

»Där hade du tur«, sa Artiom till Andrjusja.

»Du kan väl fråga dem själv«, fräste Andrjusja tillbaka.

★

»Kamrat major, här är sabotören.«

»Inga handklovar?«

Det klickade till.

»Du vet, om man vill få någon att erkänna frivilligt ... då behövs det handklovar«, förklarade majoren för Artiom redan på tröskeln till sitt tjänsterum. »Kalla mig Gleb Ivanytj. Och vem är du?«

Artiom visste redan att det var Gleb Ivanytj. Han hade känt igen honom på den hesa, djupa rösten. Och på snörskorna.

»Fjodor Kolesnikov.«

Så stod det i passet som han hade lånat från den döde stalkern.

»Då får du rapportera nu, Fjodor.«

Gleb Ivanytj var en fet karl av det köttiga slaget. Över den höga pannan märktes en begynnande tunnhårighet, och läpparna var röda och putande. Han var av samma längd som

Skannat med CamScanner

Artiom – inte särskilt lång alltså – men i gengäld bredare och säkert dubbelt så tung. Uniformsjackan gick inte att knäppa, kragen var för trång för hans tjurnacke och byxorna verkade nästan sprickfärdiga.

Gleb Ivanytj satte sig vid arbetsbordet och lät Artiom stå.

»Ni har gripit fel person.«

»Vad då fel person?« Majoren hajade till.

»Umbach på Teatralnaja. Han har inte gjort något. Det har skett en förväxling.«

»Vem borde vi ha gripit?«

»En annan.«

Majoren förlorade genast intresset.

»Jaså, säger du det. Och nu har du kommit för att hämta honom?«

»Han är ingen sabotör. Han är teatertekniker, ingenting annat«, förklarade Artiom.

»Fast han har ju erkänt att han är sabotör.«

»I så fall … hittade han bara på det. För att ta på sig skulden.«

»Tja, det gör ingen skillnad. Vi har ju fått vårt signerade förhörsprotokoll.«

Rummet var stort och strängt möblerat. På golvet en linoleummatta som spruckit i skarvarna, i hörnet ett grått, kvadratiskt kassaskåp, bordet av något finare märke, säkert stöldgods, det obligatoriska dubbelporträttet på väggen – det var allt.

Nej, vänta.

Det var något som tickade. Artiom såg sig omkring: bakom honom, över dörren, hängde en klocka. Han hade nyligen sett en likadan – på en helt annan plats. En enkel klocka av

Skannat med CamScanner

blå plast. På urtavlan fanns en sköld med ett svärd över och en banderoll med förkortningar: VTjK – NKVD – MGB – KGB. Klockan var tio i tio.

»Har du bråttom någonstans, Fjodor?« frågade majoren och flinade. »Är du sen?«

»En intressant klocka.«

»En bra klocka. På den ser jag att arbetsuppgifterna väntar. Var det allt du hade på hjärtat, Fjodor? I så fall fortsätter jag gärna samtalet senare.«

»Jag måste få prata med honom.«

»Det går inte för sig. Hur känner du honom förresten? Är ni släkt? Eller kolleger?«

»Vad har han erkänt? Han är ingen sabotör. Han har aldrig varit i Riket. Det är inte honom ni söker. Det är en annan.«

»Nej, Fjodor. Det är honom vi sökte. Pjotr Sergejevitj. Och det har ingenting med Riket att göra. Utan med det här.« Majoren viftade med ett tummat papper. »Ett tips. Från Centralapparaten. Och Centralapparaten kan inte ha fel.«

Kanske hade de inte kommit efter honom, efter Artiom? Hade Umbach faktiskt gjort sig skyldig till något?

»Var det allt?« Gleb Ivanytj reste sig upp. »Annars har jag ett möte klockan tio.«

Han böjde sig fram över kassaskåpet, snurrade på kodlåset, sköt undan den gnisslande regeln och tog fram en svartgrå revolver som var repig och matt efter långvarigt bruk.

Först nu mindes Artiom vad det var för möte som väntade majoren.

»Och vad ...«, frågade Artiom, torr i halsen, »vad händer med Pjotr Sergejevitj?«

»Likvidation«, sa majoren. »Jaha, Fjodor. Du får vänta

Skannat med CamScanner

till i morgon. Vi får prata vidare då. Jag känner på mig att det blir ett långt samtal. Det är något du vill berätta för mig, men kan inte klämma ur dig det. Jag får väl hjälpa dig på traven, fast i kväll hinner jag inte. Plikten kallar.«

Så stack han handen i kassaskåpet igen och plockade fram en kartong med kopparpatroner som han hällde ut på bordet, sedan öppnade han trumman på pistolen och började fylla den med den trubbiga döden. En, två, tre, fyra, fem, sex, sju. Det blev några patroner över.

»Ni får inte skjuta honom!« utbrast Artiom.

»Varför inte?«

»Han har informationer . . . Han är telegrafist. Och vet någonting . . .«

»Vi vet redan allt han vet«, lugnade honom majoren. »För oss existerar det inga hemligheter. Det var allt, gå nu och sov. Man väntar på mig.«

Gleb Ivanytj kliade sig i skrevet och sträckte njutningsfullt på sig.

»Ni fattar ju inte! Han har värdefulla upplysningar ... Han . . .« Artiom bet sig i läppen och vägde sina ord, för sista gången. »Han har hittat överlevare! Och haft radiokontakt med dem! Med andra människor! Förstår ni? Med andra överlevare! Utanför Moskva!«

Han såg på majorens breda, uttryckslösa ansikte. Inte en muskel rörde sig.

»Vilket nonsens.«

Sedan for skuggan av ett leende över Gleb Ivanytjs läppar. Han rättade till håret med handen. Ansiktet hade med ens ett drömskt uttryck. Han hade väntat på den här kvällen, väntat på tioslaget och på det som skulle ske efteråt – dejten

Skannat med CamScanner

med den vackra stjärnan i tyllkjol. Det var det enda han ville tänka på.

Artiom lyfte sina fjättrade händer.

»Tänk om det fortfarande finns platser där man kan leva? Tänk om vi inte måste leva här nere i metron ... till slutet ... Och han – ingenjören! – kanske vet var de platserna finns!«

Majoren vägde revolvern i handen, blundade med ena ögat och tog sikte på bordet.

»Kvalitetsarbete«, sa han eftertänksamt. »Med den här arkebuserade man säkert för hundra år sedan. Och ändå ... Det finns inget pålitligare vapen än Nagant. Särskilt för den här uppgiften. Den hakar aldrig upp sig, blir aldrig överhettad.«

»Lyssnar du inte ens?!« Artiom blev förbannad. »Eller vet du något?!«

»Nu räcker det. Vakt!«

»Nej, det räcker inte! Om du skjuter honom nu så får vi aldrig veta!«

»Vad i helvete – vakt!« gormade majoren mot dörren.

»Han är den ende som har lyckats uppfånga en signal, upprätta en kontakt ... Du får inte döda honom!«

»Får jag inte?«

»Nej!«

»Värdefulla upplysningar?«

»Ja!«

»Överlevare?«

»Ja, överlevare!«

»Hm, kom med här.«

Majoren grep tag i Artioms axel med sin labb, sparkade upp dörren med foten och knuffade ut honom i korridoren. En vakt kom springande, förskräckt och skuldmedveten, i

Skannat med CamScanner

färd med att fimpa sin handrullade cigarett, men majoren knuffade honom bara åt sidan.

Majoren tog fram en nyckelknippa ur fickan, stack in en nyckel i en dörr och öppnade den på vid gavel, sedan knuffade han in Artiom i cellen. Där inne satt sju personer, bleka och svettiga.

»Umbach!«

»Här!«

Pjotr Sergejevitj reste sig upp och såg sig nervöst omkring. Han var nedsmord med blod som knappt hunnit torka; näsan var bruten, munnen sårig. Han lutade huvudet försiktigt bakåt, så att det inte skulle rinna ur näsan.

En skugga for över hans ansikte, eller kanske bara ljuset utifrån korridoren: vad väntade honom nu?

Majoren lyfte revolvern, riktade den mot Umbachs panna och genast slog det lock för öronen, som av ett hammarslag, och små röda stänk sprutade på hans hand, i ansiktet, på militärskjortan. Umbach segnade ihop och sjönk till golvet som en säck med sand. De andra fångarna var likbleka och höll för öronen, en gumma brast i gråt. Väggen var översållad med våta, glänsande slamsor. En fångvaktare stack in huvudet, svor något ohörbart och ställde en ohörbar fråga. Det ringde i öronen.

Majoren grep tag i Artioms axel igen, drog ut honom i korridoren och smällde igen dörren.

»Vem får inte? Jag? Vad är det jag inte får göra?!« skrek han i Artioms lomhörda öron.

Allt snurrade runt. Artiom kände sig illamående, men han svalde spyan som var på väg, behöll den i sig. Att kräkas nu vore att visa svaghet.

Skannat med CamScanner

»För ut de dödsdömda! Så många som möjligt!« skrek majoren till fångvaktarna som fortfarande hörde illa. »Hur många är det?«

»Sju, med Umbach.«

»Då räcker magasinet precis. Och rengör cellen!«

Majoren tog ett steg framåt och stannade precis framför ansiktet på Artiom. Till soldaterna som kom springande från vaktrummet sa han:

»Den här kommer med mig.«

De gick tillbaka till hans tjänsterum.

»Jag får inte, sa du. Men jag fick! Och till och med måste. Offentligt. Det är bara nyttigt med offentliga arkebuseringar. Annars tror folk att de är hjältar, som om livet vore en film. Men så ser de hur snabbt en människa kan förvandlas till en påse med avföring. Klick! Färdigt. Och genast slutar de att inbilla sig en massa saker.«

Han tog en kvarglömd patron från bordet och höll upp den under näsan på Artiom.

»Titta. Den här är till dig. Egentligen hade jag tänkt ta itu med dig i lugn och ro i morgon bitti. Med dina fantasier. Men du var ju tvungen att krångla.«

Han fällde ut magasinet och stack in Artioms personliga kula.

»Laddat och klart.«

»Nej«, Artiom skakade på sitt dånande huvud. »Nej!«

»Framåt marsch!«

»I dag ... om en stund ... kommer Riket ... på Teatralnaja ...«

»Rör på påkarna, ditt kräk!«

»Umbach ... han är deras agent ... eller var. Det var min

Skannat med CamScanner

uppgift att ... få ut honom. Härifrån. Jag är också en saboтör.«

»Skitsnack.«

»Vänta. Vänta! Det där med telegrafisten var bara lögn. Döda mig inte. Jag ska berätta sanningen. Jag svär ... Det finns två ... två grupper. Just nu minerar de övergångarna.«

Äntligen vände sig Gleb Ivanytj mot honom.

»Varför då?«

»För att ta Teatralnaja.«

»Hur då?«

»Det står stormbrigader i tunnlarna. Stridsberedda. Och två sabotagetrupper befinner sig redan på Teatralnaja. De tänker spränga övergångarna som leder till er station. Och så snart de har skurit av Teatralnaja är de där inom fem minuter.«

»Och Umbach, vad hade han för uppgift?«

»Han är telegrafist. Han skulle skicka startsignalen.«

»Och du?«

»Jag samarbetade med honom. Som kontaktman.«

»Vem gav dig uppdraget?«

»Dietmar.«

»Vi är bekanta.«

Majoren stod blick stilla. Klockan över Artioms huvud räknade sekunderna: tick, tick, tick. Det var en exakt likadan klocka som hos majoren i Hansan. Det var bara raden med förkortningar som slutade annorlunda här – den sista förkortningen saknades.

»Fast nu är du här. Precis som Umbach. Då betyder det att de väntar på er signal. Hur länge kommer de att vänta?«

»Vi skulle slå till innan föreställningen tog slut. Om det drar ut på tiden skickar de någon spanare. Och anfaller ändå.«

Skannat med CamScanner

Tick. Tick. Majorens ögonbryn drogs samman.

»Kan du identifiera de andra? Ur de båda grupperna?«

»Ja. Jag känner befälen.«

»Och hjälper du oss?«

Han nickade ansträngt, stelt.

»Så snabbt kan vi inte samla våra mannar . . .«, sa majoren högt. »Vi måste vinna tid. Vi måste vinna tid . . .«

Artiom hade ett förslag till majoren på tungan, men fruktade att det skulle få honom att bestämma sig för motsatsen. Han måste komma på det själv. Tänk! Tänk, major. Kom igen!

»Hm, tänk om vi skulle bluffa? Att båda grupperna redan har neutraliserats?«

»Hur då? Det hinner vi inte.«

Artiom ville bara blunda och gömma sig, så att majoren inte skulle förstå hans vink, hans bön, men han tvingade sig att hålla ögonen vidöppna som om han bjöd in Gleb Ivanytj att läsa hans tankar. Och karln hade faktiskt tagit sig in genom hans pupiller och slitit sönder hornhinnan – med stänken efter Pjotr Sergejevitj.

Äntligen fattade han sitt beslut.

»Har du lösen och kodorden till radiokontakten?«

Artiom sänkte huvudet, teg en stund och lyfte det igen, försiktigt, för att inte skrämma bort majorens beslut – hans enda räddning.

»Kom.«

Artiom följde efter majoren längs korridoren, förbi den öppna cellen där de dödsdömda stod med sänkta huvudet och bad för sina själar. De kom fram till en dörr med skylten »Radiorum«.

Skannat med CamScanner

En utmärglad, harmynt telegrafist ställde sig genast i giv-akt. Ett bord med en telefon, gröna metallådor med vippkon-takter och visare, ett par hörlurar.

En vaktsoldat ställde sig i dörren, någon knuffade Artiom mot radioutrustningen. Samtidigt lyfte Gleb Ivanytj på luren och tryckte på några pipande knappar.

»Hallå! Svinolup här. Ja, Svinolup. Sätt mig i förbindelse med Antsiferov.«

Artiom nästan svimmade. Först de identiska klockorna, och nu samma idiotiska, ovanliga efternamn. Det kunde helt enkelt inte vara en slump.

Den i Hansan hette Boris Ivanovitj. Den här hette Gleb. Och samma fadersnamn, Ivanytj, Ivanovitj. De var inte sär-skilt lika varandra, och ändå blev Artiom genast övertygad, trots att det verkade helt otroligt.

»Ja, kamrat överste. Jag har en agent som erkänner. Han säger att Riket tänker storma Teatralnaja i vilket ögonblick som helst.«

Rösten. Det var därför Artiom hade känt igen rösten, när han låg där under scengolvet. De båda brödernas röster gick knappt att skilja åt. De hade sagt olika saker med denna röst, format olika ord till meningar; de bar olika uniformer, och deras klockor hade stannat på olika tider. Men rösten var ändå en och densamma.

Gleb var nog den äldre. Han åtminstone såg äldre ut. Allt-så hade Boris klättrat snabbare på karriärstegen. Hur hade de lyckats med detta? tänkte Artiom i stället för att fundera över huruvida den smala tråden som han balanserade på över avgrunden skulle bära eller brista. Hur kom det sig att de båda bröderna hade uppnått samma rang, men kämpade på

Skannat med CamScanner

varsin sida om fronten? Var de ens medvetna om varandra? Säkert. Hur skulle det kunna vara annorlunda. Bekämpade de varandra? Hatade de varandra? Försökte båda döda den andre? Eller var alltihop bara ett spel?

»Klartecken alltså? Visst. Då hinner ni skicka förstärkningar hit … Ja. Instämmer. Det var inte vi som började. Jag ser inte heller någon annan … Ja. Uppfattat.«

Artiom stod blick stilla och vågade inte ens tänka för att ljudet från tankarna skulle skrämma bort den magiska eldfågeln som plötsligt hade landat på hans axel. Han hade haft en chans på tusen.

»Vilken frekvens?«

Den harmynte telegrafisten satt vid apparaten, Artiom dikterade frekvensen. De började genomsöka etern. Artiom vred på hörlurarna så att ena högtalaren riktades mot de andra personerna i rummet.

»Är antennerna riktade mot ytan?« frågade han. »Hur är mottagningen härifrån?«

»Sköt du ditt«, fräste Svinolup. »Resten sköter vi.«

»Har ni någonsin … uppsnappat signaler från andra städer?«

Telegrafisten skakade på huvudet som om frågan var riktad till honom.

»Det finns inga andra städer«, sa majoren. »Alla är utplånade.«

»Fast det kommer ju folk från andra städer till metron …«

»Bara lögner.«

»… som undanröjdes av era mannar …«

»Lögner alltihop.«

»… precis som alla som sa ett knyst om det …«

Skannat med CamScanner

Gleb Ivanovitjs ögon blev smalare. Han knackade med revolverpipan på radions metalhölje.

»Ja, för att stoppa lögnerna! Nu sitter vi här nere en gång för alla – punkt slut. Varför oroa människorna i onödan? Då är det bättre att de drömmer som vi säger åt dem att drömma. Hur vi ska besegra Hansan, ställa alla pampar mot väggen och införa kommunism i hela metron en dag. Och alla ska få hela svampransoner. Allt ska bli bra. Här nere. Man måste älska sitt fosterland. Gör dig nyttig där du föddes.«

»Jag föddes där uppe.«

»Och du kommer att dö här nere.«

Svinolup klappade honom på axeln och gapskrattade. Det var hans första skämt.

Ur radiovågornas brus hördes plötsligt en röst. Majoren nickade åt Artiom och riktade manande och uppmuntrande revolvern mot hans huvud.

»Dietmar här!«

»Stalkern här!«

»Åhå, stalkern! Hur går det?«

»Liljekonvaljerna blommar.«

»Då har våren kommit.«

Den kalla, hårda mynningen letade sig in i Artioms fria öra, rakt in i hörselgången. Någon var nervös och ville försäkra sig om att man inte drog honom vid näsan.

»Jag föredrar vintern.«

»Då får du gå och gömma dig.«

Artiom försökte snegla på Svinolup, men revolvern hindrade honom. Han borde ha räknat ner tiden, men hade inte kunnat. Mynningen tryckte allt hårdare mot örat.

Vad är detta för skitsnack? tycktes majoren vilja säga.

Skannat med CamScanner

»Vi avbryter operationen«, sa Artiom. »Dietmar, vi avbryter . . . «

Och då – plötsligt:

Boom!

Allting skakade till, taket föll in, ett dammoln lade sig över rummet, taklampan blinkade till och slocknade, alla var blinda och döva.

Artiom var den ende som väntat sig detta. Och bara på detta hade han väntat.

Han kastade sig fram, ryckte åt sig revolvern med sina fjättrade händer ur de feta fingrarnas försvagade grepp och hoppade åt sidan.

Lampan tändes igen.

Vakten låg på golvet under ett betongblock. Svinolup, som blödde efter att ha träffats av mindre stenar, vacklade omkring. Telegrafisten satt fortfarande framför sin apparat, utan att fatta ett dugg.

Skrik trängde igenom . . . och ljudet av fotsteg.

Till slut fick Svinolup syn på Artiom.

»Upp med händerna! Händerna!«

Majoren lyfte dem långsamt, med flackande ögon. Han sökte väl redan ett sätt att övermanna Artiom.

»Sätt fart! Mot dörren! Snabbt!«

Naganten låg obekvämt i handen, vapnet kändes liksom främmande.

»Vad var det som hände?« frågade Svinolup, utan att röra sig ur fläcken.

Det aset försökte fördröja flykten.

Artiom spände hanen: den var trög.

»Rör på påkarna! Nu går vi!«

Skannat med CamScanner

»Var någonstans exploderade det?«

Artiom tryckte av: ännu en smäll, men inte lika smärtsam som den i cellen, när majoren dödade Umbach. Öronen var redan lomhörda. Svinolup lade sin vänsterhand över högeraxel. Äntligen lydde han och satte sig i rörelse. Artiom klev över den döda vakten och kikade ut i korridoren.

På golvet halvlåg en skadad fångvaktare med karbinen i famnen, men Artiom sköt från höften och träffade honom i magen. Sedan sprang han fram och sparkade undan vapnet.

»Vem har nycklarna? Vem har nycklarna till cellerna?!«

»Jag har dem«, svarade majoren bakom hans rygg.

»Öppna cellerna! Allihop! Var är mannen . . . som ljög om överlevarna? Zujev! Var är han?!«

»Borta. Han skickades till högkvarteret Lubjanka. Det kom en order. Han är inte längre här.«

»Kom. Var är min cell? Den här? Öppna!«

Majoren skramlade med nyckelknippan och låste upp dörren. Julka och hennes buttre make verkade livrädda.

»Ni är fria! Ni kan gå!« skrek Artiom.

Svinolup gjorde en grimas.

»Vart då?« frågade Andrjusja.

»Härifrån. Ni är fria.«

»De går ingenstans med dig«, sa Svinolup.

»Jag ska hjälpa er att lämna Röda linjen.«

Julka sa ingenting. Mannen blinkade häftigt och fyllde lungorna med luft. Sedan – nej, han skrek inte, utan vrålade:

»Dra åt helvete, din smutsiga provokatör! Vi går ingenstans! Det här är vårt hem!«

»Ser du?« frågade Svinolup och log belåtet. »Det där kallar jag kärlek till fosterlandet.«

Skannat med CamScanner

»De tänker ju arkebusera er!«

»Dra åt helvete! Sitt ner, Julka. Vart tänkte du gå någonstans?«

»Ja, det undrar man«, sa Svinolup.

Artiom blev rasande.

»In i cellen med dig!« beordrade han Svinolup. »De är rädda för dig. Och ge mig nycklarna. Så, nu går vi! Vad sa du att du hette? Andrej. Jag ska hjälpa er ut, förstår du? Kom nu! Det är bråttom.«

»Vi stannar här«, följde Julka sin mans exempel.

»Vilken idiot du är, Fjodor!« skrattade Svinolup. »De är ju bara patrask! Vart skulle de ta vägen, tror du?«

Andrjusja stirrade ner i golvet.

»Din lille skit!« Svinolup gav honom en örfil. »Gå . . . om du vågar. Och ta slampan med dig. Nå, hur blir det?«

Andrjusja kröp ihop och höll händerna för ansiktet.

Julka satt tyst och grät. Mascaran rann nerför kinderna.

»Ingen vill följa med dig.«

Från korridoren hördes dova steg – kom det redan soldater? Artiom stack ut armen och sköt mot ljudet. Stöveltrampet ändrade riktning – de gömde sig eller dog en slumpmässig död.

Var fanns de dödsdömda nu igen?

Han nådde cellen i ett par språng. Dörren stod öppen. Ingen vakt syntes till. Fångarna stod kvar där inne. Alla sex. Två kvinnor och fyra män.

»Fly! Jag hjälper er ut!«

Ingen rörde sig – de trodde honom inte.

»Annars blir ni arkebuserade . . . Vad är det med er? Vad har ni att förlora?«

Skannat med CamScanner

Ingen svarade.

Svinolup kom stapplande genom korridoren med ett leende på läpparna.

»Patrask. Pa-trask! De har försökt en gång förut och vet hur det slutar.«

»Ditt jävla as!«

»Öppna cellerna. Gör det bara. Befria allihop. Du har ju både nycklarna och revolvern. Du är herre över situationen. Eller hur?«

»Håll käften.«

Svinolup kom rakt emot honom, blodig och skräckinjagande; Artiom ryggade ofrivilligt tillbaka.

»Ingen vill följa dig. De skiter i din frihet. De skiter i dig, hjälten, befriaren.«

»Han tänker arkebusera er!« ropade Artiom till de dödsdömda.

»Kanske blir vi benådade nu?« mumlade någon. »Vi stannar ju kvar, ingen flyr.«

»Ja, kanske det«, sa Svinolup. »Allt är möjligt ... Fattar du nu, Fjodor? Har det äntligen gått upp ett ljus för dig?«

Artiom höjde revolvern och sköt honom i bröstet, mitt i människan, kroppen fångade upp kulan, majoren vacklade till och började skratta igen. Då sköt Artiom ännu en kula ur den främmande, opålitliga revolvern – i magen. Han kunde inte skjuta Svinolup i ansiktet, eftersom han inte orkade se karln i ögonen. I hans självsäkra, fräcka och maktlystna ögon.

Till slut föll Svinolup till golvet, men motvilligt.

»Då var han borta«, sa Artiom. »Kan vi gå nu?«

»Ja, han ja«, sa någon tyst. »Men det finns ju fler. Och vart skulle vi fly? Det finns ju ingenstans att ta vägen.«

Skannat med CamScanner

Från perrongen över dem hördes oväsen – någon skrek ut sina order. Snart skulle de komma ner till cellerna.

»Stanna här och dö då!« skrek Artiom. »Om det är det ni vill.«

Han stack revolvern innanför byxlinningen, plockade upp den skjutne fångvaktarens karbin, försökte hitta rätt nyckel till sina handklovar i nyckelknippan, men hörde snabba steg närma sig. Han avfyrade en salva med karbinen, sprang iväg genom korridoren, fortsatte uppför trappan och kom ut i centralsalen.

Rök, smuts och kaos överallt.

Orkestern larmade muntert vidare, precis som på Titanic.

Bomben hade exploderat där Artiom hade placerat den – nedanför rulltrapporna, mittemot den hermetiska porten. Och rakt över cellerna. Men taket hade inte rasat in, däremot hade explosionen, precis som han hade hoppats, slitit loss porten.

Tack och lov låg stationen inte särskilt djupt, därför hade signalen nått fram. Och tack och lov hade Dietmar inte litat på sin legosoldat: i stället för en tidsinställd bomb hade han gett honom en med fjärrutlösare.

Artiom kom fram till rulltrapporna, sparkade bråten åt sidan och rusade uppför trappan.

Ingen annan hade fått samma idé.

Skannat med CamScanner

XI. KONVULSIONER

Någon ropade på Artiom när han sprang uppför rulltrappan, men han vände sig inte om. Kanske vågade man inte skjuta honom i ryggen, utan bara öga mot öga?

Han kom upp vid kassorna i entréhallen som han hade passerat på vägen ner till teatern.

Nerifrån djupet hördes ett dovt muller. Som om det längre ner, under metron, plötsligt kokat över i den urgröpta jorden, som om lavafloder ätit sig igenom den tunna jordskorpan och fyllde tunnel efter tunnel, station efter station. Så lät det. I verkligheten var det kriget som brutit ut på Teatralnaja. Och det var Artiom som låg bakom utbrottet. Kanske var dåren till regissör och hans lättfotade stjärna redan döda, kanske dog de i samma sekund. Medan Artiom återigen befann sig bland de levande.

Han sjönk ner på det kalla trappsteget och blev sittande där, trots att han måste ge sig av innan kriget kom som en våg uppför trapporna och förde bort honom.

Han kunde helt enkelt inte fortsätta. Han måste samla sig en stund. Efter Umbach. Efter alla nervpåfrestande upplevelser i underjorden. Efter Svinolup. Efter de dödsdömda i cellerna. Och igen efter Umbach, Umbach . . . Bara en pytteliten stund, på det kalla stengolvet, och lyssna till ekot från allt som pågick där nere, men nu utan hans medverkan.

Han kom att tänka på handklovarna, fann en liten nyckel på knippan och lyckades låsa upp dem.

Han genomfors av en rysning, som snart gav efter.

Skannat med CamScanner

Från entréhallen fortsatte han upp mot utgången, knuffade upp dörren.

Och först när vinden smekte honom över bröstet, benen och kinderna insåg han att han saknade skyddsdräkt. Han befann sig på ytan – utan mundering!

Så fick man inte göra. Aldrig. Han hade redan andats in tillräckligt av skit.

Han sprang runt byggnaden i hopp om att finna den riktiga Fjodor Kolesnikov. Stalkern hade ju haft en massa bra saker – till exempel en skyddsdräkt.

Men där Fjodor hade suttit var det tomt. Någon hade forslat undan Fjodor och hans tillhörigheter. Och där stod Artiom ute i staden i bara byxor och jacka: naken, utan pansar.

Och då gick han just så: naken. En egendomlig känsla.

När var han senast uppe på ytan utan skyddsdräkt? När han var en liten pojke på fyra år. När hans mamma knuffade sig fram till metron med honom på armen. Fast den dagen mindes han inte. Han mindes en annan dag, den med glassen, ankorna i dammen, den fina teckningen som någon ritat med krita på asfalten. Hade majvinden smekt honom lika skönt i ansiktet och kittlat hans knän också den gången? Eller hade det varit annorlunda?

Nu ökade vinden i styrka. Den kom ner från himlen till Artiom, skyndade sjungande fram genom gränderna som dolde sig bakom de praktfulla fasaderna, flög emot honom och baddade hans ansikte. Men vad bar den med sig?

Någonting tungt gled ner under byxorna, skrapade längs benet, fastnade i tyget och klamrade sig fast vid Artiom som en parasit vid sitt värddjur, tills det slutligen landade på marken med ett klapper.

Skannat med CamScanner

Den svarta revolvern.

Artiom böjde sig ner och plockade upp vapnet. Betraktade det, kände på det. Det var ett egendomligt vapen. Som om det var magnetiskt: det var svårt att släppa taget om det. Och det gjorde ont att hålla.

Han tog sats och slungade iväg vapnet i riktning mot Kreml. Och först då släppte det taget om honom. Började släppa.

Han ryste av obehag.

Han borde skynda sig härifrån, tätt intill husväggarna, till restaurangen där en av de fyra stalkrarna låg under ett bord, den som var klok nog att lämna gatan och gömma sig för sina förföljare. Han borde snabbt dra av skyddsdräkten från den svullna kroppen och ta på den, andas luften som den döde inte längre kunde andas och se på Tverskajagatan genom dennes gasmask. För att överleva ännu en gång, för att fortsätta leva.

Men Artiom kunde helt enkelt inte förmå sig till att göra det. Han hade inte rätt att se staden genom siktglaset som den döde hade putsat med sitt spott eller andas genom hans filter.

För honom betydde »leva« – åtminstone den närmaste halvtimmen, tio minuterna – detta: att gå längs gatan i midnatten, i vanliga kläder, utan åtslutande gummidräkt, så som han en gång för över tjugo år sedan gick och höll mamma i handen. Så som alla människor gick på gatorna på den tiden.

Eller som för tjugosju år sedan, kanske under en natt som denna, ja kanske rentav på samma gata, då hans mamma, ung och säkert underbart vacker, hade gått arm i arm med Artioms blivande, namnlöse pappa. Vem var han egentligen? Vad sa han till henne? Och varför försvann han ur bilden?

Skannat med CamScanner

Artiom hade alltid undrat hur det hade blivit om hans pappa hade stannat. Han hade vant sig vid att hata honom helt enkelt för att han avgudade sin mamma. Suchoj hade inte lyckats växa in i papparollen. Och det fanns ingen annan som hade kunnat försöka.

Och nu . . .

Nu kan Artiom föreställa sig hur den okände mannen går här bredvid hans mamma. Lugn och avslappnat, med armen under hennes varma, levande arm, och pratar om allt möjligt. Och han andas precis som Artiom: inte genom en böjd slang, inte ens genom näsan, utan med hela kroppen, med varenda por. Och på samma sätt lyssnar han på sin flickvän med hela kroppen, så där som man lyssnar på varandra precis i början, när man fortfarande närmar sig mot varandra, trevande och försiktigt.

Hans pappa hade varit en lika levande människa som hans mamma, insåg Artiom nu. Och lika levande som han själv.

Och just nu kände han sig mycket levande.

Nyss hade han skådat den oundvikliga döden i ansiktet, rentav sett kulan som var ämnad att avsluta hans liv, och en annans död hade stänkt över honom som ett bevis på människans dödlighet och att döden kan vara ögonblicklig, fullkomligt idiotisk och fullständigt meningslös.

Men nu – nu levde han. Och aldrig förut hade han känt sig mer levande än i den här stunden. Det hände något i Artiom, som om hans hjärta, som alltid varit knutet som en näve, plötsligt hade öppnat sig.

Den inre krampen hade släppt, åtminstone en smula.

För nu kunde han ju föreställa sig hur hans pappa hade gått bredvid hans mamma, och han fick lust att springa ifatt dem,

Skannat med CamScanner

tränga sig in mellan de båda och knuffa undan honom från henne.

Nej, låt dem promenera där tillsammans, låt dem andas lika fritt och lyckligt som han gör nu. Låt dem glädja sig åt varandra så mycket de kan. Och låt honom komma till världen, trots allt. Hit, till ytan.

Det var som om hela livet i underjorden bara varit en mardröm, en enda lång tyfusfeber, ett gigantiskt träsk, och först nu började det sanna, verkliga livet. Vinden intalade honom att något underbart väntade där framme, att det bästa fortfarande låg framför honom.

Artiom gick ut på Tverskajagatan och fortsatte fram.

Helt bekymmerslöst, mitt på gatan, förbi Skylla och Karybdis i form av fästningar, palats, regeringsbyggnader. Han struntade i allt som kunde dyka upp runt hörnet, böja sig ner och sluka honom – han bara promenerade. Han viftade undan tankarna på förföljarna som helt nyligen jagat honom längs Tverskaja. Om de benådade honom första gången som genom ett mirakel, då kunde det ske igen.

Antagligen hade Artiom inte nått sin slutstation ännu, åtminstone inte på Teatralnaja. Hans destination fanns någon annanstans.

De bombastiska regeringsbyggnaderna som uppfördes för århundradena framstod inte längre som gravstenar av granit – vinden hade blåst bort all begravningsstämning. De väckte inte längre fruktan utan medlidande. Här stod de i natten, som tomma höljen, och sörjde att de hade överlevt sina byggherrar. Likt gamlingar som med smärta och fasa inser att de överlevt sina egna barn.

Något slickade honom på armen.

Skannat med CamScanner

Igen. På näsan den här gången.

Regn.

Det hade börjat regna.

Nederbörden var lika insmickrande och giftigt som luften: regnet smakade vatten, men här ute smakade också luften av liv – och hade många liv på sitt samvete. Naturligtvis fick man inte gå i regnet utan skyddsdräkt, men Artiom blev rent av glad över regnet. Han saktade stegen – han ville bli våt.

Regn . . .

Artiom stannade, lyfte huvudet bakåt och vände ansiktet mot himlen.

Plötsligt fick han en vision.

Gator där förunderliga jättar flanerar i färggranna kläder. Bukiga vita flygplan kommer flygande precis över hustaken, och det är inga vanliga flygplan utan påhittade konstruktioner: i stället för de platta aluminiumvingarna som bär de riktiga flygplanen är de här utrustade med genomskinliga, vibrerande vingar – som fjärilar. Och de jagar inte fram över himlen, utan svävar. Bilarna ser inte ut som de rostiga konserverna där liken ligger packade som inlagda skarpsillar, men inte heller som förr – det är lustiga små vagnar, precis som metrotågen, fast med bara fyra platser.

Också där, i denna märkliga stad, faller regnet. Varmt och smekande.

Varifrån kom visionen? Var det minnen? Nej, den här världen hade aldrig funnits. Så vad kunde det vara? Artiom kände sig plågad, beklämd. Han torkade bort dropparna från ansiktet.

Det var som en dröm. Som om en drömskärva plötsligt stuckit ut och inflammerat vävnaden kring såret. Vem var det

Skannat med CamScanner

som drömt detta? Artiom stod blick stilla för att inte skrämma bort visionen.

Det här var inte hans dröm. Varför skulle han se sådana drömmar? Vem hade ens kunnat drömma något liknande? Hans mamma? Nej. Nej, detta är något annat.

Han lade karbinen över axeln, höll upp sina händer som ett fat mot molnen som grät en skvätt i dem, sedan sköljde han ögonen med giftet för att bländas utåt och bli seende inåt.

Nej. Det var omöjligt att minnas. Vad konstigt ...

Artiom gick vidare – förbi Hotel National, förbi de förstummade universitetsfakulteterna, förbi statyerna av människor som kanske den äldre generationen fortfarande mindes, förbi de meningslösa tornen som saknade betydelse, murarna som ingen längre ville storma – framåt, till Stora biblioteket. Till det som finns där under.

Till Polis.

Blotta ordet kunde få hela hans förflutna att välla över honom som en våg. Men framför sig såg han ändå det omöjliga hjärnspöket, den vackra dumheten: fjärilsflygplanen och jättarna i lustiga miniatyrvagnar.

Och det var ogörligt att bli kvitt denna främmande syn, att skaka av sig den.

Vad är det för något?

★

Artiom ringde på porten med en hemlig signal som användes av stalkrar som kom tillbaka från sina plundringståg i Stora biblioteket. Ibland stod de där och tryckte på knappen med vänsterhanden, eftersom högerhanden höll i de utfallande

Skannat med CamScanner

tarmarna. Ibland kunde bara en man ur gruppen ringa på – den som släpat dit de sårade eller döende. Och kanske räckte kraften och blodet just precis till en sista ansträngande ringning. Därför öppnade Borovitskajas väktare alltid omedelbart för den som kunde signalen.

Den här gången också.

Den som sköt undan regeln till den hermetiska porten och visade sig i entréhallen i högst en minut var helt täckt i segelduk och gummi. Man var väl medveten om riskerna.

Och när Artiom dök upp – genomvåt av regn, i bara byxor och jacka som klibbade mot kroppen – såg de på honom genom sina skyddsmasker som på en sinnesvilla, en galning, en självmördare. De höjde sina vapen och muddrade honom. Sedan tog de ifrån honom vapnet och undersökte honom med en geigermätare. Mätaren fick stora skälvan.

Artiom stod där med höjda händer och bara log.

»Kan du prata?« frågade väktarna.

Han vände sig mot den som tilltalat honom: en grön liten elefant med immiga siktglas.

»Kan du prata?« upprepade elefanten långsamt.

Det var rätt komiskt, men Artiom bet sig i tungan. Naturligtvis var väktarna nervösa – de hade ju ingen aning om vem han var.

»Ring Melnik. På Arbatskaja. Hälsa från Artiom.«

»Har du något pass?«

»Ring Melnik. Säg att det är hans Artiom. Han förstår.«

Melnik kände de – som alla här på stationen.

De släppte in Artiom, men höll sig på behörigt avstånd – som från en pestsmittad. Sedan tvättade de av honom med en vattenslang för att få bort smutsen från hans kropp. De

Skannat med CamScanner

kontaminerade kläderna åkte av. Sedan var det deras tur att klä av sig sina munderingar varpå de förde honom naken till det lilla vaktrummet längre ner, där han fick ta på sig en uniform. Sedan ringde de till Arbatskaja, men släppte inte Artiom med blicken.

»Det doftar verkligen ljuvligt hos er«, sa Artiom ironiskt.

»Äh, dra åt helvete«, muttrade en av väktarna. »Det luktar ju som vanligt.«

»Ja, precis«, log Artiom.

»Driver du med mig, eller?«

Väktaren som väntade med luren mot örat gav honom en skeptisk blick: Var det verkligen en bra idé att tro på killen och störa Melnik för hans skull? Vore det inte bättre att sätta den misstänkta typen i finkan medan man undersökte saken? Då svarade man i den andra änden.

»Posteringen Övre Bor här. Ja, överste Melnik. Jag vet att det är sent. Nej, det brådskar.«

Precis som den gången, tänkte Artiom.

Förra gången, första gången. Då han gick till Polis för att varna för de svarta mutanterna. För det fruktansvärda hotet mot VDNCh, mot hela metron och mänskligheten. Dåraktigt. Också den gången hade han sökt Melnikov, också den gången hade han kommit in genom »Bor«. Det var som i går och för hundra år sedan. Under de knappa tre åren som förflutit sedan dess hade han upplevt mer än under de föregående tjugofyra.

»Melnik«, knastrade det till i högtalaren.

I samma ögonblick skingrades tankarna och återigen kändes det där suget i magen. Tänk om Melnik inte skulle erkänna honom?

Skannat med CamScanner

»Det är en konstig typ här. Han kom naken från ytan. Ja, utan mundering, alltså. Ja! Han heter Artiom, säger han. Bara Artiom. Ja. Er Artiom, kamrat överste. Det var så han sa.«

Det slutade knastra i luren och blev tyst.

Tänk om Melnik avvisade honom? Han hade ju inte ringt. Inte en enda gång under de här två åren hade han skickat bud efter honom. Inte ens frågat hur det var med Anja. Som om han klippt alla band. Artiom hade väntat förgäves.

»Jag är upptagen«, hördes en bister röst i högtalaren.

»Kan jag få luren?« Artiom kunde inte hålla sig.

Motvilligt släppte väktaren fram honom till telefonen.

»Svjatoslav Konstantinovitj. Det är Artiom. Anjas man.«

»Artiom«, upprepade Melnik skrovligt. »Varför har du kommit hit?«

»Säg åt dem att släppa in mig, Svjatoslav Konstantinovitj. Jag har varken skyddsdräkt eller pass.«

»Jag har ett nödläge här och kan inte prata. Jag måste gå.«

»Menar ni att jag ska gå ut igen?«

Tyst i luren igen. Väktarna lyssnade tillsammans med Artiom, men det enda som hördes var tystnad. Samma tystnad som de senaste två åren. Melnik ville inte svara. Vaktchefen öppnade och slöt ena näven som om han klämde på en osynlig ficklampas dynamo för att signalera åt Artiom att lämna tillbaka luren. Stämningen i det lilla vaktrummet blev betryckt.

»Nödläget – det är på Teatralnaja, eller hur?« frågade Artiom.

Rösten i telefonen vaknade motvilligt.

»Vad då Teatralnaja? En bomb har exploderat på Ochotnyj Rjad. Bara en tunnel från Polis. Nu måste vi undersöka vad ...«

Skannat med CamScanner

»Ochotnyj Rjad är oviktigt. Jag kommer just därifrån.«

»Vad i helvete gjorde du där?«

»Och ni vet ingenting om Teatralnaja ännu? Om invasionen? Har ingen rapporterat?«

»Vilken invasion? Vad snackar du om?«

»Säg åt era vakter att de ska släppa in mig. Jag tänker inte prata om det på telefon. Jag berättar bara för er.«

En dov dunk: Melnik lade luren på bordet. Sedan, från sidan: »Anzor! Hur går det med truppen från Smolenka? Är den på väg? Ja, vi ger oss av! Ta med Letiaga! Hämta mig om en minut!«

Artiom höll hårt i den varma plasten.

»Svjato . . . «

»Nåväl, får jag prata med vaktchefen. Om tio minuter på Biblioteket.«

★

Polis.

Det fanns stationer i metron som levde gott. Inte många, men de fanns. I jämförelse med de fattiga, förvildade eller övergivna stationerna framstod de som paradiset. I jämförelse med Polis var de svinstior, även om de inte svalt.

Om metron hade ett hjärta så befann det sig på de här fyra stationerna: Borovitskaja, Aleksandrovskij Sad, Leninbiblioteket och Arbatskaja, förbundna med gångtunnlar och övergångar.

Endast här vägrade folk att avstå från det som en gång var. Inbilska universitetsprofessorer, hejdlösa forskare, tafatta bokmänniskor och konstnärer av alla möjliga slag hade

Skannat med CamScanner

det inte så lätt på de andra stationerna, tvärtom. Ingen hade längre något behov av de yrkesgrupperna. I den nya världen förklarade deras vetenskaper ingenting, och ingen orkade konsumera någon konst. Man jobbade antingen med att rensa svamp eller bevaka tunnlarna. Man kunde också trampa på pedaler – i metron betydde upplysning helt enkelt lysande lampor, ingenting annat. Den som snackade för krångligt och gjorde sig märkvärdig fick snart en smäll på käften.

Så var det överallt – utom i Polis.

Här hälsade man dem hjärtligt välkomna och gav dem mat. Här fick man dem att känna sig som människor. Här kunde de tvätta sig och läka sina sår. I metron hade många av de gamla orden förlorat sin betydelse, blivit till tomma skal med en förtvinad, svartnad kärna – »kultur« till exempel. Själva ordet existerade, men när man satte tänderna i det fick man en rutten och skämd smak i munnen. Så var det på VDNCh, på Röda linjen och i Hansan.

Men inte i Polis. Här smakade ordet fortfarande ljuvligt. Här sög och smaskade man på det, och man hade förråden fulla. Trots allt lever inte människan av svamp allena.

Stationen Leninbibliotekets övre utgångar ledde rakt in i byggnaden som en gång i tiden hade härbärgerat Ryska statsbiblioteket, och för att ingen skulle kunna bryta sig in i metron den vägen hade man för länge sedan murat igen de utgångarna och därför måste man gå via Borovitskajas entréhall för att ta sig till biblioteket. De båda stationerna låg precis intill varandra, så Artiom och hans ledsagare kom fram till Leninbiblioteket innan Melniks tio minuter runnit ut.

Leninbiblioteket var en av metrons äldsta stationer. Man hade kunnat tro att metrobyggarna inte hade uppfört den

Skannat med CamScanner

själva, utan råkat hitta en antik krypta när man grävde i Moskvas leriga jord och så hade man bara anpassat den efter sina behov. Perrongsalen liknade ingenting annat i metron: enorma pelare, ett stort valv, alldeles för luftigt för att vara under jorden. Byggarna hade uppenbarligen inte varit rädda för att det massiva lerskiktet skulle få valvet att rasa in. De senare stationerna låg gömda i trånga och låga tunnlar, skyddade av betongsegment så att jorden som tryckte på inte skulle knäcka deras ryggrad, så att bomberna från ovan inte skulle nå hit ner. Men här, på Leninbiblioteket, hade byggarna fortfarande tänkt på skönheten: som om den hade kunnat rädda världen.

Ljuset lyste klarare här än någon annanstans. Varenda lampa var tänd, vita klot som hängde från det två våningar höga taket. Ett slöseri, ett gästabud i pestens tid: så här mycket ljus var det ingen som behövde. Men här öste man på – charmen med Polis var ju att stationerna gjorde det möjligt för besökare att för en dag eller en timme känna sig som om man befann sig i världen av i går.

Så kändes det också för Artiom: han kisade i en sekund, och under det ögonblicket gav han sig hän åt illusionen.

Återigen flimrade den främmande drömbilden till inför hans inre blick, den fantastiska staden där ute påminde honom om något. Han viftade bort bilden, viftade bort flygplanen med fjärilsvingar. Nu fick det räcka.

På stationen rådde allmän uppståndelse.

Orakade gubbar, närsynta damer med glasögon som tjocka luppar, fyrtioåriga studenter från svunna institut, utflippade konstnärer av alla varianter, brahmaner i kaftaner med böcker under armen – hela den beundransvärda utdöende intel-

Skannat med CamScanner

ligentian – stod oroliga och trängdes längs spåret, sträckte på halsarna för att se tunnelns svarta kvadrat – linjen mot Ochotnyj Rjad. Och detta vid en tidpunkt då alla borde ha legat och sovit: klockan visade midnatt.

Röken vällde fram ur kvadraten.

Precis på gränsen stod Röda linjens vaktsoldater: deras territorium sträckte sig ända fram till Leninbiblioteket, så båda tunnlarna tillhörde dem. Efter kriget mot Hansan hade de röda bytt själva stationen mot Revolutionstorget.

»Vad står på?« frågade man rödarmisterna. »Vad händer hos er? Var det en explosion? Ett attentat?«

»Ingenting har exploderat. Läget är under kontroll. Ni inbillar er bara«, ljög vaktsoldaterna trots att röken ur tunneln sved i deras lungor så att de hostade fram sina lögner.

»Nu har det nog börjat: äntligen kommer folket att befrias på Röda linjen«, sa en glasögonprydd man övertygat till en kvinna och vände sig bort från Röda arméns tennsoldater.

»Vi måste stoppa dem! Det är vår plikt!« ropade en upprörd dam klädd i en lång rock.

En gubbe med långt skägg talade med pekfingret i vädret:

»Jag visste det! Jag visste att det skulle gå så här. Ryssens tålamod är slut!«

»Där har ni er jämlikhet och ert broderskap.«

»Ser ni? Det är inte en slump att det börjar på Ochotnyj Rjad! *Vi* finns ju precis intill. Polis. Så fungerar den mjuka makten, så att säga. Genom vår blotta närvaro, vårt kulturella inflytande. Genom vårt goda exempel! Demokratiska värderingar kan man inte spetsa på en bajonett. För att inte tala om vår frihetsanda! Ehum, ursäkta mitt patos . . .«

»Jag tycker att vi ska räcka dem en hand«, sa en kvinna

Skannat med CamScanner

med tuperat hår. »Öppna gränsen för flyktingarna. Organisera soppkök. Det råder hungersnöd där, har jag hört. Fruktansvärt!«

»Det blir inga flyktingar«, sa Artiom till folkmassan. »Och inget uppror heller. Det blir ingenting. Bara lite rök, sedan är det över.«

»Hur kan du vara så säker på det?« frågade någon surt.

Artiom ryckte på axlarna: hur skulle han kunna förklara det?

Snart hade de glömt honom igen: alla vände sig bort från den rykande kvadraten till den lilla bron som gick över ett av spåren. Från bron flöt en ljudlös lavin av svartklädda män. Masker över ansiktena, iförda skottsäkra västar, svärtade stålhjälmar med öppna visir på huvudena, ljuddämpade AK-74:or i händerna.

»Orden!« steg ett sus över folkmassan.

»Orden . . .«, upprepade Artiom viskande.

Hjärtat började bulta. Det sved till i ärren efter den bortbrända huden, på stället där det förut hade stått: *Om inte vi, vem ska då göra det?*

Och det var som vanligt – ingen annan.

Kolonnen strömmade mot tunnelingången, där soldaterna ställde upp på led. Artiom knuffade sig fram och drog med sig sina ledsagare. Han räknade efter: femtio man. Riktigt många. Alltså hade Melnik fyllt luckorna efter förlusterna . . .

Artiom tittade in genom siktglasen, på de inramade ögonen och näsryggarna. Var det hans kamrater? Letiagas namn hade han hört. Hur var det med Sam? Stiopa? Timur? Knjaz? Men ingen noterade honom, alla hade riktat blickarna mot tunneln.

Skannat med CamScanner

Melnik kunde väl inte ha ersatt allihop? De flesta var ju helt oersättliga.

Melnik själv hade ännu inte dykt upp. Det här var nog truppen från Smolenskaja, där orden hade sin bas. Nu väntade man på sin befälhavare som hade sitt kvarter på Arbatskaja.

De tio minuter som Melnik hade förordnat rann iväg. Sedan femton. Och tjugo. En våg gick genom kolonnen: männen började bli otåliga, de skruvade och sträckte på sig. De var ju inga övermänniskor.

Till slut dök han upp.

En man kom nerför trappan bärande på en rullstol. Två kraftiga typer kom efter med honom i armarna. Melnik. De satte ner honom i rullstolen och hjälpte honom till rätta.

Över hans breda axlar hängde en fläckad sjömansjacka – som om han bara var lite frusen. Men på de magra knäna låg bara en hand, vänsterhanden. Hela högerarmen saknades upp till skuldran, därav jackan. Det hade gått två år, men fortfarande täckte han över stumpen, dolde den. Han vägrade vänja sig vid förlusten. Som om armen skulle växa ut igen om den bara fick tid på sig.

Hela formationen vände på klacken som en man mot befälhavaren. I en kollektiv spasm ställde de sig i givakt. Artiom märkte att han också hade sträckt på sig, helt omedvetet, och han märkte det bara för att det plötsligt gjorde ont i hans otränade ryggmuskler.

»Lediga«, knarrade Melnik.

Han var uttorkad och gul i hyn. Det röda hullet var borta. Det en gång svarta håret med de grå strimmorna hade slutgiltigt grånat. Men när man hade kört fram rullstolen och kommit närmare blev det ändå tydligt att han inte hade förlorat

Skannat med CamScanner

sin hårdhet; anletsdragen hade blivit ännu skarpare och hans ögon hade inte slocknat. Tvärtom: blicken brann.

Artiom rörde sig mot honom genom folkmassan.

»Släpp fram mig! Jag måste prata med översten.«

Han stoppades genast, svarta armar bildade en mur. Men en av soldaterna som inte släppte fram honom hajade till:

»Artiom? Är det du?«

»Letiaga!«

De vågade inte omfamna varandra, men blinkade i smyg. Letiaga knackade med pekfingret på ett tygmärke som var fastsytt på hans ärm: »A(II)Rh-«, blodgrupp 2 med negativ rhesusfaktor. Precis som Artiom.

Melnik vände sig om och kastade en blick över axeln – han fick också syn på honom.

»För hit honom.«

»Kamrat överste«, hälsade Artiom på sin svärfar inför folkmassan och soldaterna; handen flög upp till tinningen helt av sig själv.

»Du kan inte låta bli«, sa Melnik bistert.

»Nä«, log Artiom. Överstens ansikte rörde inte en min.

»Rapportera! Vad händer där borta? Attentat? Sabotage?«

»Det är inte där det händer, utan på Teatralnaja.«

»Jag talar om Ochotnyj Rjad . . . «

»Och jag pratar om Teatralnaja, Svjatoslav Konstantinovitj. Fascisterna har gått till angrepp. De tänker ta Teatralnaja. Och explosionen . . . Det var inte en, utan tre. De vill skära av Röda linjen så att förstärkningar inte kommer fram.«

»Hur vet du det här? Om fascisterna.«

»Jag var . . . jag var på Teatralnaja. Jag hade flytt.«

»Anzor!« Melnik vinkade åt sin adjutant; jackan gled av

Skannat med CamScanner

från axlarna och föll ner på granitgolvet. Ett sus gick genom hopen, det pekades och viskades om armstumpen.

»Få bort de där . . .« Melnik nickade missnöjt mot folkmassan.

Genast föll truppformationen sönder och bildade en halvcirkel som spred ut sig och motade bort de lystna åskådarna från Melnik och tunnelingången.

»Förbannade soldatpack!« hördes missnöjda röster.

»Är du säker på att de tänker ta stationen?« frågade Melnik misstroget. »Det vore ju ett brott mot fredsavtalet.«

»De säger att om inte de tar den, så kommer de röda och gör det.«

»Vad gjorde du där egentligen?« Melnik mönstrade honom underifrån, men för Artiom kändes det precis tvärtom.

»Jag . . . kan jag få berätta senare? För er – personligen?«

»För mig personligen . . .« Melnik kliade sitt spetsiga knä. Benen var avmagrade, kraftlösa, odugliga. »För mig personligen, säger du? Anzor!« sa han vresigt. »Det där hade vi kunnat ta reda på själva? Det där om fascisterna. Eller hur, Anzor?«

Äntligen vände sig ett par man ur kedjan mot Artiom – de hade känt igen honom. Artiom blev varm om hjärtat. Kanske log de rentav bakom sina masker. Trots allt hade de inte träffats på ett par år. Men även om det hade varit årtionden senare – den som man stridit sida vid sida med, den glömmer man aldrig. Artiom hade tvivlat i onödan.

»Det hade vi, kamrat överste.«

»Vänta ett slag. Om de skär av Ochotnyj Rjad . . . då har ju inte heller Revolutionstorget något understöd. Den enda förbindelsen till Röda linjen går ju över Teatralnaja, inte sant?«

Skannat med CamScanner

»Så är det«, bekräftade Anzor.

»Och om allt detta är sant« – Melnik snurrade på det vänstra hjulet och gjorde en eftertänksam halvcirkel med rullstolen – »då skulle jag ta Revolutionstorget på samma gång om jag vore dem.«

Han har rätt, tänkte Artiom. Det vore ett misstag att inte ta den stationen också. När blodet ändå måste flyta. Dietmar skulle givetvis ta chansen.

»Frågan är bara om tuggan inte blir för stor … Och hur gick det, lyckades de skära av övergångarna?«

»En vet jag att de misslyckades med«, svarade Artiom efter att ha funderat en stund.

»Det betyder att de röda kommer att förflytta sina styrkor dit och slå tillbaka. Och vad har vi då? Ett stort krig bara ett steg från Polis. Från tre håll samtidigt.« Översten lyfte sin vänsterhand och räknade på fingrarna. »Revolutionstorget – det är en tunnel från Arbatskaja. Ochotnyj Rjad – en tunnel från Biblioteket. Och Borovitskaja – en från Riket, från Tjechovskaja. Detta kommer att beröra oss. Frågan är bara när. I morgon, i övermorgon eller om en vecka.«

Melnik svepte med blicken över sina mannar. De var inte fler än att de bara lyckats utrymma halva perrongen.

»Hälften stannar här«, beordrade han Anzor. »Resten beger sig till Revolutionstorget.«

Och så rullade han iväg, vingligt, mot trappan.

»Svjatoslav Konstantinovitj … Jag skulle vilja växla några ord med er.«

»Kom«, sa Melnik utan att stanna.

★

Skannat med CamScanner

De körde tillbaka översten till Arbatskaja, där han hade sina egna utrymmen. På vägen växlade de inte ett ord. Artiom ville inte prata inför vittnen, och Melnik ville inte prata över huvud taget. Han lät Artiom vänta i hallen med Letiaga, själv rullade han in i sitt tjänsterum och stängde dörren om sig. Anzor, som inte kände någon av dem, flydde fältet för något ärende och först nu kunde den mörkblonde Letiaga omfamna sin gode vän så hårt att han nästan krossade skelettet på honom.

»Hur är det med dig?« viskade han och blinkade med ett lätt skelande öga.

»Jag saknar er«, erkände Artiom.

»Tar han inte tillbaka dig?« Letiaga nickade mot dörren. »Vad surar han över?«

»Över Anja.«

»Haha! Ja, du snodde väl hans ögonsten!« Letiaga skrattade tyst och knuffade Artiom i magen, så att vännen nästan välte. »Tror du att han uppfostrade en sån fin tjej för en odugling som du?«

»Och hur har ni det?«

»Vi har värvat en massa nya. Efter bunkern . . .«

De utbytte tysta blickar.

»Ja. Inget svar. Han stängde av. Ordervägrade«, hördes det svagt genom dörrspringan till Melniks rum. »Vi griper honom, Aleksej Feliksovitj. Och överlämnar honom. Visst. Uppfattat!«

Vem rapporterade Melnik till? undrade Artiom. Vilken Feliksovitj? För att Letiaga inte skulle tro att han tjuvlyssnade frågade Artiom med en nick mot dörren:

»Hur har han det?«

Skannat med CamScanner

»Ja du . . . « Letiaga lutade sig fram och började viska. »När vi skulle gå till Biblioteket var han tvungen att pissa först . . . Och på toan trillade han av rullstolen och ner på golvet. Vi stod naturligtvis utanför och väntade. Vi ville gå in och hjälpa till . . . hans ben funkar ju inte längre och han har bara en arm. Och jävlar vad han skrek: Ut härifrån! I tio minuter kravlade han runt på golvet innan han lyckades klättra upp . . . fan vet hur . . . med bara en arm. Och alltihop bara för att vi inte skulle se honom på golvet med brallorna nere. Så är det med honom.«

»Jo . . . «

»Just det: jo . . . Skit samma. Du, varför kom du hit egentligen?«

»Jag, alltså . . . «

Artiom gav Letiaga en prövande blick. I bunkern hade Letiaga tagit flera kulor som var riktade mot Artiom – när han såg att vännen satt på golvet med en karbin som hakat upp sig rusade han fram ur sitt skydd och ådrog sig fiendeelden. Och sedan bar Artiom den tunga kroppen på ryggen till sjukvårdaren, som konstaterade massiv blodförlust och inte gav Letiaga den minsta chans att överleva, men det visade sig att Artiom hade samma blodgrupp och rhesusfaktor som Letiaga, så de överförde en och en halv liter från Artiom, rakt in i Letiagas mäktiga hydda. Och det räckte. Blyet plockade man ut som deformerade klumpar: kulorna hade pressats samman när de slog in i soldatens fasta kött. Sedan den dagen kluckar halvannan liter av Artioms blod i Letiaga. Han hade svurit på att lämna tillbaka det en dag.

»Jag letade efter en telegrafist. På Teatralnaja.«

Letiaga hajade till.

Skannat med CamScanner

»Vad för telegrafist?«

»Det fanns en där ... Han sa att han hittat överlevare. Utöver oss alltså. Någonstans i norr. En märklig historia. Jag ... vet du hur många gånger jag har försökt uppfånga en signal? Ingenting – det är tomt ... medan den där telegrafisten ... Därför letade jag efter honom.«

Letiaga nickade. Full av medlidande.

»Äh, dra åt helvete!« flinade Artiom och slog vännen hårt i magen på skoj.

»Artiom!« ropade Melnik från andra sidan dörren.

»Låtsas vara normal«, sa Letiaga. »Då tar han kanske tillbaka dig. Vi saknar dig också, förstår du.«

★

Rummet var alldeles lagom stort för sin herre. Melnik hade parkerat bakom ett brett ekbord, belamrat med pappershögar. Sjömansjackan hängde så att den dolde rullstolen. Han såg helt enkelt ut som en frusen gammal man som sitter på en stol. Tjänsterummet var knappt uppvärmt.

»Letiaga!« röt Melnik genom dörröppningen. »Jag behöver tre man. Frivilliga. De ska gå med ett kuvert till Führern. Du är en av dem. De andra får du välja själv.«

Väggarna var fulla av kartor med små flaggor och pilar. Och namnlistor, med noteringar bredvid varje namn om vem som var i tjänst eller inte.

Men på en vägg hängde en speciell lista. En lång. Under listan fanns en liten hylla med ett vackert glas till hälften fyllt med en klar dryck. Som om någon hade smakat på den hembrända spriten – någon från listan över den.

Skannat med CamScanner

Men nej. Det var Melnik som hedrade sina gossar på det här sättet. Den första tiden hade han tänkt på de stupade varje dag.

Artiom fick en klump i halsen.

»Tack … för att ni tar emot mig, Svjatoslav Konstantinovitj.«

Stod Hunter på listan? Han stupade i alla fall inte i bunkern.

»Stäng dörren. Varför har du kommit hit, Artiom?« Mellan fyra ögon var rösten hård och oförsonlig. »Vad gör du här, och vad gjorde du på Teatralnaja?«

»Jag har kommit hit för att prata med er. Det jag har att säga kan jag inte anförtro någon annan. Där borta …«

Melnik såg inte på honom – tafatt rullade han en cigarett med en hand. Artiom vågade inte erbjuda någon hjälp.

»Det … det är en ganska konstig historia. Jag är nästan helt säker …« – Artiom tog ett djupt andetag – »nästan helt säker på att vi inte är de enda överlevarna.«

»Vad menar du?«

»Jag träffade en man på Teatralnaja som tagit emot radiosignaler från en annan stad. Antagligen Poljarnyje Zori. Någonstans utanför Murmansk, tror jag. Han hade pratat med dem. Och man kan leva där. Dessutom sägs det att det har kommit människor till Moskva … från landsbygden. Antagligen därifrån. Poljarnyje Zori. De kom ner till Tjerkizovskaja, på Röda linjen. Där berättade de var de kom ifrån … Men nu ska ni få höra det konstigaste med alltihop: alla blev genast undanröjda. Sägs det.«

»Av vem då?«

»Av kommittén. Och sedan började man arrestera alla som hade träffat dem. Och till och med dem som bara hade hört

Skannat med CamScanner

historierna. Tydligen skickades de till Lubjanka. Så det verkar vara något allvarligt. Förstår ni vad jag menar?«

»Nej.«

Artiom drog handen över sitt snaggade huvud.

»Nej!« upprepade Melnik.

»Har ingen ... har ingen rapporterat något liknande för er? Om människor från Poljarnyje Zori? På era stationer? Kanske var gruppen som tog sig till Tjerkizovskaja inte den enda?«

»Och var befinner sig telegrafisten nu?« avbröt Melnik.

»Han är död. Skjuten. Av de röda. De dök upp på Teatralnaja och tog med honom. Och ...« Artiom tystnade när han plötsligt förstod. »Det var faktiskt honom de sökte, inte mig. Ett tips från centralapparaten, sa han, som ledde till honom. De hade faktiskt inte en aning om mig ...«

»Vad? Vem?«

Melnik hade tänt sin cigarett och röken steg honom i ögonen, men det kom inga tårar. Röken steg tungt till taket och blev hängande som ett moln över överstens huvud.

»Tänk om de känner till Poljarnyje Zori? Tänk om Röda linjen har förstått? Och försöker dölja den här informationen och undanröjer alla som också vet ... alla som pratat med dem, direkt eller indirekt ... Man spårar upp dem, finner dem och ...«

»Hör på.« Melnik tog ett djupt bloss och blåste ut röken. »Så här ligger landet. Just nu är jag bara intresserad av Röda linjen eftersom den är på väg att ryka ihop med Riket – kanske har det redan hänt. Kan du ens föreställa dig vad det skulle leda till? Hela metron kan tvingas in i Teatralnaja som in i en köttkvarn. Detta, Artiom, måste jag tänka på. Som

Skannat med CamScanner

befälhavare över Orden. Hur jag ska förhindra dessa odjur att hugga varandra i strupen. Hur jag ska skydda Polis mot kriget. Försvara alla bortkomna intellektuella som springer omkring i sina badrockar. Och samtidigt« – han lyfte hakan, upp mot generalstabens vita stenbyggnad rakt över Arbatskajastationen – »alla pensionärer som tror att de är segrarna i Sista kriget och vårt Fosterlands enda försvarare. Hela vårt magiska naturreservat. Hela vår metro. Jag är mot både Riket och Röda linjen. Vet du hur många man de har i Järnlegionen? Och i Röda armén? Och vet du hur många jag har? Hundraåtta soldater. Inklusive ordonnanserna.«

»Jag är redo . . . om ni låter mig återvända till truppen.«

»Men jag är inte redo. Vad ska jag med någon till som promenerar i regnet på ytan med bara en skjorta på kroppen? Med någon som kommer med otroliga konspirationsteorier? Det finns säkert någon som fått kontakt med marsmänniskor också?«

»Svjatoslav Konstantinovitj . . .«

»Eller kanske med dina svarta mutanter?«

»Ni skiter i allt, va?« utbrast Artiom. »I hela det här jävla skitlivet. Du föredrar kanske att ›kräken‹ äter upp varandra. Det finns ju inte plats för alla. Eller vatten . . . luft . . . svamp . . . Och man kan inte stoppa dem. Inte utan att hälften av våra grabbar stryker med. Eller allihop. Till vilken nytta? Vad ger det?«

»De svor en ed. Och det gjorde jag också. Precis som du, Artiom. Om man måste offra sitt liv för metron, då offrar man sitt förbannade liv. Kom inte hit och läxa upp mig, din snorvalp! Jag kom ut ur bunkern som en enarmad mask. Medan du gick därifrån helskinnad, men för vad? För att förstöra dig

Skannat med CamScanner

själv genom dina utflykter? Tänker du inte ens på framtiden? På det du kommer att avla efter din sköna promenad i regnet? På det som min dotter kommer att föda?«

»Ja, det tänker jag på.«

»Fan heller att du gör!«

»Och ni då, tänker ni på det? Tänk om det är möjligt att återvända upp till ytan? Tänk om det finns en plats där ute som fortfarande är beboelig? En plats för oss! När jag gick i regnet i dag kände jag mig som en människa igen, trots att det kunde bli min död. Och så kom jag ner … till den här stanken. Det är ju inte bara de röda och fascisterna som har förvandlats till djur – alla har förvandlats till grottmänniskor … I bunkern förlorade ni era ben och ena armen. Nästa gång blir det kanske huvudet, och vem ska ersätta er då? Finns det någon ersättare? Nej, ingen. Så om det finns en plats någonstans, var som helst, då måste vi bege oss dit. Och nu verkar det faktiskt finnas en sådan plats, och kanske vet de röda var den ligger …«

»Vet du, Artiom …« Melnik hade nästan förlorat rösten och viskade bara. »Då har jag lyssnat på dig. Nu är det du som lyssnar på mig. Skäm inte ut dig. Och inte mig! Folk vet vems dotter du gifte dig med. Och alla de där dumheterna … i slutändan kommer det att gå ut över mig, fattar du det? Så berätta inte det där för någon annan …«

»Dumheterna? Så varför undanröjer man alla som har pratat med dem som kom från ytan?«

»Artiom, för helvete … Vad såg Anja i dig egentligen? Märker hon inte att …«

»Märker inte vad då?« viskade Artiom – han fick inte tillräckligt med luft i lungorna för att fråga högt.

Skannat med CamScanner

»Att du är schizofren! Det började med mutanterna och nu fortsätter det med konspirationsteorierna. De har fördärvat hjärnan på dig, dina mutanter! Du höll ju samma predikan om dem, inte sant? Att vi inte skulle skicka några raketer mot dem ... att de var så goda ... rena änglarna ... gudomliga sändebud ... mänsklighetens sista chans att överleva ... att vi bara behövde prata med dem ... släppa in dem i våra huvuden ... koppla av och ta det lugnt ... precis som du har gjort!«

»Jag, jag ...«, stammade Artiom. »Okej, jag har sagt det där och jag säger det igen. När vi förintade de svarta begick vi ett mycket allvarligt misstag. Och det var mitt fel. Jag vet inte om de var några änglar, men de var absolut inga demoner, hur de än såg ut ... Och ja, de försökte kontakta oss. Ja, de valde mig. Eftersom det var jag som råkade hitta dem. Jag var helt enkelt först. Jag har redan berättat att de liksom ... adopterade mig, men jag spjärnade emot – jag var rädd att de skulle göra mig till en marionett ... till deras egendom. Jag var en sådan idiot, en sådan fegis ... att jag hellre tog era raketer och ... dödade dem ... för att slippa se vad som skulle hända om man pratade med dem. När det redan var för sent insåg jag att jag hade förintat en ny förnuftig livsform ... vår sista chans att överleva ... Och alla hyllade mig, hela metron, de sa att jag hade räddat dem från odjur, från monster ... stackars människor ... i själva verket hade jag dömt dem till att ruttna bort i underjorden ... för evigt ... tills mänskligheten dör ut ...«

Melnik såg kallt och likgiltigt på honom. Artiom hade inte fått honom att känna någonting: inte skuld, inte förtvivlan, inte hopp.

Skannat med CamScanner

»Nej, vi borde inte ha dödat dem. Vi är redan så förvildade här nere att vi slits sönder av alla konflikter ... De svarta mutanterna uppsökte oss. De önskade sig en symbios med människan. Tillsammans med dem hade vi kunnat återvända upp till ytan ... De hade skickats till vår räddning ... för att pröva oss ... för att se om vi förtjänade deras förtroende ... efter allt vi hade gjort ... mot jorden ... mot oss själva ...«

»Du har redan predikat det där för mig.«

»Ja, och för Anja också. Jag har bara berättat för er, inte för någon annan. Jag skäms över mitt misstag. Jag har alltid varit en fegis och kommer väl alltid att vara en.«

»Tur för dig! Det är väl bara därför du promenerar omkring i frihet och inte sitter på dårhuset med tvångströja och dunkar huvudet i väggen. Jag varnade henne att du är galen ... Se dig själv i spegeln bara! Om jag fått bestämma ...«

Artiom ruskade på huvudet.

»Allt hopp försvann med dem ... men ... tänk om det finns en annan plats där man kan leva ... där det bor människor ... då vore inte allt förlorat.«

»Och då vore det kanske inte så farligt vad du gjorde med dina bröder i anden, eller? Så det är därför du driver omkring på ytan hela tiden? Och lyssnar efter radiosignaler? Söker du absolution?«

Med cigaretten i mungipan åkte han runt bordet med vänsterhanden på rullstolens hjul och kom helt nära.

»Kan man få en cigg?« frågade Artiom.

»Du inbillade dig bara, Artiom. Förstår du? Uppe i tornet. Och nu ... Det är bara ett hjärnspöke ... schizofreni ... Nej, här får du ingen cigg, Artiom. Och nu är det slutpratat. Jag måste tänka på kriget som just har brutit ut på två stationer,

Skannat med CamScanner

medan du . . . Gå nu, Artiom. Gå. Har du lämnat min dotter ensam hemma?«

»Jag har . . . Ja.«

»Hur mår hon?«

»Bra. Allt är i sin ordning med henne.«

»Jag hoppas innerligen att hon lämnar dig, Artiom. Och hittar en anständig karl. Hon förtjänar något bättre än en manisk psykopat som går omkring på ytan utan skyddskläder. Vad ska det vara bra för? Släpp taget om henne, Artiom. Låt henne gå. Hon borde komma hem igen. Jag förlåter henne. Säg åt henne att komma hem.«

»Det ska jag. På ett villkor.«

Melnik blåste ut ett rökmoln.

»Vilket? Vad vill du ha i utbyte mot din fru?«

»Truppen som ska gå till Riket med kuvertet . . . jag är den fjärde mannen.«

Skannat med CamScanner

XII. ORDEN

De lämnade Borovitskaja. Den tegelröda, hemtrevliga stationen liknade en läsesal i ett medeltida universitet, vars hyllor dignade av böcker som hämtats från Stora biblioteket ovanför stationen. Kring träborden samlades de vetgiriga läsarna som kallade sig brahmaner eller kunskapens väktare.

Från taken hängde lampor med tygskärmar djupt ner över borden och spred ett mjukt, varmt ljus, och den medeltida atmosfären, som Artiom kände igen från de illustrerade historieböckerna för barn, kändes ungefär som lägenheterna i det gamla Moskva som han mindes från de utrivna sidorna ur boken som var hans egen, fyra år korta barndom.

De valvformade passagerna på båda sidorna om salen hade byggts om till bostäder. När Artiom gick förbi ett av rummen mindes han plötsligt sitt första besök i Polis: övernattningen hos den vänliga människan, samtalen till långt inpå morgontimmarna, den märkliga boken som övertygade alla om att det fanns inspärrade demoner i Kremls rubinröda stjärnor, och i varje liten Oktoberstjärna som varenda ungkommunist en gång bar gömde sig en ond ande . . . En rätt skojig bok. Sanningen är alltid enklare – och grymmare – än människornas fantasier.

Den vänliga människan existerade inte längre och stjärnorna hade slocknat.

Och den Melnik som Artiom hade träffat här med en kulspruta över axeln, stalkern Melnik med patronband över bröstet, fältkommendören som alltid gick före sin trupp, alltid

Skannat med CamScanner

var först in i elden hur explosivt läget än var, den Melnik existerade inte heller längre. Liksom gårdagens Artiom. Båda hade gått upp i rök.

Fast Letiaga var sig lik. Det skelande ögat, den breda ryggtavlan och det pillemariska leendet, som om han just knutit ihop dina skosnören och bara väntade på att du skulle trilla omkull. Han var 27 år, men leendet var en tioårings. Letiaga var en människa av den eldfasta typen.

»Jamen dåså!« Leendet var där igen. »Får man gratulera? Tog gubben tillbaka dig?«

Artiom skakade på huvudet.

»Jaha, så det är bara ett test eller?«

»Snarare min svanesång. Jag följer bara med till Riket.«

Letiagas leende slocknade.

»Vad har du glömt där borta?«

»Jag måste få ut en person. Omedelbart. Annars slutar han i galgen.«

»Du gillar verkligen att ta risker du. Fast visst är det en kvinna ändå?« sa Letiaga och blinkade.

»Nej, en gubbe med skägg.«

»Jaså jaha«, muttrade Letiaga. »Tja, inte för att det angår mig, men . . .«

»Håll käften, din dumskalle!« sa Artiom och kämpade mot skrattet – han skämdes lite inför Homeros.

Till slut måste han ändå skratta. Det bröt fram ur honom, först trögt och segt, men snart vek han sig av skratt, och med ens kände han sig så utmattad och kraftlös att han måste sätta sig ner på en bänk för att inte sjunka ner på knä. Allt som han varit med om i metron de senaste dagarna kom upp till ytan, han skrattade så att tårarna rann och snart övergick skrattet

Skannat med CamScanner

i gråt. Sedan hämtade han andan – och så började det om. Letiaga skrattade tillsammans med sin vän, kanske åt något helt annat, kanske åt ingenting alls.

En stund senare var det över.

»Ett hemligt uppdrag alltså«, sa Letiaga allvarligt igen. »Sådana som du, broder, ger aldrig upp.«

»Det är en sak jag länge velat fråga dig om«, sa Artiom. »Hur siktar du egentligen?« Han härmade Letiaga och såg i kors. »Du ser väl allting dubbelt . . . «

»Jo, så är det«, erkände Letiaga. »Det är därför jag gör av med så mycket ammunition. Normala människor har ett mål för ögonen, jag har två. Så jag måste träffa båda. Det är ingen slump att Melnik skickar just mig till Riket. Den gamle snåljåpen vill bli av med mig . . . «

»Har du fått en enkelbiljett, menar du?«

»Jag åker på polletter.« Letiaga blinkade igen och pekade på Ordensmärket som hängde kring tjurnacken i stället för ett krucifix. Ett slags id-bricka.

»Vad ska du med det till? Det är väl ingen som förväxlar dig med någon annan.«

»Hemska tanke«, kluckade Letiaga. »Men märket är till för något annat. Du vet när man vaknar på morgonen och plötsligt tänker: Vem är jag egentligen? Då tittar man på märket och minns.«

»Det känner jag igen«, suckade Artiom.

Två män kom gående mot dem. Den ene hade breda kindkotor, smala ögon och kortsnaggat hår, den andre bruten näsa och slank och smidig kroppsbyggnad.

»Värst vad ni sölade!« sa Letiaga till nykomlingarna. »Jaha, ska vi knalla då?«

Skannat med CamScanner

»Vem är det där?« Den smidige killen buffade till Artiom när han passerade.

»Också ett sätt att presentera sig«, sa Letiaga och ruskade på huvudet. »Frågan är inte vem *han* är, utan vem *du* är, Jurets. Artiom var med redan i bunkern. En levande legend, det är vem han är. När du jagade råttor i Hansan med slangbella så mosade Artiom och översten de svarta med raketer.«

»Och var har han hållit hus sedan dess?« frågade den andre.

»Samlat krafter till nya hjältedåd, Nigmatullin. Eller hur, Artiom?«

»Särskilt mycket kraft verkar det inte ha blivit«, sa Nigmatullin med en skeptisk blick på Artiom.

»För mig är varje ny dag ett hjältedåd«, sa Artiom. »Då blir det inte mycket över.«

»Om nu fortsätter kampen«, sa Letiaga uppmuntrande. »Vi måste gå – Führern väntar. Och Führern gillar inte att vänta!«

Han gjorde honnör för de trögtänkta vakterna vid Borovitskajas gränspostering, sedan klättrade kvartetten nerför en stege till banvallen. I början var tunneln upplyst, snart blev det mörkare och slutligen becksvart. De två nykomlingarna släntrade efter och lät Artiom och Letiaga gå i täten.

»Är han från Hansan?« frågade Artiom.

»Båda. Nigmatullin kommer från Komsomolskaja och Jurets från Park Kultury, tror jag. Helt okej killar. Pålitliga.« Letiaga tänkte efter. »De kommer från Hansan nästan allihop.«

»Vilka då?«

»Hela förstärkningen.«

»Varför då?«

Skannat med CamScanner

»Tja, var annars hittar man välutbildat folk? De finns ju inte på de mörka stationerna. Eller hos fascistpacket, med deras Legion ...\. Bara en massa avskum. Ingenting för oss. Melnik fixade tydligen en deal med Hansan, som fyllde våra luckor.«

Artiom gav honom en frågande blick.

»Och det gick han med på? Han som var så förbannad på dem. Minns du? I bunkern. De hade lovat att hjälpa oss. Den gången svek de. Om de hade kommit, gett oss mannar, då hade det kanske inte blivit några luckor ... våra vänner skulle inte ha ... Hur som helst ...«

»Hur som helst«, upprepade Letiaga, »så har de skickat mannar. Nu när de kunde. Och en massa krigsmateriel, ammunition. Hansan har ju pengar som gräs. De erbjöd själva. Och, tja ... den gamle sörjde, skålade med namnlistan ... men i slutändan fanns det ingen annan möjlighet. Varifrån skulle han annars få femtio man? Han diskuterade saken med rådet - det vet ju alltid bäst – sedan började vi värva, den ene efter den andre. Med test och intervjuer, så klart. Alla skumma typer gallrades bort direkt. Och det blev faktiskt helt okej. Mest elitsoldater från Hansan ... Ett bra team, inget ›vi mot dom‹, nej, alla ställer upp för varandra.«

»Säkert«, muttrade Artiom och nickade mot deras följeslagare. »Alla ställer upp för varandra.«

»Alla drar åt samma håll«, sa Letiaga.

»Tillåt mig tvivla«, sa Artiom efter en kort tvekan.

»På vad?«

»Att Hansan vill sona sin skuld genom att ge oss femtio soldater och en massa materiel. Man får ingenting gratis av dem.«

Skannat med CamScanner

»Det är det inte heller. Melnik har förbundit sig att träna deras specialförband.« Letiaga smackade med tungan. »De är nämligen inte så speciella. Särskilt inte vid operationer på ytan. Där ute stapplar de omkring som blinda katter. Underjordens barn, för satan.«

Den sista lampan dinglade långt bakom dem. Ur sin ryggsäck plockade Letiaga fram en stavlampa som snarast liknade en gummibatong. De båda eftersläntrarna kom närmare och osäkrade sina karbiner. Tunneln var kort och välkänd, men ändå ingen söndagspromenad. Bäst att hålla ihop.

Stavlampans kägla sköt in i tunnelmörkret och skingrade det en smula.

»Underjordens barn ... Vi är väl jämnåriga, du och jag«, mindes Artiom. »Visst var du också fyra år när Sista kriget ...«

»Näru, pysen«, sa Letiaga. »Jag är ett år äldre än du. Det här har vi snackat om förut. Jag var fem när det hände.«

Artiom försökte dra sig till minnes sitt gamla Moskva, men återigen såg han bara de tjockbukiga fjärilsplanen, bilvagnarna kom susande genom bilden, ett varm duggregn föll. Han ruskade på huvudet och skakade av sig fantasierna.

»Men vad minns du? Dina föräldrar, er lägenhet?«

»Jag minns teven. Att man visade presidenten på teven - vi hade en med jättestor skärm. Och presidenten sa: Vi har inget val. De har tvingat in oss i ett hörn. Det borde de inte ha gjort. Därför har jag beslutat ... Och då kommer mamma ut från köket med en tallrik nudelsoppa i handen åt mig. Och hon sa: Vad är det för dumheter du tittar på? Nej, nu sätter vi på en tecknad film. Och jag svarade: Jag tycker inte om nudlar! Det är vad jag minns av det ögonblicket. Början på

Skannat med CamScanner

alltihop. Ja, på slutet alltså. Sedan dess finns det varken tecknade filmer eller nudlar.«

»Så du minns dina föräldrar?«

»Jo, men jag hade hellre glömt bort dem.«

»Hörru, Letiaga!« avbröt Jurets upprört. »Det var faktiskt de som angrep först, inte vi! Vi tog emot den första salvan och slog tillbaka. Så gick det till, det minns jag som i går. Jag var sju.«

»Jag minns bara nudlarna ... nudlarna och ›de har tvingat in oss i ett hörn‹. Och att jag tänkte: Där står presidenten i ett hörn, för att någon tvingar honom att göra det.«

»Vad gör det för skillnad i dag?« sa Artiom. »Om det var vi eller de som sköt först?«

»Klart att det gör skillnad!« protesterade Nigmatullin. »Vi skulle aldrig ha börjat. Vi är ett hyggligt folk som alltid varit för fred. De asen omringade oss, tvingade oss in i en kapprustning för att knäcka oss. De ville stycka upp vårt land i småbitar. På grund av oljan och gasen. Och då stod vår stat helt enkelt i vägen. De hade inget behov av några självständiga länder. Alla andra hade ju redan böjt sig fram och särat på bena. Utom vi ... Och de svinen orkade inte vänta på att vi skulle tyna bort. De trodde väl att vi hade skitit i byxan av rädsla. Nej, de tänkte stycka upp vårt land, så var det. Men vi ger oss aldrig för fienden. Fan heller att ni får vår olja! Vi är inte er koloni. Och till slut sket de själva i byxan, de töntarna, när deras egen teve visade vad som kom flygande emot dem. De borde inte ha viftat med svärden så där. Vi överlever ju till och med nere i jorden.«

»Och hur gammal var du?« undrade Artiom.

»Vad angår det dig? Ett år. Det där har man berättat för mig. Spelar det någon roll?«

Skannat med CamScanner

»Nej«, svarade Artiom, »det spelar ingen roll, varken på den här sidan Atlanten eller på den andra. Ingen som helst roll.«

Letiaga harklade sig besvärat. Samtalet dog ut.

★

»Halt! Släck lampan!«

Nigmatullin och Jurets klev åt sidan, tryckte sig mot tunnelväggarna och höjde sina karbiner till hälften. Artiom blev stående på spåret med Letiaga. De lydde och släckte lampan. Det blev natt.

»Gränsen är stängd! Vänd om och gå tillbaka!«

»Vi är sändebud från Orden!« ropade Letiaga i det ekande schaktet. »Vi har en depesch till er ledning!«

»Vänd om! Och gå tillbaka!« hördes det på nytt ur mörkret.

»Jag säger ju att vi har ett brev till Führern! Ett personligt från överste Melnikov!«

Ur mörkret sköt röda punkter från ett par lasersikten fram, for omkring och stannade på Letiagas panna och Artioms bröst.

»Tillbaka! Vi har order om att öppna eld!«

»Jaha, så mycket för diplomati«, suckade Letiaga.

»De släpper inte in oss«, viskade Jurets.

»Vi har inte fått order om att skjuta oss in«, tillade Nigmatullin.

»Fast översten sa åt oss att leverera kuvertet«, invände Letiaga. »Annars hugger han huvudet av oss. Jag vet inte vad det innehåller, men han sa: Om du inte ger honom kuvertet personligen så är det kört.«

Skannat med CamScanner

Det luktade sött och vidrigt av nattståndens urin. Tydligen fanns det ingen ordentlig toalett vid posteringen och de nödiga vakterna gick helt enkelt ut i tunnelmörkret för att uträtta sina behov i ingenmansland.

Artiom såg på den rubinröda fläcken som lyste över hans hjärta, tänkte på Melnik, på sitt sista uppdrag: att gå hem till Anja och säga att han lämnar henne. Rakt i ansiktet och inte smyga därifrån med svansen mellan benen för någon Stor Sak.

För den Stora Sakens skull hade han redan ställt till med en massa elände. Oleg hade han tagit till läkaren – han hade gjort vad han kunnat. Han hade lämpat av den skottskadade kroppen, torkat av sig om händerna och gått sin väg för att dricka vodka. Han hade bara sett på när Ljocha visslande försvann nerför trappan. Höger dörr eller vänster dörr: åt var och en sitt. Han hade inte lyckats övertala de dödsdömda att följa med ut i friheten. Han hade inte frågat om plyschtofflorna i majorens tjänsterum. Inte dragit undan draperiet. Han hade bara struntat i det: kanske låg det någon där, kanske inte. Han hade i alla fall inte sett någon och då var det väl inte heller någon där – det kunde man intala sig och leva med. Också i Homeros fall kunde man hitta på en förklaring: gubben var överflödig och en usel författare. Samvetet är ett påhitt: människan är stark och övervinner alla hinder. Den Stora Saken ursäktar allt.

Han försökte lägga handen över den darrande ljuspunkten, men den hoppade genast upp på handen.

»Sista varningen!« hördes det ur schaktet.

»Ska vi gå, eller?« frågade Letiaga sig själv.

Glöm Homeros. Glöm alla döda du lämnat efter dig. Du

Skannat med CamScanner

har ett viktigare uppdrag, Artiom: att rädda metron. Du får inte slösa bort ditt liv på svampodling.

»Kalla på Dietmar!« ropade Artiom in i djupet; rösten skar sig nästan.

»Vem?«

»Dietmar! Säg åt honom att stalkern är tillbaka!«

»Vad säger du?« Letiaga vände sig mot honom. »Vad är det för historia?«

»Samma som förut. Den om en skäggig gubbe.« Artiom försökte le. »Och om en liten idiot. Mitt hemliga uppdrag.«

I det ögonblicket tändes en supernova i deras mörka kosmos.

★

Dietmar dök upp i den första posteringen – kulsprutenästet. Nu stod han antagligen där med sitt omisskännliga leende och såg på när de tappra Ordenskrigarna skyddade sina ögon med händerna. Men strålkastaren lät han inte släcka.

»Vem kallade på mig?«

Artiom såg bara en silhuett i havet av bländande ljus, så han fick förlita sig på rösten.

»Jag! Artiom!«

»Artiom?« Dietmar tycktes ha glömt vem han var. »Vilken Artiom?«

»Det var väl det jag visste . . .«, grymtade Nigmatullin.

»Stalkern! Vi har en depesch! Till Führern! Den ska lämnas personligen i hans hand! Från Melnik, Ordens kommendör! Med anledning av det aktuella läget!«

»Med anledning av vilket läge?« Dietmar verkade inte förstå.

Skannat med CamScanner

»På Teatralnaja! Med anledning av er invasion!«

»Vår invasion? Från Melnik?« Dietmar lät överraskad. »Det har inte varit någon invasion. Det är bara lite oroligheter på Teatralnaja. En massa flyktingar. Führern har gett order om en fredsbevarande insats på stationen för att undvika ytterligare dödsoffer. Men nu är klockan fyra på natten och han sover. Och han väntar inget brev från herr Melnikov. Men om ni vill kan ni ge depeschen till mig, så vidarebefordrar jag den till hans sekretariat direkt i morgon bitti.«

»Uteslutet«, viskade Letiaga till Artiom. »Chefen sa antingen personligen eller förstör dokumentet.«

»Uteslutet!« upprepade Artiom högt. »Bara till Führern, från hand till hand!«

»Verkligen trist«, suckade Dietmar. »Führern tar inte emot någon. Framför allt inga yrkesmördare. Förresten skulle dokumentet ändå öppnas och undersökas av experter innan det kan överlämnas för att stoppa försök till giftmord.«

»Jag har informationer«, sa Artiom efter att ha samlat sig igen, »att det inte rör sig om oroligheter på Teatralnaja. Utan om ett planerat sabotage. Med målet att erövra stationen.«

»I så fall har vi andra informationer«, svarade Dietmar likgiltigt. »Och det är inte alla som kommer att gilla dem, medborgare stalker. Dina kamrater, till exempel. På återseende.«

Han gjorde honnör, vände på klacken och började gå tillbaka mot stationen.

»Vänta!« skrek Letiaga. »Stopp! Kuvertet kommer inte från Melnik!«

Dietmar brydde sig inte. Kulspruteskytten vred redan på vapnet och tog sikte på banvallen. Prickskyttarna släppte lös

Skannat med CamScanner

sina röda punkter; lasern syntes till och med i det starka, dödsvita strålkastarskenet.

»Hörde du det?!« vrålade Letiaga. »Kuvertet är inte från Melnik! Det är från Bessolov!«

Den svarta figuren, som nästan hunnit upplösas i det vita, hejdade sig.

»Säg det där igen.«

»Från Bessolov! Till Führern! Personligen! Ett ilbud!«

Artiom vände sig mot Letiaga. Här pågick något som han inte förstod. Också Nigmatullin och Jurets bokstaverade sig igenom det okända namnet. Dietmar teg, men rörde sig inte heller ur fläcken.

»Okej. En man släpps in på stationen. De andra får vänta.«

Letiaga ryckte på axlarna som ett tecken på att han accepterade villkoret och tog ett steg fram.

»Inte du!« hejdades han av Dietmar. »Ge depeschen till den andre killen. Artiom.«

»Jag har order om att . . . «

»Jag har också order. Och jag släpper bara igenom honom. Efter kroppsvisitering.«

»Varför just han? Artiom, vad är det här för . . . «

»Ge mig kuvertet, Letiaga«, sa Artiom. »Kom igen. Det kan inte hjälpas. Jag har ett hemligt uppdrag. Det är därför Melnik lät mig följa med. Om de inte släpper in er . . . Jag har min egen historia här. Mer kan jag inte berätta, men hur trodde du att jag kände till det där om Teatralnaja?«

»Här har alla sin egen historia!« sa Letiaga. »Och vänner emellan ska man väl . . . Han är för fan paranoid, gubbjäveln . . . «

»Du tänker väl inte ge brevet till honom?« viskade Nigma-

Skannat med CamScanner

tullin. »Vem är han egentligen? Chefen sa ju att du ... eller vi ...«

»Håll klaffen, Ruslan!« sa Letiaga. »Detta är Artiom, uppfattat? Han är en av oss! Fattar du det?«

»Som ni vill!« ropade Dietmar. »Jag har inte tid med det här. Jag skulle ha varit på Teatralnaja för länge sedan och delat ut humanitär hjälp till befolkningen.«

Letiaga svor och spottade, sedan drog han upp ett kraftigt kuvert ur bröstfickan. Litet, brunt. Han höll upp det framför Artiom.

»Här kommer vår man!« skrek han åt kulspruteskytten, lasersiktena, de svarta silhuetterna, det pisstinkande kosmos och den bländande stjärnan. »Vi väntar på honom här!«

»Som ni vill«, svarade Dietmar. »Führern sover ibland till lunch. Men den som väntar på något gott ...«

»Vi väntar här, Artiom«, viskade Letiaga febrilt. »Kom snart tillbaka. Om de rör ett hår på dig ... Översten muttrar kanske, men han flyttar på berg för de sina ... Och vi två är ju blodsbröder, inte sant?«

»Ja«, sa Artiom, men lyssnade knappt. »Ja, Letiaga. Tack. Jag vet inte.«

Och så tog han emot det förbannade kuvertet och stack in det innanför tröjan, sedan började han gå över syllarna, rakt mot supernovan och in i den – in i hettan.

★

»RIKETS FIENDER! MÄNSKLIGHETENS FIENDER! PÅ VÅR TRÖSKEL! STÅR HORDER AV DEGENERERADE!«

Det var bara en talare, men den förkunnade sitt budskap

Skannat med CamScanner

ur dryga dussinet megafoner och föll på det viset sönder i flera röster som upprepade sig själva som ett eko, och denna enmanskör lät som Hydrans röst – kuslig och hypnotisk på samma gång. Rösten dröp av gift.

»OM VI INTE KÄMPAR TILL SISTE MAN! HOTAR OSS TOTAL FÖRINTELSE!«

De mötte Artiom innan ljuset från Tjechovskaja alias Wagnerovskaja lyste upp tunneln på allvar; ljuset var för klent för att lysa upp tunnelväggen efter kröken, men rösten nådde fram.

»NÄR JAG HÖRDE TALAS OM RÖDA LINJENS FÖRRÄDISKA PLANER! ATT KRÄNKA VÅRT FREDSAVTAL! OCH ERÖVRA TEATRALNAJA! DÅ BESLUTADE JAG ATT SLÅ TILL FÖRST!«

»Är det Führern? Du sa ju att han sov«, sa Artiom till Dietmar.

»Just nu är det ingen som sover i Riket«, svarade han.

Vid ingången till Tjechovskaja-Wagnerovskaja möttes Artiom av ett plakat: »Välkomna, kära gäster från Polis!« I mitten av salen hade civilklädda män i olika åldrar ställt upp på led. Många hade röda, sömndruckna ögon, några småpratade med varandra, och utmed raderna travade schäferhundsliknande fänrikar som gormade, klatschade och piskade. Man hade ställt fram bord med små skyltar och lagt högar av uniformspersedlar på dem, och i salen kom vagnar med vapen rullande. I andra änden av perrongen hade man slagit upp ett tält med ett rött kors, och de uppställda männens blickar drogs magnetiskt åt det hållet.

»MEN RÖDA LINJEN KOMMER INTE ATT TVEKA! ATT BERÖVA TEATRALNAJAS INVÅNARE! DERAS

Skannat med CamScanner

LAGSTADGADE RÄTT! ATT FÖRA ETT LUGNT OCH STILLSAMT LIV!«

En märklig station. Det valsformade taket liknade en tunnel med passager på båda sidorna – det såg snarast ut som skottgluggar. Den vita marmorn sken; även de gamla originallamporna hade putsats upp. Det var en lustig syn: lamporna satt inte en och en som på de andra stationerna, inte heller parvis eller hopsvetsade till kransar, utan ett tjugotal tillsammans i en gondolliknande hållare. Som om man hade väckt också lamporna och låtit dem ställa upp på led mitt i natten. De påminde om slavsjälar som rodde en flygande galär genom en sällsam vit tunnel på väg mot sitt ärligt förtjänade paradis.

»Var placerade du bomben?«

Dietmar gick så snabbt att Artiom knappt hängde med. De uppställda männens ansikten gled förbi utan att ett enda hann få fast gestalt. Bakom honom skrapade järnbeslagna klackar över graniten: en vaktpatrull kom stampande.

»Vid den hermetiska porten«, sa Artiom. »Där rulltrapporna slutar.«

»Och rasade det?«

»En del.«

»Hör på. Än så länge har vi allt under kontroll på Teatralnaja, därför vill jag gärna tro på dig. Men naturligtvis kommer jag kontrollera. Om allt är utfört som beordrat väntar en medalj … en orden!« Dietmar log brett. »Då får du en orden för din insats!«

Plötsligt lämnade en man ledet och ställde sig i vägen för dem. Några vakter rusade fram med höjda karbiner, men det var bara en kortvuxen, harmlös karl med glest skägg och immiga glasögon …

Skannat med CamScanner

»Ursäkta! Ursäkta, herr officer . . . herr Dietmar. Vid allt heligt! Det måste vara ett missförstånd att jag har mobiliserats. Min fru, Narine . . . ja, ni var ju nyligen hemma hos oss . . . «

Dietmar mindes, hejdade sig och skickade bort vakterna med en handrörelse.

»Ilja Stepanovitj . . . Vad menar ni med missförstånd?«

»OCH ÖVERSVÄMMA VÅRA STATIONER MED DEGENERERADE! DET ÄR DET DE VILL! DE ÄR RASANDE! ÖVER VÅRT MOTSTÅND! OCH DESSA HORDER STÅR REDAN VID VÅRA GRÄNSER!«

»Min Narine . . . värkarna har satt igång. Hon blev så uppskakad efter explosionerna på Teatralnaja. Vi tog henne till BB. Barnmorskan sa att vattnet kan gå när som helst . . . men det är ju inte dags ännu . . . förstår ni? Kanske går det över om hon bara får vila – vi har ju ett sådant fantastiskt BB! Men om jag blir inkallad, eller om något händer, hur går det för henne då? I detta tillstånd? Vem ska ta hand om henne? Och tänk om hon föder? Då måste jag vara där – jag vill ju veta vad det blir . . . «

»DÄRFÖR BEORDRAR JAG ALLMÄN MOBILISERING!«

Dietmar log åt läraren och klappade honom på axeln.

»Ni vet talesättet: Om kejsarinnan föder på natten, då är det inte kejsarens unge . . . «

»V-varför säger ni så?«

»Åh, det var bara ett skämt. Jag minns vårt samtal. Jag minns . . . Kom så tar vi en liten promenad.«

Han gav fänrikarna ett tecken, lade handen på Ilja Stepanovitjs axel och drog med honom. Artiom gick bredvid, med

Skannat med CamScanner

kuvertet innanför tröjan. Vad innehöll det? Kuvertet var styvt, det låg något i det ... Vad kändes det som? Inget brev, inget vanligt papper ... Skallen var på väg att explodera av huvudvärk. Artiom var helt slut.

»Ville inte ni skriva en lärobok?« sa Dietmar till läraren.

»Herr officer, tänk om ... om något går fel vid förlossningen ...«

»Tag då och skriv! Börja direkt! Här utspelar sig historien rakt framför ögonen på er!« Han stannade, tog av Ilja Stepanovitjs glasögon, andades på dem, putsade och satte tillbaka dem. »Jag ordnar en skrivhörna åt er på staben. Det vore ju förfärligt om ni blev dödad ...«

»SKYDDA EN NEUTRAL STATION FRÅN DEN RÖDA HORDEN! DET ÄR VÅR PLIKT! DE HAR BETT OSS ATT SKICKA HJÄLP! OCH DÅ KOMMER VI!«

»Tack. Jag tackar er, herr ... Dietmar. Men kan jag inte få gå till min fru? Hon behöver mitt stöd ... hon var helt utom sig ... så att hon vet att allt blir bra ... att ni hjälper oss ... och ifall förlossningen ...«

»Varför då?« invände Dietmar. »Där gör varken ni eller jag någon nytta. Det blir säkert ett friskt gossebarn, ska ni se. Och på BB finns det alltid en tjänsteman som gratulerar den lyckliga modern i partiets namn.«

»Men ... tänk om ... Gud förbjude!«

»Om det blir ett missfoster? Lugn, bara lugn ... Vi har ett utmärkt BB, det sa ni ju själv. Då får hon narkos, och när hon vaknar är allting klappat och klart. Det lilla barnet känner inte ett dugg, tro mig. De är väldigt proffsiga. Samma narkos, bara en högre dos. Allt sköts humant. Tjoff! så är det fixat.«

»Jo, naturligtvis, jag förstår ...«, mumlade Ilja Stepano-

Skannat med CamScanner

vitj med fasan skriven i ansiktet. »Det är bara det att värkarna kom så plötsligt. Hon var så upprörd, Narine . . . Och jag som trodde att det skulle dröja ännu en tid.«

»Och den tiden kommer ju också, Ilja Stepanovitj!« Dietmar dunkade läraren hårt i ryggen. »En underbar tid väntar oss! Just därför har ni ingenting på BB att göra. Alltså, papper och penna kan ni rekvirera på mitt kontor. Jag håller en tumme för er!« Sedan knuffade han iväg den förtvivlade läraren mot en vakt. »Placera medborgaren på staben!«

»INGEN KAN STOPPA OSS! NÄR VI UPPFYLLER VÅR HELIGA PLIKT!«

»Vart ska vi?« frågade Artiom oroligt när de hade korsat nästan hela stationen; den slutade vid en bevakad trappa som ledde till en övergång.

»Du ville väl leverera depeschen, eller hur?« Dietmar vände sig om och såg på honom. »Förresten, vad är det för något? Ett ultimatum? En böneskrift? Ett förslag om att dela upp Teatralnaja mellan alla inblandade parter?«

»Jag vet inte«, sa Artiom.

»Du tillhör Orden, eller hur? Det borde jag ha kunnat räkna ut, min idiot.«

»VI KOMMER ALDRIG ATT ÖVERGE FREDLIGA INVÅNARE! VI SKA TA TEATRALNAJA UNDER VÅRT BESKYDD! VI SKA FÖRSVARA STATIONEN MOT DE DEGENERERADES SKAROR!«

»Vem är Bessolov?«

»Så du har verkligen ingen aning om vad det är du ska överlämna till Führern?«

»Det angår mig inte. Jag lyder bara order.«

»Jag gillar dig mer och mer. Du är faktiskt perfekt!« skrat-

Skannat med CamScanner

tade Dietmar. »Man säger åt honom: Spräng övergången – då spränger han övergången. Man säger: Ge det här kuvertet med fan vet vad och från fan vet vem – då gör han det också. Och om man säger: Lägg dina pungkulor i köttkvarnen här – och han säger fortfarande inte nej! Vi behöver fler som du . . . «

»VI ÄR REDO ATT BETALA VILKET PRIS SOM HELST FÖR RÄTTEN ATT KALLA OSS MÄNNISKOR!«

»Lever Homeros?« frågade Artiom. »Hur mår han, var är han?«

»Han lever«, lugnade Dietmar. »Och väntar på dig.«

»Jag vill hämta honom först.«

»Du är förutsägbar. Det är därför vi går raka spåret till honom. Det är en annan god sida hos dig: din förutsägbarhet. Ett rent nöje att arbeta med folk som du.«

Vakterna gnisslade till med sina klackar, vaktchefen sträckte ut sin arm; han vågade inte se Dietmar i ögonen.

De började gå uppför de slitna trappstegen.

»Du . . . «, sa Artiom, »varför bär du axelklaffar? Du är väl ingen underofficer, eller hur? Vem är du?«

»Jag? En människosjälens ingenjör!« svarade Dietmar med en blinkning. »Och lite av en trollkarl.«

Övergången var reserverad åt kasernerna. Vid förra besöket hade Artiom och Homeros inte fått sätta foten här. Britsarna stod i långa rader. De vakthavande gjorde honnör. På väggarna blängde Führern från plakaten. I taket hängde Järnlegionens standar: den grå näven, den svarta trearmade svastikan. Högtalarna växte fram ur väggarna som svamp och överröstade varandra:

»DET FINNS INGEN VÄG TILLBAKA! OCH VI KOM-

Skannat med CamScanner

MER ALDRIG ATT GE VIKA! FÖR ER OCH VÅR FRAMTID! FÖR VÅRA BARNS FRAMTID! OCH FÖR MÄNSKLIGHETENS FRAMTID!«

»Vad hoppas ni uppnå med kuvertet?« fnyste Dietmar. »Tåget har redan avgått, ingen kan stoppa det, ens om man kastar sig på spåret. Teatralnaja kommer att bli vårt. Liksom Revolutionstorget. De röda kan inte stoppa oss – de har fullt upp med sitt hungersuppror. Hälften av svampskörden har förstörts av rötan. Den sprider sig som en löpeld.«

»Vem är Bessolov?« upprepade Artiom. Han ville veta vem Melnik tog order av.

»Ingen aning.«

»Så varför är ett brev från honom viktigare än ett brev från Melnikov?«

»Det är inte brevet från någon Bessolov som är viktigare, stalker. I mina ögon är det du som är viktigast.«

Kasernerna upphörde; högar av sandsäckar med spanska ryttare och taggtrådshinder; svarta kulsprutor vända åt det håll dit Dietmar var på väg med Artiom; skällande vakthundar – som om de härmade Führern; och snart blandades skallen med skriken av dödsångest från något som lät som en döende människa.

Pusjkinskaja, insåg Artiom. Dietmar förde honom till Pusjkinskaja.

»Är han här på Pusjkinskaja? Du lovade att inte röra honom!«

De stannade framför en järndörr i en tegelmur som gick ända upp till taket. Dietmar jagade bort vakterna med pekfingret, tog fram en tobakspung, fiskade upp en remsa tidningspapper ur fickan, strödde torkad bedövning över de fetstilta bokstäverna, slickade kanten och rullade en cigarett.

Skannat med CamScanner

»Här, ta ett bloss.«

Artiom tog emot utan att blinka. Redan hos Melnik hade själen skrikit efter giftet, men översten unnade honom inte ens en sista cigarett innan han försköt sin svärson för alltid. Dietmar bjöd däremot med glädje.

Dietmar lutade sig mot väggen, böjde huvudet bakåt och tittade upp i taket.

»Vad tror du ... kommer läraren att skriva sin bok ifall hans lilla armeniska föder ett missfoster till världen?«

»Om ni dödar barnet, menar du?«

»Om vi söver det. Kommer han ändå att hylla oss i sin bok, tror du?«

»Nej«, svarade Artiom. »I så fall vore han ju ett svin.«

»Tja ...« Dietmar kisade när han blåste ut röken. »Det tror jag, förstår du. Armeniskan blir säkert upprörd och tjatar på vår Ilja Stepanovitj, men snart har han övertygat henne om att allt är till det bästa, att de helt enkelt måste försöka igen. Och så sätter han sig och skriver sin bok om Riket, och så ger vi ut den i tiotusen exemplar för att alla läskunniga i metron ska läsa den. Och de andra lär vi läsa med hjälp av boken. Ilja Stepanovitj blir en kändis och förlåter oss för att vi sövde hans barn.«

»För tiotusen exemplar? Han kan nog överraska dig.« Artiom log ett skevt leende. »Antingen flyr han från stationen eller begår ett attentat. Sådant kan man inte förlåta.«

»Kanske inte förlåta, men förtränga. När allt kommer omkring måste var och en sluta en pakt med sig själv. Vet du, stalker, folk överraskar mig nästan aldrig. Människan är en enkel varelse. Alla bär på samma kugghjul i huvudet. Än snurrar drömmen om ett bättre liv, än rädslan och än skuld-

Skannat med CamScanner

känslan. Fler kugghjul finns det inte i människan. De giriga förför man, de orädda hotar man med skuld, de samvetslösa skrämmer man till lydnad. Ta dig, till exempel: vad var det som drev dig till att komma tillbaka? Du visste mycket väl att du riskerade din nacke. Men nej, du är rättrådig. Du oroade dig för den gamle. Du sprängde övergången eftersom du är rättrådig. Hjälpte till att starta kriget eftersom du är rättrådig. Och nu sitter du fast på kroken – titta, där sticker den ut!«

Dietmar rörde vid Artioms kind med sina tobaksgula fingrar – Artiom ryggade tillbaka.

»Du svalde den och nu sitter du fast. Och vart skulle du kunna fly? Du har ju förrått din Orden. Gett dig i lag med fienden. Vid posteringen står dina bussiga kompisar och väntar på dig. De tror att du är deras man. Men nej, du är min.«

Artiom hade rentav glömt bort att röka. Cigaretten hade slocknat.

»Din tobak smakar skit«, sa Artiom.

»Ja, men så snart Riket har lagt hela metron under sig kommer alla att få utmärkt tobak«, lovade Dietmar. »Jaha, då går vi till Homeros Ivanytj.«

Han blinkade åt vakten. En meterlång regel med ett tungt hänglås sköts åt sidan, sedan klev de in på stationen Schillerovskaja.

★

Artiom mindes den som Pusjkinskaja: precis lika marmorvit som grannen Tjechovskaja, men fullkomligt nedlusad med hatpropaganda mot ickeryssar. På Pusjkinskaja hade man

Skannat med CamScanner

visat upp honom för folkmassan och förklarat att han hade dömts till döden genom hängning för mord på en fascistisk officer. Artiom hade faktiskt dödat officeren: han helt enkelt siktade på honom med sin karbin och tryckte av. Fingret hade liksom ryckt till av sig själv när officeren sköt en tonåring med Downs syndrom i huvudet. Lätt att förstå, och Artiom var ung och känslig på den tiden. I dag skulle han säkert bara vända sig bort. Det skulle han väl? Eller åtminstone ha försökt. Snaran hade legat för hårt kring halsen på honom.

Men nu befann de sig varken på Pusjkinskaja eller Schillerovskaja.

Detta var ingenstans, en ickeplats.

Hela stationen hade plockats isär och monterats ner. Av marmorn återstod inte minsta platta, allt hade tagits ner och transporterats bort någonstans. Väggarna bestod av naken, sliten betong och på marken låg berg av jord, flöt rännilar av smutsigt vatten och taket stöttades av murkna plankor. I luften stod en fuktig dimma blandad med cementdamm: det kändes som att andas betong. Genom ångan piskade stålkastarna med sina ljusknippen som om de vore stora gummipåkar.

Och påkarna hamrade över ryggarna och ansiktena på kusliga, nakna människor. Somliga dolde sin blygd, andra hade slutat bry sig. Alla var smutsiga, alla blödde. Männen hade hår i hela ansiktet, hos kvinnorna syntes ansiktet inte för allt tovigt hår som hängde ner. Men alla var vanliga människor, med två armar och två ben. Bara de yngre hade kroppsliga deformationer: sneda ryggar, hopväxta fingrar, tillplattat huvud; eller enögda, tvehövdade och några hade päls som djur. Degenererade, kort sagt.

Skannat med CamScanner

Ingen bar ordentliga kläder: många var nakna, andra bar militärbyxor.

De beväpnade fångvaktarna bar skyddsmasker för att inte bli sjuka. På avstånd såg maskerna ut som munkorgar, som för att hindra vakterna från att överfalla de nakna och slita dem i stycken med tänderna. Därför fick de hantera fångarna med kedjor och piskor av taggtråd, och därav avgrundsvrålet som Artiom hade hört från andra sidan väggen på toaletten.

Det kusligaste med stationen var nog ändå att den inte hade något slut. De nakna djurmänniskorna grävde åt alla håll – med hackor, spadar, hammare, naglar – förtvivlat åt de sig igenom jorden och stenen, gnagde sig igenom de omgivande jordmassorna till höger och vänster, upp och ner. Schillerovskaja var redan större än alla stationer som Artiom hade besökt, och för varje minut utvidgades den ytterligare.

»Låter ni dem arbeta som slavar?« sa Artiom.

»Ja, än sedan? Det är väl humanare än att bara kassera dem, inte sant?« skrek Dietmar för att överrösta larmet. »Det är bra att de kommer till nytta. Vi måste ju utvidga vårt livsrum. Det kommer så många frivilliga från hela metron att vi inte har plats att inkvartera alla. När ombyggnationen är klar ska det bli en trädgårdsstad. Den största stationen i metron. Rikets huvudstad, med biograf, sporthall, bibliotek och sjukhus.«

»Så det var därför er Führer hittade på det där om degenererade? För att få slavar? Men högst en fjärdedel här har ju missbildningar!«

»Du kan väl inte avgöra vem som är degenererad eller inte!« skrattade Dietmar. »Führern är ett geni! Det är ju bara dumt att förfölja människor för att de råkar vara armenier eller judar. Noll effekt. Om en människa föds som jude, då kan

Skannat med CamScanner

man inte göra något åt den saken. På en del syns det ju direkt vad de är: jude, tjetjen, kazak. Och genast blir han en skottavla, en fiende, och kommer aldrig att svära trohet. Men ryssen då, ska han få automatisk immunitet, eller? Tillhör han det utvalda folket bara genom sin födsel? Är allt tillåtet för honom? Behöver han inte längre frukta något? Absurt! Men degenerationer, ja det är en annan femma! Degenerationer måste man se upp med. Det räcker med en enda mutation. Du föds frisk, men en dag börjar en böld växa ut. Struma. Eller någon annan avvikelse. Kanske syns det inte med blotta ögat. Bara läkare kan avgöra. Och därför ska varenda jävel skaka av rädsla när man går till läkarundersökningen! Och läkaren måste också se upp. För han avgör tillsammans med oss i konsiliet vem som är degenererad eller inte. Ingen ska någonsin känna sig säker. Aldrig. Hela livet måste man svara för sig själv, förstår du. Är det inte underbart, så säg?«

Han lade handen på Artioms axel. Födelsemärket på näsryggen såg ut som demonens tredje öga som alltid såg det ruttna och svaga i människan.

»Var är han? Var är Homeros?!« skrek Artiom.

»Ge mig kuvertet.«

»Vad?«

»Hit med kuvertet!«

»Vi hade en överenskommelse!«

Plötsligt såg Artiom blixtar för ögonen, tänderna knastrade och grottan kantrade: Dietmar hade slagit Artiom över kindbenet med pistolhandtaget. Sedan riktade han mynningen mot Artioms panna.

»Vill du att jag ska plocka kuvertet från din döda kropp?«

Artiom backade ett steg och försökte komma på ett sätt

Skannat med CamScanner

att förstöra depeschen, men bakom honom väntade redan ett par vakter. De vred upp hans armar på ryggen, knuffade honom framåt, tryckte ner honom i smutsen och slet kuvertet ur hans händer. De räckte det försiktigt till Dietmar, som kände på det med fingrarna, böjde lite på det och höll upp det mot en strålkastare. Till slut satte han sig på huk bredvid Artiom.

»Fotografier, tror jag«, sa han. »Synnerligen intressant. Fotografier som kan stoppa kriget. Inte så illa, va?« Han stoppade ner kuvertet i innerfickan. »Det måste vara förbannat bra fotografier. Och särskilt Führern måste gilla bilderna, eftersom ingen annan får se dem. Eller hur? Vem kan motstå frestelsen att kika efter? Skulle inte du vilja ta en titt, till exempel?«

»Var är Homeros?!«

»Här i närheten. Du får leta själv. Jag hinner inte. Jag måste till Teatralnaja. Humanitär hjälp, misstänkta agenter … Stanna här så länge. Vänj dig vid stället … och arbeta lite, vet jag.«

»De kommer inte att lämna mig i sticket … Letiaga och Orden … de väntar på mig! Och snart kommer de hit och krossar Riket … Hör du det, ditt kräk? Hör du det?!«

Artiom försökte slita sig lös, men de välnärda och erfarna fångvaktarna höll i honom och tryckte ner hans ansikte än djupare i smutsen.

Dietmar klappade Artiom på huvudet och reste sig upp.

»Just det, de väntar ju på dig. Då går jag väl och berättar för dem på vilken sida du egentligen står.«

Och så sparkade han Artiom en sista gång i magen.

Skannat med CamScanner

XIII. LIVSRUM

Han önskade att dagen skulle bryta in och avsluta nattarbetet. Men här existerade varken dag eller natt, och det enda skiftet som fanns var »från början till slut«. Vatten drack man ur en slang, klunk för klunk, det var förbjudet att fylla en vattenflaska. Det fanns inga avträden; alla tunnlar utom en var avspärrade med spindelnätsliknande taggtråd – man kunde inte hoppa över eller krypa under. Djurmänniskorna uträttade sina behov stående, utan att avbryta arbetet; männen inför kvinnorna, och kvinnorna inför männen; nykomlingarna lärde sig hur man gjorde redan under de första dygnen med hjälp av piskans och taggtrådens pedagogik. Man dödade utan medlidande, på rutin: de som inte ville arbeta, de som var döende och inte kunde arbeta, och de som var listiga och låtsades vara döda för att slippa undan. Arbetare fanns det gott om – två gånger om dagen levererades fler, och de skulle ju också utfodras, men foderleveranserna förblev desamma.

Varje gång järndörren öppnades och man knuffade in nya offer som skulle arbeta i Schillerovskajas enorma grotta högg det till i magen på Artiom av fruktan att det var Dietmar som kom. Kanske avslöjades hans bluff i just detta ögonblick: kanske hade de röda sänt soldater från Ochotnyj Rjad genom den hermetiska porten som Artiom sprängt och genom den övre entréhallen till Teatralnaja, blixtkriget hade övergått i ett oändligt ställningskrig, och snart skulle Dietmar komma tillbaka för att hänga Artiom för högförräderi.

Skannat med CamScanner

När skulle han dyka upp? I vilken sekund som helst?

Man hade klämt på Artioms muskler och funnit honom tillräckligt stark för att skjuta en skottkärra. Allt som de hårriga gnagarna hackat och brutit loss skulle han samla upp, lasta i skottkärran och transportera till den öppna tunneln som ledde till Kuznetskij Most. Man hade lagt plankor över syllarna och ungefär trehundra meter in i tunneln skulle han lasta av den steniga jorden på en hög som redan nådde upp till taket.

Artiom hade tilldelats en bra arbetsuppgift, det begrep han direkt: man kedjade inte fast honom och tvingade honom inte att stå på en plats, utan han skulle gå runt och se efter vem som grävt mest. Tyvärr fanns det ingenstans att fly. I gengäld hittade han Homeros.

Den gamle hade bara tillbringat ett halvt dygn i grottan och bar fortfarande sina egna kläder, men han hade redan fattat vad man fick göra och inte göra. Man fick inte dra sig undan. Man fick inte lata sig. Man fick inte se någon i ögonen. Om man pratade med någon utan ögonkontakt så tolererades detta: i denna underjordiska kroppsfabrik hördes ändå ingenting ett steg bort.

Trots sin ålder höll Homeros stilen och led i tysthet. Han hackade fokuserat, inte för långsamt och inte för fort, och sparade på sina krafter. Han var genomsvettig och smutsig av jord, axlarna var rivna och såriga, läpparna blodiga.

»Jag kom tillbaka för att ta dig härifrån, Nikolaj Ivanovitj«, sa Artiom när han passerade Homeros. »Men nu ser det ut som om vi båda måste stanna här.«

»Tack ändå . . .«, sa Homeros som andades tungt. »Det där svinet . . . aset . . . släpper aldrig ut någon . . . härifrån . . .«

Skannat med CamScanner

»Vi ska nog ta oss ut på något vis«, lovade Artiom.

Det blev ett upphackat samtal: Artiom kunde inte återvända till samma plats alltför ofta, annars märkte fångvaktarna det och straffade honom med piskan. De hade smidiga piskor av taggtråd. Taggarna stack ut åt alla håll, och en del stack till vid själva träffen, andra när vakten drog tillbaka piskan.

»Var du ... på Teatralnaja ...«

»Ja.«

»Träffade du ... Umbach ...«

»De röda arresterade honom. Någon måste ha tjallat. För radioutrustningen. De hämtade honom och sköt honom. Inför mina egna ögon. Vi hann inte prata.«

»Synd ... en bra karl ...«

Han samlade ihop Homeros jordhög. Sedan fyllde han lasset med jorden från en puckelryggig man i andra änden av stationen. Sedan hjälpte han en skröplig kvinna upp på benen när fångvaktaren inte såg på grund av stendammet. Sedan tillbaka till Homeros igen.

»Umbach var inte den ende. Också andra har fått kontakt. Och det har kommit människor till Moskva från en annan stad, antagligen från Poljarnyje Zori.«

»Människor, säger du ... var är de? ... jag har inte ... träffat några ...«

»De röda söker upp allihop och undanröjer dem. De skjuter dem eller tar dem till Lubjanka, till Kommittén. De som kom och de som träffat eller hört talas om dem.«

»Kanske är de rädda ... att besökarna ska hjälpa ... Hansan ...«

Han samlade ihop Homeros nya hög. Sedan gick han iväg till en kille – som var långsam, krum och saknade några fing-

Skannat med CamScanner

rar – och lastade hans jord. Sedan till en mager kaukasier som skyfflat ihop ett helt berg i sin desperata kamp mot döden. Genom diset tyckte han sig känna igen ett bekant ansikte, men hade ingen anledning att gå dit.

»Så du tror mig? Jag berättade för Melnik, men han trodde mig inte. Struntprat, säger han.«

»Jag träffade Umbach ... och hörde själv ... jag förstår inte riktigt ... men tror dig ...«

»Tack, farfar. Tack ska du ha.«

»Det är kanske spioner ... någons agenter ... eller ...«

»Jag vet inte.«

Han lastade det sista. Gick vidare. Någon vinkade åt honom: Ta mitt! En glad överraskning: det var Ljocha, mäklaren. Utmattad, strimmig av piskrapp, men inte knäckt.

»Är du också här!« utbrast Ljocha och log.

»Du lever?« Artiom log uppriktigt tillbaka; en tung börda hade fallit från hans axlar.

»Värdefull personal«, skämtade Ljocha, »trillar inte av pinn.«

»Gick det inget bra i Legionen?«

»Nix!« Ljocha såg sig försiktigt omkring och hjälpte Artiom att lasta skottkärran. »Inte min grej. Stod inte ut«, sa han och nickade mot några småhögar några meter därifrån.

I samma ögonblick kom en övervakare rusande och piskade både Artiom och Ljocha för att de samtalade.

Artiom duckade och sprang iväg mot tunneln, tömde kärran, gick tillbaka in i grottan och såg sig om: en vakt kallade på honom – han skulle gå till kvinnan som han nyss hade hjälpt på fötter så att hon skulle få leva lite till. Hon hade hållit sig uppe en stund, sedan hade hon sjunkit ihop igen.

Skannat med CamScanner

Vakten höll ficklampan mot hennes ögon, men hon såg inte längre någonting. En vakt bevakade Artiom med geväret, en annan plockade upp ett armeringsjärn, tog sats – och krossade kvinnans huvud, som man krossar ett ägg. Artiom glömde geväret, rusade fram – och fick ett slag över axeln med armeringsjärnet, sedan med gevärskolven över kinden, och när han låg på marken sparkade de honom i magen. Vakten stack in den fuktiga järnpipan i munnen, siktet skrapade i gommen.

»Gör inte om det där! Fattar du det?! Upp med dig!«

De ryckte upp honom och kastade kvinnan i skottkärran.

»Stick!«

»Vart då?«

De visade honom vägen med ett slag i nacken. De döda kropparna skulle till samma plats som jordmassorna. Kvinnan låg obekvämt på tvären: fötterna släpade längs marken, den spruckna skallen hängde över kanten. Men hon kände ingenting längre . . .

Eftersom det var första gången visade de vad han skulle göra med de döda. Kropparna skulle köras över plankgolvet till jordhögen i tunneln mot Kuznetskij Most, där de helt enkelt kastades på högen tillsammans med jorden och stenarna. Då och då rasade jorden från toppen och täckte de nakna kropparna, fyllde munnarna och öronen med lera och sand. Det var begravningen.

Därefter undvek Artiom att uppsöka både Homeros och Ljocha; fångvaktarna höll honom under uppsikt. I stället gick han till några utmärglade kirgiser, ryssar, azerbajdzjaner och tadzjiker. Var och en gav Artiom ett nytt lass, var och en berövade honom kraft. Snart räckte inte de minuter när han lastade skottkärran till att vila benen, och inte de minuter när

Skannat med CamScanner

han gick med skottkärran till att vila armarna. Och varje gång järndörren slamrade till vände han sig om: Var det Dietmar som kom för att hämta honom? Inte ännu.

Han kämpade på tills han själv började falla. Då gick han tillbaka till Homeros som väntade på honom, också han helt utmattad.

»Varför de röda ... varför vet ... ingen annan ...«

»För att de håller det hemligt? Tror du att de står i förbindelse med Zori? Och döljer detta från alla andra?«

»De ljuger ... de förhandlar ... med dem ... från Zori ... eller ...«

»Förhandlar om vad då?«

»Fan vet ... vad de röda behöver ...«

»Folk svälter där ... svampskörden ruttnar. Kanske vill de köpa livsmedel? Jorden lär vara enormt bördig där uppe!«

»Äh ... du är inte klok ...«

En övervakare kom förbi och visslade: Du och du och du och du – kom! Det är er tur att käka. Ett tråg med köksavfall bars fram, folk fick äta med händerna. Artiom stod inte ut med stanken, medan de andra glufsade i sig så mycket de hann.

Också Homeros hörde till de utvalda, så de hade tio minuter utan hacka och skottkärra.

»Jag var på ytan. På Tverskajagatan mot Teatralnaja. Och där är det några som jagar alla som dyker upp på Tverskaja. Med en äkta pansarjeep och en motorcykel. De har dödat fyra stalkrar. Och mig tänkte de knäppa, men av någon anledning rörde de mig inte. Dessutom upptäckte de mig direkt.«

Homeros ryckte på axlarna, sedan formade han händerna till en skopa, slevade upp lite av den vattniga soppan, lyfte händerna till munnen, luktade och tvekade.

Skannat med CamScanner

»Men på tillbakavägen var de borta. Jag kom fram välbehållen. Utan skyddsdräkt. Och vet du vad? Det började regna.«

»Regna?« Den gamle lyfte blicken.

»Ja, regna«, suckade Artiom.

De andra fångarna hade lagt sig kring tråget som glufsande svin. Artiom såg ingenting av detta. I stället såg han högvuxna, slanka människor i bredbrättade hattar, han såg regnet falla från en molnfri himmel och långsamma flygmaskiner.

»Vilken idiot«, sa han till sig själv. »Kan du tänka dig? Jag gick i regnet och fantiserade om luftskepp ... fast de hade genomskinliga vingar. Som stora flugor. Som fjärilar. Och allt var så ... festligt. Regnet också. Jag drömde«, sa han och sänkte rösten av skam. Djurmänniskorna käkade vidare utan att låta sig störas av pratet. De struntade fullständigt i Artioms drömmar. Tråget var snart tomt, de måste överleva ytterligare en tid och utan köksavfallet var det omöjligt.

Men Homeros lyssnade. Utan att äta.

»Och små vagnar på gatorna ...«, fyllde Homeros i efter att ha harklat sig, »i stället för bilar ...«

»Just det!« bekräftade Artiom förvånat. »Med fyra sittplatser.«

»Såg du det? Där uppe?«

»Det såg jag. Som om jag mindes en dröm, du vet ... Men var fick du det ifrån?«

»Det står i min bok. Det har jag skrivit i häftet!«

Homeros såg misstänksamt på Artiom och blinkade i sitt försök att förstå: Drev han med honom? Ville han göra sig lustig över honom?

»Har du tagit mitt häfte? Och läst i det? När gjorde du det?«

»Nej, jag har inte tagit det. Var är det förresten?«

Skannat med CamScanner

»Dietmar konfiskerade det. Passet, häftet … alltihop. Men om du inte har läst det, hur kan du då veta?«

»Jag säger ju att det var en dröm!«

»Det är inte din dröm, Artiom. Och det är inte en dröm.«

»Vad säger du?«

»Jag berättade ju om en flicka för dig, om Sasja på Tulskaja … som drunknade när stationen översvämmades.«

»Ja … jag minns. När vi söp till på Tsvetnoj Bulvar?«

»Ja, Sasja … det kommer från henne … det var så hon föreställde sig världen på ytan. Hon föddes i metron och hade aldrig varit uppe. Det är därför det låter så dumt, så naivt …«

»Sasja? En flicka med blont hår, sa du?« Artiom skakade på huvudet, hela världen vajade till som av en het vindpust. Han gnuggade tinningarna. Det dånade i huvudet.

»Hörru, varför käkar du inte?« undrade en åldrad man med trött uppsyn och svullen mage när han tittade upp från tråget. Skägget var tovigt och dröp av en mörk vätska. »Sluta tjafsa nu! Här får man krubb bara en gång om dagen.«

Plötsligt började gubbens kropp skaka av kramp och gav ifrån sig en utdragen fjärt. Sedan rullade han runt på rygg och tittade upp i taket. Han hade gjort vad han kunnat för att rädda Artiom, men Artiom vägrade att ens kasta en blick i tråget – han blev illamående vid blotta tanken.

»Ja, blond och mager. I artonårsåldern. Hur vet du det?« frågade Homeros och reste sig upp med en hand över den onda korsryggen.

»Jag förstår inte, förstår inte var jag fått det ifrån … Men jag har sett allt själv. Föreställer det mig med mina egna ögon.« Artiom höjde handen som om han grep efter ett förbiflygande leksaksflygplan.

Skannat med CamScanner

»Du har tagit mitt häfte. Erkänn!« sa Homeros övertygat.
»Det kan inte vara på annat sätt. Varför ljuger du för mig?«
»Jag har inte tagit ditt häfte!« sa Artiom. »Vad fan ska jag med din krönika till?«
»Gör du dig lustig över mig? Din lilla skitunge . . . «
Artiom tog sin skottkärra och gick därifrån, trots att vissan inte hade ljudit ännu.
Arbetet fortsatte: han lastade, sprang, lastade av. Sten, jord, döda. Det ena över det andra. Armarna och benen värkte, sedan blev de stumma, sedan kraftlösa, och till slut fann de ännu en gnutta liv någonstans djupt inom sig, och trots den ständiga dova smärtan fortsatte de dra, lyfta, sänka och springa.
När han nästan somnade gående – han hade inte sovit på ett dygn – väckte man honom med ståltaggarna. När han försökte hjälpa någon som fallit jagade man bort honom med kedjorna. Han hade slutat att se sig omkring, slutat att reagera, när järndörren slamrade till – Dietmar hade han glömt. Han orkade inte tänka på honom, orkade inte intressera sig för de arma djurmänniskorna och deras historier: vem som hamnat här av en slump eller bestraffats för en mutation av något slag. En del mumlade ändå sina livshistorier för den som råkade stå bredvid, så att åtminstone någon skulle minnas något litet ifall de dog här och begravdes under den växande jordhögen. Artiom var mentalt oförmögen att se några förbindelser och orsakskedjor mellan den avrättade telegrafisten och tjekisten Svinolup, mellan den pratsjuke Zujev och Lubjanka, mellan Melnik och en viss Bessolov, mellan Bessolov och Führern, och mellan Führern och Dietmar: ingenting gick ihop, ingenting verkade logiskt.

Skannat med CamScanner

I stället för förbindelselinjer tecknade med en osynlig blyertspenna, i stället för det smutsiga arbetet och det vidriga fodertråget fantiserade Artiom om flygande luftskepp i betongluften, byggde hus upp till himlen i grottan. Flygmaskinerna hjälpte honom att hålla ut till taptot, de evakuerade honom till världen som den drunknade flickan hade föreställt sig. Nej, han hade sett det själv, utan tvekan. Med sina egna ögon. Men när då? Och hur?

Äntligen ljöd taptot.

Övervakarna knuffade in de utmattade arbetarna i ett litet hörn av grottan, så att de nästan låg på varandra. Artiom somnade direkt i hopp om att få se Sasjas drömstad igen. I stället såg han celler, en Svinolup som rest sig ur askan, och sin egen flykt. Men i drömmen sprang han inte längre genom en rak korridor mot friheten, utan genom en förtrollad labyrint utan utgångar.

Sedan tog drömmen slut och nästa skifte drog i gång.

Det gick ännu en dag, eller kanske en natt, sedan flera dygn då Artiom lärde sig att övervinna äckelkänslorna och äta sörpan som alla andra. Han tvingade sig själv att inte söka upp den kränkte Homeros och han slutade räkna kärrorna med jord och kärrorna med kroppar.

Kläderna var söndertrasade av piskrapp, ur de avlånga såren som taggarna rivit upp rann en ständigt allt blekare, allt sparsammare rännil. Det som rann var blodgrupp 2, negativ rhesusfaktor, en utspädd cocktail. Det fanns ingen som kunnat fylla på med blod: Letiaga hade nog väntat ett tag, men säkert gett upp och vänt hem igen. Det kunde han naturligtvis inte göra utan order. Fast Melniks order var nog att stryka ett streck över Artiom. Och inte heller Dietmar kom tillbaka

Skannat med CamScanner

för att föra honom till galgen. Han var säkert upptagen vid fronten.

På så vis stod Artiom utan både räddning och avrättning. Ännu ett dygn passerade.

Utan ett ord hämtade han lassen hos Homeros, som också teg. Nikolaj Ivanovitj såg medtagen ut: huden hade gulnat, lemmarna skakade. Artiom hade gärna visat medkänsla, men det tillät inte den gamle. Han var kränkt av Artioms nedlåtande ord om krönikan – och av att han hade gett honom nytt hopp.

När Artiom lastade jord hos Ljocha passade han på att fråga: Vem är det egentligen som bestämmer var man ska gräva och vilka tunnelsegment som ska rivas? Vem koordinerar alltihop? Ljocha nickade mot en skelande typ. Det var Farukh som varit med och byggt Moskva City, ett internationellt affärscentrum som fanns en gång tiden, och han hade sina egna mannar: Abdurakhim och Ali. De hade fått uppdraget eftersom det inte fanns några andra experter. Farukh och hans ställföreträdare strosade omkring utan kedjor och gjorde sig viktiga, men fick ändå sleva i sig sörpan ur det gemensamma tråget. Bygget ledde han med säker hand och visste alltid vem som skulle gräva, blanda betong eller ordna med stöttor.

»Vi måste fly«, sa Artiom till mäklaren. »Annars är det ute med oss.«

»Att dö låter som det säkraste sättet att fly«, log Ljocha trött.

»I så fall får du gå först«, skrattade Artiom med halva ansiktet. »För att rekognoscera.«

På det fjärde dygnet syntes fortfarande inte ett spår av Dietmar eller Letiaga, och Artiom orkade inte ens tänka tanken

Skannat med CamScanner

att fly. Men leva ville han, allt mer desperat. Inte för att slutföra sina åtaganden, för att hämnas, ta reda på sanningen eller återse sina nära och kära, nej: bara för att få leva.

Artiom hade snabbt lärt sig att undvika piskan och såren efter rappen. Den vidriga smaken av avfall fick fortfarande magen att vända sig, men han tvingade sig själv att återvända till tråget för att ösa en smula kraft ur det. Och han lärde sig att arbeta så att han bara såg sina fjärilsplan och ingenting annat.

Den blindheten kom emellertid inte gratis. När de inför ens egna ögna slår in skallen på en liggande människa och man tiger, då samlas det osagda upp inom en, blir surt och ruttnar. Så länge de piskade honom rann själens variga smärta ut tillsammans med blodet, men så fort såren börjat torka och täcktes av en skorpa började Artiom jäsa inifrån.

Taptot ljöd, Artiom stapplade bort mot sovhörnan men kunde inte somna: han låg och vred på sig, kliade sina ärr, sin skabb ...

Skabb.

Sömnlösheten, kvalmet, den alltför intima närheten till andra människor, som i ett dike med döda kroppar, allt fick medvetandet att börja flyta ut. Vem var det som hade pratat om skabb? Vem hade velat tvätta bort skabben från hans kropp? Vem?

Huvudet låg i en kvinnas knä. *Människan där, ser du vilken skabb hon lider av? Vet du, pojken min, du måste vara snäll mot henne* ... Bilden var suddig som om han tittade genom smutsig plastfolie ... Men nej, det var ingen dröm. Det var verkligt. Huvudet ligger i knät ... på en flicka. Han ser henne i ögonen underifrån, och hon har böjt sig fram och ser på honom. De små brösten liknar vita halvmånar. Hon är naken. Artiom

Skannat med CamScanner

också. Han vrider på huvudet, kysser hennes mjuka, veckade mage ... de purpurröda märkena ... punkterna ... brännsåren efter cigarettglöd ... läkta. Spåren efter långsam tortyr. Han kysser henne där. Där är det ömmare, sårbarare. Tack, Sajsa ... Hon ... hon rör vid hans hår med fingrarna, stryker handen över det, mjukt, sedan rätar hon på ryggen. Ler förstrött. Allt flyter ut. Blunda bara. Vet du hur jag föreställer mig världen på ytan?

Nästa dag höll Artiom ett extra öga på Homeros jordhög så att han kunde gå dit. Han brann av iver att berätta, att meddela den goda nyheten – och att rättfärdiga sig.

Men den gamle arbetade långsamt, tycktes inte ha bråttom någonstans. Han hade blivit tunn, huden liksom hängde på honom, blickade irrade. Försiktigt högg Homeros i väggen, småbitar lossnade och lämnade små jack efter sig.

Plötsligt hejdade han sig, utan att ha åstadkommit någon större hög, och sjönk ner på marken.

Han lutade ryggen mot väggen, sträckte på benen och slöt ögonen.

Artiom märkte det före övervakarna och kastade en sten på Ljocha: Avled uppmärksamheten! Sedan lyfte han upp den uttorkade Homeros i skottkärran och låtsades köra honom till tunneln för att begrava honom, men lastade av honom i sovhörnan. På vägen tillbaka fick han ett par piskrapp för att han kom med en tom kärra, men inte för eskapaden med den gamle.

Artiom bad en stilla bön till Gud att Han skulle hålla ett vakande öga på Homeros. Under veckans lopp hade han visserligen bett om en massa saker, hur skulle han någonsin kunna betala tillbaka? Men än en gång fick han kredit. Homeros överlevde och vaknade när signalen ljöd för nästa skifte.

Skannat med CamScanner

Artiom lyckades få till ett möte vid tråget. Nu kunde han inte vänta längre – han måste få prata med honom.

»Vet du, farfar? Jag minns! Jag minns varför jag ser de där flygplanen i mitt huvud.«

»Vad sa du?« Den gamle var fortfarande yrvaken.

»Den där gången, vid Tsvetnoj Bulvar. När du söp mig full. Jag tror att jag träffade henne. Hon var precis framför ögonen på mig. Jag minns henne igen ... Men du blir väl inte arg på mig nu?«

»Har du träffat henne?«

»Ja, på Tsvetnoj Bulvar. Det var hon som berättade för mig. Det har ingenting med ditt häfte att göra. Jag lovar.«

»Hon ... är hon på Tsvetnoj Bulvar? Hur är det med henne?«

»Visst har hon blont hår, lite bräcklig liksom. Sasja. Sasjenka.«

»Du ljuger väl inte?« sa den gamle med darrande röst. Han ville gärna tro på Artiom, han försökte.

»Jag ljuger inte«, sa Artiom bestämt. »Jag gör mig inte lustig över dig.«

»Lever hon? Fast ... du åt ju den där svampen där ... av den får man alla möjliga ...«

»Jag har träffat Sasja. Och pratat med henne. Det minns jag nu. Jag mindes det igen.«

»Vänta ... Sasja? Min Sasja?! I det där ormboet! Rövarkulan! Vad gör hon där? Var träffade du henne egentligen? Vad gör hon?«

»Ingenting, farfar. Det är okej med henne. Hon levde så sent som för en vecka sedan.«

»Men hur kunde hon undkomma översvämningen?«

Skannat med CamScanner

»Det var henne jag hörde det av . . . de där bilderna . . . flygplanen . . . regnet . . . Hon sa: Blunda, föreställ dig . . .«

»Men på en bordell . . . vad gör hon på en bordell?«

»Lugn, bara lugn. Du får inte bli upprörd. Visst, hon var på en bordell, men tänk efter var vi befinner oss. Kanske är en bordell inte den sämsta platsen, trots allt.«

»Vi måste hämta henne. Vi måste få ut henne därifrån!«

»Det ska vi, farfar. Jag lovar. Men först måste någon få ut oss från det här stället.«

Nyheten om Sasja hade gett Homeros ny kraft, hoppet lurade kroppen. Men listen räckte inte långt. Snart svingade den gamle hackan lika långsamt som förut, och snarare var det verktyget som bestämde över honom, och inte tvärtom. Om det förut var svårt att fly från stationen med honom, så var det omöjligt nu.

Att be övervakarna hjälpa Homeros vore att döma honom till döden. Det var bara en sak som gjorde att hans avrättning hade dröjt: plötsligt hade tillförseln av nya arbetare upphört, därför behandlade övervakarna de gamla lite försiktigare. På det viset klarade sig Homeros ännu en dag.

Och sedan kom de och hämtade honom.

★

»Nikolajev!« ropade man från dörren i en megafon. »Nikolajev Nikolaj!«

Homeros duckade och hackade frenetiskt, som om han ville hinna uppfylla normen före avrättningen.

Artiom smög närmare utgången med skottkärran för att sondera läget. I dörröppningen stod läraren Ilja Stepanovitj,

Skannat med CamScanner

eskorterad av beväpnade män, och såg sig omkring äcklad och förskräckt. Han hade gått upp i vikt, men verkade frisk och bar uniform. Återigen lyfte han megafonen till munnen:

»Nikolajev! Homeros!«

Först nu förstod fångvaktarna vem som avsågs, sökte reda på den gamle och släpade iväg med honom till Ilja Stepanovitj. Läraren klev ner för den två steg korta trappan, gick in i salen och viskade något i Homeros smutsiga öra, med ansiktet förvridet av avsmak. Homeros undvek hans blick och tittade ner i marken. Artiom fick ett rapp med piskan för att han stod overksam och måste skynda vidare. Ilja Stepanovitj stod en stund med Homeros, sedan gjorde han en föraktfull rörelse med sin rena hand – och gick därifrån.

»Vad ville han?« frågade Artiom när det bjöds ett gynnsamt tillfälle vid utfodringstråget.

»Han ville ta med mig. Han sitter med sin bok, men kommer ingenvart. Ändå har han utmärkta arbetsbetingelser … eget arbetsrum … specialransoner … men nej … Han säger att han har läst mitt manuskript. Och nu vill han att jag ska hjälpa honom och spökskriva boken. I gengäld skulle han ta mig härifrån, för gott.«

»Gör det! Tacka ja!«

»Till vad då? Till att skriva hans bok?«

»Vad spelar det för roll? Här kommer du att gå under!«

»Skulle jag skriva hans bok om det fantastiska Riket med mina ord?!«

»Annars blir det ju ingen bok alls! Och när du dör blir det ingenting kvar efter dig!«

Homeros sörplade i sig soppan och svalde. Den smakade som vanligt, som livet ungefär.

Skannat med CamScanner

»Jag sa att jag inte tänker gå någonstans utan dig.«

»Du måste, farfar! Gå!«

»Men han kan inte ta med dig. Han fick bara lov att ta en assistent till arbetet, två gick de inte med på, sa han.«

»Och vad säger Dietmar?«

»Dietmar är död. Han stupade på Teatralnaja. De röda lyckades bryta igenom på något vis och de sköt honom. Och många andra. Samma dag. Nu lyder läraren direkt under Führern. Han gillade tydligen idén med boken.«

Dietmar var död.

Artiom satt fast.

Nu fanns det ingen som kände till hans fall, ingen som mindes honom; från att ha varit en gisslan, en krigsfånge, en dubbelagent, hade han blivit en namnlös degenererad, en slav, en förbrukningsvara. Det fanns ingenting att vänta på längre, ingenting att förlora och ingenting att klamra sig fast vid. Han hade tappats bort i detta enorma livsrum och det fanns ingen som sökte efter honom. Han hade uttömt sina krafter här i tunneln som fylldes som en tarm medan Artiom gav ifrån sig mer och mer och blev allt svagare. Han kände en smak av rost i munnen, en klump i halsen, huvudet sprängde. Människan i honom var förbrukad. Det var uppenbart att ljuset i tunnelns slut hade slocknat för Artiom.

»Gå, Homeros, gå ändå.«

»Hur skulle jag kunna lämna dig här? Du kom ju tillbaka för att hämta mig.«

»Då finns det åtminstone hopp. De behöver mig inte längre. Men dig behöver de fortfarande. Och om du dör, då dör jag också, det är en sak som är säker. Be dem kalla på läraren igen. Och gå.«

Skannat med CamScanner

»Nej, jag kan inte.«

»Hur ska du rädda din flicka om du går under här? Och ursäkta mig, men du kan ju knappt stå på benen . . .«

»Jag kan inte.«

Men framåt natten, strax före taptot, när man fraktade bort Homeros granne, en man med förstorad struma, för att begrava honom under sten och jord, hade den gamle äntligen hackat tillräckligt mycket för att Artiom skulle ha en anledning att söka upp honom.

»Jag borde kanske gå med på det ändå . . . så kan jag försöka få ut dig härifrån . . .«

»Naturligtvis!« utbrast Artiom. »Det är ju det jag säger!«

»Du tycker alltså att jag ska fråga . . .«

»Gör det bara!«

»Men klarar du dig? Hur länge till?«

»Så länge det behövs, farfar!« lovade Artiom så övertygande som möjligt. »Vänta här, jag går och hämtar vakterna.«

Senare, medan de väntade på läraren – nu vågade övervakarna inte röra Homeros, och även Artiom hade blivit oberörbar – hann de växla ytterligare några ord.

»Det är bra att du kommer ut, farfar. Bra att du ska skriva. Du kommer väl inte bara att skriva en bok åt honom, utan också fortsätta på din egen, visst?«

»Jag vet inte . . . .«

»Jodå, det kommer du visst. Garanterat. Man ska lämna något efter sig i den här världen, det har du alldeles rätt i.«

»Lägg av.«

»Nej, hör på . . . Nu hinner jag inte berätta allt, men jag vill berätta om de svarta, det viktigaste. Du tänker väl skriva om dem också i din bok?«

Skannat med CamScanner

»Vad skulle jag skriva om dem, menar du?«

»Att de inte var vad vi trodde att de var … De var inga demoner, inget hot mot mänskligheten. Tvärtom, de var vår enda räddning. Och att det var jag som öppnade porten för dem in till metron. Jag var bara en pojke, men minns det fortfarande som i går …«

Den dagen hade han övertalat Vitalik och Zjenja, två jämnåriga kompisar, att de skulle leka stalkrar och smyga iväg till den övergivna stationen Botaniska trädgården, trots att det var strängt förbjudet för barn att gå in i tunnlarna. Han hade dragit undan regeln på den hermetiska porten och öppnat vägen upp, och han hade varit den förste att springa uppför den trasiga rulltrappan för att … ja, varför egentligen? För att han ville träffa mamma, den mamma som han mindes från dagen med ankorna och glassen, henne hoppades han träffa där uppe, för han saknade henne så otroligt mycket. Kompisarna hade han tagit med sig bara för att han inte vågade gå ensam.

Och de svarta mutanterna … de hade inte betraktat honom från utsidan, utan sett honom inifrån: det ensamma, föräldralösa barnet som var förlorat i deras värld. De hade sett honom och … tagit honom i besittning? Nej, de hade adopterat pojken. Men han trodde att de försökte ta makten över honom, försökte kedja honom, tvinga honom utföra deras order och hetsa honom mot människorna. Han trodde att de ville bli hans herrar. Men det var inte alls deras avsikt. De tyckte helt enkelt synd om pojken och ville skydda honom. Och på samma sätt, av medlidande, var de redo att rädda alla människor på jorden. Men människorna hade redan blivit alltför brutaliserade. De svarta behövde en medlare, en tolk.

Skannat med CamScanner

Och Artiom, deras utvalde, ägde förmågan att uppfatta deras språk och kanske kunde han lära sig att översätta det till ryska. Detta var hans bestämmelse: att bli en bro mellan den nya människan och den gamla.

Men Artiom blev rädd. Rädd att visa tillit, rädd för rösten i sitt huvud, för drömmarna, bilderna. Han trodde inte på dem, och inte på sig själv. Uppdraget – att finna ett sätt att utplåna de svarta – åtog han sig bara för att han var rädd för att släppa in dem, rädd för att lyssna. Då var det lättare att hitta raketer som inte hunnit sättas in i kriget och utplåna de svarta till sista individ. Att bränna bort boet med dödande eld, platsen där den nya förnuftsbegåvade människan hade uppstått. Botaniska trädgården. Parken där fyraårige Artiom hade hållit sin mamma i handen när de gick på promenad.

Innan Artiom gav klartecken till start och skickade koordinaterna till Melnik hade han några sekunder över. Och då släppte han trots allt in de svarta i sitt medvetande. Och de – inte för att rädda sig själva, utan av medlidande med honom, för de visste redan att Artiom inte kunde avstyra attacken – visade honom slutligen hans mamma. Hennes leende ansikte. Och de sa, med hennes röst, att de älskade honom och förlät honom.

Han kunde fortfarande ställa allt till rätta. Han kunde hejda Melnik, stänga av radion ... men återigen blev han rädd.

Och när raketerna började falla fanns det ingen som älskade Artiom längre ... och ingen att be om förlåtelse hos. Mammas ansikte slocknade för alltid. Botaniska trädgården förvandlades till smält asfalt och ett svart kolfält. Artiom hade inte längre någon plats att återvända till.

Han gick nerför Ostankinotornet, traskade hem till statio-

Skannat med CamScanner

nen – som tog emot honom som en hjälte, en befriare. Som ett helgon som dödat Lindormen. Själv var han bara rädd, mindre för att bli galen och mer för att uppfattas som galen. Därför berättade han inte för någon, utom för Anja och Melnik, om vad som faktiskt hade hänt: att han kanske hade förstört mänsklighetens sista chans att återerövra jorden. Han öppnade sitt hjärta för bara två personer, och ingen av dem trodde på honom.

Det var först ett år senare som han började minnas: när han och Ulman lagt ut antennen på Ostankinotornets tak, då hade kamraten plötsligt hört något i radion redan innan Melnik hade anropat dem. En signal av något slag … Men Artiom hade inte haft hörlurarna på sig, så kanske inbillade han sig bara.

Men om han inte inbillade sig, då innebar det …

Slutet. Det definitiva slutet. Oåterkalleligt. Med sina fumliga, svampstinkande fingrar hade han kvävt hoppet för alla och envar. Helt på egen hand. Artiom hade dömt människorna på sin station och i hela metron till livstids fångenskap. Dem, deras barn och alla kommande ättlingar.

Fast tänk om det fortfarande fanns en plats på jorden där andra människor hade överlevt …

En enda …

»En enda.«

»Nikolajev! Nikolajev Nikolaj!«

»Gå. Jag följer med dig till utgången … De jagar kanske inte bort mig.«

»Är allt det där verkligen sant?« Homeros höll Artiom i armen som om det var Artiom som hjälpte honom, medan det i själva verket var han som hjälpte Artiom.

Skannat med CamScanner

»Ja, det är sant. Jag berättade så gott jag kunde ... för att hinna ...«

»När jag fått ut dig härifrån kan du väl berätta lite utförligare? Mer detaljerat?« Homeros såg honom i ögonen. »Så att boken blir komplett, så att jag inte blandar ihop saker.«

»Visst. När du fått ut mig. Men det där var det viktigaste. Jag ville helt enkelt ... bara berätta. Tror du mig?«

»Jag tror dig.«

»Så du skriver ner alltihop?«

»Det ska jag göra.«

»Bra«, sa Artiom. »Skönt.«

Ilja Stepanovitj stod otålig i dörren och såg intresserat på djurmänniskorna. Kanske funderade han på hur han skulle skildra dem i sin lärobok. Han sken upp när han fick syn på Homeros, log och lade en varm jacka över den gamles axlar. Homeros räckte Artiom handen till avsked.

»Vi ses snart igen.«

Det ryckte till i lärarens ansikte. Han visste att det inte skulle bli något återseende, men ville inte säga emot.

Artiom visste det också och ville inte heller säga emot.

»Ilja Stepanytj!« sa han till läraren när denne förde tillbaka den gamle till de levandes värld.

Läraren vände sig motvilligt om. Vakterna blev misstänksamma och höjde sina taggiga piskor över Artiom.

»Hur mår er fru? Har hon fött?« frågade Artiom högt och tydligt. »Till vad får man gratulera?«

Ilja Stepanovitj blev likblek och såg plötsligt mycket äldre ut.

»En dödfödsel«, sa han knappt hörbart, men Artiom förstod ändå: han läste på läpparna.

Skannat med CamScanner

Dörren slamrade igen, över Artioms rygg brände piskrapet till. Blodet rann. Bra. Låt det rinna. Låt allt rinna ut.

När sörpan serverades åt Artiom inte med samma aptit som förut.

Detta var hans likvaka över Dietmar.

★

Bra att han hade fått ut Homeros.

Bra att han hade övertygat Homeros om att han kunde försöka få ut honom härifrån.

Bra att han inte själv hade börjat hoppas på det. Åtminstone brydde han sig inte längre när järndörren gnisslade till. Han slutade räkna dagarna. Det blev enklare så, utanför tiden.

Och bra, framför allt, att han hunnit berätta det viktigaste om de svarta. Att minuterna och andetagen hade räckt till. Nu kändes det inte lika hemskt att stanna här i glömskan.

Det pågick något på de andra stationerna: kanske ett krig. Men det märkte man inte på Schillerovskaja. Här gick allt sin gilla gång: livsrummet bredde ut sig, tunneln till Kuznetskij Most matades med jord och människor, och jordväggen kröp allt närmare stationen. Artiom blev svagare och svagare, men kämpade på för att hålla sig vid liv. Ljocha såg ut som ett vandrande skelett, men hade tydligen bestämt sig för att vara envisare än Artiom.

De pratade inte längre med varandra, de sa knappt ett ord. Några fångar försökte fly, de rusade mot avspärrningen med sina hackor, mot vakterna – som mejade ner allihop, och ett par till på samma gång för att avskräcka de andra. Därefter

Skannat med CamScanner

var det ingen som vågade fly, ingen som pratade om det, ja ingen som ens tänkte tanken.

Bara en sak höll Artiom uppe: efter arbetsdygnets slut, när han lade sig i sovhörnet bredvid någon främmande kropp, slöt han ögonen och fantiserade om att hans huvud låg i knät på flickan, Sasja, naken och vacker. Han strök sig själv över håret, utan att känna den egna handens tyngd. Han föreställde sig hur hon visade honom staden där uppe. Utan Sasja hade han varit död vid det här laget.

Han sov de tillåtna fyra timmarna, reste sig och drog och lastade och drog och lastade av. Och gick och snubblade och föll. Och reste sig igen. Hur många dagar? Hur många nätter? Omöjligt att veta. Numera lastade han bara halva skottkärran: mer orkade han inte dra. Bra att också de döda blivit lättare av den torftiga födan, annars hade han inte orkat vare sig lyfta eller begrava dem.

Om dagarna ägnade sig Artiom åt en hemlig lockelse: han visste varför ingen grävde vid en av väggarna, för direkt bakom den fanns korridoren med socialbostäder. Bakom väggen, hade han räknat ut, fanns Ilja Stepanovitjs och Narines mysiga lilla lya. En gång om dagen smög Artiom försiktigt åt det hållet, gick fram till väggen och knackade på den. Övervakarna hörde inte knackningarna, Ilja Stepanovitj hörde inte, Artiom hörde inte heller, ändå kunde han inte låta bli att försöka igen och igen.

En dag i denna evighet kom räddningen som fångarna redan hade glömt att hoppas på. En fruktansvärd räddning.

Från yttervärlden trängde kriget in i deras lilla värld.

★

Skannat med CamScanner

Det smällde gång på gång i järndörren och Schillerovskaja fylldes av välnärda män i Järnlegionens uniformer. De degenererade och djurmänniskorna lade ner sina verktyg, stod som fastfrusna och stirrade avtrubbat på besökarna. Deras utmattade hjärnor försökte sätta samman en begriplig mosaik av orden som främlingarna kastade till varandra.

»De röda har tagit Kuznetskij Most!«

»En trupp från Lubjanka är på väg hit! De tänker bryta sig igenom!«

»Vilken minut som helst! Vi måste blockera tunneln!«

»Var är minörerna? Varför dröjer de?«

»Minera tunneln till Kuznetskij! Så långt bort från stationen som möjligt!«

»Var är dynamiten? Var är minörerna?«

»De är på väg! Ställ upp kulsprutorna! Snabbt!«

»Skär av telefonlinjen! Minera längre bort från stationen!«

»Längre bort! Nu!«

Svettiga minörer kom springande med tunga dynamitlådor. Djurmänniskorna förstod fortfarande ingenting. Artiom iakttog tumultet genom dammet i luften. Det kändes som om ingenting angick honom längre.

»Vi hinner inte! De är för nära! Vi måste vinna tid!«

»Vad ska vi göra? De är snart här! Och de är fler! Vi kan förlora stationen! Det får inte hända!«

Någon fick en snilleblixt.

»Jaga in fångarna i tunneln!«

»Vad?!«

»Fångarna . . . in i tunneln med dem! De får ta den första stöten! Med hackor och spadar! De kan uppehålla Röda armén! Tills vi hunnit minera!«

Skannat med CamScanner

»De kan väl inte strida? Se på dem . . . «

»Annars skjuter vi dem . . . Solovjov! Borman! Klyk! Jaga in dem! Rappa på! Sekunderna tickar, era sölpellar! Skynda er!«

Övervakarna vevade med piskorna och kedjorna i luften, fick fart på de skräckslagna grävarna som stod som limmade mot väggarna och samlade dem som en fårflock vid ingången till tunneln. Nyss hade det funnits en oövervinnelig barriär av tre lager taggtråd här, nu låg den i en hög på sidan och tunneln där bakom var öppen. Den andra förbindelsen till Kuznetskij Most. Och djupt där inne var något ondskefullt i görningen.

Djurmänniskorna stapplade in i tunneln. Hjälplösa och oroliga sneglade de på sina övervakare: Vad tänker de göra med oss? I händerna bar de sina verktyg: någon sin hacka, en annan sin slägga. Artiom drog sin skottkärra, men i trängseln var den bara i vägen, så man skrek åt honom att släppa den. Han lydde och gick vidare med tomma händer.

De som gick sist i kolonnen drevs på av beväpnade soldater. Bakom dem kom minörerna med lådor och kabelrullar.

»Vart? Vart ska vi? Och varför?« bräkte de nakna fångarna när de vände sig om från mörkret i tunneln framför sig och såg in i sina övervakares lampor och gevärsmynningar.

Ur det gapande svarta hålet framför dem, i vilket de när som helst skulle sugas in, rann en smal rännil mot dem längs spåret, ackompanjerat av ett avlägset eko – »hurraaa« . . .

»Vad var det där?«

»Vart ska vi? Tänker ni frige oss?«

»Någon säger att de ska frige oss! Någon längre bak!«

»Håll käften! Framåt, era skithögar!«

» . . . hurraaa . . . «

Skannat med CamScanner

»Hörde du? Hörde ni?! Vi kommer nog inte hundra meter med de här lata dräggen . . . De rör ju knappt på benen! Saboörer!« skrek en av övervakarna till sina kamrater.

»Här! Börja minera här!«

»Jaga på missfostren! Använd bajonetterna!«

». . . hurraaa . . .«

Minörerna stannade och öppnade sina lådor, tog fram några briketter, fäste dem på tunnelväggarna och lade dem i ventilationstrummorna.

Artiom fick ett slag i ryggen av en gevärskolv, han ökade takten och sprang bort från de stressade minörerna som jobbade vidare på platsen. Piskorna ven genom luften, starka lampor lyste bakom den stapplande hopen som kastade långa, böljande skuggor över den fuktiga banvallen, och i en skallande megafon skrek någon uppmuntrande:

»Hallå, allihop! Lystring! Ni står inför ett stordåd! Det är ni som ska rädda Riket! En härskara av röda människoätare närmar sig! De skyr inga medel! Här och nu kan ni förtjäna er försoning! Med ert blod kan ni köpa er rätten att kalla er människor! Våra fiender vill utplåna Riket och hela metron! Bara ni kan stoppa dem! De tänker ge oss en dolkstöt i ryggen, men de har inte räknat med att ni skyddar vår rygg! Ni har ingenting att förlora och ingenting att frukta!«

»Jag . . . ska jag strida? Aldrig i livet! Jag kan inte slåss!«

Ett skott – ekot slukade ekot från skriket. I nästa ögonblick, innan någon i horden fattat vad som hänt, började automatvapnen bakom dem att smattra. Någon suckade högt och sjönk död till marken. En annan sårades och skrek av smärta. En kvinna brast i gråt. Artioms granne vände sig om – plopp, och så rasade han ihop med ett gurglande.

Skannat med CamScanner

»Framåt, era kräk! Framåt!«

»De dödar oss! Spring, spring!«

Artiom knuffade till någons sneda rygg, trängde sig förbi dem som inte orkade springa, drog upp en tonåring som trillat och glömde honom ögonblicket därpå, såg sig om efter förföljarna och pressade sig långsamt in mot mitten – i säkerhet.

»Framåt! Framåt!«

De döda föll som dominobrickor och dunsade in i dem som sprang före. De i sin tur snubblade till eller rusade ännu snabbare mot det otydliga, skräckinjagande HURRAAA som brusade och skummade mot dem genom tunneln som om grundvattnet plötsligt börjat läcka in.

»Vi är inga offerlamm!« vrålade någon i täten. »Så lätt ger vi inte upp!«

»Ja, vi försvarar oss!«

»Död åt de röda!«

»Död åt de röda!« svarade någon ur hopen. »Framåt! Framåt!«

Och långsamt, likt en patient som vaknar upp ur narkosen, började den nakna hopen av lortiga och misshandlade varelser – till hälften djur, till hälften människor – samla kraft för att lyfta sina hackor och släggor så att de skulle hinna döda åtminstone någon fiende innan de själva gick under.

»Död åt fienden! Framåt!«

»Framåååt!«

Ett ögonblick senare rusade horden vrålande, skrikande och gråtande genom tunneln. De beväpnade övervakarna hann knappt med. Ljuset i ryggen på horden blev mattare, förföljarna hade stannat för att inte själva hamna i skottlinjen tillsammans med kanonmaten. Svärtan framför människorna

Skannat med CamScanner

blev allt mer kompakt, de springande skuggorna upplöstes i det framvällande mörkret.

Artiom var fortfarande tomhänt, men nu var det omöjligt att stanna och vända om; den som kom efter bara det allra minsta i denna mänskliga lavin blev ögonblickligen omkullknuffad och ihjältrampad. Nu sprang han jämsides med Ljocha som såg på honom med en vild, galen blick utan att känna igen vännen. Sedan sprang mäklaren förbi och lämnade honom bakom sig.

»Hurraaa!«

Med ens gick de röda till attack.

De dök upp ur mörkret och stod plötsligt mittemot djurmänniskorna, ansikte mot ansikte, öga mot öga. De kastade sig genast över sina okända motståndare.

»Hurraaa!«

Inte heller de hade några lampor, så de stormade in i mörkret på vinst och förlust. De i främsta horden hann bara höja sina hackor . . .

Det hördes ett dån bakom dem . . .

Hela jorden skakade till . . .

De bakersta leden kastades till marken av explosionens heta andetag. Dånet var öronbedövande, de sista lamporna slocknade och alla karbiner tystnade, och nu fanns bara svärtan, det ogenomträngliga mörkret runtomkring, som om hela världen hade försvunnit, som om en damm hade brustit och översvämmat allt med totalt, absolut och evigt mörker.

Artiom var lika blind och lomhörd som alla andra i tunneln. De som ramlat försökte komma på fötter igen och omtumlade trevade de omkring i mörkret på jakt efter en hacka, en slägga . . . för de uppfattade med sin hud att döden fort-

Skannat med CamScanner

satte arbeta i täten, att den svingade sin lie, högg mot människorna i blindo, och därför måste de resa sig upp, skydda sig med sina verktyg och allra helst själva attackera döden och krossa dess tomma skalle, hugga med hackans spetsiga ände mot dess tomma ögonhålor, och sedan dra ut den, ta sats på nytt och hugga igen.

Ingen drev på dem längre, alla rusade frivilligt fram, ty nu var det döden som kallade, och det är mycket värre att gömma sig och vänta på att den ska finna dig än att själv utdela det första slaget.

Det avlossades inga skott: de röda hade inte heller några skjutvapen, så alla kastade sig in i striden med det som råkade finnas för handen, och i beckmörkret var det ingen som såg vad det var man fick tag på.

Artiom trevade med händerna omkring sig, kände ett skaft, ryckte åt sig någons hacka och rörde sig fram mot täten, berusad av rädsla och dödslust, klev över nakna människor för att kasta sig huvudstupa in i köttkvarnen eftersom han hellre var den blinda slaktaren än det blinda slaktdjuret, när det nu inte fanns något annat val.

Där framme – han var redan nära – högg och hackade man, förbittrat och omänskligt, och ingen visste vem man dödade eller varför, ingen skrek längre »död åt fienden!« eller »hurra!« – alla hade glömt sin ryska och alla andra språk, i stället stönade, kved och ylade man osammanhängande meningslösa ljud.

Det ven och skar genom luften. Järnet skrapade mot betongen när det missade köttet, som smackade till när järnet träffade och borrade sig in.

Något svischade förbi hans ansikte: slipat järn hade missat

Skannat med CamScanner

Artiom med bara en handsbredd. Han ryggade undan och högg tillbaka – på en kamrat, på en fiende? Fanns det ens några kamrater här?

Djurmänniskorna och människodjuren på båda sidor rusade mot varandra, alla uppbådade sina sista krafter för att döda varandra och på så vis sätta punkt för allt lidande.

Artiom högg i luften – och träffade någon. Det kluckade till, något varmt sprutade över honom, hackan fastnade och drog honom med sig – vilket blev hans räddning, för i samma ögonblick flög något tung förbi på samma ställe där hans huvud just hade varit.

Sedan fick han ett slag över knät så att han slungades bort från spåret; han kunde inte resa sig upp så han kröp därifrån, försökte gömma sig bakom något mjukt, men det mjuka slog ifrån sig så gott det kunde och försökte knuffa bort honom, försvarade sig ordlöst och smetade ner honom med något klibbigt och varmt.

Tiden gick olidligt långsamt, fortfarande lyste inga lampor och striden bara fortsatte. Folk slog omkring sig i blindo … Artiom hörde larmet, korsade sig försiktigt och lade sig ner, blick stilla och knäpptyst. Nacken vilade mot en död kropp, och han låtsades att det var Sasja som hade bäddad för hans huvud i sitt knä. En annan kropp skyddade honom från sidan.

Det dröjde ännu en stund innan striden ebbade ut.

Man slutade döda först när ingen mer kunde stå på benen.

Snart började de ännu-inte-helt-döda röra på sig, lärde sig att tala på nytt. Artiom satte sig upp och viskade:

»Sluta … det räcker nu … jag orkar inte längre … jag vill inte döda mer …« Han kände med händerna omkring sig. »Vem är du? Kommer du från Schillerovskaja?«

Skannat med CamScanner

»Ja, jag kommer från Schillerovskaja«, svarade någon bakom honom.

»Jag kommer från Lubjanka«, svarade någon i närheten.

»Från Lubjanka?«

»Är ni fascister? Järnlegionen?«

»Vi kommer från Schillerovskaja«, sa Artiom. »Vi är fångar. De tvingade in oss i tunneln. Med en spärrtrupp i ryggen.«

»Vi kommer från Lubjanka«, upprepade rösten. »Vi är fångar, politiska fångar. De tvingade oss att gå först ... mot Pusjkinskaja. Som kanonmat ... före de reguljära trupperna ... mot kulsprutenästena ... för att ta den första stöten ...«

»Vi också ... för att ta den första stöten ... som kanonmat«, upprepade Artiom i sin tur. »Vi är fångar ...«

»Vi kommer också från Lubjanka, från fängelset, vi är fångar«, sa någon annan. »De tvingade oss att gå först, med en spärrtrupp i ryggen ... tjekisterna sköt på oss bakifrån ... så att vi skulle ...«

»De sköt på oss också ... övervakarna ...«

»Fast de följde inte med hela vägen ... spärrtruppen stannade någonstans där borta ...«

»De sprängde tunneln bakom oss. Då kunde vi inte vända om ... det fanns ingenstans att fly ... de lämnade oss i sticket ...«

»Men varför ... varför attackerade ni oss?«

»Vi? Det var ju ni som attackerade oss!«

Någon kom krypande som en mask, med brutna ben, mot Artiom. Han hörde rösten och rörde sig närmare, sträckte ut sin hand, grep tag i den okändes fingrar och drog honom intill sig.

»Varför attackerade ni oss ...?«

Skannat med CamScanner

»Förlåt … för Guds skull, förlåt …«, stammade Artiom.

De omfamnade varandra – det verkade vara en vuxen man – och Artiom lade sin panna mot hans. Den andre grät och skakade, och då brast det också för Artiom och tårarna började rinna nerför kinderna. Sedan suckade mannen en sista gång och avled. Fingrarna släppte taget om Artioms hand.

Han satt tyst där en stund.

Sedan spratt det till en fjäder i huvudet och han mindes en sak.

»Lubjanka … vem mer här kommer från Lubjanka?«

Här och var vaknade kroppar till liv, försökte röra på sina brutna lemmar, tänka med sina blödande huvuden; alla mumlade i feberyrsel.

»Natasja, sätter du på te, är du snäll … jag har köpt kakor …«

»Vi ses när jag är tillbaka från Turkiet …«

»Jag var med och byggde Moskva City … det var jag …«

»Varför är det så mörkt? Jag är mörkrädd! Tänd lampan, Serjozjka!«

»Mormor, vad gör du här? Varför har du kommit hit?«

»Vi måste utvidga vårt livsrum! Alla måste få plats!«

»Vatten … ge mig vatten …«

»Jag kommer från Lubjanka … jag …«

Artiom kröp på ett knä och två armbågar åt det håll varifrån rösten gett sig till känna.

»Vem då? Säg något, var inte rädd! Var är du?«

»Och vem är du?« sa en kvinnoröst.

»Zujev. Fanns det en Zujev hos er?«

»Vilken Zujev? Det fanns ingen där som …«

»Zujev!« avbröt Artiom. »Igor Zujev! Lever du?!«

Skannat med CamScanner

Han ställde sig upp på sitt friska ben, lutade sig mot väggen och började hoppa fram genom mörkret, med ena handen stödd mot tunnelsegmenten.

»Zujev! Igor Zujev! Finns Igor Zujev från Ochotnyj Rjad eller från Marx Prospekt här?«

»Sluta skrika så där! Annars kommer de hit . . .«

»Ska vi gå på restaurang i kväll? Det är så vackert väder ute . . .«

Ingen Zujev svarade.

Kanske låg han här någonstans, precis intill, men saknade halva huvudet och kunde inte prata. Eller så låg han stilla och teg, den sluga räven, för att ingen skulle upptäcka honom.

»Igor Zujev! Är det någon här som satt i samma cell som Zujev? Han berättade om överlevare från andra städer . . . från Poljarnyje Zori . . . och som kom till Moskva . . . Har någon här suttit i samma cell som Igor Zujev?«

»Han är inte här! Host-host. Zujev är inte här . . .«

»Vem sa det där? Var är du?«

»Zujev försvann. De lämnade ut honom till Hansan.«

»Vänta, stopp! Säg det där igen. Var är du? Svara, göm dig inte!«

»Varför söker du efter honom? Är ni vänner?«

»Jag måste få veta vem som sa det där! Vilka *de*? Och varför till Hansan?«

»Det . . . host-host . . . det kom ingen från Poljarnyje Zori. Bara skitsnack, rykten av provokatörer . . . Det var våra egna som kom . . . från Bulvar Rokossovskogo. Host. Våra egna stötarbetare . . . host-host. Århundradets byggprojekt . . . i Balasjicha . . . det var därifrån de kom tillbaka. Balasjicha.«

»Var är du?«

Skannat med CamScanner

Han hoppade vidare, plötsligt fick handen inget stöd – var det en sidogång? Han ramlade omkull, reste sig igen och fortsatte mot rösten, mot hostan.

»Kazan är en vacker stad. Där finns en vacker moské . . . «

»Jag blir rik om jag bara får entreprenaden . . . «

»Var är du? Du som pratade om stötarbetarna nyss! Är Balasjicha oskadat? Dog inte alla? Och vad hände med Poljarnyje Zori?«

»Vet inte om någon överlevde där. Det är bara provokatörer som berättar om Poljarnyje Zori. Host-host. Just en snygg historia . . . en del idioter köper den. Host-host-host. I Balasjicha . . . bygger man en förpost . . . på ytan . . . där finns ett radiocenter . . . och . . . host-host . . . med andra städer . . . Zujev har sagt . . . «

»Vad? Vad har Zujev sagt?!«

»Host . . . host . . . «

»Var är du? Säg något! Vad för radiocenter?«

»De röda . . . Röda linjen . . . bygger på ytan . . . i Balasjicha . . . ett specialobjekt . . . en station . . . och en förpost . . . så att . . . i stället . . . metron . . . radio . . . jagar folk . . . «

»En station i Balasjicha? Vad då för station?«

»Det kom män . . . från Bulvar Rokossovskogo . . . och de . . . återvände . . . host . . . host . . . host . . . .«

»Har de radioutrustning? Har de fått kontakt? Säg något!«

Men mannen hade redan tystnat som om han aldrig hade existerat. Han försvann i samma mörker som han kommit ur. Artiom hoppade vidare och pratade med fler levande, med fler döda, frågade och frågade – förgäves.

»Balasjicha!« upprepade han gång på gång för att lägga

Skannat med CamScanner

namnet på minnet, för att inte börja inbilla sig att han hade drömt hela samtalet. »Balasjicha. Balasjicha. Balasjicha ...«

Nu hade Artiom helt enkelt inte rätt att dö. Nu var det hans plikt att ta sig ut ur denna betongbuk, födas på nytt, slicka sina sår och bege sig till det förbannade eller förlovade Balasjicha, att krypa dit om så krävdes, och ta reda på vem eller vad som fanns där borta.

Återigen reste han sig upp, höll i betongväggen som vore det mammas hand. Tunneln till Schillerovskaja var avskuren. På Kuznetskij Most fanns de röda. De hade inte kommit ännu – de måste ha hört explosionen, men det var bara en tidsfråga innan de vågade sig hit.

Med ens mindes han öppningen i väggen. Kanske var det en förbindelsegång mellan linjerna? Han hoppade åt det hållet, trevade sig fram längs väggen ... trillade igen ... råttorna vällde åt sidan ... Man borde vara en råtta, tänkte han. De hittar överallt också med utstuckna ögon.

Ett luftdrag. Det toviga håret rörde sig på huvudet.

Som om Sasja fört sitt smala finger genom det.

Han tittade upp.

Luftdraget igen – mjukt och lekfullt, som när en mamma blåser i ansiktet på sitt barn.

Han grep med fingrarna i tomheten, rev naglarna mot betong ... och kände något av järn.

En bygel. Och en till. En stege i väggen. Upp genom ett ventilationsschakt. Det var därifrån luftdraget kom. Från ytan.

»Hallå!« ropade han. »Hallå allihop! Kom hit! Det finns en utgång här! Ett schakt upp till ytan! Hör ni det? Här kan man ta sig upp!«

Skannat med CamScanner

»Till ytan? Är du galen, eller?« sluddrade de osynliga djurmänniskorna.

»Ja, till ytan!« ropade Artiom tillbaka. »Kom!«

Ingen vågade, ingen trodde på honom. Man visste inte vad som väntade där uppe, man trodde att man dog av regnet och vinden efter ett enda besök.

Artiom fick föregå med gott exempel.

Han lade sina plågade fingrar runt den rostiga bygeln. Sedan hoppade han med sitt friska ben och hivade sig upp. Grep efter nästa bygel, hivade sig upp igen. Och igen. Och igen. Och igen.

Tankarna snurrade runt i huvudet.

Plötsligt tappade han taget och förlorade fotfästet, men i sista sekunden lyckades han greppa bygeln under. Han kände varken sitt skadade knä eller sina såriga händer. Han bara klättrade, hivade sig upp.

Han tittade ner – någon följde efter honom.

Så det hade inte varit förgäves.

Han hejdade sig en sekund, sedan fortsatte han. Om du inte tar dig ut nu så sitter du fast för alltid.

En kort stund senare vräkte han sig in i ett litet rum, en bod med järndörr. Regeln var rostig och hade fastnat. Nu rev han slutgiltigt sönder sina händer, blodet blandades med rosten, men till slut fick han upp regeln. Sedan tryckte han upp dörren, kröp ut på alla fyra och lade sig raklång på rygg. Det var tidig morgon på jorden; den kopparröda solen gick just upp.

Han bara låg där. På jorden, inte under jorden. Och nej, det var inte i hans huvud som det snurrade runt – det var hela den förbannade planeten som snurrade ... ungefär som jojon Artiom hade lekt med som barn.

Skannat med CamScanner

Bredvid honom sjönk ytterligare någon till marken och blev liggande. Men bara en, inte fler.

»Vem är du?« frågade Artiom som inte ens vände sig om, utan bara log saligt med slutna ögonlock mot den rosa morgonhimlen. »Vem är du, mänska?«

»Ljocha, v-vem annars?« stammade mannen. »M-mäklaren . . . «

»En gång i tiden var du mäklare«, sa Artiom lycklig över att vännen hade överlevt. »Men från och med nu är du den första aposteln.«

Och så slocknade de båda.

Skannat med CamScanner

XIV. FRÄMLINGAR

»Jag trodde att det var i Poljarnyje Zori, hundratals mil härifrån, och så visar det sig vara precis runt hörnet, i Balasjicha … Kan du tänka dig det, Zjenja? Balasjicha, precis i närheten. Det är ju nästan i Moskva. Och där bygger de en förpost … Alltså är marken ren, annars skulle de inte kunna bygga. Men vilka svin de röda är som håller det hemligt! De bygger en bas på ytan, medan vi måste häcka här nere, Zjenja. Snart får de röda andas frisk luft!«

»Ja, de är ena riktiga svin, Tiomytj. Men sitt stilla nu.«

»Och hörde du det allra bästa? Ett radiocenter! Han sa att de bygger ett radiocenter. Varför då? Enkelt! För att de – och bara de – ska kunna få kontakt. Kanske med Ural? Kanske med baser i Ural? Knappast med Poljarnyje Zori …«

»Jösses, vad tung du är …«

»Eller kanske med Poljarnyje Zori ändå? Hur skulle han kunna veta det?«

»Dingla inte med benen så där! Om du inte håller dig stilla så släpper jag dig.«

»Jag tänker gå dit, Zjenja. Jag lovar. Det är ju ingen som tror på mig, så jag får göra det själv. Leta reda på förposten. Annars får vi aldrig veta vad de sysslar med där borta. Följer du med, Zjenja?«

»Vet du vad? Ska jag vara ärlig? Du går mig redan på nerverna. Först ska jag ta dig till Tsvetnoj Bulvar, till din sötnos Sasja. Och nu, när vi med knapp nöd lyckats ta oss till Trubnaja, då vill du till Balasjicha! Kom igen … Du är ju inte

Skannat med CamScanner

en hink med dynga direkt. Sextio kilo väger du! Förresten var jag längre än du i deras helvete – när du förlustade dig med din flamma stod jag redan där och hackade. Har du inget samvete, va? Jaha, framme ... Nu får du hoppa ner.«

»Vänta, Zjenja ... Vart har du fört mig?«

»Vart?! Till din Sasja, så klart. Sitt där. Jag går och knackar på. Om ingen öppnar sitter vi verkligen i klistret.«

»Zjenja, tror du kanske inte att jag förstår? Du är ju död. Det vet jag. Så hur kunde du bära mig hit?«

»Du är själv död.«

★

»Jag varnar dig: hönskillen kunde du inte rädda häromsistens, men min vän här ser du till att bota på momangen, är det uppfattat?«

»Vad har hänt med hans axel? Och med knät?«

»En olycka. På arbetsplatsen. Men ge honom något nu.«

»Vad då? Se dig omkring ...«

»På vår station smörjer vi in oss med dynga, men du har säkert starkare grejer. För jag har väl inte fört hit honom i onödan?«

»Uppför dig! Annars kan du packa dig iväg direkt.«

»Jag är också skadad, förresten. Ta en titt på min rygg, doktorn! Det är inte en tjej som har klöst mig.«

»Otur för dig ... Men din vän verkar ha blivit överkörd av ett tåg. Håll lampan åt mig ... Vet du, det här är inte alls min specialitet. Jag är utbildad gynekolog. Och väntrummet är fullt där utanför.«

»Doktorn, jag vet var vi är. Lappa ihop honom bara.«

Skannat med CamScanner

»Varför är han medvetslös? Det kan ju inte bero på knät. Och rodnaden i ansiktet. Har han bränt sig?«

»Ja, jag var ute i solskenet. Och jag är vaken, men måste få sova. Var är Sasja?«

»Vilken Sasja? Åh, vad är detta . . .«

★

»Hörru! Är det hon?«

»Va?«

»Bruden där?«

»Vänta . . . flyt inte bort . . . stanna . . .«

»Är det hon? Din Sasja?«

»Hur hittade hon mig?«

»Hur *hon* . . .? Bah! Här har jag vänt upp och ner på hela bordellen för din skull! Det var *jag* som hittade henne, ditt otacksamma rövhål . . .«

»Jag minns honom. Jag minns. Men du . . . vad gör du här egentligen?«

»Jag . . . jag mindes dig också . . . och kunde inte sluta tänka på dig . . .«

»Du heter Artiom, inte sant? Stalkern från VDNCh. Hur är det med honom?«

»Hur är det med honom . . . Det ser du väl själv . . .«

»Han kan inte stanna här.«

»Varför kan jag inte stanna? Jag vill ingen annanstans. Jag har gått hit.«

»Gått, säger han . . . Jaha du, du har gått du . . .«

»Du kan inte, eftersom . . . eftersom jag arbetar här. Det här rummet är min arbetsplats.«

Skannat med CamScanner

»Då kan du väl arbeta med honom. Eller har jag knäckt ryggen i onödan?«

»Vad minns du, Artiom? Från den där natten?«

»Dig. Jag minns att jag låg i ditt knä. Och att jag kände mig … Kan jag få lägga mig så igen? Jag behöver det verkligen …«

»Han kan inte stanna här. Du måste ta honom härifrån.«

»Snälla, bara fem minuter. Hur ska jag annars orka gå härifrån?«

»Okej, fem minuter.«

»Och klappa mig på huvudet. Ja, så där. En gång till. Herregud, vad skönt.«

»Jag kan betala för en timme åt honom. Det är jag ändå skyldig honom … För bara fem minuter hade det inte varit mödan värt.«

»Vad är det här? Artiom … ser du? Titta …«

»Vad då? Sluta inte, är du snäll. Klappa mig …«

»Du tappar hår, Artiom. Håret faller av.«

»Gör det? Konstigt … vad konstigt …«

★

»Du sa högst fem minuter …«

»Tyst. Svälj det här. Drick. Kom igen, du behöver det. Det är jod.«

»Det får vara vad det vill. Huvudsaken att de fem minuterna inte har gått ännu. Det är redan för sent att dricka jod. Men tack ändå.«

»Du pratade i sömnen. Om Homeros. Ganska osammanhängande. Känner du honom?«

»Ja, jag känner Homeros. En fin gammal man. Han letar

Skannat med CamScanner

efter dig. Han trodde att du hade drunknat. För det var väl du som drunknade på Tulskaja?«

»Det var jag.«

»Men då drunknade du inte? Jag vill verkligen inte att du har drunknat . . .«

»Hon har inte drunknat! Hon sitter ju här. Fast inte lika röd i plytet som du, förstås . . .«

»Vet du vad? Jag mindes din berättelse. Om staden på ytan. En riktigt dum berättelse . . . Jag hade ju varit uppe varenda dag. Och du berättade om flygplan med fjärilsvingar. Om bilar som liknar små järnvägsvagnar. Om regnet. Och jag gick i regnet. Utan skyddsdräkt.«

»Då var det nog där du fick det. Och till på köpet försökte du locka upp mig, utan mundering! Kom, kom bara, inga problem . . . Just en snygg stalker! Och jag som kunde ha suttit i tunneln med de andra muntergökarna nu . . . Äh, tur att jag slapp . . .«

»Kan du gå ut en stund? Vad heter du?«

»Aha . . . Här betalar man för en timme, varsågod, och sedan är det bara att sticka, va?«

»Ljocha . . . kan du gå ut en stund?«

»Åh, vad ni är taskiga! Fast du är rätt trevlig ändå. Jaja, kramas ni bara. Om inte snoppen på han har bränts upp . . .«

»Vad minns du, Artiom? Vad mer?«

»Vet inte . . . Jag minns att någon plockade upp mig i korridoren. Och tog mig hit . . . eller kanske inte hit?«

»Nej, inte hit.«

»Han ropade på dig. Och sedan . . . minns jag inte. Bara att jag låg i ditt knä. Precis som nu. Och . . . kan du lyfta på ditt linne? Ja, så var det. Din mage. Får jag titta? Det där . . .

Skannat med CamScanner

vänta ... hur fick du det? Det kommer från cigaretter, inte sant?«

»Spelar ingen roll.«

»Jag har likadana ... här på armen. Titta ... Plötsligt fanns de där. Vad är det för något?«

»Jag vet inte, Artiom. Kan jag dra ner linnet nu? Jag fryser. Och var är Homeros?«

»Han är i Riket. Skriver på en bok. En lärobok i historia. Och han har redan skrivit en bok. Om dig.«

»Om mig? Är den ... färdig?«

»Ja. Den slutar så här, tror jag: ›Homeros fann aldrig Sasjas kropp på Tulskaja.‹«

»Jag tog mig ut genom ett ventilationsschakt.«

»Jag också. Vad lustigt ...«

»Och står det något om Hunter i boken?«

»Om vem? Vänta ... om vem då?«

»Ligg, ligg ... du är sjuk ... du får inte!«

»Hallå där inne! Kom ut! Jag är en kompis till Tom.«

»Okej, plikten kallar. Vänta här. Vi ses.«

★

»Varför tittar du på mig hela tiden?«

»För att jag vill.«

»Men nu räcker det. Du fattar väl var vi befinner oss? Dessutom är din timme redan över.«

»Jag ... fast det är ju inte ditt problem. Förlåt. Ska jag gå?«

»Vart tänker du gå ... i det tillståndet? Ligg kvar ... Lovar du att hålla tyst?«

»Hunter ... skrev Homeros något om Hunter i sin bok?«

Skannat med CamScanner

»Jag trodde att du skulle berätta det för mig! Känner du honom?«

»Hunter? Om jag gör . . . Lever han fortfarande? Har du träffat honom?«

»Ja, det har jag. Boken skulle egentligen handla om honom, inte om mig. Homeros slog följe med honom. Och sedan vi tre.«

»När var det här?«

»I fjol. Han skrev ju på sin historia – och jag dök väl upp i rättan tid. Han var på jakt efter en hjälte. Ur metromytologin. En lustig prick, Homeros. En gång kikade jag över hans axel när han skrev. Han framställde Hunter som . . . gåtfull . . . som om det bodde ett monster i honom. Ett monster som försökte bryta sig ut. Homeros vill bli en diktare.«

»Han vill bli en riktig Homeros. Och själv . . .«

»Vad?«

»Jag kommer ju från VDNCh . . . Jag har kanske redan berättat allt för dig? Och jag hade tillbringat nästan hela mitt liv där. Min styvfar lät mig aldrig gå någonstans. Och sedan dök Hunter upp. I skottsäker väst. Med automatkarbin. Svart läderrock. Rakad skalle. Han grälade med Suchoj – min styvfar. Hunter sa att det inte finns någon fara som vi människor inte kan övervinna. Vi måste kämpa in i det sista. Precis som grodan som trillade i mjölkkannan och sprattlade med benen tills det blivit smör av mjölken och han kunde ta sig upp. Jag ser de båda framför mig . . . Men styvfar hade blivit vek och var beredd att ge upp.«

»För vem då?«

»För de svarta. För vem som helst. Spelar ingen roll. Grejen är den att jag träffade Hunter . . . och då förstod jag: jag

Skannat med CamScanner

ville bli som han. Om han inte var Homeros hjälte, så var han i alla fall min. Och han skickade iväg mig . . . gav mig ett uppdrag. Han gick upp för att strida mot de svarta. Om jag inte kommer tillbaka, sa han till mig, då måste du gå till Polis. Ta den här patronen . . . och sök upp Melnik. Förstår du? Allt jag gör beror på honom.«

»Jag blev också förälskad i honom. Och nu har vi träffats. Två jubelåsnor . . .«

»Sasja! Är du där?«

»Ursäkta mig. Försök sova så länge, kan du det?«

★

»Sover du?«

»Hur skulle man kunna sova här . . .«

»Vänta, jag ska bara tvätta av mig. Väntar du?«

»Jag väntar.«

★

»Jag trodde att han var död. Hela tiden var jag övertygad om det. Och nu säger du att han lever?«

»Det gjorde han åtminstone. Jag vet inte om han gör det nu. Jag har inte letat efter honom. När jag tog mig ut ur Tulskaja . . . ville jag bara bort, vart som helst, bara inte tillbaka. Bara jag slapp stöta på honom igen.«

»Varför då?«

»Står det inte hos Homeros vad som hände med Tulskaja? Varför stationen översvämmades? Inte det?«

»Jag har inte läst. Han sa bara att den översvämmades.«

Skannat med CamScanner

»Hm, jo. Homeros försvarade honom alltid. Monstret hade vaknat, och så vidare ... Enligt manuskriptet försökte jag tämja monstret. Vem tror på sådant?«

»Och hur var det i verkligheten?«

»Han söp. Det var ett hejdlöst supande. Var eviga dag var Hunter stupfull, kunde knappt stå på benen. Det var hemskt att vara i hans närhet. Helt enkelt hemskt. Han är ju en mördare. Och hans pistol hade alltid ljuddämparen på. För minsta småsak drog han den. I höger hand pistolen, i vänster hand pluntan. Hela tiden. Han söp oavbrutet. Fick knappt ett vettigt ord ur sig. Jag bad honom att sluta, men han kunde inte. Så var det. Hälsa Homeros.«

»Rörde ... rörde han dig?«

»Nej, aldrig. Det undvek han som elden. Kanske ville han inte fördärva en flicka. Eller så behövde han helt enkelt inga kvinnor. Men jag ... varje gång våra blickar möttes ... blev jag svag i knäna. Ibland har jag fantiserat hur det skulle vara om han ... nå, om han omfamnade mig och så vidare. Det hade jag inte alls haft något emot på den tiden.«

»Och vad hände med Tulskaja?«

»Det var han som lade stationen under vatten. Han minerade fickorna av grundvatten och dränkte stationen. Tillsammans med alla sjuka och friska. För att förhindra en epidemi i metron. Och han hade ställt ut soldater med eldkastare så att ingen skulle kunna fly. Jag befann mig på Tulskaja. Jag ropade åt honom att det fanns ett sätt att bota de sjuka. Han hörde mig. Han såg mig. Och ändå lät han spränga alltihop. Bara tre personer lyckades ta sig ut ur stationen. Alla andra drunknade.«

»Men varför? Varför gjorde han så?«

Skannat med CamScanner

»Han sa att han måste rädda metron. Att han inte hade något val. Men jag tror att det helt enkelt var en fix idé. Förstår du? För honom räckte det inte med spriten.«

»Hos Homeros låter det annorlunda.«

»Och hur låter det där?«

»I hans version ber du om ett mirakel, tror jag. Och sedan, när vattnet bryter in . . . tror du att det har börjat regna. Något i den stilen.«

»Ett mirakel!«

★

»Jag . . . jag mår illa. Hjälp mig till toaletten . . .«

»Du kan kräkas här, om du vill. Ska jag hämta en balja?«

»Nej, jag vill inte här. Inte inför dig.«

★

»Varför gör du det?«

»Vad då?«

»Det du gör. Jag vill inte hålla någon moralpredikan, men . . .«

»Nu börjar det . . .«

»Nej, jag menar det. Homeros sa att . . . att du var annorlunda.«

»Hur då annorlunda? Du förstår fortfarande inte, va? Det spelar ingen roll vad Homeros har sagt. Han lever i sin egen magiska verklighet. Själv lever jag i den verkliga världen. Och i den världen är det där bättre än att skjuta folk i skallen. Och vad ska jag annars göra? Drömma om att vi ska kunna återvända upp till ytan en dag, hur härligt och underbart det

Skannat med CamScanner

kommer att bli? Det räcker inte för mig. Jag behöver pengar här och nu.«

»Gör du det bara för pengarna? Och om du hade pengar?«

»Har du kanske några?«

»Nej.«

»Så vad pratar vi om?«

»Hur hamnade du här?«

»En god människa tog mig hit. Han plockade upp mig och ordnade jobbet här. Jag har ingen annan. Och ingenstans att bo. Har du ett hem?«

»Ja.«

»Och en fru?«

»Ja. Eller hade. Nej, har . . .«

»Finemang. Så vad gör du här?«

»Jag vill inte gå hem. Det är lugnare här.«

»Snart måste du gå. Ligg här en stund till, sedan är det hej då. Du kan komma tillbaka en annan gång.«

»Varför då?«

»Min herre kommer. Han får inte se dig här.«

»Vad då för herre? Din hallick?«

»Ligg ner. Ta det lugnt. Här har du lite buljong. Drick.«

»Jag vill inte ha . . . jag mår illa. Vad då för herre?«

»Det har ingen betydelse.«

»Är du en sak kanske? Vad då för herre?!«

»Idiot . . .«

★

»Kan du hitta Ljocha? Mäklaren som tog mig hit. Säg åt honom att han ska hämta mig. Jag måste ju övernatta någonstans i natt.«

Skannat med CamScanner

»Du kan stanna här. Min herre kommer nog inte i kväll. På grund av kriget . . . Nu kan han inte komma hit varje dag. Vill du det?«

»Var då? Här, i din säng?«

»Här. Vill du äta lite med mig? Det finns svamp.«

»Tack. Jag vet inte hur jag ska . . . Jag betalar tillbaka senare.«

»Låt mig ta en titt på ditt knä. Någon har gett mig en salva. Ligg stilla.«

»Den svalkar. Och bränner. Aj!«

»Det måste ha gjort ont när de piskade dig på ryggen . . .«

»Jo . . . och där fanns ingen att söka tröst hos. Men här finns du.«

»Ja.«

»Jag vill supa mig full. Det är bra att dricka när man är strålskadad. Du råkar inte ha någon sprit?«

»Jag vill också supa mig full.«

★

»Maka på dig.«

»Tänkte inte du ligga där? I din säng?«

»Maka på dig.«

»Fast jag kan inte bara ligga här bredvid dig, så att du vet det. Har du sett dig själv i spegeln? Du är mycket vacker.«

»Sch.«

»Jag kan inte låtsas som ingenting.«

»Hm, har *du* sett dig i spegeln någon gång? Du borde inte ha lust till någonting nu. Snart har du inget hår kvar. Då kommer du att se ut som din Hunter, precis som du alltid har drömt om.«

Skannat med CamScanner

»Blir du förälskad i mig då? Jag vill att du blir förälskad i mig.«

»Varför då?«

»Då skulle det kännas lättare att leva och dö.«

»Sch. Vänd dig om. Mot mig.«

»Du … Nej, vänta. Jag vill inte.«

»Vad?«

»Jag vill inte att du gör det med mig av medlidande … för att du tycker synd om mig. Du får inte ligga med mig bara för att jag tappar håret. Okej?«

»Visst, vi låter bli. Ärligt talat ser du inget vidare ut. I morgon bitti rakar vi dig. God natt.«

»Vänta, inte så snabbt. Kanske finns det någon annan anledning?«

»Till exempel?«

»Tja … eftersom det var så bra första gången vi gjorde det. Eftersom jag är snygg … eller kanske manlig?«

»Jag minns inte riktigt hur det var första gången.«

»Ge mig en klunk till. Och ja, jag tror att jag är speciell. Åtminstone inbillar jag mig det. Får jag tycka det? I en timme åtminstone?«

»Drick.«

★

»Förresten, du är mycket vacker. Har jag redan sagt det?«

»Ja, det har du.«

»Särskilt dina ögonbryn. Och ögonfransarna. Och ögonen. Och dina läppar. Och här … det här vecket. Mycket vackert. Och halsen. Den är så smal. Och benen … som tändstickor.«

Skannat med CamScanner

»Tack för den komplimangen!«

»Och din frisyr . . . jag menar håret . . . «

»Jag klippte mig själv framför spegeln.«

»Vet du, när jag väntade på dig i eftermiddags . . . medan du . . . medan de . . . «

»Sluta nu.«

»Då hörde jag allt möjligt.«

»Du kunde ha rest på dig och gått.«

»Nej, vänta. Det är så mycket jag vill säga . . . Att du är så fantastisk, att jag mår så bra hos dig, att jag inte har känt det så här på länge med min fru, och att jag tänker ta dig härifrån, så snart jag . . . fast det är det flera som har sagt till dig i dag . . . «

»Och i går också.«

»Och i går också.«

»Så nu tar du tillbaka alltihop?«

»Nej. Ge mig lite vatten. Flaskan står där.«

★

»Ett krucifix . . . tror du på Gud?«

»Jag vet inte. Och du då?«

»Förut trodde jag inte. En gång hamnade jag hos Jehovas vittnen. Det var så dumt och löjligt. Sedan kunde jag inte . . . men när jag funderar på saken nu . . . ja, nu . . . nu tror jag nog, tror jag. Jag ber ibland. Ofta. Eller, kanske inte direkt ber . . . snarare frågar liksom. Ungefär så här: Okej, Gud, om du ger mig det här, då gör jag det där.«

»Du köpslår med Gud. Som alla karlar.«

»Och det gör inte ni kvinnor?«

Skannat med CamScanner

»Nej.«

»Så hur gör ni?«

»Alltså, om Gud inte existerade skulle vi inte ha något att klamra oss fast vid här nere i metron. Då vore det ute med oss. Men Han ... förlåter. Han säger: Kämpa på. Här måste man kämpa, men man måste också veta för vad. Ja, människor lider, människor dör. Men inte utan orsak. Det är en prövning som man måste bestå. Den gör dig inte smutsig, den renar dig. Ta mig, till exempel. Till mig kan du alltid säga vad du tänker. Jag kan inte säga något själv, men jag är en bra lyssnare. Vill du be om förlåtelse, gör det inför mig. Vill du älska någon, älska mig. Jag är både din fader och fru på samma gång. Kom i min famn. Jag tar emot alla. Förstår du? Utan Gud är jorden inte rund, utan kantig och spetsig som ett gruskorn. Det är Gud som gör den rund och jämn.«

»Ja, utan Honom skulle det inte finnas något vi kunde klamra oss fast vid. Så är det.«

»Vi måste bara förlåta Honom för vad han har gjort med människan, för kriget, den förstörda planeten, alla döda.«

»Det var inte Han. Det var vi. Och till och med då sträckte Han ut sin hand för att lyfta upp oss ur grottan. Men vi bet Honom i handen. Det är Han som måste förlåta oss. Men gör Han det? Jag vet inte. I Hans ställe skulle jag vägra. Gud Fader förlåter ingen. Hela Gamla Testamentet består ju bara av krig och specialinsatser. Men Jesus däremot, han förlät alla.«

»Jag har inte läst. Bibeln är för dem som inte tror. För att övertyga dem. Men om du redan tror, då behöver du inte de där sagorna. Men nu sover vi. Det är redan sent.«

»Och om vår planet inte är helt förstörd?«

»God natt.«

Skannat med CamScanner

★

»Sover du?«

»Hur skulle jag kunna det . . . med sådana grannar.«

»Och om jag säger att inte hela planeten är förstörd? Om inte allt är kontaminerat?«

»Har du drömt igen?«

»Nej, det är sant. Jag vet. Jag har hört det av någon. Och det är inte långt härifrån, utan precis utanför Moskva. Man försöker bo på ytan igen. I hemlighet. I Balasjicha. Enligt kartan är det knappt en timme härifrån. Man bygger något där. En förpost på ytan. Och det betyder ju att marken tillåter att . . . «

»Hur länge var du ute utan skyddsdräkt? Och hur gick det? Tänk efter nu . . . «

»Men det viktigaste är att de bygger förposten precis intill ett radiocenter. Vad betyder det? Jo, de har fått radiokontakt med någon. Kanske förbereder man en evakuering? Tänk att kunna återvända till ytan! Vi behöver bara ta oss till Balasjicha.«

»Vem berättade för dig?«

»En person. Spelar det någon roll?«

»Här finns det många typer som berättar . . . olika saker. Både vanligt folk – och ovanligt. Man ska inte tro på allt man hör. Man ska inte tro på någonting.«

»Följer du med? Till Balasjicha?«

»Nej.«

»Tror du inte att det finns något där? Tror du också att vi är de enda? Att jag går upp till ytan helt i onödan? Att jag är en fullblodsidiot?«

Skannat med CamScanner

»Jag vill bara inte att du dör. Just nu vill jag verkligen inte det av någon anledning.«

»Det tänker jag inte heller göra. Men jag ska dit. Så fort jag är i form igen ger jag mig iväg.«

»Håll om mig.«

★

»Du kan inte övernatta här. Han kommer i kväll.«

»Vem han? Din herre?«

»Det har ingen betydelse.«

»Ärret på magen, brännmärket från en cigarett – var det han?«

»Nej. Inte han.«

»Du ljuger, eller hur? Jag har också brännmärken, titta här. Efter natten när vi ... när vi träffades. Mannen som hittade mig i korridoren. Jag kröp omkring, berusad. Han tog mig till dig. Överlämnade mig åt dig. Är det han som är din herre?«

»Det angår dig inte!«

»Var det han som brände dig med en cigarett? Varför går du med på sådant? Och varför brände han mig ... här, på armen, där jag har min Ordenstatuering. Eller hade.«

»Jag vet vad det stod där, Artiom. Jag läste. Jag minns den natten.«

»Varför brände han bort tatueringen, din herre? Och varför plågade han dig?«

»Det var inte han, Artiom. Han har inte med saken att göra.«

»Så vem var det?«

»Det var jag. Jag brände mig själv.«

Skannat med CamScanner

»Du? Vad i helvete snackar du om? Och min tatuering, vem var det? Var det också du?«

»Det var du själv, Artiom.«

»Varför skulle jag göra det?«

»Du måste verkligen gå nu. Det är bara bra om du ingenting minns. Faktiskt.«

»Jag tror dig inte. Du skyddar honom. Vad är det för typ?«

»Du kan sova hos min väninna Kristina. Jag har pratat med henne. Och kom inte hit. Jag vill inte att du kommer hit. Och inte i morgon heller.«

»Varför då?«

»Annars blir det bara värre för mig. Och då får jag lust att bränna mig igen.«

★

»Hur mår du? Hur känner du dig?«

»Ingen aning. Jag lever.«

»Jag har funderat på det där du sa om Balasjicha. Jag har en ... beundrare. En stalker han också. Frilansare.«

»Har han varit där?«

»Nej. Men han har en bil. Gömd på ytan någonstans. Jag kan be honom skjutsa dig dit. Han ska upp i dag.«

»Är det en av dina kunder?«

»Ja, en av mina kunder.«

»Jag vill inte. Då går jag hellre.«

»Artiom, du går ingenstans. Titta på ditt ben ... och jag har pratat med läkaren ... ifall strålsjukan inte behandlas har du kanske tre veckor kvar. Men här finns ju ingen behandling av sådant ...«

Skannat med CamScanner

»Du vill bara kasta ut mig, va? Så att jag inte kommer i vägen för din herre . . . «

»Tror du mig inte?«

»Du vet helt enkelt inte var du ska göra av mig. Jag får gärna åka till världens ände bara jag inte är här i kväll.«

»Stalkern ska upp i dag, Artiom. Följer du med?«

»Okej, visst.«

»Jag vill inte att det händer dig något.«

»Det tror jag inte på.«

»Här . . . böj dig fram.«

»Vad ska det här vara bra för?«

»Bär den bara. Så att du har något att klamra dig fast vid. Du kan lämna tillbaka den nästa gång vi ses.«

★

»Tjena, Sasjenka. Jag är dödstrött och vill bara dricka en kopp te, sedan blir det slafen, okej? Kom så går vi till mitt kontor.«

»Visst.«

»De där kretinerna, kan du tänka dig, sprängde övergången till Kuznetskij Most. Hela Pusjkinskaja rasade in, och nu kommer de inte ut därifrån. Och de röda vägrar förhandla. Totalt kaos. Jag är helt slut. De har sabbat alltihop, och nu är det jag som måste fixa allt.«

»Jag förstår.«

»Men . . . vad gör han här? Tjuvlyssnar du, va? Vem är du?!«

»Jag . . . «

»Han ska just gå. Han blandade ihop besökstiderna. Jag visar honom ut . . . «

»Jag blandade ihop . . . ursäkta . . . fel tid, fel plats . . . «

Skannat med CamScanner

»Är han full, eller?«

»Ja, helt väck. Det syns väl på honom? Kom nu, lilla gubben, så går vi.«

»Vem var det där?«

»Ingen speciell, Aleksej Feliksovitj.«

Skannat med CamScanner

XV. ENTUSIASTERNAS VÄG

De gick upp från Trubnaja – där fanns både en ingång och, visade det sig, en utgång. Och man kunde passera också utan id-handlingar. Man behövde bara veta vem man skulle snacka med och vad man skulle säga.

»Du kan verkligen inte snacka med folk, din knäppgök«, sa Ljocha till Artiom.

Hans eget munläder var det inget fel på. Ja, han var faktiskt en utmärkt första apostel.

»Okej, jag följer med«, hade han sagt efter att ha funderat på saken. »För det första har jag knappt sett hur det ser ut där uppe. För det andra är stalkerjobbet inte sämre än andra kneg, kanske ger det rentav bättre stålar. För det tredje är mina pungkulor redan svullna, så några röntgen till gör ingen skillnad. Då kilar vi. Och jag ska ha en tredjedel av allt vi hittar.«

»Du, gröngölingen«, fräste stalkern som åtagit sig att köra Artiom till Balasjicha. »Du är skyldig mig för utrustningen och lektionerna. Därför ska jag ha hälften av allt du hittar och av mig får du inte ett skit. Uppfattat?«

»Vilken kass deal«, suckade Ljocha efter att ha räknat efter. »Och inte var det mycket till träning heller . . .«

Stalkern hette Saveli. Rynkorna i ansiktet gick inte som hos vanligt folk, utan rakt ner över pannan och från munnen, kors och tvärs runt ögonen och där ögonbrynen egentligen skulle finnas. Från näsan till mungiporna var de som utskurna med en fickkniv, under pannan fanns ett djupt jack så att näsan tycktes sväva i luften. Håret hängde fortfarande

Skannat med CamScanner

med, om än ganska glest – man kunde tydligt ana den vecka-de skallen mellan stråna. Huggtänderna var av stål, även om det fattades en tand. Karln var väl i femtioårsåldern, alltså en skicklig stalker.

Artiom hade svårt för att gå: det gjorde ont i knät. Och den piskade ryggen plågades vid varje steg som om de knappt läkta såren när som helst kunde spricka upp igen och blotta det bruna, torra köttet därunder.

De korsade boulevarderna, gick runt de knotiga träden som växte längs marken till vänster, passerade det ödelag-da varuhuset bredvid cirkusen. Cirkusen var igenbommad, medan varuhuset hade slukats av något otäckt mögel. De rundade byggnaden och gick ner i ett parkeringshus. Där stod Savelis bil.

»Det känns som om jag åkte hit för att shoppa«, sa stal-kern nasalt genom masken. »En skön känsla.«

Artiom gillade honom inte. Inte heller de kaotiska ryn-korna, ståltänderna och de smala ögonen. Eller det faktum att typen gick till Sasja när han fick lust och utnyttjade henne med de där tänderna och ögonen. Helst hade han inte tänkt på saken, men kunde inte låta bli.

»Du knullar också Sasja, va?« frågade Saveli på sitt rätt-framma sätt. »Då är vi buksvågrar. En bra tjej. Trots att hon kunde vara min dotter. Fast det har jag ingen, så samvetet sover gott.«

»Dra åt helvete«, muttrade Artiom. Det hade han ändå tänkt säga förr eller senare.

»Jag fattar!« blinkade stalkern åt honom och tog inte illa upp. »Jag hade också blivit såld på bruden om jag varit lite yngre. Men när jag var ung hade jag andra Sasjor.«

Skannat med CamScanner

Det sista gillade Artiom inte alls.

Bilen var en kombi. Den stod under en presenning, silverfärgad, välvårdad och smord, med svarta spegelfönster och en hög antenn som stack upp som ett spröt. En egenhet med bilen var att ratten satt på höger sida. Artiom såg sig själv i det svarta glaset: på huvudet hade han en fånig hjälm som Saveli hade gett honom, men geväret var bra, med ljuddämpare. Geväret var det viktigaste.

Allt annat i garaget var förstört eller plundrat. Här har bilen det inte så roligt, tänkte Artiom, som ensam överlevande. Som om den besökte sin familj på kyrkogården.

Motorn startade direkt.

»Japansk«, förklarade stalkern stolt. »Varje gång jag är uppe tittar jag till den. Nuförtiden är det inte så många plundrare i farten, men man oroar sig ändå hela tiden.«

De körde upp ur gravvalvet och svängde in på Trädgårdsringen.

»Till Balasjicha, sa du?«

»Till Balasjicha.«

»Och vart exakt? Det är ju inte litet, Balasjicha. En hel stad faktiskt.«

»Det ser vi när vi kommer dit.«

»Du är lustig du«, sa Saveli.

De körde österut längs Trädgårdsringen. Det gick inte fort: korridoren som något hade röjt bland allt skrot var smal och slingrande. På ett ställe kom de in på en sidostig, men den visade sig vara en återvändsgränd. De backade tillbaka. Även trottoarerna var blockerade av bilvrak. När folk flydde från Moskva körde man också på trottoarerna. Och körde över en massa fotgängare. Men vart hade de tänkt fly?

Skannat med CamScanner

»Och vad finns där borta?«

De hade brutit upp tidigt på morgonen för att kunna genomföra expeditionen i det dunkla dagsljuset. Himlen var täckt av moln och den myntstora solen som Artiom hade sett förra gången var dold. Den gångna natten hade varit svart, skymningen grå och nu var morgonen färglös.

Hela kvällen hade han druckit för att slippa tankarna på Sasjas »herre«. Det var fortfarande natt när han vaknade, och han var inte ens bakfull eftersom han inte hunnit nyktra till ännu. Och nu mådde han illa, kanske av den dåliga spriten, men naturligtvis också av sjukdomen.

I staden syntes inga kråkor, inga hundar och inte ens några råttor. Husen stod övergivna, bara vinden rörde sig, allt annat hade för länge sedan förstenats. Geigermätaren tickade, precis som Artioms personliga dödsklocka. Ljocha teg som om han hade svalt sin tunga. Döden lurade överallt.

»En förpost. Röda linjen bygger en koloni på ytan.«

»Röda linjen? En koloni? Varför då?«

»För att bosätta sig på ytan«, sa Artiom efter viss tvekan.

»I Balasjicha? Det är ju inte alls långt härifrån. Precis bakom ringleden. Kolla på din mätare. Vem kan leva där?«

»Människor.«

»Var har du fått det ifrån, grabben?«

»Någon berättade ... en pålitlig person. Han sa att man har skickat folk från Bulvar Rokossovskogo för att bygga en förpost. Fångar från lägret på stationen. Den ligger ju inte så långt från Balasjicha, man kan gå dit. Allt stämmer, när man tänker efter.«

»Men varför just i Balasjicha?« tjatade Saveli. »Vad finns det där egentligen? Bunkrar kanske? Eller en militärbas?«

Skannat med CamScanner

»Ett radiocenter. Tror jag ... sägs det ... Och om det faktiskt är ett radiocenter, då betyder det att de har kontakt med någon.« Artiom vred på huvudet och sneglade på Saveli: hur skulle han reagera? »Därför tror jag att det finns fler överlevare någonstans.«

En förpost.

När han låg på den nedsuttna bäddsoffan i Sasjas kammare hade han haft gott om tid att fantisera om förposten. Eller snarare fästningen, med några meter höga murar och vakttorn med kulsprutor mot fienderna. Men inuti – som i en glaskula med snö – fanns ett trevligt litet paradis. Hur det var där inne? Man behövde naturligtvis ingen gasmask, luften gick att andas. Barnen lekte och alla var mätta. Där fanns husdjur. Ankor, kanske? Orangefärgade. Ja, svamp fanns det också förstås, stora och fina. Hela innergården var täckt av en saftig gräsmatta som susade och skimrade i vinden. Kort sagt levde man där, inte bara existerade.

I stället för hud hade Saveli blekgrönt gummi över ansiktet som varken veckades eller spändes vid Artioms ord. Stalkerns ögon hade ersatts av runda siktglas som aldrig slöts utan alltid stirrade vidöppna. Tyckte han att alltihop lät skrattretande? Eller blev han sur över att ha inlåtit sig på något så dumt? Frågade han sig själv vad han riskerade livet för? Visste han vem som hade berättat om Balasjicha för Artiom och vad andra tyckte och tänkte om saken?

Saveli satt tyst en stund, sedan sträckte han ut handen och satte på radion. Han genomsökte fm-bandet, bytte till am och sedan till ukv. Överallt susade det bara som vinden i de nakna grenarna, etern var tom. Jordklotet rusade fram genom den öde rymden förgiftad av pesticider, helt kaputt, och

Skannat med CamScanner

på en enda punkt satt det fortfarande människor, de sista lössen. Där satt de under himlens kupa, orörliga och apatiska: det fanns ingenstans att ta vägen och döden lät vänta på sig.

»Ja, det skulle ju vara rätt sjyst om det fanns fler överlevare någonstans«, svarade Saveli och såg på Artiom. »Tänk om det finns?«

Artiom trodde inte sina öron: menade han allvar?

»Jag kommer ju inte från Moskva utan från Jekaterinburgtrakten«, fortsatte stalkern. »Efter lumpen kom jag hit för att studera. Till kameraman. Jag ville göra krigsfilmer, min idiot. Jag fick idén i armén – en film om ett pansarförband som ska försvara huvudstaden … Alla blev kvar där hemma. Mamma, pappa, lillasyster. Till och med mormor och morfar var i livet. Mamma sa: Om du rotar dig i Moskva så kommer lillasyster snart efter. Och kanske flyttar vi också dit efter pensionen, i närheten av Moskva någonstans. Eller så skickar ni barnbarnen till oss över sommaren, så kan de plocka svamp och bär. Jag gick utbildningen, men det var skitsvårt att få jobb. Åren gick, jag muttrade: Jaja, snart, snart … Men nej, mina rötter ville helt enkelt inte växa här, i Moskva. Jag bodde hela tiden i andra hand, alltid i små ettor, blev alltid vräkt. Och med syrran som inneboende var det liksom pinsamt att ta dit tjejer, fast man älskar ju sin lillasyrra … Och när jag blev kär till slut, ja då hade jag inga pengar till bröllopet … Jag tog alltid bussen och metron till jobbet, bil hade jag aldrig råd med. Jag sparade och sparade, och pang! så blev rubeln värdelös. Kort sagt, det var för jävligt. Tänkte jag då. I dag tänker jag annorlunda.«

»Har du avlyssnat etern någon gång?« frågade Artiom.

»Ja, förut ibland«, svarade Saveli. »Helt tomt. I princip

Skannat med CamScanner

bryr jag mig inte längre. Min bil står alltid färdig och fulltankad, eftersom jag alltid är beredd att skita i allt och bara sticka … Tänk att kliva upp ur metron en vacker morgon, sätta sig i bilen, sätta på en cd med Prodigy och trycka gasen i botten och lämna det förbannade Moskva bakom sig, och åka så långt österut som möjligt! Va? Jag har redan bytt till mig salt hos kemisterna och lagt in en massa svamp. Glasburkarna ligger i bagageutrymmet, ordentligt inpackade så att de inte ska gå sönder. Allt är färdigt. Sedan mer än två år.«

»Varför sticker du inte?«

»Säg det … Kanske för att människan är ängslig och sorgsen. Tanken är lätt, men arslet är tungt.«

»Sant.«

»Men varannan natt drömmer jag om vår datja. Grönsakslandet, brunnen, hallonbuskarna. Pappa gödslar rabatterna, ropar på mig – kom och hjälp till, men jag gömmer mig för honom. Och mamma ropar att hon har färsk getmjölk åt mig … Alltså, jag skulle inte ha något emot om de fortfarande var i livet«, sa Saveli. »Åtminstone någon. Kanske morfar, som bodde i huset mittemot och som alltid nöp mig i örat när jag sköt med slangbellan på hans höns …«

De åkte förbi Leningradstationen, förbi Kazanstationen, förbi Kurskstationen. Från de gamla järnvägsstationerna sträckte sig de rostiga spåren rakt ut i ödemarken. Den sista hade Artiom besökt när han arbetade åt Melnik: han hade gått ut på spåret, tittat åt det håll där rälsen försvann i fjärran och föreställt sig vad som fanns där borta, i andra änden av världen. En märklig sak, järnvägen: den liknar metron, men har inga väggar.

»Och jag har hört«, sa Artiom, »att det finns en tunnel i

Skannat med CamScanner

Metro-2 som går ända bort till Ural. Till regeringsbunkrarna. Och att den gamla ledningen fortfarande sitter där, käkar konserver och väntar på att strålningen ska avta.«

»De käkar nog på varandra vid det här laget«, invände Saveli. »Du känner inte de där människorna, du såg dem ju aldrig på teve.«

Nej, de människorna kände Artiom inte, men han kände andra. Han kom att tänka på det oöppnade kuvertet som säkert låg kvar i Dietmars innerficka, med kulhål. Melnik och den där Feliksovitj i telefonen hade inte lyckats förhindra kriget.

»Feliksovitj«, sa Artiom, och med ens var han nykter igen. »Aleksej Feliksovitj ... kan det vara den där Bessolov?« muttrade han för sig själv.

»Ta en tupplur, vet jag«, rådde Saveli. »Din kompis slaggar redan där bak, det borde du också göra. Med den här farten tar det en stund innan vi är framme i Balasjicha.«

Men Artiom kunde inte sova. Plötsligt kände han sig yr efter all anspänning.

»Stanna«, bad han. »Jag mår illa.«

Saveli bromsade in, Artiom klev ur bilen och spydde. Det kändes lite bättre utan gasmask, men spyan efterlämnade en bitter smak i munnen. Och runtomkring var allt var så förött att Artiom inte orkade fundera mer över vem som var Sasjas och Melniks herre.

I stället började en annan tanke klia i hans huvud: Vad är du för idiot som lät dig luras av den döende mannen i tunneln, som trodde blint på allt han sa i sin dödsyrsel? Det fanns ingenting där: vare sig i Balasjicha, Mytisjtji, Koroljov, Odintsovo eller någon annanstans.

»Har du tagit en dos?« sa Saveli. »Eller är du bakis?«

Skannat med CamScanner

»Kör«, sa Artiom och smällde igen dörren.

Från Trädgårdsringen svängde de in på en väg som gick längs ett trögflytande vattendrag från vilket det långsamt steg en tung, gulaktig ånga. De passerade en massa tomma byggnader, en pytteliten egendomlig röd kyrka inkilad mellan två envåningshus, med korset på sniskan. Handen höjde sig av sig själv till halsen, trevade efter talismanen under skyddsdräkten, smekte den ...

En kort stund senare befann de sig på en rak, bred väg igen: inte en kurva eller böj så långt ögat nådde, tre filer i ena riktningen, tre i den andra, plus spårvagnsspår i mitten. Och allt var blockerat, fast bara åt ena hållet: österut, bort från giftstaden. Bilvraken stod inkilade i varandra i långa rader.

Moskvas vener led av åderbrock.

»Entusiasternas väg«, läste Artiom på en ljusblå gatuskylt.

Fordonen hade förvandlats till plåtburkar, till konserver. För länge sedan hade man tömt tankarna på bensin, men kropparna hade lämnats kvar, och vad skulle man ha gjort med dem? Dessutom stod bilarna så tätt att dörrarna knappt gick att öppna. På sätt och vis var bilägarna fortfarande på väg österut. Svarta, uttorkade, avgnagda till kotorna. Somliga vilade med huvudet mot ratten, andra hade gjort det bekvämt för sig i baksätet, en del höll om sina barn i knät. De hade åtminstone sluppit svälta ihjäl, utan dödats snabbt av strålningen eller giftgaserna. De hade inte behövt vänta på döden, kanske hade de inte ens märkt att den kom.

Där det fanns plats för åtta rader hade tolv fordon pressat sig in bredvid varandra. Ett fordon var fjärde meter. I snitt tre personer per bil, minst. Hur många blev det? Hur lång kunde vägen vara? Var började den, var slutade den?

Skannat med CamScanner

Geigermätaren började smattra. Den kortvuxne Saveli satt och vred sig oroligt på den vita pälsen som han lagt över sitt säte, antingen för att det var bekvämt eller för att sitta högre. Han körde längs vägkanten, det var knappt att bilen kom fram.

»Nå, var är alla entusiaster?« frågade han Artiom. »I Balasjicha, eller?«

»Lägg av«, sa Artiom.

Snart tröttnade han på att betrakta de förbiilande passagerarna i deras kraschade jeepar och limousiner. Han slöt ögonen. I munnen smakade det fortfarande rost. Bilen var på väg rakt ut i tomma intet. De andra hade rätt, Artiom hade fel. Han hade förlorat förståndet.

Hur lång tid hade Sasja gett honom? Tre veckor?

Och läkaren lika lite. Han hade bekräftat domen med sin stämpel. Och han hade bara sin stämpel att erbjuda, inga läkemedel.

Vad skulle han göra på de tre veckorna? Vad återstod att göra?

Återvända hem och be alla om förlåtelse?

Anja – för att han inte ville leva ett människovärdigt liv med henne, och för barnen som han inte kunnat ge henne. Melnik – för att han förvred huvudet på hans enda dotter. Och Suchoj – för att han aldrig kunnat kalla honom »pappa«, varken som barn eller vuxen. Tja, i stället för att be om förlåtelse borde han kanske säga: »Farsan, ge mig stålar . . . «

Om benen bar ännu en liten tid borde han leta reda på Hunter. För en sista skål, och säga: Du hade tur, jag hade otur. Håret har visserligen fallit av, ändå liknar jag dig inte ett dugg. När jag är död kommer man fortfarande att sitta i metron, käka mask, irra omkring i mörkret, berätta sagor,

Skannat med CamScanner

handla med svindynga och kriga till sista andetaget. Jag öppnade inte deras celler, släppte inte ut dem i friheten, lärde dem inte att leva i solen utan att bli blind.

Sedan skulle han ta patronerna som Suchoj skakat fram åt honom, gå till Tsvetnoj Bulvar och ge allihop till Sasja, krama henne ömt, trycka henne mot sig, beröra henne med pannan och näsan utan att göra annat än bara ligga där och se henne i ögonen. Ja, och så skulle han be Homeros att få ut henne ur rövarkulan så snart Artiom seglat vidare.

Också ett slags plan.

Inbillade han sig bara eller åkte bilen fortare nu?

»Titta.«

Artiom öppnade ögonen och kisade.

Vägbanan var fri. Bilarna hade skjutits åt sidan och tryckts ihop med de andra raderna. Som om en stor bulldozer hade farit fram och sopat allt åt sidan med en stålplog. Ända bort till horisonten syntes en plöjd asfaltsbana genom rostmassorna.

»Kolla!« sa Artiom. »Vem har gjort det här, tror du?«

Hjärtat tog ett språng och gungade till i bröstet. Kroppen blev varm i den vattentäta munderingen. Munnen fylldes av en sur uppstötning, men Artiom svalde den, tvingade ner den igen. Han ville inte stanna här, ens för en sekund.

Någon hade hittat en bulldozer någonstans, reparerat den i hemlighet för att röja undan den eviga trafikstockningen och skyffla upp en vägbana för trafiken österut, mot Balasjicha. Det var naturligtvis bara de röda som kunde åstadkomma något liknande, och dessutom hålla det hemligt. Alltså hade mannen i tunneln inte lurat honom. Nu var det bara att köra i full fart mot horisonten, bryta igenom den som ett målsnö-

Skannat med CamScanner

re, sedan var de framme vid förposten. Platsen där människor mirakulöst nog kunde leva på ytan.

Nej, allt hade inte varit förgäves.

Han var ingen galning, ingen idiot, ingen patetisk drömmare.

»Gasa«, sa Artiom till Saveli.

Ljocha slumrade fortfarande. Radion sprakade. Vinden vände mot framrutan. Saveli körde i hundra, vägbanan blev smalare av hastigheten, men han hade inte en tanke på att sakta ner. Artiom fick för sig att också stalkern log med sin stålmun under den åtsittande gummimasken.

Byggnaderna upphörde och en sällsam snårskog tog vid: från båda sidorna böjde sig träden ner över den avsmalnande vägen, sträckte sina grenar mot varandra och flätade ett tak, antingen för att omfamna eller strypa varandra. Grenarna hade inga löv – som om de i kampen för sol och vatten förlorat den sista resten av liv. Ändå hade de som banat vägen genom bilvraken inte tvekat att bege sig in i snårskogen.

Sedan vek träden undan och ett vidsträckt landskap öppnade sig, här och var stod höghus som utkastade lådor. Entusiasternas väg blev tvåfilig i båda riktningarna igen, bortsett från ett band av döda bilar. Längre fram slingrade sig en gigantisk betongrosett – påfarten till motorvägen runt Moskva.

»Nu korsar vi ringleden«, meddelade Saveli. »Balasjicha ligger på andra sidan.«

Artiom satte sig upp i sätet.

Var låg miraklet? Direkt efter ringleden? Räckte det med att man korsade en motorväg för att bakgrundsstrålningen skulle sjunka? Nej, geigermätaren knattrade ännu ihärdigare. Vägbanan blev smalare, plåtkadavren var mindre noga undanforslade och nu blev det svårare att köra snabbt.

Skannat med CamScanner

Motorleden var bred som vägen till de dödas rike – och lika oändlig. I kön till Yttersta domen stod bilar och tunga lastbilar, såväl enkla ryska märken som dyra utländska limousiner. På några lastbilar hade förarhytten tippats fram som om någon försökt skära halsen av fordonet. Och alla hade fått bukarna rensade. Järnflocken sträckte sig från horisont till horisont och det var lika okänt var motorledens ändar möttes som var världens ände stod att finna.

Här slutade världen i alla fall inte. Den fortsatte, den var densamma.

De körde förbi en skylt: Balasjicha.

Utanför motorleden såg det precis ut som innanför.

Byggnaderna stod mindre tätt. Vägen kantades inte längre av förortskaserner utan av ruiner efter fabriker. Och vad mer fanns det här? Sönderslagna kiosker bredvid omkullvälta busshållplatser, bussar med panoramautsikt, och så vinden: en massa röntgenstrålning rakt i ansiktet. Dagen grydde, men här fanns det ingen som kunde notera det. Det var bara en sak som gjorde att Artiom inte förlorade hoppet: den röjda vägbanan fortsatte. Men vart?

»Och vart ska vi nu?« undrade Saveli.

»Ja, vart?« frågade Artiom den hostande mannen i tunneln.

Varför hade han trott på honom? Sasja sa ju: Tro inte på vad någon säger.

Men varför skulle jag inte? Vad skulle jag annars klamra mig fast vid, Sasja?

»Hör ni! Vad är det där för något?« sa Ljocha från baksätet. Han hade vaknat.

»Var då?«

Skannat med CamScanner

»Där borta, till vänster. Det rör på sig! Och inte bara en!«

Något rörde sig.

Något vred sig.

På en öppen plats intill vägen stod ett slags torn ... eller väderkvarn ... en konstruktion av hopsvetsad räls, fyra våningar hög, och på toppen en stor propeller med tre rotorblad. Östanvinden blåste ivrigt, fastnade i vindfånget och snurrade på rotorbladen för att komma ut.

»Och en till där borta! Titta! Och en till!«

Vindfången stod i ett långt led, det ena efter det andra, längs vägkanten; bakom det första doldes de andra – en, två, tre, fyra, fem ... Rotorbladen var tre, fyra meter långa och klädda i bucklig plåt, grå som himlen. Det syntes direkt att de var handgjorda och inte fabrikstillverkade, och att de var byggda efter Kriget, kanske helt nyligen.

Nyligen, här!

Nyligen hade någon – på ytan! – byggt de här vindfången, de här kvarnarna, med ett bestämt syfte!

Rotorbladen snurrade olika fort – det såg ut som om en hel eskader var på väg till startbanan, kanske en eskader av de där vitbukiga flygmaskinerna med genomskinliga vingar. Eller kanske drev propellrarna hela planeten, förde den till en annan plats – till en bebodd stjärna någonstans där människorna kan hoppa av och rädda sig själva?

»Vad är de till för?« frågade Ljocha från baksätet.

Det visste Artiom.

»De är som cyklarna på vår station«, svarade han trött, men fascinerad. »Det är generatorer. De producerar ström av vindkraft.«

»Till vad då?«

Skannat med CamScanner

»Är du dum, eller? Det betyder att det bor människor här! Vad ska man annars med så mycket ström till? Hur många är det? Kolla: sex, sju, åtta, nio ... tio, elva, tolv, tretton ... Och där borta, ännu fler ... Det här räcker till ett helt höghus. Eller två. Fjorton ... femton ... sexton ... Otroligt! Och allt detta har någon byggt. På ytan ... Hur hög är strålningen här?«

»Lika hög som förut«, sa Saveli.

»Satan också ... Då har de väl anpassat sig på något sätt. Eller tagit fram bättre skyddsutrustning. Men tänk att de röda har byggt på ytan ... och det måste ju finnas en anledning, eller hur? De vet något som vi inte vet. De producerar ström här! Det finns inte så mycket ström i hela metron som de här vindkraftverken genererar. Det räcker ju till en hel stadsdel full med människor ... Stanna, Saveli!« ropade Artiom. »Jag vill titta lite närmare på det här.«

Saveli bromsade in vid vägkanten.

Artiom hoppade ur bilen, haltade fram till ett vindkraftverk, lyfte blinkande huvudet mot himlen och såg på de långsamma, gnisslande rotorbladen. Allt fungerade: av vinden och gnisslet alstrade de här grejerna elektricitet. Och inte en enda av dem stod stilla.

Saveli närmade sig med sin vintorez – insatsstyrkornas gevär – skjutberedd i händerna. Han granskade vindkraftverken, såg sig omkring åt sidorna och lyssnade.

»Men var är dina människor?« frågade han Artiom. »Var är din stadsdel full av levande människor som använder all denna elektricitet till att koka frukostgröt och lysa upp toaletten?«

»Ingen aning. De verkar gömma sig. Vägen är ju framkomlig. Varför skulle de visa sig här?«

Skannat med CamScanner

»Alltså iakttar de oss?«

»Möjligen.«

Saveli lyfte sin vintorez, lade ögat mot kikarsiktet och sökte av omgivningarna.

»Ser inte så ut . . . Det är precis som i Moskva, Artiom. Tomt överallt.«

»Men vägen finns, och vindkraftverk. Någon måste ju ha byggt det här: arbetare, ingenjörer, elektriker . . .«

»Är du blind, eller? Det finns ju ingen här! De byggde och återvände till metron. Inte så konstigt, efter den dosen. Experimentet misslyckades . . .«

De åkte vidare, i marschtakt, med nedvevade fönster för att inte missa minsta dvärg. Men det var ingen där. De nakna träden sträckte sina knotiga fingrar mot skyn i en förtvivlad bön. Bakom träden syntes höga elmaster med avslitna ledningar, men på avstånd såg man dem inte riktigt – några hus skymde sikten. Vinden trasslade in sig i propellrarna. De stora rotorbladen gnisslade missmodigt, utan samordning, och deras kollektiva gnissel upphörde inte för en sekund. Snart stod det klart att vindkraftverken tog slut längre fram. Och förposten hade ännu inte dykt upp.

»Vänd tillbaka. Vi har nog kört förbi den.«

Saveli lydde. Medan han vände bilen gick Artiom ett stycke till fots igen. Otåligt lyssnade och såg han sig omkring.

Var är ni, människor? Ni existerar ju . . . ni finns ju här . . . Nå? Kom fram då! Var inte rädda, jag vill inget illa . . .

Ni får gärna vara röda. Det spelar ingen roll. Vad betyder de underjordiska färgerna här uppe? Allt bleknar ju ändå i solen, inte sant?

Vid vägkanten dök det upp något. En hund.

Skannat med CamScanner

Den hade fått vittring och skällde lojt.

Artiom haltade fram. Det var ingen vakthund: inget halsband, blandras, tovig vit päls med brännmärken, smutsig.

»Vad är det?« frågade Saveli som kommit ifatt.

»Ser du?«

»En byracka.«

»Den är inte rädd för oss. Den är inte rädd för människor. Och se vad tjock! En tamhund! Fattar du? Det finns en bosättning här. Någonstans bakom träden. Den är tam och lever som våra stationshundar. Se bara vad den är välnärd.«

Ytterligare några hundar anslöt sig till den vita. Om Artiom hade träffat på hundar inne i Moskva hade han genast siktat på ledarhunden och skjutit, annars hade han inte kommit levande från platsen. Men de här betedde sig annorlunda: de morrade inte, bildade inte en halvcirkel för att driva in sitt byte i ett hörn, utan såg fredligt med kisande ögon och skällde bara ibland. Radioaktiviteten hade vanställt dem lite: en hade fem tassar, en annan hade ett blint litet huvud bredvid det riktiga. Men de var inte farliga. De fick äta sig mätta, det gjorde hela skillnaden.

»Var kom de ifrån? Titta där! En stig in bland träden! Det måste finnas människor här!« ropade Artiom till stalkern.

Saveli parkerade bilen och drog ut nyckeln. Ljocha klev ur och slängde igen dörren bakom sig. Över skyddsmasken bar han solglasögon med rosa bågar och hjärtformade glas som skydd mot solen. Han hade fått låna dem av Saveli.

Hundarna sniffade på främlingarna; Saveli jagade bort dem med sitt gevär, lojt och tvekande backade de tillbaka några steg. De rörde sig långsamt med sina tjocka bukar. Välgödda jyckar ...

Skannat med CamScanner

Artiom lyfte sina tomma händer och gick först in på stigen.

»Hallå, gott folk! Skjut inte! Vi råkade bara köra förbi!«

Hörde de? Det gnisslade så förtvivlat från vindkraftverken att Artiom inte kunde överrösta larmet.

»Hallå! Någon där?! Hallå! Var inte rädda, vi vill inget ont . . .«

Det var svårt att andas: filtret släppte inte igenom tillräckligt med luft. Och siktglasen var immiga av svett. Men han ville inte riskera mer strålning: dosen steg för varje andetag till priset av livstid, och det var ju så mycket som måste redas ut. Nu längtade han bara efter tröst och hopp – både för egen del och hela metron.

Saveli och Ljocha följde efter.

Hundarna kom lunkande bakom dem, utan brådska, sedan gick de före och visade vägen. Mellan de nakna träden syntes varken hus, skjul eller staket, däremot en röd hög av något slag – ett femtiotal meter från vägen.

De kom fram till en glänta.

Hundarna viftade skyldigt på svansarna, gav gästerna en otydbar blick och sprang iväg. I mitten av gläntan försvann de ner under jorden. Artiom klev närmare. Var det jordkulor, eller?

Det var en grop.

En enorm grop, grävd av en grävmaskin. Nej, ingen grop, snarare ett djupt dike. Det röda bakom träden var den uppgrävda lerjorden, ett helt berg.

Och i diket låg travar av människor.

Bara män. Det syntes på kläderna. Allt annat hade hundarna ätit upp.

Hur många var det? Många. Bara översta lagret var kanske

Skannat med CamScanner

tjugo personer. Men därunder fanns ännu ett lager, och ett tredje och fler.

Och det var en hel flock av hundar – men maten räckte åt alla, så de var fina och snälla. Jyckarna som visat vägen hade hoppat ner i diket och gnagde nu i lugn och ro vidare på något. Det var den sysselsättningen som Artiom hade distraherat dem från med sina rop.

»Där har du dina byggare«, sa Saveli bakom ryggen på Artiom. »Arbetarna, ingenjörerna och elektrikerna. Här ligger de efter avslutat arbete . . . «

Artiom vände sig om och gav stalkern en skarp blick.

»Vad fan säger du?« frågade han. »Vad menar du?«

»Vad han menar?« upprepade Ljocha och såg på honom genom sina glasögon med rosa hjärtan. »Tja, vad tror du? Det är väl som i Riket? Tror du att det går annorlunda till hos de röda?«

Artiom grep tag i filtret och drog av sig gummimasken. Han behövde luft för att inte kvävas, men hade glömt att ruttna lik stinker. Den söta, vidriga lukten stack genast i näsan. Han böjde sig fram och kräktes galla.

Sedan haltade han bort från den grävda graven; över huvudet gnisslade vindkraftverkens rotorblad vidare, varv efter varv. Han kom ut på vägen igen – och där stod de i en harmonisk kolonn. Vilket djävulskt hårt arbete att resa dem här. Men de hade gjort det. Bygget måste ha tagit lång tid. En del avled och ersattes av andra – nej, ingen kom frivilligt, man tvingade hit politiska fångar och kriminella för att bygga förposten. Och knappt någon hade återvänt. Antagligen hade männen som Zujev berättat om flytt härifrån, men gripits i metron och arkebuserats direkt för att de inte skulle snacka.

Skannat med CamScanner

Så måste det ha gått till.

Vindkraftverkens plåtvingar snurrade oupphörligen vidare, blänkte matt i det svaga solljuset, men detta var inte en eskader av drömflygplan utan knivarna i en köttkvarn genom vilken man pressade människorna från metron för att göra hundmat av deras kroppar och elektricitet av deras själar.

»Men . . . «, sa Artiom till sig själv, »vad ska de ha all ström till?«

Han spottade en sur, bitter loska och drog på sig skyddsmasken igen.

Plötsligt hördes ett muller bakom träden. Ett fordon!

Artiom kastade sig raklång på marken och vinkade åt sina kamrater som just kom tillbaka från graven. Också de kastade sig platt till marken för att inte synas mellan de kala träden.

En lastbil dök upp, med sex enorma hjul och galler för fönstren. Framtill satt en sliten murbräcka och på flaket stod en hopnitad stållåda med smala skottgluggar och en liten dörr, allt gråmålat. Den hade kommit åkande på en tvärgata och svängt in på vägbanan längs den oändliga Entusiasternas väg – på samma plats som de själva kört förbi med sin japanare för en stund sedan. Lastbilen bromsade in och blev stående. Vad väntade den på?

Artiom höll andan. Hade de hört dem? Sökte de efter dem? Hade de sett japanaren som stod parkerad precis bakom dem?

Nej, det hördes ett nytt muller – och från samma tvärgata svängde ännu en lastbil ut på vägen, byggd på samma sätt. Nylackerad. Den ställde sig bakom den första, sedan kom en pust av svart rök ur båda, motorerna började vråla och så åkte de iväg i riktning mot Moskva. Lastbilarna rusade fram

Skannat med CamScanner

på banan mellan högarna av bilvrak och snart gick de inte längre att urskilja mot den grå asfalten.

»De kom därifrån«, sa Artiom. »Vad finns det bakom kurvan?«

Över trädtopparna där borta höjde sig elmasterna som han hade sett förut.

Han gick längs vägranden, med ett hårt grepp om geväret. Nu spelade det ingen roll om Saveli och Ljocha följde efter eller inte. Han helt enkelt måste finna platsen. Han måste få veta vad som fanns där. Varför man hade dödat så många människor ...

Han vek av från Entusiasternas väg och gick in på tvärgatan; en återvändsgränd, verkade det som.

När han kom närmare insåg han plötsligt: det var inga elmaster.

Det var radiomaster!

En, två, tre, tio ... hur många fanns det? Det här var alltså radiocentret!

Han linkade närmare och långsamt kom radiomasterna till synes mellan träden som förut hade dolt dem. De reste sig mot himlen, flätade av järn och otroligt höga. Artioms tunna kabel på höghustaken var ingenting jämfört med detta! Det här var antenner som kunde sända till världens ände. Om inte de här apparaterna kunde ta emot signalen från Poljarnyje Zori, då kunde ingen ...

»Vänta!« Saveli grep tag i hans arm. »Tänker du bara knalla dit? Till huvudentrén?!«

»Skit i det du«, svarade Artiom. »Det är ju radiocentret, har du inte fattat det? Och det där är antenner! Och det är dem som generatorerna driver. Därför byggde man dem här.

Skannat med CamScanner

Inte för någon bosättning, utan för att förse masterna med ström. Och arbetarna i gropen var här för att driva radiocentret. Och vad betyder det? Det betyder att de har fått kontakt med någon. Kanske med ditt Ural! Med bunkern i Jamantau. De röda jävlarna förhandlar med någon! Fattar du? Varför skulle de annars bevaka ett radiocenter? Nej, gör vad du vill, kompis, men jag har bara tre veckor kvar att leva och jag måste få veta.«

Han slet sig loss och gick vidare.

»Vänta, din dumskalle!« fräste Saveli rasande. »Du kan väl inte bara gå fram så där? Vi är bara tre mot dem … Nu sätter vi oss ner och överlägger.«

»Sätt dig du, så sonderar jag läget under tiden.«

Artiom haltade fram under träden – han såg redan betongmuren runt masterna. Nu måste han bara ta sig över muren … Kanske genom porten där framme? Nej, ingen bra idé.

På ett ställe stack grenar in över avspärrningen. Artiom klättrade upp i trädet och ut på en gren. På krönet låg det taggtråd, men efter slavarbetet i Riket var han inte längre rädd för att riva sig. Han petade på det med gevärspipan – var det elektrifierat? Nej. Han lade en hand på krönet och hoppade. Ena byxbenet fastnade och revs sönder, benet började blöda, men han brydde sig inte. Han försökte landa på det friska benet – det gick så där.

Om de fick syn på honom nu var det ute med honom.

Men han hade hoppat över på ett bra ställe. Området låg bakom några buskar och skymdes av en liten tegelbyggnad och en hög med skräp. I ett hörn stod en parkerad grävskopa – säkert samma som man grävt graven med.

En överraskad schäfer började skälla, den dök upp runt

Skannat med CamScanner

hörnet och sprang mot Artiom som sköt en ljuddämpad kula i pannan. Hunden ylade till och sjönk ihop.

Han smög bort längs byggnaden – vaktstugan vid porten. Han kikade in genom ett fönster: människor. Klädda i skyddsdräkter, så det var omöjligt att se om det var de röda eller någon annan.

Han rundade vaktstugan och knackade på dörren. De öppnade – han öppnade eld och sköt dem allihop. Det kunde inte hjälpas. Misstag eller inte, det spelar ingen roll om tre veckor.

På bordet stod en liten bildskärm som visade porten och staketet. Bandet spolades just tillbaka: hade de missat hans språng, precis vänt sig bort, eller ville de förvissa sig om att de hade sett rätt och inte hunnit titta igen . . . Alltså hade Gud skyddat honom . . .

Han såg en knapp – »Port«, tryckte in den och gick ut på gården.

Först här tog han emot kulan som han hade väntat sig från början. I axeln. Han rusade till en låg tegelmur, förhoppningsvis på rätt sida och inte mitt i skottfältet. Hukade. Med den oskadade armen lyfte han sitt tunga gevär och sköt på måfå. Nej, det var fel sida om muren, fel! Ännu en kula slog in i väggen bredvid hans huvud, ett tegelsplitter träffade ena siktglaset som sprack. Han hoppade över till andra sidan – landade snett, knät exploderade av smärta och fällde honom. En salva kom krypande över marken och hade nästan nått honom när någon plötsligt öppnade eld från porten. I ögonvrån såg han att det var Ljocha. Tack och lov.

Artiom låg i dammet och reste sig på alla fyra – då kom tre män utspringande ur huvudbyggnaden, alla i full skyddsutrustning, antagligen var det därför de hade dröjt. Ljocha

Skannat med CamScanner

hade förskansat sig runt hörnet, hela ammunitionsband avlossades åt det hållet. Männen fick syn på Artiom, som fortfarande stod på alla fyra några meter från nästa skydd, men det var alldeles för långt bort och han hade nog färgat dammet rött om inte en bil plötsligt hade kört in genom porten. Med skrikande däck styrde den rakt mot de överrumplade männen som flög över motorhuven. Kulorna smattrade kring bilen uppifrån taket, men Ljocha kikade fram runt hörnet och ådrog sig skyttens uppmärksamhet. Under tiden hade Artiom hunnit krypa iväg till en dörr, och Saveli hade hoppat ur bilen och tagit betäckning bakom karossen. Stalkern tog sikte på skytten på taket, ljuddämparen ploppade till två gånger varpå kulsprutan tystnade. En av de påkörda männen kom på benen igen, stapplade fram till Ljocha och gav honom ett halvdant slag över kinden med gevärskolven. Sedan fipplade han med sitt vapen som om han vore berusad för att knäppa den knockade mäklaren, men Artiom linkade närmare och sköt honom i nacken – han räddade sin räddare. Sedan gick han tillbaka, knuffade upp dörren till huvudbyggnaden, hoppade fram genom korridoren, en man kom emot honom med en pistol i handen, Artiom hann inte ens fråga sig vem det var innan han helt enkelt tryckte på avtryckaren; det ryckte till i mannen, och det var det.

Med ens var det tyst. Tydligen hade man skjutit färdigt också på gården. Genom fönstret såg han att Saveli gick runt mellan kropparna och sparkade på dem för att kontrollera att de verkligen var döda.

Det visade sig vara en ganska liten byggnad.

En korridor och några rum. Dörrarna stod på vid gavel, en trappa ledde till andra våningen, ungefär samma bild där

Skannat med CamScanner

uppe. I ett rum fanns ett kontrollbord, men den ende som visste hur det fungerade hade Artiom just knäppt i förbifarten.

Det var ett myller av knappar och ett virrvarr av vippströmbrytare, och alla hade visserligen en liten lapp under med ryska bokstäver, men förkortningarna var helt obegripliga och nu fanns det ingen som kunde uttyda dem.

Artiom satte sig på en arbetsstol med hjul.

Tog av sin enögda mask.

Rörde på knapparna. Jaha? Vilken av er sätter mig i förbindelse med Poljarnyje Zori?

Snart hade han listat ut hur man bytte frekvens. Där ett par hörlurar. Havet brusade i dem:

Fffffsjsjsjsjsjfffff . . .

Vidare.

Ksjsjsj . . . ksjsjsj . . .

En sjuksal för tuberkulospatienter. En svart tunnel full av nakna djurmänniskor. De hostar. Andas genom punkterade lungor. Ingen vill gå någonstans. Ingen vill följa med honom upp till ytan. Där uppe finns det ingenstans att ta vägen, säger de. Allt är sönderbombat, förgiftat, kontaminerat. Du får gå ensam, din knäppgök.

Ksjsjsj . . .

Bam! Han dunkade näven mot kontrollbordet.

»Fungera då!«

Bam!

»Fungera, för satans helvete! Vad har ni hört här?! Vem har ni pratat med? Och alla döda i gropen! Vad har ni gjort med dem?! Fungera då!«

Bam!

Skannat med CamScanner

Ksjsjsj . . .

Fffffsjsjsjsjsjfffff . . .

Antennerna är enorma . . . stora torn . . . tio stycken . . . De kan sända och mottaga på alla våglängder . . . Varför är ni så enorma och döva, era skrothögar?!

Hur sänder man härifrån? Hur kan man tala till den döda världen härifrån? Hur kan man be den och de sju miljarder liken att dra åt helvete?

Saveli klev in i rummet.

»Nå, hur mår mina föräldrar där borta?«

»Den funkar inte . . . funkar inte!«

»Är det ingen som svarar? Var alltihop förgäves?«

»Men de röda då? Var hela bygget också förgäves?«

Saveli teg. Puttade på den skjutne telegrafisten med stöveln i hopp om att han levde, men han var oåterkalleligen död.

»Okej, då sticker vi. Han har säkert varnat sina kamrater i lastbilarna. Om de kommer tillbaka sitter vi i skiten. Och Ljocha är fortfarande utslagen.«

»Lever han?«

»Knockad bara. En rejäl bula på kinden. Jag tog honom till bilen. Men kom igen nu, vi samlar ihop vapnen och åker hem. Då blev det i alla fall någon nytta med utflykten.«

Artiom nickade.

Här fanns inte mer att göra. Över huvud taget fanns det inte mer att göra någonstans. Inte för honom.

Han reste sig från stolen. Benen var stumma. Ögonen torra. Fingrarna fortfarande krumma efter slavarbetet på Pusjkinskaja, det såg ut som om de höll ett osynligt gevär – med lätt framåtböjt pekfinger.

Skannat med CamScanner

Han gick fram och plockade åt sig pistolen från telegrafisten som släppte taget direkt – han behövde den inte längre.

Uniformen saknade militära kännetecken. Vem var du? Vad gjorde du här?

Artiom släpade sig ut på gården. Plockade upp den ena karbinen efter den andra. På taket fanns det en kulspruta, mindes han, men han hade ingen lust att gå in i radiocentret igen.

Bilens dörrar stod öppna. Någon stönade, kom åter till sans. Ljocha. Bilradion brusade monotont – högt, tydligt. Precis som kontrollbordet. De hade kunnat låta bli att åka hit. De hade kunnat låta bli att döda främlingarna. Och slutpit ta på sig ännu en synd som han måste svara för om bara tre veckor.

Artiom satte sig på marken och såg sig avtrubbat omkring.

Dörren till vaktstugan stod på glänt. En arm stack ut ur öppningen, fingrarna klamrade efter asfalten. Intill fanns en transformatorstation, på dörren en gul skylt med en svart blixt. Och så tvåvåningshuset med den tigande radioanläggningen. Vad var det att bevaka? Varför fanns det två lastbilar här? Varför hade de byggt vindkraftverken? Grävt gravgropen? Tvingat hit så många från metron? För att mata byrackorna? För att fånga in flyktingar?

Vindkvarnarna knarrade vidare, producerade ström som fyllde kontrollbordet och laddade de förbannade antennmasterna.

Malde själar till mjöl, liv till stoft.

De knarrade och gnisslade enformigt, lindade upp Artioms tarmar på rotorbladen: iiiii, iiiii, iiiii, iiiii, iiiii ...

De döva, meningslösa antennerna reste sig över hans huvud.

Iiiii, iiiii, iiiii, iiiii, iiiii ...

Skannat med CamScanner

Med ens hoppade han upp, linkade iväg så fort hatet bar honom mot transformatorstationen. Han slog sönder hänglåset med kolven, sparkade upp dörren som dånade till som en sprucken kyrkklocka, och steg in. Där var panelen: små lampor, säkringar, strömbrytare.

Förblindad av vrede dunkade han gevärspipan mot panelen. Det knastrade till.

»Varför?! Varför behöver ni så mycket ström?!«

Han tog ett nytt grepp om geväret, som en käpp, som en klubba – och svingade kolven mot panelen.

Det sprutade av plast och glas, säkringarna flög genom luften, en lampa slocknade.

Han tog tag i ett knippe barnsligt färgglada kablar och ryckte loss dem.

Det brann i Artiom, hela hans inre gjorde uppror och ville ut, och han orkade inte längre hålla tillbaka det. Nu ville han bara krossa detta, riva det satans jävla värdelösa radiocentret till grunden och skicka strömmen från köttkvarnarna ner i jorden eller ut i rymden.

Det hade hjälpt om han hade kunnat gråta. Men något hade dött i hans ögon, så det kom inga tårar.

»Hallå! Kom hit, Artiom!«

Han gick ut ur den slocknade transformatorstationen – spänd och frustrerad, han hade inte blivit kvitt raseriet och sinnesmörkret. Det dånade i öronen. Munnen smakade rostigt blod igen.

Han såg att Saveli stod vid bilen och vinkade åt honom.

Konstigt nog hade stalkern tagit av sig skyddsmasken.

»Vad är det?!« skrek Artiom för att överrösta larmet i sitt inre.

Skannat med CamScanner

Stalkern svarade någonting ohörbart och gestikulerade åt Artiom att komma. Han gick långsamt närmare.

»Vad är det?«

»Kom hit, din tjockskalle!«

Rynkorna i Savelis ansikte bildade ett märkligt mönster. Det verkade som om han log, men samtidigt fylldes av en outhärdlig fasa. Leendet var galet, ståltänderna gnistrade mellan läpparna.

»Vad vill du?«

»Hör du inte?«

Artiom haltade fram till bilen, rynkade pannan. Vad var det där för något?

Ur bilen, ur kupén . . . men . . .

Förbluffad såg han på stalkern, satte sig i framsätet, trevade med darrande fingrar: hur skruvar man upp volymen?

»Är det cd:n? Driver du med mig, eller?!«

»Idiot!« skrattade Saveli och stack in huvudet genom den öppna rutan. »Kan du inte skilja på Prodigy och Lady Gaga?«

Ur högtalarna kom musik.

Tyst, diffus musik, uppbruten av sprakningar, och den liknade inte alls den musik som Artiom tvingats lyssna på i metron. Ingen gitarr, inget trasigt piano, inga svårmodiga bashymner om Segerdagen. Det var märkliga vibrationer och inte musik – men rappt, medryckande och fullt av liv. Man fick lust att dansa till låten. Och över alltihop hörde det välbekanta fffffsjsjsjsjsjfffff . . . Det var inte cd:n, utan radion. Ja, radion. Musik! Inga anropssignaler, utan musik! Någonstans lyssnade människor på musik. Och sände musik. Ingen sa: Vi lyckades överleva här, hur är det hos er? I stället sände man musik, för att andra människor skulle dansa till den.

Skannat med CamScanner

»Vad är det för något?« frågade Artiom.

»Det är radio, för helvete!« utbrast Saveli.

»Från vilken stad?«

»Fan vet!«

Artiom vred på knappen för att byta kanal. Fanns det fler? Och han fick genast in en annan. Genast. Efter en sekund.

»Kom, kom! Petersburg här, Petersburg här . . . «

Artiom kunde inte svara, så han sökte vidare. Någon började babbla på ett okänt språk, som om personen hade munnen full av svamp och försökte prata.

»Det är engelska«, sa Saveli och puffade till honom. »Fattar du? Till och med där borta finns det överlevare!«

Ksjsjsj . . .

»Bechlín . . . Bechlín . . . «

»Kazan . . . kan ni höra mig? Jag hör er! Ufa här . . . «

»Vladivostok till Mirnyj-ön . . . «

Sjsjsjsjsjfffff . . .

»Här talar Sverdlovskregionen . . . till den som lyssnar . . . «

När Artiom insupit etern och berusat sig sjönk han tillbaka i sätet, stirrade på stalkern och sluddrade:

»Vad har hänt? Hur gick det här till? Jag fattar ingenting . . . «

»Vad gjorde du för något?«

»Jag . . . jag slog sönder panelen . . . det blev nog kortslutning . . . det var i alla fall vad jag ville . . . «

»Ja, det blev det nog.«

»Jag . . . jag fattar inte . . . «

»Tänk efter! Vad är det där egentligen?«

»Öh, vad då?«

»Vad är det för master, tror du?«

Skannat med CamScanner

Artiom kastade sig ur bilen, lyfte huvudet och såg på antennerna som reste sig mot himlen. De såg exakt likadana ut som för en halvtimme sedan, bara att de var stumma nu.

»Ja, vad då?«

»Du stängde av dem, eller hur? Och plötsligt fungerar radion! Hela jorden är tillbaka! Vad betyder det?«

»Jag vet inte. Jag vet inte!«

»Det är störsändare.«

»Vad?!«

»Störsändare! De stör och slår ut alla sändningar på alla frekvenser.«

»Hur då?«

»De lägger sig över hela bandbredden. Hela! Och stänger ute hela världen. Precis som på sovjettiden . . .«

»Stänger ute hela världen?«

»Åh, sänk rösterna, tack . . .«, sluddrade Ljocha från baksätet med svullen tunga.

»Hela världen, brorsan! Fattar du äntligen? Världen lever! Det var bara vi som trodde att den inte existerade längre. Men det gör den! Kan – du – fatta – det?!«

Skannat med CamScanner

XVI. SISTA SÄNDNINGEN

»Och vad gör vi nu?« frågade Ljocha som måste anstränga sig för att röra på tungan.

»Vad då vad?«

Artiom vände sig mot honom: det kändes som om han aldrig hade sett honom förut. Ljocha halvlåg i baksätet med skyddsmasken uppskjuten över pannan. Ur munnen flöt blodig saliv, i handen höll han en flaska hembränt: Saveli hade gett honom spriten som desinfektionsmedel.

»Får jag också smaka.«

Artiom tog en klunk – det hjälpte inte. Han kände en märklig smak i munnen, såg på flaskhalsen – röd av blod. Han satte flaskan mot läpparna igen.

»Då åker vi!« Saveli sjönk ner på sin fäll.

Artiom vände sig mot honom.

»Vart ska vi?« Artiom såg på stalkern.

»Hallå? Vart tror du?«

»Tillbaka? Till Moskva?«

»Vad då tillbaka? Är du knäpp? Framåt förstås! Till Jekaterinburg! Hem!«

»Nu?«

»Nu, kompis! Nu! Innan mördarbandet är tillbaka.«

Artiom tänkte efter. Stack ut huvudet ur fönstret, spottade i dammet.

»Och människorna då?«

»Vilka människor?«

»I metron. Vad gör vi med dem?«

Skannat med CamScanner

»Vad menar du att vi ska göra?«

»Ja, vi måste ju … berätta för dem. De har rätt att veta att vi inte är ensamma. Att det finns störsändare. Att man kan åka vart som helst.«

»Vart som helst – det är ju precis det jag snackar om! Hajar du inte? Det är nu vi har chansen. Alla vägar är öppna, tanken är full med diesel och i bakluckan finns reservdunkar. Allt är inoljat och smort. Vi har plockat på oss en massa vapen och patroner. Det är nu eller aldrig!«

»Men lastbilarna kommer ju tillbaka hit och reparerar allt. Och så börjar störsändarna arbeta igen. Och då blir allt som förr. Vad händer då? Ska ingen få veta att det finns en hel värld där ute? Att man kan lämna metron?«

»Den som hörde – den hörde, okej? Det där får de fixa själva. Så vad säger du? Hänger du med?«

»Fast var det någon som hörde? Det är ju ingen som lyssnar …«

»Då får de skylla sig själva.«

»Hur kan du säga så?«

»För att jag säger det. ›Här talar Sverdlovskregionen‹! Fattar du hur länge jag har väntat på detta? Vad bryr jag mig om metron? Det här är min dag! Dagen jag har väntat på i alla år, förberett mig på. Jag *måste* åka dit.«

Artiom tryckte upp dörren med foten och klev ur bilen. Lyfte på huvudet, såg på de tystade radiomasterna. Ljocha sippade på spriten och sa ingenting.

Saveli skruvade på radion. En nasal, skorrande röst hördes i högtalaren.

»Åh satan, Paris!« utbrast stalkern. »Har du inte lust att pipa iväg till Paris?«

Skannat med CamScanner

»Inte direkt«, svarade Artiom. »Min styvfar är kvar i metron. Och min fru. Dessutom ... finns allt jag har i metron. Ska jag bara åka härifrån, utan ett ord till någon? Och bara överge dem?«

Stalkern vred på nyckeln, motorn mullrade till.

»Som du vill. Jag har varken styvfar eller styvmor i metron. Jag har ingen där, utom ett par horor. Och de vill nog inte åka någonstans.«

»Hur vet du det?« Blodet började koka i Artiom. »Ingen lever i metron av fri vilja. Folk tror att det inte finns någonstans att ta vägen. De röda svinen håller dem fångna i metron. De gömmer hela världen för befolkningen. Och det skiter du bara i?«

»Ja, det skiter jag i.«

»Verkligen?«

»I hela surven. Metron. Människorna. Alla som håller varandra fångna. Det angår mig inte! Jag vet bara en sak: om vi stannar här i tio minuter till så kommer de att mata hundarna med oss. Nu räcker det med allt jävla hjältemod! Sätt på dig säkerhetsbältet så drar vi.«

»Jag kan inte«, sa Artiom efter en kort tvekan. »Jag kan inte åka till Paris när min familj är kvar i metron ... Jag måste få ut dem. Och berätta allt. De blir ju lurade! Allt de gör är förgäves. Tunnlarna ... konflikterna ... maskarna ... allt förgäves, fattar du? Livsrummet ... kriget ... svamprötan ... svälten ... Fyrtiotusen människor. Det är ju levande individer! Och inte bara min styvfar ... utan alla andra. Vi måste få ut dem därifrån!«

»Okej, som du vill«, sa Saveli.

Artiom teg.

Skannat med CamScanner

»Ja, och som du vill«, sa han sedan.
»Vad tänker du göra?«
Huvudet sprängde. Artiom ryckte på axlarna.
»Jag stannar här. Och försöker förstöra radiomasterna.«
»Hur då?«
»Ingen aning. Kanske finns det granater här.«
»Aha, han vill ha granater ... serverade på en silverbricka. Jaja, vad ska man säga ... Om du vill dö så får du skaffa en annan kamrat.«
Artiom nickade.
»Hallå där bak!« Saveli vände sig om mot Ljocha. »Och vem följer du med?«
»Jag stannar här så länge«, sa aposteln med de röda läpparna. »Jag orkar inte med några resor just nu.«
»Skyll er själva«, sa Saveli. »Men låt mig åtminstone ta en titt på din axel.«
»Det var ju du som hade bråttom ...«
»Jag har bandage och sprit, medan du bara har ditt nakna arsle«, suckade Saveli. »I ditt ställe skulle jag inte springa omkring så mycket här ute. Och ta en analgin till. Bäst-före-datumet har gått ut, men doktorn säger att huvudsaken är att man tror på det. Min avskedspresent.«
Kulan hade gått rakt igenom. Saveli tvättade såret med sprit och lade ett tryckförband. Det borde räcka. Ljocha fick skölja munnen igen. Och analginen kändes pålitlig.
»Vad har du med saken att göra egentligen?« sa stalkern till Artiom. »Vem har sagt åt dig att rädda hela världen? Som en ensam cowboy ...«
Artiom ville inte prata mer om det.
Saveli smällde igen dörrarna, grep ratten och vände bilen.

Skannat med CamScanner

Halvvägs utanför porten stannade han till en sista gång, stack ut huvudet genom fönstret.

»De kommer att döda er, era mongon!«

»Det skiter jag i«, svarade Artiom och sveptes in ett grått avgasmoln.

★

De drog igen porten. Hur länge skulle de kunna stå emot stormningen? Tre minuter? Fem?

»Varför stannade du?«

»Äh«, sa Ljocha, »jag orkar inte åka någonstans ... Kom, nu spränger vi det här stället i luften och sticker hem.«

»Jag går och letar efter granater ...«

»Du, Artiom, jag fattar inte riktigt vad de där störsändarna är till för egentligen?«

»Fråga de röda. Kanske för att visa för alla som kommer utifrån att de härskar över hela metron? Att de har makten i Moskva? Kanske förbereder de ett slag mot Hansan ... och får hjälp av någon utifrån. Har du sett sådan utrustning förut? Vem har något liknande i metron?«

Och så terrängbilen vid Teatralnaja, tänkte han för sig själv. De jagade ju fascister som bar uniformerad skyddsdräkt. Var det krig, eller?

Han hade förklarat för Ljocha, men själv förstod han ingenting. Hur var det möjligt? Hur kunde man hålla fyrtiotusen människor – eller hur många det nu var – under jorden? Vilket mål helgade detta?

»Gå upp på taket – det finns en kulspruta där – och bevaka gatan.«

Han haltade förbi telegrafisten igen.

Skannat med CamScanner

»Var förvarar ni era granater på det här stället?«

Vapenskåpet var tomt. Det tömdes nog när alarmet gick. I ett rum stod det bara sängar, nästa var matrummet, där kunde man inte gömma något. På tillbakavägen passerade han radiorummet och kastade en blick på kontrollbordet. Inga lampor lyste. Det var tyst, dammet hängde i luften.

En sak var synd.

Svjatoslav Konstantinovitj, när du hör radiotrafiken som vaknat till liv kommer det inte att finnas någon att framföra en ursäkt till. Hoppas att jag kan ta mig levande tillbaka till Moskva, så att vi kan sitta där framför mottagaren tillsammans. Paps . . . vårt senaste samtal . . . Ja, jag är säkert schizofren, en galen psykopat som är ovärdig din dotter. Men det här då, Svjatoslav Konstantinovitj, lyssna på det här. Ja, lyssna bara. Rynka inte på pannan. Nå? Ja, det är Petersburg. Och det här är Paris. Visst, det är engelska. Just det, Vladivostok. Hur det kommer sig? Jo, förstår du, det har visat sig att Röda linjen har störsändare, och gud vet hur länge de har funnits. Ja, precis, Svjatoslav Konstantinovitj, stör-sän-da-re. Du vet nog bättre än jag vad det är för något. Eller hur? Klart att du vet, och ändå lät du dig luras. Vi som trodde att de besegrades av Orden den gången, att bunkern var av avgörande betydelse och därför offrade vi hälften av våra mannar för att den inte skulle hamna i deras händer. Men kanske var bunkern inte det minsta viktig för dem. Kanske hade de något mycket större i kikaren. Kan det inte vara så, Svjatoslav Konstantinovitj, att bunkern bara var en täckmantel, en avledningsmanöver, och att de ville uppehålla oss med belägringen så att vi inte skulle rikta uppmärksamheten mot det som verkligen var viktigt?

Skannat med CamScanner

Han drog av telegrafistens skyddsmask, kastade sin enögda och gick ut på gården, rundade byggnaden och fick syn på radiomasterna. De var ordentligt förankrade med fundament av betong och fastspända i marken med stålvajrar runtom. Omöjliga att såga ner, omöjliga att välta. På den närmaste masten såg han en järnstege och klättrade upp för att se hur lång tid de hade på sig innan lastbilarna kom tillbaka.

Du missade dem, Svjatoslav Konstantinovitj. Du missade störsändarna, lastbilarna, du försov dig till kriget. Du har åldrats, paps. Givetvis behöver du inte tro på mig, jag är ju bara en knäppgök, men lyssna åtminstone på radiotrafiken. Lyssna och säg: Vilken mission har vår Orden nu? Ska vi fortsätta knåda svinträck? Eller föra tillbaka mänskligheten upp till ytan? Offra våra mannar för att folk ska fortsätta leva som morlocker? Eller hjälpa dem att ta sig till en plats där bakgrundsstrålningen är uthärdlig? Där de kan leva … Varför jag bryr mig? Det gör jag inte. Jag tänker inte spela Moses mer, Svjatoslav Konstantinovitj, för egentligen skiter jag i alltihop. Och om tre veckor muckar jag för gott. Om tre veckor reser jag bort – till den där majdagen, de orangefärgade ankorna, glassen i parken. Men du – du kan väl göra det? Eller hur? Det står ju ingenstans att Moses inte kan vara en krympling …

Vad?

Okej. Dra åt helvete.

Det skadade knät gick varken att böja eller sträcka. Han måste klättra till himlen så som han undkom det becksvarta helvetet: genom att hiva sig upp, med ena benet dinglande i luften.

Han klättrade tills området innanför betongmuren såg ut

Skannat med CamScanner

som ett litet cigarettpaket. Vinden var ilsken och tycktes vilja blåsa bort inkräktaren; masterna gungade trots stålvajrarna. Han såg dockan Ljocha, leksaksgrävmaskinen, mellan träden såg han gläntan och sandlådan med de döda, och i bakgrunden de barnsliga väderkvarnarna.

Västerut, mot staden, doldes Entusiasternas väg bakom tomögda höghus. Österut var sikten fri ända bort till horisonten. Av Saveli syntes inte längre ett spår: han hade verkligen bråttom hem. Men där fanns något annat. Några pyttesmå skalbaggar kravlade sig fram på vägen i fjärran. Synd att stalkern tagit med sin vintorez med kikarsiktet. Var det kanske människor?

På vägen ner tänkte han:

Var höll ni hus förut, människor?

Varför kom ni aldrig till oss?

Med störsändarna var det kanske så här: de röda hade rest masterna för att ingen i metron skulle kunna sätta sig i förbindelse med andra städer. Alla trodde att etern var tom. Så långt var det begripligt. Men tänk om det fortfarande fanns levande, bebodda platser – varför hade ingen därifrån försökt ta sig till Moskva? Det fanns ju inga personer från andra platser i metron, varken Artiom eller någon han kände hade träffat någon. Hur kunde det komma sig?

Vi visste ju inte att ni fanns. Man hade täppt igen öronen på oss, förbundit våra ögon och jagat ner oss under jorden. De sa: *Gör dig nyttig där du föddes*. Medan ni bara gav sjutton i oss?

Han hoppade ner med det friska benet före på den dammiga marken och skyndade iväg mot vaktstugan vid porten. Någonstans måste det väl finnas granater?

Skannat med CamScanner

»Hur ser det ut?« ropade Ljocha från taket.

»Det är någon på vägen! Från landsbygden! Håll uppsikt över dem!«

Var det folk från en annan stad . . . eller kanske en spaningstrupp som återvände till förposten? Det skulle snart visa sig.

Han hade nästan linkat fram till vaktstugan när det plötsligt slog honom som en blixt.

Grävmaskinen!

Med en sådan maskin kunde man säkert välta masterna. Med skopan . . . eller med draget. Om den bara fungerade . . .

Han vände om framme vid vaktstugan. Över ogräset som larvbanden plattat till linkade han fram mot monstret – den orangefärgade lacken hade krackelerat, glashytten hade en stor spricka och dörren gick inte att stänga, armen pressade trött och nedslaget skopan mot marken likt en berusad som sov med ansiktet mot madrassen.

Funkade den?

Han klättrade upp på ett av larvbanden och tog sig in i hytten. Vad liknade det här?

Just ingenting. Det fanns ingen ratt, bara en massa spakar: en hade en knopp av glas med en fångad fluga i, på en annan satt en dödskalle av järn. Aha, här stack det upp pedaler ur golvet, och där satt några knappar. Tändningslåset var igentäppt av något, men under hängde ett par kablar. Avklippta. Skulle han testa att förbinda dem? Rött mot rött, blått mot blått.

Använder ni den här skrothögen eller inte? Nå?

Han höll de nakna ändarna mot varandra: något vaknade i det inre, ståljätten hostade till och började vibrera. En svart rökpust ur avgasröret. Artiom satte osäkert foten på en pedal.

Skannat med CamScanner

Maskinen ryckte till, men krampen som tycktes ha fått liv i maskinen lade sig – och motorn tystnade. Dog.

Hade Artiom gjort något fel? Ansiktet blev varmt under skyddsmasken: Nej, det där var inte jag!

Han tittade på den spruckna instrumentbrädan: bränslemätaren slickade törstigt på noll. Soppatorsk.

Återigen hördes vindkraftverken. De malde och malde, i öronen, på nerverna.

Siktglasen i skyddsmasken hade helt immat igen. Tiden höll på att rinna ut; han hade fortfarande ingen lösning, hade stannat här i onödan och lurat aposteln att stanna lika förgäves. Han gick ett varv runt grävmaskinen, fann tanklocket, skruvade av det och ropade »hallå!« i det. Tomt.

Han linkade tillbaka till vaktstugan: kanske fanns det något där? En granatkastare?

Nej, naturligtvis inte. Där fanns bara två döda kroppar: en på tröskeln, på väg ut på gården, den andra låg där inne och stirrade upp i taket. Sprängmedel bar ingen på sig, och varför skulle de göra det? Saveli hade haft rätt.

Artiom kunde inte rå på radiomasterna.

De stod där de stod och skulle fortsätta stå där. Lastbilarna skulle komma tillbaka, soldaterna utan militära kännetecken skulle skjuta de båda idioterna och kasta dem åt hundarna, som skulle tugga sönder tänderna på allt bly. Sedan skulle de byta ut säkringarna i panelen, sätta tillbaka de utdragna kablarna och så skulle sändarna som nådde ända bort till andra änden av världen åter börja viska i kör, och med sina tysta viskningar skulle de kväva varje skrik i sin linda.

Och alla som vant sig vid livet i underjorden på det tomma jordklotet skulle inte behöva ändra på någonting. De skulle

Skannat med CamScanner

inte ens hinna höra att det fanns något annat liv. I en blink skulle radion börja sända det tuberkulösa favoritprogrammet igen. Världen hade blixtrat till och slocknat igen. De andra var återigen de normala och Artiom lika galen som förut.

»Hur går det?« ropade Ljocha från taket.

»Dåligt. Har inte hittat något«, svarade Artiom.

Ännu var det inte för sent att fly. Lämna denna fördömda plats, gömma sig för lastbilarna, låtsas vara skrumpna lik i en sönderrostad bil, sedan smyga längs vägkanten tillbaka till Moskva, och där ... ja, vad skulle han göra där ... med tre veckor kvar. Eller två.

Tillbaka till huvudbyggnaden. På nytt förbi kontrollbordet, på nytt genom rummen, smälla i dörrarna, sparka på skåpen och stolarna. Det måste väl finnas någonting här? Hur kan jag utplåna dig, din best?! Den tystade telegrafisten låg i vägen på golvet – rasande släpade Artiom honom åt sidan och lämnade ett blodspår efter sig på golvet.

Ut på gården igen. Var hade han inte letat? Han sprang runt byggnaden från baksidan, kikade in i buskarna, finkammade ogräset. Sedan tillbaka, till den strömlösa vaktstugan. Den avsomnade skärmen visade en grå spegelbild, och i bilden såg man rummet, fast skevt och knasigt. Om elen varit på hade han åtminstone kunnat kasta ett öga på gården. Om elen varit på hade han kunnat ...

Han haltade iväg till transformatorstationen.

Öppnade dörren på vid gavel, lade dit en sten så att den inte skulle slå i den starka vinden. Förlåt, jag brusade visst upp förut. Tror du att vi kan lappa ihop dig? Du förstår, om bara elen varit på så hade jag kunnat ... Just nu verkar det vara det enda jag kan göra ...

Skannat med CamScanner

På alla frekvenser . . .

För ni viskar väl på alla frekvenser, inte sant? Det är väl så ni jobbar, era jävlar?

På alla frekvenser – kortvåg, mellanvåg och säkert långvåg – stör ni orden, musiken och anropssignalerna med era viskningar. Om man inte kan riva er, så kan man kanske lära er att tala?

Fingrarna rörde sig klumpigt i de tjocka gummihandskarna, hans skugga hindrade ljuset, siktglasen var immiga och svetten rann. Vad hade han förstört? Han kopplade in de lösa kabeländarna, satte tillbaka säkringarna, pratade snällt med dem.

Nix. Ingen ström. Vindkraftverken malde vidare, men ingen ström.

Han gick ut på gården.

»Ljocha! Är du bra på elektronik?«

»Hur så?«

»Kom ner och ta en titt på det här!«

Efter två långa minuter kom Ljocha in.

»Var det du som gjorde det här? Barbar . . .«

»Vet du hur det fungerar?«

»Nja, lite grann. Ville bli elektriker en gång i tiden. Tänkte öppna eget, men det blev för dyrt med alla mutor. Den branschen hade ju sin egen maffia.«

Artiom gick ut och ställde sig vid portens gallergrind. Ingen syntes till på gatan. Borde inte skalbaggarna ha hunnit kravla sig hit vid det här laget? Hade de missat avfarten?

Under tiden sysslade den första aposteln med elpanelen. Han flyttade om säkringarna, mumlade för sig själv. Glödlampan i taket dinglade fortfarande död i sin sladd.

Skannat med CamScanner

»Okej, vi släpper det här«, sa Artiom. »Glöm alltihop. Det är inte din grej. Vi sticker hem.«

Själv tittade han dystert på den grå muren av betongsten och insåg: härifrån fanns det ingen väg hem. Det hade varit så lätt att klättra över eftersom det var en fälla. Lätt att komma in, omöjligt att ta sig ut. En råttfälla. Hypnotiserat tassade man runt lockbetet tills fjädern for ut och knäckte ryggraden på en.

»Så vad är min grej?« frågade Ljocha. »Sälja dynga för tio kulor per kilo för resten av livet? Flytta på dig, du skymmer ljuset.«

»Skitstövel«, sa Artiom. »Här utser jag dig till apostel, och så skäller du bara på mig.«

»Tycker du att du är rolig, eller? Kanske borde jag utse dig till min apostel? Mamma förutsåg nämligen en stor framtid för mig ...«

Ljocha bände på något med en nagel, det hördes ett klick ...

... och det vart ljus.

Hjärtat gjorde ett språng. Artiom ryckte åt sig Ljocha och gav honom en bamsekram.

»Precis! Det är du som är Frälsaren, inte jag! Men nu får du gå och bevaka gatan.«

Han haltade tillbaka till huvudbyggnaden – i hallen lyste en lampa! Han skyndade till kontrollbordet, satte sig på arbetsstolen. Nu måste han luska ut hur det här fungerade. Vad stod det på knapparna? Han tvingade sig att blunda och ta ett djupt andetag, sedan gick han systematiskt igenom förkortningarna, uppifrån och ner, från vänster till höger. Han hittade en vippströmbrytare med förkortningen »Stör.gen. ukv«, vilket han uttydde som störsändare för ultrakortvåg,

Skannat med CamScanner

och tippade ner den. Andra hade förkortningarna »kv«, »lv«, olika frekvenser, slumpartat placerade på det hemtillverkade kontrollbordet. Så satte han på sig hörlurarna och klickade sig fram genom frekvenserna: Var väsningarna i etern borta nu?

Hade han jagat bort draken från alla våglängder? Det verkade så . . .

Och nu?

Utanför fönstret reste sig masterna som en järnskog; från varje stam hängde det stållianer som snärjde varsin våglängd och sög saften ur den. Det var därför det fanns så många master, för att alla avlägsna röster skulle kvävas samtidigt.

Och nu kunde han ersätta dem med sin egen röst?

Fingrarna trevade på nytt över knapparna. Hur startade man sändningarna på ukv, kv, mv, lv . . .?

Artiom rörde vid mikrofonen på hörlurarna. Böjde in den mot munnen: hörs det? Han följde kabeln med fingrarna till anslutningen i kontrollbordet, fann en knapp med en lysdiod. Tryckte, och harklade sig plötsligt i sina egna öron.

Hostade hela planeten i öronen.

Han höll andan. Drog av sig gasmasken: nu måste de höra honom tydligt – alla. Vartenda ord. Han slickade sina spruckna läppar.

»Moskva här. Hör ni mig? Petersburg? Vladivostok? Voronezj? Novosibirsk? Hör ni mig? Moskva här! Vi lever! Jag vet inte om ni har hört oss förut . . . Vi har inte hört er. Vi trodde att vi var ensamma kvar. Vi trodde . . . att det inte fanns några fler överlevare. Ingen och inget, förstår ni? Men hur skulle ni kunna förstå det . . . Ni har ju hela tiden pratat med varandra . . . medan vi . . . Herregud, vad underbart att

Skannat med CamScanner

ni lever! Att ni finns. Att ni ... sjunger sånger. Hur har ni det där borta? Här har vi levt under jorden i alla dessa år ... varit rädda för att sätta foten på ytan. Vi trodde inte att det fanns någon annan tillflyktsort, kan ni föreställa er det? Det fanns ju ingen radiotrafik. Inga signaler. Några svin har byggt störsändare här i Moskva. I Balasjicha. Och dolde er för oss. Vi var liksom döva och blinda. I tjugo år ... Jag är tjugosex och har levt tjugo år under jorden. Jag heter Artiom. Vi satt i källaren. I metron. Försökte ni åtminstone få kontakt med oss? Jag sökte ... vi sökte efter er. Vi trodde att hela världen hade brunnit upp, hela jorden ... att det inte fanns någonstans att ta vägen, någonstans att fly ... men sökte ändå, hoppades. Hur har ni det? Ni dansar fortfarande ... Vad jag längtar efter er! Hos er kan man säkert andas utan gasmask. Hur är luften där? Vi vet ingenting om er. I tjugo år har vi levt ensamma här. Jag vet inte ens varför. Till vilken nytta. Jag förstår inte. Varför är vi här ... i mörkret ... under betongen ... Vi ska ta reda på vem som har gjort oss detta. Vi ska förstöra de förbannade störsändarna. Sedan ska vi leva tillsammans igen. Moskva här! Vi ska återförenas med er, med hela världen. Vi lever, förstår ni? Ni lever – precis som vi! Kanske har ni släktingar här. Fyrtiotusen har överlevt i Moskva. Och hos er? Vi ska bli ett land igen. Och leva på ytan, som förr. Som människor. Det ... det var det jag ville säga ... Hundratals gånger har jag funderat på vad jag skulle säga och nu har jag glömt alltihop. Men huvudsaken att ni hör mig. Jag fortsätter helt enkelt att prata, så får det bli som det blir. Snart stänger de säkert av mig. De som byggde störsändarna, de som isolerade oss från er. De är på väg hit. Vi försöker hålla stånd ett tag. Men vi är bara två medan de ... de röda ... Huvudsaken

Skannat med CamScanner

att ni inte får för er att ni bara inbillar er det här. Eller att det bara är ett skämt. Det är inget skämt. Jag finns på riktigt. Jag heter Artiom. Även om de dödar mig så har andra i Moskva hört det här och kan föra upp de övriga ur metron. Är du där, Moskva? Hansan? Polis? Alla som ännu inte har glömt … som fortfarande lyssnar i radion? Jag är ju inte den ende som gör det. De har lurat oss. Lurat oss alla. Vi hade kunnat lämna bunkern för länge sedan. Rest bort, åkt iväg, vart vi ville. Vart som helst! Till Paris … till och med. Eller Jekaterinburg. De röda har dolt allt för oss. Men varför? För att beröva oss allt hopp? Jag vet inte varför. Jag förstår inte. Nu … nu kan vi helt enkelt leva. Alla kan återvända upp – och leva. Som förr i tiden. Som människor. Vi kan leva, hör ni det?! Nej, jag är inte galen. De finns – Ryssland, Europa, Amerika … alla finns … Lyssna själva! De finns – och nu finns vi också!«

Han slutade sända, lät de andra städerna ta över etern och drog av sig de förstummade hörlurarna. Hade någon hört att han sände? Hade han viskat i någons öra? Omöjligt att veta.

Slutmuttrat.

Nu fick de lyssna på andra. Lyssna på världen.

★

»Artiom! Det har kommit några!«

Artiom grep sin karbin, drog ner skyddsmasken för ansiktet, stapplade ut ur byggnaden och höjde vapnet i dammet som yrde i vinden.

Utanför gallergrinden stod tre män.

De hade händerna i luften för att visa att de inte tänkte bråka. De hemgjorda gasmaskerna dinglade i sina remmar över

Skannat med CamScanner

bröstet. Skyddsdräkterna, som också var hemgjorda, hängde inte som de gamla armédräkterna, utan var måttsydda efter deras figurer. De båda yngre var lika som bröder. Den tredje var en storvuxen karl med grått skägg och långt grått hår som var samlat i en knut i nacken.

Killarna utbytte blickar och log.

»Så det finns! Det finns fler människor, pappa! Jag sa ju att jag hörde något!« sa en av killarna och såg belåtet på den äldre.

»God dag«, sa denne lugnt och självsäkert.

Artiom sänkte inte pipan.

Han mönstrade trion. Killarna var rödhåriga, kortklippta, de hemtillverkade bössorna låg på asfalten, händerna var tomma. Artiom hade kunnat fälla alla tre med en salva genom gallret.

Men det verkade besökarna inte förvänta sig av honom.

De yngre log. Mot varandra, mot Artiom. Som kretiner. Som om de inte vore av den här världen. Mannen såg honom lugnt i ansiktet, utan rädsla. Ögonen var klarblå och hade inte slocknat trots hans ålder. I vänster öra hängde en silverring.

»Vilka är ni?« dånade Artioms röst dovt genom filtret.

»Är vi i Moskva nu?« frågade den skäggige. »Vi är på väg till Moskva.«

»Det här är Balasjicha. Vad söker ni här?«

»Ingenting«, svarade mannen behärskat. »Mina grabbar har fått för sig att det finns överlevare i Moskva. Att någon har sänt en nödsignal. Det var därför vi gav oss iväg, och nu är vi här.«

»Varifrån kommer ni?«

»Från Murom.«

Skannat med CamScanner

»Murom?«

»En liten stad mellan Vladimir och Nizjnij Novgorod.«

»Hur många mil härifrån?«

»Trettio. Ungefär.«

»Har ni gått trettio mil? Till fots? Vilka är ni egentligen?«

»Jag heter Arsenij«, svarade den skäggige. »Det här är Igor och Michail. Mina söner. Igor – han där – påstår att han har uppsnappat en radiosignal från Moskva. Hos oss menar man att Moskva är helt utbränt. Han övertygade sin bror. Och sedan övertygade de mig.«

»Men varför har ni kommit hit?«

»Det sa jag ju ... Någon har sänt en nödsignal på radion. Någon sökte efter platser med fler överlevare. Och det är okristligt att inte hjälpa medmänniskor i nöd. Fast ni verkar klara er bra utan oss. Kan man få en kopp te? Vi har vandrat länge.«

»Stå stilla!«

»Ursäkta«, log Arsenij. »Är det här är ett hemligt objekt?«

»Det här ...« Artiom såg sig hastigt om på Ljocha, som höjde handen: Allt under kontroll. »Det här är ett objekt. Såg ni några bilar på vägen?«

»En pickup kom emot oss. Vi försökte få lift, men den for förbi i full fart.«

»Lift?«

»Ja, med tummen ... för att den skulle stanna. Vi ville bara fråga om vägen.«

»För att den skulle stanna?« Artiom brast ut i skratt.

»Gör man inte så i Moskva? Liftar?«

Artiom teg och försökte lyssna bortom vindkraftverken: Det var väl inte en fälla?

Skannat med CamScanner

»Har ni gått trettio mil till fots för att rädda några okända människor? Och det ska jag tro på?«

»Okej«, avgjorde Arsenij. »Glöm teet. Vi går härifrån.«

»Nä, vänta, pappa! Vad gör du? Ska du redan gå?«

»Igor«, sa Arsenij strängt. »Säg inte emot.«

»Men fråga åtminstone hur det är i Moskva. Lever det verkligen någon där? Eller ... Vet ni«, han vände sig om mot Artiom, »radio är min hobby ... och jag har faktiskt uppsnappat meddelanden ett par gånger. Så här: ›Moskva här! Svara, Petersburg eller Rostov.‹ Vad var det för något?«

»Vad var det för något ...«, upprepade Artiom för sig själv.

Han lät blicken glida över dem. Över deras egendomliga kläder, deras rivna, tomma händer, de dinglande gasmaskerna som hade ett cyklopöga i stället för två gluggar. Och han såg sin egen spegelbild, bakom gallret, med gummiansikte och runda, immiga ögon. Berusad, skadad, omtöcknad av analgin. Han såg in i sin egen skjutberedda mynning.

Av någon anledning mindes han de svarta. Den där dagen på Ostankinotornets balkong. Varför mindes han det plötsligt?

Tillit eller misstro.

»Vänta här.«

Han gick in i vaktstugan, tryckte eftertänksamt och utan brådska på knappen som öppnade porten. Det hördes ett knarrande från gården.

Trion stod kvar på stället, fortfarande med händerna i vädret. Gevären låg på marken.

»Kom in.«

På nytt utväxlade de blickar.

»Kom in. Ni kan ta era vapen. Jag ... jag ska berätta om Moskva. Bli inte rädda – det finns några döda här inne.«

Skannat med CamScanner

★

»Jag förväntar mig inte att ni ska tro på mig. Jag skulle inte göra det. Inte ens nu, när jag säger det högt, kan jag tro att det är sant. Jag förstår inte. Jag vet med förnuftet, men jag kan inte förstå.«

»Sjyst!« Igor eller Michail applåderade. »Det här är ju livet, här händer det grejer! Visar du oss metron? Hemma i Murom är det döden i grytan . . .«

Artiom visste inte vad han skulle svara.

»Så vad gör ni nu?« Arsenij drog i sin örring. »Tänker ni stanna här tills de dödar er?«

»Jag måste. Jag tänker hålla ut så länge som möjligt. Tja . . . så ser det ut i Moskva. Kanske hann vakterna inte sända en nödsignal när vi stormade byggnaden. Men radiosändningen måste de ha hört. De är snart här. Gå hem igen. Det här angår er inte. Efteråt kan ni komma tillbaka någon gång. Om ni vill. När allt är över. Men undvik att gå på vägen.«

Arsenij satt stilla. Igor och hans bror vred sig oroligt på de hårda stolarna. Pappan och Artiom rökte, bröderna såg avundsjukt på, men vågade inte be om tobak.

»Jag vill inte gå hem, pappa!« protesterade Michail eller Igor. »Vi kan väl stanna. Jag hjälper gärna till . . .«

»Det är lönlöst«, sa Artiom. »Hur många är de? Kanske tjugo man, kanske ännu fler. Och de är väl förberedda. Då räcker fem man inte långt. Och sedan är det Röda linjen. Där lever tusentals människor. Och de har en armé. En riktig armé.«

»Vi kan väl stanna, pappa?«

»Gå hem«, sa Artiom. »Gå hem och berätta för ert folk . . .

Skannat med CamScanner

i Murom. Kan man verkligen andas utomhus där borta, utan filter?«

»Visst kan man det.«

»Och grönsakerna ... växer de? Helt normalt?«

»Vi skyddar dem mot regnet. Regnet är farligt. Vattnet renar vi. Men annars, absolut. Tomater. Gurkor.«

»Tomater ... otroligt!«

»Konstigt det där med kommunisterna. Och fascisterna. Det låter som förra århundradet.«

Artiom ryckte på axlarna och tänkte: Hur kom det sig att han inte genast hade sett att trion inte kunde vara någon spaningstrupp som återvände till förposten? De såg ju inte alls ut som människorna i metron. Tvärtom. Det var som om de kom från Mars.

»Och hos er ... vilken gud tror man på hos er?«

»Vi bor i ett kloster utanför staden. Ett gammalt, vackert kloster precis vid floden. Trefaldighetens kloster. En riktig fästning. Du vet, med vita murar och himmelsblå kupoler. En underbar plats. Där är det omöjligt att inte tro på Gud.«

»Annars tror vi på oss själva«, sa Igor eller Michail ivrigt.

»Då har ni haft tur«, sa Artiom med ett skevt leende. »Vi har varken kloster eller självförtroende. Här finns ingenting kvar.«

Arsenij fimpade i en tillknycklad burk som en gång hade innehållit någon förhistorisk fisk, och reste sig från stolen.

»Du måste berätta det här. Du måste berätta allt för människorna, och nu slösar du bort tiden på oss.«

»Jag följer er ut.«

»Det behövs inte. Du ... gå och sänd. Så ser vi till att du kan sända så länge som möjligt.«

Skannat med CamScanner

★

»De kommer! Jag ser dem från taket! Nu kommer de tillbaka!«

Vinden hade mojnat och gnisslet tystnat. Det var stilla på gården – lika stilla som på Trädgårdsringen. Och i tystnaden hördes bara ett motormuller som inte hade något skräckinjagande över sig på avstånd.

»Hur många är de?« frågade Artiom, men inväntade inte svaret utan klättrade själv upp till himlen igen.

De skymtade förbi mellan höghusen – en, två, tre – och försvann. Tre lastbilar, kanske fler. Ja, två till! Fem likadana lastbilar. På väg hit från Moskva. De gamla förortskåkarna dolde fordonen, dämpade ljudet. Om kanske tio minuter skulle de vara framme.

Hur många var det i lastbilarna? Femtio man rymde de nog. Kulsprutor på taken. Och säkert prickskyttar. Om alla stormade stationen samtidigt skulle Artioms lilla härskara utplånas innan den ens hunnit blinka. Den skulle bli nedmejad. Kastad åt hundarna.

Tio minuter. Han måste klättra ner. Sända en sista gång.

Han måste hinna säga allt. Arsenij och sönerna och Ljocha skulle köpa honom lite tid, de goda människorna. Nu fick det inte bli något meningslöst pladder.

Var det ens någon som fick in honom på radion? Moskva hade aldrig svarat, inte en enda gång. Men man behövde ingen sändare för att lyssna. Det räckte med en mottagare. Låt dem tiga, låt dem lyssna.

På nytt hördes ett kort muller i fjärran.

Artiom vände örat mot ljudet. Kisade . . .

Från öster, från ingenstans, från själva Ryssland, jagade en

Skannat med CamScanner

punkt mot förposten: en dammpelare. Den var längre bort från stationen än lastbilarna, men körde snabbare. Vem var det där?

Det var hög tid att klättra ner, eller hoppa, men Artiom kunde inte släppa blicken från punkten innan den vuxit sig större. Något ... grått? Silverfärgat! Det var ingen punkt, utan avlångt som en gevärskula: en kombi!

Saveli?

Fötterna gled ner för de smala armeringsjärnen. Analginen och spriten hade tappat stinget och det var inte så lätt att röra sig. Han förlorade några sekunder. Först ville han berätta vad han sett för Igor och Michail, sedan tänkte han att de fick upptäcka det själva. Bröderna väntade på gården – otåliga, rädda och förväntansfulla.

»Till övervåningen! Ställ er i fönstren!« beordrade han dem. »Ljocha! Bevaka gatan!«

Han öppnade porten och sprang ut på gatan i stället för att återvända till radiorummet. Nu var de fem man, minus Artiom som skulle sända, men om Saveli kom tillbaka så räknades han som två. Fast var han verkligen på väg tillbaka? Vad hade han glömt?

Det ringde i öronen.

Nu körde lastbilarna så tätt att det lät som ett enda gigantiskt fordon. Strålkastarna var på – de dolde sig inte längre.

Från andra hållet, som om den ville ramma dem frontalt, kom den låga kombibilen rusande.

Köttkvarnarnas knivar hade stannat i väntan på att serveras nytt människomaterial.

Artiom vinkade åt Saveli: Skynda dig, vi väntar! Och så gick han in på gården igen.

Skannat med CamScanner

Dånet från lastbilarna hördes redan tydligt när bromsar skrek till på gatan: kombikulan hade hunnit först och nu klämde den sig in genom porten i sista sekunden innan den stängdes.

Saveli!

Det var faktiskt Saveli.

»Jag … hm … jag bestämde mig för att skjuta upp semestern«, förklarade han när han drog upp väskan med kulsprutan ur bagageutrymmet. »Nu fixar vi det här, sedan drar jag.«

Artiom hade helst gett honom en kram och en blöt puss på den rynkiga kinden.

»Förbannade hjältemod«, sa han i stället till Saveli.

»Och efteråt kan vi ju tappa lastbilarna på diesel!« sa stalkern och blinkade.

»Diesel …«, upprepade Artiom. »Din bil går väl på diesel?«

»Visst.«

»Ge mig en dunk!«

»Varför då?«

»Ge mig bara! Jag behöver diesel!«

Han slet en plastflaska med en grumlig vätska ur handen på Saveli och skyndade iväg mot den sovande grävmaskinen. På vägen dit kastade han oroliga blickar mot muren: Var skulle de klättra över? På samma ställe som Artiom?

Drick! Artiom hällde en flytande regnbåge i grävmaskinens torra strupe. Svälj! För visst vill du ha? Vi måste röja upp här. Men först en sup före striden.

Han klättrade upp på larvbandet.

»Vad ska du göra?« Saveli dök upp bredvid maskinen.

Skannat med CamScanner

»Välta radiomasterna!« Artiom förde ihop kabeländarna – försiktigt, med en ljudlös bön som talade han till en bomb.

Lastbilarna dånade från kurvan och tystnade sedan. Lastade de av sitt manskap?

Han tryckte på pedalen.

Kom igen! Starta nu!

Grävmaskinen skakade till.

Grymtade, ruskade på sig, vrålade. Och vaknade till liv!

Där var spakarna. Två längst fram, ytterligare två på båda sidorna om förarstolen. Han rörde vid en – armen åkte upp. Sedan nästa – maskinhuset började snurra och armen dunkade skopan mot muren – krack!

»De andra två spakarna!« skrek Saveli. »Framför dig. Som i en stridsvagn . . . Nej, ut med dig, din klant! Jag gör det.«

I två språng stod han bredvid förarhytten, knuffade ut Artiom och tog plats bakom spakarna.

»Ur vägen! Annars plattar jag till dig.«

Han förde armarna åt sidorna och den kanske femtio ton tunga grävmaskinen började snurra på stället som om den dansade.

»Härligt! Äntligen får man köra riktiga grejer!« skrek Saveli och skrattade lyckligt. »Var börjar vi?«

»Ta masterna längst bort!«

Bakom muren hade de anonyma soldaterna säkert redan spridit ut sig, kanske stod de redo med sina stegar och i träden hade prickskyttarna kanske ordnat sina nästen bland grenarna.

Tillbaka till huvudbyggnaden; knät fick ta mer stryk.

I snåren uppfattade han mänskliga skuggor. Någon hade rusat förbi utanför porten.

Skannat med CamScanner

»Hallå! Det hörs en röst i radion! Någon vill prata med dig!« ropade Michail eller Oleg från andra våningen.

»De omringar oss! Ska jag skjuta?« skrek Ljocha från taket.

Utanför radiorummets fönster kröp den återuppståndna grävmaskinen långsamt förbi i ett moln av avgaser, med den likfläckade armen höjd till slag.

»Hallå, kom! Det är brådskande!« surrade det dämpat ur hörlurarna.

Vem var det som kallade – och till råga på allt just nu?

Förut teg ni bara, som om ni hade svalt era tungor . . .

Artiom fick inte tillräckligt med luft, så han öppnade fönstret på vid gavel och andades in den söta röken, och då hörde han en nasal röst i en megafon:

»Lägg ner era vapen! Lämna genast byggnaden! Vi lovar att skona era liv! Annars . . . «

»Ta masten längst bort!« skrek Artiom och vinkade åt Saveli.

Grävmaskinen slamrade med sina rostiga kotor och släpade sig fram enligt order. Skulle bränslet räcka?

»Artiom!« pep hörlurarna allt vad de orkade på bordet. »Hör du mig, Artiom?!«

Han lyfte dem långsamt från bordet – han hade inte minsta lust att sätta på dem och täppa till öronen.

På taket smattrade kulsprutan till . . . i avskräckande syfte? Eller hade de inlett stormningen?

»Vem där?«

»Artiom! Det är jag! Letiaga!«

»Vad?«

»Det är jag, Letiaga! Blodgrupp två minus! Hallå?«

»Är det du, Letiaga? Hörde du mig på radion? De röda har stört all radiotrafik. Jag är inte galen! Världen lever! Det är

Skannat med CamScanner

bara vi som lever under jorden. Och nu river jag störsändarna. Säg åt Melnik att . . . «

»Stopp! Hör du mig, Artiom? Gör det inte! Vänta . . . «

»Jag kan inte! Jag kan inte vänta! De röda är här . . . de har omringat oss. De tänker storma byggnaden och undanröja oss. Men vi hinner riva varenda satans radiomast . . . «

»Nej! De tänker inte undanröja er! Vi kan förhandla! Rör ingenting!«

Kulsprutan knattrade till igen, och det smällde också inuti byggnaden: bröderna sköt från andra våningen.

»Förhandla med vem? Med de röda?!«

»Det är inte de röda! Det är inte de, Artiom!«

Ett tungt och mäktigt dån hördes utanför fönstret. Och igen. Sedan hördes ett djävulskt knarrande, som om en gigantisk järnjalusi gick upp från horisont till horisont. Stålet stönade utmattat. Och till slut – långsamt, majestätiskt – föll masten bredvid byggnaden över nästan hela gården; marken skakade.

»För sent! Vi har redan börjat!«

»Nej! Förstör ingenting! Jag vet allt! Vi känner till störsändarna! Det . . . det är inte som du tror! Jag kan förklara! Jag stoppar dem! Det blir ingen stormning! Vänta på mig, Artiom! Jag ska förklara alltihop!«

Rassel av larvband, ett nytt stön av stål.

»Vilka är de? Ut med språket! Varför är de här?« Artiom slet av sig hörlurarna och lutade sig ut genom fönstret.

Från muren hängde en gråklädd soldat, korsfäst på taggtråden, han hade försökt komma loss men gett upp. Grävmaskinen röt till och tog ny sats med armen.

»Eld upphör! Avbryt stormningen! Orden . . . Melnik!«

Skannat med CamScanner

surrade Letiaga till någon vid sidan om. »Artiom! De väntar! Och du måste också vänta! Jag är redan på väg! Hör du mig, Artiom?«

Kulsprutan tystnade. Hade de grå dragit sig tillbaka eller hade en prickskytt knäppt Ljocha?

Bam! Ännu en mast lyfte sina betongrötter ur den uttorkade marken, toppen tog farväl till molnen och lade sig motvilligt och plågat på sidan.

Vi är väl blodsbröder, Letiaga? Eller hur?

»Sluta! Sluta!« Artiom lutade sig ut ur fönstret till midjan så att Saveli skulle se honom.

Grävmaskinen började tveka, men nästa mast hade redan knäckts och föll tungt till marken utanför fönstret. Artiom andades in det svarta dammet och beslutade sig för att lita på rösten i hörlurarna. Han hade helt enkelt inget val.

»Jag väntar, Letiaga! Jag väntar!«

★

»Hur gammal är du?« frågade Michail Artiom.

Igor var lite kortare och smidigare. Michail var något grövre byggd, något klumpigare och långsammare i rörelserna. Till slut hade Artiom lärt sig att skilja dem åt.

»Tjugosex«, sa Artiom. »Sedan i mars.«

»Vädur alltså?« undrade Igor av någon anledning.

»Ingen aning. Jag är född den 31. En dag senare så hade jag blivit ett aprilskämt. Jag borde ha väntat lite.«

»Vädur alltså. Tjurskallig.«

»Är det sant – tjugosex?« Michail höjde sina mörka ögonbryn. »Då gissade jag helt fel.«

Skannat med CamScanner

»Hur många år gav du mig då?«

»Jag vet inte. Fyrtio kanske?«

»Tack så hemskt jävla mycket!«

»Lyssna inte på småglina.« Arsenij drog ut ett strå ur skägget. »För dem är alla över tjugo minst fyrtio.«

»Och hur gamla är ni själva?«

»Jag är sjutton.«

»Jag är nitton.«

»Konstigt«, sa Artiom efter att ha tänkt efter. »Ni har inte fyllt tjugo ännu, men båda är födda på ytan . . .«

★

Om Artiom blev förvånad när den bromsade in framför porten?

Om han blev . . .

Det var samma bepansrade terrängbil som hade jagat honom längs Tverskajagatan och försökt skjuta honom. Exakt samma bil. Den tunga dörren sköts åt sidan och Letiaga hoppade ner i dammet: utan mask.

»Jag är ensam! Släpp in mig!«

Dörren stängdes och terrängbilen backade ända bort till Entusiasternas väg, till vindkraftverken.

Artiom kastade en blick på monitorn, sedan öppnade han porten. När Letiaga fick syn på Artiom skakade han på huvudet, blåste upp kinderna och himlade med ögonen. Sedan omfamnade han vännen.

»Du ser för jävlig ut, broder.«

»Det är allt arbete i friska luften.«

»Jo, just ett snyggt arbete . . . Det är inte lite du har ställt till med.«

Skannat med CamScanner

»Jag?«

»Den gamle vill skälla ut dig. Kom så går vi till radion.«

Artiom visade gästen in. I korridoren väntade Arsenij och hans söner. Ljocha stod på taket och höll ett öga på skogspartiet, Saveli hade lagt sig på golvet i grävmaskinen så att prickskyttarna inte skulle se honom. De gråklädda hade visserligen lovat vapenstillestånd, men inte nämnt några villkor. Oroväckande.

»Vilka är det här?« Letiaga nickade misstänksamt mot nykomlingarna.

»Det är människor, broder. Levande människor från en annan stad. Från Murom. De har kommit hit för att rädda oss.«

»Från Murom?« frågade Letiaga. »Ligger det norrut, eller?«

»Öster om Moskva«, svarade Arsenij.

»Och vad vill du rädda oss från, farfar? Från Satan med horn?«

»Snarare från dig själv«, svarade Arsenij och log.

Artiom gick förbi den döde telegrafisten och fortsatte mot kontrollbordet.

»Och var är Melnik nu?« frågade han. »Jag är själv angelägen om att . . .«

För några sekunder vände han Letiaga ryggen.

Tre snabba plopp.

Han vände sig om – mot ploppen, mot gurglingarna – och där låg nykomlingarna raklånga på golvet. Alla tre. Letiaga klev som en trana mellan kropparna och sköt en kontrollkula i deras huvuden.

När han fick syn på Artiom släppte han sin revolver och sträckte upp händerna.

Skannat med CamScanner

På bara tio, femton sekunder hade han släckt tre liv.

»Men vad gör du . . . «

Karbinen fastnade med siktet i skyddsdräkten, händerna skakade, men Letiaga väntade tålmodigt på att vännen skulle ta sikte på honom.

»Det var människor . . . från Murom . . . som hade kommit till oss! Ditt jävla svin!«

»Lugn, bara lugn, Artiom. Skjut inte.«

»Du är ett monster! Har du inget samvete?«

»Hör på. Ta det lugnt. Allt kommer att bli bra.«

»Vad då *allt*? Vad menar du? Varför dödade du dem?!«

Hos Arsenij och Oleg hade leendet inte slocknat. Ett hål i pannan, men läpparna log. Michail såg allvarlig ut. Nu var det kladdigt över hela golvet: det gick knappt att gå på.

»Det är spioner. Vi har en order, Artiom.«

»Vad då för order? Från vem?«

»En order. Om demaskering. Eller rättare sagt att förhindra demaskering. Melnik kan förklara.«

»Ner på knä! Händerna över huvudet! Så att jag ser dem! Och på knä till radiorummet! Sätt fart! Var är din Melnik? Var är han?!«

»Visst, visst, ta det lugnt bara . . . Kolla, jag är obeväpnad. Jag gör inte motstånd. Vänta, jag ska bara ställa in rätt frekvens. Såja. Oroa dig inte. Jag förstår dig. Hallå, kamrat överste?«

»Hörlurarna på bordet. Och gå till hörnet.«

»Artiom?« väste en röst ur högtalaren. »Artiom, är du där?«

»Vad i helvete är det som händer?! Berätta! Jag räknar till tre, fattar du?! Varför ligger det ett lock över Moskva? Varför

Skannat med CamScanner

gömmer man världen för oss? Varför har du ljugit för mig? Din satans gubbjävel . . . «

»Det är inget lock, Artiom.« Melnik svalde hela tiraden utan att ge igen. »Det är en sköld.«

»En sköld?«

»Det är en sköld, Artiom. Störsändarna är inte där för att dölja världen för Moskva. Utan för att dölja Moskva för världen.«

»Men varför då? Det låter ju helt . . . «

»Kriget är inte slut, Artiom. Det var inte bara vi som överlevde. Våra fiender överlevde också. Amerika. Europa. Väst. De har kvar sin vapenarsenal. Och den enda – enda! – anledningen till att de inte har gjort helt slut på oss är att de tror att vi redan är utraderade från jordens yta . . . att det inte lever någon här . . . att allt är utplånat. Om maskeringen avslöjas . . . på minsta vis . . . genom radiokontakt eller spanare från utsidan . . . om de på något sätt får kännedom om läget – och de vill veta! – så förvandlar de oss genast till aska. Hör du det? Låt masterna vara! Våga inte röra dem!«

»Kriget tog ju slut för länge sedan!«

»Det tog aldrig slut, Artiom. Det tog aldrig slut.«

Skannat med CamScanner

XVII. HELT RÄTT

I backspegeln syntes det övergivna radiocentret, tio oförstörda master, grävmaskinen med skopan höjd till slag, den ödsligt digra korsningen mellan Entusiasternas väg och Ringvägen – och karavanen bestod av hela sex bepansrade lastbilar med tandade murbräckor framtill och kulsprutor på taken, ett led uppställda soldater utan tjänstetecken och ett led vindkraftverk som arbetade i den friska vinden. Det var mycket som blev kvar bakom dem och ändå hade allting rymts på en damm mig liten gård. Det stora hade visat sig vara litet. Men en sak skavde: Arsenij och hans söner.

»Vad tänker ni göra med kropparna?« frågade Artiom.

»Vi borde åtminstone begrava dem.«

»Oroa dig inte, de kommer att städa upp«, svarade Letiaga. »Efter dig och efter mig. Det där ligger bakom oss nu. Koppla av.«

Och så hundgropen ... den passade inte heller in i bilden.

Saveli och Ljocha satt i det breda baksätet. Artiom hade krävt fri lejd också för dem. Savelis japanare virvlade upp damm bakom dem, fastkedjad vid terrängbilen som en krigsfånge. Stalkern vägrade att lämna den.

»Misstänkta typer«, sa Saveli om Arsenij och sönerna.

»Det tänkte jag så fort jag såg dem där på gatan.«

»De hade gått hela vägen från Murom«, sa Artiom. »Där har de ett vackert kloster, sa de. Vitt och blått.«

»Sa de ja«, invände Letiaga. »Kanske landsattes de av en helikopter tio kilometer därifrån, lärde sig den påhittade his-

Skannat med CamScanner

torien utantill – och marsch iväg. Hela tiden försöker folk ta sig in i metron. Det smyger alltid omkring en massa spioner.«

»Fast de kallade ju på mig när du anropade mig i radion«, tänkte Artiom högt. »Varför gjorde de det?«

»Ingen aning«, medgav Letiaga. »Men min order var entydig.«

»I min skalle ringde varningsklockorna direkt«, sa Saveli och lutade sig fram. »När jag hörde engelska på radion tänkte jag: Hoppsan! Jänkarna har ju inte alls lämnat in! Och vi som trodde att vi hade utplånat hela rasket, men så trallar de fortfarande på sina slagdängor. Och jag undrade: Hur går det nu? De kommer inte att ge oss en lugn stund. De har ju alltid drömt om att krossa oss och kolonisera oss! Så jag tänkte: Kan det vara de som trycker ner vårt ansikte i gyttjan?«

Ljocha smackade med sin tandlösa mun. Vad ville han säga – hade han plötsligt drabbats av hemlängtan?

»Glöm det«, muttrade Nigmatullin bakom ratten. »De vill inte smutsa ner sina händer. Så fort de snokat reda på oss skickar de sina raketer. Och hur ska vi då kunna skydda oss? Det finns ju inget raketförsvar längre.«

»Ja, så är det«, sa Saveli. »Det där fattade jag direkt. Alla bitar passade ihop. De där störsändarna. Jag åkte där och tänkte – men gud, vad är det som händer? Vad är det Artiom dillar om? Röda linjen … lurar invånarna … håller dem fångna under jorden … ja, vilka dumheter … ursäkta brorsan. Jag åkte alltså där och tänkte: Artiom, du är en bra kille, men nu snackar du goja. Det kändes i lilltån: Fan, det är inte möjligt. Att någon i metron hade lurats. Och när ni förklarade hur det låg till, då kändes det rätt: Ja, precis. På pricken. Jag hade det på känn att allt hade gått för lätt. Att man lämnat

Skannat med CamScanner

oss i fred i så många år. Att vi överlevt så enkelt. Men nu har polletten trillat ner. Eller hur, Artiom?«

»Visst, visst.«

De åkte förbi motorvägen som omger Moskva, förbi en dödlig trafikstockning till höger och en annan till vänster; de återvände till staden där de skulle leva tills de dog, hur lång tid det nu återstod för var och en.

Terrängbilen var otrolig: lädersäten, tjockt pansar, en massa extrautrustning. Motorn mullrade behagligt, Nigmatullin styrde skickligt förbi mumierna som rann förbi som bilderna i en filmremsa.

»Schyst bil«, sa Artiom. »Jag visste inte att vi hade sådana.«

»Nu har vi det.«

Artiom tuggade på kinden – i stället för att korsförhöra Letiaga om allt. Han ville inte prata inför de andra. Men till slut kunde han inte låta bli.

»Jag har sett bilen förut. På Ochotnyj Rjad.«

»Stämmer.«

»Jag trodde att ni skulle knäppa mig.«

»Fast det gjorde vi inte.«

»Varför då?«

»Vi kände igen dig. Du är ju en av oss. Hur skulle vi kunna göra det, mot vår egen man . . .«

»Och om ni inte hade känt igen mig? Om jag haft en skyddsmask?«

»Ja, i så fall . . . Men vad i helvete sprang du omkring med en radio för? Störsändarna kan inte fånga upp alla signaler. Alla ingående släcker den, men inte alla utgående. Dem tar vi hand om manuellt.«

»Och hur söker ni?«

Skannat med CamScanner

»Med den här . . . « Letiaga klappade på instrumentbrädan. »Det sitter en pejlare där inne. Schyst bil, som sagt.«

Saveli vred sig otåligt på sin plats.

»Fast varför kan man inte berätta för invånarna? Då skulle det inte bli sådana tråkigheter . . . som vi ställde till med.«

»För att inte skapa panik«, sa Letiaga. »Och dessutom . . . någon har en släkting här, en annan där . . . Det här är ju trots allt Moskva. Folk skulle ge sig iväg åt alla möjliga håll. Och då skulle vår maskering garanterat röjas. Inte ens alla i Orden vet om det här.«

»Nej, inte alla«, nickade Artiom.

»Jag har också släktingar«, sa Saveli. »Men om det ligger till på det viset är det väl lika bra att dra ner byxorna och smörja in sig med vaselin för de där svinen?«

Nigmatullin vid ratten instämde med några oartikulerade grymtningar.

»Bli inte arg på Melnik.« Letiaga vände sig om mot Artiom. »Visst, han berättade inte. Jag fick själv veta för bara ett år sedan. Han tänkte nog berätta någon gång.«

»Nog . . . «

»Du gjorde helt rätt, lillebror, att du följde med oss«, sa Letiaga. »Nu blir allt bra igen.«

»Och på det viset övervakar de hela Moskva?« frågade Artiom. »Pejlar de alla?«

»Inte de, Artiom, utan vi. Orden. Ja, vi övervakar Moskva. Vi pejlar.«

»Och jag som dagligen varit på ytan . . . på fyrtiosjätte våningen . . . dagligen skickat signaler. Och?«

»Och vad då?«

»Hörde ni inte det?«

Skannat med CamScanner

»Jo, vi hörde – och såg.«

»Men då har jag ju redan avslöjat oss!«

Letiaga såg på Nigmatullin. Sedan vände han sig mot Artiom igen och gav honom en skelande blick.

»Melnik sa att vi inte skulle röra dig.«

»Varför då?«

»Tja, du är ju liksom en av familjen. Det kändes … obekvämt.«

»Stanna«, sa Artiom. »Jag mår illa.«

Nigmatullin lydde. Artiom kastade sig ur bilen och spydde vid vägkanten: magsur vodka blandad med blod, hela den levande världen och en snövit fästning med himmelskupoler – sådant fick man tydligen inte ta med sig hem till metron.

Nu skulle han kunna sova en stund.

»Har du fått i dig en dos?« frågade Letiaga oroligt.

»Åksjuk«, sa Artiom trött.

★

Han öppnade ögonen. De var tillbaka i Moskva och körde utmed floden. Det hade börjat skymma.

Det hade bara gått en dag. Det existerar sådana dagar.

Artiom kände inte igen staden i fönstret. Ändå var det samma Moskva som på morgonen. Blicken hade förändrats.

Det kändes konstigt. Konstigt och fel.

Allt runtomkring kändes så overkligt: de övergivna byggnaderna var bara scendekorationer, de tomma palatsen kulisser, de döda i bilarna skyltdockor. En gång hade han tittat i ett kalejdoskop och sett en ljuvligt vacker illusion, då fick han idén att plocka isär det – och en stund senare höll han en

Skannat med CamScanner

målad papprulle och några färgade glasbitar i händerna. Men hur drömmer man om papp?

Han försökte älska Moskva igen, längta efter staden, men kunde inte. Staden var en bluff, en ihålig attrapp, alla döda bara människoimitationer och deras lidande hoplimmad papier-maché. Allt var bara teater – för åskådarna i metron, sades det, men i själva verket fanns publiken på andra sidan Atlanten.

Han hade gjort en upptäckt. Och en gigantisk sådan: han hade upptäckt hela världen, alla kontinenter på en gång. Men den var också värdelös, för vad skulle han göra med den vetskapen på tre veckor ... om han ens hade tre veckor kvar ... Doserna lades till varandra, och vad mer hade han inte fått i sig? Kanske var det bara två veckor, inte tre.

De körde längs floden och passerade Kreml.

Kreml var ganska oförstörd, men också den bara låtsades vara död.

Han mindes hur fångvaktarna hade krossat skallen på de döda med armeringsjärn, för säkerhets skull, så att man inte begravde någon levande. Det är bättre att veta än att tro.

Hade Melnik kanske gjort rätt? Var det så?

Ja, de ljög för invånarna, men bara för att rädda dem.

Kunde Artiom finna sig i detta? Åtminstone i ett par veckor?

Han måste prata med Melnik ...

★

På Borovitskaja måste alla genomgå dekontaminering. Ljocha och Saveli förde man bort någonstans, med löftet att inte kröka ett hår på deras huvuden. Letiaga tog Artiom genom

Skannat med CamScanner

mörka gångar till Arbatskaja, till Melnik. Artiom teg. Det var som om tänderna var klibbiga av kåda. Letiaga visslade på en enerverande melodi.

»Hur var det i Riket, förresten?« frågade han när låten var inne på tredje varvet. »Hur tog du dig ut?«

»Det var för jävligt«, sa Artiom. »Trodde aldrig att jag skulle klara mig. Brevet tog Dietmar ifrån mig.«

»Vi vet.«

»Du ser, ni vet ju redan allt«, skämtade Artiom utan att se på Letiaga. »Det är bara jag som inte vet ett skit.«

»Förlåt, lillebror«, sa Letiaga. »Jag ville verkligen få ut dig, men plötsligt var det *achtung* här. Med de röda, med Riket.«

»Precis vad jag trodde«, nickade Artiom.

»Jag rapporterade för den gamle. Han sa att de skulle fixa det. Var inte arg på honom.«

»Jag är inte arg.«

»Nu står allt på spel och vi är underbemannade. Så fort jag har lämnat av dig måste jag genast iväg till nästa uppgift. Hos de röda har det brutit ut hungersnöd. All svamp har ruttnat bort. Folk bryter igenom avspärrningarna. För de röda är kriget den sista chansen att tysta de hungrande. Men det kan också spilla över på Hansan. På oss alla, faktiskt. Därför måste vi stoppa det. Och som alltid – om inte vi, vem ska då göra det? Den sista och avgörande striden närmar sig.«

»Där ser du vad viktig svampen är ändå«, sa Artiom.

»Sant«, medgav Letiaga och visslade.

»Vad sa Melnik?«

»Han sa att jag skulle ta dig hem, hel och oskadd och uppfylla din minsta önskning.«

»Okej.«

Skannat med CamScanner

»Jag är bara en liten kugge i maskineriet, lillebror. Jag lägger inte näsan i blöt om man har sagt åt mig att låta bli. Skomakare, bliv vid din läst, tycker jag. Vem är jag att avgöra sådant? Fattar du vad jag menar?«

Till slut såg Artiom på honom. Uppmärksamt, för att verkligen förstå.

»Så liten kugge är du väl ändå inte«, sa han.

★

»Artiom!« Översten rullade fram bakifrån arbetsbordet och närmade sig.

Artiom stod tyst: hans förberedda haranger hade surnat som svinmjölk i munnen och spottats ut redan innan han gick in i arbetsrummet, men på tungan fanns fortfarande en bitter eftersmak.

»Hör på«, sa Melnik.

Artiom hörde på. Och svepte med blicken över arbetsrummet. Bordet med pappershögarna. Kartorna på väggarna: var störsändarna utmärkta? Försvarslinjen runt Moskva? Listan med namnen på mannarna som stupat när de röda stormade bunkern. Vart hade deras själar tagit vägen – Desiatyjs, Ulmans och de andras? Kanske gömde de sig i papperet och inandades alkoholen ur det halvtomma vodkaglaset? Säkert aspackade hela bunten – ett halvt glas räcker till två förband; mer behöver inte själarna.

»Vi fixar det här«, sa Melnik. »Jag ska prata med några. Det är mitt fel. Jag varnade dig inte.«

»Det är inte de röda, eller hur?« frågade Artiom. »På lastbilarna? I radiocentret?«

Skannat med CamScanner

»Nej.«

»Men inte heller vårt folk? Jag dödade väl inte någon av våra egna?«

»Nej, Artiom.«

»Så vilka var det? Vem tillhörde de?«

Melnik tvekade: behövde gossen verkligen veta sanningen? Vad skulle han göra med den?

»Har du utsatt dig för strålning?« Översten rullade närmare.

»Vem tillhörde soldaterna?«

»Hansan. Det var Hansans folk.«

»Hansan? Och vindkraftverken ... vem byggde dem? Jag har hört talas om politiska fångar som Röda linjen kommenderat dit ... från Bulvar Rokossovskogo, från Lubjanka ... till ett byggprojekt.«

»Artiom ...« Översten tryckte på en tändare med sin enda hand och tände en cigarett. »Vill du ha?«

»Ja tack.«

Artiom tog emot cigaretten, tände, fyllde lungorna med rök. Sinnena skärptes en smula. Han avbröt inte sin chef, men hjälpte honom inte heller på traven.

»Artiom ... Jag förstår om du inte tror på mig efter allt som har hänt. Men tänk efter: skulle Röda linjen verkligen gå med på att bygga något åt Hansan? Åt sin ärkefiende?«

»Nej.«

»Korrekt. Det skulle de inte. De gjorde allting själva. De har ju gott om ... arbetskraft och maskiner.«

»Men kropparna i gropen då ... Någon har grävt en stor grav. Proppfull med människor. Vem var det?«

Melnik nickade: han kände till gropen. Hundarna också?

Skannat med CamScanner

»Spioner. Sabotörer. Potentiella spioner och potentiella sabotörer.«

»Och det här har Hansan dolt för oss i alla år? Gömt hela världen?«

»För att rädda Moskva.«

»Men väst, amerikanerna ... varför bombar de inte de andra städerna? Jag hörde dem ju själv! Piter. Vladik. Jekat. De existerar! Alla finns kvar och sänder på ryska. Alla är där. Landet är där! Utom vi. Pågår det något krig där borta?«

»Där borta ... vad vet du om ›där borta‹? Du har ju bara lyssnat i en halvtimme. Det är bara radioteater, Artiom. Hur kan du veta om det är våra egna eller fiender? Eller sabotörer? Vad är egentligen vårt nuförtiden, utöver metron? Ingenting! Metron är det enda vi har kvar. Vad finns det för verkligt liv där ute? Överallt sitter deras utsända, som spindlar i ett spindelnät. ›Vladivostok här, kom till oss. Petersburg här, vi väntar på er!‹ Och den som lämnar byn och går dit – skjuter de på fläcken. I pannan. Det finns inget Ryssland längre! Allt som vi fruktade har inträffat. Landet är sönderbombat, splittrat, ockuperat. Om vi inte härdar ut. Om vi avslöjar att vi har överlevt. Annars står vi på tur. Bara en sak kan rädda oss, Artiom: att vi låtsas vara döda. Och samlar våra krafter för att återvända en dag.«

»Men tänk om det verkligen är våra landsmän som kommer hit från byarna? Inga sabotörer, utan vanliga människor?«

»Det är krigstider, Artiom. Vi kan inte utreda alla. De är fiender. Punkt.«

»Och om de inte kommer från öster, utan från väster?«

»Alla riktningar är täckta.«

Skannat med CamScanner

»Och störsändarna?«

»Det är inte det enda radiocentret.«

»Så jag hade ändå inte kunnat åstadkomma något?«

»Du hade inte hunnit, Artiom. Tur att Letiaga fick ut dig därifrån. Om du hade vält en mast till så hade jag inte kunnat förhandla med dem längre. De har ju order om att inte ta några fångar.«

Artiom sög på cigaretten, samlade in de undanglidande orden och radade upp dem.

»Visst följde ni efter mig? När jag gick upp i Trikoloren?«

Det ryckte till i överstens läppar: Letiaga hade pratat bredvid mun.

»Ja, vi kände till det.«

»Varför tystade ni mig inte?«

»För att du är en av oss. Trots allt jag sa den gången.«

»Och när fick ni reda på det, och hur?«

»Någon informerade oss. För en tid sedan.«

Artiom tog ett bloss, satte sig på golvet, lutade sig mot väggen – det fanns ingen stol. Nu var Melnik i sin rullstol längre än han. Och det var han ju också, åtminstone förr när han fortfarande hade ben i stället för hjul.

»Vet ni, Svjatoslav Konstantinovitj . . . Senast vi pratades vid bevisade ni mycket övertygande att jag är schizoid.«

»Det gjorde jag för att skydda dig. Så att du inte skulle ställa till med . . . vad du nu har ställt till med . . .«

»Men varför förklarade du inte helt enkelt? Eller är jag schizoid ändå?«

»Artiom . . .«

»Säg det bara! Är jag schizoid eller inte?«

»Hör på. Din historia med de svarta. Din övertygelse att du

Skannat med CamScanner

kunde rädda världen. Att du var utvald av dem. Att mänskligheten går under på grund av dig. Vad skulle jag ha sagt … Hur förklarar man sådant – ›helt enkelt‹?«

Hela historien med de svarta. Hela historien. Hela …

»Allt det där hade ingen betydelse, eller hur? Att vi utplånade dem med raketer … det förändrade ingenting? Vi var ju aldrig de sista människorna på jorden. Och de svarta var aldrig vårt sista hopp. Jag räddade dem inte för att … för att jag inte gjorde det – och ingenting särskilt hände. Världen lever vidare som förut. Och om jag hade räddat dem, då hade vi haft något att visa på zoo. Änglar eller inte, skit samma. De var inget mirakel, bara en kuriositet. Löjligt, eller hur? Tycker inte ni också det, Svjatoslav Konstantinovitj? Gud vilken löjlig figur jag var …«

»Nej, inte alls.«

»Jo, löjlig!« sa Artiom. Han hade lite svårt att forma orden, som om en struma hindrade honom.

»Jag har ju försökt förklara. Jag har ju sagt att du var helt besatt av dem. Med tanke på ditt tillstånd hade jag inte rätt att avslöja hemligheten med skölden.«

»Mitt tillstånd …«, upprepade Artiom. »Jag är alltså schizoid på riktigt. Först trodde jag att jag räddade världen, sedan att jag utplånade den. Typiskt storhetsvansinne.«

»Du var helt enkelt inte tillräckligt informerad. Du vår tvungen att räkna ut allt på egen hand. Men nu när jag talar med dig så hör jag ju att du gör fullkomligt nyktra bedömningar. Det är inte ditt fel.«

Så vems fel var det? Artiom sneglade på den glödande cigarettänden som om han tittade in i en pistolmynning. Som ett litet hemrullat helvete i fickan. Låg alltid där och väntade.

Skannat med CamScanner

»Det var ganska mycket att räkna ut«, bekräftade han.

»Om du tror att det var lätt för mig . . . «

»Det tror jag inte. Jag var helt enkelt en idiot. Var fick jag allt ifrån? Jag trodde att jag kunde föra Anja . . . och er . . . grabbarna . . . styvfar . . . tillbaka till ytan. För att leva i staden. Tillsammans. I riktiga hus. Inbillade jag mig. Eller varför inte i det där klostret . . . alla tillsammans. Eller att åka iväg . . . på järnvägen. Och se vårt land, se världen. Det var min dröm. Om världen fortfarande finns kvar, tänkte jag, då skulle jag kunna . . . och så visste ni redan. Tycker ni att man ska ljuga för människorna? Varför berättar ni inte? Låt dem själva välja . . . Om de vill ge sig av så får de väl göra det!«

Melnik rynkade pannan.

»Nu pratar du strunt igen . . . Vad händer om de lämnar Moskva? Då knäpper man dem, den ena efter den andra. Varenda en. Nu måste vi hålla ihop. Metron är vår fästning. En fästning belägrad av fiender. Vi alla – inte bara Orden utan alla invånare – är garnisonen. Och vi ska inte stanna här för alltid. Vi samlar våra krafter till motangreppet. Uppfattat? Vi ska ta oss ut härifrån. Men inte för att kapitulera, inte med en vit flagga. Vi ska inte fly. Vi ska ut härifrån för att ta tillbaka det som tillhör oss. Vi måste återerövra vårt territorium! Förstår du vad jag säger? Det finns ingen där ute som väntar på dig!«

»Ingen väntar på mig här heller.«

»Det är inte sant! Jag kallade inte på dig för att du skulle få gråta ut. Det var inte därför jag hjälpte dig ur knipan.«

»Utan för att . . . ?«

Melnik rullade tillbaka till sitt bord och stridsledningsplats, drog ut en låda, trevade efter något med rynkad panna och lyfte slutligen fram något.

Skannat med CamScanner

»Här.«

Han rullade tillbaka till Artiom, höll fram den slutna näven. Öppnade den långsamt. Gesten var inte teatralisk, snarare tycktes översten kämpa med sig själv. I handflatan låg en id-bricka. På ena sidan stod det ingraverat: *Om inte vi, vem ska då göra det?* Artiom tog emot den, slickade sina torra läppar, vände sedan på den. *Artiom Tjornyj*, stod det. Förnamnet hade hans mamma gett honom, efternamnet – »Den svarte« – hade han hittat på själv. Det var hans id-bricka. Samma som Melnik ett år tidigare tagit ifrån honom.

»Ta den.«

»Vad … vad betyder det här?«

»Jag vill att du kommer tillbaka, Artiom. Jag har tänkt igenom saken och jag vill att du kommer tillbaka till Orden.«

Artiom stirrade dumt på sitt efternamn: det hade blivit meningslöst, det betydde ingenting längre. En gång i tiden hade det varit ett slags botgöring, ett brinnande kors, en påminnelse om vem han egentligen var. Och nu? Det var inte hans fel, livet hade helt enkelt gått vidare. Han gned med fingret över den mörka fördjupningen med bokstäverna. Blodet dunkade i öronen.

»För vad då? För att jag demaskerade Moskva?«

»Jag tänker inte utlämna dig till dem«, svarade Melnik. »Du är vår man, för satan.«

Artiom rökte klart fimpen; glöden svedde fingrarna.

»Och varför behöver ni mig?«

»Nu behöver vi alla vi kan få. Vi måste stoppa de röda. Till vilket pris som helst. Och ta itu med fascisterna. Det är sista chansen att undvika krig, Artiom. Annars beror tystnaden i etern inte längre på några störsändare utan på oss själva. Då

Skannat med CamScanner

har vi själva gjort jobbet åt väst. Utan att de ens behöver höja ett ögonbryn. Förstår du?«

»Jag förstår . . .«

»Bra. Så är du med oss eller inte? Vi ska bara lappa ihop dig lite – sedan marsch in i ledet!«

»Hur blir det med mina vänner, Saveli och Ljocha? Vad gör ni med dem?«

»De är antagna och ska utbildas. Du har ju redan invigt dem i statshemligheten.«

»Till Orden?«

»Till Orden. Om jag har förstått saken rätt erövrade ni ett radiocenter på tre man. Ingen dålig rekommendation.«

Det var som sjutton. Artiom strök med handen över skallen; Sasja hade rakat honom.

»Du har fått en dos«, sa Melnik med eftertryck. »Vi lägger in dig på sjukan. Vila ett tag, sedan får vi se när och hur. Och därefter . . .«

»Svjatoslav Konstantinovitj, tillåt mig en fråga. Vad fanns i kuvertet?«

»Kuvertet?«

»Kuvertet som vi skulle överlämna till Riket.«

»Jaså det . . .« Melnik mörknade vid minnet. »Ett ultimatum från Orden. Vi krävde att de omedelbart skulle avbryta operationen och dra tillbaka sina styrkor.«

»Var det allt?«

Översten snurrade runt på stället. Den rykande cigaretten mellan hans tänder tecknade en cirkel och bildade en rökridå.

»Ett ultimatum från Orden och Hansan«, pressade han fram. »Ett gemensamt ultimatum. Punkt. De väntar på dig, Artiom.«

Skannat med CamScanner

Artiom redde ut den trassliga halskedjan, stack in huvudet i öglan, släppte ner id-brickan under skjortan så att den försvann.

»Tack för förtroendet.«

Samtidigt tänkte han: Varför dödade de honom inte i bunkern? Det var Letiagas fel. De hade lika gärna kunnat döda honom där – det hade inte gjort någon skillnad. Och varför blev han informerad om allt först nu? När han var döende i strålsjuka? Han borde ha stått på samma lista som de andra grabbarna i Melniks arbetsrum. Några bokstäver bara, på ett papper, alltid berusad och glad.

»Vi ska strida tillsammans igen!« lovade översten. »Bara du blir . . .«

»Ni behöver inte lägga in mig på något sjukhus. Jag vet ändå hur det är med mig. Har Orden något jobb i dag?«

»Vad för jobb skulle det vara?«

»Letiaga antydde något. En operation mot de röda. Brist på manskap, sa han.«

Melnik ruskade på huvudet.

»Du kan ju knappt stå på benen, Artiom . . . Och så vill du jobba? Nej, gå och vila dig, prata med läkaren.«

»Jag vill vara med de andra. När ska de iväg?«

»Herregud, du kan väl inte gå någonstans?« Melnik kastade fimpen på golvet. »Kan du inte bara sitta stilla på arslet en liten stund som vanligt folk?!«

»Jag måste göra något«, sa Artiom, och undvek fortsättningen: innan det är för sent. »Jag vill inte lata mig utan äntligen göra något vettigt.«

★

Skannat med CamScanner

»Det ser ut som ett besöksrum . . . «

»Vi kan ta en promenad om du vill.«

»Gärna.«

Hon knuffade upp dörren och gick först; Artiom följde efter.

Arbatskaja liknade tsarens palats eller drömmarnas Ryssland: överdådig, allt i vitt och guld, och ofantligt stor. Det var här man skulle vara.

»Vad har hänt med dig?«

»Ingenting särskilt. Fick en dos bara. Om du tänker på frisyren . . . «

»Jag menar i stort.«

»I stort? Tja . . . kände du också till störsändarna?«

»Nej.«

»Berättade han aldrig?«

»Nej, Artiom, han har fortfarande inte berättat något för mig.«

»Aha, jag förstår. Då finns det inget att tillägga.«

»Har du inget att tillägga?«

»Vad mer kan jag säga? Jag fann vad jag sökte. Det är allt.«

Folk vände sig om efter dem. Eller snarare efter henne. Fossilerna från den gamla generalstaben, Arbatskajas pappersskrigare, sprack upp i sin förstening och vände sig om med hela bålen eftersom deras feta, purpurröda nackar inte längre gick att vrida på. Hon var ju en skönhet, Anja. Lång, slank, självsäker. Klippt som en pojke. Markerade, branta ögonbryn. Och plötsligt bar hon klänning.

»Kommer du hem nu?«

Rösten lät ihålig, som om hon var lika behärskad inombords som till det yttre. Som om hennes ansikte var gjort av porslin och riskerade att spricka om hon tog i för mycket.

Skannat med CamScanner

Artiom blev fuktig om ryggen.

En del saker kan man lära sig att inte vara rädd för. Men mot de här samtalen hade han aldrig blivit immun. Han gick och räknade sina tysta steg. En mätare av förlägenhet, feghet och sorg.

»Din pappa erbjöd mig jobb. Jag har fått tillbaka min id-bricka.«

»Jag pratar om oss.«

»Hm, jag tänker tacka ja till erbjudandet ... och då kan jag inte bo på VDNCh. Så jag stannar här på kasernen. I dag ska vi ut på en operation och ...«

»Lägg av. Vad har det med saken att göra?«

»Jag ... jag ser inte hur vi ska kunna börja om på nytt.«

»Jag vill att du kommer hem igen.«

Hon sa det så lugnt, stadigt, milt. Med fredligt ansikte. På Arbatskaja fanns det ingenstans där man kunde tala ostört. Men ibland går det bättre bland främlingar än mellan fyra tunna väggar. Folkmassan dämpar, ute bland folk kan man vara uppriktig.

»Det fungerade inte, Anja. Vi var inte lyckliga ihop.«

»Det fungerade inte ... Och?«

»Det är allt.«

»Det är allt? Har du gett upp?«

»Nej. Det handlar inte om det.«

»Du ville alltså göra slut? Och bara stack, med ett idiotiskt svepskäl ...«

»Jag ...«

»Jag ska säga dig en sak: jag behöver dig. Jag behöver dig, Artiom. Förstår du vad det kostar mig att säga det?«

»Men det kan inte repareras.«

Skannat med CamScanner

»Vad kan inte repareras?«

»Vårt äktenskap. Något hände. Något gick snett … allt-ihop, helt enkelt. För många misstag.«

»Och därför smiter du bara din väg? ›För många misstag, lika bra att sticka.‹ Är det så du tänker?«

»Nej, inte alls.«

»Aha, du tycker kanske att jag borde säga till mig själv: Toppen, han lämnar mig. Det verkar ju inte finnas något att reparera här. Är det så jag ska tänka?«

»Nej! Vad snackar du om … Men jag vill inte diskutera det här inför andra.«

»Inte? Det var ju du som föreslog en promenad. Din lille strateg …«

»Lägg av.«

»Ja, eller hur? Jag är ju så mallig av mig, du vet. Det har jag själv sagt. Därför trodde du nog att hon aldrig skulle förnedra sig själv om du bara smet iväg utan ett ord. Hon skulle hellre gå och hänga sig än komma krypande för att fråga varför du övergav henne.«

»Jag har inte övergett dig!«

»Du bara försvann.«

»Anja … vad är det här bra för? Du är väl ingen tonåring längre?«

»Du är väl ingen tonåring längre, Anja … Du ville väl att jag skulle ha varit en vapenbroder? En Letiaga med tuttar!«

»Snälla …«

»Säg det bara: det är slut mellan oss, Anja. Säg det rakt i ansiktet på mig, nu räcker det med tjafs. Och förklara varför.«

»Därför att vi inte kommer någonvart tillsammans. Därför allt har blivit fel.«

Skannat med CamScanner

»Nu är det du som låter som en tonåring. Kan du vara lite mer konkret? Vad exakt är fel? Att min pappa var din chef? Att han var emot vårt giftermål? Att du har komplex? Att du var mer förälskad i honom än i mig? Att han tyckte att du var galen? Att du hela tiden jämförde dig med honom? Att han var metrons sanna hjälte och räddare? Att du mest av allt ville bli som han? Eller kan du helt enkelt inte leva tillsammans med en kvinna som jag?«

»Äh, tyst med dig.«

»Varför då? Du talar ju inte klarspråk, så jag måste göra det åt dig. Någon måste säga det.«

»Därför att jag inte älskar dig. Därför att jag inte älskar dig längre. Därför att . . . ja, därför att jag inte visste hur jag skulle säga det.«

»Därför att du är rädd för mig.«

»Nej, Anja.«

»Därför att du är rädd för min pappa.«

»Åh, sluta! Nu räcker det . . .«

»Folk sneglar på dig. Gud vad pinsamt!«

»Jag har en annan.«

»Jaså, det var det du sökte och fann. Det hade du väl kunnat klämma ur dig direkt. Anja, hade du kunnat säga, jag sökte på fel ställe. Det fanns ju inga tjejer där uppe, men här nere fann jag en på bara en vecka.«

»Visst, avreagera dig bara. Du har ju avreagerat dig på mig hela året. Du har aldrig trott på mig . . . precis som herr Pappa. Han har också kallat mig knäppgök. Fram till i dag. Du är precis som han!«

»Jag liknar mamma.«

»Nej, du liknar din pappa.«

Skannat med CamScanner

Anja stannade upp. Folk gick in i dem, svor irriterat, såg Anjas hållning, glömde irritationen och släntrade vidare. Alla var upptagna av sina egna ärenden i underjorden, som om det inte fanns något annat än metron i världen.«

»Vi tar ett glas någonstans.«

»Jag . . . jag skulle hellre sova lite. Inför uppdraget.«

»Det är du skyldig mig. Så håll käften och kom.«

Han förstod: det var han skyldig henne. Särskilt inför uppdraget. Nu när han äntligen skulle göra något vettigt. Det var han skyldig henne mer än någon annan.

I en övergång fann de ett trevligt kafé, slog sig ner på några fyllda säckar och drog för ett draperi. Det kändes nästan som om de blev ensamma.

»Hur kom du hit?«

»Han sände ett meddelande om att du hade lämnat mig. Just ett snyggt sätt att skilja sig på: att låta pappan berätta med hjälp av två beväpnade idioter.«

»Det var inte så jag ville att det skulle gå till . . .«

»Du är allt modig du, Artiom. Respekt.«

»Visst, jag är en skit, jag fattar det. Men vad ska du göra nu? Tänker du återvända till din perfekta farsa? Hoppas det! I så fall kan du kanske lämna mig i fred?«

»Du är verkligen en stor idiot.«

»Uppfattat: en stor skit och en stor idiot.«

»Har du aldrig frågat dig varför jag följde med till din hemstation, VDNCh? Vad jag såg hos dig? Hela Orden rände ju efter mig, den ena hjälten efter den andra ville ha en dejt, det syntes på blickarna. Din Hunter också, förresten. Varför fastnade jag för dig?«

»Det har jag verkligen undrat . . .«

Skannat med CamScanner

»Kanske för att jag inte ville ha någon hjälte? Jag hade inget behov av någon psykopat till make som kan skära halsen av folk och inte ens blinkar när blodet sprutar. Jag hade inget behov av en man som liknade min pappa. Förstår du? Jag ville ha en bra, vänlig och normal karl. En vanlig människa! Någon som du. En man som inte vill döda. Och få barn som skulle vara precis likadana. Snälla barn.«

»De överlever inte i underjorden.«

»I underjorden överlever ingen. Ska vi sluta föda barn för den sakens skull, menar du?«

»Jag tror att det skulle bli bättre så.«

»När tänker du börja leva egentligen? Leva med mig?«

De drack utan att skåla. Artiom tog en djup klunk. Den tomma magen sög genast i sig alkoholen. Blodet blev varmare, planeten började snurra.

»Jag kan inte leva, Anja. Jag kan inte längre.«

»Vem ska jag då leva med?«

»Din pappa kan säkert hitta någon åt dig. Någon värdig, och inte en knäppgök som jag.«

»Vad är du för jävla idiot?! Lyssnar du ens på mig? Eller bara på dig själv? Vem menar du att pappa skulle hitta åt mig? Han tvättade mig i duschen tills jag var tretton! Tretton! Fattar du?! Jag *flydde* från honom. Till dig! För att äntligen få leva normalt. Leva! Och så vill du bli som han!«

»Jag menade inte att . . . Fan också, det här är det sista jag behöver . . .«

»Vad då? Är du rädd för att du ska börja tycka synd om mig? Att du måste fortsätta släpa på mig trots allt?«

»Nej. Eller jo . . .«

»Lyssna på mig då: vad hände med min mamma?«

Skannat med CamScanner

»Hon dog. Hon var sjuk. Du var liten.«

»Hon blev förgiftad av dålig vodka. Hon söp eftersom han misshandlade henne varannan dag. Vad tycker du om det? Vad tycker du om en sådan hjälte till farsa?«

»Anja . . .«

»Gå du och jobba åt honom bara. Har pappa förlåtit dig?«

»Han dyrkar dig ju . . . han kan väl inte ha . . .«

»Nej. Det räckte med att krossa mamma. Mig behandlar han med silkesvantar. Visst, han dyrkar mig. Jag får alltid som jag vill. Bara jag sitter snällt i hans knä.«

»Vänta. Han . . . jag förstår inte . . . När jag var i radiocentret, när de skulle storma byggnaden och borde ha . . . var befann du dig då? I just det ögonblicket?«

Anja tömde glaset i ett svep. Ögonen var röda men oförmögna att gråta, precis som Artioms. Hon hade målat ögonfransarna, märkte han plötsligt. Anja . . . ögonfransarna . . .

»Jag sa till honom: Om det händer något med min make . . . Ibland måste man påminna honom om det.«

Artiom försökte le föraktfullt, men ansiktet orkade inte.

»Kyparn! En till!«

»Två!«

»Så det var därför . . . Jag förstår . . .«

»För mamma!« Anja höjde sitt glas. »För mamma som söp ihjäl sig för att hon hade gift sig med en hjälte. Där tog du miste, Artiom. Jag liknar mamma, inte pappa.«

Han sköt fram sin stela hand och skålade trött och uttryckslöst med henne.

»Mamma kom från Vladivostok. När hon nattade mig berättade hon ofta om stränderna, om havet. Och när jag hade somnat tog hon fram flaskan. Vet du, jag brukade låtsas att

Skannat med CamScanner

jag sov, men jag låg och såg på henne genom halvslutna ögonlock. Hur är det borta i Vladivostok – svarar de?«

»Ja, de svarar.«

★

»Hur är det med dig, lillebror? Feber? Dina kinder glöder.«

»Det är bara bra med mig.«

»Är du säker på att du kan gå upp igen?«

»Helt säker.«

»Har du varit på sjukan?«

»Ja. De smörjde in ryggen med en grön salva.«

»Bra. När vi kommer tillbaka från uppdraget ska jag bära dig dit om du inte går själv.«

Terrängbilen väntade på dem utanför Biblioteket; bakom den stod en grå lastbil med huggtänder. Saveli och Ljocha, båda i skyddsutrustning och svart Ordensuniform, vinkade åt honom.

»De där fordonen är ju . . .«, grymtade Artiom.

». . . våra. Tjafsa inte nu. Hansan har bara levererat utrustningen åt oss. Var skulle vi annars få tag på något liknande?«

»Sant.«

Bilarna startade med ett vrål och körde i kortege mot Nya Arbat. Letiaga tog med Artiom i terrängbilen. Gång på gång vände han sig om mot vännen i baksätet, som om det fanns något outtalat.

»Vad är det för uppdrag?« frågade Artiom.

»Komsomolskaja«, sa Letiaga utan att förklara. »Du får snart se.«

De for fram i hög fart längs den tomma Arbatgatan; Artiom

Skannat med CamScanner

hann inte ens försjunka i minnen. Men vart, undrade han med ens, hade alla vilddjur tagit vägen? Varför hade de lämnat Moskva? Staden stod där som ett övergivet stenlandskap som vore den Babylon som begravdes i öknen för tretusen år sedan.

Snart var de framme vid Trädgårdsringen, där de svängde av utan att bry sig om den skrattretande skylten för enkelriktat, åkte förbi det jättelika hotellkomplexet, förbi företagscentren, förbi det kantiga utrikesministeriet – det förtrollade Häxberget.

»Undrar vad vi har för internationella relationer nuförtiden«, mumlade Artiom.

»Jag lägger mig inte i.« Letiaga tittade rakt fram. »Skomakare, bliv vid din läst.«

»Men visst avlyssnar man radiotrafiken? Ja, för att höra hur människorna har det där borta ... våra motståndare. Vad de planerar, vilka ränker de smider.«

»Hur då?« invände Letiaga. »Störsändarna tystar ju allt.«

»Sant«, sa Artiom och gnuggade gummit över ansiktet.

Efter utrikesministeriet åkte de in i några trånga gränder och stannade snart utanför en övergiven villa med högt staket omkring. En före detta ambassad av något slag. Ett okänt lands trasiga flagga vajade på en stång, vittvättad av de onda regnen.

Föraren tutade en överenskommen signal. Porten öppnades tyst och släppte in kortegen på gården. Där inne omringades fordonen av flera figurer med Ordenstecken, man kontrollerade att gästerna inte hade några obehöriga med sig. Artiom klev ur och tyckte sig känna igen en del bekanta ögon bakom några siktglas.

Skannat med CamScanner

»Vad är det här?«

Ingen förklarade. Dörrar öppnades, ur villan kom soldater som bar på gröna zinklådor med schablonbokstäver – först två, tre, sedan fler och fler.

Ammunitionslådor.

Männen arbetade raskt, ilastningen var överstökad på en minut. Man gjorde honnör, signerade några dokument enligt förlegad formalia, sedan for kortegen ut genom porten och villan tycktes åter övergiven.

»Vart ska vi nu?« frågade Artiom.

»Komsomolskaja«, upprepade Letiaga.

»Till vem då? Där korsar ju Röda linjen och Hansan varandra«, svarade Artiom sig själv. »Går fronten där nu? Har Hansan gått in i kriget?«

»Ja.«

»Och vi då? Är våra mannar också där? På Hansans sida, eller hur?«

»Ja.«

Det var tydligt att översten hade förbjudit Letiaga att tala öppet med Artiom: han pressade fram orden mellan tänderna, men eftersom Artiom gissade rätt kunde han inte låta bli att bekräfta.

»Så våra mannar är redan där och ammunitionen ska till dem? Har de röda gått till attack?«

»Ja.«

»Då blir det ju som i bunkern igen! Vi mot de röda ... Och igen: om inte vi kan slå tillbaka dem, så kan ingen.«

»Ja, så kan det bli igen«, medgav Letiaga motvilligt.

»Bra att vi åker«, sa Artiom högt. »Rätt uppdrag.«

Skannat med CamScanner

★

Mörkret hade fallit och återigen passerade de Trädgårdsringen, de rostiga bilvraken i strålkastarskenet, husravinerna, plastpåsarna som virvlade omkring i luften, den oxiderade månen som mödosamt lyste upp landskapet, allt ackompanjerat av sövande motormuller. De körde förbi Tsvetnoj Bulvar, uppför branta viadukter, genom slingrande gränder, längs hemliga stigar som inte ens de döda kände till, utmed det skakiga spårvagnsspåret till torget framför metrostationen Komsomolskaja.

Här fanns tre järnvägsstationer: en för tågen österut, hela vägen till Anjas Vladivostok, en annan för tågen till Petersburg, norrut, och en tredje för tågen till Kazan och den ryska södern. Åk vart du vill, spåren börjar precis bakom byggnaden där. Ta en dressin, tryck ner hävstången och åk så långt bort du orkar, all världens mirakel väntar på dig där ute. Men nej, du åker ingenstans. Det finns ingen utväg säger du, Svjatoslav Konstantinovitj? Där är ju den lilla luckan genom vilken man kan smita sin väg.

Däcken knattrade över trottoaren, bilarna stannade precis framför entréhallens dörrar.

»Nu måste det gå snabbt«, beordrade Letiaga. »Detta är inte vårt territorium.«

Bildörrarna slogs upp, mannarna ställde sig i en cirkel runt fordonen och drog ner sina mörkerseende glasögon: på främmande territorium kunde vad som helst hända. De bildade en kedja och lastade av lådorna, Artiom stod sist närmast de spruckna trädörrarna. Han tog emot lådorna och staplade dem till en pyramid. Det var en märklig känsla: ett lugn. Han

Skannat med CamScanner

såg sig själv bakom bröstvärnet, fingrarnas hårda grepp om karbinen, pannan som träffades av kulan. Allt hade varit så enkelt i bunkern: självklart och lättbegripligt. Han längtade tillbaka. Han ville göra slut på ammunitionen till sista kulan. Så många han hann.

Då behövde han inte ta farväl av Sasja, försonas med Suchoj eller träffa Hunter igen. Han hade ingenting mer att säga dem.

»Följ mig!«

Mannarna tog två zinklådor var och bar dem i armarna som små spädbarn genom mörkret i den halvt inrasade entréhallen; Letiaga hade förbjudit dem att tända lamporna. De gick nerför rulltrappan som saknade en del trappsteg, trevade sig fram längs de kalla konturerna i mörkersiktena. Först nedanför rulltrappan flammade röd värmestrålning upp på skärmarna – värmen från människokroppar som försökte värma jorden inifrån.

Och någonstans i fjärran hördes ett vagt surrande, som från en bikupa. Än nedifrån, än från alla håll samtidigt. Artiom kunde inte se sig omkring, alla skyndade ner i ett led för de hala trappstegen, rädda att halka och snubbla. Från några ventilationstrummor eller genom några tunna väggar trängde ett plågat, dämpat vrål, ungefär som vinden viner i tunnlarna. Det blev allt högre för varje steg, och allt varmare.

»Vad är det som låter?« ropade Ljocha i språnget.

»Röda linjen! Det pågår något där! Men det är inte dit vi ska!«

De gjorde halt.

»Nu till vänster.«

De smög skugglöst längs väggarna; som röda fläckar mitt

Skannat med CamScanner

i all svärta. Några sprickor i väggen röjde ett värmeläckage: här någonstans fanns det något levande som spred värme och andades ånga. Men ingen kom dem till mötes. Var det kanske en hemlig gång? Skulle de anfalla fienden i ryggen? Varför hördes inget stridslarm? Hade striden inte börjat ännu? Kom de i sista sekunden? Med alla patroner kunde de försvara sig i en månad. Men var befann sig de andra Ordenssoldaterna? Fick de inte tända sina lampor för att inte röja sina egna?

»Språngmarsch!«

I mörkret framför dem flammade det plötsligt upp några röda småfigurer. Människogestalter. Röster hördes – genom en ventilationstrumma. Värmen levde och flöt i rören under taket – en rökgång? – och under avloppsgallret i golvet. Precis i närheten verkade det finnas stora salar där man eldade i kaminer, hade tända lampor och människor som viskade, men Artiom och de andra Ordenssoldaterna höll sig i mörkret.

»Halt!«

De stod under en ventil i ett ventilationsrör som gick längs taket. Längre fram syntes de purpurröda gestalterna. En liknade mer en tjur än en människa och flammade ursinnigt, medan två andra var otydligare som om deras blod hade svalnat.

Ventilationsröret fungerade som en ekokammare för gestalternas samtal. Orden klibbade ihop, överlappade varandra, och ekot blandade de olika röstklangerna tills de blev en – och slutresultatet lät så burkigt att det var omöjligt att skilja talarna åt. Det var som om någon höll en monolog med en järntratt framför munnen.

»Har de levererats nu? Ja, alltihop. Hur många? Som avtalat. Tjugo. Rättare sagt, tjugotusen fyrahundra stycken. Jag hoppas att detta löser vårt problem. Vårt gemensamma pro-

Skannat med CamScanner

blem. Det måste det göra. Handslag, alltså? Tack för er flexibilitet. Ingen orsak. Vi bör naturligtvis undvika liknande excesser i framtiden. Ni vet mycket väl att vi helt enkelt har förlorat kontrollen över situationen. Det var inte vårt fel. Initiativet kom nerifrån. Gick inte att undvika. Våra avtal gäller fortfarande. Tänker ni göra något för att återställa balansen? Redan ordnat. Nå, jag skulle föredra att diskutera de där ryktena på tu man hand. Bröder emellan. Onda tungor säger att det kan finnas en läcka. Vad är det ni säger? Det ligger inte alls i vårt intresse. Vi värdesätter vår relation. Självfallet. Ska vi avsluta det här? Ja, vi ordnar det genast. Tack, Maksim Petrovitj. Jag tackar er, Aleksej Feliksovitj.«

»Kom!«

»Framåt marsch!« kommenderade Letiaga. »Till de tre männen där framme.«

Aleksej Feliksovitj, Feliksovitj, Feliksovitj ... Tack Aleksej Feliksovitj. Visst, Aleksej Feliksovitj. Mottaget. Det började rycka i Artioms underarm. Där det fanns en sårskorpa i stället för en tatuering.

»Vad väntar ni på, era slöfockar, sätt fart!« röt någon ur mörkret. »Hit med skrotet!«

En hes röst. Djupa brösttoner.

En liten ficklampa tändes. Käglan darrade till på golvet, skuttade mellan de gröna lådorna, över schablonbokstäverna, och någon räknade.

»En. Två. Ledig ... vad står du där för? Nästa. Tre, fyra. Så, nu kan du gå. Fem, sex.«

Artiom stod längre bak i kön, hjärtat bultade av oro, hjärnan glödde, nu väntade han bara på att det äntligen skulle bli hans tur så att han kunde förvissa sig om saken på nära håll ...

Skannat med CamScanner

»Sju, åtta. Där kan du ställa den, ja där. Nästa! Nio, tio. Ställ ner den och gå.«

De överlämnade ammunitionen åt någon. Varenda låda – de hade inte fraktat hit dem för att Ordensstyrkorna skulle kunna hålla ställningarna. Det enda som begärdes av dem var att de levererade tjugotusen patroner och överlämnade dem åt någon annan. Det var hela uppdraget.

»Elva, tolv.«

Nu var det snart hans tur. Elva . . . Det är som sagan om de små kaninerna. De skuttar bort. Tolv. . . . Och dör i underjorden. Tretton, fjorton tama små kaniner.

Han ställde ner sina två lådor på marken. En darrande hand trevade i fickan. Han drog upp den igen. Hittade inte strömbrytaren.

»Nästa! Har du fastnat, eller?«

Den lilla ficklampan svepte från lådorna till Artioms ansikte – precis som revolvermynningen som hade stuckits in i hans öra.

Då lyfte Artiom sin egen lampa mot mannen och tryckte på strömbrytaren.

I det starka ljuset syntes det att han hade blivit blek och rynkig efter sin återkomst från världen efter denna – men där stod han ändå, lika stöddig som någonsin förut, med sina feta ben brett isär och ena labben belåtet vilande på en av de framburna zinklådorna, medan han skyddade ögonen mot ljuskäglan med den andra. Skjuten av Artiom, men ingalunda död. I ny rödarmistuniform, skräddarsydd för att passa hans oxkropp.

Gleb Ivanovitj Svinolup.

Skannat med CamScanner

XVIII. TJÄNSTEN

»Vad fan gör du?!«

Letiaga sparkade på ficklampan underifrån, den feta käglan gjorde en saltomortal i luften, svepte över ansiktena, uppdagade väggar, golv och tak – allt fanns här, visade det sig. Det var en korridor, en dörr, några människor. De kisade och svor. Två personer kom till synes när käglan passerade: Artiom tyckte sig känna igen dem. En hade tjocka läppar, sparsamt med hår och de silvriga tinningarna var rakade; karln bar officersrock. Den andre hade spetsig näsa, mörka ringar under ögonen, det mörka håret var bakåtkammat, men Artiom mindes inte var han hade sett honom förut, det var som om de hade träffats i en dröm ...

Lampan rullade in i ett hörn, och under tiden hann Artiom dra sitt gevär, men inte rikta vapnet mot Svinolup – någon grep tag i hans armar, någon annan i geväret, ljuset slocknade och i beckmörkret rusade okända män fram och ställde sig framför de båda märkvärdigt bekanta röda silhuetterna för att skydda dem mot kulor.

»Det är de röda!« ropade Artiom hest. »Släpp mig! Vi ska väl inte leverera ammunition till de röda?!«

»Lugn, bara lugn!«

»Vad är det här för jävla teater?«

En hand i läderhandske – Letiagas – täppte till munnen på honom; den smakade vapenfett, diesel, krut och torkat blod. Artiom bet i lädret, kastade sig fram och tillbaka, försökte skrika. Men han bet förgäves – Letiaga hade knappt några

Skannat med CamScanner

nerver kvar i handen. Någon ryckte bort hans mörkersikte ur pannan, mörkret bländade honom genast.

»Rör honom inte!« Det var Ljocha och det hördes ett klick från hans gevär. »Saveli, de slår Artiom!«

»Släpp honom! Släpp!« skrek Saveli. »Annars skjuter jag!«

»Damir . . . Omega . . .«

I mörkret hördes stön och skrik, någon gurglade, en salva flammade till – träffade taket, någon rosslade, försökte slita sig loss och skrek ursinnigt.

»Ska vi avsluta det här?« sa någon med oregelbundna andetag i mörkret.

»Det verkar ju fungera sisådär hos er också!« fnittrade den osynlige Svinolup. »Elitsoldater? Jo man tackar . . .«

»Nej, inte än. De ska dit bort, följ mig.« Letiagas basröst.

»Chefen sa ju att om någon krånglar så . . .«

»Jag vet vad chefen har sagt. Följ mig!«

»Vad hände?« sa en bekant röst, men det var inte Svinolup. Den här lät trött och loj, och Artiom såg förbiflimrande minnesbilder från en bordell med upplysta draperier . . .

»Redan över, beklagar incidenten«, sa Letiaga. »Ta lådorna, nu går vi!«

Stålarmar släpade iväg med Artiom över golvet, hans kamrater hade också brottats ner och försökte slita sig loss, men Ordenssoldaterna var alltför vältränade.

»För hit dem! Lägg dem här. Bra, jag ordnar detta. Ni kan gå upp igen. Och ni – håll käften och ligg stilla!«

»Chefen sa att vi skulle knäppa alla tre om de försökte sig på något.«

»Vad då knäppa? Vad är ni för galningar?!« sa Saveli som kvicknat till.

Skannat med CamScanner

»Damir, jag minns . . . Jag fixar det här. Har ni muddrat dem? Är de rena?«

»Ja.«

»Bra. Gå nu. Jag snabbar mig.«

»Okej grabbar . . .«, sa någon tvekande. »Vi sticker. Letiaga får fixa det själv. Det är ju hans kompis . . .«

Ljudet av klackar avlägsnade sig, men fortfarande tvekande, misstänksamt. Det verkade som om de återvände upp, men kanske gick de bara åt sidan.

Den fettstinkande handsken släppte taget om Artioms mun.

»Det var Svinolup! Från KGB! Vi har levererat ammunition till de röda! Vad i helvete sysslar du med?!«

»Jag har mina order, lillebror«, svarade Letiaga vänligt. »Att leverera. Vad och till vem – det angår mig inte.«

»Men ammunition till de röda! Du och jag! Och grabbarna då, de döda i bunkern? Desiatyj, Ulman, Sljapa . . . Det var ju de röda som . . . minns du inte? Och du blev ju nästan . . . Hur kan vi leverera till dem?«

»Ordern löd att hämta lådorna på lagret och transportera dem hit. Och överlämna dem.«

»Du ljuger!« skrek Artiom och kom på fötter. »Förrädare! Ditt as! Du har svikit våra döda vänner! Du och den gamla skithögen . . . ni har förrått oss allihop! Dog de för att vi skulle leverera patroner till de röda, tror du?«

»Sch! Tyst! Det är en hjälpsändning, inga patroner. Det råder ju svält hos dem. För patronerna ska de köpa svamp av Hansan. Hela skörden har ruttnat bort på Röda linjen.«

»Jag tror inte på dig. Jag tror inte på någon av er.«

»Vilket jävla skitsnack«, muttrade Ljocha på stengolvet.

Skannat med CamScanner

»Vad tänker du med? Tror du själv på det där?«

»Det är min uppgift att . . . «

»Ja, vad är din uppgift egentligen? Tror du inte att jag hörde, va? Din uppgift var att undanröja mig om jag inte svalde lögnen, eller hur? Om jag ›krånglade‹. Men hur skulle jag kunna svälja att vi – vi av alla! – levererar ammunition åt de röda?!«

»Förlåt, Artiom . . . «

»Nej, jag kan inte förlåta! Vi är ju blodsbröder, för satan! Så vad tänker du göra nu? Och vad tror du egentligen på, Letiasjka? På nästa matranson?«

»Du . . . du fattar ingenting . . . «

»Kom igen, gör det bara! Du vet att jag skiter i allt. Jag ska ändå snart dö. Skjut då, din jävel. Lyd din förbannade order. Men släpp mina kamrater. De har ingenting med detta att göra. De är inte skyldiga den gamle något.«

Letiaga teg och andades tungt. Det hördes ett metalliskt kvidande precis i närheten. Men mörkret var lika ogenomträngligt som döden som väntade Artiom; tanken skrämde honom inte.

»Nå?«

Det stinkande lädret lade sig åter över Artioms mun för att tysta honom.

»Ni två, upp med er«, viskade Letiaga. »Förlåt, Artiom.«

Pistolen ploppade till över hans huvud.

Ett, två, tre skott.

Ingenting hände.

Hur skulle han kunna skilja på liv och död i kolmörkret?

Tja, kanske på smaken av blod och diesel, krut och olja i munnen. Alltså levde han.

Skannat med CamScanner

»Håll varandra i händerna!« viskade Letiaga. »Den som släpper taget skjuter jag på fläcken.«

De försökte inte fly utan litade på honom en sista gång. Letiagas fingrar täppte fortfarande till munnen på Artiom medan den andra handen knuffade honom vidare, och Ljocha och Saveli följde efter på rad.

»Hallå! Hur går det där nere? Har du fixat det nu?« ropade någon från rulltrappan.

»Spring!« sa Letiaga. »Om de hinner ifatt så knäpper de oss.«

De började springa i blindo, de höll i varandras kalla fingrar som var hala av svetten som dödsskräcken utsöndrade.

»Vart ska du?« skreks det från rulltrappan igen. »Stanna!«

Letiaga verkade inte själv veta vart de skulle – han bara sprang. En halv minut senare började kulorna vissla omkring dem, ljudet av stövlar närmade sig. På ett ställe svängde de till vänster, men sprang in i varandra och snubblade.

»Vem är den där Feliksovitj?« frågade Artiom i språnget. »Och Bessolov, vem är det? Vem sålde den gamle oss till?«

En ljusstod sköt fram genom gången. De fyra flydde som kackerlackor.

De ställde sig i ett språng med ryggen mot väggen och hörde hur förföljarna sprang förbi. Stegen avlägsnade sig, sedan kom de närmare igen. Och på nytt hördes ett dovt, djupt surrande ur revorna i svärtan, precis som i början när de först kom ner till Komsomolskaja.

Kulor visslade förbi, slog in i väggen och studsade, men ingen träffades.

»Bessolov, vem är det?« envisades Artiom. »Du vet, Letiaga. Ut med språket!«

Skannat med CamScanner

Letiaga tvekade, verkade allmänt förvirrad: kanske var det kolsvart i mörkersiktet, kanske fanns de röda gestalterna på båda sidorna och det var omöjligt att bestämma sig för en riktning.

Han tände lampan.

»Där är de!« skrek förföljarna.

De stod framför ett järngaller. Letiaga siktade och sköt bort hänglåset med ett skott, sedan hjälptes de åt att dra undan gallret, pressade sig igenom och kröp bort från döden på alla fyra.

»Aaaaaa . . . «

Ett jämmer kom emot dem och växte i styrka som ett korsdrag ur röret som de kröp igenom. Deras förföljare hade fått upp spåret och var inte långt bakom; ljuskäglor smekte väggarna i jakten på ett mål.

Letiaga stannade till vid en järnlucka i väggen. Det kokade bakom den som vore det ett kastrullock och vattenångan när som helst kunde få det att flyga av.

De ryckte i luckan – förgäves. Rosten hade drivit in sina rötter och saltet hade satt sig som lim mellan låset och ramen. En kula kom visslande och träffade den som kröp sist – Saveli.

»Lägg er ner!«

Letiaga sträckte ut armen, riktade ficklampan mot förföljarna, bländade dem och sköt tillbaka – uppenbarligen blev någon sårad. I den här plåttarmen var det svårt att inte träffa.

Och förföljarna gav dubbelt igen.

»Vad fan, tänker ni hjälpa mig eller?!«

Letiaga och Artiom sparkade på luckan, järnet skakade till och gav efter. Saveli träffades igen och stönade högt, och när de knuffade in honom genom öppningen var han helt slapp

Skannat med CamScanner

i kroppen. De följde efter och föll ner i en tunnel med tusentals skrikande människor och landade på deras huvuden, men ingen kom till skada.

Först nu stod det klart vad jämmern i röret försökt säga:

»MAAAT!«

★

Aldrig någonsin hade Artiom sett så många människor på en och samma plats. Tunneln var ovanligt bred, det platta taket spände över två spår på en gång; den var fullpackad med folk så långt ögat nådde.

Ett hav av människor. Och havet böljade.

De fyra hade fallit ner ett femtiotal meter från stationen och nu knuffade de sig fram bland de levande kropparna, mot stationen, mot ljuset. Saveli hade de på släp efter sig – de hade inte ens hunnit se efter var kulorna hade träffat. Saveli grep tag i Artioms krage, drog honom till sig och viskade något i hans öra. Artiom vinkade avvärjande:

»Vad är det du säger? Klart att du inte ska dö!«

Där kunde de inte stanna – folkmassan vaggade fram och tillbaka och kunde trycka upp dem mot väggen eller trampa ihjäl dem. Och de måste ju fortsätta och försvinna i mängden: förföljarna kunde dyka upp vilken sekund som helst.

Människornas kroppar var magra, utmärglade, huden hängde. Artiom förstod genast att det var svälten som fått invånarna från hela Röda linjen att samlas. Men varför just här?

»Svaaamp!«

Märkligt att de ens höll sig på benen – det kunde omöjligtvis finnas någon kraft i de smala stickorna. Och det var

Skannat med CamScanner

inte heller alla som orkade: gång på gång snubblade Artiom på något fjädrande, på något mjukt – kanske en mage? – och sökte efter fast underlag. Men det enda de levande kunde tänka på var svamp.

Riktningen var lätt att gissa: vartenda huvud i tunneln var riktat mot samma punkt och mellan skriken anade man det tyst viskade ordet »Komsomolskaja«.

De både följde med och försökte ta sig förbi alla andra – mot Komsomolskaja. Framför dem var det idel nackar, kortklippta eller rakade, barhuvade, grå eller vita. Det var som om befolkningen här inte behövde något ansikte.

Artiom vände sig om och fick syn på en svartuniformerad soldat i Ordenshjälm som plumsade ner i människofloden med fötterna först, sedan kom nästa. Letiaga hade ordervägrat, men de andra kunde inte annat än att lyda överstens order. Bränningarna slukade dykarna som simmade iväg på jakt efter Artiom, för att dränka honom.

Han fördubblade sina ansträngningar, böjde sig fram för att dölja sin svarta uniform bakom de främmande ryggarna och gestikulerade åt de andra att göra likadant.

Det var omöjligt att prata med varandra: gråten och skriken från människohavet överröstade allt, återstod bara att läsa varandras läppar.

Kamraterna kämpade sig fram till Komsomolskaja, till de rödas station. De stod på banvallen och tittade upp på den enorma, magnifika och kusliga stationen. Den liknade Leninbiblioteket: också två våningar hög, överjordiskt vacker med sitt rektangulära valv utan rundningar och höga, antika pelare med stiliserade vetekärvar.

Hela stationen var en symbol för det allra viktigaste i livet:

Skannat med CamScanner

jordbruket. Ett skördetempel för gudalösa. Pelarna var klädda i brun marmor med röda stänk, väggarna längs spåren i kakel som en tortyrkammare, och vetekärvarna av brons i taket var gjutna som svärd.

Folk stod både på perrongen och spåren. De på spåren försökte klättra upp, de på perrongen försökte undvika att inte trilla ner. Och med ihåliga röster sjöng alla samma monotona hymn och tryckte på för att komma framåt. Stationen låg i halvdunkel; från taket sköt strålkastarna sina käglor över de vita, nakna vågkammarna som om de i det bruna vattnet sökte efter överlevande från ett skeppsbrott.

Artiom lyfte blicken.

Komsomolskaja hade en andra våning: fyra, fem meter över perrongen löpte två gallerier längs hela salen. Och de hade ännu inte blivit översvämmade. Där stod bara rödgardister med automatkarbiner. Piporna vilade mot balustraden. Men vem siktade de på? Inte på alla samtidigt väl?

Mellan soldaterna stod officerare som ropade något i megafoner, men deras elektriska vrål försvann i larmet från hopen.

Till slut kunde Artiom och vännerna klättra upp på perrongen. Han vände sig om och såg de svarta hjälmarna i mängden. Och de fick syn på honom.

Kallsvettig satte han sig på huk. Plötsligt hade alla skador gett sig till känna: den skottskadade axeln, det onda knät, den piskade ryggen. Alla sa: Nu räcker det. Sluta, ge upp.

Han vände sig om igen och såg platsen dit alla så förtvivlat ville komma.

Mitt i salen fanns en bred marmortrappa som ledde från galleriet ner till folkmassan – som en räddande landgång. Det hade funnits två till i ändarna av salen, men de hade rivits

Skannat med CamScanner

och murats igen. Därför var mittentrappan den enda vägen till Ringlinjen. Till Hansan. Det var dit hopen ville.

I trappan fanns tre avspärrningar med gränssoldater. Längst fram stod kravallstaket med taggtråd, och på avsatsen i mitten stack det ut kulsprutor åt båda sidorna ur ett omsorgsfullt byggt värn. Vägen upp var blockerad.

»Svaaamp!« vrålade stationen; hela linjen tycktes stämma in.

Mammor med knyten i armarna – somliga tysta, andra kvidande. Pappor med storögda, ängsliga barn kring halsen – de höll ungarna så högt som möjligt för att de inte skulle snubbla på de döda, för att de inte skulle dras ner till botten. Alla ville till trappan, till gallerierna. Alla visste att ingen skulle ge dem någon svamp här. De måste ta sig till Ringlinjen, någon annan väg till livet återstod inte.

Varför kastade sig hopen inte över det klena kravallstaketet som egentligen bara var luft i en ram av rör och taggtråd? Folk tryckte sig redan mot det, närmade sig taggarna upptill, stack ut händerna efter rödarmisterna som svingade sina gevärskolvar mot de svältande, men ännu hade ingen av sidorna tagit till handgripligheter.

Hur hade en sådan otrolig mängd kunnat samlas på Komsomolskaja? Hade man försökt stoppa dem när de lämnade de andra stationerna på linjen – och vad hade hänt med dem som försökte? Ingen visste, men de kom i en ständig ström ur tunneln, fortsatte att klättra upp på perrongen över andras axlar, trängde ihop sig fler och fler – tre, fem, sju personer per kvadratmeter.

Situationen, den tunna hinnan som skilde soldaterna från människorna, var på väg att brista som en såpbubbla. De sista sandkornen, sekunderna, var på väg att rinna ut.

Skannat med CamScanner

Det var oerhört kvalmigt på stationen, och hett som i en smältugn – varifrån skulle Komsomolskaja få syre till alla nykomlingar? Folk flåsade efter luft, och ångan de andades ut bildade snart en dimma i salen.

Artiom vände sig om igen: var befann sig de svarta huvudena nu? De hade kommit närmare. Det var som om de kände på sig var de skulle söka, och ingenting fick dem att tappa spåret.

Det pågick något i ena galleriet.

Alla i salen – säkert flera tusen – lyfte samtidigt på huvudet, liksom smittade av varandra.

Längs en av gallerierna rörde sig en beslutsam och snabb konvoj, anförd av Svinolups pansarsilhuett.

Kusligt nog påminde det Artiom om en gudstjänst som en inbjuden präst hade hållit vid VDNCh med sina ministranter på de svartas tid. Konvojsoldaterna bar på något, de stannade till vid varje skytt längs balustraden och Svinolup delade ut något till honom.

Till sin stora fasa insåg Artiom vad männen där uppe välsignades med: patronerna som han och Letiaga hade levererat en timme tidigare. Det var alltså de som skulle lindra svälten.

»Där har du din nödhjälp!« Artiom knuffade Letiaga i sidan och pekade uppåt. »Se bara!«

Svinolup gick runt hela galleriet och sa några uppmuntrande ord till skyttarna, sedan klev han ner med sitt entourage till kulsprutenästena på avsatsen i mitten av trappan. Hans följe började genast förse manskapet med patroner. Majoren viskade något i örat på befälen och klappade dem på axeln.

Folkhopen nedanför trappan blev orolig – man hade upp-

Skannat med CamScanner

fattat vad som pågick där uppe och tystnade; kören föll sönder, blev tvehågsen.

Då höjde Svinolup sin mäktiga stämma och talade till folket.

»Kamrater!« trumpetade han. »I ledningens namn ber vi er att respektera Röda linjens lagar, inklusive lagen om mötesfrihet. Jag ber er att skingra er.«

»Svamp!« skrek någon.

»Svaaamp!« svarade hopen.

»Släpp igenom oss!« hördes en kvinnoröst i larmet. »Låt oss gå, era odjur! Släpp ut oss!«

Svinolup nickade som om han höll med.

»Vi har inte rätt att släppa in er på främmande territorium! Jag kräver att ni skingras!«

»Vi svälter ihjäl! Min dotter dog i går! Släpp igenom oss! Vi kan knappt stå upp! Släpp ut oss!«

»Till Hansan! Mat!«

De kommer inte att låta invånarna gå till Hansan, tänkte Artiom utmattat. Inte en chans. Hansen känner till alltihop. Störsändarna. Ammunitionen. Riket. Livsrummet. De röda. Svälten. Och de kommer inte att släppa in dem.

»Det är en provokation! Och anstiftarna är provokatörer!« ropade Svinolup och svepte långsamt med sin tunga blick över hopen som om han lade varje enskilt ansikte på minnet för att ge igen senare. »Med provokatörer gör vi processen kort!«

»Vi dör här! Vi orkar inte mer! Nåd! Herre, förbarma dig! Bara en brödbit! Lite soppa! Inte till mig, utan till barnet! Släpp ut oss!« Snart slutade hopen att tala med mänskliga röster och övergick till ett kollektivt jämmer: »SVAAAMP!«

De bakre raderna försökte komma närmare perrongen,

Skannat med CamScanner

trappan och Svinolup, och pressade på dem som stod framför. Folk ville till trappan, till altaret, som om bröd och vin stod framdukat där. Men där var tomt. Bara ett offerbord – och en slaktkniv.

Snart skulle det ske. Snart skulle varmt blod rinna över golvet.

Svinolup fick ingen att tänka om. Ja, han försökte inte ens.

Jag måste skydda dem. Leda dem bort härifrån.

De får inte dö. De kan leva länge till.

Jag måste.

Artiom böljade fram och tillbaka med folkmassan – än mot taggtråden, än åt andra hållet. Han blev illamående av gungningarna och fick knappt någon luft. Och med det lilla han fick sa han – först viskande, sedan högre:

»Det finns ingenting där för er … Gå inte till Hansan. Ingen behöver er där. Hör ni det? Gott folk! Gå inte dit, snälla!«

Knappt någon hörde Artiom, men Svinolup hörde – han stod nära.

»Exakt! Ingen väntar på er där!« understödde han Artiom för att upprätthålla ordningen. »Ni hör hemma på Röda linjen!«

»Men vart ska vi då ta vägen?!« upprördes de som stod närmast, och upprördheten började spridas som ringar på vattnet runt Artiom.

De vet faktiskt ingenting, tänkte Artiom.

De tror att det inte finns något annat än metron och Moskva. Alla ljuger för dem, man säger att världen är utplånad, att de är de enda överlevarna, man håller dem fångna i tunnlarna under jorden, man förklarar inte ens att det finns fiender där ute, man har helt enkelt spärrat in dem här nere i mörkret …

Skannat med CamScanner

»Upp! Ni måste upp till ytan! Gott folk, världen är oskadad! Vi är inte de enda överlevarna! Hör ni det? Vi är inte ensamma! Moskva är inte den enda staden! Det finns fler! Jag har hört det själv! På radion! De existerar! Vi kan ta oss ut härifrån – till vilken plats som helst! Vart vi vill! Leva var som helst! Hela världen är öppen!«

Folk började vända sig om och söka efter honom med blicken. Och med ens insåg Artiom: Det är nu, precis nu han måste berätta för folket. Låta dem veta och bestämma själva. Någon höll fram en hand åt honom, en annan sin rygg, och han började klättra upp på andras axlar för att höras bättre.

»De har lurat er! Allt finns kvar där ute . . . på ytan! Piter! Jekat! Novosib! Vladik! Städerna finns kvar! Det är bara vi som lever under jorden . . . Där uppe skiner solen! Medan vi äter tabletter! De håller oss fångna i mörkret! I fukten! De skjuter oss! Hänger oss! Och vi . . . vi stryper varandra, hugger kniven i varandra! Varför gör vi det? För några främmande idéer? För de här stationerna? För tunnlarna? För svampen?!«

»SVAAAMP!« svarade massan.

»Vad i helvete sysslar du med?« fräste Letiaga under honom. »Tänker du avslöja oss för fienden, va? Nu kommer ju varenda kotte att lämna metron!«

Artiom såg på människorna med torra, inflammerade ögon. Hur skulle han kunna förklara? Hur skulle han nå fram?

De svarta hjälmarna dök upp som bojor i närheten. Melniks utsända. Snart skulle de rycka ner honom . . . men det var omöjligt att gömma sig. Nu måste han helt enkelt hinna säga allt som han inte sa förra gången, på radiocentret.

Svinolup stod tyst och väntade. Skulle den halvdöde jäveln

Skannat med CamScanner

lyckas övertala hopen att backa undan från trappan? Skyttarna inväntade order.

»Vi svälter ihjäl! Se våra bölder! Allt är stulet! Maten tar vi från våra barn . . . kläderna från de döda . . . vi trampar ihjäl varandra i tunnlarna. De röda eller de bruna – det är ju samma skit! Bröder! Vi äter vårt eget kött och blod! Alla ljuger för oss! Vi vet ingenting! Ska det vara så?!«

»Men vart ska vi ta vägen?« ropade någon.

»Upp till ytan! Man kan gå ut och rädda sig! Det finns en utgång! Där borta i tunneln! En lucka! Gå dit! Där finns friheten! Klättra upp och gå vart ni vill! Lev! Lev själva!«

»Han vill inte att vi ska gå till Hansan!« ropade någon argt.

Artiom fick syn på några mynningars svarta pupiller. Först en, sedan två. De siktade på honom. Och han som inte hunnit säga allt ännu. Han skyndade sig.

»Här kommer ni bara att dö helt i onödan! Utan att någon får veta! Där ute finns det en hel värld! Medan vi lever under ett lock. Vi kommer att dö till siste man om vi stannar här, och ingen får höra talas om det! Så måste det inte bli! Gå härifrån! Vänd tillbaka!«

»Var får vi svamp?!«

»En provokatör!« skrek någon. »Det är en provokatör! Lyssna inte på honom!«

»Vänta!« Artiom vinkade med handen, och i samma ögonblick kom en blyladdning inifrån hopen.

Armrörelsen räddade honom – kulan träffade inte hjärtat utan axeln, den vänstra igen. Artiom fick en knuff, han kom av sig och ramlade baklänges ner i folkmassan. Och den hade glömt alltihop i samma sekund som han tystnade.

»Svaaamp!« skrek en tunn röst.

Skannat med CamScanner

»SVAAAMP!« jämrade hopen.

Letiaga drog Artiom åt sidan och skyddade honom med sin egen kropp, och i nästa ögonblick stormade massan fram mot avspärrningen.

»För sista gången!« skrek Svinolup, men de bakre raderna varken såg eller hörde något längre.

I ögonvrån uppfattade Artiom som genom en slöja hur Svinolup klappade kulspruteskytten på axeln och sedan sprang uppför trappan till galleriet, bort från stationen. Han måste fortsätta arbeta, det fanns viktigare ärenden, han kunde inte tillåta sig att dö. Det fick börja utan honom.

»Släpp fram oss!« ropade hopen till gränssoldaterna.

Letiaga släpade Artiom mot strömmen – bort från avspärrningarna och vapnen, han kämpade för allt han var värd, men strömmen tryckte tillbaka dem för att spetsa dem på taggtråden och kulorna.

»Eld!«

Kulsprutan började dåna, spred ut en solfjäder av vinande kulor och mejade ner det första ledet. Med Artioms patroner ...

»Nåd!« snyftade någon. »Förbarma dig!«

»Herre, förbarma dig!« stönade någon annan, en kvinna.

»Döda oss inte! Nåd!«

»Där! Där uppe! Gå dit! Upp till ytan! Ni måste inte dö! Gå ut i friheten!« skrek Artiom, men orden överröstades av »Förbarma dig!« som spred sig som en elektrisk stöt.

Och med denna klagosång rörde sig tusentals människor mot avspärrningarna, mot kulspruteelden.

»Herre, förbarma dig!«

Ingen hade lärt dem bönen, därför uttalade alla de tre or-

Skannat med CamScanner

den med sin egen melodi. Det blev en kuslig kör, utomvärldslig, underjordisk. Folk försökte röra sina fastklämda armar och göra korstecknet, men det var för trångt. Och så gick den armlösa massan framåt och klev över dem som redan mejatsner, utan att lära sig ett dugg av deras exempel.

»Förbaaarma dig!« hojtade Ljocha och höll i krucifixet som han bar runt halsen.

När den första raden hade stupat blev den andra en mjuk sköld för den tredje. Letiaga med Artiom och Ljocha med Saveli försökte backa undan, bort från kulsprutorna, men massan ville framåt eftersom de bakre raderna inte såg någonting.

Också Artioms armar var fastlåsta i trängseln och kunde inte längre hejda hopen.

Uppe i gallerierna hade automatkarbinerna börjat svepa över huvudena, här och var sjönk kroppar ihop, men de kunde inte falla i trängseln och förblev stående till och med i döden. Här var ingen rädd att dö. Kanske längtade de rentav efter slaktkniven för att slippa leva och äntligen få ro. Folk sjöng bara sitt »förbarma dig!« och fortsatte mot trappan, fortsatte upp – det enda »upp« de förstod – och mot kulorna.

Medan skyttarna bytte magasin i kulsprutorna – det tog bara några sekunder – hade hundratals händer redan lyft bort kravallstaketet och kastat det åt sidan. Några ögonblick senare tryckte man ut ögonen på kulspruteskytten, gruppchefen blev misshandlad till döds medan de andra soldaterna stryptes, sedan kröp alla, såväl levande som döda, uppför trappan som lava ur en vulkan. De tog inte ens vapnen ifrån de drunknade, ingen stannade till.

Soldater kastades ner från trappan och gallerierna, hjälplöst och uppgivet. Artiom försökte gå tillbaka, till tunneln,

Skannat med CamScanner

till luckan, men lyftes ändå uppför trappan till gallerierna och bars fram genom gången till Hansan.

De rödarmister som massan ännu inte nått fram till började retirera och be om förlåtelse, men ingen hörde deras skrik så man dödade dem ändå. Ljocha tappade taget om Saveli, kamraten försvann och dök inte upp igen. På samma sätt försvann tiotals andra, kanske hundratals.

Någon ryckte i Artioms ärm.

Han vände sig om – en kvinna. Mager, blå i ansiktet.

»Unge man! Jag orkar inte mer. Här, ta min son!« ropade kvinnan till Artiom. »Lyft upp honom, annars trampas han ihjäl! Jag kan inte själv!«

Han kikade ner och såg en pojke på kanske sex år, med råg-blont hår och snorig, blödande näsa. Och i sista sekunden lyfte han upp honom.

»Visst! Vart ska ni? Och vad heter du?«

»Kolja.«

»Jag heter Artiom.«

Kolja lade armarna runt hans hals för att inte trilla ner, men folk tryckte fortfarande mot pojken så han klättrade upp och satte sig på Artioms axlar. Koljas mamma höll honom i handen. Hon kramade den hårt en stund, men plötsligt släppte hon taget. Artiom vände sig om: Vart tog hon vägen? Där stod hon, fastklämd i hopen med hängande huvud, genomborrat av en kula.

»Gå dit! Dit!« ropade lille Kolja på axlarna. Han hade inte märkt ännu att mamma var död.

Framför dem gick Letiaga – oskadd och okuvlig. Bakom dem följde Ljocha som fann kraft i Jesus på korset och lyckades hålla sig över ytan som på en avbruten skeppsmast. Hela

Skannat med CamScanner

tiden upprepade han den enda bön han kunde. På något vis hade de lyckats hålla ihop i strömmen som förde dem allt närmare gränsen till Hansan.

»Mamma! Mamma! Var är du?« mindes pojken, men där de hade lämnat henne fanns ingenting kvar.

Alla rödarmister hade slagits eller trampats ihjäl. Ur mörkret i gångarna dök det upp flaggor: en brun cirkel mot vit bakgrund.

»Gå upp i stället«, sa Artiom till människorna. »Inte dit. Gå upp!«

»Mamma! Mamma!«

Pojken försökte klättra ner, hoppa ner i köttkvarnen för att dra upp sin mamma. Men Artiom förstod att den lille skulle trampas ihjäl på en sekund.

Då slogs han av tanken: Han kunde inte överge pojken. Han måste ta med honom. Så länge det fortfarande fanns en gnutta liv i honom måste han ta hand om pojken. Men hur skulle det gå till? Plötsligt föreställde han sig att han skulle kunna återvända till Anja och att de kunde adoptera pojken som höll honom om halsen. Och att de kunde leva tillsammans, alla tre . . . i Polis? Eller på VDNCh? Med ens längtade han hem, till det enkla livet . . .

Över posteringen längre fram tändes några strålkastare i ett försök att blända massan. Men folk visste ändå vart de skulle gå.

»Svaaamp!«

»Detta är en statsgräns!« skrek gränsvakterna. »Ringlinjens federation! Vi öppnar eld!«

»Förbarma dig!«

Detta var slutet.

Skannat med CamScanner

De hade överlevt massakern i trappan, förgäves.

Han lyfte ner pojken från axlarna – där uppe var han ett enkelt mål för kulorna – och tog honom på armen. Pojken sprattlade vilt, och Artiom tänkte: Satan också, vilket ansvar att släpa omkring på den här pysen överallt.

Hur hade Suchoj gjort ... En kvinna hade gett honom Artiom lika slumpmässigt som Kolja i dag, och sedan tog Suchoj hand om gossen i hela sitt liv. Han kunde. Men inte Artiom?

Taktaktaktaktak, smattrade en kulspruta.

De längst fram, de modigaste, föll omkull, sedan föll nästa förtvivlade led, men de där bakom bara fortsatte att trycka på – tredje, fjärde, hundrade ledet. Artiom vände ryggen mot elden för att täcka Kolja.

»Mamma«, snyftade Kolja.

Artiom visste inte vad han skulle säga.

De gick förbi en vanställd kropp med svart hjälm på huvudet.

Det är svårt att ta på sig ansvaret för en annan människa, särskilt om människan är en sexåring. Binda sig till honom för resten av livet ... hur skulle det gå till?

Kolja slappnade av, slutade snyfta.

Artiom tittade ner – pojken var död. Armarna hängde, benen dinglade, det rågblonda huvudet var framåtlutat: ett hål i bröstet. En förlupen kula. Kolja hade skyddat Artiom.

»Era fega jävlar«, sa Artiom för sig själv. »Skithögar. Satans förbannade svin.«

Han torkade bort snoret, såg sig om efter en plats där han kunde lägga ner pojken, men hittade ingen. Sedan började de tre kamraterna rusa mot den förskansade posteringen, mot Hansans kulsprutor. Det var samma modell som de röda an-

Skannat med CamScanner

vände. Och kulorna var säkert också desamma. De var i alla fall lika dödande.

Mynningen hade redan börjat sikta in sig på trion som kom rusande, men i sista sekunden mindes Letiaga sin vintorez, fällde skytten på halva vägen och i nästa stund spolades posteringen och vakterna bort av en människovåg.

Artiom bar Kolja på armen så länge han kunde, men tappade honom någonstans.

Golvet var översållat av kroppar. De döda såg tankspritt och tigande ut i tomheten. Det förmådde inte de levande. Den som gick vidare vrålade i högan sky. Den som stod i kulregnet skrek ut sin bön om nåd. De döende hade sitt sista samtal med Gud. Ingen hörde någon annan.

Men plötsligt började man ta varandra i händerna och fortsatte i en kedja för att inte falla omkull. Okända människor tog Artiom i handen, först den vänstra sedan den högra. Varma, svettiga händer. Snart släppte de taget. De tog några steg, sedan sjönk de ihop, den ena efter den andra.

De trampade redan på gränsvakternas mjuka kroppar, de första svältande forcerade taggtråden, hade nästan kommit fram till Ringlinjens Komsomolskaja, när några eldkastare plötsligt dök upp bakom dem.

Artiom, Letiaga och några andra rusade därifrån och kom in i en stor och praktfull sal: i taket fanns mosaiker med idylliska motiv, ljuskronor spred ett oförtjänt mjukt, gudomligt sken, rena och välklädda människor blev förskräckta av den plötsliga anstormningen, medan flyktingarna, inkräktarna, sprang som råttor, som kackerlackor, för att komma ut ur detta palats, ut ur synhåll – in i tunneln, hålen, för att försvinna innan alla hade fångats in.

Skannat med CamScanner

Bakom dem, i övergången, dånade eldkastarna; de första som träffats av elden råmade av smärta, en stank av svett kött och bränt hår bredde ut sig, men Artiom som stöddes av Letiaga och Ljocha sprang allt längre in i tunnelmörkret utan att se sig om mot infernot som utspelade sig bakom dem.

Ur tunneln hördes ett skrik: »Halt!« – och efter ett tumult blev någon gripen av medarbetare från Hansans säkerhetstjänst och förd tillbaka till Röda linjen. Här hade man inget behov av några flyktingar.

De tre växlade inte ett ord med varandra.

Luften räckte inte till för att tala.

★

Innan de kom fram till Kurskaja fann de ett förbindelsespår som ledde dem till den mörkblå Arbat-Pokrovskajalinjen. Letiaga mindes att det fanns ett ventilationsschakt där. De klättrade upp och kom ut på en gård bakom några mindre tegelhus som låg mellan en kyrka med flagnad guldkupol och ett gammalt varuhus med krossade skyltfönster.

De satte sig ner för att ta igen sig, omtumlade av larmet och upplevelserna. Letiaga teg, Ljocha stirrade tomt framför sig, Artiom kräktes. En cigarett passerade mellan dem.

»Vad säger du?« frågade Artiom Letiaga. »Har du fattat nu?« Kamraten ryckte på axlarna. »De dödade en pojke. I mina armar.«

»Jag såg.«

»Med våra patroner . . .«, sa Artiom. »Svinolup, det aset. Med *dina* patroner. Deras egna var väl slut. De väntade på oss. Och sedan bara gick han sin väg. Rädd om livhanken, förstås.

Skannat med CamScanner

Så många som dödades, men han lever och kommer att leva länge till.«

»Jag lydde bara order.«

»Det gjorde han också. Det var knappast hans eget påhitt. Alla lydde bara order.«

»Jämför du mig med dem?!«

»Jag hade också lust att döda någon«, sa Ljocha. »Nämligen svinet som tänkte ut det där. Så att han inte kan ge några fler order.«

»Jag var övertygad om att han var död. Två gånger sköt jag honom. Jag borde ha placerat en kula i pannan på honom.«

Artioms vänsterarm var bortdomnad, axeln dröp av blod, men nu spelade axeln ingen roll.

»Vad skulle det leda till att döda majoren?« invände Ljocha. »Majorer kommer och går. Knäpper man majoren gör man bara kaptenen en tjänst. Nej, man ska alltid knäppa högsta hönset.«

»Det hade ju inte hjälpt om jag gjort slut på honom där … folk hade ändå gått mot kulsprutorna. Jag berättade allt för dem, men de begriper ingenting. Jag sa ju att de borde gå upp till ytan i stället, men ingen lyssnade. Ingen! Inte ens de som riskerade att dö. För dem var det lättare att gå mot kulsprutorna än att gå upp. Vad kan man då göra?«

Letiaga snöt blod i handen och torkade tankspritt av sig kladdet på byxorna. Kliade sig i pannan.

»Åt helvete med dem! Det var en omöjlig uppgift. Folk är ju som en fårflock … Men vart ska jag nu ta vägen?« sa han uppgivet. »Jag har ju deserterat. Nu finns det ingenstans jag kan ta vägen.«

Artiom sneglade på kamraten. Letiaga var en eldfast män-

Skannat med CamScanner

niska. Han brann inte eftersom det inte fanns något i honom som kunde brinna. Artiom önskade att han var likadan.

Snart släppte locket för öronen. Trycket hade blivit normalt igen.

Då växte ett ljud fram ur djupet genom sprickorna, avloppsbrunnarna och ventilationsschakten, överallt växte ljudet fram av jämmer och skrik. Svagt, dämpat av den feta lerjorden, reflekterat genom krokiga, avbrutna rör. Ett eko. Människorna kunde inte fly, men det kunde rösterna.

Det var som en födsel, fast tvärtom. Moskva var en död kvinna som bar levande barn i sin likstela kropp och inte släppte ut någon mer. Barnen ville födas och grät i livmodern. Moskva drog samman sitt betongsköte och kvävde sin avkomma som plågades in i det sista tills den tystnade ofödd.

Cigaretten tog slut.

Det var natt.

Moskva var nedsänkt i natten som i en hink med smutsigt vatten som sköljt bort allt blod. När den grumliga natten tog slut skulle en grumlig dag bryta in, och ingen skulle få veta vad som hände dagen innan. Allt tvättades bort i natten. Vem skulle få veta om den svarta tunneln där människor huggit ihjäl varandra med hackor i det blinda mörkret? Ingen. Vem skulle få veta om störsändarna? Ingen. Vem skulle få veta om att gudlösa människor korsat sig och gått mot kulsprutorna? Vad de dött för?

»Du, Letiaga … existerar de där fienderna verkligen? Väst, Amerika? Svara ärligt.«

Letiaga gav honom en skelande blick, men i mörkret tycktes det som om ögonen såg rakt fram.

»De säger ju det.«

Skannat med CamScanner

»Vad fan ska vi med fler fiender till?« lade sig Ljocha i samtalet. »Vi bråkar ju så bra utan dem . . .«

»De behöver bara skicka hit en raket. Ett kontrollskott. Om de verkligen var rädda för oss. Har du inte tänkt på det?«

»Nej.«

»Och de andra städerna – Piter, Vladik och alla småorter, varför bombar de inte dem? Har du inte tänkt på det? Eller har de ockuperats, medan vi är den sista obesegrade bastionen?«

»Nej! Och vad gör det för skillnad om jag har tänkt på det eller inte?«

»Därför att det inte finns några fiender! De skiter ju i oss, Letiaga. Inte en jävel behöver oss. Du köpte det, och jag också. Vi trodde att vi gav oss direkt. Att vi är världens navel. Att vi är de sista, eller de enda, eller de viktigaste. Att världens öde avgörs här hos oss. Skitsnack. Här avgörs ingenting. Vi upprättar imperier under jorden, går mot kulsprutorna, dör av slavarbete, matar hundarna med oss själva, räddar mänskligheten, och alltihop under ett lock. Hela vår kamp, alla offer, alla bragder . . . Vi är som myrorna i en myrstack. Ingen märker det! Vi dör förgäves. Och om ni tar bort locket . . .«

»Det är en sköld och inget lock.«

»Om ni tar bort skölden kommer det inte att märkas någon skillnad. Jag lovar. Det är inte fienderna som behöver oss, Letiaga, det är vi som behöver dem.«

»Och jag lovar«, sa Letiaga rasande, »att den gamle talar sanning.«

»I så fall är han en idiot«, sa Artiom lika rasande. »Han är en idiot, precis som du. Och jag är också en idiot eftersom jag lät mig luras i Balasjicha. Och nu är det för sent. Nu finns

Skannat med CamScanner

det ingenting att göra åt saken. Jag borde ha passat på och förstört störsändarna när jag hade chansen. Då hade vi fått se. Eller hur, Saveli?«

»Ja«, svarade Ljocha i stället för den ihjältrampade stalkern.

»Du hade inte uppnått någonting«, fräste Letiaga. »Det står störsändare runt hela Moskva. Och folk skulle ändå inte ha trott på dig.«

»Eftersom ni har skitat ner deras hjärnor i tjugo år! Hur skulle de kunna tro på mig? Är det deras fel, kanske?«

»Jag har inte skitat ner något!«

»Just det ja. Du knäpper väl alla som inte passar in i er version.«

»Nej, jag skjuter fiender. Jag försvarar mina stationer mot fiender. Och om jag inte hade fått ut dig från Balasjicha, din skitsnackare, så hade Hansasoldaterna begravt dig innan du ens hunnit säga pip.«

»Det var inte du som fick ut mig. Det var den gamle. Och inte för att han är snäll, utan för att rädda sin förbannade utrustning. Och kom ihåg att han sa åt dig att skjuta mig om jag krånglade. Tänk efter! Vad är jag? Hans svärson, gift med hans dotter. Ändå dömde han mig till döden.«

»Fast nu gjorde jag ju inte det.«

»Tack så hemskt jävla mycket . . . «

»Väl bekomme.«

»Men varför ville han se mig död? För att jag känner till störsändarna? För att jag vet hur de förvrider hjärnan på folk? Eller varför då? För att han tänkte ge ammunition till de röda och jag kanske hade något emot det? Tjugotusen patroner! Du fick själv smaka på en i dag. Sluta vara en sådan idiot . . . «

Skannat med CamScanner

»Än sen? Tack vare det är kriget snart över. Det var Moskvins villkor.«

»Så det var det översten menade med ›till vilket pris som helst‹ … Han gick med på att betala några ynka tjugotusen.«

»Ja, borde han ha låtit fler av de våra stryka med? Precis som i bunkern?«

Artiom vände sig bort.

»Det var alltså Moskvin där nere? Jag kände igen honom. Moskvin och den andre – Bessolov. Vad har han för position i Hansan?«

»Han är något högdjur. Vete fan hur det fungerar där.«

»Du ljuger«, sa Artiom övertygat. »Du vet visst. Vad är han?«

»Lägg av.«

»Det var ju han som skickade kuvertet till Führern genom den gamle. Och patronerna till generalsekreteraren. Det var han. Och det är alltså till honom den gamle rapporterar? Till Aleksej Feliksovitj? Varför då? Vad mutade han honom med? Ett par jävla jeepar?«

»Ja, och? Hansan kom till vår undsättning när vi var uträknade. När stack du? Efter bunkern. Du tog din Anja och drog. Vad skulle vi göra? Hur många var vi efter bunkern? Halva truppen? Och alla i dålig form. Om det inte hade varit för Hansan hade vi gått under – game over. Den gamle gjorde vad han kunde. Andra erbjudanden om hjälp fanns inte. Vad skulle han göra – utan ben och med bara en arm? Gå och hänga sig? Och vi skulle bli legosoldater?«

»Det hade åtminstone varit ärligare …«

»Äh, far åt helvete!«

»Fattar du inte vad han betalade för terrängbilarna, vap-

Skannat med CamScanner

nen och hjälmarna? Med våra grabbar! Hansan svek oss, Letiasjka. Vi bad ju om hjälp i bunkern. Kom de till vår undsättning? Nej, han sålde dem. Han sålde dem till Hansan!«

»Men ... det är inte möjligt. Det måste ha funnits ett skäl.«

»Och vad fanns det för skäl att undanröja mig?«

»Ja, tänk om du är en spion? En sabotör? Du försökte ju förstöra skölden! Tänk om du spelar ett dubbelspel? Du infiltrerade oss! Han sa att om du försöker underminera fredsfördraget ... hota det ... då ...«

»Spion för vem? Sabotör för vem?«

»För Amerika. Du fick kontakt med dem från höghuset och ...«

»Och vad då? Och hjälpte dem att skjuta fler raketer? Mot mina egna? Min fru, min styvfar? Mot dig, din jävla dumskalle? De sålde oss och våra kamrater, deras själar, hela listan! Så ligger det till. Fattar du inte det?«

»De offrade oss, ingenting annat. Och de röda ... det var nödvändigt. Hårt, men nödvändigt. Nu är det dags att söka allianser, Artiom. Också med de röda. Det finns en annan fiende. Och den är verklig. Det är omöjligt att glömma grabbarna, jag vet. Den gamle glömmer inte heller. Du har ju sett hur han skålar med dem varje dag.«

»Han skålar inte med någon – han bara super. Eftersom han var en hjälte och blev en köttklump. Utan ben och arm. Och om han verkligen tror att kriget mot väst inte har slutat ...«

»Det har inte slutat!« utbrast Letiaga. »Ser du inte det?«

»Var finns bevisen? Den där Bessolov, var det han som bevisade för er att kriget fortfarande pågår? De har ju hjärntvättat dig! Och nu håller han er i pungkulorna!«

»Det är du som är hjärntvättad! De var där hela tiden. De

Skannat med CamScanner

kommer krypande ur varenda spricka. De vill utplåna oss från jordens yta!«

»Jävla idiot!« Artiom hoppade upp på sitt friska ben. »Du kan inte bevisa någonting!«

»Och vad har du bevisat för mig? Om det inte finns några fiender, vad är då syftet med alltihop?«

»Syftet?«

»Ja!«

»Jag vet inte . . . «

»I så fall kan du lämna mig i fred.«

Artiom tänkte efter. Nickade. Och började halta därifrån.

»Vart ska du?« ropade Letiaga efter honom.

»Du har rätt«, sa Artiom för sig själv utan att vända sig om. »Du har rätt. Det måste finnas ett syfte. Vi har helt enkelt inte förstått vilket ännu. Och den gamle har inte heller förstått, och knappast Svinolup heller . . . Nåväl, det finns någon man kan fråga.«

»Vänta, Artiom . . . Artiom!«

Letiaga hann ifatt honom på Lubjankatorget. Han räckte honom sin skyddsmask.

»Ta den. Jag klarar mig ändå.«

Artiom sa inte emot. Han spottade på siktglasen, torkade dem och provade masken.

»Tack. Jag får inte dö riktigt ännu«, sa han dovt.

Från Lubjanka haltade han nerför backen. Förbi Bolsjojteatern, där hästspannet störtat ner i avgrunden, förbi tårlösa brunnar, förbi hotellen för utomvärldsliga gäster, förbi hundgatorna, det stumma parlamentet och det skendöda Kreml med slocknade stjärnor och meningslösa murar. Här någonstans måste det vara.

Skannat med CamScanner

Han hejdade sig. Det var mörkt.

Hur hade han gjort? Var hade han stått?

Blodet sipprade ur vänster axel som träffats två gånger, och långsamt började blodförlusten göra sig märkbar. Artiom kände sig försvagad, men fortsatte söka och försökte minnas. Först i en riktning, sedan i en annan.

Den svaga månen var inte till någon större hjälp. Artiom ställde sig på alla fyra och kröp och trevade med händerna över den sträva asfalten. En gång fiskade han upp en stövel, en annan gång ett dörrhandtag som någon hade kastat, okänt varför.

Ljocha och Letiaga kom fram till honom.

»Vad letar du efter?«

»Svaret«, skämtade Artiom och skrattade hest för sig själv.

Och så fann han den.

Den blinkade åt Artiom i månljuset som kikade fram i revan mellan två moln.

På den svartgrå asfalten låg den svartgrå revolvern. Svinolups avrättningsvapen. Artiom tog den i handen. Ett tungt, massivt, ondskefullt vapen. Precis vad Artiom behövde. Det var därför han hade kommit hit. Antagligen kunde ingenting klaras upp utan det.

Detta var den svärtade revolvern som han måste köra ner i halsen på Bessolov. Låta honom andas genom pipan – tills han är redo att förklara varför de håller som fångar i metron.

»Var det allt?« frågade Ljocha.

»Vad då allt?« Artiom såg på kamraten. »Nu till bordellen!«

Skannat med CamScanner

XIX. VAD SKRIVA?

De tog honom till Tsvetnoj Bulvar.

Letiaga bar honom på ryggen. Hela vägen under bar himmel, de vågade inte gå genom metron.

Artiom hostade blod. Med dinglande ben hade han tjatat om att få gå själv, men så fort han försökte stå upp sjönk han ner på knä. Han var helt slut. Nyckeln i ryggen hade stannat.

När de anlände till Tsvetnoj Bulvar spratt ändå någon fjäder till i hans bröst och började surra en smula. Artiom strök bort de röda tårarna ur ögonen och rätade på sig. Han kände det själv: han skulle inte hinna uträtta så mycket mer. Men en sak måste hinnas med, någonting viktigt. Han fingrade på Nagantens handtag: Allt i sin ordning? Pistolen svarade jakande.

»Ta mig till Sasja, Ljocha. Minns du var hon håller hus?«

»Ah, han vill ha en skön död! Somna in hos en sötnos? Glöm det, först måste vi lappa ihop dina sår.«

»Visst, men bara såren.«

På Tsvetnoj Bulvar pågick något märkligt.

Stationen var full av flyktingar – fascister. De gav ett förlorat, eländigt intryck, som misshandlade byrackor. De våta järnvägsuniformerna torkade på deras kroppar och krympte tills de såg ut som om de hade sytts till en barnteater, men av någon anledning bars av vuxna som gjorde allt på allvar. De fascistiska flyktingarnas ansikten var smutsiga och fulla av rivsår, de järnbeslagna läderstövlarna var spruckna i sömmarna.

Skannat med CamScanner

»Vad har hänt?« frågade Ljocha ett par prostituerade som kom förbi.

»Hela Riket har översvämmats. Pusjkinskaja har rasat in. Det var tadzjikerna som slarvade vid utgrävningsarbetena. Först rasade Pusjkinskaja, sedan grannstationerna också. Allt översvämmades av läckande vatten.«

»Tadzjikerna som slarvade«, sa Artiom och log snett. »Det är alltid tadzjikernas fel!«

»Alla har flytt. Från Tverskaja till Majakovskaja. Och hit kom folk från Tjechovskaja.«

»Och kriget?«

»Vet inte. Ingen vet någonting.«

Rätt åt er, tänkte Artiom. Kanske lyssnar Gud, trots allt, och tar emot klagomål. Någon, kanske kvinnan på skottkärran, hann skvallra för Gud innan huvudet krossades av armeringsjärnet. Gud räknade på sin kulram hur många syndare och rättfärdiga det fanns i Riket, och bestämde sig för att stänga och försegla det. Frågan var bara varför han hade öppnat det?

Och hur var det med Homeros?

»Vet ni om en gammal gubbe klarade sig? Från Tjechovskaja?« vände sig Artiom till några uniformerade. »Homeros?«

Männen ruskade ängsligt på huvudet och drog sig undan.

Vännerna tog honom till kvinnoläkaren. Hon fann blödande bölder mellan såren efter piskrappen. De löpte i strimmor, som smala ålar under huden. Han hade inte långt kvar, sa hon. Han var i akut behov av en blodtransfusion, men som gynekolog hade hon varken blod eller nödvändig utrustning. Hon petade ut en kula och skällde på Artiom, sedan sköljde hon såren med billigt brännvin och lade över skrynkliga tyg-

Skannat med CamScanner

bitar som skulle fånga upp det blodblandade varet ur den pinade huden. Hon gav honom antiinflammatoriskt analgin som sett sitt bäst-före-datum för länge sedan. Det fick honom att må lite bättre. Det var alltså här Saveli hade fått sina medikamenter.

»Vad gör vi nu?« frågade Letiaga. »Vi måste hitta en riktig doktor åt dig. Så att jag kan pumpa tillbaka ditt blod i dig. Med ränta.«

»Nej, jag måste till bordellen«, sa Artiom – analginen hade knappt nått hans sår. »Vi fixar det efteråt.«

»I ditt ställe skulle jag hellre be en bön, Artiom«, sa Letiaga och skakade på huvudet.

»Var inte en sådan snorunge«, suckade Artiom.

»Här, ta några kulor.«

Artiom tog emot dem och såg in i Letiagas skelande ögon.

»Tänker du anmäla dig?«

»Nej, den gamle förlåter inte desertörer.«

»Och om du ger honom mig?«

»Då kommer Anja och stryper mig«, sa Letiaga. »Jag vet inte vad som är värst. Okej. Jag har också en älskling här. Där borta. Titta in om du har vägarna förbi.«

»Ska jag visa dig var?« frågade Ljocha.

»Behövs inte, jag minns vägen.«

Sant, han mindes.

De skildes åt.

Artiom haltade iväg, uppslukades av folkvimlet och vände sig om igen: Gick de verkligen skilda vägar? I det här viktiga ärendet ville han inte be någon om hjälp. Tsvetnoj Bulvar vimlade av slödder. Vem var agent för de röda, för Orden eller för Hansan? Och alla sökte efter honom. Garanterat.

Skannat med CamScanner

Högerhanden i fickan. Han släppte inte taget om sin Nagant.

Sasjas kabin var tom.

Ingen där inne, dörren var låst.

Han blev orolig: Tänk om Bessolov tagit henne därifrån? Tänk om det har hänt någonting ännu värre?

Snett mittemot fanns en sjaskig krog med några bord och stolar. Avskild med ett bambudraperi från golv till tak. Artiom satte sig så att han kunde hålla uppsikt över Sasjas kabin genom draperiet utan att förbipasserande såg honom.

Artiom tittade på den låsta dörren och ville tänka på Sasja, men tankarna ledde honom till Anja. Aha, Vladivostok … Varför hade hon aldrig berättat om det förut? Kanske hade det känts lättare att leva med henne om han hade vetat om Vladivostok.

Vid bordet intill satt två våta fascister och viskade. De kastade misstänksamma blickar på Artiom. Han försökte uppamma sitt hat mot dem, men lyckades inte: tydligen hade han blivit helt utbränd på Komsomolskaja. Han struntade i dem och beställde in sprit till analginen. Mat var inte att tänka på, blotta tanken gjorde honom illamående.

»Dietmar …«, stack det plötsligt ut bland de frammumlade orden. »Dietmar …«

Han tvekade en stund innan han frågade:

»Känner ni Dietmar?«

»Vem är du?«

»Jag söker en person som arbetade åt honom. Ilja Stepanovitj. Han skulle skriva en bok om Riket. Med hjälp av en man som kallade sig Homeros. Min vän.«

»Vem är du? frågade jag.«

Skannat med CamScanner

»Jag utförde ett uppdrag åt Dietmar«, erkände Artiom i en viskning. »På Teatralnaja.«

»Agent?« Fascisten flyttade sig närmare.

»Sabotör.«

»Dietmar var hjältemodig och . . .«

»Jag hörde det.«

»Nu står hans agenter under mitt befäl«, förklarade fascisten. »Du arbetar åt mig i fortsättningen. Jag heter Dietrich.«

Artiom kunde inte ta det på allvar. Han såg redan Dietrich lite grann från någonstans under molnen. Från den positionen framstod det mesta som rätt löjligt. Men inte allt.

»Kompis«, sa Artiom, torkade sig om läpparna med handryggen och visade Dietrich blodet. »Låt mig dö i fred.«

»Strålsjuk?« Dietrich fattade galoppen och drog sig undan. »Är du den där stalkern? Som tog värvning?«

Artiom flyttade försiktigt på revolvern under bordet så att hanen inte skulle fastna i fickan.

»Kände du Homeros?«

»De dödade dig alltså inte på Teatralnaja?«

»Som du ser.«

Uppenbarligen hade Dietmar fört honom till »livsrummet« utan att diskutera saken med de andra.

»Nåväl, om du är en av våra veteraner . . .«

»Prata inte så högt. Väggarna har öron.«

»De är här. De tog sig ut. De sitter på en bar i närheten och dricker. Båda två. De är också mina skyddslingar. Ska jag visa dig dit?«

»Ja, gör det.«

Homeros lever! Gudskelov. Jag måste träffa honom. Väntar du på mig, Sasja?

Skannat med CamScanner

Det var Artiom som bara hade en vecka på sig, kanske lite mer. Homeros hade ingen brådska någonstans. Artiom måste hinna bikta sig åtminstone för honom, för hans manuskript. Homeros måste skriva ner alltihop: om radiomasterna, gropen, tunneln, svamprötan och patronerna. Han måste skriva historien om den satans Orden. Och framför allt den heliga sanningen: att världen existerar.

Du ville ha en historia. Här har du den.

Det visade sig att Homeros befann sig bara tjugo meter därifrån. Han och Ilja Stepanovitj deppade och drack utan att skåla med varandra.

Homeros blev överlycklig när han fick syn på Artiom.

Den gamle såg medtagen ut – den grå kransen runt kraniet glänste som en helgongloria i det gula lampskenet. Han samlade sig igen. På armen höll han Olegs höna. Ingen hade vridit nacken av den eller stoppat den i grytan. Tvärtom hade fået ätit sig så fett på det fascistiska fodret att fjäderdräkten glänste.

Artiom gick fram till den gamle och omfamnade honom. Hur länge sedan var det de sågs?

»Du lever.«

»Du också.«

»Hur mår du, farfar?«

»Jag? Tja, det är som det är. Ilja och jag har börjat ... arbeta.« Homeros såg på Artioms sällskap. »Goddag.«

»Och hur går det?« frågade Artiom Ilja Stepanovitj.

»Jodå«, svarade läraren, vänd mot Dietrich. »Vi skriver. Det fungerar.«

»Underbart«, sa Artiom. »Kom, farfar, så tar vi en liten promenad. Tack, kamrat.« Han nickade åt Dietrich. »Det här ska jag inte glömma så länge jag lever.«

Skannat med CamScanner

Dietrich hade givetvis helst följt efter och tjuvlyssnat på deras samtal, men bakom bambudraperiet stod svampen och kallnade medan ölen blev ljummen. Och Riket verkade ju inte existera längre.

»Inte ett steg utanför stationen!« sa han strängt. »Tills vidare order.«

Vännerna gick förbi de små kabinerna; i dörröppningarna stod prostituerade. Hur hittade man en avskild vrå här?

»Så skrivandet går bra?« frågade Artiom under tiden.

»Jag vet inte det jag.«

»Hur då?«

»Iljas fru har hängt sig. Nu super han.«

»När då? När hände detta?«

»Nå, vi hade arbetat i ett par dagar och . . . ja, Führern var ju krävande . . . varenda dag kom han förbi personligen, läste och frågade. Jag blev tvungen att arbeta för två, kort sagt. I gengäld lovade Ilja att göra mig till medförfattare. Med namnet på omslaget och allt. Det var väl smickrande?«

»Nja.« Artiom såg på Homeros. »Och hur är han, Führern?«

»Tja, liksom vardaglig . . . ganska vanlig.«

»Ganska vanlig«, upprepade Artiom. »Så klart. En helt vanlig människa. Och säkert med ett vanligt namn, som Vasilij Petrovitj.«

»Jevgenij Petrovitj«, korrigerade Homeros.

»Nästan rätt«, skrattade Artiom. »Har ni kommit fram till de degenererade? I läroboken?«

»Nej, inte än«, svarade Homeros och undvek honom med blicken. »Och nu är det givetvis osäkert om vi hinner bli klara. Alla har flytt. Det är slut med Riket. Führern har försvunnit någonstans.«

Skannat med CamScanner

Hönan bredde ut sina vingar som om den tänkte flyga iväg. Homeros hade lärt sig djurets beteende och höll hönan på avstånd med utsträckta armar. Fågeln spände sig och kackade på golvet.

»Lägger den ägg också?« undrade Artiom.

»Nej. Den bojkottar mig«, sa den gamle och log dystert. »Det spelar ingen roll hur mycket skal jag proppar i den. Vete sjutton vad det är för fel.«

De gick vidare och pratade, förbi uppgivna fascister och kåta torskar.

»Nåja. Nu behöver du i alla fall inte döva ditt samvete längre«, sa Artiom som trots trötthetен kände ett obetvingligt tvång växa fram: att berätta allt. »Du kan ta itu med din egen bok. Det var ju det du ville.«

»Min egen skulle ingen trycka.«

»Det beror på vad du skriver.«

»Och vad skulle jag skriva?«

Det verkade som om någon smög efter dem. Artiom vände sig om, och igen. En kortvuxen man . . . Bara en inbillning? Kanske smög han inte på Artiom, utan var bara ute efter förlustelser. Fast kanske hade han stannat för att inte röja sig.

Handen på Naganten.

»Har du hittat din Sasja?« frågade Artiom.

»Min? Nej. Har du?«

»Hon är här, farfar. Så sent som i går. Jag pratade med henne. Om dig.«

»Vet du . . . vet du var hon är?«

»Ja.«

»Mår hon bra? Kom, så går vi till henne i stället. Men vad gör hon här?«

Skannat med CamScanner

»Vad gör kvinnorna här, farfar? Hon arbetar.«

»Nej, lägg av! Sasja? Det tror jag inte på.«

»Jo.«

»Det är inte sant!«

»Säg mig . . . det där om Hunter, är det sant? Att han söp? Jag visste inte att ni kände varandra.«

»Hunter? Du känner honom också? Varifrån?«

»Det var han som skickade ut mig på expeditionen. Mot de svarta. Efter raketerna. Har jag inte berättat det? Och inte han heller? Var det inte därför han söp? På grund av de svarta?«

»Han? Jag vet inte. Han . . . Vi pratade inte så mycket egentligen. Inte tillräckligt.«

»Din bok, ditt manuskript, handlade väl om honom, inte sant?«

»Jag vet inte. Han, förstår du . . . han är ingen riktig hjälte. Jag ville göra en hjälte av honom. För att inspirera läsaren.«

»Det var därför du inte skrev att han var en suput?«

»Hur vet du det . . .«

»Jag säger ju att Sasja har berättat allt för mig . . . Tror du mig inte?«

»Jag måste till Sasja. Träffa henne igen. Jag vill höra det från henne.«

»Senare. Ha lite tålamod. Jag har något viktigt att berätta. Här verkar det inte vara någon . . . Gå in. Vänta, jag ska bara se efter . . .«

»Vad gäller Hunter . . . Ja! Vem vill läsa om en alkoholist? Eller följa med honom? Förstår du? Det måste finnas en myt, en vacker myt. Människorna sitter i mörkret, i hopplösheten. De behöver ljuset. Utan ljuset dras de ännu djupare ner.«

Skannat med CamScanner

»Jag förstår. Och nu ska du lyssna.«

Artiom böjde sig fram mot den gamle och började viska i hans öra:

»Människorna sitter i mörkret eftersom man gömmer ljuset för dem. Västvärlden är inte utplånad, farfar. Och inte hela Ryssland heller. Det finns fler överlevare. Nästan hela världen har överlevt. Jag vet naturligtvis inte hur de lever där borta, men ... Vladivostok, ditt Poljarnyje Zori, Paris, Amerika ...«

»Vad säger du?«

»Man hemlighåller dem för oss. Med störsändare som står runt hela Moskva. Radiotorn som släcker alla signaler från andra städer.«

»Vem gör detta?«

»Hansan. Och Orden är informerad. Den jobbar för Hansan. Och undanröjer alla som närmar sig Moskva utifrån. Söker upp och likviderar. Liksom alla här som försöker kontakta yttervärlden. Det är därför ingen vet något. Och jag tror att Röda linjen har byggt vindkraftverk åt Hansan. Det står sådana i Balasjicha och förser störsändarna med ström. Och en grävmaskin har grävt en stor massgrav, full av lik, och vilda hundar äter upp kropparna. Byggarbetare och utbölingar ligger där huller om buller. Och för detta levererar Hansan patroner till Röda linjen. Eller kanske inte därför, utan helt enkelt som understöd. Tjugotusen patroner, kan du tänka dig! Och med samma patronerna kväser de röda svampupproren på sina stationer. De skjuter rakt in i massan. Folk går mot kulsprutorna, vädjar om mat, och soldaterna bara mejar ner dem, igen och igen ... Folk vill inte veta. Jag sa åt dem: Ni kan gå härifrån, ut ur metron! Det finns liv där uppe. Gå

Skannat med CamScanner

bara. Men de vill till Hansan, i kulregnet ... Därför är det viktigt att du skriver ner allt detta i ditt häfte. Och en sak till. De ljuger för alla att vi måste gömma oss här eftersom kriget fortsätter, men det är lögn, det är jag övertygad om, bara lögn. Och syftet med alltihop ska jag ta reda på om jag kan. Men under tiden skriver du. Lovar du det? Skriv, så att människorna får veta. Det är viktigt.«

Homeros drog tillbaka örat, gav Artiom en ingående blick: som om han måste desarmera en bomb med fingrarna. Det var också en blick full av medkänsla, men det försökte han dölja då han förstod att det var medkänslan som var själva snubbeltråden som fick bomben att detonera.

»Hur mår du?« frågade han. »Du ser för eländig ut, ärligt talat.«

»Det är kört för mig«, sa Artiom. »Jag har kanske en vecka kvar. Därför måste du skriva, farfar. Skriv.«

»Vad ska jag skriva?«

»Om alltihop. Om allt jag just berättade för dig.«

Homeros nickade.

»Okej.«

»Förstod du allt? Ska jag berätta igen?« Artiom reste sig på sitt friska ben och kikade ut i korridoren.

»Jag förstod inte riktigt allt.«

»Vad var otydligt?«

Homeros tittade upp på honom.

»Nja, det lät så ... konstigt. Ärligt talat.«

Artiom tog ett steg tillbaka. Betraktade den gamle på avstånd.

»Tror du mig inte? Tror du också att jag är knäpp?«

»Det har jag inte sagt!«

Skannat med CamScanner

»Hör på. Jag förstår att det låter konstigt, men detta är sanningen, förstår du? Allt som du vet om metron – att det inte finns något liv på ytan, att vi inte kan åka någonstans, att de röda är fiender till Hansan . . . det är allt detta som är lögn! Vi har helt enkelt levt så länge med den . . .«

»En stad, det kan man ju tänka sig . . . kanske två . . .« Homeros rynkade pannan och gjorde en förtvivlad ansträngning att tro på Artiom. »Men hela världen? Och de där störsändarna. Och Hansan . . .«

»Gör bara som jag säger och lägg det på minnet så länge. Och skriv ner det senare. Kan du göra det, för min skull? Jag har inte lång tid kvar, farfar. Jag vill inte att allt detta ska gå förlorat med mig. Det är din uppgift, hör du det? Jag har tagit reda på det själv. Och om du – du! – inte skriver ner alltihop i ditt häfte så kommer ingen att få veta. I dag ska jag försöka . . . äh, strunt samma. Det kanske inte lyckas . . . Men du kan göra skillnad! Gör du det? Skriver du?«

Den gamles käkar malde. Han klappade hönan som sömnig satt i hans knä.

»Även om det verkligen är sanning . . . vem skulle trycka något liknande?«

»Vad spelar det för roll?«

»Tja, hur ska folk annars få veta?«

»Farfar! Måste du ovillkorligen bli tryckt? Den riktige Homeros skrev ju inte en rad i sitt liv. Han var blind! Han bara berättade, sjöng . . . och folk lyssnade på honom.«

»Den Homeros, ja«, medgav den gamle, »den riktige«, tillade han med ett sorgset leende. »Okej. Jag skriver ner det, så klart. Men nu måste du till doktorn. Vad är för prat – en vecka kvar? Kom, så går vi. Tar du mig till henne?«

Skannat med CamScanner

»Tack, farfar. Jag ska berätta mer senare ... i detalj. Så snart jag fått veta. Då dikterar jag direkt. Om det lyckas.«

Homeros var tyst när de gick. Han hade något mer på tungan, men bet ihop för att det inte skulle flyga ur honom. Sedan muttrade han:

»Vet du ... jag skrev ett par artiklar till deras tidning. De tvingade mig. Hm, du förstår ... om arbetena på Schillerovskaja och så ...«

»Du hade inget val«, sa Artiom.

»Nej, jag hade inget val.«

★

De gick tillbaka till krogen.

Dietrich och hans kamrat hade ätit färdigt och gått. Och ur Sasjas kabin hördes ett stånkande. Allt var i sin ordning med henne.

»Här är det«, sa Artiom.

De såg på varandra.

Och satte sig bakom bambudraperiet och väntade med blicken sänkt mot glasen. Homeros vred på sig och hostade. Artiom sjönk in i sig själv: det var som om vinden ven i honom. Små rotorblad snurrade, gnisslade och genererade ström så att Artiom skulle orka vara på jorden ännu en stund. Var är ni, vitbukiga luftskepp? Vart flyger ni i brisen? Han läppjade på spriten och genast bredde ett rosa moln ut sig i glaset, medan Artiom fylldes av en grumlig värme. Sömnbristen vältrade sig över honom. Hur länge sedan var det han sov? Ett dygn?

Stånkandet upphörde; något råskinn kom ut och knäppte

Skannat med CamScanner

gylfen med en segrares leende på läpparna. Vad kunde man göra?

Homeros reste sig och släntrade dit. Hönan lämnade han kvar.

»Sasja?«

»Homeros . . . är det du?«

Artiom satt kvar. Det här samtalet angick honom inte. Men det gick inte att undvika att han hörde alltihop.

»Herregud, är du här . . . Varför då? Sasjenka . . .«

»Allt är bara bra med mig.«

»Jag . . . jag trodde att du var död . . . Jag letade efter dig, på Tulskaja . . .«

»Förlåt.«

»Varför sa du ingenting? Hittade du mig inte?«

»Och hur hittade du mig?«

»Jag . . . det var Artiom. Känner du honom? Han visade mig vägen.«

»Är han också här?«

»Du . . . varför gör du det där, Sasja? Varför gör du det här smutsiga arbetet?«

»Vad då smutsiga?«

»Du kan inte fortsätta så här. Det är dåligt för dig. Kom . . . Packa dina saker, så går vi.«

Artiom smekte revolvertrumman. Inte ännu. I morgon, i övermorgon – så snart Bessolov dök upp hos henne. Mannen ska besvara mina frågor. Och därefter – gärna. Hönan såg på honom med huvudet på sned.

»Vart då? Jag tänker inte gå någonstans.«

»Tvingar man dig? Är det slavarbete? Vi kan väl . . . Jag ska prata med någon . . .«

Skannat med CamScanner

»Nej.«

»Jag förstår inte! Du kan tjäna pengar på något annat … Eller måste man köpa dig fri … är det så?«

»Nej, jag är ingen slav.«

»Så vad är det? Jag begriper inte …«

»Det finns ingen annan plats för mig. Men berätta hellre om dig själv. Hur har du haft det? Hur är det … med Hunter?«

»Jag vet inte. Herregud, vad menar du med ingen annan plats?«

»Det finns ingen annanstans jag kan ta vägen.«

»Vad är det du säger? Det är ju fullständigt barockt! Du är inte ens arton år! Det är ju en bordell! En rövarkula! Nej, så här kan det inte fortsätta. Kom nu!«

»Nej.«

»Nu går vi!«

»Lämna mig i fred!«

Hönan lystrade: den var orolig för Homeros. Men Artiom lade sig inte i grälet. Det fick han inte. Och vems sida stod han egentligen på?

»Du kan inte göra så här! Du är ingen prostituerad!«

»Som om det var det värsta som kan hända en människa …«

»Stackars flicka. Jag har förlorat dig … Det är mitt fel …«

»Det är inte ditt fel. Och du är inte min pappa.«

»Det påstår jag inte heller … Men varför måste du stanna här? Det finns andra lösningar.«

»Än sen? Du trodde ju att jag var död, men här är jag, vid liv – spelar det någon roll om jag är prostituerad eller inte?«

»Du är ingen prostituerad!«

Skannat med CamScanner

»Utan vad då?«

En man stannade utanför den öppna dörren. Rakad, veckad nacke. Svart läderjacka. En livvakt? Kontrollerade han om herrn kunde gå in? Artiom gnuggade sig i ögonen, böjde sig fram, tittade åt höger och vänster. Mörkt hår med sidbena, påsar under ögonen – stod en sådan karl och väntade i vimlet?

»Du är väl inte en flicka som säljer sig för patroner ... som tillåter att ... Nej, jag minns dig helt annorlunda.«

»Visst, men nu är jag sån. Och?«

»Det är ju skamligt!«

»Då kan du göra mig till någon annan i din bok. Gör mig till den som du vill ha. Spelar det någon roll vad jag gör i livet? Det spelade ju ingen roll i Hunters fall ...«

»Vad har det med saken att göra?«

»Är du färdig med boken? Hur slutar den? Med händelserna på Tulskaja?«

»Med översvämningen, naturligtvis.«

»Jag trodde att den slutade med ett mirakel. Visst?«

»Det är inte den slutgiltiga versionen.«

»Men du bytte ut massakern mot ett mirakel. Då kan du förbättra mig också. Gör mig till en fe. Ursäkta, men nästa besökare väntar. Hos mig måste man boka tid. Precis som hos doktorn. Ja, gör mig till en doktor!«

»Nej, jag går inte.«

Mannen med den veckade nacken hörde alltihop, spottade på marken och gick. Artiom slappnade av. Smekte hönan med fingrarna. Djuret satt och dåsade. Revolvern sov inte.

★

Skannat med CamScanner

Analginen och alkoholen fick syndens näste att snurra, fick världen att snurra, för att inte tala om Artioms lösa huvud. Till slut kom Homeros tillbaka, omskakad som om man hällt iskallt vatten över honom och torterat honom med elchocker.

»Varför gör hon det?«

»Låt mig prata med henne, farfar. Så ses vi efteråt på krogen där du och Ilja satt. Mina kondoleanser till honom.«

»Du försöker väl också övertyga henne om att . . .«

»Se på mig. Vad kan jag säga, tror du? Jag behöver bara prata med henne.«

»Ta henne härifrån, Artiom. Du är ju en bra kille. Hederlig. Ta med henne.«

»Hederlig . . . visst . . .«

Han knackade på. Hon hade redan hört hans röst och blev inte förvånad. Han svajade in i rummet.

»Hej.«

»Du är tillbaka! Var du i Balasjicha?«

»Ja.«

»Du ser hemsk ut. Sätt dig ner. Vill du ha något? Vatten? Här, drick lite.«

Sasja var lika vacker som vanligt. Hur bar hon sig åt? Hur bär sig kvinnor åt? Medan männen . . .

»Det finns störsändare där. I Balasjicha.«

»Vad för slags störsändare?«

»Sasjenka, mannen som du kallar din herre, Bessolov . . .«

»Vänta! Vad är det där? Herregud, vilka otäcka sår. Och du är ju alldeles varm. Du har feber.«

»Strunt i det. Hör du vad jag säger? Bessolov. Vem är han egentligen?«

»Du har en revolver.«

Skannat med CamScanner

»När kommer han hit?«

»Stackare. Du mår sämre, va?«

»Var det han? Pervot som utnyttjade dig den där natten? Som utnyttjade mig? Och såg oss tillsammans?«

»Som presenterade oss för varandra . . . «

»Lyssna på mig. När kommer han? Jag vill snacka med honom. Det är viktigt för mig.«

»Varför då?«

»Därför. Han sitter högst upp i pyramiden. Han kontrollerar allting här. Han har lindat de röda runt sitt lillfinger, fascisterna, Melnik . . . Jag vill förstå syftet med alltihop. Varför vi är i metron. Hur planen ser ut. Det ska han tala om för mig.«

»Titta, sårskorpan har trillat av. Från brännskadan. Får jag se?«

»Det där . . . Du sa att jag hade skadat mig själv.«

»Ja.«

»Varför gjorde jag det? Varför?«

»Du pratade med honom, med Aleksej, sedan brände du dig själv.«

»Jag? Menar du . . . på grund av Orden? Brände jag bort Ordens motto för att . . . Berättade han något om Orden för mig? Vad den egentligen sysslar med?«

»Börjar du minnas?«

»Så du visste alltihop?«

»Artiom, ska du inte lägga dig ner? Du orkar ju knappt stå på benen.«

Han satte sig på huk mot väggen.

»Varför förklarade du inte för mig? Varför skickade du mig till Balasjicha?«

Skannat med CamScanner

»Du kan inte påverka någonting här, Artiom. Ibland kan man bara bränna sig med en cigarett. Ingenting mer.«
»Kände du till störsändarna också? Och världen?«
»Ja.«
»När kommer han? När?!«
»Jag vet inte.«
»Det gör du visst! Säg det nu!«
»Vad vill du honom?«
»Göm mig. Snälla, göm mig här.«
»Det kan jag väl göra.« Hon satte sig på huk bredvid honom, smekte honom över de kala tinningarna, över håret. »Sätt dig bakom draperiet där.«
Hon drog för draperiet.
Jag måste göra det. Allt är fortfarande möjligt.
Han såg på det storblommiga tyget, och mitt i varje blomma såg han någons ögonlösa nacke, en hel äng av nackansikten. Det var invånarna på Röda linjen, ansiktslösa levde de bara för att bli skjutna i nacken: det var mönstret.
»Varför, varför?« viskade Artiom envist för sig själv för att inte somna. »Herre eller djävul, du ska berätta allt. Varför du gör så här mot oss ... mot människorna ... varför vi måste häcka här nere. Och om du inte berättar så skjuter jag dig i pannan. Med er egen revolver. Mittemellan ögonen. Ditt as.«
Så sjöng han sin vaggvisa – och somnade ...

Skannat med CamScanner

XX. MIRAKEL

... Och dog.

Han hade alltid undrat om det fanns något där eller om ljuset bara släcktes. Och om man kunde skickas tillbaka i tiden, till barndomen. Till förkrigstiden, till sin levande mamma på den levande jorden. Det hade varit det perfekta paradiset.

Men så var hinsidesvärlden inte, visade det sig. Livet efter döden var precis som livet: begränsat. På sin höjd lite renare och nymålade väggar. När hela livet var målat med oljefärg, då måste givetvis också paradiset och helvetet vara det.

Förutom väggar fanns det en brits. Bredvid stod några till, bäddade och tomma. Konstigt: han var inte den ende som hade dött och kommit hit.

Det fanns också en metallstång, och på den hängde en genomskinlig plastpåse med någon vätska. Från påsen gick en gummislang till Artioms hand och bytte ut hans blod mot någon annan soppa.

Aha! Han levde alltså.

Han lyfte handen, slöt och öppnade näven. Nej, inte fastbunden. Han rörde på benen – fria. Han kastade av sig täcket och såg på sin kropp: lika naken som mamma hade fött honom. Skotthålen var täckta av vita plåster. Varför hade man gjort så här? Och vem?

Han vred på ryggen – kände inget. Strimmorna efter piskrappen hade läkt. Han tittade på brännmärkena efter cigaretten: sårskorporna hade trillat av. Ljusröda fläckar kikade fram.

Vad hade hänt?

Skannat med CamScanner

Han började minnas: nackblommorna. Samtalet med Sasja. Revolvern i handen. Hur man lyfte upp honom på en bår och hällde i honom någon blodersättning …

Han satte ner fötterna på golvet. Grep stången som en vandringsstav. Det var ovant att stå på benen. Huvudet snurrade, ljuden var förvrängda.

Rummet var kvadratiskt, bara en dörr.

Så stapplade han mot dörren med vandringsstaven och blodersättningen. Ryckte i handtaget. Låst. Knackade. Ingen öppnade.

På andra sidan pågick livet. Röster ekade genom faneren, musik, skratt … skratt. Kanske var det paradiset ändå? Och det här var väntrummet? Han behövde bara bli av med sitt fördärvade blod, fylla på färglöst änglablod och sedan skulle han bli insläppt?

Cylindern gnisslade till i låset, vreds om. Någon hade hört honom. Artiom såg sig om efter något tillhygge, men han reagerade för långsamt, för sent.

På tröskeln stod en kvinna i vit rock, ja i tvättad och struken vit rock. Hon log mot honom.

»Ser man på! Och vi som var så oroliga.«

»Oroliga?« sa Artiom förvånat. »Ni?«

»Självfallet. När någon är medvetslös så länge …«

»Hur länge?«

»I över en vecka. Nästan två.«

»Jag behövde bara sova ut«, sa Artiom och försökte kika över axeln på kvinnan för att se vad som väntade ute i korridoren. »Jag vet ju inte ens vad jag ska göra i den här världen.«

»Du har väl inte bråttom någonstans?« sa kvinnan och skakade på huvudet.

Skannat med CamScanner

Hon var söt. Bleka fräknar, rödbruna ögon, friserat hår. Och leendet ... Det märktes att hon log ofta: anletsdragen var som gjorda för att le.

»Läkaren sa en vecka eller två, sedan godnatt.«

»Jag är också läkare. Och jag skulle inte vara lika kategorisk.«

»Utan?«

I Artioms bröst rörde sig en annan cylinder: hoppet.

»Nå, jag bedömer att ni har fått en stråldos på fem till sex gray. När då? Kanske ett par veckor före hospitaliseringen? Åtminstone av blodet att döma.«

»Före hospitaliseringen?«

»Om du kommit hit tidigare, om vi kunnat inleda behandlingen på en gång ... då hade jag sagt att chansen är femtio procent. Nu – jag vill inte ljuga – visar terapin ganska lovande resultat. Tack vare transfusionerna. Och vi hade rätt antibiotika på lager.«

»Antibiotika? Terapi?« Artiom rynkade pannan.

»Ja, och en del annat ... Jag tror att du känner det själv. Och såren läker. Hur som helst är det inte tal om en vecka. Det finns en alltigenom realistisk sannolikhet att du blir frisk. Organismen svarar bra ...«

»Varifrån kommer antibiotikan?«

»Ursäkta? Om du oroar dig för bäst-före-datumet så kan jag försäkra dig att ...«

»Var befinner jag mig? Är vi i Hansan?«

»Hansan? Den där ute? Ringlinjen, menar du?«

»Där ute? Vad då där ute?«

Han knuffade henne åt sidan och gick ut ur rummet.

»Vart ska du? Vänta! Du har ju inga byxor på dig!«

Skannat med CamScanner

Utanför var det en lång, märklig korridor – som om den var byggd i en tunnel. Ena väggen var välvd och man såg skarvarna mellan betongsegmenten, men de var inte sönderfrätta av rost som i metron, utan rena och målade med paradisisk oljefärg. Överallt var det rent och torrt. Eviga lampor hängde i taket. Vad var det för en plats? Ingen station i alla fall. Sådana stationer existerade inte.

Någonstans började en liten orkester spela en munter, berusande melodi.

»Var är vi?«

»Det vore ändå lite märkligt om du skulle springa omkring med rumpan bar, Artiom. Jag föreslår att vi går tillbaka till sjuksalen . . .«

»Hur vet du mitt namn?«

»Det står på ditt kort.«

»På mitt kort . . .«

Och då mindes han igen hur han två år tidigare suttit i en cell hos fascisterna och väntat på att hängas i gryningen. Han hade inte kunnat somna. Och när han nickade till i några minuter hade den gemena, futtiga hjärnan drömt att han blev räddad. Hunter dök upp, mejade ner alla fiender och befriade honom. Ingen dålig dröm. Dumt bara att han vaknade.

Artiom lyfte sina händer och såg på dem igen.

Han ville så helvetiskt gärna tro att det fanns en chans, en sannolikhet att han skulle bli frisk igen. Han trodde att han hade accepterat döden, men nej. Knappt hägrade möjligheten till ännu en gnutta liv så köpte han den direkt.

Men om det bara var en dröm kunde han lika gärna gå utan byxor.

Därför gick han dit varifrån rösterna hördes.

Skannat med CamScanner

★

Väggen tog slut och Artiom kom ut i en stor sal med högt tak. Rummet var konstruerat som en tunnel, men en gigantisk tunnel i tre våningar. Och på bottenvåningen började en bred paradtrappa med röd matta. Över trappan hängde ett klot från taket – en häpnadsväckande sak med en massa små fyrkantiga speglar på. En spotlight lyste på klotet som kastade ljusreflexer över hela salen likt punkterna från hundratals lasersikten. Klotet snurrade som en planet och reflexerna simmade över väggarna.

På andra våningen spelades medryckande musik, det skrattades. Över hela väggen längs trappan satt ett stort baner i röd sammet och med sydda guldinslag. I mitten fanns ett vapen: jordklotet flankerat av två vetekärvar, och över det hammaren och skäran. Den som besökt Röda linjen kände genast igen symbolen. Också här kröp reflexerna från spegelklotet.

Var han hos de röda?

Varför skulle de röda vårda honom?

Alltså en dröm.

»Jag kallar på vakten!« varnade läkaren bakom honom.

Artiom placerade vandringsstaven på första trappsteget och började gå upp mot musiken. Benen var kraftlösa, men inte särskilt svullna. Han väntade en stund innan han tog sig an nästa trappsteg.

Vad var detta för en plats?

Långsamt, kisande, släpade han sig upp. Ett rundvalv öppnade sig för hans blick; taket var vitt och ljuset nästan klart som dagsljus.

Skannat med CamScanner

Och så en sal . . .

En gigantisk sal. Valvet kändes nästan självlysande, ljuskronan i taket liknade en explosion i kristall, golvet var mjukt och täcktes av en matta med färgsprakande orientaliska mönster – Artiom fick svindel bara av att titta på den. Och överallt bord, bord, bord . . . Runda fläckiga dukar, en gång i tiden hade de säkert varit vita. Tallrikar med matrester, halvtomma karaffer med en rubinröd dryck. På golvet låg bestick och skräpade.

Och här och var människor.

De satt i grupper kring borden, uppenbarligen hade många redan ätit klart och gått sin väg. Några omfamnade varandra, panna mot panna, ungefär som Artiom tog avsked av den döende fången i tunneln, men här gjorde man det inte av förtvivlan utan i fyllan. Vid ett annat bord pågick en intensiv diskussion. De var konstigt klädda: under kavajen var de inte nakna utan bar skjortor, om än lite skrynkliga. Somliga hade slips som på de gamla fotografierna från tiden före kriget.

Artiom närmade sig som om han var osynlig. Någon lyfte på huvudet och gav honom en grumlig och förvånad blick, men tittade inte länge utan återgick till den gröna salladen och de halvtomma glasen.

En ostämd orkester väsnades på en liten scen i bortre änden av salen, och en fetknopp dansade mellan musikerna med häftiga och plumpa rörelser, ackompanjerad av de närmaste bordens applåder.

»Artiom?«

Han hejdade sig. Någon hade lagt märke till honom.

»Slå dig ner. Var inte blyg. Fast det verkar ju inte vara ditt problem, ser jag nu.«

Skannat med CamScanner

En man såg på honom och log. Det mörka håret låg i fuktiga strimmor över pannan, svullna påsar under de berusade ögonen, uppknäppt skjorta. Bredvid satt en något tunnhårig, rödkindad karl som fått hicka.

»Aleksej ... Feliksovitj?«

»Åh, du minns mig?«

»Jag har letat efter dig.«

»Och nu har du hittat mig! Artiom, detta är Gennadij Nikititj. Gennadij Nikititj – Artiom.«

»Angenämt!« sa karln och hickade.

Först nu slog det Artiom att han borde dölja sitt kön. Och först nu började han ana: Tänk om det inte är en dröm? Allt är ju precis hur dumt som helst, men i drömmen kan man ju inte tänka att man drömmer utan att genast vakna ...

Han placerade sin nakna rumpa på den sammetsklädda stolen och skylde sig med en servett. Hur skulle han kunna förhöra Bessolov i den här belägenheten? Vart hade revolvern tagit vägen? Vad skulle han nu hota honom med om han inte höll sig till sanningen? Med en matkniv?

»Hur hamnade jag här?«

»Din flickvän övertalade mig. Vår gemensamma flickvän.«

»Vad då ... Sasja?«

»Ja, Sasja. Hon bönföll mig med tårar i ögonen. Och jag råkar ju vara en känslig natur, vet du. Dessutom mindes jag att du är en lustig prick. Vi hade det riktigt skojigt den gången ... En mjölkbroder, så att säga. Hjärtat snörptes ihop på mig. Du var ju helt utslagen, minns du det? Du hade nog fått lite för mycket innanför västen. Ändå klarade du alla uppgifter galant.«

Artiom gled längre in under bordsduken – med ens kände

Skannat med CamScanner

han sig otroligt naken och skamsen. Hade Sasja övertalat den här blodsugaren att rädda honom? Hade man vårdat honom bara för att Sasja hade bönfallit om det?

»Jag vill inte . . . jag vill inte ha några allmosor av dig.«

»Den visan låter bekant. Och som du kämpade i ruset den gången! Du ville skipa rättvisa i hela världen, särskilt när Melnik kom på tal. Två cigaretter gjorde du av med för att få bort tatueringen. Minns du verkligen ingenting?«

»Var är vi egentligen?«

»Vi? Vi är i bunkern. Nej, inte i er hjältebunker – se inte så förvånad ut. Det finns många bunkrar under Moskva, vet du. Detta är en av de bättre. Renoverad till europeisk standard. De andra är lite sisådär. En del står under vatten, andra kommer man inte ens in i, så rostiga är dörrarna.«

Läkaren närmade sig med några väktare i snygga rockar, som om de kom direkt från en parad. De gjorde sig redo att gripa Artiom.

»Vad gör ni? Ska ni redan ta honom ifrån mig?« utbrast Bessolov besviket. »Får man inte ens prata med folk längre? Han har säkert en massa frågor.«

Läkaren lydde och avlägsnade sig med väktarna.

»Var det Sasja som förde hit mig?«

Naken och hjälplös. Hade hon räddat honom?

»Ja. Killen är strålsjuk, sa hon. Han fick i sig en dos när han helt själv listade ut alla era hemska hemligheter. Han skulle ovillkorligen upp till ytan och stormade rentav radiocentret i Balasjicha. Stängde av störsändarna och riktade sig till folket. Vilken grabb! Vilken hjälte!«

»Berättade hon det?«

Hade hon förrått honom? Utlämnat honom?

Skannat med CamScanner

»Hon också – jag har ju mina egna källor. Men jag medger att jag underskattade dig den gången. Visserligen fick du inte ur dig ett vettigt ord, ändå gillar jag alltid att prata med en enkel människa, att avslöja en smula för henne hur saker och ting egentligen fungerar och känna lukten från hennes hjärna som börjat brinna. Här finns det många som inte lämnat bunkern på åratal, men jag är nyfiken av mig. Och så måste jag förstås prata med folk å tjänstens vägnar.«

»Vilken fantastisk mänska!« utbrast den fete plötsligt.

»Vi är väl . . . i Moskva?«

»Ja, det så klart.«

»Bunkern? Varför ser det så konstigt ut? Varför hänger det sovjetiska baner på väggarna? Jag förstår inte . . . är det Röda linjen som kontrollerar Hansan? Eller tvärtom?«

»Vad gör det för skillnad?«

»Vad menar du?« Artiom rynkade pannan. Den vita salen hade liksom hamnat på sniskan.

»Finns det någon skillnad mellan Röda linjen och Hansan?« log Bessolov obesvärat. »Räkna upp tio skillnader mellan de röda och fascisterna.«

»Jag fattar inte . . .«

»Det gör ingenting. Jag förklarar så gärna. Kom så tar vi en liten promenad. Fast kanske inte utan byxor . . . Hallå, kyparn!«

En beställsam kypare i fluga kom framskyndande, gråhårig och mustaschprydd. Bessolov sa åt honom att ta av sig byxorna och skjortan och ge till gästen. Artiom krävde indignerat att få tillbaka sina egna kläder, men meddelades att allting hade bränts upp. Då gick han med på den svartvita utstyrseln, utom flugan förstås. Kyparen väntade i givakt, bara den grå-

Skannat med CamScanner

ludna magen rörde sig fram och tillbaka. Läkaren kopplade loss änglablodet och satte ett plåster över hålet i armen.

Aleksej Feliksovitj reste sig och torkade läpparna med en servett; de kastade loss från bordet.

»Nöjet var helt på min sida!« sa den fete till avsked.

De passerade alla mätta och sömniga i salen och hälsade på Kondrat Vladimirytj, Ivan Ivanytj, Andrej Oganesovitj och andra.

»Vilka är de där?«

»Underbara människor!« försäkrade Bessolov. »De bästa!«

De gick nerför trappan.

»Alltså«, Aleksej Feliksovitj svepte med armen över trapphuset, »du frågade om de sovjetiska symbolerna. På den frågan svarar vi: förr i tiden, innan allt hände, fanns här Moskvas museum om kalla kriget. Ett privatmuseum. Men det höll till i en riktig regeringsbunker från just kalla krigets dagar. Ett före detta SO – Statligt objekt. Senare privatiserades bunkern, jag minns inte hur, under det vilda nittiotalet. Översvämmad, smutsig, övergiven. På den tiden trodde vi ju inte att någon skulle ha behov av de här bunkrarna igen. De nya ägarna inredde den enligt sin nostalgiska smak: med baner, röda stjärnor, hammaren och skäran, och så vidare, etcetera. Det anspelade på Sovjetunionen, men i den nya tidens affärsanda. Och de genomförde en utmärkt renovering, som vi bockar och tackar för. De mockade stallet, så att säga. Samlade intressanta historiska artefakter och tog dit utländska turister. Men när tredje världskriget bröt ut kom staten och påminde dem om innebörden av SO och om vem som var ägare och arrendator. Den som varit här vill ju inte tillbaka till de andra Statliga objekten som känns torftiga jämfört

Skannat med CamScanner

med den här prakten. Hur som helst, visst är det fantastiskt stiligt, man tappar hakan. Man ser på baneret och minns den gamla goda tiden då vårt stora imperium hotade hela världen. Så vi har inte ändrat på något i bunkern. Det är elegant, patriotiskt och trivsamt på samma gång.«

Spegelklotets ljusreflexer kittlade det röda baneret, lekte med vapnet.

»Men Röda linjen ... under de här fanorna ... sköt ju på folk med kulsprutor! I går, på Komsomolskaja! Eller om det var för en vecka sedan ... Jag höll ett barn i famnen – inte mitt, men ...«

»Än sedan, om jag får fråga? Vi hade inget med saken att göra.«

»Ni tvingade ju Melnik att leverera ammunition till Komsomolskaja, till Moskvin!« Nu hade Artiom vaknat till slut.

»För det första, vi är inte Hansan. För det andra, vi har inte tvingat någon. Ammunitionen tillhör oss. Orden är bara en finanstjänst. Moskvin hade faktiskt rätt till kompensation för förlusterna som Riket gav upphov till. Och vad de gör med ammunitionen är deras eget ansvar. Å andra sidan stoppade vi kriget. Jag vill betona att det inte var systemets fel att det bröt ut. Det berodde uteslutande på några idiotiska initiativ på mellanchefsnivå. Förresten var det precis likadant med er hjältebunker den gången. Men vad då, hade du föredragit ett inbördeskrig, eller?«

»Människorna på Komsomolskaja slaktades med de där patronerna! Levande! Och så försöker du skrämma mig med krig?! Det var ju svälten som drev människorna mot kulsprutorna ... Kan du föreställa dig vad det innebär? Kan du det?«

Bessolov teg en stund.

Skannat med CamScanner

»Vad vill du att vi ska göra?« sa han till slut. »Vi försöker hitta ett medel mot svamprötan. Vi testar olika växtgifter, men det är svårt att stoppa naturliga processer. Metrons ekologi, så att säga. Jag föreslår att man betraktar det hela som en självreglering av folkmängden.«

»Medan ni själva smörjer kråset!«

»Ja, man kan få det intrycket«, medgav Bessolov. »Men var inte så förbaskat naiv – det gör eliten på Polis också, liksom Moskvin och Melnik. Ge kejsaren vad kejsaren tillhör, som det så vackert heter. Armékonserverna räcker helt enkelt inte till alla. Så är världen inrättad. Om jag går ut och ger mina matrester till en hungrig flickstackare, då förändrar det ingenting. Mina matrester är inte Jesu fiskar. Ändå går jag ut och matar den hungriga flickan. Och det förändrar ingenting.«

»Nej, för att er Hansa inte är ett dugg bättre än Riket!«

»Jag säger ju att Hansan i grund och botten är samma sak som Riket.«

»Hur sa?«

»Kom.«

Artiom haltade efter Bessolov.

Nedanför trappan svängde de till höger. Över huvudet strålade en klarröd stjärna, skylten »Bunker-42« lyste i purpur. Tydligen räckte strömmen till allt detta. Tydligen var skylten tillräckligt viktig. De gick genom en korridor och kom in i en tom bar. Disken lystes upp av en kalasjnikov av neonrör; det fanns ingen bartender, de öppnade flaskorna bjöd ut sig själva. Bessolov snappade åt sig en butelj med utländsk etikett, drog ut den spruckna korken med tänderna och tog en klunk. Han bjöd Artiom, som ärligt tackade nej.

Skannat med CamScanner

»Då går vi till Kalla krigets museum«, sa Bessolov och gick in i en smal gång av stålplåtar som monterats med kvadratiska nitar.

De kom in i en stor lokal. På ena väggen hängde en gammal karta: mitt i världen fanns ett stort rosa fält med bokstäverna SSSR över, med grå europeiska ministater tätt sammanpressade intill varandra, och överallt syntes symboler för raketer och stora stridsflygplan. I hörnet av rummet stod en blek skyltdocka klädd i en gammal sommaruniform. Hon bevakade en gigantisk, grråmålad bomb.

»Faktiskt en riktigt intressant utställning … Här är en modell av den första atombomben som utvecklades och byggdes i Sovjetunionen …«

I nosen på bomben fanns en glaskåpa som gjorde det möjligt att kika in i helvetet. Där inne fanns bara ett litet instrument med små visare.

Artiom såg inte på bomben utan på den stora kartan.

»Visst var det ni? Störsändarna – de är era. Det var därför jag sökte efter dig. Varför sitter vi här nere i metron? Om hela världen nu har överlevt …«

»Jaså, överlevde världen?« Bessolov höjde förvånat på ögonbrynen. »Visst, visst, världen överlevde. Var det något mer du undrade över?«

»Alla raketer och flygplan på kartan … det är väl den gamla tiden? Det står fortfarande Sovjetunionen, inte Ryssland. Hur gammal är kartan? I dag finns det väl inga fiender längre. Fienderna som Melnik fruktar. För vars skull störsändarna byggdes. Kriget tog slut redan på den tiden. Eller hur?«

»Det är en synnerligen subjektiv fråga, Artiom. För somliga pågår det alltjämt.«

Skannat med CamScanner

»Fast väst tänker väl inte göra oss något? Det kan du försöka tuta i Melnik.«

»Var och en tror som den behagar.«

»Men vad ska ni ha störsändarna till? Så att ni kan skjuta alla främlingar som kommer? Så att ni kan övertyga oss alla om att hela världen är sönderbombad? Men varför? Om vi är de enda överlevarna, varför sitter vi då här nere i metron?«

»Därför att utanför metron« – Aleksej Feliksovitj hade kastat av sig all lekfullhet likt en huggorm ömsar sitt skinn – »skulle vi upphöra att vara ett folk. Vi skulle upphöra att vara en stor nation.«

»Hur sa?«

»Jag ska försöka förklara, men avbryt mig inte och lyssna bara. Och för övrigt var det inte vi som byggde störsändarna. De är gamla, från sovjettiden. Vilken kvalitet! På nittiotalet hyrde man ut dem till några affärsmän för radiosändningar. Men bara tillfälligt.«

Den gamle kyparens kostym satt som en säck på Artiom. Bakom hans rygg harklade sig en livvakt för att markera sin närvaro. Aleksej Feliksovitj drog fram en näsduk med broderade initialer ur bröstfickan, gick fram till bomben och började damma av den.

»Vi kan börja med den här skönheten.«

»Vad ska ni med den till här nere?« Artiom kände sig äcklad: det var som om Bessolov hade kysst en död på munnen.

»Du vet, man måste känna till sina rötter«, sa Bessolov och vände sig om mot honom med ett leende. »Därför rör vi ing-en-ting i museet. Den här bomben är själva urmodern till vår suveränitet.« Aleksej Feliksovitj strök handen över bombens enorma buk. »Det var bara tack vare den som vi

Skannat med CamScanner

kunde skydda oss mot väst. Skydda vår unika samhällsordning. Vår civilisation. Om våra vetenskapsmän inte hade konstruerat den hade de tvingat landet ner på knä direkt efter andra världskriget, och sedan . . . «

»Och sedan utplåna oss med den i tredje världskriget . . . «

»I tredje?« avbröt Aleksej Feliksovitj. »I tredje världskriget spelade vi med för höga insatser. Vi lät oss förledas av vår tv-verklighet, så att säga. Människan har ju en tendens att föredra illusionen framför verkligheten och leva i en fullständigt fiktiv värld. I princip är det en bra egenskap. Hela metron lever alldeles utmärkt i detta inbillade koordinatsystem.«

»Lever hela metron alldeles utmärkt?« Artiom gick närmare.

»Med det menar jag att allt fungerar. Alla är distraherade. På Röda linjen tror de att de krigar mot Hansan och fascisterna. I Riket tror folk att de kämpar mot de röda och de degenererade. Och i Hansan skrämmer de barnen med Moskvin och anger sina grannar som röda spioner. Som om allt detta existerade i verkligheten!«

»Som om? Men jag har ju själv . . . « Med ens fick Artiom svårt att andas i museet. »Jag var i tunneln mellan Pusjkinskaja och Kuznetskij Most när de röda hetsade sina fångar mot fascisterna. Dussintals levande människor . . . som dödade varandra med hackor, knivar, järnstänger. Det hände på riktigt, förstår du? Det hände på riktigt!«

»Beklagar sorgen . . . Men vad bevisar det? Vilka var det som dog? Kommunister? Fascister? Nej, bara några genetiskt defekta på ena sidan och några skadegörare och pratkvarnar på den andra. Det var en styrd konflikt. Ett slags självrensning. Vårt system liknar nämligen en levande orga-

Skannat med CamScanner

nism. Celler som hindrar överlevnaden stöts bort och dör. Men jag upprepar: det var inte vi som startade kriget. Några mellanchefer i Rikets militära underrättelsetjänst beordrade attacken mot Röda linjen, antagligen för att visa sig duktiga inför Führern. De kunde inte föreställa sig att varken Röda linjen eller Riket egentligen existerar.«

»Vad menar du?«

»Ja, naturligtvis existerar de! Beteckningarna existerar. Det är ju så fruktansvärt viktigt för folk att kalla sig något. Gälla för att vara någon. Kämpa mot någon. Och det har vi ordnat. Vi har ju inte bara en totalitär stat – det finns ett brett sortiment. Vill du krossa degenererade – ansök hos Järnlegionen, den rekryterar. Drömmer du om gratisransoner och en gemensam sak – gå till Röda linjen. Tror du inte på något och tänker bara på pengar – emigrera till Hansan. Är du intellektuell? Då kan du fantisera om Smaragdstaden och nöta skolbänkarna i Polis. Ett riktigt bra system. Det försökte jag förklara redan på Tsvetnoj Bulvar. Vad ska du upp till ytan att göra? Frihet kan du få här nere också. Vad är det du har glömt där uppe?«

Aleksej Feliksovitj stannade till vid utgången, svepte en sista gång med blicken över bombens gravkammare och släckte lyset.

Artiom visste inte riktigt vad han skulle säga.

»Så ni hör inte till Hansan? Och det här är inte Hansan?«

»Vad då för Hansa?« Bessolov ruskade på huvudet. »Jag säger ju att det inte existerar någon Hansa. Själva Ringlinjen existerar, och det existerar folk som tror att de lever i Hansan.«

»Varifrån kommer du då?«

Skannat med CamScanner

»Härifrån förstås.« Aleksej Feliksovitj lyfte blicken mot tunnelns runda betongtak. »Eller snarare därifrån. Kom, jag ska visa dig.«

De klev in i ett litet rum med parkettgolv och ett arbetsbord med en grön lampa som lyste. En uniformerad vakt reste sig bakom bordet och gjorde honnör. Ett väntrum av något slag? En rulltrappa ledde upp till en mellanvåning. Rummet var som från en annan era, inte från det fejkade 10-talet, utan från en nästan uråldrig tid där tiden hade stannat.

De gick uppför trappan, kom till en dörr och gick in.

Ett arbetsrum. Bokskåp proppfulla av volymer; mitt i rummet ett podium. Och i ena hörnet ett vanligt arbetsbord, som hos Svinolup eller Melnik. Vid bordet satt en man.

Blick stilla.

Tillbakalutad. Blicken riktad mot taket. Ögon av glänsande plast.

Uniformsjacka, guldstjärnor på axelklaffarna. Svart mustasch. Bakåtkammat hår.

»Det är . . .«

»Josef Vissarionovitj. Visst är den underbar?«

»Stalin?«

»En vaxdocka, i naturlig storlek. Ta en titt, om du vill.«

Artiom, förvirrad av den här märkliga drömmen, klev lydigt fram till podiet.

Stalin hade lagt sina konstgjorda händer på bordet; ur ena vaxnäven stack det upp en bläckpenna, som om ledardockan just skulle signera en order. Den andra handen låg platt mot bordsskivan, med raka fingrar. Det eviga leendet under mustaschen var som skuret med en kniv. Intill låg tygrosor som aldrig vissnade.

Skannat med CamScanner

Artiom kunde inte låta bli att känna på Stalins näsa. Gubben brydde sig inte. Han var likgiltig för sin död och återuppståndelse, att han numera var en docka, att han kom undan så billigt, att världen låg i aska, att man lade fram blommor åt honom eller drog honom i näsan. Stalin var på utmärkt humör. Stalin gillade läget.

»Visst ser den levande ut?« sa Bessolov.

»Kommer den också från museet? Från samlingarna?«

Artiom gick fram till ett bokskåp, torkade bort damm från glaset med fingret och såg på hyllorna. Överallt stod en och samma bok, tryckt i otaliga exemplar. På ryggarna var det präntat: »J.V. Stalin. Samlade verk. Band 1.«

»Vad ska det här betyda?« Artiom vände sig om mot Bessolov. »Vad är det här för dumheter?«

»Det här var Stalins tjänsterum när det var en riktig bunker. Visserligen säger guiderna att Josef Vissarionovitj aldrig var här – han avled innan objektet togs i bruk. Man gjorde dockan och rummet för att locka hit västerländska turister, så när vi övertog bunkern var Stalin redan här. Och vi har bevarat allt. Det egna folkets historia måste man respektera.«

Aleksej Feliksovitj klev också upp på podiet, gick fram till Stalin, satte sig på hans bord och dinglade med benet.

»Kontinuitet! Här är han, och här är vi. Det är som om han lät bygga bunkern åt oss. Han tänkte på vår framtid. En stor ledare.«

Bortsett från mustaschporträtten på Röda linjen hade Artiom aldrig sett Stalin förut. Vad hade han känt när han rörde vid den store ledarens näsa? Bara vax.

»Vad för kontinuitet? Den finner man väl på Röda linjen . . .«

Skannat med CamScanner

»Artiom, Artiom . . . «, suckade Bessolov uppgivet. »Då säger jag det igen: Röda linjen, Hansan, Riket – det är bara marionetter. Naturligtvis imiterar de självständighet, konkurrens, konflikt. De till och med krigar när de glömmer sig.«

»Och vad är då ni?!«

Aleksej Feliksovitj log.

»Flerpartisystemet är en elegant lösning. Som en hydra. Välj ett huvud efter behag och bekämpa de andra. Intala dig själv att fiendehuvudet är draken. Besegra den. Men hjärtat då?« Bessolov strök handen över bordet och svepte med hakan över rummet. »Här är hjärtat. Du kan inte se det, kan inte känna till det. Och om jag inte hade visat det skulle du fortsätta strida mot ett av huvudena. Mot Röda linjen eller mot Hansan.«

Artiom gick bort från skåpet och närmade sig Bessolov.

»Ångrar du inte att du visade mig?«

Bessolov backade inte, vek inte undan. Han var inte rädd för Artiom – det var väl inte han som drömde om Artiom, utan Artiom om honom.

»Gå och berätta för någon att du har varit här. Kanske för Melnik. Vet du vad han kommer att säga? Att du är galen.«

Artiom svalde. Hade han verkligen biktat det också i sin berusning?

»Har han aldrig varit här?«

»Nej, naturligtvis inte. Varför skulle vi släppa in kreti och pleti? Detta är ett tempel. Det allra heligaste.«

»Och jag då?«

»Ja, du . . . du är en enfaldig dåre, Artiom. Dårar får komma in i templet. De kan ju se mirakel.«

Plötsligt trillade polletten ner.

Skannat med CamScanner

»De osynliga observatörerna . . . «

»Högre!«

»De osynliga observatörerna!«

»Exakt. Du är kanske inte något hopplöst fall ändå.«

»Det är ju bara en saga. En myt. Precis som Smaragdstaden.«

»Exakt«, instämde Bessolov igen. »En saga. En skröna.«

»Staten gick ju under för över tjugo år sedan! Regeringen höll inte ut ens en månad. Därefter blev det kaos. Och sedan dess . . . Alla vet hur det gick. Till och med barnen. Det finns ingen som styr över oss. Vi är utlämnade åt oss själva. De osynliga observatörerna är en myt!«

»Fast varifrån fick ni veta att det är en myt? Det var ju vi som sa det. Förstår du? Vi gav dig en färdig bild som du kunde placera in oss i. Och du är en enkel själ som tänker med hjärtat i stället för hjärnan. I bilder. Det är helt i sin ordning – jag dukar fram färdiga idéer, bara att ta för sig. De osynliga observatörerna? Varsågod! Å ena sidan tror du mig inte, å andra sidan beter du dig som om du visste allt om mig. Rykten! Det är bättre än teve.«

»Men ni . . . den gamla ledningen . . . regeringen, presidenten . . . alla evakuerades ju till Uralbergen? Staten föll sönder, och regeringen . . . «

»Tänk efter nu: varför skulle vi fly till Uralbergen? Vad skulle vi göra i en bunker vid världens ände? Vegetera i vår ensamhet? Och vad skulle vi äta – varandra? Nej, vår plats är bland folket.« Han sträckte på sig som en mätt katt.

»Så var höll ni hus? När vi svalt? När vi högg varandra i strupen? När vi dog uppe på ytan på grund av er, var höll ni då hus?!«

Skannat med CamScanner

»Precis intill. Hela tiden precis intill. På andra sidan väg-
gen.«

»Det är inte möjligt!«

»Jag säger ju att det fungerar. Vi har inte glömt konsten att
regera.« Bessolov gled ner från bordet och tog en klunk ur
sin bärnstensfärgade butelj. »Ja, vi har hankat oss fram här
inne. Kom så ska jag visa dig hur vi har det. Ganska asketiskt,
för övrigt. Så att du inte inbillar dig något.«

Omsorgsfullt rättade han till Stalin som satt snett och klev
ner från podiet. Artiom kom långsamt efter – han försökte
smälta allt han fått veta.

»Vilka svin ni är . . .«

»Vad har vi gjort?« frågade Aleksej Feliksovitj. »Tvärtom
har vi lagt oss i så lite som möjligt. Vi är ju bara observatörer.
Dessutom osynliga. Det är bara när systemet hotas av kollaps
som vi måste rätta till det.«

»Systemet?! Folk äter upp sina egna barn av hunger!«

»Och?« Bessolov gav Artiom en ond blick. »Det är inte vi
som gillar att äta upp era barn. Det är ni som gillar det. Vi gil-
lar inte alls att ni äter era barn. Vi gillar bara att styra över er.
Men om vi vill fortsätta styra över er, då är vi så illa tvungna
att låta er äta era barn.«

»Lögn! Det var ni som drev in oss i den här fållan, och nu
håller ni oss fångna här. Ni behandlar människorna som svin.
Ni har angivare överallt . . . Somliga har en säkerhetstjänst, an-
dra KGB och den tredje . . . och samma majorer överallt . . . Ja,
faktiskt, vad är det för skillnad mellan Riket och de andra?«

»Man kan inte kontrollera vårt folk på något annat sätt«,
svarade Bessolov strängt. »De är sådana. Lossar man på
tumskruvarna en smula så blir det uppror. Man måste all-

Skannat med CamScanner

tid hålla ett öga på dem. Vad hände på Komsomolskaja, till exempel? Där kom de med sina krav, gjorde uppror. Hur slutade det? Med ett blodbad! Och fick det Röda linjen att vackla? Inte det minsta! Ja, säkerhetstjänsterna är Guds gåva till vårt folk. Ryssen är upprorisk till sin natur. Och dina kulsprutor ... Människorna sökte ju sig själva mot kulsprutorna, och de första leden strök med, medan de tålmodiga klarade sig. Också en sorts selektion. Hur ska man annars kontrollera våra landsmän? Man måste hela tiden distrahera dem. Tygla dem. Kanalisera dem, så att säga. Smyga på dem en idé. En religion eller en ideologi. Hela tiden hitta på nya fiender åt dem. De kan inte leva utan fiender! Utan fiender är de förlorade och kan inte definiera sig själva, inte veta något om sig själva. För två år sedan hade vi de perfekta fienderna på gång. De svarta mutanterna. Ett bättre yttre hot hade man inte kunnat tänka sig! De vegeterade där ute. Var kolsvarta, saknade till och med pupiller som riktiga djävlar. Och de gjorde folk skräckslagna och äcklade. Utmärkta fiender. Och allt var glasklart: om de är de svarta, då är vi de vita. Vi höll dem i beredskap för säkerhets skull. Scenariot ›hot mot mänskligheten‹. Men nej, då måste någon fullblodsidiot nödvändigtvis övertala den gamle dumskallen från Orden att bomba reservatet med våra tama djävlar. Kan du föreställa dig det?«

»Jo.«

»Vi försökte ingripa genom rådet vid Polis, vi påpekade att de svarta än så länge inte hade utgjort något hot, men ingen lyssnade. Kort sagt, det scenariot hamnade i soptunnan. Vi blev också tvungna att tämja din Melnik lite grann. Ärligt talat hade jag helst huggit av varenda lem på honom för det där initiativet. Om vi ändå haft diktatur ... Ska vi fortsätta?«

Skannat med CamScanner

Artiom lunkade efter Bessolov som bedövad. Återigen passerade de vakten som genast for upp och gjorde honnör. De fortsatte in i den smala korridoren, stegen ekade mot järngolvet. De kom tillbaka till salen med restaurangen, en ljusreflex från spegelklotet träffade Artiom i ögat. Kulan vred sig i takt med Artioms skalle. Det som en gång varit en spegel i vilken hela världen reflekterades hade slagits i småbitar och klistrats på ett klot, och nu kastade en spotlight sin kägla mot den bara för att det skulle se trevligt och vackert ut.

De gick runt hörnet och fortsatte fram.

»Hur bar ni er åt för att köpa alla?« frågade han. »Moskvin? Führern?«

»Tja, det finns inget generellt svar på den frågan. Man måste närma sig var och en på olika sätt. Moskvin älskar pengar och skulle sälja sin mormor. Medan Jevgenij Petrovitj har en dotter som saknar fingrar – hon föddes sådan. Führern är en sentimental människa, och när han införde lagarna om kampen mot degeneration kunde han inte efterleva dem själv, så vi skickade ett foto till honom. Titta, Jevgenij Petrovitj, det är ju ni med er lilla dotter på armen, och frun står bredvid, för att utesluta varje tvivel. Nu håller ni er till spelreglerna, Jevgenij Petrovitj, och gör det övertygande så att era medborgare tror på er. Minsta loppa till undersåte får inte tvivla på att ert Rike är det enda sanna Riket. Han måste vara beredd att offra sitt liv för det.«

»Riket existerar inte längre. Det slukade sig självt. Och Führern har flytt.«

»Då hämtar vi tillbaka honom och installerar karln igen. Och så ordnar vi ett nytt Rike åt honom, bättre än det förra. Frun och dottern har vi redan, då kommer Führern snart krypande.«

Skannat med CamScanner

»Varför?! Han är ju en kannibal!«

»Du kommer verkligen med lustiga invändningar … Därför att vi är vana vid att arbeta med Jevgenij Petrovitj. Det är väl inte så konstigt. Vi har ju inte ens behövt plocka fram vårt kompromat.* Varför skulle vi leta reda på en ny man, ta reda på hans svagheter, agna betet och hala in honom, när det redan finns en färdig underbar variant? Visst, han begick en blunder, men då straffar vi honom bara. Hur skulle vi klara oss utan Riket?«

»De är ju avskum! Råskinn! Och ena satans ynkryggar!«

»Råskinn finner man i hela metron. Vi har bara byggt en gyllene bur åt dem. Och djuren kommer själva krypande från alla håll. Järnlegionen och så vidare. För att bekämpa de degenererade. För att lätta på trycket. Vad skulle hända om de inte kunde gå till Riket? Tänk på människorna. Nej, det är bättre om de får kämpa för Riket. Eller för Röda linjen. Eller för Orden. Välj efter smak. Valfrihet! Det är detta som är valfrihet!«

»Det är inte alls vad människor behöver.«

»Jodå, precis detta. Så att de inte blir uttråkade. Så att de har något att syssla med. Så att de har något att välja bland. Vi har en hel värld här under jorden. En riktig, fullt tillräcklig värld. Och vi behöver inte någon annan värld där uppe.«

»Jag gör det.«

»Ja, kanske du, men ingen mer.«

»En del har kanske sina släktingar där ute.«

»Nu finns alla deras släktingar här inne. Herregud, jag begriper mig inte på dig. Du har bara fördärvat din hälsa. Det

* Kompromettерande material.

Skannat med CamScanner

var knappt att vi fick liv i dig igen, din dåre. Vad är det du söker där uppe?«

»Vi föddes på ytan. Det är vårt hem, i friska luften. Jag andas annorlunda där, tänker annorlunda. Man kan inte röra sig fritt här nere. Det är bara framåt eller bakåt. Det är för instängt. Känner du inte det?«

»Nej, för mig är det tvärtom: jag blir yr i huvudet där ute och vill genast tillbaka till bunkern. Till komforten. Jaha ja. Här är vårt bostadskvarter. Trevliga små lyor.«

De svängde runt hörnet och kom in i en stor blindtunnel, kanske tio meter i diameter, som började mitt i världen och slutade Gud vet var. Hur många tunnlar fanns det här egentligen?

Tydligen var det sent på kvällen. Bunkerinvånarna hade börjat bryta upp från festen i den snövita salen och släntrade hemåt på ostadiga ben. Artiom kikade in i en lägenhet som var byggd på tunnelns golv, sedan in i en annan. Riktigt hemtrevligt.

Mänskligt.

»Varför visar du mig allt det här?«

»Jag gillar det, helt enkelt. Att diskutera. Du är ju revolutionär? Vad gjorde du annars hos Sasja? Väntade på mig, din romantiker. Ville du skjuta mig med revolvern? Du tänkte nog att om du dödar mig, då ordnar sig livet till det bästa? Fast jag är ju bara ansvarig för inrikespolitiken. Om du hugger av mitt huvud så växer det ut ett nytt. Redan den gången, på Tsvetnoj Bulvar, försökte jag vrida ur hjärnan på dig. Men du har nog tappat minnet, tror jag.«

»På Tsvetnoj Bulvar?«

»Jag säger ju att du har tappat minnet. Inget att förvånas

Skannat med CamScanner

över. Egentligen är det rätt symboliskt. Människornas minnesförlust är givetvis vår smala lycka. Ingen minns någonting längre. Ni är ett folk av dagsländor. Som om gårdagen aldrig hade funnits. Och morgondagen vill ingen tänka på. Nuet är det enda som existerar.«

»Vad för en morgondag? Hur ska man kunna planera framtiden när man knappt har mat för dagen? Och det bara om man har tur!«

»Just här kommer vår regeringskonst in i bilden. Det får alltid bara finnas mat för dagen, inte en tugga till. På fastande mage drömmer man bara om en sak. Detta måste man kunna balansera. Låter man folk äta sig proppmätta får de matsmältningsbesvär och blir inbilska. Om man räknar fel på utfodringen så störtar de makthavarna. Eller dem som de uppfattar som sina makthavare. Vill du skåla med mig för vår konst?«

»Nej tack . . . «

»Synd. Du borde dricka mer. Folkets räddning finns i vodkan. Förresten hjälper det också mot strålsjuka.«

Det hade han glömt.

Någon annans rena blod flöt som trög gelé i Artioms vener, det brände och sved. Artiom ville ha tillbaka sitt eget blod, lättflytande, smutsigt, förgiftat. Bara han slapp vara skyldig de kräken något. Han fick väl nöja sig med att leva i en vecka, då kunde han åtminstone bränna sitt eget liv i båda ändarna i stället för att hanka sig fram på kredit.

»Du pratar om folket som om . . . som om du . . . ja, var kommer du ifrån egentligen?«

»Sant . . . Det låter kanske som om jag inte älskade folket, som om jag föraktade det. Men nej, jag är med det av hela

Skannat med CamScanner

mitt hjärta! Jag älskar det, tro mig. Jag går ut bland människorna, bekantar mig, samtalar. Så som jag lärde känna dig. Om man älskar folket måste man förstå alla sidor av det. Och man måste vara ärlig, inte inbilla sig något. Ja, se vårt folk precis som det är. Man måste ju känna dem man styr över. Man måste hjälpa sitt folk. Visa det vägen. Driva ut demonerna.«

»Är det du som styr? Vem är det som styr egentligen? Eloanerna över morlockerna? Är du också en aristokrat, eller?«

»Jag?« Bessolov skrattade. »Vilken aristokrati? Hela adeln arkebuserades ju för evigheter sedan. Jag är inte ens från Moskva. Jag började som journalist på teve. Dåligt betalt, så jag blev tjänsteman i staten. Och på den vägen är det. Jag är precis som folk är mest.«

Och plötsligt kände Artiom: låt gelén flyta i ådrorna. Det är ju uppskovet som gör det möjligt att hinna med ett och annat.

Han såg sig omkring: Här finns inte många väktare. Jag måste naturligtvis se hela bunkern. Tänk om det finns en militärbas i någon tunnel? Vad har de för försvar?

»Och vad finns där borta?«

»Vi går dit, om du vill. I den tredje tunneln har vi förråden, och den fjärde står tom. Affärsmännen hann inte renovera den före kriget och inte vi heller ännu. Vad då, funderar du redan på att lägga vantarna på alltihop?« sa Bessolov och blinkade åt honom. »Jag kan ta dig som lärling, det är bara att säga till.«

»Jag tänker på att du inte har förklarat varför jag måste stanna här nere. Förstår du inte? Bra eller dåligt – det är fortfarande under jorden, i metron. Vem vill ha den här skiten när det finns hela städer på ytan. Skogar. Ängar. Oceaner!«

De kom in i den sista tunneln: en stor, tom tunnel, fukt-

Skannat med CamScanner

drypande betongsegment, översvämmad av rostbrunt vatten. De spände blicken in i mörkret. En pump surrade i sitt otacksamma arbete.

»Vad vet du om hur det är där ute? Kanske är det precis som hos oss, bara utan tak. Visst, de sänder radio. Och därför lever de i ett paradis? I frihet? I broderlig kärlek? Gör dig inte löjlig. Folk skulle sprida ut sig över hela jorden och utan stat, utan regering skulle de förvildas och glömma bort hur man läser och skriver. Jag talade om vår särställning, och det är just metron som gör oss unika! Fyrtiotusen människor på samma plats. Det är bara i en sådan koncentration som man kan bevara civilisationen och kulturen. Bara på det viset. Och ja, i metron. Där ute förvandlas folk blixtsnabbt till djur och glömmer vad det innebär att vara en människa. Där ute blir de snart vilda neandertalare, här nere blir de förandligade och förnuftiga människor.«

»Förandligade? De äter ju sina egna barn!«

»Jo, men Robinson lyckades inte heller avvänja kannibalen Fredag över en natt. Vi undviker helst häftiga förändringar. Men förr eller senare . . .«

»Varför låter ni oss inte välja själva om vi vill leva där uppe eller här nere? Varför har ni inte frågat oss?«

»Vi har frågat«, svarade Bessolov leende. »Och vi frågar hela tiden.«

»Ni har inte ens mat att ge dem! Svampen ruttnar ju bort! Släpp dem fria, så behöver de åtminstone inte dö av hunger i underjorden.«

»Vårt stora folk har redan utstått så många prövningar. Det kommer att överleva på något vis. Har du en aning om hur seglivade ryssarna är? Fy satan.«

Skannat med CamScanner

»Låt dem gå upp! Ge dem en chans!«

»Upp till ytan? Tror du kanske att det är Landet där det flyter mjölk och honung? Du har ju varit där! I Balasjicha, till exempel. Vad ska de äta där?«

»De finner nog en sätt att försörja sig på.«

»Vilken romantiker du är ... Helvete också, varför slösar jag bort min tid på en dåre som dig?«

»Det är bara att släppa ut mig! Jag har inte bett om att bli räddad för att sådana som du ska ...«

»Vad då, tror du kanske att hela befolkningen kommer att lämna metron om jag släpper ut dig och du kan berätta sanningen för folk? Och sedan blir allt mycket bättre än nu?«

»Ja, det blir det!«

»Då kan du gå«, sa Aleksej Feliksovitj likgiltigt. »Ge dig iväg bara. Du kan till och med ta med din Nagant. Ingen kommer ändå att tro på dig – du trodde ju inte på mig. Inser du inte att du bara ännu en gång kommer att berätta Sagan om De osynliga observatörerna? Vakna, Artiom!«

Artiom nickade och log.

»Det återstår att se.«

Skannat med CamScanner

XXI. KAMRATERNA

Säcken drogs bort från huvudet.

Artiom såg sig omkring.

Han hade redan gissat på sorlet vart man hade fört honom: till Tsvetnoj Bulvar. Till platsen där man hade hämtat honom. Från bunkern hade han fått gå med en säck över huvudet för att han inte skulle hitta tillbaka.

Man låste upp handklovarna, ryckte av rocken från axlarna och gav honom en spark i baken; några sekunder senare snurrade den svarta revolvern bredvid honom på golvet.

Artiom snappade genast åt sig vapnet. Oladdat. Så vände han sig om – eskorten hade redan uppslukats av folkvimlet. Två små människokorn skymtade till och försvann i den grå sanden.

Man hade förpassat honom ut ur bunkern utan att blinka. Han bar fortfarande kyparens kläder. I sista sekunden hade läkaren stoppat ner några piller i fickan på de välstrukna byxorna. Den goda människan. Och sedan – säcken över huvudet.

Han satte sig på golvet och funderade. Från kabinerna runtomkring kopulerades det oavbrutet – livet måste ju alltid gå vidare. Och på något vis måste också Artiom leva vidare med allt han bar på i sitt bräckliga, värkande huvud. Allt han fått erfara tryckte mot det millimetertunna skallbenet – Artiom hade inte en aning om hur han skulle hantera alltihop.

Det var helt ofattbart att allt som pågick i metron – detta beckmörka, meningslösa helvete – i själva verket hade organiserats av någon, och att denne någon var alltigenom till-

Skannat med CamScanner

freds med situationen. Det kusliga var inte att man begravde döda slavar i jordmassorna för att fylla igen tunnlar, utan att det betraktades som nödvändigt för att upprätthålla systemet. Detta var en oacceptabel världsordning.

Och oförlåtlig.

Han rätade på ryggen, fick syn på en naken blek mansrumpa som skumpade upp och ner, och han började gräla med den som om det vore Bessolovs nuna. Till den sa han allt som han borde ha sagt till Bessolov.

»Självklart, om man ljuger för människorna i så många år – hur ska de då kunna skilja sanningen från ... Om de tvingas stå böjda över ett tråg och äta avfall, så betyder det ju inte att de inte kan resa sig igen ... höja blicken och se framåt ... Visst, ni organiserade allt på det viset, men det betyder ju inte att de inte kan själva ... eller inte vill ... Jaså, ni frågar dem? Efter att ha bankat in de rätta svaren ... Hyggligt att ni frågar ...«

Det var lätt att gräla med rumpan. Den sa inte emot.

»En dag kommer folk att inse att man måste störta er ... er satans bunkerregering ... jaga bort er. Om man inte skär upp varbölden blir det aldrig någon förändring ... Man måste ta er i nackskinnet, era feta råttor ... visa upp er för folk ... och om ni säger det där inför alla ... om dem själva ... som om de vore boskap ... då får vi se hur det går. Ni sitter i er bunker ... era jävlar ... men jag ska jaga ut er därifrån ... och det är inte mig folk kommer att lyssna på, utan på er ... Jag ska tvinga er att berätta alltihop ... och om ni inte säger sanningen ... får ni en kula ur min revolver ... Det är inte bara vi som har nackar ...«

Han lade handen över handtaget på den oladdade Naganten.

Skannat med CamScanner

Ensam skulle han inte klara av det. Ensam skulle han inte klara av någonting.

Hans team var litet, men det var ett team. Letiaga, Homeros, Ljocha. Han måste samla dem igen. De visste redan halva sanningen, nu skulle han berätta resten. Och tillsammans skulle de komma överens om en plan för att hitta och bryta sig in i det förbannade råttboet.

Hur lång tid hade det gått – en vecka? Eller mer? De hade säkert hunnit sprida sig över hela metron. Gömt sig i något skrymsle. En för Melnik, en annan för Hansan. Fast Homeros ... Riket existerade ju inte längre. Kanske visste Homeros var de andra höll hus? Och var man skulle söka efter Homeros var lätt att räkna ut.

Han reste sig upp.

Och gav sig iväg, knuffade undan männen som köade för en smekning, passerade stukade fascister, strålsjuka stalkrar som bara satt och inväntade slutet, uslingar som blivit våldtagna av livet och sökte hämnd på allt och alla, förbi människor som blivit vuxna eller åldrats nere i underjorden.

Var fanns Sasjas kabin?

Där.

Han gick före kön, klev in utan att knacka, sparkade en byxlös krigare i skallen, drog bort honom från sängen och vinkade adjö; först därefter hälsade han på Sasja, med bortvänt ansikte så att hon hann skyla sig.

»Var är Homeros?«

»Du får inte vara här, Artiom.« Hon såg på honom underifrån. »Varför har du kommit tillbaka?«

»Var är Homeros? Han har väl inte övergett dig? Eller har han det?«

Skannat med CamScanner

»De tog med honom. Snälla, gå härifrån.«

»Tog med? Vilka då?«

»Har han ... har Aleksej ... hjälpt dig? Du ser annorlunda ut. Friskare.«

»Ja, han hjälpte mig. Du hjälpte mig. Tack så satans mycket. Tack alla mina välgörare.«

»Du ville ju veta. Och nu har du fått veta, inte sant? Eller vad var du ute efter? Bara att dö?«

»Ja. Förlåt ... men jag ville inte ha något av honom, några allmosor. Det är inte vad jag behöver. Förr i tiden kanske ... inte nu längre ... men tack ändå.«

»Varför stannade du inte där? Livet är väl helt annorlunda där, eller hur?«

»Har du inte varit där? Har han aldrig tagit med dig?«

»Han lovade att göra det, men jag bad honom att ta med dig i stället. Tills vidare.«

»Du har inte missat något. Livet är exakt likadant. Bara att krubbet är bättre. Tja, sjukvården också.«

»Vad berättade han för dig?«

»Han berättade allt. Om De osynliga observatörerna, regeringen, de röda, fascisterna – alltihop.«

»Och släppte dig?«

»Ja.«

»Du måste gå härifrån. De har gripit dina vänner. Mäklaren, allihop. Samma dag som du ... Kanske lever de inte längre. Jag vet inte.«

»Vilka då? Observatörerna?«

»Nej, inte hans folk. Det var Orden.«

»Orden ... Hör på. Jag vill förstå det här. Han har väl förklarat allt för dig, inte sant? Du visste allt. Om världen på

Skannat med CamScanner

ytan. Men det var ju din dröm att få återvända upp. Vi delade den drömmen. Att alla skulle få återvända hem igen. Hem! Det berättade du själv för mig. Så vad gör du här? Varför stannar du kvar i denna håla? Varför sticker du inte bara?«

Sasja stod framför honom – tunn som en blyertsteckning, med armarna kring överkroppen. Hon såg förstulet på honom med sänkt huvud.

»Gå nu. Jag menar det.«

Han grep tag i hennes smala handleder.

»Jag vill lyfta upp människorna ur dyn. Du undrade varför jag inte stannade där. Jo, för att alla andra måste få veta. Helt enkelt måste få veta. Du förråder mig väl inte igen? För honom?«

»Nej, jag ska inte förråda dig.«

Hon pressade samman läpparna. Artiom väntade.

»Men jag följer inte med dig.«

»Varför inte?«

»Artiom ... jag älskar honom ...«

»Vem då?«

»Aleksej.«

»Han? Den där ... gubbstrutten? Han saknar ju hjärta ... Om du bara hade hört vad han säger om folk!«

»Jag vet.«

Artiom släppte taget om hennes handleder, som om han hade bränt sig, och tog ett steg tillbaka.

»Hur kan du?«

Hon ryckte på axlarna under filten hon svept in sig i.

»Jag älskar honom. Det bara är så. Han har alltid behandlat mig väl. Från första början.«

»Han låter andra utnyttja dig!«

Skannat med CamScanner

»Det är som det är«, nickade Sasja.

»Och du väntar på att han ska ta dig härifrån? Till bunkern?«

»En plats hade blivit ledig. Han fick tillstånd, men jag ...«

»Okej, jag fattar. I stället fick jag platsen ...«

»Du måste gå nu.«

»Är det verkligen dit du vill? Till dem? Till deras restaurang som är öppen dygnet runt? Vill du ännu djupare ner i stället för upp?«

»Det spelar ingen roll vart. Jag vill vara hos honom. Det är allt.«

»Okej, jag förstår.«

Han stod där en stund. Sedan tog han av sig krucifixet från halsen. Kastade det till henne.

»Vi ses. Och tack.«

»Vi ses.«

★

Artiom klev ut ur kabinen: världen snurrade vidare.

Han drev runt i det liderliga, berusade folkvimlet. Till Sasja hade han sagt att han förstod, men i själva verket förstod han ingenting. Hur kunde hon – med Bessolov? Hur kunde hon älska en sådan som han? Hur kunde hon drömma om luftskepp och nöja sig med en bunker? Med en bordell? Bessolov kom med matrester åt henne, med kärleksrester. Men Sasja brydde sig inte, hon nöjde sig med bådadera. Bortskämd var hon sannerligen inte.

Vad var det med Sasja egentligen?

Han kunde inte förstå. Men inte heller tycka illa om henne.

Skannat med CamScanner

»Hörru kyparn!« sa någon och ryckte i hans kostym. »Hit med en pava till!«

»Dra åt helvete . . . «, muttrade Artiom.

Han kom fram till förtöjningsplatsen vid perrongen. Vattnet stod högt.

Han måste krossa systemet. Krossa allt. Med ett snabbt och skoningslöst slag.

Melnik hade alltså gripit hans kamrater. Homeros, Ljocha, Letiaga. Han måste befria dem, om de fortfarande levde. Ensam kunde han inte uträtta ett dugg.

Melnik. Om han ändå kunde få över Orden på sin sida . . . Med den kraften i ryggen behövde man inte ens oroa sig för Observatörerna. Om Orden kunde försvara bunkrar, då kunde den också erövra dem.

Fast hur skulle han få mannarna att revoltera? Genom att berätta om deras sålda kamrater? Att Melnik hade sålt dem – och till vem. Han hade själv blivit köpt och såld, den gamle idioten, och grabbarna hade stupat för ingenting. För ett idiotiskt initiativ på mellanchefsnivå. Insåg gubbjäveln ens vad han hade offrat sina ben för?

Tänk om han skulle förklara det för honom?

Ja, vad visste Melnik egentligen om metron? Bara vad Bessolov ville att han skulle veta. Antagligen hade han matat översten med en massa halvsanningar. Skulle Melnik ens överleva insikten om att han inte hade degraderats från hjälte till krympling för att rädda metron, utan för att man inte hade anförtrott honom den andra hälften av sanningen?

I andra änden av plattformen guppade en flaskflotte vid kajen. Bredvid snarkade en berusade karl i järnvägsuniform. Artiom såg sig omkring, tänkte efter. Om han paddlade ge-

Skannat med CamScanner

nom det översvämmade Riket – stationen var väl inte översvämmad till taket? – så kom han till Polis. Där kunde han kräva att få prata med Melnik. Berätta allt han inte visste, ge honom hela bilden. Om översten inte ville ansluta sig till Artiom skulle han åtminstone släppa hans kamrater.

På väg mot flotten snappade han åt sig en övergiven oljelampa. Det var ingen riktig lykta, men skulle väl ändå ge lite ljus i tunneln. Han smög närmare flotten, petade försiktigt på karln med skospetsen – han sov tungt.

Han knöt loss det ranka flytetyget, hoppade ombord och paddlade iväg på den grumliga floden i tuben. I stället för paddel fanns det en skopa som satt på en pinne. Först snurrade flotten bara runt när han paddlade, som om den ville tillbaka till kajen, men till slut flöt den ändå in i mörkret. Ljuset från oljelampan trängde en meter fram, till och med skopan nådde längre. Tunneln sluttade neråt, vattnet steg. Taket närmade sig Artioms hjässa. Skulle syret räcka?

Snart kunde han inte stå upp och paddla – det var för lågt i tak. Han blev tvungen att sätta sig ner.

En råtta kom simmande mot flotten. Den verkade glad över att se fast mark.

Råttan klättrade upp på flotten och satte sig blygt på kanten. Artiom jagade inte bort den. Förr i tiden hade han varit rädd för råttor, men nu hade han vant sig vid dem. Råttor är bara råttor. Skit bara skit. Mörker bara mörker. Råttan ville bara leva, som alla andra levande varelser. Och han hade inte ens lagt märke till den om han inte hade vetat att livet kunde vara annorlunda.

Lampan sken inte bara framåt, utan också ner i det grumliga vattnet.

Skannat med CamScanner

Det skvalpade under flotten.

Han tänkte på Sasja. Tog farväl av flickan. Varför ville hon inte berätta för människorna att de inte behövde leva i underjorden? Varför stannade hon själv? Vad såg hon hos Bessolov?

Lampan stank av svinfett. Råttan andades in den skarpa lukten och njöt.

På kanalens botten vände sig långsamt ett vattenlik och stirrade med öppna, grumliga ögon mot lampskenet genom plastflaskorna. Den döde hade inte sett ljus på länge och försökte dra sig till minnes vad det var för något. Likets svullna fingrar hakade fast i flotten och saktade farten, sedan tappade de greppet.

Taket blev ännu lägre. Artiom stod på huk och kunde röra vid betongtaket och fogarna mellan segmenten med handen.

Råttan tycktes kontemplera över tillvaron en stund, sedan plumsade den i vattnet igen. Tydligen var det bättre att simma tillbaka till Tsvetnoj Bulvar, hem till de sina.

Artiom slutade paddla och såg sig om över axeln: nu var det lika mörkt bakåt som framåt. Kanske ännu mörkare. Handen for upp till halsen, men han hade ju lämnat tillbaka krucifixet. Nåväl, det skulle nog gå bra ändå . . . han fick skylla sig själv.

Han paddlade vidare.

Och snart började vattennivån sjunka.

Kanske hade han passerat tunnelns djupaste punkt. Taket tryckte inte längre mot hjässan, det blev lättare att andas. Ett svagt sken syntes längre fram: precis under taket satt några små blinkande lampor. Tydligen hade generatorerna klarat sig undan översvämningen.

När han kom fram till stationen hade vattnet nästan sjun-

Skannat med CamScanner

kit undan; på perrongen gick det bara till knäna. Stationens herrar hade emellertid inte haft bråttom att återvända hem. De som inte lyckats fly drev omkring, olyckliga och uppgivna. Stanken var så intensiv att den kändes mot huden.

Grundvattnet hade tvättat och tvagat Darwinovskaja, och nu hade stationen blivit Tjechovskaja igen. Allt ideologiskt pynt, baneren, skyltarna, porträtten, flöt med buken upp i den tunna sörjan.

Tja, så snart de hämtat sig från chocken skulle de väl återställa den gamla ordningen och bygga upp hela cirkusen på nytt. Dietrich skulle ta över efter Dietmar, mer var det inte med den saken. Jevgenij Petrovitj skulle återvända som folkets och systemets man, trots att han var en mördare. Allt var ju så perfekt och praktiskt inrättat: i ena änden pressade man in människoresterna, i den andra kom det ut köttfärs. Precis som i Balasjicha. Precis som i hela metron.

Och någon måste självfallet skriva färdigt läroboken i historia åt Jevgenij Petrovitj. Antagligen Ilja Stepanovitj. Men nu fick läraren ensam dra hela lasset, då Melnik hade slukat Homeros. Strunt samma, Ilja Stepanovitj skulle säkert måla en ljus bild av Riket: i hans version hade Schillerovskaja hjältemodigt försvarat sig mot de röda, och de degenererade slavarna hade inte försvarat stationen utan attackerat den. Och slutet skulle bli gripande och upplyftande, med sensmoralen: Fiendens intriger orsakade en översvämning, men ingen kan besegra ... reste sig som fågel Fenix ur askan ... starkare än någonsin ...

Han petade i en våt pappershög med skopan och såg att det var blekta tidningar. På några exemplar kunde man fortfarande läsa »Järn«, på andra »Näven«. Fragment från stor-

Skannat med CamScanner

hetstiden. Någonstans här i närheten hade de ju haft ett tryckeri. Dietmar ljög inte – han tänkte verkligen trycka tiotusen exemplar av »den sanna historien om metron«.

Stationen upphörde, nästa tunnel tog vid.

★

Han hade funderat på hur han skulle ta sig förbi gränspostenringen till Polis, vad han skulle ljuga ihop. Men det behövdes inte: där stod inte de vanliga väktarna, utan några tystlåtna muskelknuttar från Orden.

För att de inte skulle skjuta ropade han sitt namn och att han måste prata med Melnik. Ändå närmade sig soldaterna tvekande, muddrade fickorna i hans märkliga kostymering, verkade känna igen honom men tog inte av sig maskerna. De beslagtog revolvern innan de förde bort honom genom några servicekorridorer för att inte störa stationens vittra invånare.

Fast de tog honom inte till Melnik.

En celldörr. Med galler. Fångvaktare.

De knuffade in honom bryskt, som om han inte var en av dem.

Men i cellen – en glädjechock! Alla levde! Ljocha, Letiaga, Homeros. Till och med Ilja Stepanovitj.

Och de hurrade när de fick se Artiom, för att han levde och såg friskare ut. Alla skrattade och omfamnade varandra.

De berättade att man grep dem redan på Tsvetnoj Bulvar. Det var ju bara två stationer från Polis, en soldat var där på permission och kände igen både Letiaga och Ljocha. Homeros och oduglingen Ilja tog man i samma veva när de åt middag tillsammans innan de hunnit skiljas åt.

Skannat med CamScanner

»Och du då – var har du hållit hus?«

Artiom tystnade. Samlade sig. Gav Ilja Stepanovitj en skeptisk blick – han visste ju vilken hand läraren åt ur. Sedan tänkte han: Sådant här får man inte hålla hemligt. Hemligheter är de andras vapen. Mitt vapen är sanningen.

Så lade han alla korten på bordet. Alla.

Bunkern, restaurangen, grönsalladen, spriten, de feta festprissarna i kostymer, antibiotikan, vax-Stalin, den outsinliga elektriciteten, buteljerna med utländska etiketter. Och sedan: de styrda marionetterna, idioternas krig, säkerhetstjänsternas långa armar, den nödvändiga svälten, den nödvändiga kannibalismen, de nödvändiga skärmytslingarna i blindtunnlarna. De nödvändiga och eviga Osynliga observatörerna.

Han berättade – både för dem och för sig själv. Och han förundrades över hur alla bitar föll på plats som av sig själva. Det fanns en tanke bakom allt i Bessolovs bygge, allt kunde förklaras. På varje fråga fanns ett svar. Utom på den yttersta frågan: Varför?

»Kort sagt, medan vi käkar skit så serveras de ... grönsallad?« fräste Ljocha med stigande vrede. »Utländsk sprit? Och köttet är säkert färskare än vårt ...«

»De äter inte ens upp allt. Där stod tallrikar fulla med matrester ... Antagligen satt de och åt när folk mejades ner av kulregnet på Komsomolskaja ...«

»De jävlarna!« utbrast Ljocha. »De satans jävlarna ... Och medicin har de också, säger du?«

»Se själv! De fick till och med mig på benen igen. Jag vet inte hur lång tid det tog, men ändå. Fattar du?«

»Jag fattar. Hos oss är det andra bullar ... De griper en i

Skannat med CamScanner

ballarna och säger: Sorry, här finns det ingen hjälp. Pallra dig iväg till kyrkogården nu. Ja, så är det hos oss. Satan också.«

Homeros stod bredvid och sa inte ett ord. Han var inte beredd att tro på allt lika snabbt som Ljocha.

»Nu sitter vi allt i skiten tillsammans!« sa Ljocha. »Men hör du, var finns egentligen den där bunkern? Kan man inte dränka den i vatten?«

»De drog en säck över huvudet på mig när jag gick därifrån och på ditvägen var jag medvetslös, så jag vet inte var den finns.«

»Jag har varit där, i museet«, sa Homeros. »På guidad visning. Före kriget. Ursprungligen kallades den Skyddad kommandopunkt Taganskij – bunkern ligger ju vid Taganskajatorget. Och det fanns en ingång från gatan. Kvarteren är fulla av gamla gränder och hus, inte långt från Moskvafloden. Men ett av tvåvåningshusen, förklarade guiden, är i själva verket bara en fasad – bakom väggarna finns ett betongskal som skyddar ett hisschakt från bomber. Tar man hissen tjugo våningar ner, då kommer man till bunkern. Och ja, allt är precis så som du beskriver det. Neonljuset, restaurangen, renoveringen.«

»Men hur kommer de in i metron?«

»Det fanns en utgång där också. Och inte bara en utan både till stationen Taganskaja och till tunneln mot Ringlinjen.«

»Taganskaja ... Det är bara två stationer från Komsomolskaja«, sa Artiom. »Två stationer ... då måste de väl ha hört skotten? När till och med vi hörde skriken uppe på ytan?«

»De osynliga observatörerna ...« Homeros ruskade på huvudet. »Jag hade hellre sett att Sagan om Smaragdstaden visat sig vara sann.«

Skannat med CamScanner

»Vi får väl tvinga ut dem«, sa Artiom bittert. »Jaga ut dem i metron. Och visa upp svinen för folket. Få dem att erkänna själva, få Bessolov att erkänna att de har ljugit för oss i alla år. De ska berätta att det finns en värld där ute, att vi dör helt i onödan här nere. De ska beordra sina mannar att stänga av störsändarna. Allt är faktiskt möjligt! Det finns knappt några soldater i bunkern. Frågan är bara hur vi tar oss in ...«

»Varifrån får de allt käk?« undrade Ljocha.

»Från gamla statliga förråd. Men jag tror också att de får från metron. Från Hansan. De kontrollerar ju den. De kontrollerar alla! De röda levererar fångar till byggarbetena, Hansan föder dem och Orden ... städar upp efteråt. Visste du det, Letiaga?«

»Nej.« Kamraten stirrade in i väggen.

»Och Melnik?«

»Tror inte det.«

»Vi måste berätta för honom!«

»Gör det. Snart får du chansen.«

»Har han pratat med dig? Har du träffat honom?«

»Ja, jag har träffat honom. De ska hålla en tribunal. Det vill säga, Melnik fäller domen och Anzor signerar den. För desertering. Det ser illa ut för mig ... och för Ljocha. Han är ju nästan en av oss nu, så han kommer också att ställas till svars. Ja, du också. Och du vet vad det betyder: dödsstraff.«

»Det är inte alls vad mamma lovade«, sa Ljocha. »Hon förutsåg en stor framtid för mig.«

»Och du då, Homeros?« sa Artiom. »Varför grep de dig?«

»Som vittne«, svarade han och slog ut med armarna. »Jag är så obetydlig att Melnik inte ens kom ihåg mig. Kanske släpper de mig.«

Skannat med CamScanner

»Som vittne . . .«, upprepade Artiom. »Behöver han några vittnen, tror du? Jag är ju ingen desertör. Om vi inte kan övertyga honom . . . är det kört.«

»Och Ilja?«

Artiom vände sig om och såg på Ilja Stepanovitj. Läraren satt på det kalla golvet och tittade upp på Artiom. När deras blickar möttes kvicknade han till:

»Är det verkligen sant? Det där om Riket? Om Jevgenij Petrovitj och hans dotter?«

»Det fanns ett kuvert med fotografier. Jag höll det i min egen hand. Och det var Bessolov själv som berättade. Ja, jag tror att det är sant.«

»Han flydde. Führern flydde . . .«

»Jag vet. Nu letar de efter honom, de vill att han återvänder. De säger att de tänker bygga ett nytt Rike åt er.«

»Jag har också en dotter«, sa Ilja Stepanovitj och svalde torrt. »De tog henne ifrån oss. Medan han behöll sin egen dotter . . .«

Artiom nickade. Ilja Stepanovitj gömde ansiktet mellan knäna, som en snigel.

»Stannade de?« sa Homeros. »Makthavarna? Och försvann aldrig? Och nu styr de över hela metron?«

»Ja, över hela metron. Men det gör dem också sårbara. Om vi röker ut dem därifrån . . . griper dem . . . då kan vi äntligen släppa ut alla till ytan. Då kan alla gå ut. Eller hur?«

»Jo, det är sant.«

»Vi behöver bara övertyga Melnik. Förklara att de lurade honom också.«

De tystnade. Var och en tänkte på sitt.

Det rasslade till i korridoren. Luckan till den lilla tittglug-

Skannat med CamScanner

gen i dörren gnisslade och sköts åt sidan. En silhuett bakom ståltrådsnätet. En kortvuxen person.

»Artiom!«

Han ryckte till. Gick fram till dörren. Började viska.

»Anja?«

»Varför kom du tillbaka? Han vill undanröja dig.«

»Jag var tvungen att få ut mina vänner härifrån. Och jag vill prata med din far . . . en sista gång. Han vet inte allt. Han kommer att tänka om. Bara jag får prata med honom. Kan du be honom om ett samtal?«

»Det kan jag inte. Han lyssnar inte längre på mig.«

»Men jag måste få förklara! Säg det till honom. Det handlar om De osynliga observatörerna.«

»Hör på. Han har gett order om rättegång. I dag. Och det blir en kamratdomstol, ingen tribunal.«

»Kamratdomstol?!« utbrast Letiaga och for upp. »Vad är det för cirkus?«

»Varför då?« frågade Artiom.

»Jag vet inte . . .« Anjas röst lät skör. »För min skull, tror jag. Han vill att alla ska döma dig – eller er. Så att han slipper göra det själv.«

»Anjusjka, oroa dig inte . . . En kamratdomstol, det blir bra. Då kan jag berätta för alla. Vi får väl se vem som dömer vem . . . Tack för att du berättade.«

»Det leder ingenvart. De flesta kommer från Hansan, och det är uppgjort i förväg hur de ska rösta. Även om alla de våra är där så räcker inte rösterna.«

»Vi försöker ändå. Vi försöker . . . Tack för att du kom. Jag undrade hur jag skulle kunna prata med grabbarna. Och så ger han mig den här möjligheten.«

Skannat med CamScanner

»Pst, Anja!« viskade någon i korridoren. »Skynda dig!«
»Artiom . . . « Luckan sköts för, Anja försvann. »Jag . . . «
Fotsteg tonade bort i korridoren.
»Lyssna, vi fixar det här. Letiaga, om du stöder mig så kan det gå vägen.«
»Hur då?«
»Bessolov ska snart hämta Sasja på Tsvetnoj Bulvar. Vi skickar dit några mannar – han brukar bara ha ett par livvakter med sig – och tar honom. Sedan får han visa vägen till bunkern vid Taganskaja, över Kitaj-Gorod. Och själva bunkern är knappt bevakad. De kommer att öppna porten för Bessolov . . . och när vi är inne . . . «
»Några mannar kan väl inte åstadkomma något.«
»Jag har funderat på saken. Jag paddlade hit genom Riket. Vattnet har redan sjunkit undan. På Tjechovskaja är det nästan torrt. Och överallt flyter det tidningar. Förstår du, Homeros? Visst finns det ett tryckeri på Tjechovskaja?«
»Ja«, sa den gamle, »i de gamla personalrummen.«
»Och det finns elgeneratorer där någonstans. Det såg jag själv. Kanske översvämmades inte tryckpressarna – tänk om vi skulle trycka några flygblad? Och förklara för folk att de blir lurade. Berätta om De osynliga observatörerna, om störsändarna. Vad tror du, skulle vi klara det, du och jag?«
»De visade hur det fungerar när vi besökte tryckeriet.«
»Om vi kan ta oss dit så kan vi avslöja hela systemet . . . Vi trycker ett par tusen flygblad, det räcker väl? Och delar ut dem på Taganskaja. Och längs vägen, förstås . . . Så får folk läsa och sprida vidare. Och vi berättar om bunkern! Visar massorna till ingången! Bessolov, det aset, får öppna åt oss. Sedan får de själva säga sanningen rakt i ansiktet på folk.

Skannat med CamScanner

Då är vi inte bara några mannar längre, Letiasjka. Och om stormningen av bunkern inte lyckas på en gång så kommer flygbladen ändå att nå hela metron.«

»Ska vi släppa in Taganskajainvånarna i bunkern?« frågade Ljocha. »Allihop, eller?«

»Ja, ju fler desto bättre. Alla måste få se med egna ögon hur kräken äter sig feta – och alltid har gjort. Om de får se det så tror de säkert på resten. Vad tror du, Homeros, fixar vi det?«

»Ja, rent teoretiskt«, sa Homeros. »Om papperet är torrt … Arken förvarades alltid inplastade för att de inte skulle bli fuktiga … så papperet kan ha klarat sig …«

»Letiasjka, vad säger våra grabbar på stationen? Har de glömt våra kamrater som mejades ner av de röda?«

»Vilken fråga …«, suckade Letiaga. »Hur skulle de kunna glömma?«

»Bra, då har vi en plan. Den är riskabel, det förstår jag, men den kan fungera. Eller hur?«

»Kanske«, medgav Ljocha.

»Tror du att man låter oss sprida flygbladen helt utan vidare?« tvivlade Homeros. »Om det fortfarande finns en stat, som du säger … om staten inte försvann … kan du ens föreställa dig vad för slags stat det då är frågan om?«

»Nej, och jag skiter i staten! Vi måste försöka. Vi måste berätta allt för invånarna. Vi måste befria dem.«

Homeros nickade.

»Fast … vad tänker du göra på ytan? När vi har lämnat metron?« frågade han nyfiket. »Vet du ens vart du ska ta vägen?«

»Vi ska leva som människor, som förr. Vi ska nog klara oss. Hur så, det är väl självklart?«

Skannat med CamScanner

»Inte precis«, suckade Homeros. »Jag vet inte, till exempel.«

»Vad gör det för skillnad! Vi kan odla svamp eller vete, vad som helst. Bara vi får leva på ytan. Jorden är ju så otroligt stor. Man kan åka vart som helst och hitta en plats man gillar. En stad ... eller en havsstrand. Skäms ni inte över att en blodsugare har bestämt att vi aldrig ska få se världen?«

»Och så sitter de och käkar hela dagarna!« tillade Ljocha.

»Det måste finnas en orsak«, invände Letiaga.

»Klart att det finns! Ute i det fria får man egna idéer. Och därför håller de oss som boskap här nere.«

»Äh, klart att vi ska jaga ut dem ur den där bunkern«, bestämde Ljocha. »En bra plan du har. Bara de inte knäpper oss först.«

»Vad säger du, broder?« Artiom lade handen på Letiagas axel. »Där uppe kan du göra så mycket mer för människorna. Hur löd eden du svor? Lovade du att hjälpa några röda råttor att skjuta sina egna? Nej, du lovade att beskydda människorna. Allihop, hela metron! Om vi kan leda dem upp till ytan så kommer de verkligen att behöva oss. Vi i Orden har ju erfarenhet. Vi vet hur man ska bete sig där ute. Vi förstår riskerna. Vi vet var det finns vilddjur ... och strålning. Men det är vår hem! Inte här nere, där vi skär halsen av alla som kommer från en annan linje. Uppe på ytan kan vi hjälpa de våra att finna en plats där de kan leva. Nå, är ni med?«

»Jag är med, antar jag«, muttrade Letiaga.

»Farfar?«

»Jag vet inte.«

»Jag förstår att du är rädd för att gå upp, så många år som du har tillbringat under jorden. Du kan det här stället. Visst,

Skannat med CamScanner

det är mörkt och trångt, men nu har det blivit ditt hem. Och det känns så där att gå upp . . . Du är inte ensam. Jag försökte få med mig invånarna på Komsomolskaja, men inte en jävel trodde mig, ingen följde med. Så det är inte ditt fel, och inte deras heller. Det är svinen i bunkern som är de skyldiga. De har ljugit för dig, ljugit för oss alla. Dresserat oss till att leva som mullvadar. Bevisat för oss att vi är maskar. Men allt är lögn, allt bygger på lögn. Om vi inte berättar sanningen för folk, om inte du eller Ilja Stepanovitj säger sanningen om skottkärrorna med lik, om armeringsjärnen, om striden i tunneln, om massgraven och hundarna, om kulsprutorna på Komsomolskaja – vem ska då göra det? Det finns ingen annan! Jag vet, folk kommer inte att tro på det, i alla fall inte genast. Ingen trodde ju på mig. Ni tror mig fortfarande inte riktigt. Och det är ju inte lätt att tro på något sådant . . . men det måste sägas. De får väl peka finger åt oss, kalla oss galna, eller betrakta oss som fiender. Men någon måste säga hur det är, så att de åtminstone börjar tvivla . . . Och plötsligt är det någon som tror på oss! Och slår följe med oss! Vi måste göra detta för människorna. Också om de är emot oss nu. En dag kommer de att förstå. Eller vad tänker du göra? Skriva för en fascistblaska igen?«

Ilja Stepanovitj satt blick stilla med huvudet mellan knäna, som om han hade avlidit. När världen gick i tusen bitar hade en av skärvorna träffat honom i hjärtat.

»Nej«, sa Homeros och skakade på huvudet, »det är slut med det nu.«

»Bra. Så hur blir det? Om vi får en chans, ska vi ta den då? Är ni med mig?«

»Ja!« ropade Ljocha. »Vi ska allt visa de jävlarna!«

Skannat med CamScanner

★

I väntan på rättegången spändes tiden som en stålfjäder – allt hårdare, allt långsammare. Artiom ropade på fångvaktarna och krävde att få prata med Melnik, men ansiktena bakom de svarta maskerna kände inte igen Artiom, och Melnik hade uppenbarligen inget behov av att träffa Artiom.

Varför dröjde översten, vad hade han i kikaren? Hade han redan gett order om att resa galgarna eftersom han visste hur kamratdomstolen skulle rösta, eftersom han redan gjort upp om domen med var och en?

Artiom fortsatte ändå sina förberedelser.

Han lunkade omkring i cellen, trampade de andra på tårna, gick igenom för sig själv vad han skulle säga. Detta var den enda chansen. Att rädda sig själv, att hjälpa Letiaga och Ljocha ur knipan. Att röka ut råttboet och befria människorna från råttorna.

En kamratdomstol, det blir bra, intalade han sig själv. De är ju inga upphöjda gudar. De är inte gjorda av lera eller sten. Visserligen tjänstgjorde vi bara i ett år tillsammans, men det året räknades som sju vanliga år. Vi är sammansvetsade med röda ärr. Timur, Knjaz, Sam. Låt Melnik resa sina galgar. Det är inte så lätt att döma sin egen broder till döden.

Plötsligt kom de.

Och ropade ut en och en.

»Letiaga!«

Bjässen sjönk ihop, lät fångvaktarna sätta på handklovar.

Hur var det fatt med honom?

När Artiom hade pratat med Letiaga hade vännen nickat instämmande, men knappt hade Artiom tystnat så hade ivern

Skannat med CamScanner

sjunkit undan och försvunnit. Letiaga hörde till dem som bestämmer sig bara en gång för resten av livet hur de ska tycka och tänka om saker, och det beslutet hade han fattat för länge sedan, en gång för alla. Därför hade den nya sanningen träffat hans tjocka hud inte som hagel, utan som svidande salt.

»Zvonarev!«

Det var Ljocha, visade det sig. Så Melnik hade lyckats utröna mer om mäklaren än Artiom. Hade han förhört kamraterna? Om vad? Också Ljocha fick handklovar. När man förde bort honom vände han sig om mot Artiom.

»Artiom, skit inte på dig nu!«

Också ett testamente.

»Tjornyj!«

Hjärtat började bulta. Han hade trott att han skulle ta det lugnt, men nu blev han nervös. Så idiotiskt. Bara en vecka tidigare hade han räknat med att vara död vid det här laget. Och nu hade fristen gått ut. Frågor på det?

Nej, inte så här. Han fick inte dö ännu. Det var för tidigt.

»Vad var det du sa där borta, farfar? Var och en har sin egen slutstation?«

Homeros lyfte på huvudet, log trött och förvånat.

»Mindes du det?«

»Sådant glömmer man inte.«

»Fram med händerna!« röt en fångvaktare.

Han sträckte fram händerna och fängslades med handklovar.

»Det finns många slutstationer«, korrigerade Homeros. »Men var och en har bara en bestämmelse. Och den måste man finna. Sin egen bestämmelse.«

»Och du tror inte att detta är den?« sa Artiom och såg på handklovarna.

Skannat med CamScanner

»Nej, jag tror inte att du har nått din slutstation ännu«, sa Homeros.

Stålfingrar grep Artiom i nacken och tryckte ner honom. Samtidigt drog någon upp hans armar.

»Vi ses«, sa Artiom till den gamle.

Knuffad av övervakarna gick han framåtböjd genom korridoren med blicken mot den upptrampade betongen. Det var inte läge för någon predikan, men Artiom tog ändå tillfället i akt.

»Grabbar . . . jag vet inte om ni är våra eller från Hansan . . . De lurar er, de lurar oss alla. Känner ni till störsändarna? De byggdes bara för att vi ska stanna kvar i metron . . . «

Den lilla konvojen stannade upp.

En hård knoge träffade hans kind; någon tog fram en rulle svart tejp och tejpade för hans mun. Och igen, på tvären, för säkerhets skull.

Sedan drog de honom vidare.

Artiom blev kallsvettig. Tänk om de inte skulle ta av tejpen? Tänk om han inte fick en chans att yttra sig?

De förde in honom i en stor sal. Arbatskaja.

Stationen var full av svartuniformerade soldater. Alla obehöriga hade fått lämna platsen, så att Orden kunde lyncha sina egna i fred. De församlade bar inga masker. Omröstning efter namnupprop, gissade Artiom. Var och en måste svara för sin röst, det skulle alla ha i minnet om de plötsligt bestämde sig för nåd.

Han knuffades in i den tomma cirkeln i mitten. Där stod redan Ljocha och Letiaga, båda framåtböjda, armarna på ryggen, ansiktena blodiga och blåslagna. Uppenbarligen hade de protesterat, men bringats på bättre tankar.

Skannat med CamScanner

Letiaga fick syn på det svarta korset över Artioms mun och blinkade åt honom med sina skelande ögon. Artiom skakade på huvudet: Ta av den! Han sökte efter Melnik med blicken för att kräva rättvisa.

Strax därpå rullades översten in av Anzor, men han lade inte märke till Artiom utan såg hela tiden åt ett annat håll. Artiom vred sig som en mask på en krok med sin igentejpade mun, bet läpparna blodiga i sina försök att åstadkomma ett hål att prata igenom. Men tejpen var bred och limmet starkt.

Förhandlingarna hade inte börjat ännu.

Till slut knuffades Homeros och Ilja Stepanovitj fram genom hopen. De hade inte fjättrats: alltså var de bara vittnen. Men vad skulle de vittna om? Artioms blick stannade vid den utbrända läraren. Han hade hört allting i cellen. Skulle han avslöja vad som hade sagts? Var han mutad? Han kom att tänka på Dietmars enkla och träffande formulering om hur människor kunde manipuleras.

Gång på gång försökte han öppna munnen, men tejpen satt fast.

»Då är vi redo«, sa Anzor.

»Dagens ärende gäller tre före detta kamrater som deserterat och begått förräderi«, dånade Melniks hesa röst från hans tron. »Letiaga, Artiom och rekryten som antogs helt nyligen. Zvonarev. Förrädarna konspirerade och saboterade två livsnödvändiga operationer som skulle stoppa kriget mellan Röda linjen och Riket. Det låg i Ordens och hela metrons intresse. De förhindrade överlämnandet av en depesch med ett ultimatum till Führern. Och de saboterade en operation som var avsedd att tvinga Moskvin att sluta fred. I centrum för konspirationen står Artiom Tjornyj. Letiaga har enligt

Skannat med CamScanner

vår uppfattning helt enkelt låtit sig påverkas av honom. I Artioms fall kräver vi dödsstraff, utan hänsyn till personliga förhållanden. Letiaga är vi beredda att diskutera. Den tredje personen är Artioms hantlangare. En spion, kort sagt. Han bör också avskrivas.«

»Är ni från vettet?! Vad har jag gjort?! Eller Artiom?!«

»Tyst i salen! Vad är det med karln – är han förståndshandikappad eller? Håll i honom!«

Någon knuffade till Ljocha i ryggen och täppte till truten på honom.

»Varför bär Artiom munkavel?« muttrade man ur hopen. »Hur ska han kunna försvara sig?«

»Det finns anledning att befara att han är sinnesförvirrad«, förklarade Melnik motvilligt. »Men vi ska lyssna på honom när det är hans tur. Då kan ni själva bilda er en uppfattning. För mig är fallet klart, men vi röstar öppet om saken. Vi börjar med Letiagas redogörelse, sedan hör vi vittnena. Därpå röstar vi först om Letiaga, sedan diskuterar vi nykomlingen, sedan Artiom. Men jag vill understryka en sak: tro inte att detta är ett spel. Fatta ert beslut med stränghet. Det spelar ingen roll om någon är en före detta släkting till mig. Mannen har förrått oss. Lagen är lika för alla. Enkom för hans skull har jag beordrat en kamratdomstol så att ingen kan klaga efteråt. Några frågor?«

Det viskades i församlingen, men till och med viskningarna lät som en välrepeterad kör.

»Jaha, Letiaga, då börjar vi med dig. När försökte Artiom Tjornyj värva dig första gången? Vad sa han? Hur tvingade han dig att ge honom den hemliga depeschen? Och berätta hur han omintetgjorde förhandlingarna med Moskvin. Man-

Skannat med CamScanner

narna måste få veta. Här har vi inga hemligheter. Och berätta vem Tjornyj arbetade för.«

Melniks ansikte var lugnt, nästan som förlamat, men hans enda hand höll rullstolens hjul så hårt att knogen hade vitnat. Han såg på Letiaga med bronsögon, och pupillerna var svarta hål som borrats i metallen.

Letiaga klev fram som en kedjad björn. Han rörde på skallen, sneglade skuldmedvetet på Artiom. Tog ett djupt andetag. Såg ner i graniten. Församlingen teg. Artiom kunde inte öppna munnen, Ljocha tuggade nervöst på underläppen.

»Vi hade hållit ögonen på Artiom en längre tid«, började Letiaga. »Hela året i fjol. Vi visste att han gick upp flera gånger i veckan, vid VDNCh-stationen. Han gick till Trikolorhöghusen på Jaroslavka. Vi iakttog honom från vår position i huset mittemot. Flera gånger i veckan försökte han få kontakt per radio.«

Letiaga tjallade på honom ... Artiom kunde bara höra på. Han tryckte tungan mot det bittra limmet, fnyste genom näsborrarna. Benen gav nästan vika, armarna skakade av kramp, bröstet hävde sig upp och ner av syrebrist – han kände fullständig vanmakt.

Alla Artioms kamrater var här: Sam, Stiopa, Timur, Knjaz. Han tyckte sig se Anja där någonstans, men när han tittade igen hade gestalten redan försvunnit.

»Som ni vet«, fortsatte Letiaga, »är kriget mot väst inte över. Fienden bara väntar på att vi ska avslöja oss. Naturligtvis misstänkte vi genast att Artiom försökte sätta sig i förbindelse med någon där borta, för att avslöja oss. Kanske rentav för att ge dem våra koordinater ... Killen var ju ny. Och översten sa: Följ efter honom, utan hänsyn till ... Hur

Skannat med CamScanner

som helst, sedan inträffade incidenten på radiocentret. Den har ni säkert redan hört talas om.«

Ett sus gick genom församlingen.

Anja!

Anja sprang fram. Hon hade slitit sig lös ur någons grepp och knuffat sig fram till första raden. Hon fann Artiom med blicken och släppte den inte.

»Du glömmer något«, sa Melnik strängt. »Berätta om depeschen först.«

»Just det ja. Så här var det. Vi var nästan färdiga med utredningen av Artiom – att han sannolikt arbetade för fienden. Med uppdraget att destabilisera situationen. Avslöja Moskva. Och rikta eldgivningen. Och det där med depeschen . . .«

Artiom frustade och vred på sig, men man höll honom i ett järngrepp och munnen hade inte den minsta öppning att ropa till Letiaga att de var blodsbröder – och trots allt hade Letiaga för länge sedan återgäldat sin skuld och under tiden hade Artiom lånat blod av Bessolov. Men till vilken nytta? För att han skulle orka gå till galgen av egen kraft?

Letiaga undvek att se på vännen.

Han talade långsamt och tydligt, som om han spelade upp en inspelning.

De få bekanta ansiktena i församlingen såg på Artiom med mörka blickar som om han var en främling, en giftorm som man måste trampa ihjäl.

»Och vad beträffar Moskvin?« frågade Melnik ledande.

»Vad beträffar Moskvin«, upprepade Letiaga, »så var det så här: Artiom bar ut mig ur bunkern som vi försvarade mot Korbut och hans specialstyrkor. När vi begravde Desiatyj, Android, Ulman, Ryzjyj, Antontjik . . .«

Skannat med CamScanner

»Jag minns, jag minns!« avbröt Melnik. »Det behöver du inte nämna.«

»Ja, det är klart att ni minns. Ni har ju listan på väggen. Den har vi alla sett. Och jag dog ju nästan själv. Och Artiom sa till mig: Förstår du att vi levererar patroner, tjugotusen stycken, till de röda? Till Moskvin? Att vi levererar ammunition till samma svin som dödade våra kamrater? På Melniks order. Och då förstod jag: Vi förråder deras minne. Jag förstod vad de dog för: för ingenting. Och att politiken . . .«

»Letiaga!«

» . . . att politiken är viktigare. Krig i går, fred i dag. Trist att grabbarna offrades i onödan när det var krig i går, för det är ju fred i dag. Och i dag ger vi fienden tjugotusen patroner så att de kan knäppa resten av oss när det blir krig igen i morgon.«

»Nu räcker det!«

»Och sedan berättade Artiom att det över huvud taget inte existerar några kommunister eller några fascister. Och inte någon Orden heller. Det finns bara en enda maktstruktur: De osynliga observatörerna, eller vem fan det var – det spelar ingen roll. Och vi är en del av den strukturen, de röda en annan. Och kriget var inte på riktigt, och inte försvaret av bunkern heller. Allt var bara teater. Och då undrar jag om inte också översten bara spelar teater när han skålar med våra döda kamrater?!«

»Letiaga!«

»Låt honom tala!« ropade man i församlingen. »Han får tala till punkt. Han är vår man!«

»Befria honom! Vad är det här för dumheter?«

»Tystnad! Nu har Letiaga talat . . . För övrigt förlorade jag själv båda benen när . . .«

Skannat med CamScanner

»Och Artiom sa: Var höll Hansan hus under striden om bunkern? Varför skickade de sina mannar först efteråt? Och inte när vi bad om hjälp? Det var väl inte det översten bytte sina ben mot?«

»Vi utser Letiaga till kommendör!« ropade någon.

Då hördes ett snabbt plopp och från Letiagas huvud sprutade ett rött stänk över den vita väggen bakom honom. Sedan sjönk han ihop och lade sig framstupa på golvet. Bakhuvudet var borta, en köttkrater gapade där.

»Letiaga!«

»Letiaga! Det var Hansan!«

»Krossa Hansan!«

Någon sprang fram och välte Melniks rullstol så att översten föll till golvet inte långt från den röda pölen; den enda armen började veva som benet på en kackerlacka som hamnat på rygg, hjulen snurrade, ekrarna glänste, och över honom var bråket redan i full gång; alla var klädda i likadana uniformer men tydligen visste man genast vem som var vän eller fiende.

Någon grep tag i Artiom och släpade iväg med honom, drog bort tejpen från munnen, skyddade honom med sin egen kropp, sedan hämtade man Ljocha, medan Artiom rusade till Homeros undsättning. De befann sig bland kamrater, alla slogs vilt med tomma händer då bara vakterna och bödlarna hade släppts in till förhandlingarna med vapen.

»Här har vi chansen!« skrek Artiom i örat på Ljocha medan man låste upp hans handklovar. »Vi tar med oss några man till Tsvetnoj Bulvar! Och Homeros beger sig till Riket, till tryckeriet! Vi klarar det här! Allt går enligt plan!«

»Uppfattat!« skrek Ljocha.

De båda vågorna som nyss dunsat in i varandra flöt åter

Skannat med CamScanner

isär: ena vågen bar med sig den dödade Letiaga, den andra den vevande Melnik och hans trasiga rullstol.

Artiom tänkte inte fly någonstans. Han klev fram och såg sig omkring. Var var hon någonstans?

»Hallå! Hallå där!« ropade någon från den andra sidan.

Man höll fast henne i håret och visade upp henne: det var Anja, i söndersliten blus.

»Var är förrädaren?! Ge oss Tjornyj! Vi har hans kvinna!«

»Anja!«

»Kom hit, din jävel! Annars dödar vi henne – fattar du?! Ner på knä och kryp hit!«

»Våga inte röra henne!«

Anja vred på sig och svor. Ena ögat var svullet och hade redan blivit blått.

Artiom grep tag i Homeros arm.

»Flygbladen! Skriv om störsändarna, överlevarna, Observatörerna! Skriv att de lurar oss! Skriv sanningen! Hela sanningen, farfar!«

Homeros nickade.

»Ljocha! Du vet vem Bessolov är! Du har sett hans ansikte! Bara du kan fixa det! Ta med dig några man till Tsvetnoj Bulvar. Och ta det svinet . . . «

»Rappa på, Tjornyj!«

»Om han inte släpper in er i bunkern så skjuter du honom på fläcken . . . Rör henne inte, era as!«

Ljocha nickade.

»Vänta!« ropade Artiom till den andra sidan. »Jag kommer! Släpp henne!«

Anja och Artiom möttes i en halv sekund på mitten, mellan två svarta poler. Möttes och skildes.

Skannat med CamScanner

XXII. SANNINGEN

Invånarna återvände i en strid ström till Arbatskaja genom gångarna och tunnlarna, och väktarna som hållit dem på avstånd från domstolen blandade sig i tumultet. De mannar som inte stödde Melnik lämnade stationen åt alla möjliga håll, men det märkte inte Artiom där han sträckte sig över de svarta skuldrorna i trängseln och skrek:

»Världen existerar! Vi är inte ensamma! De lurar er bara! Ni kan lämna metron! Tro inte på vad de säger!«

Sedan täppte man till munnen på honom igen.

De mannar som förblev lojala mot Melnik drog sig tillbaka till Ordens stab på Arbatskaja. De lyfte upp den omkullknuffade översten, satte honom i den tilltygade rullstolen och körde honom till hans tjänsterum med vodkaglaset och listan.

Artiom och Ilja Stepanovitj, som också räknades till »separatisterna«, band man fast i ett hörn av väntrummet utanför Melniks kontor; några okända soldater bevakade dem. Folk gick in i överstens tjänsterum och genom den tunna dörren kunde man höra att de undrade om det inte var dags att avrätta fångarna snart, men Svjatoslav Konstantinovitj drog ut på beslutet.

Ett kallt korsdrag i rummet bar med sig brottstycken av samtalen, ibland från stationen, ibland från överstens rum. Från Arbatskaja hördes larmet från en upprörd folkmassa som höll på att samlas. Man berättade för varandra vad som hade hänt med Orden, och det hördes vaga ekon av det som Artiom hade ropat.

Skannat med CamScanner

Skönt att de släppte Anja, tänkte Artiom.

Hoppas att hon har stuckit härifrån . . .

Ilja Stepanovitj glodde på de svartklädda männen. Han skakade av frossa, stank av urin. Kanske föreställde han sig just hur det kändes att få en kula i hjärnan. Men han gjorde inget väsen av sig, utan satt bara där och muttrade nästan ohörbart.

»Det så klart, för honom är allt tillåtet. Hans dotter har inga fingrar. Men lämnade han bort henne? Nä, hon fick stanna. Han träffar henne säkert hela tiden. Ser hur hon växer. Leker med henne. Och frun lever. Han har en levande fru. Hon behövde inte hänga sig i strumpbyxorna. Hon dinglar inte från taket med tungan ute.«

En av vakterna bar en svart klocka på höger handled. Tack vare den kunde Artiom hålla reda på tiden och räkna ut hur lång tid Homeros behövde för att ta sig till Riket. I tanken hjälpte han vännen att klura ut hur tryckpressarna fungerade, leta efter torrt papper . . . ja, han rentav dikterade texten för den gamle. Man behövde inte ens sprida flygbladen i hela metron. Det räckte om man tog dem till Polis och Tsvetnoj Bulvar så skulle de spridas därifrån av sig själva.

Det var bara Homeros och Ljocha som kände till planen. Alla Hansamän i Orden befann sig här, hos Melnik. Det var de som höll den växande, nyfikna folkhopen i schack.

Inne på kontoret skällde översten:

»Koppla mig till Bessolov! Ring igen! Jag måste prata med honom! Personligen!«

Översten var fortfarande uppjagad efter incidenten och försökte ringa till sin herre, men ingen svarade. Alltså hade Ljocha ännu en möjlighet att hitta Bessolov innan Melnik hade pratat med honom.

Skannat med CamScanner

Och i tanken paddlade Artiom vidare med Ljocha, som hade släppt av Homeros på Tjechovskaja, till bordellen. I tanken smög han utklädd till Ordensveteran genom larmet och otukten på Tsvetnoj Bulvar, väntade i bakhåll utanför Sasjas kabin och fullbordade sitt tidigare misslyckade attentat. Eller nej, han tog Bessolov som gisslan och ledde sin lilla trupp till bunkern.

»Ring igen! Igen!«

Minutvisaren tickade långsamt runt, mätte upp en halvtimme, trekvart, en timme. På stationen växte larmet. De lokala ordningsvakterna som utkommenderats av Rådet skrek åt hopen att skingras, men de nyfikna invånarna vägrade att gå hem. De frågade soldaterna vid avspärrningen vad som hade hänt och vad det var för ett galet rykte som sa att det lär finnas fler överlevande i andra städer på jorden.

»Och vad hade min dotter? En pytteliten svans. Den kunde lätt ha avlägsnats. Direkt efter födseln. Hon var så liten och söt. Narine sa att barnet ska få min mammas namn om det blir en flicka. Marina alltså. Marina Iljinitjna. Marina Iljinitjna Sjkurkina.«

Till slut förstod Artiom att Ilja Stepanovitj inte pratade för sig själv, utan berättade för honom, även om han inte såg honom i ögonen. Artiom höll bara med och nickade, men fortsatte att tänka på sitt eget.

»Nej, nu får du hålla käften!« skrek en vakt åt Ilja. »Jag får huvudvärk av ditt tjat! Håll käften, sa jag, annars knäpper jag dig! Ni ska ju ändå snart hängas.«

»Marina Iljinitjna«, viskade Ilja så tyst att vakten inte hörde, men tillräckligt tydligt för Artiom. »Lilla Marina Iljinitjna. Farmor hade blivit så glad.«

Fast kunde Ljocha gripa Bessolov?

Skannat med CamScanner

Föra honom fängslad genom metron? Han hade ju ingen som helst träning i sådant. Han var bara en mäklare, inte soldat eller mördare. Visst, på radiocentret hade han gjort bra ifrån sig, men då handlade det ju om att överleva själv, inte om att planera eller genomföra en plan.

Äsch, klart att han fixar det.

Veteranerna hjälper till. För nog kommer han att lyckas övertala dem?

Jadå, säkert. Han var ju Aposteln. Han hade gått igenom så mycket tillsammans med Artiom. För honom behövdes inga bevis. Han visste av egen erfarenhet, mindes alltihop.

»Jag skiter i att han inte svarar! Ring igen!«

Tänk om de redan har gripit Bessolov? Och leder det kräket med en säck över huvudet till bunkerns hemliga ingång från den nedgångna Tagankastationen? Bara Homeros hinner ta fram flygbladen . . . han vet ju också allt . . . om han inte får igång tryckpressarna kan han i alla fall berätta för folk. Som en gång i tiden den äkte Homeros . . .

Dörren från stationen for upp.

Tre bistra, allvarliga män klev in i väntrummet: en brahman i kaftan, en militär tjänsteman i hög skärmmössa med den tvehövdade örnen och en civilklädd man. De knackade på hos Melnik, sedan utspann sig ett upprört samtal bakom den stängda dörren. Också de krävde svar på sina frågor.

Något pågick på stationen. Det jäste, sjöd, kokade. Och de tre sändebuden ville till varje pris gjuta olja på vågorna.

Melnik var av en annan åsikt och sa emot, häftigt och ilsket.

Dörren till tjänsterummet öppnades på glänt.

»Polis har kallat Rådet till möte. Vi har inte rätt att tiga. Alla måste få komma till tals. Och sedan informerar vi befolk-

Skannat med CamScanner

ningen om våra slutsatser. Och splittringen inom Orden får ni själv reda ut på något vis.«

»Tänk om det är sant att Riket bara är en bluff?« viskade Ilja till Artiom. »Tänk om självaste Führern är en bluff och en förrädare, tänk om allt bara är en lögn – vad ska jag då ta mig till? Vad var då meningen med allt? Varför fick lilla Marina inte leva, varför hängde sig Narine i strumpbyxorna, och till vilken nytta överlevde jag? Skriv, säger de, bara skriv, men hur ska jag kunna skriva om det här, med vilka ord . . . «

Vakterna hade tryckt in en tygtrasa i munnen på Artiom, så han kunde varken svara eller be Ilja Stepanovitj hålla tyst.

Den orakade brahmanen rörde upp damm från golvet med sin långa kaftan när han gick förbi, sedan följde militären som luktade gammal svett och otvättade underkläder, och sist kom den oidentifierade civilisten. Audiensen var över.

»Ring tills han svarar!«

Brahmanen öppnade dörren till stationen och trion gick ut till folket.

»Sanningen!« exploderade hopen utanför dörren.

Ilja Stepanovitj reste sig upp, sträckte sig mot ropen, men en vakt fällde honom till golvet med ett hårt slag i solarplexus.

Och dörren slog igen.

Äntligen ville folk höra sanningen, och då hade Artiom en stinkande tygtrasa i munnen . . . Men det gjorde inget, nu kunde andra tala för honom. Och agera. Han hade skickat ut sina medhjälpare åt alla håll, därför kändes det inte lika skrämmande att dö.

Det hördes genom dörren hur trion försökte lugna den uppretade hopen som fortsatte att skrika ut sina frågor och inte hade den minsta lust att höra några lugnande vaggvisor.

Skannat med CamScanner

Tack, Letiaga, tänkte Artiom.

Jag sörjer dig redan.

Och vilken konstig känsla . . .

Kommer du aldrig mer att skela på mig igen? Aldrig mer dra dina dåliga vitsar? Och vem ska jag nu låna blod av? Förlåt att jag tvivlade på dig i din sista stund, Letiaga. Fast du tvivlade ju på mig in i det sista.

Och ändå, trots dina tvivel, sa du precis det rätta, och allt för att rädda mitt liv.

Synd att du inte kan höra hur folket på stationen kräver att få veta sanningen.

Du och jag ska öppna den hermetiska porten åt människorna. Tillsammans ska vi släppa ut dem härifrån.

Och någonstans ute i metron finns det fler bundsförvanter som bidrar med sitt. Homeros trycker flygblad och mäklaren tar Bessolov till bunkern med en pistol mot hans bleka tinning för att tvinga honom att öppna porten. Melnik kan skälla och gorma bäst han vill – nu är han bara en byracka utan husse.

Vad skulle Rådet diskutera? Hur man skulle ta tillbaka kontrollen över situationen? Hur man skulle undanröja upprorsmakarna, en och en, snabbt och i tysthet innan ryktet om den återfödda världen hunnit sprida sig i metron?

»Ring vart fan som helst! Ring till Tsvetnoj Bulvar!«

Alla kunde de inte undanröja.

»Ut med språket!« krävde folkmassan i salen.

»Talar du sanning?« frågade Ilja Stepanovitj Artiom. »Är allt som du berättade för Homeros verkligen sant?«

Artiom nickade. Vad kokade lärarens hjärna nu ihop, vilken form skulle tankarna få?

Skannat med CamScanner

Klockans ägare – två oroliga ögon i maskens hål – höjde urtavlan allt oftare till ansiktet. Den allt intensivare föraningen om att det pågick något oåterkalleligt i metron märktes till och med i väntrummet utanför överstens kontor.

Återigen kom han att tänka på Anja.

Hur enveten hennes kärlek visat sig vara.

Artiom var annorlunda funtad: vid de första tecknen på kyla från Anja hade han svarat med kyla. Som om han inte själv kunde utstråla någon kärlek utan bara återspegla Anjas känslor. När han kände uppmärksamhetens ljus riktas mot sig samlade han det till ett knippe och skickade tillbaka det. På så vis värmde han henne och fick ännu mer värme i retur. Och när Anja började svalna hade han ingen egen värme att ge. Han blev svalare och svalare tills han slutligen slocknade helt, även om han inte insåg det förrän tanken på deras gemensamma framtid helt förlorat sin lockelse.

Hos Anja fungerade hjärtat precis tvärtom. Det kändes som om hon inte behövde honom längre – han lyssnade inte på henne, han fortsatte envisas med sina idiotiska drömmar och respekterade inte hennes. Kanske var det hon som började fundera på skilsmässa. Glöden hade nästan slocknat, men så fort han hade gått sin väg flammade elden upp igen – förbittrat, förtvivlat. Hettan slog mot honom, han måste skydda ögonen med handen. På så vis både slöt och värmde han sig på samma gång. Än en gång speglades Anja i honom – förvriden och suddig, men ändå tydligare och ljusare än förut.

Ett märkligt bränsle, kärleken . . .

»Inget svar?«

Kanske finns det inte längre någon att ringa, svärfar. Tiden är ute. Med lite tur har mäklaren följt vår plan, kanske eröv-

Skannat med CamScanner

rat bunkern och rensat ut inälvorna. Nu står de feta råttorna i sina idiotiska kostymer uppradade på Taganskaja och svarar som skolelever under ett läxförhör i geografi.

»Anzor!«

Anzor kom inskyndande i väntrummet, blängde fientligt på Artiom och Ilja och gick in till översten som genast började skälla ut honom. En stund senare kom Anzor ut i väntrummet med översten grymtande i rullstolen.

»Vad gör vi med de här?« frågade vakten med klockan.

»Jag har inte bestämt mig än«, muttrade Melnik utan att vända sig om. »Vi tar det efter mötet med Rådet.«

Han hade inte fått kontakt med sin herre.

»Behåller vi dem här?«

»Ja. Nej, vänta! De kommer med mig. Kanske får vi användning av dem. Se bara till att de håller käften.«

Vakterna tog dem under armarna, lyfte upp dem från golvet – Artiom med ihoptejpad mun och Ilja med nerkissade byxor – och bar ut dem i Arbatskajas praktfulla sal. Gruppen knuffade sig fram genom folkvimlet. Larmet var öronbedövande, det gick inte att urskilja vad folk gormade.

Rådet vid Polis höll sina sammanträden på stationen. Det var också anledningen till att Melnik hade beslutat att ha sitt högkvarter på Arbatskaja. De gick fram till en dörr.

Det lilla följet fick stanna utanför, inte heller Artiom och Ilja bjöds in till Rådsmötet. Ordensmännen ställde sig i igelkottsformering och med taggarna utåt höll de alla nyfikna borta från dörren. Melnik och Anzor klev in, följda av några försenade brahmaner, sedan slog dörren igen.

»Det sägs att man har mottagit några signaler . . .«, viskades det i folkvimlet.

Skannat med CamScanner

»Tydligen är vi inte de enda överlevarna . . . «

»Var finns det fler? Vem sa det?«

»Vi får veta mer när de kommer ut. De sammanträder nu.«

»Hur är det möjligt . . . efter så många års tystnad . . . och plötsligt . . . «

»Det var Orden som upptäckte det. Sedan bråkade de – om de skulle berätta eller inte.«

»Och vilka är de där på bänken? De bundna?«

»Man har gripit några terrorister. Snart berättar man mer.«

Artiom såg inte de viskande. Det enda han såg var svarta ryggar, läderremmar till skottsäkra västar, ullkragar, rejäla kängor. Men han kände ovissheten i salen; syret började ta slut, väggarna rörde sig närmare varandra. Det var hundratals personer i salen. Melnik kunde bara försöka tvinga folk att vänta på besked . . .

Plötsligt hördes ett sus ute i salen.

Någon trängde sig fram genom hopen – beslutsamt och målmedvetet.

»Ur vägen! Jag ska till Rådet!«

Också i avspärrningen runt ingången började man tveka. Först slöt man sig samman, sedan började man undra.

Var det Timurs röst? Letiagas och Artioms kamrat och en av utbrytarna som gått med Ljocha, Homeros och Anja. Vad gjorde han här? Varför hade han redan kommit tillbaka? Han borde väl storma bunkern nu, eller hade de redan intagit den? Kom han till Rådsmötet med Bessolovs huvud på ett fat?

»Ur vägen! Jag är inbjuden till Rådet!«

Avspärrningen delade på sig och släppte igenom Timur, och tillsammans med honom Knjaz och Luka, båda ur det

Skannat med CamScanner

gamla manskapet. Timur fick syn på Artiom på bänken och nickade åt honom, men försökte inte få honom fri utan gick direkt in. Luka och Knjaz stannade utanför dörren för att hålla vakt.

Vad diskuterade Rådet? Vad förhandlade man om?

Det var tyst bakom dörren.

Hade någon förgiftat allihop?

»Ur vägen! Vi ska till Rådet!«

Vem var det nu som kom?

Den här gången flyttade sig folk inte lika beredvilligt och respektfullt. De knorrade missnöjt när de släppte fram nykomlingarna.

Artiom sträckte på halsen.

Den svarta avspärrningen tvekade också nu innan den särade på sig.

Den förste som passerade var Bessolov.

Han levde. Blek, koncentrerad, sammanbiten. Bakom honom dök Ljocha upp. Aleksej Feliksovitj gav Artiom en mörk blick, men hälsade inte. Ljocha nickade däremot. Båda gick in till Rådet. Hade mäklaren tagit honom som gisslan? Två Ordensmän hade eskorterat dem, men de stannade utanför dörren.

Artiom for upp från bänken och började skrika i munkaveln. Han ville fråga vad som stod på. En soldat sparkade honom i knävecken så att han föll baklänges. Luka och Knjaz svor åt soldaten som hade fällt kamraten, händerna for efter vapnen.

Men de hejdade sig och backade undan.

Nu avgjordes allt på andra sidan dörren, inte här ute.

Det hade blivit kvalmigt i salen – som den gången på Kom-

Skannat med CamScanner

somolskaja, framför kulsprutorna. Folk tryckte på bakifrån, avspärrningen pressades långsamt men säkert tillbaka, trots att ingen fick överge sin position. Bronsarmaturen i taket – de två meter breda lamporna som vägde ett halvt ton – vaggade i sina kedjor alltefter hopen andades in och andades ut.

Plötsligt . . .

Ett främmande ljud i salen. En ljudlig hostning.

Mannarna i avspärrningen sträckte på sig, folkmassan tystnade, alla såg sig omkring. Det var en kluven hostning, från flera högtalare samtidigt. Tydligen fanns det en PA-anläggning här.

»Testar, testar. Ett, två. Ett, två. Testar.«

Över hela stationen – en djup, behaglig röst.

»Ärade medborgare, vi ber om er uppmärksamhet. Inom kort följer ett viktigt meddelande. Vänta där ni är.«

»Sanningen! Säg sanningen!« skrek någon till den osynliga talaren.

Men rösten bara harklade sig och tystnade.

»Ett viktigt meddelande . . .«

»Kan det verkligen vara . . .«

»Det var det värsta . . .«

Och först när tiden stod helt stilla öppnades dörren. En välklädd, överviktig man i brun kostym trädde ut i den svarta kretsen. Ögonen var glasartade, den breda pannan fortsatte i en vid båge upp mot hjässan. En assistent hjälpte honom att klättra upp på marmorbänken där Artiom satt, så att folkmassan skulle se honom.

»Rådet ordförande . . . i egen person . . .«

Sedan dök Melnik och Anzor upp i dörren, och bakom dem Timur. De ställde sig på varsin sida om bänken.

Skannat med CamScanner

Den överviktige gnuggade näsan, torkade bort svetten ur pannan med en smutsig näsduk, putsade sedan glasögonen med den och satte tillbaka dem på näsan.

»Medborgare! Vi har samlats här i dag. Anledningen är en tämligen obehaglig händelse. Inom den högt ärade Orden, som har till uppgift att skydda oss alla, finns det så att säga vissa meningsskiljaktigheter. Vi återkommer till dem om en stund.«

»Slingra dig inte! Säg som det är!«

»Ja, naturligtvis. Till pudelns kärna. Saken är den att vi har konstaterat ... det är naturligtvis helt otroligt ... men det finns oomkullrunkeliga bevis ... som vi kommer att presentera i sinom tid, det kan ni lita på ... ja, vi har alltså konstaterat att Moskva inte är den enda staden som överlevde Sista kriget. Detta vet vi genom ett uppsnappat radiomeddelande.«

Folkmassan förstummades. Det blev knäpptyst i salen – bortsett från den brunkläddes tradiga röst.

Artiom satt stilla på bänken och såg på mannen som på ett orakel. Som på Letiaga precis innan han blev skjuten.

»Vi har beslutat att låta er höra själva. Men först ett par ord. För mig personligen, precis som för er alla, kom detta som en veritabel chock. Saken är nämligen den att meddelandet kom från andra sidan Atlanten. Kära medborgare, kamrater, bröder och systrar! Ni förstår vad det betyder ... Det betyder att fienden som utplånade vårt land, som har hundrafyrtio miljoner av våra landsmän på sitt samvete – föräldrar, barn, fruar, män, det betyder att fienden lever. Alltjämt. Kriget är inte över. Ingen av oss kan längre känna sig trygg. När som helst kan fienden utdela ännu ett sista slag mot oss. Om vi på minsta vis röjer vår existens.«

Skannat med CamScanner

Artiom började stöna och vråla och vrida på sig tills han gled ner från bänken och föll till det kalla golvet.

»Under alla dessa år är det bara en sak som har räddat oss: att vi lever i metron. Att vi var övertygade om att ytan inte är livsduglig. Endast tack vare detta har vi klarat oss. Och nu … nu är detta vår enda chans att överleva i framtiden. Jag vet! Det låter fruktansvärt … det är svårt att tro. Men jag ber er att tro på oss. Rådet vid Polis ber er om detta. Hör själva! Detta är en inspelning från i dag. Det är New York som sänder.«

Högtalarna knastrade till igen. De sprakade.

»Kchchchch … iiiiuuuu … schschsch …«

Och så dånade plötsligt en sång. En märklig sång, från någon annanstans: på ett främmande språk, till trumslag och trumpeter började en mansröst halvsjunga över uppbrutna rytmer något som lät än som en hymn än som en marsch. En kvinnokör ackompanjerade. Sången utstrålade en obändig kraft. Den var utmanande, ond och munter på samma gång. Det var ren, vild livsenergi.

Man var helt enkelt tvungen att röra sig till musiken, att dansa – ohämmat och fritt.

Men i den stora salen av vit sten, i ljuset från strålande kristallkronor, var det ingen som rörde sig.

Lamporna skakade som vid en jordbävning. Invånarna andades in trumslagen – och andades ut ren fasa.

»Som ni ser … eller hör … så är det animalisk grottmusik … Kort sagt, medan vi lider nöd här fortsätter deras orgier. Dessutom finns det uppgifter om att de har bevarat sin kärnvapenarsenal. Detta är en fiende som är hundra gånger farligare i dag än då. Vi måste bara bli medvetna om hotet. Vårt liv kommer aldrig mer att bli sig likt igen. Detta är bör-

Skannat med CamScanner

jan på en ny era. Och i samband med detta ... har vi en kungörelse. Kom fram.«

Timur – en mager och senig man med svart gråmelerat hår – närmade sig ordföranden. Han böjde sig ner till Artiom och hjälpte honom att sätta sig på bänken. Sedan klev han själv upp.

»Ordens veteraner är upprörda över vår före detta kommendör överste Melnikovs egenmäktiga förfarande! En av våra kamrater mördades av hans hejdukar i stället för att få en rättvis rättegång. Vi ber Polis medborgare om ursäkt för oroligheterna. Vi förklarar härmed att vi lämnar truppen och vägrar att lyda överste Melnikovs order.«

Timur talade ryckigt och hest. Han var Ordens bästa spanare, Letiagas äldre kamrat och mentor. Vad hade han i kikaren?

»Ordens bas på Smolenskaja stannar under vår kontroll. Vi kommer att välja en ny ledning i rättvisa val. Men på grund av de nya omständigheterna anser vi att det vore otillbörligt om konflikten fick fortsätta. Därför kommer den nya truppen att avlägga sin trohetsed direkt till Rådet. Vi svär Rådet trohet och förpliktar oss att försvara Polis. Mot alla fiender, öppna och dolda.«

Han vände sig om mot Rådets ordförande och gjorde honnör.

Först hördes en ensam applåd, sedan en andra, sedan började det brusa och trumma som ett skyfall.

»Bravo! Hurra! Storartat!«

»Idiot!« grymtade Artiom med tilltäppt mun. »Din fullblodsidiot! Det finns inget Polis! Och inget Råd! Du vet inte vem du svär trohet! Lita inte på dem!«

Timur såg på honom och nickade.

Skannat med CamScanner

»Vi ska allt få ut dig härifrån, Tioma. Vi ska allt kriga sida vid sida mot amerikanerna igen.«

»Jag är inte införstådd med beskrivningen«, tog Melnik tungt till orda från sin skeva rullstol. »Men jag är beredd att blunda och inte betrakta det som en revolt. Låt oss kalla det tillfälliga meningsskiljaktigheter. När Fosterlandet är hotat har vi inte rätt att gräla. Då löser vi i stället problemet genom förhandlingar. Vår Orden har redan betalat ett alltför högt pris. Också jag svär härmed trohet till Rådet – i Ordens namn. Jag anser att tiden för brödrakrig är förbi. Vi har inte längre rätt att angripa varandra. Kommunister, fascister, Hansan ... men först och främst är vi ryssar. Det bör vi alltid ha i åtanke. Vår ärkefiende hotar oss. De struntar i vad vi tror på. De vill bara veta om vi fortfarande lever och kommer att utplåna oss alla, utan åtskillnad!«

Folk lyssnade och sög i sig hans ord. Ingen sa emot och ingen vågade ens viska. Artiom lutade sig framåt tills han föll ner på knä. Sedan reste han sig på ostadiga ben och innan hans övervakare – även de lyssnade som förhäxat på Melnik – hann reagera kastade han sig fram och skallade översten, som än en gång for till golvet tillsammans med sin rullstol.

»Ta fast honom! Ta fast honom!«

De svartklädda sparkade på honom där han låg och försökte strypa den gamle med benen. Någon slog honom på käften, och äntligen lossnade munkaveln.

»Du ljuger! Ni ljuger, era svin!«

Det var omöjligt att ta sig fram genom den täta folkmassan, så Ordensmännen drog in Artiom genom dörren till Rådets konferensrum. Sedan lyfte de upp Melnik och borstade av honom.

Skannat med CamScanner

»Din lille skit«, fräste Melnik. »Jag ska krossa dig, utplåna dig och din otacksamma slampa. Jag ska hänga er båda. Du ljuger, du ljuger, du ljuger.«

Timur tog till orda igen:

»Vi har gripit en sabotör. Det finns anledning att tro att han har spionerat i ett försök att röja oss. Vi undersöker just saken.«

Bakom dörren började en lång korridor med flera dörrar. Man kastade ner Artiom i ett hörn.

Han skakade av raseri och hörde fortfarande allt som sades ute i salen.

»Ja, Svjatoslav Konstantinovitj«, flåsade ordföranden. »Det var gyllene ord ur munnen på en man som vet att uppskatta människolivets värde. Jag är som alltid fullständigt solidarisk med er också i den här frågan. Jag föreslår att vi redan i dag skickar våra sändebud till Röda linjen, till Hansan och till Rikets företrädare och kallar dem till förhandlingsbordet för att sätta punkt för de meningsskiljaktigheter som funnits mellan oss i alla år. Till syvende och sist är vi ju alla ... ehum ... inte så olika varandra. I dag måste vi stå enade, samla våra krafter och gemensamt, med förenade styrkor försvara metron – vårt enda hus för de kommande årtiondena om vi vill överleva, vårt heliga hus för århundradena!«

»Inte så olika?« upprepade Ilja Stepanovitj upprört. »Vad då inte så olika? Vad hände med ›vi och dom‹? ›Först och främst ryssar.‹ ›Stå enade.‹ Nej, varför ska vi bjuda in Rikets företrädare! Kära, älskade Narine ...«

Hans mummel hördes inte i det allmänna larmet. Först var folk chockade och förvirrade av nyheten, men nu började man räta på sig och fundera över allt man fått veta.

Skannat med CamScanner

»Jänkarna i alla år ... som maskar i fläsket ... musiken ... dansorgierna ... som djur ... kände det på mig hela tiden ... deras vidriga hiphop ... själva äter vi avfall ... till och med det vill de ta ifrån oss ... den sista resten ... jag visste det, jag visste det ... de tänker aldrig lämna oss i fred ... vi röjer oss inte ... väntar ut det ...«

»Som ni alla vet var tiderna inte lätta innan detta hände«, fortsatte ordföranden trots sorlet. »Svamprötan har förstört våra skördar. Vi måste dra åt svångremmen. Men om vi håller ihop så klarar vi det ... Vår stora metro! Vårt unika folk!«

Han måste skrika för att göra sig hörd i det växande larmet. Folk hade slutligen tuggat färdigt och svalt »sanningen« som de hade krävt att få höra.

Artiom var mörbultad och satt med ryggen mot väggen och svalde varmt, vidrigt blod. Med tungan kände han i luckorna efter de utslagna tänderna.

Någonstans i korridoren dök plötsligt Bessolov upp. Kom han från konferensrummet? Efter honom kom Ljocha gående.

»Döda honom!« sluddrade Artiom. »Det är han! Han har ...«

»Vem är det där?« Aleksej Feliksovitj kände inte igen den tilltygade Artiom. »Finns det någon nödutgång här? Jag går ogärna genom folkmassan igen ...«

»Ni har glömt er rock«, sa Ljocha. »Vänta, jag hämtar den.«

»Ljocha! Ljocha! Du måste ju ...«

»Kom nu!« Aleksej Feliksovitj skyndade sig iväg åt andra hållet.

»Hör du«, sa Ljocha till Artiom. »Jag har funderat på saken ... Man uppnår ingenting med våld. Man måste förändra systemet inifrån! Steg för steg. Revolution är fel metod.

Skannat med CamScanner

Förstår du?« vädjade Ljocha och såg åt sidan. »Han har anställt mig som rådgivare, som assistent. Så nu kan jag ... steg för steg ... inifrån ... från bunkern ...«

»Din jävel!« fräste Artiom. »Gör du det för att få bo i bunkern? Förråder du mig, oss alla, för käket?!«

»Vilka oss alla?« sa Ljocha surt. »Vilka vi? De finns bara i dina drömmar! Och du kolar ju snart, medan jag måste kämpa vidare ...«

»Aleksej!« ropade Bessolov på mäklaren. »Rappa på! Jobbet kallar.«

Ljocha sa ingenting till avsked, utan vände bara på klacken och sprang ifatt sin nye herre.

Dörren öppnades igen, Timur kikade in i korridoren.

»Kan du gå?«

»Jag vet inte.«

»Upp med dig bara! Vi sticker medan de är upptagna här ute.«

Han tog tag i kragen på Artioms vita kyparskjorta och drog upp honom så att kragen sprack i sömmen. Han ställde kamraten på fötterna och gav honom en axel att stödja sig mot.

»Får jag följa med?« viskade Ilja Stepanovitj vädjande. »Jag vill inte stanna här!«

»Det finns en utgång till. Vi tar den. Annars arresterar de dig så fort den gamle har samlat sig, och då får vi aldrig ut dig igen.«

»Vart ska vi?«

»Till Borovitskaja. Anja väntar på dig där. Och därifrån till Poljanka och vidare. Finns det någonstans där du kan gömma dig?«

»Hemma. Anja ... är allt bra med henne?«

Skannat med CamScanner

»Hon väntar ju! Vart ska ni sedan?«

»Till VDNCh. Men inte över Poljanka. Jag måste till Tjechovskaja, till Riket.«

»Varför då? Vad ska du göra på Tjechovskaja?«

»Homeros är där. Jag måste prata med honom.«

»Hallå där!« ropade en långhårig brahman som dykt upp i dörröppningen till konferensrummet. »Vart ska ni med honom?«

»Timur, du förstår väl vad jag pratar om? De osynliga observatörerna. Det är de som håller oss fångna i metron. De ljuger för er!«

»Tioma, lägg ner det där snacket. Jag struntar i politiken. Jag är bara en soldat, punkt. Jag kan inte lämna dig i sticket här, men försök inte hjärntvätta mig med den där skiten. Låt oss hellre fortsätta vara vänner.«

Vad var det med honom? Vad var det med alla?

Det fanns en sista chans: att bevisa alltihop. Så fick de ljuga vidare under tiden. Han måste ta sig till Tjechovskaja. Hjälpa till att trycka flygbladen. Hjälpa till att sprida dem.

De tre gick genom korridorer och gångar, in genom målade dörrar; några förbipasserande förvånades över Artioms klädsel och blåslagna ansikte, Ilja lommade buttert efter, lampan blinkade, råttor sprang ur vägen framför fötterna på dem, men till slut kände de doften av kreosot. Där framme var den – den hemtrevliga stationen Borovitskaja.

»Så där, då letar jag reda på din bättre hälft ... sedan fortsätter vi till Poljanka.«

»Nej, inte till Poljanka. Till Tjechovskaja, till Riket.«

»Det där får du ta med Anja. Sätt dig här och vänta. Var bara noga med att de våra inte får syn på dig, okej?«

Skannat med CamScanner

»Visst, det är lugnt. Tack, Timurtjik.«

Han satte sig vid ett långt träbord och lade sina såriga armar i kors över bröstet.

Han såg sig omkring: detta var hans favoritstation i hela metron. Mörkröda tegelväggar, kreosoten som luktade tjära – sött och rökigt, de små husen som liknade klosterceller, lampskärmarna av tygbitar, den mjuka musiken som spelade någonstans, klangen av stråkar, människor i lustiga rockar bläddrade försiktigt i antikvariska böcker. Man samtalade i viskningar om det lästa, levde i det lästa, utan minsta behov av världen på ytan eller i underjorden.

Var fanns cellen där Artiom hade övernattat hos Danila, hans vän för en dag och för resten av livet? Nu var den säkert upptagen av någon annan.

»Homeros?« Han sträckte på sig. En bekant silhuett, »Homeros!«

Vad gör han här? Borde inte han vara i Riket nu?

Han reste sig upp, gnuggade sig i ögonen och stapplade iväg. Den gamle hade inte sett honom: han inspekterade just en tom cell. En ung brahman med stort, yvigt skägg visade honom det lilla rummet, informerade om reglerna och överlämnade nyckeln.

Tog han fel på person?

»Nej, ett bord får inte plats, men ni kan arbeta tillsammans med de andra . . . Fast det finns en bokhylla . . . Och en sak: husdjur är förbjudna hos oss. Ni måste lämna ifrån er hönan.«

»Är det verkligen nödvändigt?«

»Tyvärr.«

»Ja, i så fall . . .«

Skannat med CamScanner

»Homeros!«

Den gamle vände sig om.

»Farfar ... vad gör du här? Tänker du gömma dig? Hur gick det på tryckeriet? Fungerar maskinerna? Var papperet torrt?«

Homeros såg på Artiom som på en död – fjärran och sorgset.

»Varför säger du inget? Gick det bra? Visa mig!«

»Artiom ...«

»Vad vill ni?« sa brahmanen strängt.

»Var är flygbladen, farfar? Du var väl på Tjechovskaja?«

»Ska jag ropa på vakterna?«

»Det behövs inte«, sa Homeros.

»Vad då, var du inte där? På Arbatskaja har de just hållit ett stormöte och proppat folk fulla med de gamla vanliga lögnerna. Och alla tror på dem ...«

»Det är inget för mig, Artiom.«

»Vad?«

»Jag kan inte syssla med sådant.«

»Med vad? Vad kan du inte syssla med?«

»Propaganda. Trycka flygblad. Den där revolutionära verksamheten ... jag är för gammal för den.«

»Var du inte ens där? På Tjechovskaja?«

»Nej, jag var inte där.«

»Varför inte?«

»Jag tror inte på det, Artiom.«

»På störsändarna? De osynliga? Vad är det du inte tror på? Världen där uppe?! Att vi lever här nere i onödan?!«

»Jag tror inte att folk behöver det där. Att de vill veta.«

»Det är ju sanningen! Folk behöver sanningen!«

»Skrik inte. Vilken sanning ska jag berätta för dem?«

Skannat med CamScanner

»Hela! Allt du har sett! Allt jag har sett! Om kvinnan som de krossade skallen på med ett armeringsjärn!« Artiom nickade mot den traumatiserade Ilja Stepanovitj som var helt utmattad efter att ha släpat sig dit. »Hur de avlivar nyfödda barn på grund av en liten missbildning! Hur man riskerar ett nackskott om man snackar! Hur de skickar ut folk utan skyddsdräkt för att bygga vindkraftverk till störsändarna! Hur de matar hundarna med de döda!«

»Är det verkligen sanningen?« sa Homeros.

»Ja, vad är det annars?«

»Du svartmålar, Artiom. Tror du kanske att folk inte redan känner till det där? De lever ju i verkligheten och vill inte bli påminda om den hela tiden, och framför allt inte behöva läsa om den. Ska jag kanske skriva massmördarnas biografier också? Eller hur partipamparna förgriper sig på föräldralösa barn? Och det både i Hansan och på Röda linjen?«

»Vad har det med saken att göra?«

»Det är också sanningen. Men vill folk läsa om sådant? Behöver de sådant? Nej, man ska inte skedmata folk med skit. De behöver hjältar. En myt. De måste få se skönheten i andra för att själva förbli människor. Vad menar du att jag ska berätta för dem? Att de styrs av en hop byråkrater sedan eviga tider? Att de lever i metron helt i onödan? Och att det inte går att ändra på? Det är ju paranoia. Mörker. Och de behöver ljus! De söker efter ljuset, om så bara från en stearinstump, ett litet skimmer. Och vad har du att berätta? Att alla är slavar? Förlorare? Slaktoffer? Ingen kommer att lyssna på dig! De kommer att hänga dig! Korsfästa dig!«

»Så vad tänker du berätta för dem . . . i stället för sanningen?«

Skannat med CamScanner

»Jag? Jag tänker berätta en legend … legenden om Artiom. Den unge mannen som var precis lika vanlig som alla andra. Han levde på en station i metrons utkant vid namn VDNCh. En dag hemsöktes stationen och hela metron av ett fruktansvärt hot. Mardrömslika monster levde på ytan och ville beröva den ansatta mänskligheten dess sista tillflyktsort. Han vandrade genom hela metron, härdades i kampen och förvandlades från en ingen till en hjälte som räddade mänskligheten. Det blir en historia som folk kommer att gilla. För det är historien om var och en av dem. En enkel och vacker historia.«

»Tänker du skriva det där? Verkligen? Och vad gör du med det som händer nu?«

»Det är bara politik, Artiom. Propaganda, maktkamp. Det passerar. Allt flyter. Jag vill inte skriva en pamflett, de är förlegade så fort trycksvärtan har torkat.«

»Vad är du ute efter? Evigheten?«

»Åh, evigheten … Det låter så högtravande.«

»Jag förbjuder dig att skriva om mig. Jag förbjuder dig, fattar du det?!«

»Hur skulle du kunna förbjuda mig? Historien tillhör inte längre dig utan mänskligheten.«

»Jag vill inte vara med i ditt fuskverk!«

»Folk kommer att läsa boken och få veta allt om dig.«

»Jag skiter väl i om folk känner till mig eller inte! Vad har det med saken att göra?«

»Du är fortfarande ung, Artiom.«

»Vad har det med saken att göra?!«

»Sluta skrika så där … Du är en hjälte. Alla kommer att veta vem du är. Dina ord kommer att bli ihågkomna. Kanske

Skannat med CamScanner

får du barn. Men jag då? Vad blir kvar efter mig? Ett anonymt flygblad? En pappersbit?«

»Vänta ett slag ... Ger de dig ett rum här?«

»De erbjuder mig drägliga arbetsvillkor.«

»Arbetsvillkor ... Så du tänker skriva för dem? För Bessolov? Om mig? Vad köpte de dig med?!«

»Var det de som köpte mig eller jag dem? Det blir en bok om dig. En riktig bok, med en ordentlig upplaga. Jag förstår inte vad du kan ha emot det?«

»Artiom!« Det var Anja som ropade.

»Fråga Ilja. Han kan berätta för dig. Ingen tackar nej till ett sådant erbjudande. En riktig bok, med mitt namn på omslaget! Ingen lärobok åt någon mördarregim. Nej, en myt. En legend. För århundradena.«

»De håller oss som boskap, som byggmaterial. De behandlar oss inte som människor – och så tänker du hjälpa dem att ...« Insikten detonerade. Plötsligt förstod han alltihop. Det var som en elchock genom kroppen. Rösten svek, men Artiom fortsatte att skulptera nästan ljudlösa ord av luften. »Satan också ... han har rätt. Han har rätt i allt ... Det finns inget *vi och dom*. Det är faktiskt en hydra. Vi är hydran. Den består av oss. Hela adeln arkebuserades för hundra år sedan. Vem bär skulden för det? Ingen. Det var vi alla som gjorde det. Och soldaterna i bunkern, vilka var de? Vi alla. Och nu: du och Ljocha ... Hur besegrar man hydran? Ingen försöker ju ens att kämpa mot den. Alla drömmer bara om att bli ett av huvudena. Ingen vill vara Herakles, i gengäld står huvudena i kö. Vilken makt kan ... fast vad har makt med detta att göra ... Herregud, vilken idiot jag är ... Nej, vet du vad? Skriv, farfar. Tryck din bok. Jag önskar dig ett långt liv. Satan också ...«

Skannat med CamScanner

Sedan bröt skrattet ut.

Han var rädd för att börja gråta, men ur munnen kom bara skratt, som fradgan hos en galning.

»Artiom!«

Han fick syn på Anja. Sjönk ner på knä framför henne.

»Förlåt mig.«

»Artiom, hur är det fatt?«

»Vill du verkligen till Tjechovskaja?« frågade Timur. »Fascisterna kan vara tillbaka i vilket ögonblick som helst. Ska vi inte gå till Poljanka ändå?«

»Nej. Öppna den hermetiska porten. Jag måste ut härifrån.«

»Vad?«

»Artiom!«

»Öppna porten. Öppna bara.«

»Artiom, vad har hänt?«

»Kom så går vi ut, Anja. Ut i världen.«

Skannat med CamScanner

XXIII. DE DÄR HEMMA

»Där är de! Där framme!«

Salen ekade av stegen från järnbeslagna stövlar.

»Spring!«

»Öppna porten! Öppna sa jag!«

»Är du galen? Du har ju ingen skyddsdräkt . . . «

»Skit i det du! Jag tänker inte dö här på grund av dig! Öppna!«

»Var är de?!«

»Håll i min hand! Släpp inte taget!«

»Jag kommer också med! Jag vill inte stanna här.«

»Vart tänker du ta vägen? Vad ska du där ute att göra?«

När de flyende sprang genom stationen hade de vält omkull bord, hoppat över bänkar och knuffat undan kacklande brahmaner. Ordenssoldaterna hade kommit utrusande ur sitt logement, ett kulregn hade smattrat över plattformen.

De flyende hade rusat mot den hermetiska porten, tryckt upp en pistol i ansiktet på väktaren, snurrat på låsanordningen, ryckt i den tusen kilo tunga stålporten tills den motvilligt rört på sig i gångjärnen, sedan klämt sig in genom springan och fortsatt uppför trappan.

Varifrån fick Artiom all kraft? Allt liv?

Soldaterna kom dundrande över graniten, hack i häl. De sköt i språnget, men missade. Det kacklades i en förfallen hönsgård. Porten hade fastnat, springan var fortfarande smal, men de flyende var redan på andra sidan. Svartklädda soldater klämde sig igenom, medan brahmanerna höll sig på behörigt avstånd för att inte träffas av en förlupen kula.

Skannat med CamScanner

De flyende kom ut i entréhallen: Artiom, Anja, Timur och Ilja. De hade ett litet försprång och hann få upp en ytterdörr, sedan rusade de ut i den kalla Moskvanatten – utan skyddsutrustning.

»Vad gör vi nu?«

»Här ställde vi ... vänta ... där är den! Håll mig i handen. Vi går dit.«

Framåtböjda sprang de utmed det tysta biblioteket där Artiom en gång i tiden hade förlorat det sista som återstod av hans rädsla, under blindfönstren, bakom de gigantiska pelarna, över marmorplattorna som lossnat från väggen. De svartklädda dök upp i dörren till Borovitskajas entréhall, som snarast liknade en gravkrypta, men de tvekade att gå ut utan skyddsdräkt ...

»Här någonstans borde den stå. Kanske här? Ja!«

Savelis ditbogserade japanare. Här hade de parkerat den efter att Letiaga skjutsat dem från radiocentret. När var det nu igen? För hundra år sedan, kändes det som. Saveli fanns inte längre – han hade trampats ihjäl av folkmassan på Komsomolskaja första dagen som han tjänstgjorde för Orden: död och spårlöst försvunnen. Men här stod hans bil och väntade på sin herre.

Artiom ryckte i dörrhandtagen, men fick krypa in genom bagageluckan som var öppen. Under mattan i framsätet på passagerarsidan låg en extranyckel – det hade Saveli berättat på Komsomolskaja. Hans testamente, så att säga. Artiom stack nyckeln i tändningslåset och vred om. Motorn vaknade till liv.

Under tiden hade några av de svarta figurerna trots allt vågat sig ut ur stationen.

»Hoppa in!«

Skannat med CamScanner

»Vart ska ni åka?«

»Till VDNCh! Hem till våra egna – för att berätta.«

»Jag stannar hellre här. Vad ska jag där att göra? Jag kan nog komma överens med Orden.«

»In i bilen med dig, din idiot!«

»Det är ju våra egna! Jag ska snacka med dem. Vänta . . . Jag höll på att glömma en sak. Den här – är den din?«

Han höll fram något svartgrått och matt: Naganten.

»Ja, den är min.«

Timur räckte fram vapnet till Artiom genom den nedvevade rutan.

»Tack som fan.«

»Åk nu!«

Timur lyfte händerna i luften, vände sig om och började gå mot de svartklädda som kom springande mot honom. Artiom välsignade honom i tanken och tryckte gasen i botten.

Motorvrålet steg över Ochotnyj Rjad och Tverskajagatan.

Bilen for iväg och svängde med tjutande däck – det rök av gummi. Anja satt i vänstra framsätet, Ilja Stepanovitj i baksätet. Artiom vevade upp rutan.

I backspegeln sjönk Timur ljudlöst till marken som en trasa, föll framlänges med händerna över huvudet. Några sekunder syntes en bepansrad terrängbil.

Den bromsade in vid kroppen. Släckte strålkastarna. Blev mindre i backspegeln. Snart syntes den inte längre.

Bilen for fram längs Vozdvizjenkagatan, förbi platser som Artiom hade passerat hundratals gånger förut, men nu var det för sista gången. Den framrusande japanaren iakttogs av rengnagda dödskallar, tömda byggnader och döda träd längs vägkanten.

Skannat med CamScanner

Den uråldriga månen sken matt på den mörka himlen. Stjärnorna gnistrade som den där natten när Artiom gick upp till ytan efter att ha fått Zjenja och Vitalik att öppna den hermetiska porten vid Botaniska trädgården.

Minns du, Zjenja? tänkte Artiom.

Lägg av, Artiom. Snälla ...

Förlåt. Jag ska inte göra om det. Jag lovar.

Det vitkalkade försvarsministeriet dök upp och försvann, Arbatskajastationen svischade förbi. På höger hand stod tjugovåningshusen raka i ryggen och i täta rader likt soldater som glömts bort efter en segerparad och helt enkelt stannat på stället. Till vänster stod de lika fåniga som majestätiska byggnaderna på Kalininprospektet, med Europas största reklamskärmar, numera slocknade och svarta. Husväktarna gjorde honnör för Artiom, bildskärmarna visade hans historia och framtid.

»Hur känns det att andas här?« frågade han Anja.

»Ovant.«

Han mindes första gången han var här – två år tidigare. Då var allt annorlunda. Det myllrade av liv – vilt och farligt, men det myllrade. I dag däremot ...

Artiom kikade i backspegeln. Någonstans långt bakom dem verkade en mörk punkt förfölja dem. Bara en inbillning?

Han svängde in på Trädgårdsringen och fortsatte längs en fri bana förbi den amerikanska ambassaden, nedbrunnen intill skelettet, förbi skyskrapan på Krasnopresnenskaja som byggdes för Vampyren – pålen stack fortfarande upp genom taket, förbi solida granitbyggnader, förbi torg eller bombkratrar, gränder eller skyttegravar.

Han såg sig omkring och tänkte: Det döda åt de döda.

Skannat med CamScanner

»Åker vi hem?« frågade Anja.

»Ja, nu åker vi hem«, svarade Artiom.

Den högerstyrda japanaren svängde in på Prospekt Mira, korsade filerna och fortsatte österut. De körde in under en akvedukt – påfarten till Tredje trädgårdsringen, studsade vidare mot bron över järnvägsspåren som inte syntes i mörkret. Nu var det inte långt kvar, och snart syntes över trädtopparna en raket som frusit fast på himlen – Rymdmuseet, ett tydligt tecken på att de närmade sig VDNCh.

Återigen tycktes något röra sig bakom dem. Artiom till och med vände sig om en kort sekund – och krockade nästan med en lastbil som stod på tvären över gatan, men i sista stund lyckades han väja undan.

De slingrade sig fram mellan de rostiga bilvraken och anlände slutligen till den förtrogna stigen som ledde till éntrepaviljongen – deras älskade hemstation. Artiom parkerade bilen bakom en gammal kiosk – ett kontor för valutaväxling. Där stod den väl gömd.

»Det gick snabbt. Kanske blev det inte så stor dos ändå«, sa Artiom.

»Bra«, svarade Anja.

De klev ur, lyssnade . . . ett avlägset vrål.

»Spring!«

De tog sig in i vestibulen; Artiom kastade en sista blick ut genom det dammiga plexiglaset. Var de förföljda? Hade de hunnit ifatt?

Nej, det verkade inte så. Och de var redan i säkerhet.

Den övre säkerhetsslussen stod öppen. Nu måste de ta sig nerför trappan, femtio meter ner i djupet. Man såg inte handen framför sig, men det senaste året hade Artiom lärt sig

Skannat med CamScanner

vartenda trappsteg utan och innan. Ilja snubblade och stod nästan på huvudet i trappan, men de fångade upp honom i sista sekunden innan han bröt nacken av sig.

Trappan tog slut. Efter den korta trappavsatsen reste sig en stålvägg: den hermetiska porten. I blindo tog Artiom ett steg till vänster och trevade sig fram till telefonluren på väggen, den första av två.

»Öppna porten! Det är jag, Artiom!«

Luren var stendöd som om kabeln var avklippt, som om han försökt ringa till ett av de döda husen där ute och inte till sin egen levande station.

»Hallå, hör ni mig?! Artiom här! Tjornyj!«

Rösten ekade i den dammiga luften, i telefonens tunna metallmembran. Något eget ljud åstadkom inte luren.

Artiom letade efter Anjas hand. Tryckte den hårt.

»Det är lugnt. De sover bara.«

»Jag vet.«

»När du gick hemifrån så var väl allt . . . «

»Allt var i sin ordning, Artiom.«

Ilja Stepanovitj flåsade efter språngmarschen.

»Ta inte så djupa andetag«, rådde Artiom. »Tänk på strålningen.«

Han lade på luren. Tog av den igen. Tryckte den kalla plasten mot örat.

»Hallå! Artiom här! Öppna!«

Ingen kom. Som om ingen var där.

Han gick fram till väggen och bultade med nävarna mot stålet. Det hördes knappt. Då mindes han revolvern. Han grep tag i pipan för att slå med handtaget mot metallen, men kom på att den kanske var laddad. Han drog ut trumman och

Skannat med CamScanner

kände efter. Exakt två patroner, av någon anledning. Han tryckte ut patronerna och släppte ner dem i fickan.

Sedan började han hamra med Naganten mot järnridån, som på en klocka.

Boom! Boom! Boom!

»Vakna då! Öppna någon gång!«

Han lade örat mot väggen. Någon där?

Igen: Boom! Boom! Boom!

»Artiom . . .«

»Det måste vara någon där!«

Han lyfte av luren, lade tillbaka den i klykan och lyfte av den igen.

»Hallå! Hallå! Artiom här! Suchoj! Öppna!«

Något rörde sig motvilligt på andra sidan.

»Hör ni mig?!«

En harkling.

»Öppna porten!«

Äntligen en röst:

»Vad fan är det fråga om? Det är mitt i natten!«

»Nikita? Öppna, kompis! Det är Artiom!«

»Öppna och öppna, men strålningen då? Vad hade du där ute att göra?«

»Öppna! Vi har inga skyddsdräkter på oss!«

»Det är ju därför man ska stanna inne.«

»Får jag prata med min styvfar . . .«

På andra sidan snöt sig Nikita.

»Jaja, okej då . . .«

Järnväggen började krypa upp, långsamt och likgiltigt. Det blev ljust. De gick in i slussen: en kran i väggen, en slang slingrade sig på golvet. Och telefon nummer två.

Skannat med CamScanner

»Öppna slussen!«

»Spola av er först! Ni har säkert all möjlig skit på er . . . «

»Vad då? Vi har ju inga skyddsdräkter.«

»Tvätta er, sa jag!«

Alla tre blev tvungna att skölja av sig med kallt klorvatten. De var våta och genomfrusna när de gick in på stationen, där de möttes av stanken av dynga och svin.

»Alla ligger och sover. Suchoj också. Hm, vilka lustiga kläder du har på dig . . . «

»Vart kan vi gå?«

»Ert gamla tält är fortfarande ledigt«, sa Nikita som blev mildare till sinnes när han såg på sina våta vänner. »Vi har väntat på er. Jag ska ge er några trasor som ni kan torka er med. Gå och lägg er, så får vi snacka om allt i morgon.«

Artiom ville protestera, men Anja tog honom vid handen och drog honom med sig.

Han har rätt, tänkte Artiom. De hade dykt upp från gatan mitt i natten utan skyddsdräkter, då kunde de inte väcka hela stationen. De skulle tro att han blivit galen. Strunt samma, det var ingen brådska. Så länge det inte hade kommit något sändebud från Polis . . .

»Säg åt väktarna att inte släppa in några främlingar på stationen. Inte från ytan heller«, mindes han den mörka punkten i backspegeln. »Okej?«

»Lita på mig«, flinade Nikita. »Nu kan ingenting få mig att vakna igen.«

»Bra. Just det, vi måste ordna en sovplats åt vår kamrat här.« Artiom pekade på Ilja Stepanovitj. »Jag förklarar allt för styvfar i morgon.«

Ilja Stepanovitj blev kvar hos Nikita som en övergiven

Skannat med CamScanner

hund, men det var inte Artioms problem – det var ju inte han som hade tämjt och förskjutit karln.

Tältet var faktiskt ledigt. Hade ingen försökt ta över det? Suchoj hade säkert försvarat det mot alla försök till appropriering. Ibland var det inte helt fel att vara stationschefens styvson.

De tände en ficklampa och ställde den på golvet för att inte väcka grannarna. Sedan bytte de om till torra kläder, det som fanns. De undvek att se på varandra nakna, det kändes pinsamt på något vis. Sedan satte de sig i skräddarställning på madrassen.

»Finns det något att dricka?« viskade Artiom. »Du hade väl något.«

»Det finns. Jag köpte det här«, viskade Anja tillbaka.

»Får jag en klunk?«

De turades om att dricka direkt ur flaskan. Spriten smakade fruktansvärt illa, med misstänkt lukt och bottensats, men den var inte fördärvad. Det snurrade till i huvudet, alkoholen mildrade värken i ryggen, armarna och själen.

»Nu vet jag att jag inte kan leva utan dig«, viskade Anja.

»Kom.«

»Det är sant. Jag har försökt.«

Artiom tog en stor klunk och satte i vrångstrupen. Det brände till i halsen så att han måste hosta.

»Efter vårt samtal i Polis«, sa han när han hade hämtat andan igen, »skickade din pappa mig till Komsomolskaja med en ammunitionsleverans till kommunisterna, till kravallerna … Det råder hungersnöd, man gjorde uppror och … Jag hamnade där av en slump. Det var tusentals människor, vet inte exakt hur många. Och de blev nermejade med kul-

Skannat med CamScanner

sprutor . . . Jag mötte en kvinna . . . hon bad mig hålla hennes son. Pojken var fem, sex år. Jag tog honom i famnen, några sekunder senare var hon död. Och då tänkte jag: Du och jag måste adoptera pojken. Någon minut senare dödades han också av en kula.«

Anja tog ifrån honom flaskan. Hennes ögon glänste.

»Du har kalla händer.«

»Och du har kalla läppar.«

De drack tysta, efter varandra.

»Ska vi leva här nu?«

»Jag måste berätta för alla. För Suchoj och invånarna. I morgon. Lugnt och sansat. Så att de får höra det från mig först, innan någon annan ger en helt annan version.«

»Kommer de att tro på dig, menar du? De kommer inte att ge sig iväg någonstans, Artiom.«

»Vi får väl se.«

»Förlåt.«

»Nej. Säg inte så. Allt är mitt fel . . . bara mitt.«

»Till och med din tunga är kall.«

»Fast hjärtat är varmt. Och du har gåshud.«

»Ge mig ditt hjärta i så fall. Värm mig.«

★

De vaknade sent – och samtidigt.

Äntligen fick han ta på sig sina vanliga kläder: tröja och slitna jeans, i stället för kyparkavajen. Och galoscher på fötterna. Sedan väntade han tills Anja hade klätt på sig.

De lämnade tältet hand i hand, leende. Gummorna i grannskapet kastade förebrående och avundsjuka blickar på ung-

Skannat med CamScanner

domarna. En gubbe bjöd dem på något att röka. Artiom tackade och tog emot.

»Var är Suchoj?« frågade han Päls-Dasja som gick förbi.

»Han förbereder en överraskning åt dig. Men har du tappat håret? Vad var det vi sa!«

»Var är han någonstans?«

»I svinstian.«

De gick tillsammans till styvfadern.

Stian låg i den avstängda tunneln. På vägen dit hälsade de på alla de mötte. Folk såg på dem som på en uppenbarelse. Och på Anja som på en hjälte.

»Han är där borta!« Aygül pekade in i tunneln. »Han slaktar en spädgris.«

De blev helt mållösa.

De gick förbi några fuktiga rosa trynen som sniffade mellan plankorna. Ungsvinen trängdes kring tråget. Galtarna brölade. Enorma suggor med färglösa ögonbryn grymtade, var och en med ett dussin pipande kultingar vid spenarna.

Suchoj bar gummistövlar och klev runt bland de ettåriga spädgrisarna i en fålla. Bredvid stod svinbrigadör Pjotr Iljitj och kommenterade.

»Inte den, chefen. Han var krasslig, köttet är nog bittert. Men den där kvicka, den blir bra. Prosjka! Kom hit, Prosjka. Du borde ha sagt till tidigare, chefen. Man bör inte mata dem några dygn innan.«

»Jo, men det kom oväntat för mig också«, svarade Suchoj som inte hade sett Artiom. »Min son har kommit hem. Och jag som fruktade det värsta. Inte ett ord, inte ett ljud … och så lever han! Och kommer med sin fru. De verkar ha försonats. Tack och lov. Okej, då tar vi Prosjka.«

Skannat med CamScanner

»Prosjka ... Prosjenka, kom hit! Hur ska vi locka fram den lilla gynnaren? Om han varit hungrig hade han kommit självmant till fodret. Men nu ... Nej, nej, dra inte i honom! Svin gillar inte våld. Låt mig försöka, jag kan ett trick.«

Artiom höll sig på avstånd och såg på Suchoj. Det sved i ögonen. Av stanken?

Suchoj backade undan och släppte fram brigadören som tog en järnhink från en krok och satte den över huvudet på Prosjka. Först blev grisen stel som en pinne och grymtade undrande, sedan började den trippa baklänges. Då grep Pjotr Iljitj tag i svansen och styrde den försiktigt mot fållans utgång.

»Så ska man ta dem, chefen!«

Med ett hårt grepp om svansen hade Pjotr Iljitj snabbt styrt ut grisen ur fållan. Han lyfte bort hinken, kliade Prosjka bakom öronen och stack skickligt in en snara i munnen som gapade belåtet och drog åt den över den långa nosen. Repets andra ände band han fast i en stolpe. Artiom följde inte proceduren – han hade sett det förut och gjort det själv hundratals gånger. Han såg på Suchoj.

Till slut vände sig styvfadern om.

»Åh, har ni vaknat!« Han gick fram till Artiom; de omfamnade varandra. »Anetjka ... Välkommen tillbaka.«

»Hur mår du, farbror Sasja?«

»Jämna plågor«, log Suchoj. »Jag har saknat er.«

»Var hälsad, vandrare!« sa Pjotr Iljitj och räckte fram vänsterhanden åt Artiom. I den högra låg redan den långa, smala slaktkniven, som snarast liknade en spetsig järnstång. »Då så, chefen. Håll i honom en minut.«

»Jag ville duka fram något nyslaktat åt dig«, sa Suchoj och fortsatte le. »Men nu har du förstört överraskningen!«

Skannat med CamScanner

Prosjka drog allt vad han orkade i det korta repet, spjärnade emot med bakbenen för att komma bort från stolpen, men det fastbundna trynet höll honom tillbaka. Men Prosjka pep inte, väntade sig inget ont. Dessutom började Suchoj klappa honom så att han blev stilla och tyst.

Pjotr Iljitj satte sig på huk bredvid, klappade Prosjka på sidan, kände efter pulsen med fingrarna. Genom huden och revbenen fann han hjärtat. Med vänsterhanden höll han kniven mot stället, men utan att vidröra huden. De andra svinen sträckte nyfiket på sina nosar för att se vad som pågick.

»Okej, då kör vi.«

Brigadören tryckte in klingan till skaftet som om han slog in en spik. Prosjka ryckte till, men stod kvar. Han hade fortfarande inte förstått vad som hade hänt. Pjotr Iljitj drog ut klingan ur hjärtat och stack försiktigt in en tygtrasa i såret.

»Såja, nu får du vila dig, lilla gubben.«

Prosjka stod upp en god stund, sedan började han vackla. Bakbenen vek sig, han satte sig på rumpan men reste sig genast igen. Och föll på nytt. Nu började han pipa när han insåg förräderiet. Så försökte han resa sig igen, men kunde inte längre.

Ett av svinen såg på Prosjka med sina likgiltiga knappögon, ett annat svin mumsade lugnt vidare ur tråget. Konstigt nog spred sig Prosjkas oro inte till något av de andra djuren. Nu låg han på sidan och sprattlade med benen, pep lite. Pruttade ut några bruna kulor. Och tystnade. De andra svinen verkade oberörda. Tydligen hade de inte ens märkt hur nära döden hade passerat dem.

»Saken är biff!« sa Pjotr Iljitj. »Då styckar jag den och tar den till köket. Vad ska jag säga till kockarna? Steka i ugnen? Eller koka som fläsklägg?«

Skannat med CamScanner

»Stekt eller kokt, Artiom?« frågade Suchoj. »Det är ju ändå ingen överraskning längre.«

»Hellre stekt.«

Suchoj nickade.

»Hur är läget?«

»Läget? Jag vet inte ens var jag ska börja . . . «

»Kom så går vi. Här kan vi inte stå. Var har du varit?«

»Var?« Artiom vände sig om och såg på Anja. »Jag har varit i Polis. Det har inte kommit hit någon därifrån? Från Melnik? Eller några främlingar? Har någon frågat efter mig?«

»Nej, det har varit lugnt. Borde någon ha kommit hit?«

»Har ingen av de våra återvänt från centrum under natten? Från Hansan? Hade de med sig några rykten?«

Suchoj såg uppmärksamt på honom.

»Vad har hänt? Visst har det hänt något, inte sant?«

De lämnade stian och gick till stationen. Den röda nödbelysningen fick det nästan att se ut som om Suchoj hade slaktat spädgrisen. Eller Artiom.

»Har du en cigarett?«

Suchoj gillade inte att Artiom rökte, men började inte gräla. Han fiskade upp ett cigarettetui med färdigrullade cigaretter och höll fram. Anja tog också för sig. De gick en bit bort från bostadstälten och tände rökverken.

»Jag har hittat överlevare«, sa Artiom utan omsvep. »Andra överlevare.«

»Har du? Var då?« Suchoj sneglade på Anja.

Artiom öppnade munnen för att fortsätta, men började plötsligt fundera. VDNCh var en oberoende station. Och Suchoj var stationschef. Men fanns det verkligen oberoende stationer i metron?

Skannat med CamScanner

»Han talar sanning«, bekräftade Anja.

»Visste du inte det?«

»Jag? Nej, det visste jag inte«, svarade Suchoj försiktigt som om han inte ville reta sin avmagrade, slätrakade styvson.

»Mellanchefsnivå«, sa Artiom tyst för sig själv. »Exakt . . .«

»Vad då?«

»Det tar för lång tid att förklara, farbror Sasja. Jag ska fatta mig kort. Det är inte bara vi som har överlevt. Hela världen har överlevt. Flera städer i Ryssland. Och i väst.«

»Det är också sant«, sa Anja.

»I väst? Men kriget då?« Suchoj blev mörk i synen. »Fortsätter det? Och varför är etern död? Varför har ingen sett några överlevare här?«

»Radiotrafiken störs ut. Precis som på sovjettiden«, försökte Artiom förklara. »Eftersom de säger att kriget fortsätter.«

Nu förstod Suchoj.

»Det känner jag till.«

Artiom rynkade pannan av förvåning.

»Vad känner du till?«

»Ja, det var ju så man gjorde på den tiden. Och vilka är det? De röda?«

»Känner du en Bessolov?« frågade Artiom.

»Bessolov?« upprepade Suchoj. »Är det han från Hansan?«

»Det finns ingen Hansa, farbror Sasja. Och ingen Röda linjen heller. Och snart finns det ingenting alls. Snart kommer alla att förenas för att försvara sig mot den gemensamma fienden. För att vi aldrig mer ska lämna metron. Det är scenariot just nu.«

Skannat med CamScanner

Suchoj verkade tro honom, men frågade Anja för säkerhets skull:

»Är det någon mer som vet om detta? Att man har överlevt i andra städer?«

»Det tillkännagavs offentligt i Polis i går«, svarade hon. »Det är sant, Aleksandr Aleksejevitj.«

»Har hela världen överlevt? Och hur lever de? Bättre än vi?«

»Ingen aning. Det har ingen berättat«, förklarade Artiom. »Fast man skulle säkert ha berättat om de hade det sämre.«

Suchoj tände en ny cigarett på fimpen.

»Det var som fan . . .«

Han såg en stund på den röda lampan.

»Är du skyldig den där Bessolov något?« frågade Artiom.

»Nej, varför skulle jag vara det? Jag har bara träffat honom en gång, i Hansan.«

»Det är bra. Farbror Sasja . . . vi måste stänga stationen. Så att ingen därifrån kommer in. Och vi måste förbereda invånarna. Du måste berätta allt för dem. Dig tror de på.«

»Förbereda på vad då?«

»Vi måste få ut dem härifrån. Föra dem ut ur metron. Så länge det är möjligt. Åtminstone våra egna.«

»Föra vart då?«

»Upp.«

»Men exakt vart? Det finns tvåhundra personer på stationen. Kvinnor, barn, åldringar. Vart tänker du föra dem?«

»Vi skickar ut spejare. Vi ska nog hitta en plats där strålningen är låg. Några från Murom kom till Moskva. Där lever de direkt på ytan.«

Suchoj tände en tredje cigarett.

Skannat med CamScanner

»Varför?«

»Vad varför?«

»Varför ska vi bege oss till Murom? Varför ska alla lämna metron och flytta någon annanstans? De lever här, Artiom. Detta är deras hem. De kommer inte att följa dig.«

»För att de föddes där uppe! I friska luften! Under himlen! I frihet!«

Aleksandr Aleksejevitj nickade åt Artiom: inte hånfullt utan förstående, som en barnläkare.

»Det minns de inte längre, Tioma. De är vana vid det här.«

»De lever som mullvadar!«

»Å andra sidan vet de vad som gäller. De vill inte ändra på något.«

»Äh, så fort de sitter runt lägerelden gör de ju inget annat än minns den gamla goda tiden: vem som ägde vad, hur man levde.«

»Du kan inte återföra dem till platsen som de längtar tillbaka till: den finns inte längre. Och de vill inte återvända, de vill bara minnas. Du är fortfarande ung, en dag kommer du att förstå.«

»Nej, jag förstår inte!«

»Precis.«

»Jag ber dig bara om en sak: stäng stationen. Om du inte vill säga det till dem, så gör jag det. Annars sipprar pesten in och fördärvar deras hjärnor som överallt i metron. Jag har sett hur det går . . .«

»Jag kan inte stänga stationen, Artiom. Vi handlar ju med Hansan. Vi får blandfoder åt svinen från dem. Och dyngan säljer vi på Rizjskaja.«

»Varför köper vi blandfoder? Vi har ju svamp!«

Skannat med CamScanner

»Det är åt helvete med svampen. Nästan hela skörden förstördes.«

»Ser du?« Artiom såg på Anja och log dystert. »Du som skötte den så fint. Och så visar det sig att det går också utan svamp. Fast inte utan blandfoder, tydligen.«

Suchoj skakade på huvudet.

»Döm mig inte. Jag är stationschef, Artiom. Tvåhundra själar beror på mig. Jag måste ge dem mat.«

»Men jag får väl berätta för dem? De kommer ändå att få veta förr eller senare.«

»Är det en bra idé, tror du?« suckade den gamle. »Att de får höra det av dig?«

»Absolut!«

★

De kom överens om att samla invånarna efter kvällsmålet, så snart skiftet på svinfarmerna var slut. Till dess lovade Artiom att tiga. Det gjorde han också och utnyttjade tiden till att pröva på sitt gamla liv vid VDNCh. Cyklarna. Vakttjänsten i tunneln. Tältet. Nej, det livet hade blivit för litet och passade honom inte längre.

En vilsen Ilja Stepanovitj hängde efter honom som en svans. Suchoj hade gett honom tillåtelse att stanna på stationen och nu visade Artiom hur allt fungerade här.

Trots att läraren var liten och klen fattade Päls-Dasja genast tycke för honom. Hon gav honom en kopp blaskigt te – svampen var ju på upphällningen – och frågade nyfiket om hans bakgrund. Han undvek frågorna, och Artiom förrådde honom inte.

Skannat med CamScanner

I gengäld lyssnade han desto mer. Och när Artiom berättade om stationen passade han på att flika in ett och annat om sig själv. Det bara blev så. De promenerade mellan tälten när minnena plötsligt vällde fram. Här, berättade han, hade Zjenja bott. Barndomsvännen. Tillsammans hade de öppnat porten till Botaniska trädgården. Han dog senare: någon av väktarna flippade ur när de svarta dök upp vid VDNCh och dödade honom. Och här hade han träffat Hunter första gången och genast hamnat under hans inflytande. Här hade de gått genom den tomma salen då han tog Artioms öde i sin labb och böjde det till en knut som om det hade varit ett armeringsjärn. Han berättade och berättade. Om de svarta. Nu var det ju bara fånigt att tiga om den historien. Hans livs tragedi hade visat sig vara en illusion. Ilja Stepanovitj nickade försiktigt som om han var intresserad. Men vad han egentligen tänkte på kunde ingen veta.

På det viset fördrev Artiom tiden till kvällen.

Det kungliga kvällsmålet var givetvis inte avsett bara för familjen och vännerna. Alla var välkomna. Man hade dukat borden på ett stickspår – på en liten upphöjning som kallades »Klubben« – inte långt från stället där den avspärrade korridoren mot den »nya« utgången började.

En siren signalerade att dagsskiftet var över, folk kom ut ur duscharna, rena och så festligt klädda som möjligt.

Det var magert med tillbehör, men Prosjka var en utmärkt kompensation. Man hade tillagat grisen alldeles förträffligt. Den serverades helstekt, och huvudet separat, med hopknipna ögon och fettdrypande öron, som pergament. Det mjälla köttet smälte i munnen, och det var knappt något fett i det: de hade slaktat i precis rättan tid. Till detta drack man en

Skannat med CamScanner

svampdryck ur de gamla förråden. Folk utbringade skålar och blev allt ärligare ju längre aftonen led.

»Välkomna tillbaka!«

»För din hälsa, Artiom!«

»Anesjka, skål för dig!«

»För snar tillökning!«

»Jag vill inte fjäska, men ... skål för föräldern också! För dig alltså, Suchoj.«

Pjotr Iljitj reste sig upp, redan i gasen. Det röda håret runt huvudet gick nästan i samma ton som den hallonröda flinten.

»Låt mig utbringa en skål för vårt kära VDNCh, denna ö av fred och stabilitet i metrons stormande hav! Tack vare ni-vet-vems stora ansträngningar ...«

Artiom hade trott att han inte skulle få ner en tugga, men hade blivit så hungrig under dagen att han slevade i sig två stora portioner. Fläsket smakade ljuvligt gott. Men visst, man fick inte tänka på lilla Prosjka som hade skuttat omkring och grymtat sött så sent som i morse. Men det var då det! Nu serverades han till middag.

Fast dricka kunde Artiom inte, medan Suchoj tog vara på varje chans till en sup. Var och en förberedde sig på sitt vis inför samtalet med invånarna.

»Jag hade tänkt ta ett snack med dig så fort du kom tillbaka. Givetvis får du prata om det där med folk. Jag står fast vid mitt ord. Men bara så att du vet – man måste inte jobba med svamp eller svin ... Man kan också syssla med annat. Spaning, till exempel ...«

»Tack, farbror Sasja.«

Lille Kirill, gossen med hostan, smög fram bakom dem, ropade: »Bu!« och satte sig i knät på Artiom. Han hade smitit

Skannat med CamScanner

iväg från mamma: egentligen var det läggdags. Snart kom Natalja springande. Hon skällde på sonen, men gick med på att stanna en stund – det fanns ju lite kvar av steken.

»Anja! Får jag också!« ropade Kirill.

»Kom. Jag ska ge dig en ordentlig bit så att du blir stor och stark.«

Kirill fick en egen tallrik, tog plats mellan Artiom och Anja och började smaska på sitt fläsk.

Vid den tredje påbackningen kom en gränsvakt, georgiern Ubilava, fram till Suchoj och viskade något i hans öra. Suchoj torkade av sina glänsande läppar och reste sig från bordet utan att bevärdiga Artiom med en blick. Artiom såg på styvfadern över axeln: man hade kallat honom till sydtunneln, den som ledde till Aleksejevskaja och vidare till metron. Vad stod på?

Det syntes inget. Suchoj hade försvunnit in bakom pelarna längs spåret.

Tio minuter senare hade han fortfarande inte kommit tillbaka.

»Hittade du Poljarnyje Zori?« sa Kirill och smackade.

»Vad då?« frågade Artiom tankspritt.

»Poljarnyje Zori! Du sa att du fått en signal därifrån. Hittade du staden? Du skulle ju åka dit.«

»Ja, jag har hittat den.«

»Mamma, har du hört? Artiom har hittat Poljarnyje Zori!«

Natalja bet sig i läppen.

»Det är inte sant, kära Kirill.«

»Artiom, visst är det sant?«

»Nu räcker det«, sa Natalja och gav Artiom en sträng blick.

»Hur är det i Poljarnyje Zori, Artiom? Finns det några baciller där?«

Skannat med CamScanner

»Vänta, grabben«, sa Artiom. »Vänta en liten stund.«

I perrongens södra ände stod Suchoj med några män och såg på festsällskapet: ansiktet lyste rött som en stoppsignal. Artiom ville gå dit och fråga vad som stod på, men när styvfadern såg det vinkade han åt honom: Sitt kvar, jag kommer strax.

»Vad händer?« frågade Anja.

»Säg till mamma att det är sant!«

»Så, nu går vi hem och lägger oss!«

Suchoj kom tillbaka till festen, satte sig bredvid Artiom och log som om läpparna hade spruckit och gjorde ont.

Kirill blev sur på sin mamma och stack gaffeln i Prosjkas stängda öga. Dasja lade upp en fet fläskbit åt Ilja Stepanovitj. Artiom tog Suchoj i armbågen.

»Vad står på där borta, farbror Sasja?«

»Det kom några män för att hämta din själ, men vi visade dem givetvis på dörren.«

»Från Orden? Från Melnik?«

Anja höll kniven i handen som om hon tänkte hugga någon med den. Artiom stack handen i fickan. Där låg Naganten.

»Nej, från Hansan.«

»Var de många? Skickade de ett specialkommando?«

»Två man. Civilklädda.«

»Bara två? Och vad sa de?«

»De sa att vi får betänketid till i morgon bitti. De förstår att du är min son och så vidare ...« Suchoj såg ner på tallriken. »De vill undvika extrema åtgärder.«

Artiom invände inte mot »min son«.

»Vad händer annars?«

»Annars inleder de en total blockad av stationen. De kom-

Skannat med CamScanner

mer inte att köpa något av oss och inte sälja något. Blandfoder med mera. Och så stänger de gränsen. De sa att de redan har kommit överens med Aleksejevskaja.«

Andrej, stationens chefsspanare, reste sig och höjde sitt glas.

»Farsgubben din och jag har redan pratats vid, Artiom. Själv, kamrater, har jag råkat ut för force majeure. Jag har nämligen gått och förälskat mig. Och min käresta bor på Krasnopresnenskaja. Jag har insett att det är dags nu, vid trettioåtta års ålder. Därför kommer jag att lämna min kära hemstation VDNCh och flytta till fästmön i Hansan. Varför jag säger detta? Jo, för att var och en av oss, Artiom, har funnit sin plats i livet. Och nu är min plats ledig – för dig. Skål!«

Artiom nickade, reste sig upp, skålade och satte sig igen. Sedan viskade han vidare med Suchoj.

»Hur länge kan vi hålla ut?«

»Jag vet inte. Svampen, du vet ... Så länge fläsket räcker. Men vi har inget foder. Alltihop kommer ju från Hansan ...«

»När började Hansan sälja foder? Var får de det ifrån? De har väl också drabbats av rötan?«

»Jag talar om blandfodret. Det är inte gjort av svamp, utan en annan blandning. Men svinen äter och blir feta utan att trilskas.«

»Undrar inte svinskötarna vad man matar djuren med? Varifrån det kommer? Kanske kan vi själva tillverka något liknande ...«

»Ingen aning. Vi frågar inte. Tydligen får Hansan fodret från de röda. Ryktas det. Vi har prövat fodret och svinen äter, så varför klaga ...«

»Vad säger du? Hos de röda är det ju ...«

»Pjotr Iljitj! Varifrån får vi blandfodret, vet du det?«

Skannat med CamScanner

»Från Komsomolskaja, tror jag. Jag minns att de sa det, inte långt härifrån. Så det är färskt. Och på sistone har det varit ännu färskare.«

»Från Komsomolskaja?«

Munnen fylldes av salt, bitter saliv. Strupen förvreds av kramp. Artiom kunde varken svälja eller andas.

»Från Komsomolskaja?! Från kommunisterna?!«

»Nej, från Hansan . . .«

»Är det någon skillnad?«

»Vad menar du?«

»Du ställer inga frågor i onödan, va?«

»Jag måste livnära invånarna, Artiom. Tvåhundra personer. Det bara måste fungera. Om du blir stationschef efter mig så kommer du att förstå . . .«

Artiom reste sig upp.

»Får jag säga några ord?«

»Åh! Den skyldige till festen! Ett tacktal, Artiom!«

Han sträckte på ryggen som om han verkligen tänkte utbringa en skål. Fast fingrarna famlade i tomma luften i stället för att hålla i ett glas.

»Det har kommit några personer för att hämta mig. Från Hansan, tydligen. De vill gripa mig och föra bort mig så att jag inte ska hinna berätta en sak för er. Och om ni inte överlämnar mig så inleder de en blockad.«

Folk kring bordet tystnade, sången »Moskvanätter« som just hade stämts upp klingade av. Några fortsatte att äta, men under tystnad.

»Moskva är inte den enda staden där invånarna har överlevt. Vid Polis i går medgav man öppet att det finns fler. Snart kommer man att meddela också er. Så jag är bara den förste.

Skannat med CamScanner

Hela världen lever! Piter, Jekaterinburg, Vladivostok, Amerika. Vi har inte kunnat höra det eftersom all radiotrafik har hindrats av störsändare.«

Det var tyst som i graven. Folk lyssnade som paralyserade.

»Vi behöver inte leva här längre. Vi kan packa våra saker och ge oss av. När som helst. Vart som helst. I Murom, trettio mil från Moskva, är strålningen redan normal. Där lever man på ytan. Det är bara Moskva som är dött och förgiftat, eftersom atombomberna detonerade över staden. Vi behöver inte vara här. Borde inte. Så jag föreslår, jag ber er: låt oss lämna metron.«

»Varför då?« frågade någon.

»Ska vi gå trettio mil till fots, och sedan då?«

»Lyssna inte på honom! Det där är ju bara en fix idé han har.«

»Varför då? Därför att människan inte hör hemma under jorden. Därför att ni lever i tunnlar, därför att de håller er som fångar i tunnlarna! Som maskar! Fattar ni inte det? Och alla idiotiska krig som vi för mot varandra . . . Nej, det finns ingen framtid här nere. Metron är en begravningsplats. Här kommer vi aldrig att kunna förverkliga oss själva. Vi kommer aldrig att bli människor här. Aldrig åstadkomma något nytt. Aldrig växa. Här blir vi bara sjuka och försämras. Det finns ingen luft. Ingen plats. Här är det bara trångt.«

»Det räcker för oss«, sa någon.

»Har någon överlevt i Dusjanbe?« undrade något blygt.

»Jag vet inte.«

»Jämförde du oss just med maskar?«

»Om Amerika finns kvar, betyder det att kriget fortfarande pågår?« undrade någon annan vid bordet.

Skannat med CamScanner

»I staden Murom finns ett kloster. Med vitmålade väggar. Och kupolerna som reser sig över dem är blå. Himlens färg. Det står på en flodstrand med skog runtomkring. Ska vi åka dit? Spanare åker i förväg, medan ni andra förbereder er för resan. Fordon hittar vi någonstans och reparerar. Så kan kvinnorna och barnen köras dit i bilar.«

»Finns det något att äta där?«

»Vad äter ni här då? Här är det ju . . . äh, vad fan. Det är ju omöjligt att förändra något här! Det är det som är problemet. Själva platsen. Detta är inget skyddsrum – det är en grav! Vi måste ut härifrån.«

»Ja, det är ju bara att sticka om det inte passar . . .«, muttrade någon surt. »Du ska då alltid lura iväg folk någonstans. Som en jävla Moses . . .«

»Varför kräver Hansan att han ska utlämnas?« undrade en kvinna. »Har han mördat någon?«

Artiom sneglade på Suchoj. Styvfadern svepte med blicken över bordet som på jakt efter en möjlighet att hjälpa sonen. Men han blandade sig inte i samtalet.

Artiom torkade pannan.

»Okej, då organiserar jag en expedition. Först för rekognoscering. Vi söker österut efter en lämplig plats att bosätta sig på. Och när vi har hittat den kommer vi tillbaka efter er andra. Vilka följer med?«

Ingen svarade. Alla tuggade, utbytte blickar, drack.

Anja lade ner kniven på bordet och reste sig.

»Jag. Jag följer med.«

De stod där en stund bredvid varandra. Så hördes ett rassel.

En blek, hostig Kirill klev upp på bänken, så att han skulle synas bättre, och sa beslutsamt:

Skannat med CamScanner

»Jag också! Jag följer också med! Till Poljarnyje Zori!« och så hostade han igen.

Han stod mellan Anja och Artiom. De såg på varandra.

Pojkens mamma for upp från bordet, glas vältes omkull och krossades mot golvet.

»Kom genast hit! Nu *ska* vi gå och lägga oss!«

»Men mamma . . . Jag vill åka till Poljarnyje Zori . . .«

»Här ska det inte åkas någonstans. Vi stannar hemma!«

»Snälla mamma, jag kan väl få åka . . .«

»Det är ju utomhus, Natalja«, sa Artiom. »Där är luften mycket bättre. Friskare. Tänk på tuberkulosen . . .«

»Om det inte finns tuberkulos så finns det någon annan smitta! Och så amerikaner, säger folk. Ska vi kriga mot dem igen, tycker du?!«

»Om du vill stanna här kan du väl åtminstone låta honom följa med. Här nere kommer han ju . . . det har du själv sagt. Hur lång tid har han kvar?«

»Tänker du . . .«, sa hon nästan andlöst. »Tänker du ta min son ifrån mig?! Din jävel! Aldrig i livet!«

»Det var inte så jag menade«, suckade Artiom.

»Nej, du får åka utan honom! Att jämföra oss med maskar . . . hur vågar du?!«

»Ge honom inte pojken! Alla vet att han är stollig. Vart tänker han ta honom?«

»Jag vill följa med!« grät Kirill. »Jag vill se hur det ser ut på ytan!«

»Ge honom till Hansan bara«, sa någon. »De får ta hand om honom.«

Stolarna skrapade och folk reste sig upp från bordet.

»Ja men stanna här då! Fortsätt käka upp varandra! Låt

Skannat med CamScanner

dem halstra er på spettet som dumma lamm! Gå och dö, om det är det ni vill! Men vad har barnen gjort sig skyldiga till? Varför vill ni begrava barnen levande?«

»Dumt lamm kan du vara själv ... Nej, du har sålt dig själv. Ingen tänker följa med dig någonstans. Du försöker väl bara locka oss in i en fälla? Hur mycket betalade de? Ja, låt oss utlämna honom! Det vore just snyggt att fördärva våra relationer till Hansan för den där skiten ...«

»Nu räcker det!« reste sig Suchoj och avbröt diskussionen.

»Och du borde hållit bättre uppsikt över din son! Nu har han gått och sålt sig till någon där borta. Det räckte inte med att förgifta oss ... Kanske hade vi inte varit så sjuka om du låtit bli att öppna slussarna hela tiden. Nej, kom inte hit och lägg dig i. Detta är vårt hem!«

»Tioma, jag vill följa med, snälla ...«

»Stick! Försvinn! Annars utlämnar vi dig! Varför ska vi behöva lida för din skull?«

Kirills lilla hand trevade efter Artioms pekfinger, tryckte det hårt, men Natalja tog gossen i famnen och bar iväg med honom.

Artioms ögon blev fuktiga.

»Pappa«, sa han och såg på styvfadern. »Pappa ... du då?«

»Jag kan inte, Artiom«, viskade Suchoj med död röst. »Jag kan inte följa med. Jag kan inte överge invånarna.«

Artiom blinkade. Huvudet snurrade. Det sista angreppet visste var det träffade.

»Ni kan dra åt helvete allihop ... Jag var redo att dö för er, och så finns det ingen att dö för!«

Han vräkte ner sin tallrik från bordet. Fläsket som hade fötts upp på människofoder landade på golvet.

Skannat med CamScanner

POST SCRIPTUM

Det var en bra kikare, tyskt kvalitetsarbete. En kilometer kla-
rade den lätt. Terrängbilen följde efter japanaren på behörigt
avstånd fram till motorvägsringen, där den bromsade in.

»Han har kastat loss, Aleksej Feliksovitj!« sa Ljocha i ra-
dion. »Ska vi fortsätta?«

»Nej, vad angår det oss? Låt honom åka. Honom ser vi inte
röken av igen«, svarade radion. »Det var allt, vänd hemåt.«

Nedtecknat av Ilja Stepanovitj Sjkurkin

Skannat med CamScanner

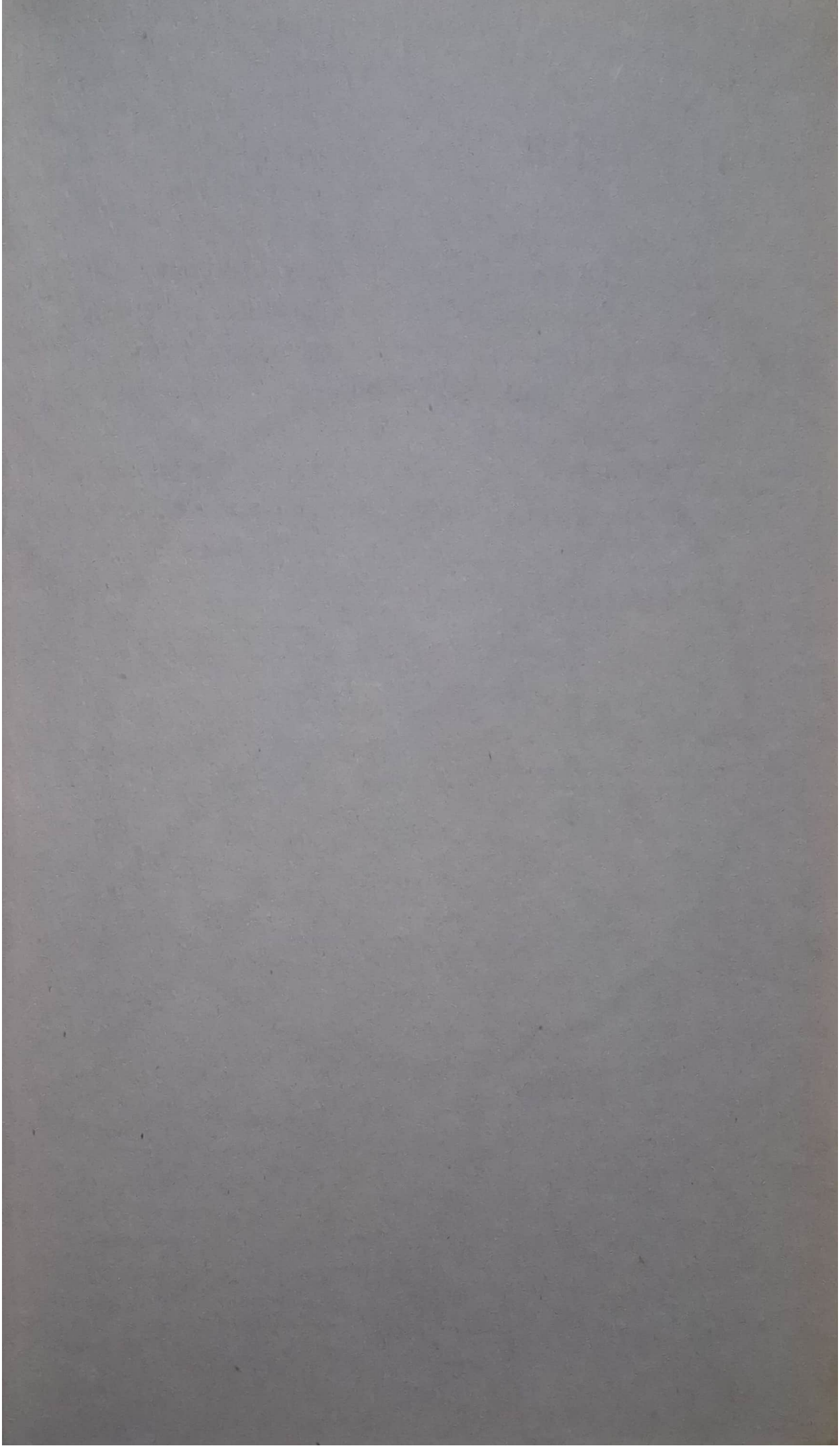

Skannat med CamScanner

Skannat med CamScanner

Skannat med CamScanner